

يَوْمَ نُوْا بِهِدَ الْحَدِيْثِ اَسْفَاۗءًۭۤ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلٰى الْاَرْضِ زِينَةًۭ لِّلَّذِيْنَ يَنْسَوْنَ
وَ اِنَّا لَجَاعِلُوْنَ مَا عَلٰىهَا صَعِيْدًاۭ جُرُزًاۗ اَمْ حَسِبْتَ اَنَّ اَصْحٰبَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيْمِ كَانُوْا
مِنْ اٰیٰتِنَا عَجَبًاۚ اِذْ اَوٰى الْفِتْيَةُ اِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً
وَهِيْٓءِ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًاۙ فَضَرَبْنَا عَلٰى اٰذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِيْنَ عَدَدًاۙ
ثُمَّ دَعَوْنَاهُمْ لِنُعَلِّمَهُمُ الْكِتٰبَ الَّذِيْ رَزَقْنَاهُمْۙ فَخَرَجُوْا مِنْهُ

<p>موج القرآن</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جہان لیں</p>
<p>وہ نہایت اسباب کو چن کر ہم نے بنایا ہی جو کچھ بڑی اسکی رونق نا جانچیں لگن کو کون انہی اچھا کرنا کام مل اور ہلکو کرنا ہی جو کچھ بڑی میدان جھاکٹ کر کپا تو ضیاع تھا ہی غار اور کھوہ والا ہماری قدرون میں انبیا تھے جس جانتے وسے جواں اس کھوہ میں عجروے ای رب کد کھوہ اپنے پاس اور ہمارا کام کھوہ جیوہ کد کھوہ ان کھوہ اس کھوہ میں کئی برس کھوہ نے کھوہ کھوہ کھوہ کھوہ نے کھوہ کھوہ کھوہ دو قرون میں کھوہ</p>	<p>ایمان نیا نہ دین سخن از بہت اندو ہر اسے ماساختہ ایم جزیرہ کبریا اگر کش کرنا مانتا کیسٹ نرا کدام کس از اینست نیکو تر است وصل در آئینہ اللہ معدودہ جزیرہ کبریا کیست میدان عوالم کی گاہ مآذہ ایابینہ شنی کر اچھا غار و خوشہ پیغ خوشہ بروز از ان غار بود تو کی کہ درین کور ان غار و خوشہ پیغ خوشہ کد کھوہ کد کھوہ کد کھوہ ان غار و خوشہ پیغ خوشہ نہ ہای ما عجب بودند چون ارالم گرفتہ جزاں جنبدی و گفتند ای وردگار مآذہ مارا از نزدیک خود بخشنی و گاہہ سارہ ایم راہ یابی را در کور سین پردہ کد کھوہ کد کھوہ کوشش از ان در غار کھوہ کد کھوہ سب لہای شمر دہ کد کھوہ باز بر کھوہ کد کھوہ کد کھوہ کدام یک اندو کد کھوہ کد کھوہ</p>	<p>يُوسُفَا بِهَذَا الْحَدِيثِ الْقُرْآنِ (سَعَامُ غَطَا وَحَرْنَا مِنْكَ لِحَرْصِكَ عَلَى إِيْمَانِهِمْ وَنَصَبَهُ عَلَى الْفَعُولِ لَهُ أَنَا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْحَيَوَانِ وَالنَّاتِ وَالشَّجَرِ وَأَلْهَارِ وَغَيْرِ ذَلِكَ زَرْئِيَةً لَهَا لِنَبْلُوهُمْ لِنَخْبِرَ النَّاسَ نَاطِرِينَ إِلَى ذَلِكَ رَأَيْتُمْ لِحَسَنِ عَمَلِهِ فِيهِ أَنِّي أَنزَلْتُ لَهُ وَأَنَا لَجَّاجُونَ مَا عَلَيْهِمَا صَعِيدًا فَتَنَا جِبْرًا أَمَ يَا سَا كَيْتُ أَمَ حَسْبُتِ أَيْ أَظُنْتُ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ الْعَرَبِ فِي الْحَبْلِ وَالْكَفِيمِ اللُّوْحِ الْمَكْتُوبِ فِيهِ أَسْمَاؤُهُمْ وَأَسْمَاءُ بَنِيهِمْ وَقَدْ سَلَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ قِصَّتِهِمْ كَأَنَّهُ فِي قِصَّتِهِمْ مِنْ جَمَلَةِ آيَاتِ عَجَائِبِ خَيْرِ مَا وَاقَفَهُ حَالُ أَيْ كَأَنَّهُ عَجَائِبُ دُونَ بَاقِي الْآيَاتِ أَوْ عَجَائِبُ النَّاسِ الْأَشْرَ كَذَلِكَ لَمَّا إِذَا أَوَى الْغَيْثَةُ إِلَى الْكَهْفِ جَمْعُ فَنِي وَهُوَ الشَّابُّ الْكَامِلُ خَائِفِينَ عَلَى إِيْمَانِهِمْ مِنْ قَوْمِهِمُ الْكَافِرِ فَقَالُوا أَسْرَبْنَا إِيْمَانًا مِنْ كَذَلِكَ مِنْ فَبِكَ رَحْمَةً وَكَيْفِي أَصْلَحَ لَنَا مِنْ أَسْرَبْنَا بِدَاهِ فَضْرَ بِنَا عَلَى إِذْ أَنَّهُمْ أَيْ أَعْنَاهُمْ فِي الْكَهْفِ سِتِينَ عَدَدًا مَعْدُودَةً ثُمَّ بَعْثْنَا لَهُمْ أَيْ يَقْضَاهُمْ لِنَعْلَمَ لَهُمْ مَشَاهِدَةً (أَيْ الْحَيَوَانِ) الْفَرِيقَيْنِ الْمُتَخَلِّفِينَ فِي مَدَّةِ</p>

[illegible]

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ لِمَ خَلَّاهُ سَافِلِيًّا ثُمَّ يَنْزِقْ مِنْهُ وَلِيْلًا تَظُنُّهُ لَا يَشْعُرُ بِهِ أَحَدٌ إِنَّهُمْ إِنْ يَظُنُّوْا
عِلْمَكُمْ مِنْ جُؤْمِكُمْ أَوْ يَعْبُدُوكُمْ فِي مُلْتَهُمْ وَلَنْ يَقُولُوا أَبَدًا وَكَذَلِكَ أَخْذُ الْعِلْمِ يُعْلَوُ أَنْ وَعَدَ اللَّهُ
حَقًّا وَإِنَّ السَّاعَةَ لَأَرِيبٌ فِيهَا لَذِيْقَانِ عَجُوزٌ بَيْنَهُمْ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا إِنَّا نَعْلَمُكُمْ سَيِّئًا نَارِيَهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ
قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ مَسْجِدًا سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ
خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ

[illegible]

حسان الله

لَمْ يَنْفِرْ فِي أَحَدٍ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِتْنَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا هَٰذَا الَّذِي يَخِفُّ
لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا لِّلْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنتَرَلْنَا مِنْ السَّعَادَةِ
فَاخْتَلَطَ بِهِ مَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَّاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا
الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا

جلالین	مع الرحمن	موضع القرآن
لَمْ يَنْفِرْ فِي أَحَدٍ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِتْنَةٌ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا هَٰذَا الَّذِي يَخِفُّ لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا وَاضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا لِّلْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنتَرَلْنَا مِنْ السَّعَادَةِ فَاخْتَلَطَ بِهِ مَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَّاحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا	نفر کردن در کسی و نبود او را فتنه و بر او یاری و نصرت بود خود را تمام گیرنده و کار سازدی خدا همیشه با شماست و یی بر است از روی ثواب دادن و یی جز اولون در روز خود را و بیان کن برای ایشان و سخنان و دنیا گانی و دنیا کوئی مانند بی است از آسمان پس در هم پیچیده بسبب یی درستی زمین پس عدد را در کار در هم شکسته ی پرانیدش با و و بهت خدا بر همه چیز و توانا و در زندان آرایش زندگانی و صفت پاینده و ثابت است بهر اندر و یی از جهت ثواب	گوشه ساجی نه بمانا اینتر رب که در کون که کونست او تر پیدا و کد بلا لے کے و ان سب اختیار یی الله شجے کا آسما انعام میری اور یکا بار مدلا - اور بتا ان کو کبادت و دنیا کوئی کی جیسے باقی دنیا پر آسمان سے چرخ کرکھلا اس سے زمین کا سبز چرخ کرکھو را چورا با و یی از تا اور اشد کو ہی بر حیرت پر قدرت مت مال او بیشه رونق ہیں دنیا کے جیسے اور رہنے والی نیکان پر بہتر ہی تر سے رنگ بیان بدلا

نفر کردن در کسی
و نبود او را فتنه
و بر او یاری و نصرت
بود خود را تمام گیرنده
و کار سازدی
خدا همیشه با شماست
و یی بر است از روی ثواب دادن
و یی جز اولون در روز خود را
و بیان کن برای ایشان و سخنان
و دنیا گانی و دنیا کوئی مانند بی است
از آسمان پس در هم پیچیده بسبب یی
درستی زمین
پس عدد را در کار در هم شکسته
ی پرانیدش با و
و بهت خدا بر همه چیز
و توانا و در زندان آرایش زندگانی
و صفت پاینده و ثابت است
بهر اندر و یی از جهت ثواب

نفر کردن در کسی
و نبود او را فتنه
و بر او یاری و نصرت
بود خود را تمام گیرنده
و کار سازدی
خدا همیشه با شماست
و یی بر است از روی ثواب دادن
و یی جز اولون در روز خود را
و بیان کن برای ایشان و سخنان
و دنیا گانی و دنیا کوئی مانند بی است
از آسمان پس در هم پیچیده بسبب یی
درستی زمین
پس عدد را در کار در هم شکسته
ی پرانیدش با و
و بهت خدا بر همه چیز
و توانا و در زندان آرایش زندگانی
و صفت پاینده و ثابت است
بهر اندر و یی از جهت ثواب

نفر کردن در کسی
و نبود او را فتنه
و بر او یاری و نصرت
بود خود را تمام گیرنده
و کار سازدی
خدا همیشه با شماست
و یی بر است از روی ثواب دادن
و یی جز اولون در روز خود را
و بیان کن برای ایشان و سخنان
و دنیا گانی و دنیا کوئی مانند بی است
از آسمان پس در هم پیچیده بسبب یی
درستی زمین
پس عدد را در کار در هم شکسته
ی پرانیدش با و
و بهت خدا بر همه چیز
و توانا و در زندان آرایش زندگانی
و صفت پاینده و ثابت است
بهر اندر و یی از جهت ثواب

فَلَمَّا جَاءَا وَنَزَلَ قَالَ لِقَتُهُ إِتَيْنَا عَدَاوَةَ لِقَيْنَا مِنْ سَفَرٍ نَأْهَذَا نَفْصَاءَ قَالَ أَمَرْتِ إِذَا وَبْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحَوْتَ وَمَا أَنَسَانِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْجَهَنَّمَ عَجَبٌ لَكَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَازْ تَدَّ عَلَيَّ آثَارُهَا فَصَصَّا فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا لَيْسَ لَهُ شَرِكٌ مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا

عجبتی کہ تو نے اسے فراموش کیا اور اسے یاد دلا دیا کہ وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
لَقَدْ آتَيْنَاهُ الْكِتَابَ وَذَكَرَ لَكَ يَا كُنَّا اللَّهُ أَمْسَكَ عَنِ الْحَوْتَ حَرَمِي الْمَاءِ فَاجْتَابَ عَنْهُ فَبَقِيَ كَالْكَوْثَرِ لَمْ يَلْتَمِمْ وَجَدَ مَا تَمَنَّى مِنْهُ رَفَعْنَا جَاوِزَهُ ذَلِكَ الْمَكَانَ بِالسَّيْرِ إِلَى وَقْتِ الْغَدَا مِنْ تَأْنِي يَوْمٍ رَفَعْنَا لِقَتَهُ إِتَيْنَا عَدَاوَةً هُوَ مَا يُوَكِّلُ أَوَّلَ النَّهَارِ رَفَعْنَا لِقَيْنَا مِنْ سَفَرٍ نَأْهَذَا نَفْصَاءَ نَعْبَا وَجُصُولُهُ بَعْدَ الْمَجَاوِزَةِ قَالَ أَمَرْتِ إِنِّي نَسِيتُ إِذَا وَبْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ بِذَلِكَ الْمَكَانِ رَفَعْنَا نَسِيتُ الْحَوْتَ وَمَا أَنَسَانِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ يُبَدِّلُ مِنَ الْهَاءِ (أَنْ أَذْكُرَهُ) بِذَلِّ اشْتِمَالٍ إِنِّي أَنَا فِي ذِكْرِهِ وَاتَّخَذَ الْحَوْتَ سَبِيلَهُ فِي الْجَهَنَّمَ مَفْعُولٌ ثَانٍ إِنِّي يَتَجَبَّ مِنْهُ مُوسَى وَفَتَاهُ لَمَّا تَقَدَّمَ فِي بَيَانِهِ (قَالَ) مُوسَى ذَلِكَ إِنِّي فَقَدْتُ الْحَوْتَ (مَا) الَّذِي رَكْنَا نَبْغِ نَطْلُبُهُ فَإِنَّهُ عِلَامَةٌ لَنَا عَلَى وَجُودِهِ مِنْ نَطْلُبِهِ رَفَعْنَا تَدَّ رَجَعَا عَلَى آثَارِهَا بِقَصَصَانِهَا قَصَصْنَا فَاتَيْنَا الصَّخْرَةَ فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا هُوَ الْخَصْرُ الرَّسْمُ الرَّحْمَةُ مِنْ عِنْدِنَا نَبْوَةٌ فِي قَوْلٍ وَكَأَيَّةٍ فِي آخِرِهِ عَلَيْهِ أَكْثَرُ الْعُلَمَاءِ وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا مِنْ قَبْلِنَا رَعْلَهُ مَفْعُولٌ ثَانٍ إِنِّي مَعْلُومٌ مِنَ الْمَغِيبَاتِ وَرَوَى الْجَارِي حَدِيثٌ أَنَّ مُوسَى قَامَ خُطْبَانِي فِي بَيْتِ اسْمَاءَ	بِسُورَةِ الْاِزْنِ الْكَمَانِ گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی بِسُورَةِ الْاِزْنِ الْكَمَانِ گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی بِسُورَةِ الْاِزْنِ الْكَمَانِ گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی	پس چون گذشتند گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی بِسُورَةِ الْاِزْنِ الْكَمَانِ گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی بِسُورَةِ الْاِزْنِ الْكَمَانِ گفت موسیٰ تو جو ان خود را بیا برآ طعم چاشت مارا هر آینه رنج یافتیم ازین سفر خود گفت ایاب وید می چون آرام گرفتیم گم کرده بسگی

عجبتی که تو نے اسے فراموش کیا اور اسے یاد دلا دیا کہ وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا

عجبتی کہ تو نے اسے فراموش کیا اور اسے یاد دلا دیا کہ وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا اور وہ اپنے ساتھیوں کے ساتھ سفر کر رہا تھا

فقد راہ یافتند۔ در تفسیر جلالین بروایت جاری آورد که موسی روزی در بیاسر اسیر حلیه جو ان پس بر سید بنی اسیر اسیر اور که کم از مردان عالم سرا
پس گفت من دلنا تر پس خدا تعالی برو عذاب فرمود چون علم را باو تعالی رو تنم دو گفت والله اعلم پس در فرستاد خدا تعالی بسوی او که بر این مردان
ازینش در جمع الحوت که او را علم است از تو گفت موسی ای برو که من چگونه با سید مرا راه بسوی او فرستاد خدا تعالی که بر این مردان را با خود پس بنده او را در تنبیل
پس چنانکه آن بای می شود پس آن بنده بهما میست پس بگفت موسی بای را و بهما دانرا اندر تنبیل پس راه رفت موسی با یوسف ابن نون تا اینکه
ساختند بر دو دیو و بهما دسرای خود را بر صفحه و دو آب رفتند و حفظ بر شادمانی در راه رفت موسی با یوسف ابن نون تا اینکه
زنبیل پس بیرون رفت از آن پس افتاد در دریا پس راه خود گرفت در دریا با الله تعالی و با نذر داشت خدا تعالی از آن بای جهان آب را پس گفت آب

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ اِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ اخْرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ اَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا اِمْرًا
 قَالَ لَمْ اَقُلْ اِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا قَالَ لَا تُؤْخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ اَمْرِي
 عُسْرًا فَاَنْطَلَقَا حَتَّىٰ اِذَا الْقِيَامُ غُلَامًا فَقَتَلَهُ قَالَ
 اَقْتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً
 بِغَيْرِ نَفْسٍ

فتح الرحمن	فتح الرحمن	حلالیہ
بہر دونوں چلے پہلے لگے جب چلے گا وہیں اسکو بھارت والا موسیٰ بولا تو نے اسکو عمارت دلا کہ دبا دے اسکو لوگوں کو تو نے کی ایک چیز انوکھی دے بولا میں نے کہا تو نہ سکا میرے ساتھ ٹھہرنے کہا مجھکو پکڑ میری بھول پر اور نہ دال مجھ پر میرا کام مشکل ہے	بہر راہ رفتند تا وقتیکہ سوار شدند بر کشتی خضر شکاف کرد آنرا گفت موسیٰ ایسا کہ بر سر تو نہ بیخ ایسا شکافی گشتی را تا فوق کنی اہل آنرا ہر اسبہ آوردی چیزی عظیم گفت خضر موسیٰ ایسا کہ بر سر تو نہ بیخ ایسا شکافی گشتی را تا فوق کنی اہل آنرا کردن گفت موسیٰ ایسا کہ بر سر تو نہ بیخ باجہ فراموش کردم و بر سر من بند از درمقدور من سختی را	آی اذ کرہ لک بعلمہ فقیل موسیٰ شرطہ رعایہ لا دہب المتعلم من العالم فانطلقا یمشیان علی سائر البحر حتی اذا رکیبا فی السفینۃ الخیرت یمسا خرقتها الخضر بان اقتلع لوحا اولوحین منہما من جہۃ البحر یفاس لکما لغت الخیر (قال) لہ موسیٰ اخرقتها لتغرق اہلہا و فی قراءۃ بفتح التثانیۃ والزاء و رفع اہلہا ل قد جئت شیئا امرا ای ای عظیم اعنک اروی ان الماء لم یدخلہا قال لمر اقل الماء لکن تستطیع معی صبرا قال لا توخذ بما نسیت ای غفلت عن التسلیم لک و ترک الامور علیک ولا ترہقنی تکلفی من امری عسرا مشقتہ فی صحبتی ایاک ای عاملی فیہا بالعفو والیسر فانطلقا بعد خر و جہما من السفینۃ یمشیان حتی اذا قیام غلاما لم یبلغ الخضر یلعب مع الصبیان احسنہم وجہا فقتلہ الخضر بان ذبحہ بالسکین مضطجعا او اقتلع رأسہ بیدہ او ضرب رأسہ بالحجارة قال و انی هنا بالفاء العاطفۃ لان القتل عقب اللغی وجواب اذا قال لہ موسیٰ ا قتلت نفسا زکیۃ ای ظاہرہ لم یبلغ حد التکلیف و فی قراءۃ زکیۃ بفتح زاء الیاء لا الف بغیر نفس ای لم تقتل

خضر موسیٰ کو دیکھ کر
 اس نے کہا تو نے اسکو
 عمارت دلا کہ دبا دے
 اسکو لوگوں کو
 تو نے کی ایک چیز
 انوکھی دے
 بولا
 میں نے کہا تو نہ
 سکا میرے ساتھ
 ٹھہرنے کہا مجھکو
 پکڑ میری بھول پر
 اور نہ دال مجھ پر
 میرا کام مشکل ہے

خضر موسیٰ
 بہر راہ رفتند
 تا وقتیکہ سوار
 شدند بر کشتی
 خضر شکاف
 کرد آنرا
 گفت موسیٰ ایسا
 کہ بر سر تو نہ
 بیخ ایسا شکافی
 گشتی را تا فوق
 کنی اہل آنرا
 ہر اسبہ آوردی
 چیزی عظیم
 گفت خضر موسیٰ
 ایسا کہ بر سر
 تو نہ بیخ ایسا
 شکافی گشتی را
 تا فوق کنی اہل
 آنرا کردن گفت
 موسیٰ ایسا کہ
 بر سر تو نہ بیخ
 باجہ فراموش
 کردم و بر سر
 من بند از در
 مقدور من سختی
 را

گفت موسیٰ ایسا کہ
 بر سر تو نہ بیخ
 ایسا شکافی
 گشتی را تا فوق
 کنی اہل آنرا
 ہر اسبہ آوردی
 چیزی عظیم
 گفت خضر موسیٰ
 ایسا کہ بر سر
 تو نہ بیخ ایسا
 شکافی گشتی را
 تا فوق کنی اہل
 آنرا کردن گفت
 موسیٰ ایسا کہ
 بر سر تو نہ بیخ
 باجہ فراموش
 کردم و بر سر
 من بند از در
 مقدور من سختی
 را

بن بدے کسی کے

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
اليهود عن ذى القرنين اسمه الاسكندر ولم يكن نبيا قل سائلوا عما فعلت من حاله وذكرناه خبرا انما مكنا له في الارض السيرة فيها وانبياؤه من كل شيء يحتاج اليه سببا طريقا يوصل الى مراده فاتب سببا سلك طريقا نحو المغرب حتى اذا بلغ مغرب الشمس موضع عند وبعار وجدها تغرب في عين حمئة ذات حماة وهي الطين الاسود وعرو وبعار في العين في رأي العين والا فهي اعظم من الدنيا ووجد عندها اي العين قوما كافرين قلنا يا ذا القرنين يا لهام اما ان نعذب القوم بالقل واما ان نتخذ فيهم حسنا بالاسير قال اما من ظلم بالشرب فسوف نعذبه بنقله رستم يرد الى ربه فيعذبه عذابا نكرا يسكون الكاف وضمها شديدا في النار واما من امن وعمل صالحا فله جزاء الحسنى اي الجنة والا فله البیان في فیراة بنصب جزاء وتوفیه قال القدر نفسه علی التفسیر ای جهة النبیة وسنقول له من امرنا بשרا ای نامره بما یسهل علیه رستم اتب سببا نحو المشرق حتى اذا بلغ مطلع الشمس موضع طلوعها وجدها تطلع على قوم هم الریح	از ذی القرنین بگو خواہم خواند بر شما از حال وی خبری بر اسیر بادست رسد وایم درین دولیم اورا از ہر چیز سامانی بس در پی سامانی افتاد تا کہ رسد بمحل فرو رفتن آفتاب یاقت آنرا کہ درویم و در چشم کل و بیتہ بحسب نظر مردمان دیانت تو یک گن چشمه گروی را گفتم ای ذی القرنین اختیار مینماید یا این است کہ عقوبت نمی دیاگر می و میان این معاملہ میکنی افسوس ای کسی کہ ستم کرد پس عذاب خواہم کرد اورا باز عذاب آتش و عذاب سرد و عذاب کوه و عذاب دریا گردانید و سود بسوی برورد و کافری پس عذاب کند او را عذاب است و اما کہ ایمان آورد و کارشایسته کرد پس اورا حالت خوش از روی پاوامش یاقت آنرا کہ بری آید بر گروی	ذو القرنین کو کہ اب برھن ہوں تمھارے اسکا تجھ مذکور ہے کہ اگر چاہا تھا کہتے ہیں اور دیا تھا ہر چیز کا اسباب چھوچھو پر الیک سبب کے یہاں تک کہ جب پہنچا سورج دو بیٹھا پایا کہ وہ دو بتا ہی ایک دلدل بندھی اور پائے اسکے اس ایک قوم سے ہم کہا ای ذی القرنین یا لوگوں کو تکلیف دے اور یا رکھ ان میں خوبی سے دلا جو کوئی ہو گا بے انصاف تو اس کو ہم مار دے چھوچھو ان کا اور لگا اپنے رب کے پاس وہ مار دیا تو کوئی بری مار اور جو کوئی یقین لایا اور لکھا اسے عطا کام سو کو بے میں عطا کی عجب اور ہم کہیں گے اسکو اپنے کام پر اس کی عجب لگا ایک اسباب کے عجب وک بیان کہ جب پہنچا سورج دو بیٹھا پایا کہ وہ کلنا ہی ایک لوگوں

لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا كَذَلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خَيْرٌ ثُمَّ أَتَى سَبْعَ سَبْعًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّادَتَيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا قَالُوا يَا زكريَّا إِنَّا يَا جُذُوعُ وَمَا جُوعٌ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا قَالَ مَا مَلَغَتْ فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعْيُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ

موضع القرآن
 کہ نہیں پادی ہم نے ان کو اس
 ورے چھ آیت مل

فتح الرحمن
 کہ اگر داندہ بود برای این ایجاب
 از آفتاب پوشش منشی

جلالین
 کہ جعل لهم من دونها أي الشمس رستم من لباس
 ولا سفيد لان أرضهم لا تخلينا ولهم سرو و
 يغيبون فيها عند طلوع الشمس ويظهرون عند غروبها
 كذلك أي الأشر كما قلنا وقد احطنا بما لدنيه
 أي عند ذي القرنين من الآلات والجد وغيرها
 خبرنا علماء شرايع سبأ حتى إذا بلغ بين السد
 بين السنين وضماها هنا وبعد ها جبلان ينقطع
 بلاد الترك سد الاسكندر ما بينهما كما ساق
 وجد من دونهما أي امامهم رستم ما لا يكاد
 يفقهون قوله أي لا يفهمونه إلا بعد بطون
 وفي قراءة بضم الياء وكسر القاف قالوا يا ذا
 القرنين إن يا جوج وما جوج بالهمزة ومنزكه اسفان
 لستين فلم ينصر فار مفسدون في الأرض بالهيب
 والبغي عند خروجهم إليها فهل جعل لك خراجا
 جعلنا من المال وفي قراءة خراجا على أن يجعل
 بينا وبينهم سدا أم حاجرا فلا يصلون إليها قل
 ما ملكي وفي قراءة بالتونين من غير اذ غام
 فيورني من المال وغيره خراج من خراجكم
 الذي يجعلونه لي فلا حاجتي اليه وأجعل لكم السد
 بين عرافا عيونني بقوة لما اطلبه منكم راجع

کہ نہیں پادی ہم نے ان کو اس
 ورے چھ آیت مل

کہ اگر داندہ بود برای این ایجاب
 از آفتاب پوشش منشی

کہ جعل لهم من دونها أي الشمس رستم من لباس
 ولا سفيد لان أرضهم لا تخلينا ولهم سرو و
 يغيبون فيها عند طلوع الشمس ويظهرون عند غروبها
 كذلك أي الأشر كما قلنا وقد احطنا بما لدنيه
 أي عند ذي القرنين من الآلات والجد وغيرها
 خبرنا علماء شرايع سبأ حتى إذا بلغ بين السد
 بين السنين وضماها هنا وبعد ها جبلان ينقطع
 بلاد الترك سد الاسكندر ما بينهما كما ساق
 وجد من دونهما أي امامهم رستم ما لا يكاد
 يفقهون قوله أي لا يفهمونه إلا بعد بطون
 وفي قراءة بضم الياء وكسر القاف قالوا يا ذا
 القرنين إن يا جوج وما جوج بالهمزة ومنزكه اسفان
 لستين فلم ينصر فار مفسدون في الأرض بالهيب
 والبغي عند خروجهم إليها فهل جعل لك خراجا
 جعلنا من المال وفي قراءة خراجا على أن يجعل
 بينا وبينهم سدا أم حاجرا فلا يصلون إليها قل
 ما ملكي وفي قراءة بالتونين من غير اذ غام
 فيورني من المال وغيره خراج من خراجكم
 الذي يجعلونه لي فلا حاجتي اليه وأجعل لكم السد
 بين عرافا عيونني بقوة لما اطلبه منكم راجع

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا. اتُوفِى رَبُّكَ بِالْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ اتُوفِىٰ أَفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا. فَمَّا اسْتَطَاعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا. قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنِّي فَآذِمْ وَأَعِدُّوا عِدَّةَ يَوْمٍ يُفْعَلُ فِيهِ قَتْلُكُمْ. وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا. وَتَرَكَنَا بِهِمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجٌ فِي بَعْضٍ وَنَفَخَ فِي الصُّورِ فَجَعَلْنَاهُمْ

جلالین	فتح الرحمن	موج القرآن
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا. حَاجِلًا حَصِيرًا اتُوفِى رَبُّكَ بِالْحَدِيدِ قِطْعَةً عَلَىٰ قَدَرٍ الْحِجَارَةِ الَّتِي بَيْنَ يَدَيَّهَا فَنَبِيٍّ يَحْجُلُ بَيْنَهُمَا الْخَطْبُ وَالْغَمُّ رَحْمَةً لِّأَسَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ بِضَمِّ الْقَرْفَيْنِ وَفَتْحِهِمَا وَضَمِّ الْأَوَّلِ وَسُكُونِ الثَّانِي أَيْ جَانِبِي الْجِبَلَيْنِ بِالْبَاءِ وَوَضْعِ الْمَنَافِخِ وَالنَّارِ حَوْلَ ذَلِكَ قَالَ انْفُخُوا فَانْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ أَيْ الْحَدِيدَ نَارًا أَيْ كَالنَّارِ قَالَ اتُوفِىٰ أَفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا. هُوَ النَّحَاسُ الْمَذَابُ تَارَعَ فِيهِ الْفَعْلَانِ وَحُذِفَ مِنَ الْأَوَّلِ لِإِلْعَالِ الثَّانِي فَافْرِغِ النَّحَاسُ الْمَذَابُ عَلَى الْحَدِيدِ الْمُحْقَى فَدَخَلَ بَيْنَ زُبُرِهِ فَصَارَ شَيْئًا وَاحِدًا ارْفَعُوا اسْتَطَاعُوا أَيْ يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ رَأَىٰ أَن يَظْهَرُوهُ يَغْلُوا ظَهْرَهُ لَا رَيْفَ عَلَيْهِ وَلَا	سُودَانِ شَمَالِ الدُّنْيَا حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ مِنْ بَارِئَةٍ نَارًا أَيْ نَارَ الْحَدِيدِ الَّتِي بَيْنَ يَدَيَّهَا فَنَبِيٍّ يَحْجُلُ بَيْنَهُمَا الْخَطْبُ وَالْغَمُّ رَحْمَةً لِّأَسَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ بِضَمِّ الْقَرْفَيْنِ وَفَتْحِهِمَا وَضَمِّ الْأَوَّلِ وَسُكُونِ الثَّانِي أَيْ جَانِبِي الْجِبَلَيْنِ بِالْبَاءِ وَوَضْعِ الْمَنَافِخِ وَالنَّارِ حَوْلَ ذَلِكَ قَالَ انْفُخُوا فَانْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ أَيْ الْحَدِيدَ نَارًا أَيْ كَالنَّارِ قَالَ اتُوفِىٰ أَفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا. هُوَ النَّحَاسُ الْمَذَابُ تَارَعَ فِيهِ الْفَعْلَانِ وَحُذِفَ مِنَ الْأَوَّلِ لِإِلْعَالِ الثَّانِي فَافْرِغِ النَّحَاسُ الْمَذَابُ عَلَى الْحَدِيدِ الْمُحْقَى فَدَخَلَ بَيْنَ زُبُرِهِ فَصَارَ شَيْئًا وَاحِدًا ارْفَعُوا اسْتَطَاعُوا أَيْ يَاجُوجَ وَمَاجُوجَ رَأَىٰ أَن يَظْهَرُوهُ يَغْلُوا ظَهْرَهُ لَا رَيْفَ عَلَيْهِ وَلَا	تھا کہ ان کے ہر ایک ہاتھ لادو جھکو تھکنے۔ لوہے کے پہاں تک کہ جب برابر کر دیا دو جھکون تک پہاڑ کی کہا دھونکو پہاں تک کہ جب کر دیا اسکو لگ کہا لاؤ گے کہ ڈالوں اسپر کھلا تا نہایت پس در زمین گرد آید ہر ایک کرم کر دے پس آن زمین رو بہ زمین پاری اس پس آن زمین رو بہ زمین پاری اس
وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا. قَالَ ذُو الْقَرْفَيْنِ (هَذَا) أَيْ السَّدُّ أَيْ الْأُتَدُّ عَلَيْهِ رَحْمَةٌ مِنِّي نِعْمَةٌ لَا تَكُنَّ مَانِعٌ مِنْ خُرُوجِهِمْ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَحْزٌ وَجْهَهُمُ الْقَرِيبُ مِنَ الْبَعَثِ جَعَلَهُ دُكَّاءً مَذْكُومًا مَبْسُوطًا وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي جَحْزٌ وَجْهَهُمْ وَعِزٌّ حَقًّا. كَانَا قَالِ تَعَالَىٰ رَوَّكُنَا بَعْضُهُمْ يَوْمَئِذٍ يَوْمَ خُرُوجِهِمْ يَمُوجٌ فِي بَعْضٍ مَخْلُطٌ بِهِ لَكِنَّهُمْ فِيهِ يَمُوجٌ فِي الصُّورِ أَيْ الْقُرُونِ لِلْبَعَثِ رَجْعَتُهُمْ أَيْ الْخَلَائِقُ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ	وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا. قَالَ ذُو الْقَرْفَيْنِ (هَذَا) أَيْ السَّدُّ أَيْ الْأُتَدُّ عَلَيْهِ رَحْمَةٌ مِنِّي نِعْمَةٌ لَا تَكُنَّ مَانِعٌ مِنْ خُرُوجِهِمْ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَحْزٌ وَجْهَهُمُ الْقَرِيبُ مِنَ الْبَعَثِ جَعَلَهُ دُكَّاءً مَذْكُومًا مَبْسُوطًا وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي جَحْزٌ وَجْهَهُمْ وَعِزٌّ حَقًّا. كَانَا قَالِ تَعَالَىٰ رَوَّكُنَا بَعْضُهُمْ يَوْمَئِذٍ يَوْمَ خُرُوجِهِمْ يَمُوجٌ فِي بَعْضٍ مَخْلُطٌ بِهِ لَكِنَّهُمْ فِيهِ يَمُوجٌ فِي الصُّورِ أَيْ الْقُرُونِ لِلْبَعَثِ رَجْعَتُهُمْ أَيْ الْخَلَائِقُ فِي مَكَانٍ وَاحِدٍ	پھر نہ سکیں کہ اسپر چڑھ آویں اور نہ سکیں اُسہی سوراخ کرنے تو لا ایک پھر چڑھ میرے رب کی پھر چڑھ آوے وعدہ میرے رب کا گر اے اسکو نہ ہاں کر اور چڑھو میرے رب کا نشجاعت اور چھوڑ دینگے ہم حق کو اسدن ایک دوسرے میں دھستے اور چھوٹک مارے صورتیں پھر جمع کر لاویں ہم ان کو

الاعمال
۱۴
ع
۱۰۳
۱۰۵
۱۰۶

کتاب فیہ تفسیر کلام اللہ
جلالین
۱۰۳
۱۰۵
۱۰۶

کتاب فیہ تفسیر کلام اللہ
جلالین
۱۰۳
۱۰۵
۱۰۶

کتاب فیہ تفسیر کلام اللہ
جلالین
۱۰۳
۱۰۵
۱۰۶

جَمَعًا وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي
وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ لَنَا
أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَهُمْ يُحْسِبُونَ أَنَّهُمْ مُجْسِنُونَ صُنْعًا أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا تُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزْنًا ذَلِكَ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
پارے ف اور دکھا دین ہم دوز	ہم آوردن در بر و آریم دوز خرا آوردن	یوم القیمۃ جمعاً و عرضنا قمر بنا جہنم یومئذ
کافروں کو سامنے جلی انھوں پر	پیش کا فرمان رو روی آوردن آنان	للكافرين عرضاء الذين كانت اعينهم بدل من
برہ پڑا تھا میری یاد سے	در بردہ از یاد من پیش رو روی آوردن	الكافرين (في غطاء عن ذكري) اي القرآن فهم
اور نہ کہتے تھے سننے ف	نمی توانستند سخن شنیدن یعنی از شدت بغض بچہ علی اسد علیہ السلام	عني لا يهتدون به و كانوا لا يستطيعون سماعا
اب کہا یہ سمجھے ہیں شکر	ابا شد استند کا فرمان	اي لا يقدرون ان يسمعوا من النبي ما ينزلو عليهم
کہ تمہارے میرے بندوں کو	دوست گرفتن این بندگان مرا	بغضاله فلا يؤمنون به راحسب الذين كفروا
میرے سوا حمایتی	بجز من موجب عقوبت نباشد	ان يتخذوا عبادي اي ملائكتي و عيسى و عذرا
ہم نے رکھی ہی دوزخ نہ کروں گی	ہم آئندہ آمادہ ساختہ دوزخ را برای	من دوني اولياءهم از بابا مقول تان لان يتخذوا
تو کہ	کافران جای فرود آمدن	والمفعول الثاني لحسب تحذوف المعنى اظنوا ان
ہم بتاؤں تو کو کس کے بہت اگارت	بلو آئیے ہمارے آگے	لا يتخذ المذكور لا بغضبي ولا عاقبتهم عليه كلا
جلی دور تھکے ہی دنیا کی زندگی میں	خبر دہم شما را با ناکہ زبان کار	انا اعتدنا جهنم للكافرين هو لا وعثرهم نزلا
اور سب سمجھے ہیں کہ خوب بندے	انجام آمانند کہم شد سعی این	اي هي معدة لهم كالنزل المعد للضيف رخلل
کام تو وہی ہیں جو	در عمل انجام آمانند	ننبئکم بالآخسرین انما لکم تمیز طابق المیز و
شکر تو اپنے رب کی نشانیوں سے	کہ کافر شد مذایات پروردگار خویش	بينهم بقول الذين ضل سعيهم في الحياة الدنيا
اور کہ ملنے سے	و ملاقات او	بطل عملهم (وهم محسبون) يظنون انهم محسنون
سو میت گئے ان کے گئے۔	پس ابود شد علی این	صنعا عملا يجازون عليه اولئك الذين
بھر پھری کر گئے ہم ان کے واسطے	پس بر ماخوایم ساختہ برای این	كفروا بايات ربهم يدلائل توحيده من
تو ملے	روز قیامت ہیچ آؤدی نہ	القران وغيره (ولقائه اي وبالبعث والحساب
	حال میں بہت	والتواب والعقاب) فحبطت اعمالهم بطلت
		فلا تقیم لهم یوم القیمۃ و نہ ناہم ای لا نجعل لهم
		قدرا (ذلك) اي الامر الذي ذكرت من حبوط

<p>قَالَ امْلُ الْكِتَابَ</p> <p>۱۹</p> <p>سورة مريم عليها السلام مكية</p> <p>ع</p>	<p>جَزَاؤُهُمْ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَاتَّخَذُوا الْآيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۚ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوْلًا ۚ قُلْ لَوْ كَانَ الْجِبْرِتُاطُ لِكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَذَ الْجِبْرِتُاطُ أَنْ تَنْفَذَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جُنَّا بِمِثْلِهِ مَكْدًا ۚ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْ جُحُولِ قَوْمٍ فَيَفْعَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ</p> <p>سورة مريم عليها السلام مكية</p> <p>بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۚ ثَمَانِ وَثَمَانِينَ آيَةً</p>
<p>موضح القرآن</p> <p>بدلائی ان کا دوزخ اس پر کہ منکر ہو اور غیر ایمان -</p> <p>میری باتیں اور میری رسول کو ٹھٹھا -</p> <p>جو کس -</p> <p>یقین لگاتے ہیں اور کئے انھوں نے</p> <p>کئے کام انکو ہی بخندے چھاؤں</p> <p>بغ -</p> <p>مہمانی - رہا کر تیں ان میں نہ جاہلین</p> <p>وہ ان سے جگہ لے تو کہ اگر دریا</p> <p>سیاہی ہو کہ لکھے جبر کی باتیں</p> <p>بیشک دریا نہ بڑھکے</p> <p>ابھی نہ نہیں میرے رب کی باتیں اور اگر</p> <p>دوسری لاوتیں ہم اب اسکی مدد کو</p> <p>تو کہ میں بھی ایک آدمی ہوں جسے تم</p> <p>کلمہ باتیں چھو کہ تمہارا صاحب ایک</p> <p>صاحب بھی</p> <p>چھو کہ امید ہو ملنے کی اپنے رب سے</p> <p>سو کرے کچھ کام نیک اور سچا</p> <p>نہ رکھے اپنے رب کی بندگی میں</p> <p>سچا</p>	<p>جلالین</p> <p>اعمالہم وغیرہ وابتدأ جہنم بما کفر وابتدأ</p> <p>الآیاتی ورسلی ہزوہام آئی مہزوا بہماران الذین</p> <p>امنوا وعملوا الصالحات کانت لہم فی علم اللہ رجاء</p> <p>الفر دوس ہو وسط الجنة واخلوها وایضا فہ للہ</p> <p>لیس ان نزلام منزلا خالدين فیہا لا یبغون بطلون</p> <p>عنہا حولا لا الی غیرہا قل لو کان الجبر</p> <p>ما وہ مبداءا ہو ما یکتب فیہ لکلمات ربی الدالہ</p> <p>علی حکمہ وعجاسہ بان تکتب فیہ لنفذ الجبر فی کتابہ</p> <p>قبل ان تنفذ بالباء والیا و تفرغ کلمات ربی ولو</p> <p>جنا بملہ ای الجبر مبداءا زیادہ فیہ لنفذ و تفرغ</p> <p>ہی ونصبہ علی التثین قل انما انبشہ ادمی مثکم</p> <p>یوحی الی انما الہکم الہ واحد ان الکفوفہ بما</p> <p>باقیہ علی مصد ریتہا والمعنی یوحی الی وحدانیہ</p> <p>الہ رفین کان یزجو یا مل لقاورتہ بالبعث</p> <p>والجبراء فلیعمل عملا صالحا ولا یشیرک بعبادۃ ربہ</p> <p>آئی فیہا بان یرى احدًا</p> <p>سورة مريم مکیۃ او الاسجد تھا مدينیۃ او الا</p> <p>تخلف من بعدہم خلف الایمان مدينتان وھی ثمان</p> <p>اوتسع آیۃ</p> <p>فتح الرحمن</p> <p>کہ جبر اور آیتان دوزخ باشد سبب</p> <p>کہ فرشتہ نہ جبر کنند</p> <p>آیت مراد بغیر ان مرا تفسیر ہرگز</p> <p>آیت ناکہ -</p> <p>ایمان آورند و کار و شایستہ</p> <p>نزدند با خدا این نرا بوست نہاؤ</p> <p>بہشت</p> <p>جائی مہمانی جاویدان ایمان طلبند</p> <p>از ایمان بگشتن جو اگر باشد دریا</p> <p>سیاہی بر ای نوشتن سخنان بزرگ</p> <p>البیہ خرج شود دریا</p> <p>بیش از آنکہ آخر شوند سخنان بزرگ</p> <p>نہ اگر جبر</p> <p>بیا رہا تہا کن دریا بطریق مدد</p> <p>جو جبرین نیست کہ من آدمی ام ہا نہا</p> <p>وہی فرستادہ می شود بوی من کہ</p> <p>معبود شما ایمان معبود دیکتا است</p> <p>بیس کہ توقع دار دانات بروزگا</p> <p>خود را</p> <p>باید کہ بکن کار پسندہ و نہ کہ بکار</p> <p>دور عبادت بروزگا و خواہش</p> <p>و بچس را -</p>
<p>سورة مريم کی عج</p> <p>اٹھانوے</p> <p>آیت کی</p>	<p>سورة مريم کی است</p> <p>و ان نود و نہ</p> <p>آیت است</p> <p>وہ ثمانی علی لک ان الجبر الایہ - ان آیت و ان وقت نازل شد کہ ہو رسولی مان را گفت کہ کلام حقو معی اند کہ من بولی الحکمہ فقد اوی فی طیرا کنز او ذہب علی اند و علیہ وسلم شہدہ اورا حکمت دادہ اند پس علم تمام با سبب رایت و دیگر را رہ مجاہدینک و نا و تہ من العلم الا قلیل جمع میان انی قد حقی بچگونہ تواند ہی سچا نہ دین آیت ازہ کہ علم کی تنالی نہایت نہاد و در جہنم کی و اعلم بہار بود در جہنم علم الہی کہ ان کہ مستوا اند بود جسے وہب قور عالی و نہ شکر سو عبادۃ بہ احد - آورده اند کہ جہنم ہی نہ میر علی ریش اند نہ جہنم ہی نہایت مع اللہ علیہ وسلم عزیز کرد کہ با رسول اللہ صل علی ہوی خدا شکم (یا چون کسی بران جہنم شد تو شہد مل میکرد جہنم حق ہو کہ خدا تعالی را کہ جہنم را دین شکر یک با نہ انوی ہا آمد حق سچا نہ جہنم ہی سخن معبر خود را وقت فرستہ بہ ہم و نہ کہ احد - اصل او جسے وہب قور عکس را جسے سراز حق عمل کند کہ سراز و فرستہ و نہا نا</p>

يَا بَحْتِي خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ وَابْتِغَاهُ الْحُكْمَ صَبِيًا وَحَتَّى تَكُنْ لَدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا وَبَكَ
يَوْمَ الْيَوْمِ وَلَمْ تَكُنْ جَبَّارًا عَصِيًّا وَسَلَامٌ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا
وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مَزِيدٌ إِذْ أَشَدَّتْ مِنَ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرِيفًا فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ
حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتَ تَقِيًّا
قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ

تکالیف
ع

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیل
ای بختی اٹھالے کتاب زور سے	القصہ جو بھی متولد شد و دو سالہ گشت	من کلامہم حملہا یحیی و بعد ولادہ بسینین قال
اور دیکھ اسکو حکم کرنا کہ ماں میں	تقدیم کی بختی بکر احکام کتاب ہوتا	تعالیٰ لہ ریاحی خذ الکتاب ای التورہ ربقوہ
اور شوق دیا اپنی طرف سے	و داد بخش دانی در حال کودکی	بجد و ابتغاه الحکم النبوة صبیہ ابن ثلاث
اور تھرائی اور تھا پر ہر گارت	و داد بخش شفقتی از نزدیک خود	سینین و حنانم رحمۃ للناس من لدنا من عندنا
اور دیکھی کرنا اپنے ماں باپ سے	و طہارت نفس و بود پر ہر گار	و زکوة صدقة علیہم و کان تقیًا روی انہ
اور نہ تھا زبردست بلے حکم سے	و نیکو کردار بود بہ پدر و مادر خود	لم یعمل خطیئہ قط و لم یہم بہا و برا یوالدیہ
اور سلام اس پر جب کہ پیدا ہوا اور	و نمود و نکش گناہگار پر ہر گار	ای محسن الیہما و لم یکن جبارا متکبرا عسیا
مرے اور جس دن اٹھ کھڑا ہوئی کر	و سلام داد و دی روزیکہ متولد شد	عاصیا لربہ و سلام سار علیہ یوم و لد و یوم
	و روزیکہ سلام دیا بختی و سلطان	یوموت و یوم یبعث حیا ای فی ہذہ الایام
	بمیر و روزیکہ بر انگیزہ شود زندہ	الخوفۃ الی یری فیہما ما لہ یو قبلہا ہوا من
	بشر زہول سخا	فیہا و اذ کئی فی الکتاب القرآن مزیم ای خبر
اور نہ کر کتاب میں مزیم کا	و یاد کن در کتاب سیرم را خبر	ای جین انشدت من اہلہا مکانا شرفیا ای
جب کہ سے ہوی اپنے لوگوں سے	چون یکو شد از کس خود جای بیت	اعتزلت فی مکان نحو الشرق من الدار فاتخذت
ایک شرفی مکان میں و	بر آمدن آما سے سے کرنت	من دویہم حجابا از سکت ستر تستبر بہ لتغلی
بھر کر لیا	از طہارت از سکت	رأسہا و نیا بہا او تغسل من حیضہا فان سلنا
ان سے و ایک پردہ	ایجاب ازین پردہ ازین خود	الیہا روحنا جبرئیل فتمثل لہا بعد لبسہا نیا بہا
بھر بھیجا مجھے	پس فرستادم	بشر سویام تام الخلق قالت انی اعود بالرحمن
اس باس اپنا فرشتہ جبرئیل آیا	سوی اور روح خود را بھنے جبرئیل	منک ان کنت تقیًا فتشہی عنی بعودی کل
اس کے	بس صورت شکر گرفت برای ہم	انما انار سول ربک لہب لک غلاما زکیا
کھادی پورا سے بولی بھلو کر	آونی درست اندام شدہ گفت	بالقوة قالت انی یكون لی غلام ولم یمسسني بشر
بھجے سے اگر تو در رکھنا ہی بولا	برایہ من ہی بنا ہم جلا	
میں تو بھیجا ہوں ترے رب کا	از تو اگر جبرئیل گار باشتی گفت	
کہ دے جاؤں بھلو ایک زکات بھرا	چرا این نیست کہ من فرستادہ بود	
بولی کہاں سے ہوگا میرے بھرا	تو ام تا عطا کنم ترا طفلی پاکیزہ	
اور بھلا انہیں بھلا دے	گفت چگونہ پیدا شود برای من طفلی	
	و دست نرس نہادہ است بن جلا	

من کلامہم حملہا یحیی و بعد ولادہ بسینین قال
تعالیٰ لہ ریاحی خذ الکتاب ای التورہ ربقوہ
بجد و ابتغاه الحکم النبوة صبیہ ابن ثلاث
سینین و حنانم رحمۃ للناس من لدنا من عندنا
و زکوة صدقة علیہم و کان تقیًا روی انہ
لم یعمل خطیئہ قط و لم یہم بہا و برا یوالدیہ
ای محسن الیہما و لم یکن جبارا متکبرا عسیا
عاصیا لربہ و سلام سار علیہ یوم و لد و یوم
یوموت و یوم یبعث حیا ای فی ہذہ الایام
الخوفۃ الی یری فیہما ما لہ یو قبلہا ہوا من
فیہا و اذ کئی فی الکتاب القرآن مزیم ای خبر
ای جین انشدت من اہلہا مکانا شرفیا ای
اعتزلت فی مکان نحو الشرق من الدار فاتخذت
من دویہم حجابا از سکت ستر تستبر بہ لتغلی
رأسہا و نیا بہا او تغسل من حیضہا فان سلنا
الیہا روحنا جبرئیل فتمثل لہا بعد لبسہا نیا بہا
بشر سویام تام الخلق قالت انی اعود بالرحمن
منک ان کنت تقیًا فتشہی عنی بعودی کل
انما انار سول ربک لہب لک غلاما زکیا
بالقوة قالت انی یكون لی غلام ولم یمسسني بشر

اور نہ کر کتاب میں مزیم کا
جب کہ سے ہوی اپنے لوگوں سے
ایک شرفی مکان میں و
بھر کر لیا
ان سے و ایک پردہ
بھر بھیجا مجھے
اس باس اپنا فرشتہ جبرئیل آیا
اس کے
کھادی پورا سے بولی بھلو کر
بھجے سے اگر تو در رکھنا ہی بولا
میں تو بھیجا ہوں ترے رب کا
کہ دے جاؤں بھلو ایک زکات بھرا
بولی کہاں سے ہوگا میرے بھرا
اور بھلا انہیں بھلا دے

اور نہ کر کتاب میں مزیم کا
جب کہ سے ہوی اپنے لوگوں سے
ایک شرفی مکان میں و
بھر کر لیا
ان سے و ایک پردہ
بھر بھیجا مجھے
اس باس اپنا فرشتہ جبرئیل آیا
اس کے
کھادی پورا سے بولی بھلو کر
بھجے سے اگر تو در رکھنا ہی بولا
میں تو بھیجا ہوں ترے رب کا
کہ دے جاؤں بھلو ایک زکات بھرا
بولی کہاں سے ہوگا میرے بھرا
اور بھلا انہیں بھلا دے

وَلَمَّا كُنْتُمْ بَغِيًّا قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَى هَيْبٍ وَلِخَلْقِهِ آيَةٌ لِلنَّاسِ وَرَحْمَةٌ مِّنَّا وَكَانَ
أَمْرًا مَّقْضِيًّا. فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَدَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا. فَأَجَاوَهَا النَّحَاصُ إِلَى جَذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ
بِالْيَتَمَى مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَسِيًّا. فَنَادَاهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَا تَحْزَنِينَ قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ
سَرِيًّا. وَهَزَّجِي إِلَيْكَ بِجَذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ
عَلَيْكَ رُطْبًا جَنِيًّا. فَكُلِّي

جلا لیں	مع الرحمن	موضع القرآن
وَأَشْرَيْتَنِي مِنَ الشَّرِّ رَوْقَتِي عَيْنًا بِالْوَلَدِ تَحِيْنٍ مَحْوَلٍ مِنَ الْفَاعِلِ أَنِّي لَقَرَّ عَيْنُكَ بِهِ أَيُّ لَسَانٍ فَلَا تَطْمَحُ إِلَى غَيْرِهِ (فَامَّا) فِيهِ إِذْ غَامُ نُونٍ إِنَّ الشَّرَّ طَبِيعَةٌ فِي مَا الْمَزِيدَةُ (شَرِّتَنِي) حُدِثَتْ مِنْهُ لَمْ الْفِعْلُ وَعَيْنُهُ وَالْفَيْتُ حَرَكَتُهَا عَلَى الرَّاءِ وَكُسِرَتْ يَاءُ الضَّمِيرِ لَا تَقَا السَّاكِنِينَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَيَا لَكَ عَنْ وَلَدِكَ فَقَوْلِي أَنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا أَيُّ امْسَاكَ عَنِ الْكَلَامِ فِي شَأْنِهِ وَغَيْرِهِ مَعَ الْكَتَابِ بِدَلِيلٍ رَفَلَنَ أَكْلَمَ الْيَوْمَ انْفِيكَ أَيُّ بَعْدَ ذَلِكَ رَفَاتٍ بِهِ قَوْمًا تَخَلُّهُ حَالُ فَرَاوَهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا عَطِيمًا حَيْثُ أَتَيْتِ بَوْلًا مِنْ عَذْرَاءٍ يَا آخَتُ هَارُونَ هُوَ رَجُلٌ صَالِحٌ أَيُّ يَأْشُرُ مِنْهُ فِي الْعَقَبَةِ مَا كَانَ أَبُوكَ امْرَأَ سَوْعٍ أَيُّ زَانِيًا وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا زَانِيَةً فَمِنْ أَيْنَ لَكَ هَذَا الْوَلَدُ فَأَشَارَتْ لَهُمُ الرِّبِّيُّ أَنْ كَلِّمُوهُ قَالُوا كَيْفَ نَحْكُمُ مَنْ كَانَ فِي وَجِدَارِ فِي الْهَدْيِ صَبِيًّا قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ الْتَمَّ الْكِتَابَ أَيُّ الْأَخْبِلِ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَمَا كُنْتُ أَيُّ نَفَا عَالِ النَّاسِ إِخْبَارًا بِمَا كَتَبَ لَهُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ امْرَأَتِي بِهِمَا مَادُمْتُ حَيًّا وَبَدَّ ابْنُ الدِّيْنِ مَنْصُوبٌ بِجَعَلَنِي مَقْدَرًا وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا مُعَاظِمًا شَقِيًّا عَا صِيَالِي بِهِ	وہاں نام و آسودہ چشم شو انہوں نے چھو از آدمیان کسی را پس گوهر ایمن نذر کرده ام بر آ قدار روزہ را در پیش چشم و عظم پس سخن از اسم گفت امروز یا آدمی پس اور ایسی پیش توں دراشتہ گفتند ای مریم ہر این چہ روزی چہ چہ زشت را ای خواہر نارون در حال بود غفرت بود پرتور مرد و نبود مادر تو زاکندہ پس مریم اشارت کرد بطفل خود گفتند چگونہ سخن گو بکسی کہ است در کہو کہہ گو دہی عیسی گفت من بندہ کا خدایم آوہ است مرا کتاب و ساجتہ است مرا بجا بر و ساخت مرا خداوند برکت ہر جا کہ باشم و حکم فرمودہ است مرا نماز و زکوۃ ما دلم کہ زکوۃ باشم و سخت مرا سلوک کار باز خود و مکررہ است مرا گردن کش بد	اور پی اور انکے بھائی رکھو شو کی تو دیکھ کوئی آدمی تو کہیں میں نے مانا ہی رحمن کا روزہ شو بات نہ کرو گی آج کسی آدمی سے بھولا ہی اس کو اپنے کو توں پہن گو دہیں ہوئے ای مریم تو نے کا یہ چہرہ طوفان ای پہن نارون کی نہ تھا تیرا باب بر آدمی اور نہ تھی تیرا بہ کار ت بھرا تھ سے بتایا اس کے کہ ہوئے ہم کو یوں کرت کری اس شخص سے کہ وہ گو دہیں اس کا وہ بولا میں بندہ ہوں کونل اند کا چھو اس سے کنا ت دی ہی اور چھوئی کیا اور بنا یا چھو برکت والا حسن گلہ میں ہوں اور تالسم کی چھو نمازی اور زکوۃ کی جہت میں ہوں جیتا اور سلوک والا اپنی سے اور پہن بنایا چھو زکوۃ و جہت

کسی کو کہیں میں نے مانا ہی رحمن کا روزہ
تو کہیں میں نے مانا ہی رحمن کا روزہ
بات نہ کرو گی آج کسی آدمی سے
بھولا ہی اس کو اپنے کو توں پہن
گو دہیں ہوئے ای مریم تو نے
کا یہ چہرہ
طوفان ای پہن
نارون کی
نہ تھا تیرا باب بر آدمی اور نہ تھی
تیرا
بہ کار ت بھرا تھ سے بتایا
اس کے کہ ہوئے ہم کو یوں کرت
کری اس شخص سے کہ وہ
گو دہیں اس کا وہ بولا میں بندہ ہوں
کونل اند کا چھو اس سے
کنا ت دی ہی اور چھوئی کیا
اور بنا یا چھو برکت والا
حسن گلہ میں ہوں
اور تالسم کی چھو نمازی اور زکوۃ
کی جہت میں ہوں
جیتا اور سلوک والا اپنی سے
اور پہن بنایا چھو زکوۃ و جہت

قال الامام علي عليه السلام

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمٌ وَلِدْتُ وَيَوْمٌ امُوتُ وَيَوْمٌ ابْعَثُ حَيًّا. ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ
الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ. مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ. وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَدًى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. فَاخْتَلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ
بَنِيهِمْ قَوْلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ شَهَادَةِ يَوْمٍ عَظِيمٍ. أَسْمِخْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ
يَوْمَ يَأْتُ تَوْنُنَا

جلا لہن	فتح الرحمن	موضع القرآن
وَالسَّلَامُ مِنَ اللَّهِ عَلَيَّ يَوْمٌ وَلِدْتُ وَيَوْمٌ امُوتُ وَيَوْمٌ ابْعَثُ حَيًّا بِقَالَ فِيهِ مَا تَقَدَّمَ فِي السِّبْخِ قَالَ تَعَالَى (ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ بِالرَّفْعِ خَيْرُ سَبْخٍ مُقَدَّرَاقِي قَوْلُ بَنِي تَرْيَمٍ وَالتَّصْبِيحِ قُلْتُ وَالْمَعْنَى الْقَوْلُ الْحَقُّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ مِنْ الْمَرْيَةِ أَيْ يَتَكُونُ وَهُمْ التَّصَارِي قَالُوا إِنَّ عِيسَى اللَّهُ كَذَبًا مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ تَرْيَمًا لَهُ عَنْ ذَلِكَ رَأَى قَضَى أَمْرًا أَيْ أَرَادَ أَنْ يَتَّخِذَ تَه (فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) بِالرَّفْعِ بِتَقْدِيرِ هُوَ وَالتَّصْبِيحِ بِتَقْدِيرِ أَنْ وَمِنْ ذَلِكَ خَلَقَ عِيسَى مِنْ عَذْرَاءٍ (وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ) بِفَتْحِ أَنْ بِتَقْدِيرِ إِذْ كَرُّ وَبِكْسَرِهَا بِتَقْدِيرِ قُلْ بِدَلِيلِ مَا قُلْتُ لَهُمْ أَلَا مَرَّتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَمَرْيَمَ (هَذَا) الْمَذْكُورُ (صِرَاطٌ) طَرِيقٌ مُسْتَقِيمٌ الْوَجْهَةُ (فَاخْتَلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ بَنِيهِمْ) أَيْ الْقَصْدُ فِي عِيسَى هُوَ أَنَّ اللَّهَ أَوْ لَهُ مَعَهُ أَوْ ثَلَاثُ ثَلَاثَةٍ قَوْلُ شِدَّةٍ عَذَابٍ لِلَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا ذَكَرُوا غَيْرَ مِنْ شَهَادَةِ يَوْمٍ عَظِيمٍ) أَيْ حُصُورِ يَوْمٍ الْقِيَامَةِ وَأَهْوَالِهَا أَسْمِخْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ بِهِمْ صِغَا تَعَجَّبَ بِمَعْنَى مَا أَسْمِخْ بِهِمْ وَمَا أَبْصِرْ بِهِمْ (يَوْمَ يَأْتُ تَوْنُنَا	و السلام بر من است روزیکه تولد شدم و روزیکه میرم و روزیکه بر انگیزم شود زنده شده این است عیسی پس بر من مراد میدارم سخن راست است امروز که ما را روز است که در وی مردان اختلاف میکنند نیست لای خدا را که بگوید هیچ فرزندی پای او نیست و روزی که بگویند چون سر انجام کنایه بر چرا این نیست که میگویند شوی پس می شود و از آن بعد از عیسی است و گفت عیسی بر این خدا بروردگار من است و بروردگار است پس عبادت او کند بسم الله راه راست پس اختلاف کند جامعها و بیا خوش پس وی کاوان ط از حاضر شدن روز بزرگ چه قدر شنوایانند چه قدر شنایانند روزی که بیا بدین چنین در روزی که	اوست سلام بر من و عیسی بر من و عیسی بر من هو او و طریقتی دن مروی او عیسی است که عیسی است به عیسی عیسی مریم کا عیسی است جسمی لوگ بگفته بدن الله است این که در کله اولاده پس است عیسی جست عیسی که کام پس است عیسی که عیسی است او که است عیسی است او رب عیسی است به عیسی راه سیدی چرا عیسی راه عیسی است سو عیسی است عیسی است جست عیسی است عیسی است کاست عیسی است جست عیسی است عیسی است

قوله الامام علي عليه السلام و السَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمٌ وَلِدْتُ وَيَوْمٌ امُوتُ وَيَوْمٌ ابْعَثُ حَيًّا. ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ. مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَهُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ. وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَدًى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. فَاخْتَلَفَ الْأَخْرَابُ مِنْ بَنِيهِمْ قَوْلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ شَهَادَةِ يَوْمٍ عَظِيمٍ. أَسْمِخْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ بِهِمْ صِغَا تَعَجَّبَ بِمَعْنَى مَا أَسْمِخْ بِهِمْ وَمَا أَبْصِرْ بِهِمْ (يَوْمَ يَأْتُ تَوْنُنَا

۱۶ قلم اول

ع

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادٍ نَاسٍ كَانَتْ قَبْلَهُ وَمَا تَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا يَشَاءُ
وَمَا خَلَقْنَا وَمَا يَنْزِلُ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ
وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ أَإِذَا مَاتَ لَسَوْفَ أُخْرَجُ
حَيًّا أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>عَلَى قَدَرِهِ كَافِي الدُّنْيَا وَلَيْسَ فِي الْجَنَّةِ نَهَارٌ وَلَا لَيْلٌ بَلْ ضَوْؤُهُ نَوَّارٌ أَبَدٌ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ نِعْمَتِي وَنَزَّلُ مِنْ عِبَادٍ نَاسٍ كَانَتْ قَبْلَهُ بِطَاعَتِهِ وَنَزَّلُ لَمَّا تَأَخَّرَ الْوَحْيُ أَيَا مَا وَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِجَزَائِلِ مَا يَمْنَعُكَ أَنْ تَرْوِيَ نَاكَ أَكْثَرَ مِمَّا تَرْوِي نَاكَ وَمَا تَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا يَنْزِلُ أَيِ اسْمَانِ مِنْ أُمُورِ الْآخِرَةِ وَمَا خَلَقْنَا مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَمَا يَنْزِلُ ذَلِكَ أَيِ مَا يَكُونُ مِنْ هَذَا الْوَحْيِ إِلَى قِيَامِ السَّاعَةِ أَيِ لَهُ عِلْمٌ ذَلِكَ تَمَجُّدٌ رُوحِيًّا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا بِمَعْنَى نَاسِيًّا أَيِ تَارِكًا لِلدُّنْيَا الْوَحْيُ عَلَيْكَ هُوَ رَبُّكَ مَالِكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ أَيِ أَصْبِرْ عَلَيْهَا هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا أَيِ مَسْمُومًا بِذَلِكَ لَا وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ الْمُنْكَرُ لِلْبَعْثِ أَيِ ابْنُ خَلْفٍ أَوْ الْوَلِيدُ بْنُ الْمُغِيرَةِ النَّازِلُ فِيهِ آيَةُ رِوَاذِ بِتَحْقِيقِ الْهَمزةِ الثَّانِيَةِ وَتَسْهِيلِهَا وَادْخَالِ الْفِ بَيْنَهَا يَوْجُهُهَا وَبَيْنَ الْآخِرَةِ رَمَيْتُ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا مِنْ الْقَبْرِ كَمَا يَقُولُ مُحَمَّدٌ فَلَا اسْتِغْنَاءَ بِمَعْنَى النَّفْيِ أَيِ لَا أَخْفَى بَعْدَ الْمَوْتِ وَمَا رَأَيْتُ لَمَّا كُنْتُ وَكَذَلِكَ اللَّهُ وَمَا دَعَلِيهِ بِقَوْلِهِ تَعَالَى أَوْ لَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَصْلُهُ يَتَذَكَّرُ أَبَدًا لَيْتَ</p>	<p>ایست آن بهشت که عطا کنیم از بندگان خویش آنرا که بر سر کار بود و فرشتگان گفتند که ما فرود می آییم الاخبر بروردگار تو او را است عظم آنچه بیفکرتی است یعنی قنات و آنچه عجب است یعنی از آسمان عقلی آسمان و زمین یعنی برتر و آنچه در میان این است یعنی و نیست بروردگار تو فرمودن کار که هرگز اوست بروردگار آسمانها و زمین و آنچه در میان اینهاست یعنی عبادت او کن و شکستناش بر عبادت وی ایامیدانی میدانی او را بنامی یعنی و میگوید آدمی یعنی آدمی کافر ایا چون استقام یعنی نگار بجایم بیرون آورده خواهیم شد زنده چنانچه میگویند ایا یاد نمی کند آدمی</p>	<p>و بهشت بی جوهر است و دیگر ایست بندون من جو کوئی ہوگا بنوع اور ہم نہیں اترتے مگر حکم سے تیرے رب کے کسی کسی کو ہمارے احسن اور جو ہر کچھ اور جو اسکے بیچ اور از ہمیشہ قنات است و او را عظم و استقامت میدانی انسان تیرا رب نہیں مہوئے و اما رب آسمانوں کا اور زمین کا اور جو انکے بیچ بی سواسی کی ہندگی اور او پر ہمارے ہر ہندگی و میگوید آدمی یعنی آدمی کافر ایا چون استقام یعنی نگار بجایم بیرون آورده خواهیم شد زنده چنانچه میگویند ایا یاد نمی کند آدمی</p>

و فرشتگان گفتند که ما فرود می آییم
الاخبر بروردگار تو او را است عظم
آنچه بیفکرتی است یعنی قنات
و آنچه عجب است یعنی از آسمان
عقلی آسمان و زمین یعنی برتر
و آنچه در میان این است یعنی
و نیست
بروردگار تو فرمودن کار که هرگز
اوست بروردگار آسمانها و زمین
و آنچه در میان اینهاست یعنی عبادت
او کن و شکستناش بر عبادت وی
ایامیدانی میدانی او را بنامی یعنی
و میگوید آدمی یعنی آدمی کافر
ایا چون
استقام یعنی نگار
بجایم
بیرون آورده خواهیم شد زنده
چنانچه میگویند
ایا یاد نمی کند آدمی

قوله ما تنزل انزل از آسمان و نازل است علی الدنیا و نازل است علی السماوات و نازل است علی الارض و نازل است علی ما بینهن
و ما یمنعک من ان تروی ناک اکثر مما تروی ناک یعنی آنچه مانع است از آنکه تو روایت کنی از خداوند بیشتر از آنکه تو روایت کنی از او
و ما یذکر الانسان انسان را که یاد کند و یاد کند از خداوند و یاد کند از نعمات او و یاد کند از عبادت او و یاد کند از حقایق او
و ما یذکر الانسان انسان را که یاد کند و یاد کند از خداوند و یاد کند از نعمات او و یاد کند از عبادت او و یاد کند از حقایق او

أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ وَلَمْ يَكُ شَيْئًا فَوَرَّكَ لَخَشْرَبُهُمْ وَالشَّيَاطِينُ ثُمَّ لَخَضْرَتِهِمْ
حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثْيًا ثُمَّ أُنزِلَ عَنْ كُلِّ شَيْعَةٍ أَيْبَهُمْ أَسْدٌ عَلَى الرَّحْمَنِ عَيْنًا ثُمَّ لَخُنُ
أَعْلَمُ بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلَاً وَأَن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّفْضِيًّا
ثُمَّ نَحْنِي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثْيًا وَإِذَا نُتِلَىٰ عَلَيْهِمُ آيَاتُنَا بِمِثَابٍ
قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ الْمَوْتَىٰ أَمْ يَكْفُرُونَ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>التَّاءُ ذَاوَالْاَوْدَعْمَتْ فِي الدَّالِ وَفِي قِرَاءَةِ بَشَرِكَا وَسُكُونِ الدَّالِ وَضَمِّ الْكَافِ رَأَا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ لَفَرْيَك شَيْءًا فَيَسْتَدَلُّ بِالْاِبْتِدَاءِ عَلَى الْاِعَادَةِ فَوَرَبِّكَ لَخَشِيعُهُمْ اَي الْمُنْكَرَيْنِ لِلْبَعْثِ وَالْشَّيْءِ اَي يَجْعَلُ كَلَامَهُمْ وَشَيْطَانَهُ فِي سِلْسِلَةٍ رَتَمَ لَخَشِيعُهُ حَوْلَ جَهَنَّمَ مِنْ خَارِجٍ اَحْيَا عَلَى الزَّكْبِ جَمْعُ جَاوِدٍ وَاَصْلُهُ جُتُوٌّ اَوْ جُتُوِيٌّ مِنْ جُتِيٍّ يَجْتَوِي اَوْ يَجْتَوِي لِقَانِ رَتَمَ لَنَزَعَ عَنْ مِنْ كُلِّ شَيْعَةٍ فَرْقَةٍ مِنْهُمْ رَأَيْتُمْ اَشَدَّ عَلَى الْاَخِيْنَ عِتْيَاً جَزَاءَهُ رَتَمَ لَخْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوْلَى بِهِمْ اَحَقُّ بِجَهَنَّمَ اَلْاَشَدُّ وَعَيْنُهُمْ مِنْهُمْ رَصِيْلِيَّةً دُخُولًا وَخَارِجًا فَاصْبِرْ لَهُمْ وَاصْلُهُ صَلَوِيٌّ مِنْ صَلِيٍّ يَكْسِرُ اللّامَ وَفَتْحُ اَوَانٍ اَي مَارِسْتُمْ اَحَدًا رَا اَوَارِدُهَا اَي دَاخِلُهَا كَانَ عَلَى رَتَلٍ حَتْمًا مَقْضِيَةً حَقْمَةً وَقَضَى بِهِ لَا يَزِيْرُ رَتَمَ نَجْحَى مُسَدَّدًا وَخَفِيفًا الذَّنْبِ اَتَقَوَّامُ الشَّرْكَ وَالْكَفْرَ مِنْهَا وَنَذَرُ الظَّالِمِيْنَ بِالشَّرْكَ وَالْكَفْرِ فَيُحْيِيهِمْ عَلَى الزَّكْبِ وَاِذَا تَنَلَّى عَلَيْهِمْ اَي الْمُؤْمِنِيْنَ وَالْكَافِرِيْنَ رَأَا تَنَاسَا مِنْ الْقُرْآنِ رِيْنَاتٍ وَاصْحَاحَاتٍ حَالٌ قَالَ الذَّنْبِ كَفَرُوا لِّلَّذِيْنَ اَسْمَا اَي الْفَرِيقِيْنَ نَحْنُ اَوَانُمْ</p>	<p>کہا افریدم اور ابیش ازین و بنود بیچ جزیری تسیر بروردگار تو کہ اللہ برکت این منکران بعت را بشا طین باز حاضر کنیم این را حوالی دوزخ برانو در افتاده حساب باز کریم از بر امتی اگر از این عزت کنه تر است بر خدا از دوی تا فرانی باز مادانا کریم بماند سزاوارانه بدر آمدن دوزخ و بیت از شما بیکس گر گذرنده بر این بیت این وعده لازم بروردگار باز برانیم متقیان را و بگذریم ظالمان را انجا برانو در افتاده و چون خوانده شود بر این آیات واضح آمد گویند کافران مسلمان را کدام یک ازین دو گروه است</p>	<p>کہ چہ شکو بیا پہلے سے اور وہ کچھ جزیر تھا سو قسم سی شے رب کی ہر گھر ہاوی ہے ان کو اور شیطانوں کو پھر سامنے لاویے گرد دوزخ کے گھٹنوں پر گرے پھر خدا کرے ہم پر رزقے میں سے کوف اُنہیں سخت رکھتا تھا حق کتر پھر ہر کو خوب معلوم ہیں جو بہت قابل ہیں اس میں پہنچنے کے اور کوئی نہیں تم میں جو نہ پہنچا گا اس پر ہر یکا تیرے رب پر ضرور مقرر پھر چاویں گے ہم ان کو جو درتے رہے اور جو ردی گے گناہگار اسی میں او نہ گھرے گرے نہ اور تعجب سنا ہے انکو عمارِ آیتیں کھلی کہتے ہیں جو لوگ منکر ہیں ایمان والوں کو دونوں فرقوں میں</p>

[illegible]

مریم قال لا اقل

خَيْرُ مَقَامًا وَاحْسَنُ نَدِيًّا. وَكَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ اِثَانًا وَرِيًّا
 قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدَدًا حَتَّىٰ اِذَا رَاوَمَا يُوْعَدُونَ اِمَّا
 الْعَذَابَ وَاِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَثَانًا وَاضْعَفُ جُندًا وَبِزْدِ اللَّهِ
 الَّذِينَ اهْتَدَوْا وَهُدًى وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ
 مَرَدًّا اَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
کسما مکان بہتر ہے	بہتر است در تہ	خَيْرُ مَقَامًا مِنْ لَا وَمَسْكَنًا بِالْفَتْحِ مِنْ قَامٍ وَبِالْفَتْحِ
اور اچھی لگتی ہے مجلس میں	وہی گزشتہ است از روی مجلس یعنی	وَاحْسَنُ نَدِيًّا بِمَعْنَى النَّادِي وَهُوَ جَمْعُ الْقَوْمِ
بہتر ہے	بہتر ہے	يَتَّحِدُونَ فِيهِ يَعْشَوْنَ خَيْرٌ فَتَكُونُ خَيْرًا مِنْكُمْ
اور کئی کہتا ہے کہ ہم پہلے ان سے	دستور پاک کریم میں ازین طبقہ	قَالَ تَعَالَى وَكَمْ اَيُّ كَثِيرًا اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ
وہی ان سے بہتر ہے اسباب میں	کہ بہر بودند باعتبار رفت خاند	اَيُّ امَّةٍ مِنْ اَلْاُمَمِ الْمَاضِيَةِ هُمْ اَحْسَنُ اِثَانًا مَّا
اور غور میں	وازد روی نموداری	وَمَتَاعًا وَرِيًّا مَنْظَرًا مِنَ الرَّؤْيَةِ فَلَا اَهْلَكْنَا
تو کہ جو کوی رہا جھٹکتا	بگو کہ کہ باشد در گمراہی	لِيَكْفُرَ هُمْ بِهَلِكٍ هُوَ لَا عِرْقٌ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ
سو چاہے کہیں لجاوت	افزون می دہد	شَرُّ جَوَابَةٍ فَلْيَمْدُدْ بِرَحْمَتِي الْخَبْرَ اَيُّ بَمَدٍّ
اس کو رحمت لیاست یہاں	اور اخذ افزون دادی تا و تسلسل	لَهُ الرَّحْمَنُ مَدَدًا اَيُّ الَّذِي نَسِيَ رَجُلًا رَحْمَةً اِذَا
دیکھتے جو مردہ پاتے ہاں	پہنندہ ترسانیدہ شد ز غفلت	رَاوَمَا يُوْعَدُونَ اِمَّا الْعَذَابَ كَالْقَتْلِ وَالْاَمْرِ
اور قیامت	وہی نمودن	وَاِمَّا السَّاعَةَ الْمُسْتَعْلَةِ عَلَىٰ جَهَنَّمَ فَيَدْخُلُوهَا
سو بہت معلوم کر سیکے کسا ہر اہل	بہن خواہند دانست کہ نام یک ہر	فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرُّ مَثَانًا وَاضْعَفُ جُندًا
چپ از کسی کی فتح کم زور ست	وہی نہ و ناتوان تراست از روی	اَعْوَانًا هُمْ اَيُّ الْمُؤْمِنُونَ وَجُنْدُهُمُ الشَّيَاطِينُ وَجُنْدُ
اور بڑھاتا جاو اسے سو چھ ہوں	وزیادہ می دہد خدا راہ یا با نرا	الْمُؤْمِنِينَ الْمَلَائِكَةُ رَوِيْنَا بِدِ اللَّهِ الَّذِينَ اهْتَدَوْا
سو چھ اور	ہایت و	بِالْاِيْمَانِ هُدًى بِمَا يَنْزِلُ عَلَيْهِمْ مِنَ الْآيَاتِ وَ
رحمت والی نیکیان	حسنات پابندہ شایستہ	الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ هِيَ الطَّاعَاتُ تَبْقَىٰ لَهَا
بہتر رکھتی ہیں تیرے رکے یہاں	بہتر اند نزدیک بروردگار تو ازین	خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا اَيُّ مَا يَرْجِعُ
اور بہتر چھ جاسے کو چھہ	خیر او نیکوتر اند از جهت بازگشت	الْبَيْتِ وَيَرْجِعُ خِلَافَ اَعْمَالِ الْكَافِرِ وَالْخَيْرَةُ هُنَا
اور بہتر	اور بہتر	فِي مَابَلَدِهِ قَوْلُهُمْ اَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَقَامًا
اور بہتر	اور بہتر	اَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا الْعَاصِ بْنِ وَائِلٍ
اور بہتر	اور بہتر	وَقَالَ لِحَبَابِ بْنِ اَلْاَزْثِ الْقَائِلُ لَهُ نَبْعَتْ بَعْدَ

مریم قال لا اقل
 خیر مقام ازین و مسکنی بالفح من قام و بالفح
 و احسن ندی یعنی ناد و هو جمع القوم
 متحدون فیہ یعشون خیر فتکون خیرا منکم
 قال تعالی و کم ای کثیرا اهلکنا قبلہم من قرن
 ای امۃ من الامم الماضیۃ ہم احسن اثنا ما
 و متاعا و ریا منظر من الریۃ فلما اهلکنا
 لیکفر ہم بھلک هو لا عرق من کان فی الضلالۃ
 شرط جوابۃ فلیمدد برحمتی الخبر ای بمد
 له الرحمن مددا ای الذی نسیا یستدرجہ رحتی اذا
 را و ما یوعدون اما العذاب کالقتل و الامر
 و اما الساعۃ المستعلی علی جہنم فیدخلوها
 فسیعلمون من هو شر ماثانا و اضعف جندا
 اعوانا ہم ای المؤمنون و جندہم الشیاطین و جند
 المؤمنین الملائکۃ روینا بید اللہ الذین اھتدوا
 بالایمان ہدی بمانزل علیہم من الایات و
 الباقیات الصالحات ہی الطاعات تبقی لھا
 خیر عند ربک ثوابا و خیر مرادا ای ما یرجع
 البیت و یرجع خلاف اعمال الکفار و الخیرۃ هنا
 فی مابلدہ قولہم ای الفریقین خیر مقاما
 افرانت الذی کفر بایاتنا العاص بن وائل
 و قال لحباب بن الازث القائل لہ نبعت بعد

مریم قال لا اقل

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

اَنَا ذَنْبِي فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طَوًى وَاَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى اِنِّي لَنَا اِلَهٌ لَا اِلَهَ اِلَّا اَنَا فَاعْبُدْنِي وَاَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي اِنَّ السَّاعَةَ اَتَتْهُ اَخْفِيهَا لَنُجْزِي كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى وَمَا بِكَ يَمِينِكَ يَا مُوسَى قَالَ هِيَ عَصَايَ اَتَوَكَّوْا عَلَيْهَا وَاهْبِشْ بِهَا عَلَى غَمَمِي وَلِي فِيهَا مَارِبٌ اُخْرَى قَالَ اَلْقِهَا يَا مُوسَى فَالْقَهَا فَاِذَا هِيَ حَبَسَتْ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
الْبَاءِ رَاكَ تَوَكَّدُ لِيَا اِلٰهِي اَنَا ذَنْبِي فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ	۱۰ من پروردگار تو ام پس از ما بیرون کن	۱۰ میں ہوں تیرا رب انا ربی ہوں
اِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ الْمُطَهَّرِ اَوِ الْمُبَارَكِ طَوًى	۱۱ بار تیرے نو بہرستان پاک طوی نام	۱۱ تو ہی پاک میدان طوی نام
بَدَلٌ لَوْ عَظُفَ بَيَانُ التَّنْوِينِ وَتَرَكَهُ مَضْرُوفٌ	۱۲ و من برگزیدم ترا	۱۲ اور میں نے تجھ کو پسند کیا
بِاعْتِبَارِ الْمَكَانِ وَغَيْرِ مَضْرُوفٌ لِلثَّانِيَةِ بِاعْتِبَارِ	۱۳ پس گوش بہ لبوی آنچه وحی فرستاده می شود در بیان خدا تعالی	۱۳ جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
الْبَقْعَةِ مَعَ الْعِلَّةِ وَاَنَا اخْتَرْتُكَ مِنْ قَوْمِكَ	۱۴ و من برگزیدم ترا	۱۴ تو ہی پاک میدان طوی نام
فَاَسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى اِنَّكَ مَنِّي رَاِنِّي اَنَا اِلَهٌ لَا	۱۵ پس گوش بہ لبوی آنچه وحی فرستاده می شود در بیان خدا تعالی	۱۵ میں ہوں تیرا رب انا ربی ہوں
اِلَهٌ اِلَّا اَنَا فَاعْبُدْنِي وَاَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي فِيهَا	۱۶ و من برگزیدم ترا	۱۶ تو ہی پاک میدان طوی نام
اِنَّ السَّاعَةَ اَتَتْهُ اَكَادُ اَخْفِيهَا عَنِ النَّاسِ وَيُظْهِرُ	۱۷ و من برگزیدم ترا	۱۷ تو ہی پاک میدان طوی نام
لَهُمْ قُرْبَاهَا بِعَلَامَاتِهَا لَنُجْزِي فِيهَا كُلَّ نَفْسٍ	۱۸ و من برگزیدم ترا	۱۸ تو ہی پاک میدان طوی نام
بِمَا تَسْعَى اِنَّ مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ فَلَا يَصُدُّكَ	۱۹ و من برگزیدم ترا	۱۹ تو ہی پاک میدان طوی نام
يَضُرُّكَ رَعْنَاهَا اَيُّ عَنِ الْاِيْمَانِ بِهَا مَنْ لَا	۲۰ و من برگزیدم ترا	۲۰ تو ہی پاک میدان طوی نام
يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فِي اِنْكَارِهَا فَتَرْدَى	۲۱ و من برگزیدم ترا	۲۱ تو ہی پاک میدان طوی نام
فَتَهْلِكُ اِنْ اَنْصَدَدْتَ عَنْهَا وَمَا تِلْكَ كَانَتْ	۲۲ و من برگزیدم ترا	۲۲ تو ہی پاک میدان طوی نام
بِمِيزَانِكَ يَا مُوسَى اَلَا سَفَهَامٌ لِلْفَرِّ تَرْتَبُ	۲۳ و من برگزیدم ترا	۲۳ تو ہی پاک میدان طوی نام
عَلَيْهِ الْمَعْرُوفَةُ فِيهَا قَالَ هِيَ عَصَايَ اَتَوَكَّوْا	۲۴ و من برگزیدم ترا	۲۴ تو ہی پاک میدان طوی نام
عَلَيْهَا عِنْدَ الْوُتُوبِ وَالْمَشْيِ وَاهْبِشْ اَخْطُ	۲۵ و من برگزیدم ترا	۲۵ تو ہی پاک میدان طوی نام
وَيَمِزُ الشَّجَرِ رِيحًا لِيَسْقُطَ عَلَى غَمَمِي فَتَاْكَلْهُ	۲۶ و من برگزیدم ترا	۲۶ تو ہی پاک میدان طوی نام
وَلِي فِيهَا مَارِبٌ رُبُّ جَمْعُ مَارِيَةٍ مِثْلُ التَّرَائِي	۲۷ و من برگزیدم ترا	۲۷ تو ہی پاک میدان طوی نام
حَوَاجِ اُخْرَى كَحَمْلِ الزَّادِ وَالسَّفَاوِطِ	۲۸ و من برگزیدم ترا	۲۸ تو ہی پاک میدان طوی نام
الْحَوَامِ زَادٌ فِي الْجَوَابِ بَيَانُ حَاجَاتِهِ بِهَا قَالَ	۲۹ و من برگزیدم ترا	۲۹ تو ہی پاک میدان طوی نام
الْقِهَا يَا مُوسَى فَالْقَهَا فَاِذَا هِيَ حَبَسَتْ	۳۰ و من برگزیدم ترا	۳۰ تو ہی پاک میدان طوی نام

اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام

اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام

اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام
اور میں نے تجھ کو پسند کیا
جو تو سنا رہ جو حکم ہوا میں
تو ہی پاک میدان طوی نام

طه قال لم اقل لك

تسعى قال خذها ولا تخف سعيدها سيرتها الاولى واخضع يدك الى جناحك تخرج
بيضا ومن غير سوء اية اخرى ليزيك من اياتنا الكبرى اذ هب الى فرعون انه طغي
قال رب اشرح لي صدري ويسر لي امري

جلالين	فتح الرحمن	موضع القرآن
عظيم تسعى تمشي على بطونها سيرها كسرعة التعبان الصغير المسمى بالجان المعبر به عنها في اية اخرى قال خذها ولا تخف منها سعيدها سيرتها منصوب بزعم الخافض اي الى حالها الاولى ثم فادخل يدك في فيها فعدت عصي وتبين ان موضع الادخال موضع منكها بين شعبتها وانري ذلك السيد موسى لئلا يخرج اذ انقلب حية لدى فرعون واخضع يدك اليمنى بمعنى الكف الى جناحك اني جنك لا تسرع تحت العضد الى الابط و اخر جهار يخرج خلاف ساكنا عليه من الادمة ربيضاء من غير سوء اي بزعم نصي كشعاع الشمس تغشى البصر اية اخرى وهي وبيضاء حالان من ضمير تخرج (لنريك بها اذا فعلت ذلك لاظهارها من اياتنا الاية الكبرى اي العظمى على رسالتك واذ اركعوا الى حالها الاولى ضمها الى جناحه كما تقدم واخرجها اذ هب رسولا الى فرعون ومن معه رايه طغي و جاو الخد في كفره الى ادعاء الالهية قال رب اشرح لي صدري وسخر لحملي الرسالة ويسر لي امري	دوان گفت گیر این را و ترس بار خواهم گوانید اور انکل تسین او و هم آرد دست خود را بسوی جمل خود تا بیرون آید سفید شده از غیر عیبی نشانه دیگر آمده سجوا هم که بنام ترا بعضی نهاد بزرگ خویش بر روی فرعون بر این روی از حد گذشت است گفت ای پروردگار من کف ده کن برای من تسبیح مبرا و آسان کن برای من کار مرا	دور تا ز پایت بر می شکو اورند در هم بچهره بگش شکو پسے حال برست اور لگا اینا تھا اپنے بازو سے کہ نیکی جسا ہو کہ کچھ بری طرح ایک نشانی اور کہ دکھاتے جاوین ہم تجھ کو ارہی نشان برری جا طرف فرعون سے کہ اسنے سر اٹھایا ہو لا ای بکشا وہ کہ میرا سید اور آسان کر میرا کام

و یسری

تسعی

قوله اورا مکمل تسعی او یعنی همان معا سائیم ۳ قوله تا بیرون آید سفید شده - ای رویش شود مثل شعاع آفتاب به پوشش جنبائی به چون اراده
یکرد بازگشتن دست را بسوی حالت پیشین خود بهمی آورد و بار دیگر دست خود را بسوی جمل خود و بیرون می آورد و اورا پس بر شکل اصل خودی نشود
و اگر او غیر عیبی بعضی برص ۳ قوله نه دیگر آمده به نبوت تو ۲ حین قودت نهائی بزرگ خویش رسالت تو - قوله از حد گذشت است در کفر حقه تا اینکه دعوی خدائی می

قَالَ لَخَافَا أَنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ۚ فَأَتَيَاهُ فَقُولا إِنَّا رَسُولُ رَبِّكِ ۖ فَارْسِلْ مَعَنَا نَبِيًّا
وَأَرْسِلْ وَلَا تَعْدِبْهُمْ قَدْ جِئَكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ
إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ قَالَ مَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ ۚ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى الْكَلْبَ
خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ۚ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۚ قَالَ عَلِيمًا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي
وَلَا يَنْسَى ۚ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا ۖ

فَالْأَرْضَ مَهْدًا طه
۱۶

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
قَالَ لَخَافَا أَنِّي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ۚ فَأَتَيَاهُ فَقُولا إِنَّا رَسُولُ رَبِّكِ ۖ فَارْسِلْ مَعَنَا نَبِيًّا	۱ گفت ترسید بر این من با شما آمدی و می بینی پس بروید پیش وی پس بگوئید ابراهیم و فرستاده های پروردگار را	۱ فرمایانه درویش ساعده هون تھار استخوان هون
وَأَرْسِلْ وَلَا تَعْدِبْهُمْ قَدْ جِئَكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ ۖ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مِّنَ اللَّهِ ۚ إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَبَ وَتَوَلَّىٰ ۚ	۲ گفت ای نبی که دروغ گوئی و تو را آیت پروردگار تو چیست	۲ اور دیکھتا سو جاؤ اُس پاس اور کہو ہم دونوں رسول ہیں تیرے رب
قَالَ مَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ ۚ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى الْكَلْبَ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَىٰ ۚ	۳ گفت پس کیست پروردگار شما	۳ سو بھیج دے ہمارے ساتھ نبی اسرائیل کو اور نہ ستان کو
قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۚ قَالَ عَلِيمًا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنْسَى ۚ	۴ گفت ای موسیٰ	۴ ہم آئے ہیں تیرے پاس بتانی لیکر تیرے رب کی اور سہادت ہو سکی جو اسے راہ کی بات حکم ہو ای ہلکو کہ عذاب ہی
الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا ۖ	۵ گفت کہ پروردگار ما آنست کہ داد پر زمین را زمین خفوت	۵ اس پر جو جھلاو اور نہ بھرے بولا پھر کون ہی صاحب تم دونوں ای موسیٰ
۶	۶ گفت پس چیست حال	۶ کہا پھر کہا حقیقت ہی
۷	۷ قربای تحسین	۷ ان پے سنگتوں کی
۸	۸ گفت علم ان	۸ کہا ان کی خبر
۹	۹ نزدیک پروردگار من در کتابی	۹ میرے رب کے پاس لکھی ہی
۱۰	۱۰ غلط کنند ان	۱۰ نہ پہنکا ہی
۱۱	۱۱ پروردگار من و فراموش سازد	۱۱ میرا رب نہ بھولنا
۱۲	۱۲ او آنست کہ ساخت برای شما زمین را فراموشی	۱۲ وہ ہی جسے بنادی تلو زمین بھولنا

فَالْأَرْضَ مَهْدًا طه
۱۶

[illegible]

قال املاك طه
۱۶
۲۰
نمت

وَأَسْرَجَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا صِلَيْكُمْ فِي جُدُوعِ الْخَلْلِ نَوَلْعَلْنَ أَيْتَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى قَالُوا
لَنْ نُؤْثِرَكَ عَلَى مَا جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا إِنَّا آمَنَّا بِكَ بِأَلْفِ عَمَلٍ لَنَا خَطَايَانَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِنَّ مِنَ الْيُسْرِ وَالْعُسْرِ خَيْرٌ وَأَبْقَى
إِنَّهُ مِنْ بَيِّنَاتِ رَبِّهِ يُجْرِمَا فَانْ لَهُ جَعَلَهُ لَمْ يَمُوتْ فِيهَا وَلَا يَحْيَى وَمِنْ بَيِّنَاتِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ
الصَّالِحَاتِ فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَ
ذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَى

موضع القرآن	فتح الرحمن	وَأَسْرَجَكُمْ مِنْ خِلَافٍ وَلَا صِلَيْكُمْ فِي جُدُوعِ الْخَلْلِ نَوَلْعَلْنَ أَيْتَا أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى قَالُوا
اور دوسرے بانوں	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	وَأَسْرَجَكُمْ مِنْ خِلَافٍ (حال) یعنی مختلفہ احوال
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	وَلَا صِلَيْكُمْ (الصلی) وَا لَنْ جَلَّ الشَّيْءُ (وَلَا صِلَيْكُمْ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	فِي جُدُوعِ الْخَلْلِ (نَوَلْعَلْنَ) اُنْجَلِي (وَلَا صِلَيْكُمْ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	نَفْسُهُ وَرَبِّ مُوسَى (أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَى) اِدْوَمْ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	عَلَى خَالِفِيهِ (قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ) خَتَارَكَ (عَلَى مَا)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	جَاءَنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ (لَا إِلَهَ إِلَّا عَلَى صِدْقِ مُوسَى)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	وَالَّذِي فَطَرَنَا (خَلَقْنَا سَمَ أَوْ عَدَفَ عَلَى مَا) فَاقْضِ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	مَا أَنْتَ قَاضٍ (أَيَّ أَضْعَ مَا قُلْتَ) إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (الْقَضْبُ عَلَى الْإِسْلَامِ) أَيَّ فِيهَا
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	وَتَجْرِي عَلَيْهِ فِي الْآخِرَةِ (إِنَّا آمَنَّا بِكَ بِأَلْفِ عَمَلٍ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	لَنَا خَطَايَانَا (مِنْ الْأَشْرَارِ وَبَيْنَهُ) وَمَا أَكْرَهْتَنَا
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	عَلَيْهِ مِنَ السَّخْرِ (تَعْلَمُوا وَعَلِمَا لِعَا ضِيَةً مُوسَى)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	وَاللَّهُ خَيْرٌ مِنْكَ (فَرَأَى إِذَا أَطَاعَ) (وَأَبْقَى) مِنْكَ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	عَذَابًا إِذَا عَصَى (قَالَ تَعَالَى) إِنَّهُ مِنْ بَيِّنَاتِ رَبِّهِ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	يُجْرِمَا (كَافِرًا كَفَرَعُونَ) (فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ) لَمْ يَمُوتْ
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	فِيهَا (خَيْرٌ) (وَلَا يَحْيَى) حَيَاةً تَفْعُهُ (وَمِنْ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	بَيِّنَاتِ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ (الْفَرِيقُ وَالنُّوَلْ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	فَأُولَئِكَ لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَى (جَعَلَ عَلَيْهَا مُوسَى)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	أَعْلَى (جَنَّاتِ عَدْنٍ) (أَيَّ) (أَقَامَ) بَيِّنَاتِ (لَهُ) (تَجْرِي)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا (وَذَلِكَ جَزَاءُ مَنْ)
اور سوئی دو گانہ کو	وہابی ہاں ہمارا کی ارجا ہے	تَزَكَّى) (تَطَهَّرَ) مِنَ الذُّنُوبِ (وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَى)

اور سوئی دو گانہ کو

اور سوئی دو گانہ کو

طه قلالم اقل
٢٠ ١٤

مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ عِبَادِي فَأَضْرِبْ لَهُم مَّطْرَفًا فِي الْخَرَابِ لَا تَخَافُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ فَاذْعَبْهُمْ فَرْعَوْنُ
يَجْئُودُهُ فَعَسَيْتُمْ مِنَ الْيَوْمِ بِمَا عَسَيْتُمْ وَأَضْلُ فَرْعَوْنُ قَوْمَهُ وَمَا هَدَىٰ يَابُنِي آسَرَ إِيَّاهُ قَدْ أَجْنَأَكُمْ مِنْ عَدُوِّ
وَوَاعَدْنَاكُمْ الطُّورَ الْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوى كُلَّوَمِنْ طَيِّبَاتِ مَا نَزَّلْنَاكُمْ وَلَا تَطْعَمُوا

مُوسَى أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي بِهِمْ زُجْرَةً قَطَعَ مِنْ أَسْرَى
وَهُمْ قَدْ وَصَلُوا وَكَسَرَ النُّونَ مِنْ سَرَى لُغْتَانِ أَيْ
سَرَى نَهْمٌ لِبَلَا مِنْ أَرْضِ مِصْرَ فَأَضْرِبْ إِيَّاهُمْ
لَهُمْ بِالضَّرْبِ بَعْضًا كَاطْرَيقَانِي الْبَحْرِ يَسَّأُ
أَيْ يَأْسًا فَا مِثْلَ مَا مَرَّ بِهِ وَأَيْبَسَ اللَّهُ الْأَرْضَ
فَرَجَوْا وَافْتَهَارُوا لَا تَخَافُ دَرْكًا أَيْ أَنْ يُدْرِكَكَ
فِرْعَوْنُ وَلَا تَخْشَى غَرْقًا فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ
يَجُودُهُ وَهُوَ مَعَهُمْ فَعَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ أَيْ
الْبَحْرِ مَا غَشِيَهُمْ فَأَغْرَقَهُمْ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ
قَوْمَهُ بِدُعَائِهِمْ إِلَى عِبَادَتِهِ وَمَا هَدَى بَلْ
أَوْقَعَهُمْ فِي الْهَلَاكِ خِلَافَ قَوْلِهِ وَمَا هَدَيْكُمْ
إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُمْ
مِنْ عَدُوِّكُمْ فِرْعَوْنَ بِأَغْرَاقِهِ (وَوَاعَدْنَاكُمْ
جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ) فَنُؤْتِي مُوسَى التَّوْرَةَ
لِلْعَمَلِ بِهَا وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْمَنَ وَالسَّلَوى هَا
الَّذِينَ نَجَّيْنَاهُ وَالطَّيْرَ السَّمَاءِ بِتَخْفِيفِ الْيَمِّ وَالْقَصْرِ
وَالْمُنَادَى مَنْ وَجَدَ مِنَ الْيَهُودِ مَنْ النَّبِيِّ مُحَمَّدٍ
صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَخُوطِبُوا بِمَا أُنْعِمَ بِهِ عَلَى
أَجْدَادِهِمْ مَنْ النَّبِيِّ مُوسَى تَوَطَّيْهُ لِقَوْلِهِ تَعَالَى
لَهُمْ رُكُوعًا مِنْ طِبْيَاتٍ مَارَافِقَانِ أَيْ الْمُنْعِمِ
بِهِ عَلَيْكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ بَآنَ تَكْفُرٍ وَالنَّجْمَ بِهِ
فِيحُلْ عَلَيْكُمْ غَضَبِي بِكُسْرِ الْحَاءِ أَيْ يَحِبُّ وَبُضْمًا

پہر امیہ نجات

فتح الرحمن

موضع القرآن

موسیٰ کہ وقت شب بہر بندگان مرا
موسیٰ کو کہ لے نکل رات میرے بندوں کو

پس برو
برای ایشان در راہی خشک و دریا

نترسی از دریا فتن و دشمنی
و سوسائلی از غرق بقا ایشان

نہ خطر و تھک و بکڑنے کا
نہ در بھر پیچھے لگا ان کے فرعون

اپنے لے کر بھگیر لیا انکو
جیسے بھگیر لیا اور ہیکایا فرعون نے

ابھی قوم کو اور سنبھالنا
قوم خود را و سنا نہ نمود

گفتیم ای بنی اسرائیل نجات دایم
 شدیم شما را
 از دشمنان شما و وعده دایم
 شما را یعنی بدادن تورات
 بجانب راست طور
 و فرستادیم بر شما من و سلوی
 و دیگران

گفتم بخورید از لذایذ آنچه روزی یکم
و از حد گذرید در باب آن روزی
الکاه ثابت شود بر شما ختم من

ای علیؑ اولاد کو اس نبیؐ جہڑا یا مہینے تکو
تھہارے دشمن سے اور وعدہ
رکھا تم سے
بہار کی داہنی طرف
اور تا ماتم ہر من اور سلوئی

۱۹
کھاؤ سٹھری جینین جوروزی دی
اور نہ کرو اسٹھری زیادتی
پھر نازل ہووے تیرہ غضب

قولی بر و پس از گریه بر این ن راهی ابن عیسی فرموده که بزین عصبه که سازیم برای التان راهی و حین قول و در راه یعنی بزین عصارا بر در بانها بنده
و راه خشک بنده اندک مسافت بگذرند و آن تن بدست شما اندر خرق شوند و آنرا یکی قول و پوشانید ایشان را ابن ابی عامر برای تعلیم است یعنی موهبی که پوشانند
اینان بود و بنی کیفیت و کند آن در غیر مسافت و در راه ایشان کند و در راه با بیدار که آنی الهی را کند

<p>جلد ۲۰</p> <p>قالہ اقل</p> <p>ع</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا أَوْ تَرَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا فَكَذَلِكَ الْقِيَاسُ مَرِيحًا فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا أَوْ تَرَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا فَكَذَلِكَ الْقِيَاسُ مَرِيحًا فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا أَوْ تَرَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا فَكَذَلِكَ الْقِيَاسُ مَرِيحًا فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>
<p>جلد ۲۰</p> <p>قالہ اقل</p> <p>ع</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا مِثْلَكَ الْيَوْمِ أَيُّ بَقْدَرَتَنَا أَوْ بَأْمُرِنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا بِفَعْلِ الْحَاءِ وَخَفَفًا وَبِصْمِهَا وَكَبِيرُ الْيَوْمِ مَشْدَدًا أَوْ تَرَارًا أَيْ تَقَالًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ أَيُّ حُلِيِّ قَوْمٍ فَرَحُونَ اسْتَعَارَ مِنْهُمْ بَنُو إِسْرَءِيلَ بَعْلَةً عَمْرٍاءَ فَقَبِيتُ عَنْهُمْ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا طَرَحْنَاهَا فِي النَّارِ بِأَمْرِ السَّامِرِيِّ فَكَذَلِكَ كَمَا الْقِيَارُ الْقِيَاسُ السَّامِرِيُّ مَامَعَهُ مِنْ حُلِيِّهِمْ وَمِنْ التَّرَابِ الَّذِي أَخَذَهُ مِنْ أَثَرِ جَافِ مَرَسٍ جَبْرِيلَ عَلَى الْوَجْهِ الْإِلَهِيِّ فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا صَاعَهُ مِنَ الْحُلِيِّ جَسَدًا كَحَمَلٍ وَدَمَارًا لَهُ خُورٌ أَيْ صَوْتٌ يُسْمَعُ أَيُّ انْقِلَابٍ كَذَلِكَ بِسَبَبِ التَّرَابِ الَّذِي أَثَرُهُ الْحَيَاةُ فِيمَا يُوضَعُ فِيهِ وَوَضَعَهُ بَعْدَ صَوْعِهِ فِي فِيهِ فَقَالُوا أَيُّ السَّامِرِيِّ وَأَتْبَاعُهُ هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ مُوسَى رَبُّهُ هُنَا وَذَهَبُ يُطْلَبُ قَالَ تَعَالَى أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ خَفَقَهُ مِنْ التَّقِيلَةِ وَاسْمُهَا مَخْدُوفٌ أَيْ أَنَّهُ لَا يَرْجِعُ الْعِجْلُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ أَيْ لَا يَرُدُّ لَهُمْ جَوَابًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا أَيْ دَفْعُهُ وَلَا نَفْعًا جَلْبُهُ أَيْ فَكَيْفَ يَتَّخِذُ الْهَارَ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ أَيْ قَبْلَ أَنْ يَرْجِعَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا مِثْلَكَ الْيَوْمِ أَيُّ بَقْدَرَتَنَا أَوْ بَأْمُرِنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا بِفَعْلِ الْحَاءِ وَخَفَفًا وَبِصْمِهَا وَكَبِيرُ الْيَوْمِ مَشْدَدًا أَوْ تَرَارًا أَيْ تَقَالًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ أَيُّ حُلِيِّ قَوْمٍ فَرَحُونَ اسْتَعَارَ مِنْهُمْ بَنُو إِسْرَءِيلَ بَعْلَةً عَمْرٍاءَ فَقَبِيتُ عَنْهُمْ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا طَرَحْنَاهَا فِي النَّارِ بِأَمْرِ السَّامِرِيِّ فَكَذَلِكَ كَمَا الْقِيَارُ الْقِيَاسُ السَّامِرِيُّ مَامَعَهُ مِنْ حُلِيِّهِمْ وَمِنْ التَّرَابِ الَّذِي أَخَذَهُ مِنْ أَثَرِ جَافِ مَرَسٍ جَبْرِيلَ عَلَى الْوَجْهِ الْإِلَهِيِّ فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا صَاعَهُ مِنَ الْحُلِيِّ جَسَدًا كَحَمَلٍ وَدَمَارًا لَهُ خُورٌ أَيْ صَوْتٌ يُسْمَعُ أَيُّ انْقِلَابٍ كَذَلِكَ بِسَبَبِ التَّرَابِ الَّذِي أَثَرُهُ الْحَيَاةُ فِيمَا يُوضَعُ فِيهِ وَوَضَعَهُ بَعْدَ صَوْعِهِ فِي فِيهِ فَقَالُوا أَيُّ السَّامِرِيِّ وَأَتْبَاعُهُ هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ مُوسَى رَبُّهُ هُنَا وَذَهَبُ يُطْلَبُ قَالَ تَعَالَى أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ خَفَقَهُ مِنْ التَّقِيلَةِ وَاسْمُهَا مَخْدُوفٌ أَيْ أَنَّهُ لَا يَرْجِعُ الْعِجْلُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ أَيْ لَا يَرُدُّ لَهُمْ جَوَابًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا أَيْ دَفْعُهُ وَلَا نَفْعًا جَلْبُهُ أَيْ فَكَيْفَ يَتَّخِذُ الْهَارَ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ أَيْ قَبْلَ أَنْ يَرْجِعَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>	<p>مَوْعِدَكَ يَمْلِكُنَا مِثْلَكَ الْيَوْمِ أَيُّ بَقْدَرَتَنَا أَوْ بَأْمُرِنَا وَلَكِنَّا حِمَلْنَا بِفَعْلِ الْحَاءِ وَخَفَفًا وَبِصْمِهَا وَكَبِيرُ الْيَوْمِ مَشْدَدًا أَوْ تَرَارًا أَيْ تَقَالًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ أَيُّ حُلِيِّ قَوْمٍ فَرَحُونَ اسْتَعَارَ مِنْهُمْ بَنُو إِسْرَءِيلَ بَعْلَةً عَمْرٍاءَ فَقَبِيتُ عَنْهُمْ فَقَدْ تَوَاضَعْنَا طَرَحْنَاهَا فِي النَّارِ بِأَمْرِ السَّامِرِيِّ فَكَذَلِكَ كَمَا الْقِيَارُ الْقِيَاسُ السَّامِرِيُّ مَامَعَهُ مِنْ حُلِيِّهِمْ وَمِنْ التَّرَابِ الَّذِي أَخَذَهُ مِنْ أَثَرِ جَافِ مَرَسٍ جَبْرِيلَ عَلَى الْوَجْهِ الْإِلَهِيِّ فَاخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا صَاعَهُ مِنَ الْحُلِيِّ جَسَدًا كَحَمَلٍ وَدَمَارًا لَهُ خُورٌ أَيْ صَوْتٌ يُسْمَعُ أَيُّ انْقِلَابٍ كَذَلِكَ بِسَبَبِ التَّرَابِ الَّذِي أَثَرُهُ الْحَيَاةُ فِيمَا يُوضَعُ فِيهِ وَوَضَعَهُ بَعْدَ صَوْعِهِ فِي فِيهِ فَقَالُوا أَيُّ السَّامِرِيِّ وَأَتْبَاعُهُ هَذَا إِلَهُكُمُ وَالْهُ مُوسَى فَتَنِي بِهِ مُوسَى رَبُّهُ هُنَا وَذَهَبُ يُطْلَبُ قَالَ تَعَالَى أَفَلَا يَرُونَ أَنَّ خَفَقَهُ مِنْ التَّقِيلَةِ وَاسْمُهَا مَخْدُوفٌ أَيْ أَنَّهُ لَا يَرْجِعُ الْعِجْلُ إِلَيْهِمْ قَوْلَهُ أَيْ لَا يَرُدُّ لَهُمْ جَوَابًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا أَيْ دَفْعُهُ وَلَا نَفْعًا جَلْبُهُ أَيْ فَكَيْفَ يَتَّخِذُ الْهَارَ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلِ أَيْ قَبْلَ أَنْ يَرْجِعَ مُوسَى يَا قَوْمِ إِنَّمَا</p>

جلا لیں	فتح الرحمن	موضح القرآن
فَتَنْتَمِيهِ ۖ وَإِنْ رَكِبْتَ الرِّحْلَ فَيَنْبَغِي فِي عِبَادَتِهِ وَاطِيعًا أَمْرِي ۚ) فِيهَا (قَالَ الْإِنْبِشَاحُ) نَزَلَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ عَلَى عِبَادَتِهِ مُقِيمِينَ رَحْمَتِي بِرَجْعِ الْيَسَاءِ مُوسَى قَالَ مُوسَى بَعْدَ رَجُوعِهِ (يَا هَارُونَ مَا مَنْعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۖ بِعِبَادَتِهِ) أَنْ لَا تَتَّبِعَهُ لَا رَأْيَ لَهُ (أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي) بِأَقَامَتِكَ بَيْنَ مَنْ يَعْبُدُ غَيْرَ اللَّهِ (قَالَ) هَارُونَ (يَا ابْنَ أُمِّ بَكْرٍ الْيَمِينُ وَفَتَحَهَا) أَرَادَ أُمِّي وَذَكَرَهَا عِظْفًا لِقَلْبِهِ لَا تَأْخُذْ بِلِحْتِي) وَكَانَ أَخَذَهَا بِشِمَالِهِ (وَلَا بِنَاصِيئِهِ وَكَانَ أَخَذَ شَعْرَهُ بِبَيْمِينِهِ عَضْبًا رَأَيْتُ خَشْيَتَكَ) لَوْ أَتَّبَعْتُكَ وَلَا بَدَأَ أَنْ يَسْبِيحِي جَمْعُ مِثْنٍ يَعْبُدُ الْغُلَّ أَنْ يَقُولَ فَزَوَّجْتُ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ) وَتَغَضَّبَ عَلَيَّ وَلَمْ تَقْرُبْ) تَنْتَظِرُ قَوْلِي ۚ) فِيهَا رَأَيْتُهُ فِي ذَلِكَ قَالَ (مَا خَطْبُكَ) شَأْنُكَ الدَّاعِي إِلَى مَا صَنَعْتَ يَا سَامِرِيُّ) قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ) بِالْيَأْيِ وَالشَّاءِ أَيُّ عِلَّتْ مَا لَمْ يَغْلَوْهُ) فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ تُرَابٍ (أَنْتَ) حَافِظُ فَرَسٍ (الرَّسُولُ) جَبْرِئِيلُ فَضَدَّ نَهَا) الْقِيَتَهَا فِي صُورَةِ الْغُلِّ الْمَصَاغِرِ وَكَذَلِكَ سَقَلَتْ زَيْنَتُ رَأْيِي نَفْسِي) وَالْقِي فِيهَا أَنْ أَخَذَ قَبْضَةً مِنْ تُرَابٍ مَا ذَكَرَ وَالْقِيَهَا عَلَى مَا لَوْحَ كَلَّمَ	کہ سبلا شدہ ابدیان کو سالہ و ہر ایش ہر فرد کو سبلا شدہ ایش پس ہر فرد کو و انقباض حکم من نمائید گفتہ عیش معا و خواہم بود برای ابن کو سبلا تا وقتیکہ باز آمدن ما موسی کہ گفتم گفت ای ہارون چہ چیز است کہ پیروی از او باز داشت ترا چون دیدی انشا را کہ گمراہ شدہ اند از آنکہ سبزی اباطلاف حکم من کردی گفت ای پسر ہارون تارون	کہ سبلا و ای سبیر اور تھا را رب رخن ہی نشو خدو میری راہ اور مانو میری بات تو نے ہم سبلا اسی پر کہ سبلا جب تک چلاوے ہم پاس موسی کہا موسی نے ای ہارون تو نے سبلا کیا تو نے سبلا کیا تو کہا تو نے سبلا کیا تو نے سبلا کیا وہ بولا ای میری ما کے جنے بکر میری وارھی نہ سر میں ذرا کہ تو کبھی بھوت ڈال دی تو ہی اسیر اسرائیل بنی اور یاد من رکھی میری بات و کہا موسی نے اب تیری کیا حقیقت ای سبیری بولا میں نے دیکھ لیا جو شب نے نہ دیکھا پھر کھری میں نے ایک مٹی پاؤں کے نیچے سے اس مٹی کے پھر وہی ڈال دی اور یہی مٹی دی مجھ کو میرے جی نے و

[illegible]

[illegible]

موضع القرآن	مخ الزمر	جلا لیں
کہا موسیٰ نے چل	گفت پس برادر این	بَصِيرُ لَهُ رُوحٌ وَرَأَيْتُ قَوْمَكَ طَلَبُوا مِنْكَ أَنْ تَجْعَلَ لَهُمُ الْهَافَا حُدَّتْنِي نَفْسِي أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ الْحُلُ الْهَمُّ رَقَالَ لَهُ مُوسَى (فَاذْهَبْ) مِنْ بَيْنَا (فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ) أَيُّ مُدَّةٍ حَيَاتِكَ رَأَى نَقُولَ مِنْ رَأْيَتِهِ (وَلَا مَيَاسَ) أَيُّ لَا تَقْدِرُنِي فَكَانَ بِهِمْ فِي النَّبِيِّهِ وَإِذَا مَسَّ أَحَدًا أَوْ مَسَّهُ أَحَدٌ جَمًّا جَمِيعًا وَرَأَى لَكَ مَوْعِدًا بَعْدَ ابْنِكَ رَأَى مَخْلُفَةً بَكَسَ اللَّامُ أَيُّ لَنْ تَغِيْبَ عَنْهُ وَبَقِيَّتُهَا أَيُّ بَلْ شَبَعَتْ إِلَيْهِ (وَأَنْظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ أُصِلَهُ طَلَلْتَ بِلَا مَيٍّ أُولَئِكَ مَا مَكْسُورَةٌ وَحُدَّتْ خَفِيفًا أَيُّ دُمْتَ رَعْلُهُ عَاكِفًا) أَيُّ مَقَامًا تَعُدُّ لَتُخْرِقَنَّ بِالنَّارِ رَنَمٌ لَنَنْسِفَهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا لَنَذْرِيْنَهُ فِي هَوَاءِ الْحَرِّ وَفَعَلَ مُوسَى بَعْدَ ذَاجِهِ مَا ذَكَرَهُ رَأَيْنَا الْعَهْمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سَمِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا تَمَيِّزُ حَقُّو لَمْ مِنَ الْفَاعِلِ أَيُّ وَسَمِعَ عَلَيْهِ كُلُّ شَيْءٍ (كَذَلِكَ) كَمَا قَضَيْنَا بِأَحْمَدَ هَذِهِ الْقِصَّةَ (نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ) أَخْبَارِ مَا قَدْ سَبَقَ مِنْ أَلَا مَرُّ رُوقًا أَنْبَاءُكَ أَعْطَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا مَنْ عِنْدَ نَارِ ذَكَرَ أَمْرٌ قُرْآنًا مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَلَمْ يَكُنْ مِنْ بَارِقَاتِهِ يَجْعَلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَرِثَةً فَلَا أَثِيلًا مِنْ أَلَا تَمُّ رَحَالِدِينَ فِيهِ أَيُّ فِي عَذَابِ
تجھکو زندگی میں آنا ہی کہ کہا کر نہ چھیرو	تر از در زندگی سزا این است کہ درشت رسانیدن ممکن نیست یعنی اگر با کسی دشمنی من مشی هر دور آ تب میگزشت	بصیر له روح و رأیت قومک طلبوا منك ان تجعل لهم الهافا حدتني نفسي ان يكون ذلك الحل الهام رقالا له موسى فاذهب من بينا فان لك في الحياة اي مددة حياتك راى نقول من رايته ولا مياس اي لا تقدرني فكان بهم في النبويه واذ امس احدا او مسه احد جمما جميعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
اور تجھکو ایک وعدہ ہی وہ تجھ سے خلافت نہوگا۔	وہ پر اینہ ترا وعدہ دیگر نیست کہ خلافت کردہ نشود در حق تو	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
اور دیکھا اپنے ٹھاکر کو جس پر	وہیں ابوہا معبود خود کہ	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
ساتھ دن لگا بیٹھا تھا	مجاور شدہ بودی بران	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
ہم اسکو جلا دیگے مگر کبھی بیگے دیا میں آزا کر ملک	البتہ بسوز اینہ آزا میں بر گندہ سار آزا کردہ دیا بر گندہ ش غن	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
تھارا صاحب وہی اللہ ہی جسکے سوا اسے بندگی نہیں کی سب کئی ہی سب چیز کے ہم ہیں	خدا این نیست کہ معبود شما اعدا ایک نیست هیچ معبود حق جز او و فرارسیدہ است بہ چیز از روی دلالت	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
یون	یا محمد انجین	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب
ساتھ میں ہم تجھکو احوال سے اُنکے جو پہلے گذرے اور ہم نے دیا تجھکو اپنے پاس سے ایک پرہنا جو کوئی غنہ بھرنے سے اس سے سوا تھا دیگا دن قیامت کے ایک جو چھ پڑے رہنے اشحن	قصہ میخو اینہم بر تو از اخبار اے گذشتہ است وہ اینہم دایم ترا از تر دیک خویش بندی پر کہ رو بر داند بقرآن بر از ان پس وی برادر در روز قیامت باری را بیستہ گناہی را۔ جاویدان در ان با بر کشیدن	جمعا وراى لك موعدا بعد ابنك راى مخلفة بكس اللام اي لن تغيب عنه وبقيتها اي بل شبعت اليه وانظر الى الهك الذي ظلت اصله طللت بلا مئ اولهما مكسورة وحذت خفيفا اي دمت رعله عاكفا اي مقاما تعدد لخرقته بالنار رنم لننسفه في اليم نسفا لنذرينه في هواء الحر وفعل موسى بعد ذاجه ما ذكره راينا العهم الله الذي لا اله الا هو سمع كل شئ علما تميز حقو لم من الفاعل اي وسمع عليه كل شئ كذلك كما قضينا يا احمد هذه القصة نقص عليك من انباء اخبار ما قد سبق من الامر روقا انباءك اعطيناك من لدنا من عند ناري ذكر امر قرا من اعرض عنه فلم يكن من بارقاته يجعل يوم القيمة ورثة فلا اثيلا من الا تم رحالدين في في عذاب

<p>وَسَاءَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ جَلَاءٌ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا يَنْظُرُونَ يَوْمَئِذٍ إِلَى الْأَشْجَارِ أَفَلَا يَسْمَعُونَ نَحْنُ الْمُنْظَرُونَ أَمْ لَكُمْ بَأْسٌ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ الْإِنشَاءُ وَنَسْأَلُوكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جلالین</p>
<p>وَسَاءَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ جَلَاءٌ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا يَنْظُرُونَ يَوْمَئِذٍ إِلَى الْأَشْجَارِ أَفَلَا يَسْمَعُونَ نَحْنُ الْمُنْظَرُونَ أَمْ لَكُمْ بَأْسٌ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ الْإِنشَاءُ وَنَسْأَلُوكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ</p>	<p>اور تراپی آن بر قیامت میں وہ جو چہ اٹھا لیگا۔</p> <p>جس دن جو نیکے مورچے اور کھیر لادینگے ہم گنہگاروں کو سنی آگہی میں جسکے چکے کہتے ہیں آگہی میں دیر نہیں ہوئی تم کو مگر دس دن میں ہو کر خوب معلوم جو کہتے ہیں۔ جب بولیں گے ان میں اچھے راہ والا نکو دیر نہیں کی مگر ایک دن میں</p> <p>اور چھ سے پوچھنے میں پیار کا سو تو کہہ لگو کھیر لگا میرا از کر</p> <p>پھر کہ چھوڑ لگا زمین کو پھر میدان تو نہ دیکھے اس میں مور نہ ٹیلا اس دن پیچھے دور بیگے بکارنے والے کے</p> <p>تیرے نہیں جسکی بات اور دب گئیں</p>	<p>روزی کہ دمیدہ شود در صورت در انروز گن گن بکاران را آنروز کہودش گشت نہان حرف نرفت در میان کویش کہ در یک سر دیدیم در دنیا مگر دو شمار روز ما دانا تریم جفت میگویند بکاران روز خدا بستان چون گوید بہترین این در روش در گنگ کردہ اید مگر کہ اراز در عقل وہی بر ستر از کوہا بگو کہ کدہ کند تر ابرو در کار برائندہ کردن</p> <p>بس بگذارد زمین را میدان ہموار نہی در انجا ہی کی و نہ ہیچ ملدی از روز از پی آواز کنندہ روند یعنی انقاد را کنند</p> <p>ہم کی نباشند آن ابناء را و بہت شوند</p>	<p>وَسَاءَ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ جَلَاءٌ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا يَنْظُرُونَ يَوْمَئِذٍ إِلَى الْأَشْجَارِ أَفَلَا يَسْمَعُونَ نَحْنُ الْمُنْظَرُونَ أَمْ لَكُمْ بَأْسٌ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ الْإِنشَاءُ وَنَسْأَلُوكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ</p>

بسم الله الرحمن الرحيم

اور اس خطے میں اس کے زور و اثر

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

فتح الرحمن

موضع القرآن	
-------------	--

آواز برای خدا پس نشوید
آواز نرم نشوید

از روز قیام مذکور شفاعت شد
ای در وزارت

مگر برای کسی که دستوری داده است
خدا - او را از شفاعت امر او
و سبزه کرده است او را از روی

کھتا رہے مسلمان باہد می دانند
انچ پیش روی آدمیان است
دانچ پس پشت این است

و ادیبان در محضر خدای ازل روی
و انش - بر روی لوحی بر روی
و نیایش کنند رویهای هرمان را

زنده خبر گیرنده
و هر آنکه بمقتضای حد هر که برداشتم

و هر که بجا از دکار و دست است
و او مؤمن باشد ای طاعت ۱۱
بسوی منترسد از ستمی و نه از

نقصانی در اینجا
و همچنین که منزه است از
و همچنین که منزه است از

قرآنی عربی و گوناگون بیان کردیم

تا بود که ایشان بر سر مهر نشو ندیا
بعد آکند و رختی ایشان

پس بلند قدر است خدا یاد
بقدران ۱۳

و شتابی مکن بخواندن قرآن بیش
از آنکه سراجا تمام رسانیده شود

سوی نووجی اور پچھلے زمانے
وگوائی پروردگار میں بھارتی مرا

لی و اما تعالی بانه ان که در ده اند که

تو کہ اسم سارا اچیر لہ لہ سودیا

١٠٠

وَلَقَدْ عَهِدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ هَٰذَا وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۚ وَاذْقُنَا لِمَا لَمْ يَكُنْ لَكَ إِسْحَادًا ۚ وَلَا آدَمَ فَسَحَدًا ۚ إِلَّا ابْلِسَ إِلَىٰ ۚ فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَٰذَا أَعْدُوْكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجُكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَنَعِمَ إِنَّ لَكَ أَلاَ جُوعٌ فِيْهَا وَلَا تَعْرِىٰ ۚ وَأَنَّكَ لَا تَظْمُؤُا فِيْهَا وَلَا تَنفَعُ فَوْشَوْسُ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمَلِكٍ لَا يَبْلَىٰ ۚ فَأَكُلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوَاتِرُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ قَرَافٍ	جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
علیہ شیئ منہ زاد یہ علیہ رُوْلِدَ عَهِدْنَا اِلَىٰ اٰدَمَ وَصِيَاہُ اَنْ لَا يَأْكُلَ مِنْ الشَّجَرَةِ (مِنْ قَبْلِ اِنِّي قَبْلُ اَكَلِهْ مِنْهَا) فَنَسِيَ) تَرَكَ عَهِدَنَا وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۚ جَزْمًا وَصَرَ عَمَّا نَهَيْنَا عَنْهُ رُوْلِدَ اَذْكُرْ اَذْقُنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِسْحَادًا ۚ وَلَا اَدَمَ فَسَحَدًا ۚ اِلَّا ابْلِسَ) وَهُوَ اَبُو الْاِجْنِ كَانَ يَصْحَبُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَيَعْبُدُ اللّٰهَ مَعَهُمْ اَبِي) عَنِ الشَّجْوِ دِلَادَمَ قَالَ اَنَا خَيْرٌ مِنْهُ (فَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اِنَّ هٰذَا اَعْدُوْكَ وَلَكَ وَلِزَوْجِكَ) حَوَّ اَوَّ بِالْمَدِّ فَلَا يُخْرِجُكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَنَعِمَ) تَعَبُ بِالْحَرْثِ وَالْحَصْدِ وَالطَّحْنِ وَالْخَبْرِ وَغَيْرِ ذٰلِكَ وَاقْتَصَرَ عَلٰی اَشْقَاهُ لَآنَ الرَّجُلِ يَسْعٰی عَلٰی زَوْجِنَا اِنَّ لَكَ اَنْ لَا تَجُوعُ فِيْهَا وَلَا تَعْرِىٰ ۚ وَاِنَّكَ) يَفْعَلُ الْفَرْقَ وَكَهْ عِطَافًا عَلٰی اِسْمِ اَنْ دَجَلْتَهَا لَا تَظْمُؤُا فِيْهَا) تَغْطِشُ وَلَا تَنفَعُ) لَا يَخْصُلُ لَكَ حَرٌّ شَمْسِ الضَّحٰی فِي الْجَنَّةِ فَوْشَوْسُ اِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا اٰدَمُ هَلْ اَدُلُّكَ عَلٰی شَجَرَةِ الْخُلْدِ) اَيُّ الْاَيِّ يَخْلُدُ مَنْ يَأْكُلُ مِنْهَا وَمَلِكٍ لَا يَبْلٰى) لَا يَفْنٰی وَهُوَ لَا زِمَ الْخُلْدِ) فَاْكُلَا اَدَمَ وَحَوَّ اَوَّ رِيْنَهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوَاتِرُهُمَا) اَيُّ ظَهَرَ لِكُلِّ مِنْهَا قَبْلَهُ وَقَبْلُ الْاٰخِرِ وَدَبْرُهُ وَهِيَ كُلٌّ مِنْهَا سَوَءٌ لَّآنَ اَنْكِسَافُهُ يَسُوُّ صَاحِبَهُ وَطَلَبَتْ تَا يَخْصِفَانِ) اخذ يلزقان (عليهما من ورق	اور ایہ حکم فرستادیم بسوی آدم پیش ازین حکم فرستادیم کہ نہ کھا اور نہ کھا پس فراموش کر دیا عہد اور اذکر اذقنا فقد محکم فرمایا کہ نہ کھا اور نہ کھا و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو فرشتگان اگر سجہ کہند بسوی آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلیس قبول نہ کر پس کہتیم ای آدم ہر ایہ بن دشمن است ترا وزن ترا و پس باید کہ روئ کنہ شمار از بہشت تیرا گناہ رج کشی و یاد کن چون کہ ہم نے تعید کر دیا آدم کو آدم پس سجہ کرو نہ مگر ابلی		

طہ نال الم اول

الجنة وعصى ادم ربه فعوى ثم اجنبه ربه فتاب عليه وهدى قال اهبطا
منها جميعا بعض عدو فاما يا نيتكم مني هدى فمن اتبع هداي فلا يضل
ولا يشقى ومن اعرض عن ذكري فان له معيشة ضنكا ونحشره يوم القيمة اعني
قال رب لو حشر تبني اعني وقد كنت بصيرا قال كذلك اتتك اياتنا فاستهاى وكذلك
اليوم تنسى وكذلك نجزي من اسرف ولم يؤمن بايات ربه ولعذاب الآخرة اشد

جلا لهن فتح الرحمن موضع القرآن

الجنة ليست آية (وعصى ادم ربه فعوى) بالكل
من الشجرة ثم اجنبه ربه فتاب عليه
قبل توبته (وهدى) اي هدته الى المداومة
على التوبة (قال اهبطا) اي ادم وحواء اهما
عليه من ذريتيكما (منها) من الجنة (جميعا) بعض
بعض الذرية (ليعض عدو) من ظلم بعضهم
بعضا فاما فيه ادغام نون ان الشرطية في
ما لا ايدى (يا نيتكم مني هدى) فمن اتبع هدا
اي القرآن (فلا يضل) في الدنيا ولا يشقى في
الآخرة (ومن اعرض عن ذكري) اي القرآن
فلم يؤمن به (فان له معيشة ضنكا) بالتعنين
مصدرا بمعنى خيفة وفترت في حديث بعد
الكفر في قبره ونحشره اي المعرض عن القرآن
يوم القيمة اعني اي اعني البصير (قال رب ليعر
حشر تبني اعني وقد كنت بصيرا) في الدنيا
وعند البعث (قال الامر كذلك اتتك
اياتنا فاستهاى) تركها ولم يؤمن بها وكذلك
مثل سيناء (اياتنا اليوم تنسى) ترك في
النار وكذلك (ومثل جزا من اعرض عن
القرآن) (نجزي من اسرف) انشكروا لم يؤمن
بايات ربه ولعذاب الآخرة اشد من عذاب

بعض بعض الذرية (ليعض عدو) من ظلم بعضهم بعضا فاما فيه ادغام نون ان الشرطية في ما لا ايدى (يا نيتكم مني هدى) فمن اتبع هدا

الجنة ليست آية (وعصى ادم ربه فعوى) بالكل من الشجرة ثم اجنبه ربه فتاب عليه قبل توبته (وهدى) اي هدته الى المداومة على التوبة (قال اهبطا) اي ادم وحواء اهما عليه من ذريتيكما (منها) من الجنة (جميعا) بعض بعض الذرية (ليعض عدو) من ظلم بعضهم بعضا فاما فيه ادغام نون ان الشرطية في ما لا ايدى (يا نيتكم مني هدى) فمن اتبع هدا

بشت کے اور جھکی کی آدم نے اپنے رب کی عزت سے کہہ کا پھر از اسکو اس کے رب نے پھر توبہ فرمایا اور راہ بر لایا
فرمایا اترو یہاں سے دونوں اکٹھے ایک دوسرے کے دشمن
پھر کہی
تو میری طرف سے راہ کی پھر جو چاہی رہی بتائی راہ پر نہ کیگا وہ اور نہ خلیفہ نہ پڑھیگا
اور جسے نہ پھر امیری یاد سے تو اسکو ملتی ہی گذران سنگی کی پھر میری نگاہ پر لکھو پڑاؤ لکھو ۱۱
اور لاویگے ہم سکو قیامت کے دن انہا وہ کہیگا ای
انہا تو نے مجھ کو انہا اور میں تو تھا دیکھتا
تو یا یونین پہنیں تھیں مجھ کو ہماری آپس پھر تو نے انکو بھلا دیا
اور اسکی طرح
اور اسی طرح
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بشت و نازل کی آدم پر و رو کر خود را پس کم کرد راہ را پس از اسکو اس کے رب نے پھر توبہ فرمایا اور راہ بر لایا
فرمایا اترو یہاں سے دونوں اکٹھے ایک دوسرے کے دشمن
پھر کہی
تو میری طرف سے راہ کی پھر جو چاہی رہی بتائی راہ پر نہ کیگا وہ اور نہ خلیفہ نہ پڑھیگا
اور جسے نہ پھر امیری یاد سے تو اسکو ملتی ہی گذران سنگی کی پھر میری نگاہ پر لکھو پڑاؤ لکھو ۱۱
اور لاویگے ہم سکو قیامت کے دن انہا وہ کہیگا ای
انہا تو نے مجھ کو انہا اور میں تو تھا دیکھتا
تو یا یونین پہنیں تھیں مجھ کو ہماری آپس پھر تو نے انکو بھلا دیا
اور اسکی طرح
اور اسی طرح
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بشت و نازل کی آدم پر و رو کر خود را پس کم کرد راہ را پس از اسکو اس کے رب نے پھر توبہ فرمایا اور راہ بر لایا
فرمایا اترو یہاں سے دونوں اکٹھے ایک دوسرے کے دشمن
پھر کہی
تو میری طرف سے راہ کی پھر جو چاہی رہی بتائی راہ پر نہ کیگا وہ اور نہ خلیفہ نہ پڑھیگا
اور جسے نہ پھر امیری یاد سے تو اسکو ملتی ہی گذران سنگی کی پھر میری نگاہ پر لکھو پڑاؤ لکھو ۱۱
اور لاویگے ہم سکو قیامت کے دن انہا وہ کہیگا ای
انہا تو نے مجھ کو انہا اور میں تو تھا دیکھتا
تو یا یونین پہنیں تھیں مجھ کو ہماری آپس پھر تو نے انکو بھلا دیا
اور اسکی طرح
اور اسی طرح
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بشت و نازل کی آدم پر و رو کر خود را پس کم کرد راہ را پس از اسکو اس کے رب نے پھر توبہ فرمایا اور راہ بر لایا
فرمایا اترو یہاں سے دونوں اکٹھے ایک دوسرے کے دشمن
پھر کہی
تو میری طرف سے راہ کی پھر جو چاہی رہی بتائی راہ پر نہ کیگا وہ اور نہ خلیفہ نہ پڑھیگا
اور جسے نہ پھر امیری یاد سے تو اسکو ملتی ہی گذران سنگی کی پھر میری نگاہ پر لکھو پڑاؤ لکھو ۱۱
اور لاویگے ہم سکو قیامت کے دن انہا وہ کہیگا ای
انہا تو نے مجھ کو انہا اور میں تو تھا دیکھتا
تو یا یونین پہنیں تھیں مجھ کو ہماری آپس پھر تو نے انکو بھلا دیا
اور اسکی طرح
اور اسی طرح
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

[illegible][illegible]

طہ قال الم اقل

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعَتْهُ آزْوَاجُ مَا هُمْ فِيهِ مِنَ الدُّنْيَا لَيَنْفَتَمُنَّ فِيهِ وَرَزَقَ بِكَ خَيْرَ مَا نَقَىٰ وَأَمَّا أَهْلُكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرُفُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ وَقَالُوا لَوْلَا يَا سُبْحَانَ اللَّهِ مِنْ رَبِّهِ أَوْ لَمَّا نَأْتِيهِمْ بَيْنَهُ مَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَكُنَا هُمْ بَعْدَ ابْنِ قَبْلِهِ لَقَالُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا سَوَّلًا فَتُنَجِّعَ آيَاتِكَ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنُخْرَجَ قُلُوبُ كُلِّ مَرْتَبِصٍ فَتَرَبَّصُوا فَسْتَعْلُونِ مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ

ع

موضع القرآن	فتح الرحمن	حلالین
اور زبانی اچھیں	وَلَمْ يَدْعُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا	بِمَا تُعْطَىٰ مِنَ الثَّوَابِ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ
اُس جبر جبر سے کہ دی ہے	اگرچہ وہ منہ سے کہہ دے	مَا مَتَّعَتْهُ آزْوَاجُ مَا هُمْ فِيهِ مِنَ الدُّنْيَا لَيَنْفَتَمُنَّ فِيهِ وَرَزَقَ بِكَ خَيْرَ مَا نَقَىٰ
ان کا کہنا تھا کہ تو کوئی اور	اور ان کے کہنے سے کہہ دے	الَّذِينَ رَزَقْنَاهُمْ مِنْهُ لِيُقَسِّمُوهُ فِيهِمْ بَلَّغُوا
دینا کہ جیسے ان کے جاننے کو	دینا کہ جیسے ان کے جاننے کو	وَرَزَقَ بِكَ فِي الْجَنَّةِ رَحِيمٌ ۚ تَحَاوَرُوا فِي الدُّنْيَا
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	وَابْقَىٰ ۚ اَدْوَمُ ۚ وَأَمَّا أَهْلُكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اِصْبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرُفُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	لَا أَهْلُهَا ۚ وَقَالُوا الشُّرُكُونَ لَوْلَا يَا أَيُّهَا مُحَمَّدُ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	بِآيَةٍ مِنْ رَبِّهِمْ ۚ تَحَاوَرُوا فِيهِ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِيهِمْ بِالْبَاقِ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	وَالْيَاوِزِ بَيْنَهُ ۚ بَيَّانٌ وَمَا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۚ وَالتَّمْلِي
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	عَلَيْهِ الْقُرْآنُ مِنْ آثَارِ الْأُمَمِ الْمَاضِيَةِ وَأَهْلَاكُمْ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	بِتَكْدِيبِ الرُّسُلِ ۚ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَكُنَا هُمْ بَعْدَ ابْنِ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	قَبْلِهِ قَتَلَ مُحَمَّدٌ الرَّسُولَ لَقَالُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَتُنَجِّعَ آيَاتِكَ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	الْمُرْسَلِ بِنَارٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ فِي الْقِيَمَةِ ۚ وَنُخْرَجَ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	فِي جَهَنَّمَ رَقْلٌ لَكُمْ كُلُّ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ مِنْ رِزْقٍ مُسْتَظَرٍّ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	مَا يُؤْتِي إِلَهُ الْأُمَرَاءَ فَتَرَبَّصُوا فَسْتَعْلُونِ فِي الْقِيَمَةِ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	مَنْ أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ (السَّوِيِّ) الْمُسْتَقِيمِ
اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	اور تیرے رب کی دینی روزی ہے	وَمَنِ اهْتَدَىٰ ۚ مِنَ الضَّلَالَةِ أَخْنُ أَمْ أَنْتُمْ

اور تیرے رب کی دینی روزی ہے

اور تیرے رب کی دینی روزی ہے

موضح القرآن

فتح الرحمن

جلد اولین

فرمود

پہنچے پرے
 اور جسے نہیں بنایا آسمان اور زمین
 اور جو ان کے بیچ ہی کھیلے۔
 اگر جانتے
 کہ بیاںیں کچھ کھلنا تو بنالیتے
 اپنے پاس سے
 اگر سکو کرنا ہوتا تو یوں نہیں پر
 ہم چھٹک مارتے ہیں سچ کو چھو چھو
 کچھ وہ اسکا سر چھو رہا ہی پھر بت وہ
 شک جانتا ہی۔
 اور نکلو
 خرابی بی اُن باتوں سے جو بتاتے
 اور اسی کا پی جو کوئی ہی
 آسمان اور زمین ہیں اور جو کے نزدیک
 ہیں۔
 برائی نہیں کرتے اسکی زندگی سے
 اور نہیں کرتے کا بھلی۔
 یاد کرتے ہیں رات اور دن نہیں
 سمجھتے۔
 چھارے ہیں انھوں نے اور صبا
 زمین میں کوئے
 اٹھا کھڑا کر نیچے
 اگر سمجھتے اُن دونوں میں

اس کے لئے بھجیے گا۔

میں نے اللہ تعالیٰ سے ایک فرشتہ
کا منور و مجتبیٰ بھی بھیجا ہے جس
میں ان کا ملوک کوں ہے

در این کتاب آمده ای و نیز خوانده ای و
 در کتاب او را و در حق منست که از او
 هست که صفوات مندر آنجا آمده و در صف
 در کتاب او را و نیز

[illegible]

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَخْلَفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ. وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَقَدْ لَكَ خَذِرَةٌ بِهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ. أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ؟ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا فِيهَا جِبَالًا سَلَالًا لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ. وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ.

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱
۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
۱۰۳	۱۰۳	۱۰۳
۱۰۴	۱۰۴	۱۰۴
۱۰۵	۱۰۵	۱۰۵
۱۰۶	۱۰۶	۱۰۶
۱۰۷	۱۰۷	۱۰۷
۱۰۸	۱۰۸	۱۰۸
۱۰۹	۱۰۹	۱۰۹
۱۱۰	۱۱۰	۱۱۰
۱۱۱	۱۱۱	۱۱۱
۱۱۲	۱۱۲	۱۱۲
۱۱۳	۱۱۳	۱۱۳
۱۱۴	۱۱۴	۱۱۴
۱۱۵	۱۱۵	۱۱۵
۱۱۶	۱۱۶	۱۱۶
۱۱۷	۱۱۷	۱۱۷
۱۱۸	۱۱۸	۱۱۸
۱۱۹	۱۱۹	۱۱۹
۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱
۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲
۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳
۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴
۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵
۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶
۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷
۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸
۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹
۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱
۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲
۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳
۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴
۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵
۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶
۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸
۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹
۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰
۱۴۱	۱۴۱	۱۴۱
۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲
۱۴۳	۱۴۳	۱۴۳
۱۴۴	۱۴۴	۱۴۴
۱۴۵	۱۴۵	۱۴۵
۱۴۶	۱۴۶	۱۴۶
۱۴۷	۱۴۷	۱۴۷
۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸
۱۴۹	۱۴۹	۱۴۹
۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰
۱۵۱	۱۵۱	۱۵۱
۱۵۲	۱۵۲	۱۵۲
۱۵۳	۱۵۳	۱۵۳
۱۵۴	۱۵۴	۱۵۴
۱۵۵	۱۵۵	۱۵۵
۱۵۶	۱۵۶	۱۵۶
۱۵۷	۱۵۷	۱۵۷
۱۵۸	۱۵۸	۱۵۸
۱۵۹	۱۵۹	۱۵۹
۱۶۰	۱۶۰	۱۶۰
۱۶۱	۱۶۱	۱۶۱
۱۶۲	۱۶۲	۱۶۲
۱۶۳	۱۶۳	۱۶۳
۱۶۴	۱۶۴	۱۶۴
۱۶۵	۱۶۵	۱۶۵
۱۶۶	۱۶۶	۱۶۶
۱۶۷	۱۶۷	۱۶۷
۱۶۸	۱۶۸	۱۶۸
۱۶۹	۱۶۹	۱۶۹
۱۷۰	۱۷۰	۱۷۰
۱۷۱	۱۷۱	۱۷۱
۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲
۱۷۳	۱۷۳	۱۷۳
۱۷۴	۱۷۴	۱۷۴
۱۷۵	۱۷۵	۱۷۵
۱۷۶	۱۷۶	۱۷۶
۱۷۷	۱۷۷	۱۷۷
۱۷۸	۱۷۸	۱۷۸
۱۷۹	۱۷۹	۱۷۹
۱۸۰	۱۸۰	۱۸۰
۱۸۱	۱۸۱	۱۸۱
۱۸۲	۱۸۲	۱۸۲
۱۸۳	۱۸۳	۱۸۳
۱۸۴	۱۸۴	۱۸۴
۱۸۵	۱۸۵	۱۸۵
۱۸۶	۱۸۶	۱۸۶
۱۸۷	۱۸۷	۱۸۷
۱۸۸	۱۸۸	۱۸۸
۱۸۹	۱۸۹	۱۸۹
۱۹۰	۱۹۰	۱۹۰
۱۹۱	۱۹۱	۱۹۱
۱۹۲	۱۹۲	۱۹۲
۱۹۳	۱۹۳	۱۹۳
۱۹۴	۱۹۴	۱۹۴
۱۹۵	۱۹۵	۱۹۵
۱۹۶	۱۹۶	۱۹۶
۱۹۷	۱۹۷	۱۹۷
۱۹۸	۱۹۸	۱۹۸
۱۹۹	۱۹۹	۱۹۹
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰

اور زمین کو پانی سے
جس چیز میں جی ہی
بھر کیا یقین نہیں کرتے
اور کچھ ہم نے زمین میں بوجھ
کچھ اٹکولے کر ٹھک پڑے اور کچھ
کٹ دے راہیں
سید و راہ باون و اور بنایا
آسمان کو چھت بجاؤ گی
اور دوسرے کے ٹوٹے
دھیان میں نہیں لاتے

اور زمین کو پانی سے جس چیز میں جی ہی بھر کیا یقین نہیں کرتے اور کچھ ہم نے زمین میں بوجھ کچھ اٹکولے کر ٹھک پڑے اور کچھ کٹ دے راہیں سید و راہ باون و اور بنایا آسمان کو چھت بجاؤ گی اور دوسرے کے ٹوٹے دھیان میں نہیں لاتے

الانبیاء
۱۴

اقرب

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ. وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ الْخَلْدَ أَفَافِينَ مَيِّتَ فَهُمْ جَائِدُونَ. كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَاللَّيْثَانُجُونَ. وَإِذْ أَرَأَاكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُ وَنَكَ الْأَهْرَؤُا هَذَا الَّذِي يَذْكُرُ الْهَيْكَلَكُمْ وَهُمْ يَذْكُرُونَ الرَّحْمَنَ هُمْ كَافِرُونَ. خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَجٍ سَآوَرَكُمْ أَيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونَ. وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

جلاالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
لا شریک لہ وھو الذی خلق اللیل والنہار والشمس والقمر کل شئونہ عن المضاف الیہ من الشمس والقمر وتالیعہ وھو الجوم (فی فلک) ائی مستند نیر کا لٹا خونہ فی السماء ریسجوں (یسیرون) سرعہ کا لتاج فی الماء والتشبیہ بہ ائی بضمین خیم من یعقل ونزل لما قال الکفار ان محمد اسمی موت وما جعلنا للبشر من قبلک الخلد امی البقاء فی الدنیا افا ان میت فھم الخالدون فیہا لا فالجملہ الاخیرہ محل الا شیفھام لا نکاری کل نفس ذائقة الموت فی الدنیا ونبلوکم تختبرکم بالشیر والخیر کفقر وغنا وسم و صحتہ رفیتہ مفعول لہ ائی لیتظر انصرون وشلوا اوک (والیثانوجون) فتجارتکم واذاراک الذین کفروا ان یار یخذ ونک الاھرو ائی عھروایہ یقولون راھذا الذی یذکر الھیکلکم ائی بعینہا وھم یذکر الرحمن لھم رھم تاکید کافرونہ بہ اذ قالوا ما نعرفہ ونزل فی استجالیہم العذاب خلق الانسان من عجل ائی ائیہ لکنہ عجلیہ فی احوالہ کا تہ خلق منہ رسا ینکم ایا ینی موا عیدی بالعدا فلا تستعجلون فیہ فارھم القتل بدیر ویقولون متى هذا الوعد بالقیامۃ ان کتم صادقین	اور پست اللہ افرید شرب روز را و آفتاب - دہا را ہر یک از ستارہ ہا پنج در آسمانی شنا می کنند و مداوم پیش آدمی با پیش از تو ہمیشہ بودن ایا اگر تو ہمیشہ باشی ایا ان ہمیشہ باشند گمانند ہر شخصی چندہ مرگ است و مثلاً می کنند غدا را بسخنی و آسودگی بطریق امتحان و بسوی ما باز گردانیدہ شود و چون فقط چند روز کافران نمی گذارند اگر تمسخر میگویند ای ابن محض باد می کنند یعنی با اشیاء مقبولہ ان شمارا و ایشان یاد خدا را منکر اند آفریدہ شد آدمی از شتابی و این کنایت است از عجلہ استعجال بر آدمی و اشد العلم حوالہ نمود شمارات دنیا و آخرت بسر تباہ طلب کنندہ لذت و مگویند خدا را ہر روز ہر روز ہر روز ہر روز کی خواہد بود این وعدہ اگر راست گویند -	اور وہی ہی جسے بنائی رات اور دن اور ششونج اوہ چاند سب ایک ایک گھر میں پھرتے ہیں وہ اور ہمیں دیا ہے تجسس کیلے کسی آدمی کو ہمیشہ جیسا ہے نہا اگر تو ہمیشہ ہو و شے رہ جاوے گی ہر چی کو چکھنی ہی موت اور ہم تمکو جانچتے ہیں برائی سے اور چھلکی سے آزما نے کو اور ہماری طرف ہجر آوگے اور جہان تھکوا دیکھا - حکموں نے اور کام نہیں تجھ سے مگر تجھ سے مل بکرتا کہا یہی شخص ہی کہ نام لیبا ہی تھا تھا کروں گا اور جس سے نام سے منکر ہویت بنا ہی آدمی شتابی کا اب دکھا ہوا تو ٹکرا پئے مرنے سو مجھے جلدی دت کر دے اور کہتے ہیں کتب ہو گا یہ وعدہ اگر تم سچے

نہا اگر تو ہمیشہ باشی
ایا ان ہمیشہ باشند گمانند

ایا اگر تو ہمیشہ باشی
ایا ان ہمیشہ باشند گمانند

ایا اگر تو ہمیشہ باشی
ایا ان ہمیشہ باشند گمانند

قرآن شای و ما جعلنا البشر - نامل شد ان ثابت و قنکر کافران گفتن کہ جو علی اشد علیہ سولم جو اہر روز - آفریدہ اند کہ روزی حضرت رسالت علی اشد علیہ وسلم بھی ازین دہر
گذشتند ابرہیل از ان میان طرح ہی آدمی اعلیہ خندید و گفت اس نبی ہی ہمد صاف است انت آدم کہ و اذ اراک الذین الانیہ سحیحین و ملائک چون نفس الخاریت کہ تعجل ملک
بعقوبت حق استی یہ مقرر ہو کہ س رنیم الانیہ اصحیح

३

[illegible]

نَقَضْهَا مِنْ أَظْهَرِهَا أَنَّهُمُ الْغَالِبُونَ. قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ
وَلَئِنْ سَأَلْتُمْ نَفْخَةً مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَقِيلُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كَافِرِينَ مَوْضِعُ الْمَوَازِينِ الْقِسْطُ لِيَوْمِ
الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ. وَلَقَدْ
آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءَ وَذَكَرَ الْمُتَّقِينَ الَّذِينَ يَحْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ الشَّيْءِ
مُشْفِقُونَ. وَهَذَا ذِكْرُ مُبَارَكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ. وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ مُرْشَدَهُ مِنْ قَبْلُ

تفسیر

ع

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
نَقَضْهَا مِنْ أَظْهَرِهَا أَنَّهُمُ الْغَالِبُونَ	نقصان سے اظہار کیا کہ ان کے خلاف دلائل کافی ہیں	نقصان سے اظہار کیا کہ ان کے خلاف دلائل کافی ہیں
قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ	کہاں ہے ان کے لئے نذر کی ضرورت کہ وہ سنا نہیں سکتے	کہاں ہے ان کے لئے نذر کی ضرورت کہ وہ سنا نہیں سکتے
وَلَئِنْ سَأَلْتُمْ نَفْخَةً مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَقِيلُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كَافِرِينَ	اگر تم دعا کرو کہ تم کو عذاب پہنچا دے تو کہیں گے کہ ہمارے لئے ہے	اگر تم دعا کرو کہ تم کو عذاب پہنچا دے تو کہیں گے کہ ہمارے لئے ہے
مَوْضِعُ الْمَوَازِينِ الْقِسْطُ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ	موازنے کے لئے جگہ ہے انصاف کا	موازنے کے لئے جگہ ہے انصاف کا
فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ	کوئی چیز نہیں ہے جس سے کوئی سزا ہو جائے اور اگر گندم کی دان کی جسامت ہو تو ہم اس کا پورا پورا حساب لے لیں گے	کوئی چیز نہیں ہے جس سے کوئی سزا ہو جائے اور اگر گندم کی دان کی جسامت ہو تو ہم اس کا پورا پورا حساب لے لیں گے
وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَآءَ وَذَكَرَ الْمُتَّقِينَ	اور ہم نے موسیٰ و ہارون کو حق و باطل کے درمیان سے جدا کیا اور ان کے لئے نور بھی بھیجا	اور ہم نے موسیٰ و ہارون کو حق و باطل کے درمیان سے جدا کیا اور ان کے لئے نور بھی بھیجا
الَّذِينَ يَحْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ الشَّيْءِ مُشْفِقُونَ	ان لوگوں نے اللہ تعالیٰ سے اس بات کی فکر کی کہ وہ ان سے غیب میں کیا کرے گا اور ان سے بے خوف نہیں تھے	ان لوگوں نے اللہ تعالیٰ سے اس بات کی فکر کی کہ وہ ان سے غیب میں کیا کرے گا اور ان سے بے خوف نہیں تھے
وَهَذَا ذِكْرُ مُبَارَكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ	اور یہ ہے ذکر مبارک جو ہم نے انزال کیا ہے کیا تم اس کے منکر ہو	اور یہ ہے ذکر مبارک جو ہم نے انزال کیا ہے کیا تم اس کے منکر ہو
وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ مُرْشَدَهُ مِنْ قَبْلُ	اور ہم نے ابراہیم کو اس بات کی راہ دکھائی تھی کہ وہ اپنے رب سے ملے	اور ہم نے ابراہیم کو اس بات کی راہ دکھائی تھی کہ وہ اپنے رب سے ملے

تفسیر

تفسیر

وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ۚ اِذْ قَالَ لَا بَيْتُكُمْ مَعَهُ قَوْمُهُ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي اَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ۚ قَالُوا وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ۚ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۚ قَالُوا اَحَسِبْتَ بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ۚ قَالَ بَلْ رَزَقَكُمُ الرَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَاَنَا عَلَىٰ ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۚ وَتَاللّٰهِ لَآ اَكِيدَنَّ اَصْنَامًا بَعْدَ اَنْ تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۚ فَجَعَلَهُمْ جَدًّا اَلَا كَبُرَ الْاَلَمُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۚ قَالُوا مَنْ يَفْعَلْ هٰذَا بِالْحَسَنَةِ اِنَّهُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۚ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ اِبْرٰهِيْمُ ۚ قَالُوا فَاَنْتَ تَوَالِيهِ عَلَىٰ اَعْيُنِ النَّاسِ

جلالین	فتح الرحمن	مرصع القرآن
وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ۚ اِذْ قَالَ لَا بَيْتُكُمْ مَعَهُ قَوْمُهُ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي اَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ۚ قَالُوا وَجَدْنَا اٰبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ۚ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ اَنْتُمْ وَاٰبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ۚ قَالُوا اَحَسِبْتَ بِالْحَقِّ اَمْ اَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ۚ قَالَ بَلْ رَزَقَكُمُ الرَّبُّ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضَ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَاَنَا عَلَىٰ ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۚ وَتَاللّٰهِ لَآ اَكِيدَنَّ اَصْنَامًا بَعْدَ اَنْ تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ ۚ فَجَعَلَهُمْ جَدًّا اَلَا كَبُرَ الْاَلَمُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۚ قَالُوا مَنْ يَفْعَلْ هٰذَا بِالْحَسَنَةِ اِنَّهُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۚ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ اِبْرٰهِيْمُ ۚ قَالُوا فَاَنْتَ تَوَالِيهِ عَلَىٰ اَعْيُنِ النَّاسِ	دویم جو احوال اودانا چون گفت بد خود و قوم خود را چیت ابن مورثا که شما بران اسقام نیت مجاورت دارید گفت بر اقیم بدان خود را بر سنده آنها گفت باز خود را بر اقامت راست بودید شما و پدران شما در کجایی طاهر گفت اما او روی ما سخن را نماند تو از بازی کنش گفای گفت بلکه بروردگار شما ابراهیم خداوند شما نهاد زمین است آنکه او را اینها را و من زمین سخن از کجایانم و خدا که البته بگای کنم بیتان شما را بعد از اندر روی کرد و نشت داده پس ساخت آنها را ریزه ریزه گرمیت بزرگ ایشان را تا بود که بسوی او باز کردند گفتند صدا آمدن خود را زده گاه کرده است اینجا بخدا یا ما را این استقامت را رتوبت از جانی که در میان میکرد و نیت گفتی می شود او را ابراهیم گفتند او را بیاید بخود چشم در نزد پدر او ۱۲	اوریم رکعت هین اسکی خبر چیت کہا اشکسته باب اورا بنی قوم کو یہ کہا مورثین ہین جن بر تم لکے بیٹھے ہو ہوئے ہم نے پایا ایسے باب دادون کو انہیں کو جو چیت بولے مقرر رہے ہو تم اور تمہارا باپ داد مرصع غلطی باقی بولے تو ہم پاس لایا یہی سچی پایا تو کھلا زبان کرتا یہی بولانہیں پر رب تمہارا وہی ہی رب آسمان زمین کا جسے ان کو بنایا اور میں اسی بات کا تامل ہوں اور قسم یہی اللہ کی میں علاج کروں گا۔ تمہارے بتوں کا جب تم جاملو گے بھیڑ بھیر کر پھر زور اٹاؤ لگو مگر مگر ایک بڑا الکا شاید اس پاس پھر اوہیں د کھینچے لگے کسے کیا یہ کلمہ ہمارا کھارون وہ کوئی بے انصاف ہی بولے جسے شنایا ایک جوان ان کو کچھ کہتا ہے اسکو بھارتے ہین کہ ابراہیم بولے کہ بولے آؤ لوگوں سے سائے

سید محمد اسد مکی ہجری ۱۲۰۰ و یاں را در ہر سال بعد از ولادت خود چون از حق خود جو دعوای خود کرد و بے بخاندہ و با نرا سجدہ میکرد و در سیم چشمتش کجا آویدہ کجا نہ می آمدند چون آن روز رسید گفت از ما ابراہیم اگر ہوں آئی با سوسوی عذاب گفت از درازین کس ابراہیم علیہ السلام با ایشان رفتہ در افتادہ فرمود کس مرصع ام و تمام مرصع ازین با نرا چون ایشان راہ رفتند الکا گفت ابراہیم علیہ السلام تا نندہ کمیدن اصنامکم و شنیدند ابن قول را ضعیفان ابن کہ کہراہ اولیٰ نرفتہ بودند پس با رفتن ابراہیم بہ بیتجا نہ پس ساخت ایشان را ریزہ ریزہ الخ من قہیر الخطیب

لا ینالوا

ربع

لَعَلَّكُمْ يَشْهَدُونَ. قَالُوا وَآثَتْ فَعَلْتَ هَذَا يَا ابْنَ آدَمَ هَلْ عَلِمْتَ كَبِيرُهُمْ
هَذَا فَاَسْأَلُوهُمْ اِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ. فَرَجَعُوا اِلَى اَنْفُسِهِمْ فَقَالُوا اِنَّكُمْ الظَّالِمُونَ ثُمَّ
نَكَسُوا عَلٰى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ. قَالَ اتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ مَا
لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ اَفِ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ. قَالُوا
حَرِّقُوْهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ

موضح القرآن	فتح الرحمن	جلالین
شاید وہ دیکھیں ہوتے	تا جود کہ ان کو ایسی دہند گشتند	لَعَلَّكُمْ يَشْهَدُونَ عَلَيْهِ اِنَّهُ الْفَاعِلُ رَقَالُوا لَهُ
کہا تو نے	آیا تو	بَعْدَ اِثْبَاتِهِ رَوَّاهُ تَحْقِيقِ الْعَمَلَيْنِ وَابْتِدَالِ الثَّانِيَةِ
کیا یہی ہمہ ہمارے شکاروں پر	استفہام برای تفسیر است ای علی خاطر بدو ازاد	الْفَاءُ وَتَهْلِيلِهَا وَادْخَالِ الْفِ بَيْنَ الْمُسْجَلَةِ وَالْاٰخِرَةِ
ای ابراہیم بولا	مردی ابن کار بخدایان مای الی البرکات	وَتَرْكِهٖ رَفَعْتَ هَذَا يَا ابْنَ آدَمَ هَلْ عَلِمْتَ كَبِيرُهُمْ هَلْ عَلِمْتَ
نہیں ہو گیا آگے اس پرے نے	بلکہ کہہ است از آئین بہت بزرگ	سَاكِنًا عَنْ فِعْلِهِ رَبِّ لَفَعْلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاَسْأَلُوهُمْ
سو ان سے بوجھ لو	ایشان پس سوال کنند از زبان	عَنْ فَاعِلِهِ اِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ. فِيْهِ تَقْدِيمُ جَوَابِ
اگر وہ بولتے ہیں	اگر سخن میگویند	الشَّرْطِ وَفِيْمَا قَبْلَهُ تَعْرِيفُ لَهُمْ بِاَنَّ الصَّمَّ الْعُلُوَّ
پھر سوچے اپنے جی میں	پس رجوع کر دے بخوشی	عَجَزُهُ عَنِ الْفِعْلِ لَا يَكُوْنُ الْهَارِ فَرَجَعُوا اِلَى اَنْفُسِهِمْ
پھر بولے لوگو تمہیں جسے بے افکار	پس گفتند بایکدیگر ہر ایکہ شمایید	بِالتَّفَكُّرِ فَقَالُوا لَا اَنْفُسِهِمْ اِنَّكُمْ اَنْتُمْ الظَّالِمُونَ اَمْ اَيُّ
پھر اندھے ہو رہے	پس گون رشندہ بر	بِعِبَادَتِكُمْ لِمَا لَا يَنْطِقُ رُسُلُكُمْ نَكَسُوا عَلٰى رُءُوسِهِمْ
شیر الکر	سیر خوبی و اس کی نیت است	رُءُوسِهِمْ اَيُّ رُءُوسِهِمْ قَالُوا وَاللّٰهِ رَقَالُوا لَقَدْ
تو جانتا ہی جیب ہمہ ہوتے ہیں	از منظر شدن ہر آئینہ	عَلِمْتَ مَا هٰؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ اَمْ اَيُّ فَلَكَ تَأْمُرُ مَا
بولا پھر تم بوجھے ہو اللہ سے دے	تو میدانے کہ ان میں سخن ہی گویند	يُسْأَلُ اِلَيْهِمْ رَقَالُوا اتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ اَيُّ بَدَلَهُ
ایسے کہ کہ تمہارا کچھ بھلا کرے نہ بھلا	گفت ایہ عبادت میکنید بخدا	مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا مِّنْ رِّزْقٍ وَغَيْرِهِ رَقَالِضْرَكُمْ
پھر آرمون ہیں	پس گفتند کہ ہم سے نفع غیر خدا نہیں آتا	شَيْئًا اِنْ لَّمْ تَعْبُدُوْهُ رَافِ بِكُسْرِ الْفَاءِ وَفَتْحِهَا بِمَعْنٰى
تم سے اور جن کو تم بوجھے ہو	نا خوشی است بطنیہ ادرا	مَضْرِبِ اَيُّ تَبَاوُجَّارَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ
اللہ کے سوا کہا تمکو بوجھ نہیں	بشا و با کجی پرستید بخیر	اللّٰهِ اَيُّ غَيْرِهِ اَفَلَا تَعْقِلُونَ. اِنْ هٰذِهِ الْاَضْنَامُ
بولے شکوہ ملاؤ اور مدد کرو	خدا ایامی نصید	لَا تَسْتَحِقُّ الْعِبَادَةَ وَلَا تَضِلُّ لَهَا وَآمِنًا يَسْتَحِقُّهَا
اپنے شکاروں کی اگر کچھ کرتے ہو	استفہام برای تفسیر است ای علی خاطر بدو ازاد	اللّٰهُ تَعَالٰی رَقَالُوا حَرِّقُوْهُ اَيُّ ابْنَ آدَمَ رَوَّاهُ
	باید کہ گفتند کہ سوزانند اور و انصروا	الْاِهْتَمُّ اَيُّ تَحْقِيقِ رَافِ اِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ نَضْرُكُمَا
	خدا یا خود اگر گشتند اید	يَجْعُوْا لِهٖ الْحَطَبَ الْكَثِيْرَ وَانصُرُوا النَّارَ فِيْ جَمِيْعِهِ

<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>	<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>	<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>	<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>	<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>	<p>۱۲</p> <p>۱۱</p> <p>۱۰</p> <p>۹</p> <p>۸</p> <p>۷</p> <p>۶</p> <p>۵</p> <p>۴</p> <p>۳</p> <p>۲</p> <p>۱</p>
--	--	--	--	--	--

الانبیاء
۱۴

أَبَىٰ مَسْنَىٰ الضُّرِّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۖ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ
مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذَكَرَىٰ لِلْعَابِدِينَ ۖ وَاسْمُ عِجْلٍ وَادَّهْرٍ لَيْسَ وَذَ الْكِفْلُ كُلُّ مَنْ الْقَابِلِينَ
وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِنَ الصَّالِحِينَ ۖ وَذَ النُّونِ إِذْ ذُهِبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ عَلَيْهِ

موضع القرآن	فتح الرحمن	حلالین
کے چھو	بائیکر	ابن علی بقدر جمیع مالہ و ولیدہ و تمر بنی جسدہ
پڑی بی تکلیف	رسیدہ است رنج	وہج جمیع الناس لہ الا نرفجہ سینین ثلانا او
اور توبہ سے والوں سے رحم والا	دو مہرمان ترین مہرمانی پس قبول	سبعاً او ثمانی او ثمانی عشرۃ و ضیق عیشہ راجی
پھر چھ شش لیا اسکی پکار شواہد دی	کردیم دعا ی اور ابس دور شاہ ختم	یفج العزم بقدر الباء (مسنی الضر) ای الشدہ
جو پھر بھی تکلیف اور دعا سکون کی گواہ	اچھا باوی بود از رنج و عطا کردیم اورا	و انت ان حکم الراحمین ۖ فاستجبنا لہ نذکر فکشف
اور ان کے برابر ساتھ آئے	و مانند ان ہمراہ ایشان	ما بہ من ضرٍّ و اتیناہ اھلہم او کادہ الذکورہ
اپنے پاس کی مہر سے اور	بسیب مہرمانی از نزدیک خویش	و لانک بان اخیوالہ و کل من الصنفین نلک
نصیحت ہنگی والوں کو دل اور	تا بندی بود و ماکر کنہ گمان او باو کن	او سبع و مثلہم معہم من زوجتہ و نرید فی
اسماعیل کو اور اور پس کو اور دو	اسماعیل اور پس را و ذ الکفل ہر کی	شبابہا و کان لہ اندر للقمج و اندر للشعیر یبعث
یہ سب میں سہارے والے تھے	از مہر گنہ گان بودند یعنی الیکہ اوز	اللہ سبحانین افرغت اخذھما علی اندر القمج
اور لے لیا مجھے انکو	اور اور ہم را را و ذ الکفل ہر کی	الذہب و لاخری علی اندر الشعیر اوسری حتی
اپنی مہر و سہ میں بکھنوں میں	رحمت خود ہر اینہ این از نیکو کاران	فاض (رحمۃ) مفعول لہ رمن عین نام صفت و
اور	و یاد کن	ذکرہم للعا بدین ۖ لیضربوا فیما و ارا و اذکر
چھل والے کو	ذوالنون را	اسما عیل و ادھر لیس و ذ الکفل کل من القابلین
جب جلا کیلئے سے لڑ کر	چون رفت خشم خوردہ یعنی فرو خرم	علی طاعۃ اللہ و عن معاصیہ و ادخلناہم فی
پھر سمجھا کہ ہم نہ بکر سکیں گے	بہر گمان کرد کہ تنگ نگریم بروی	رحمتنا من النورۃ انہم من الصالحین ۖ لہا
	افترضت اور ارجحی در سبب	و سیمی ذ الکفل لانه تکفل بصیام جمیع نھارہ
		و قیام جمیع لیلہ و ان یقضي بین الناس و لا
		یغضب فوفی بذلک و قیل لم یکن ینکار و اذکر
		ذ النون صاحب الحوت و هو یونس بن مئی
		و یبدل منہ را ذ ذہب مغاضباً لقومہ ای
		غضبان علیہم مما قاسی منہم و لم یؤذن لہ فذلک
		ظن ان لَنْ یقدر علیہ ای نقضی علیہ ما قضی

اور توبہ سے والوں سے رحم والا
پھر چھ شش لیا اسکی پکار شواہد دی
جو پھر بھی تکلیف اور دعا سکون کی گواہ
اور ان کے برابر ساتھ آئے
اپنے پاس کی مہر سے اور
نصیحت ہنگی والوں کو دل اور
اسماعیل کو اور اور پس کو اور دو
یہ سب میں سہارے والے تھے
اور لے لیا مجھے انکو
اپنی مہر و سہ میں بکھنوں میں
اور
چھل والے کو
جب جلا کیلئے سے لڑ کر
پھر سمجھا کہ ہم نہ بکر سکیں گے

الْهَيْتَ مَا وَرَدُهَا وَكُلَّ فِيهَا خَالِدُونَ لَهُمْ فِيهَا نَزَارٌ وَفِيهَا لَا يَسْمَعُونَ إِنْ الَّذِينَ سَبَقَتْ
لَهُمْ فِي الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَكَتْ أَنْفُسُ خَالِدُونَ
لَا يَجْرُمُهُمُ الْفَرَقُ الْأَكْبَرُ وَتَلْقَاهُمْ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ
يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ
وَعَدًا عَلَيْنَا إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ وَلَقَدْ كُنَّا

جلالین	موضع القرآن	موضع الرحمن
الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ الْمَكَانَ عَمَّ رُءُوسَهُمْ دُخُولُهَا وَكُلِّ مِنَ الْعَابِدِينَ وَالْمُجْرِمِينَ فِيهَا خَالِدُونَ لَهُمْ فِيهَا فِيهَا نَزَارٌ وَفِيهَا لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَنَزَلَ لِمَا قَالَ ابْنُ الزَّبْعَرِيِّ عَبْدُ عَزِيزٍ وَابْنُ فِي النَّارِ عَلَى مُقْتَضَى مَا تَقَدَّمَ أَنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَ الْمَنَازِلَةِ الْحُسْنَىٰ وَمِنْهُمْ مَنْ دُكِرَ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا صَوْتُهَا وَهُمْ فِيهَا اشْتَكَتْ أَنْفُسُهُمْ مِنَ النَّعِيمِ خَالِدُونَ لَا يَجْرُمُهُمُ الْفَرَقُ الْأَكْبَرُ وَهُوَ أَنْ يَوْمَ بِالْعَبْدِ إِلَى النَّسَائِرِ وَتَلْقَاهُمْ تَسْقِيهِمُ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ حُرُوفِهِمْ مِنَ الْقُبُورِ يَقُولُونَ لَهُمْ هَذَا يَوْمُكُمْ الَّذِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ فِي الدُّنْيَا يَوْمَ مَنْصُوبٌ بِأَذْكُرْ مَقْدَرُ قَبْلَهُ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ اسْمُ مَلَكٍ (لِلْكِتَابِ) صَحِيفَةُ ابْنِ آدَمَ عِنْدَ مَوْتِهِ وَاللَّامِزُ أَيْ فِي قِرَآءَةِ الْكِتَابِ وَاللَّامِزُ بِمَعْنَى الْمَكْتُوبِ وَاللَّامِ بِمَعْنَى عَلِيٍّ وَفِي قِرَآءَةِ الْكِتَابِ جَمْعُ الْكَلِمَاتِ أَوَّلَ خَلْقٍ عَنْ عَدَمٍ رُبْعُهُمْ بَعْدَ عَدَمِهِ فَالْكَافُ مُعْلَقَةٌ بِنُعِيدُهُ وَصَمِيرَةٌ عَائِدَةٌ إِلَى أَوَّلٍ وَمَا مَصْدَرُهَا وَعَدًا عَلَيْنَا مَنْصُوبٌ بِوَعْدِ مَا مَقْدَرُ قَبْلَهُ وَهُوَ مَوْكَدٌ لِصُّومٍ مَا قَبْلَهُ (إِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ) مَا وَعَدْنَا وَلَقَدْ كُنَّا	موضع القرآن شماره پنجمه سوره اسر اسماء بر سر پیگه انگو وہاں جلالہابی اور کاسمیں بات ہیں ہستے جنگو اسکے شہر چکی ہمارے طرف سے نیکی و افسوس دور رہینگے ف نہیں سنی کی اہمیت اور اپنے جی کے نزوں میں سد اہیں نہ غم ہو گا ان کو اُس کبری گھبراہٹ میں اور کہنے اوینگے اگھر شستے آج دن تمہارا ہی حکم سے وعدہ تھا جس دن ہم لیٹ لیں آسمان کو جیسے پیٹے ہیں طومار میں کاغذ جیسا سرے سے بنایا پہلی بار جبرئیل کو دہرا دینگے وعدہ ضرور ہو گا ہم پر ہلک کرنا اور ہم نے لکھ دیا ہی	موضع الرحمن ہاں ان حاضر می گشتہ بر دوزخ عجب ان عاجلہ وید باشند ان نرا عاجلہ باشند ان عاجلہ شستہ ان کی ہر ایہ ان کے سابقا مقرر شدہ نرا از جانب مایکوی ان عاجلہ دوزخ دور کردہ شستہ اور دوزخ راواں ان دور خواہ نفس ان عاجلہ باشند اندو مکیں نرا دایت نرا ان ترس بزرگ وہیں ان نرا فرشتگان گوئید انیت ان روز کہ شمار او دادہ می شستہ روزی کہ در عجب آسمان را مانند مسجدین طومار وقت تو نامہا چنانکہ آغازیدیم اول فرشتہ را دیگر بارہ کہیم فرشتہ انہم وعدہ لازم بر ہر ایہ مکنندہ ایم دہرا نہ و شستہ

شماره پنجمه سوره اسر
اسماء بر سر پیگه انگو
وہاں جلالہابی اور کاسمیں بات
ہیں ہستے
جنگو اسکے شہر چکی
ہمارے طرف سے نیکی و افسوس
دور رہینگے ف نہیں سنی کی
اہمیت اور
اپنے جی کے نزوں میں سد اہیں
نہ غم ہو گا ان کو
اُس کبری گھبراہٹ میں
اور کہنے اوینگے اگھر شستے
آج دن تمہارا ہی حکم سے
وعدہ تھا
جس دن ہم لیٹ لیں آسمان کو
جیسے پیٹے ہیں طومار میں کاغذ
جیسا سرے سے بنایا
پہلی بار جبرئیل کو دہرا دینگے
وعدہ ضرور ہو گا ہم پر
ہلک کرنا اور ہم نے لکھ دیا ہی

اور وہ اند کہ چون آیت انکما تقدرون من دون الله نازل شد انکس غضب و عذاب و ان الزبور ای ان تراہیں و دیرہ گفت عم تجزید و اعطایک کتبہ من
بایمہ مساحتہ کہیم ای تجزید و عذاب و ان الزبور ای ان تراہیں و دیرہ گفت عم تجزید و اعطایک کتبہ من
وہاں جلالہابی اور کاسمیں بات
ہیں ہستے
جنگو اسکے شہر چکی
ہمارے طرف سے نیکی و افسوس
دور رہینگے ف نہیں سنی کی
اہمیت اور
اپنے جی کے نزوں میں سد اہیں
نہ غم ہو گا ان کو
اُس کبری گھبراہٹ میں
اور کہنے اوینگے اگھر شستے
آج دن تمہارا ہی حکم سے
وعدہ تھا
جس دن ہم لیٹ لیں آسمان کو
جیسے پیٹے ہیں طومار میں کاغذ
جیسا سرے سے بنایا
پہلی بار جبرئیل کو دہرا دینگے
وعدہ ضرور ہو گا ہم پر
ہلک کرنا اور ہم نے لکھ دیا ہی

الانبياء اعتراف
٢١ ١٤

هوای کربلا در وقت صبح از کربلا می آید

[illegible]

موضع القرآن	فتح الرحمن	حلالین
اللہ یہودی سے تیریدہ ہاں الذین آمنوا والذین ہادوا والصائبین والتصاری والجوس	خدا ماہ میں ماہ ہر ہر امیجاہ	اللہ یہودی سے تیریدہ ہاں ہداه معطوف علی ہاء
والذین اشركوا ان الله يفصل بينهم يوم القيمة ان الله على كل شيء	ہر ایک انکار ایمان آوردند و اما کہ	انزلناہ ان الذین آمنوا والذین ہادوا ہم الیہود
شجده له من فی السموات ومن فی الارض والشمس والقمر والنجوم والحبال والشجر	و شتارہ رستین و ترسیا و گران	والصائبین طائفة منهم والتصاری والجوس الذین
والدواب وکثیر من الناس وکثیر حق علیہ العذاب ومن ینہن الله فمالہ من مکرم	عشر کان خدا یغالی فیصل جو اہر کرد	اشركوا ان الله يفصل بينهم يوم القيمة باذ حال
ان الله يفعل ما یشاء ہذا ان خصمان اختصموا فی ربہم فالذین کفرو واقطعت لہم	میان ایشان روز قیامت ہر	المؤمنین الجنة وغیرہم النار ان الله على كل شيء
شیاب من نار یصب من فوق رؤسہم الحجیم یشہر بہ ما	ہر ایک خدا بر ہر چیز ہر	من عملہم رشیہیدہ عالم بہ علم مشاہدہ را لم تر
	مطلع است ایام ندیدی	تعلم ان الله یجحد لہ من فی السموات ومن فی
	کہ سیدہ میکند خدا یغالی را انکہ	الارض والشمس والقمر والنجوم والحبال والشجر
	دین اند و آفتاب ماہ و ستارہ	والدواب ائی یخضع لہ بما یراد منه وکثیر من الناس
	و چارہ پایا و بیکار از دیوان	وہم المؤمنون زیادہ علی الخضع فی سجود الصلاہ
	و تسارکس مستذکرہ ثابت	و کثیر حق علیہ العذاب و وہم الکافرون لا ینہن ابوا
	شدہ است بر ایشان عذاب	السجود المتوقف علی ایمان ومن ینہن الله یشقہ
	دہر کار خوار کند خدا	فمالہ من مکرم مسعود ان الله يفعل ما یشاء من
	بہن نیست اورا ہیچ گرامی دارند	الاهانہ واکرام رھدان خصمان ائی المؤمنون
	ہر ایک خدا کی کند انہی میں اہل ہر	خصم و الکفار الخمسة خصم و هو بطلق علی الواحد
	این دو فرق دشمنان یکدیگر اند	والجماعہ اختصموا فی ربہم ائی فی دینیہ فالذین
	یوحنا ۵ کا ۲۵	کفرو واقطعت لہم شیاب من نار یلسونہا یعنی
	۱۵	اجیطط بہم النار یصب من فوق رؤسہم الحجیم
	۱۶	الماء البالغ نہایہ الحیرۃ یشہر بہ یداب ربہ ما

६

६

६

وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا دُرْهُمْ وَلِيَلْطَفُوا بِالْبَيْتِ الْعَشِيقِ ذَلِكَ
وَمَنْ يُعْظِمْ حُرْمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَأَحَلَّتْ لَكُمْ الْأَنْعَامَ إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ حُنْفَاءَ اللَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ
فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ تَخِطُفُهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ذَلِكَ
وَمَنْ يُعْظِمْ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا

جلا لیں	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>اِذَا كَانَتْ مُسْتَجِبَةً رَأَوْا طَعْمَ الْبَائِسِ الْفَقِيرِ اَي</p> <p>الشَّدِيدِ الْقَرَرِ ثُمَّ لِيَقْضُوا قَتْلَهُمْ اَي يَنْلَوْا اَوْسَاطَهُمْ</p> <p>وَسَعَتَهُمْ كَطَوِيلِ الظُّفْرِ وَلِيَقْضُوا بِالْخَفِيفِ الشَّدِيدِ</p> <p>نَذْوَهُمْ مِنْ لَهْدَايَا وَالضَّحَايَا وَلِيَقْضُوا طَوَافَ</p> <p>الْاِفَاضَةِ بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ اَي الْقَدِيمِ لِأَنَّهُ اَوَّلُ بَيْتٍ</p> <p>وُضِعَ ذَلِكَ خَبَرٌ مُبْتَدَأٌ مُعَدِّدِ اَي الْأَمْرِ وَالشَّانِ</p> <p>ذَلِكَ الْمَذْكُورُ وَمَنْ يُعْظَمُ حُرْمَاتُ اللَّهِ هِيَ الْأَجَلُ</p> <p>اِسْتِهَالَهُ رَفَعُوا اَي تَعْظِيمَهُ خَيْرٌ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِمْ فِي</p> <p>الْآخِرَةِ وَاحْتَلَكُمُ الْاَنْعَامُ اَكْلًا بَعْدَ الذَّبْحِ رَاكِمًا</p> <p>يَتَلَى عَلَيْكُمْ تَحْرِيمُهُ فِي حُرْمَتِ عَلَيْكُمْ الْبَيْتِ الْآيَةُ فَذ</p> <p>فَالَا سِنَاءَ مُنْقَطِعٌ وَيَجُوزُ أَنْ يَكُونَ مُتَصِلًا وَالتَّحْنُومُ</p> <p>لِمَا عَرَضَ مِنَ الْمَوْتِ وَخَوْفِهِ رَاغِبِينَ الرَّحْصِ مِنْ</p> <p>الْأَوْتَانِ مِنَ اللَّيَّانِ اَي الَّذِي هُوَ الْأَوْتَانُ وَاجْتَبَا</p> <p>قَوْلَ الزُّوْجَةِ اَي الشَّرِكِ بِاللَّهِ فِي تَلْبِسَتِكُمْ اَوْ تَهَادَةِ</p> <p>الزُّوْجِ (حُفَاؤُ اللَّهِ) مُسْلِمِينَ عَادِلِينَ عَنْ كُلِّ دِينٍ</p> <p>سِوَى دِينِهِ رَغْبٍ مُشِيرِينَ بِكُمْ تَاكِدًا لِمَا قَبْلَهُ وَهَمَّا</p> <p>حَاكِلَانِ مِنَ الْوَلَوِ وَمَنْ يَشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَسِرَ</p> <p>سَقَطَ مِنَ السَّمَاءِ فَخَطَفَهُ الظُّنُورُ اَي تَأْخَذُ بِسَرَّةِ</p> <p>أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ اَي تَسْقُطُهُ فِي مَكَانٍ مَحْبُوقٍ</p> <p>بَعِيدٍ اَي يَهْوِي لِكَيْرَتِ خِلَاصِهِ (ذَلِكَ) يَقْدَرُ عَلَيْهِ</p> <p>الْأَمْرُ مُبْتَدَأٌ وَمَنْ يُعْظَمُ شَعَائِرُ اللَّهِ فَإِنَّهَا اَي نَائِلَةٌ</p>	<p>وہ جو اس پر در ماندہ درویش را</p> <p>باز ناید کہ در کشتن جرک تن خود را</p> <p>وہو نارسا نہ ہونے کی بنا پر</p> <p>نذر نای خود را طواف نمایند</p> <p>بائین جائے مقدم ہونے کی بنا پر</p> <p>ایست حکم</p> <p>وہ کہ تعظیم کند شعائر خدا را</p> <p>پس این تعظیم کردن بہر است اورا</p> <p>وہاں کہ در کشتن جرک تن خود را</p> <p>خوابدہ خواہد شد بر شایعہ نیست</p> <p>و خون مسفوح</p> <p>پس اگر از کنیز از بیدی</p> <p>بان و از حر از کندہ</p> <p>از سخن دروغ یعنی گواہی دروغ</p> <p>حقیقی دین شدہ برای خدا</p> <p>غیر شرک مقرر کنندہ باوی</p> <p>وہ کہ شرک مقرر کند با خدا پس اگر</p> <p>از آسمان پس بردند اورا مرغان</p> <p>یا فرافکندہ باو اورا بمکانی دور</p> <p>ایست حکم</p> <p>وہ کہ تعظیم کند شعائر خدا را</p>	<p>اور کھلا ڈہرے حال کے محتاج کو</p> <p>پھر چاہے نہیں بہا میل کھیل</p> <p>اور پوری کرے</p> <p>اپنی منہیں اور طواف کریں۔</p> <p>قدیم گھر کا</p> <p>بہر من چکے</p> <p>اور جو کوئی جرائی رکھے اللہ کے اور</p> <p>سو وہ بہتر تھی تم کو اپنے رب کا</p> <p>اور ملل یہیں ٹکو جو بائیں کر جو</p> <p>ٹکو ستاتے ہیں</p> <p>سو مجھے رہو</p> <p>بتوں کی گندگی سے اور بچتے</p> <p>جھوٹے بات سے</p> <p>ایک اللہ کی طرف ہو کر</p> <p>نہ اس کے ساتھ ساجھی بنا کر</p> <p>اور جسے شریک بنایا اللہ کا</p> <p>سو جیسے گمراہ</p> <p>آسمان سے پھرا چلتے ہیں اگر</p> <p>آوازے جانور</p> <p>پالے والا اس کو پاؤں کے</p> <p>دور مکان میں</p> <p>بہر من چکے</p> <p>اور جو کوئی ادب رکھے اللہ کے</p> <p>نام کی چیزوں کا سو وہ</p>

۱۰۰

القولبر که ساسک چست یا هدایا و تعظیم هدایا است

مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ. لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَى أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحْمِلُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ. وَلِكُلِّ امْتِعَةٍ جَعَلْنَا مَتَكَلِّفَ ذِكْرِ اسْمِ اللَّهِ عَلَى مَآرِفِهِمْ مِنْ بَهِيمَةٍ أَلَا نَعْلَمُ قَالَ هُكَيْمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلَمُوا وَبَشَّرَ الْخَبِيثِينَ: الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ وَاللَّغِيمِي الصَّلَاةَ وَجَمَاعَةً قَتَلَهُمْ يَنْفَعُونَ. وَالْبُدْنَ جَعَلْنَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ فَإِذَا وَجِيتُ جُنُوبَهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
تَعْظِيْمُهَا وَهِيَ الْبَدَنُ الَّتِي تُهْدَى لِلْحَرَمِ بِأَن تَسْتَحْسِنَ وَتُسْتَمِنَ مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ مِنْهُمْ وَسُمِّيَتْ شَعَارًا لِإِسْعَارِهَا بِمَا يُعْرِفُ بِهِ أَنَّهَا هَذِي كَطَعِ حَدِيدَةٍ يَسَامِيهِ أَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعٌ كَرُكُوبِهَا وَالْحُلُّ عَلَيْهَا بِمَا لَا يَصْرُهَا إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى وَقَدْ نَحَرَهَا رِثْمٌ مَحْلَاهَا أَيْ مَكَانَ حُلِّ نَحَرِهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ أَيْ عِنْدَهُ وَالْمَرَادُ الْحَرَمُ جَمِيعُهُ (وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَيْ جَمَاعَةٍ مُؤْمِنَةٍ سَلَفَتْ قَبْلَكُمْ رَجَعْنَا مَنَسْكَ) بِفَتْحِ التَّائِيْنِ مُصَدَّقٌ وَبِكِسْرٍ هَاسِمٌ مَكَانَ أَيْ ذَبْحًا قَرِيبًا أَوْ مَكَانَهُ لِيَذْكُرُوا أَسْمَ اللَّهِ عَلَى سَائِرِ قَوْمِهِمْ مِنْ بَهْمِيَّةٍ أَلَا نَقَامُ عِنْدَ ذَبْحِهَا (فَالْهَكَمُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَلَهُ اسْمُ) اِنْقَادًا وَبَشِيرٌ الْمُخْتَلِفِينَ الْمُطِيعِينَ الْمُتَوَاضِعِينَ الَّذِينَ إِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَجِلَتْ خَافَتْ رُكُوعُهُمْ وَالصَّابِرِينَ عَلَى مَا أَصَابَهُمْ مِنَ الْبَلَاءِ وَالْمُقِيْتِي الصَّلَاةِ فِي أَوْقَاتِهَا وَرَجَّاسَةً قَتْلَهُمْ يَفْقَهُونَ يَصْدَقُونَ وَالْبَدَنَ جَمْعُ بَدَنَةٍ وَهِيَ الْأَيْلُ رَجَعْنَا هَاكُمُ مِنْ شَعَارِ اللَّهِ أَعْلَامٍ دِينِهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ نَفْعٌ فِي الدُّنْيَا كَمَا تَقْدَمُ وَأَجْرٌ فِي الْعَقْبَى رَفَازٌ وَأَسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا عِنْدَ خِطْبِهَا صَوَافٍ قَائِمَةٌ عَلَى ثَلَاثٍ مَعْقُولَةٍ الْيَدِ الْيُسْرَى فَإِذَا وَجِبَتْ جُوبُهَا سَقَطَتْ إِلَى الْأَرْضِ بَعْدَ الْخُرُوجِ وَهُوَ وَقْتُ الْأَكْلِ مِنْهَا فَكُلُوا مِنْهَا) إِنْ شِئْتُمْ وَاطْعَمُوا	از تقوی دلهاست شماره داران مواشی فایده یاست تا میعاد می بین با نیت جای فرو آمدن آن بجای نه قدیم است در امر استی را کسب می کند در ازل او با نیت کسب می کند معین ساخته ایم طریق قربانی نیاور کنند در حج نام خدا بر آن داده است این نذر از چهار پایان مواشی پس خدای بخا خدای بکین است بر او وای خدای که ده نایش کند کار در حق یاد کرده خود را بر سر دل اینان و صبر کنندگان را بر آن کسب یافتن و در دارند خانند از آن و آنرا از کارهای روزی دادیم باز خبر می کنند و فرستادن و بانی را ساخته ایم برای شما از شعار خدا شماره داران نیکی است پس یاد کنید نام خدا را بر آن جان استاده و از آن روزگار را پس چون زمین افتد به روی آن بجوید از آن و بخورانید	دل کی بر پیرنگاری سے ہی تک جو پایوں میں فائدے سے ہیں ایک ٹھہرے وعدے تک بٹھر ان کو پہنچنا اس قدیم ٹھہر تک اور ہر فرقے کو ہے ٹھہر ہی ہی قربانی کہ یاد کریں اللہ کا نام جو پایوں کے دلچ بر جو ان کو یاد دلائے سو اللہ تمہارا ایک اللہ ہی جو اسی کے حکم پر رہو اور خوشی سنا غازی کرنے والو کو جب نام لیوے اللہ کا ذکر جاوے ان کے دل اور سینے والے جو ان پر رہے اور کھری رکھے والے بنائے اور ہمارا دیکھی خر کرتے ہیں اور کسے کو خر ہانے کے اونٹ تھارتے ہی تھے تمہارے واسطے نیک فی اللہ کے نام کی تمہارا آستین بھلا ہی سو پڑھو ان پر نام اللہ کا قطار باندھ کر بھوج کر رہے انکی کروت لکھا و آستین سے اور ہلاؤ

٢. باین انفیاد حاصل شد طائفه نفس و انیس جهت فرموده است و ده الخ ۱۲ بصیر

[illegible]

اقرب
١٤

Er

[illegible][illegible][illegible]

<p>اقترب الرجح ثلث</p>	<p>بَعْضُ لَهْدِمَتْ صَوَامِعُ وَبِيعَ وَصَلَوَاتُ وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ الَّذِينَ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ وَإِنْ يَكُنْ لَكُمْ شَكٌّ فِي شَيْءٍ فَعَلَيْكُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادُ وَثَمُودُ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَى فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ فَلَيِّفَ كَانَ نَكِيرِ</p>
<p>مجمع القرآن</p>	<p>حالا این فتح الرحمن بعضی لهدمت صوامع و بیع و صلوات و مساجد یادگرفیها اسم الله کثیرا و لی نصرن الله من یتصره ان الله لقوی عزیز الذین فی الارض اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة و امروا بالمعروف و نهوا عن المنکر و الله عاقبة الامور و ان یتکون لکم شک فی شیء فعلیکم قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و قوم لوط و اصحاب مدین و کذب موسی فاملیت للکافرین ثم اخذتهم فلکیف کان نکیز</p>
<p>بعضی لهدمت صوامع و بیع و صلوات و مساجد یادگرفیها اسم الله کثیرا و لی نصرن الله من یتصره ان الله لقوی عزیز الذین فی الارض اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة و امروا بالمعروف و نهوا عن المنکر و الله عاقبة الامور و ان یتکون لکم شک فی شیء فعلیکم قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و قوم لوط و اصحاب مدین و کذب موسی فاملیت للکافرین ثم اخذتهم فلکیف کان نکیز</p>	<p>بعضی لهدمت صوامع و بیع و صلوات و مساجد یادگرفیها اسم الله کثیرا و لی نصرن الله من یتصره ان الله لقوی عزیز الذین فی الارض اقاموا الصلوة و اتوا الزکوة و امروا بالمعروف و نهوا عن المنکر و الله عاقبة الامور و ان یتکون لکم شک فی شیء فعلیکم قوم نوح و عاد و ثمود و قوم ابراهیم و قوم لوط و اصحاب مدین و کذب موسی فاملیت للکافرین ثم اخذتهم فلکیف کان نکیز</p>

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
<p>وہی ہین لوگ دوزخ کے اور جو رسول بھیجا میں تجھ سے پہلے یا نبی سوجب خیال ماندھے شیطان نے ملا دیا اسکے خیال میں</p> <p>شیطان کا ملا دیا ہے کبھی کبھی شیطان</p>		

三

اقترب
١٤

६

فَيَوْمَئِذٍ نَحْنُ لَهُ قُلُوبُ بُتٍّ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ
كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيمٍ الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ اللَّهُ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حَيَاتِهِمُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَلَٰكِنَّا لَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ
لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ
لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ لِيُدْخِلَنَّهُمْ مَدْخَلًا يُرْضَوْنَهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ

[illegible]

جلالین

فتح الرحمن

سورة القرآن

فَيُؤْتِيهِمْ فَيُحْيِيهِمْ فَيُخَبِّتُ تَطْمِئِنُّ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ
لَهَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
أَيُّ دِينٍ الْإِسْلَامُ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي فِتْنَةٍ
مَلَكَ (سُورَةُ) أَيُّ الْقُرْآنِ يَمَّا الْقَاءَ الشَّيْطَانُ عَلَى الْمِائِ
النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ أَبْطَلَ رَحْمَتِي تَأْتِيهِمْ
السَّاعَةُ بَعْدَ (سُورَةُ) أَيُّ سَاعَةٍ مَوَدَّةٍ أَوِ الْقِيَامَةُ فَجَاءُوا
وَيَأْتِيهِمْ عَذَابٌ يَوْمَ عَقِيمٍ هُوَ يَوْمٌ بَدْرٌ لَا خَيْرَ
بِهِ لِلْكَافِرِ كَالْبَيْتِ الْعَقِيمِ الَّتِي لَا تَأْتِي بِحَيْرٍ أَوْ هُوَ
يَوْمُ الْقِيَامَةِ لَا لَيْلَ لَهُ (الْمَلَكُ يَوْمَئِذٍ) أَيُّ يَوْمٍ
الْقِيَامَةِ (الْمَلَكُ) وَحْدَهُ وَمَا تَضَمَّنَهُ مِنَ الْإِسْتِقْرَارِ
أَصِيبُ الظُّرْفِ (يُحْكَمُ بِهِ) بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْكَافِرِينَ
سَابِقِينَ بَعْدَهُ (وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ)
نَجَاتٍ الْعَقِيمِ (فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا)
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَاُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ شَدِيدٌ
سَبَبُ كُفْرِهِمْ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَيُّ طَاعَةٍ
مَلَكَ إِلَى الْمَدِينَةِ (ثُمَّ قِيلُوا) أَوْ مَاتُوا أَلَيْسَ قَوْلُهُمْ اللَّهُ
بِذَا فَاحِشًا هُوَ رِزْقُ الْجَنَّةِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ وَحْيٌ
تَأْتِيهِمْ مِنْ أَفْضَلِ الْعَطِيَّاتِ لِيَدْخُلَهُمْ مَدْخَلًا
عَنِ النَّارِ وَفَتْحَهَا أَيُّ إِدْخَالًا لِمَوْضِعٍ أَوْ بِرُضْوَانِهِ
وَالْجَنَّةُ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ بِنِيَّانِهِمْ (حَلِيمٌ) عَنْ عِقَابِهِمْ

پس ایان آرند بان پس نیایش
 کند بر آری خدا دل ایشان در این خدای
 راه نمایند راست است مسلمانان را
 و همیشه باشند کافران در شب
 از آن وی ۱۵
 تا وقتیکه بیاید بایشان
 قیامت ناگهان
 یا بیاید بایشان عقوبت روزی قیامت
 باو دشمنی آنروز روز قیامت
 خدا راست
 حکم کند میان ایشان
 پس آنکه ایمان آورد و نیکوکار باشد
 در بوستانهای نعمت باو آنکه کافر
 و دروغ شمرند آیات بار الهی
 و آنکه ایمان نداشت خدا را بخوار کنند
 و آنکه کفر کردند در راه خدا
 و روزی یک یمن در پلست در این
 و روزی در این پلست در این
 و روزی در این پلست در این
 و روزی در این پلست در این

پھر اسے یقین ملا وہیں اور وہیں
 اُس کے اُنکے دل اور اُس کے
 راجہ سید جی
 اور شکر و کرم ہمیشہ رہا اُس میں
 دھوکا
 جب تک آپہنچے اُن پر
 قیامت پے خبر
 یا آجی اُنکو آفت ایک دن کی
 جس میں راہ ہدایت خلاصی کی
 راج آسدن
 اللہ کا ہی
 اُن میں حکومتی کر لگا
 سوچو تھان لاسے اور میں بھلا گیا
 نعمت کے باغوں میں ہاں اور
 جو شکر ہوئے۔
 اور جھٹلا ہمارے ہاں میں سو
 اُن کو بھی ڈنٹ کی تار۔
 اور جولوگ گھر چھوڑ آئے اللہ کی
 راہ میں۔
 پھر ہمارے لئے یار گئے اُنکو دیکھا اللہ
 روزِ بیاخصی اور اُس ہی جی سے
 بتا اُس نے اپنی دیکھا اُنکو
 سند کر لگے
 اُس نے اُس کی تحلی والا

[illegible]

انتہی

۱۲

ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عَاقَبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لِيُضَرَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ
ذَلِكَ بَأَنَّ اللَّهَ يُوَلِّجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ذَلِكَ
بَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْ مَا يُدْعَوْنَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ أَلَمْ تَرَ
أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتَخَيَّرَ الْأَرْضُ أَخْضَرَتْ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُو الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَاءً فِي الْأَرْضِ

[illegible]

[illegible]

خَالِدُونَ. وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ۖ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۚ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكُنَّ عِظَامًا مُّخْتَلِفًا ۚ ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَبَارَكُ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۚ ثُمَّ أَنَا لَكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمِيسُونَ ۚ ثُمَّ أَنَا لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبِيعُونَ. وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ. وَإِنَّا لَنَازِلَاتٌ مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً يُقَدِّرُ فَاسْكُنَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهَ لِقَادِرُونَ ۚ فَانشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
خَالِدُونَ ۖ فِي ذَلِكَ إِشَارَةٌ إِلَى الْمَعَادِ وَيُكَاسِبُهُ ذِكْرُ الْمُبْدِ بَعْدَهُ ۚ وَاللَّهُ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ أَدَمَ مِنْ سُلَالَةٍ هِيَ مِنْ سُلَالَتِ النَّثِيِّ ۚ أَيُّ الشَّيْءِ أَيْ اسْتَحْجَاجُهُ مِنْهُ وَهُوَ خَلْقُهُ (مِنْ طِينٍ) ۚ مُتَعَلِّقٌ بِسُلَالَةٍ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ ۚ أَيُّ الْإِنْسَانَ نَسْلَ أَدَمَ نُطْفَةً ۚ مَبَارَكِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۚ هُوَ الرَّحْمُ رَثَمٌ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً ۚ حَامِدًا ۚ فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً ۚ لَحْهٌ قَدَرٌ بِمَضْغٍ فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكُنَّا الْعِظَامَ مُخْتَلِفًا ۚ عِظَامًا فِي الْمَوَاضِعِ ۚ وَخَلَقْنَا فِي الْمَوَاضِعِ الثَّلَاثَةِ مَعْنَى صَرَفًا ۚ ثُمَّ أَنشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ ۚ يَنْفُخُ الرُّوحَ فِيهِ ۚ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۚ أَيُّ الْمَقْدَرِينَ وَمُمِيزُ أَحْسَنَ يَحْدُوثُ لِلْعِلْمِ بِهِ ۚ أَيُّ خَلْقًا ثُمَّ أَنَا لَكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمِيسُونَ ۚ ثُمَّ أَنَا لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبِيعُونَ ۚ لِلْجَوَابِ وَتَجَارِعُ ۚ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ ۚ أَيُّ سَمَوَاتٍ جَمَعَ طَرِيقَهُ لَا تَهَاطَرُ الْمَلَائِكَةُ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ۚ أَن تَسْقُطَ عَلَيْهِمْ تَهْلِكُهُمْ بِلَعْنَتِكُمْ كَايَةً وَيُسِيطُ السَّمَاءُ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ وَإِنَّا لَنَازِلَاتٌ مِّنَ السَّمَاءِ مَاءً يُقَدِّرُ ۚ مِنْ كَيْفَانِهِمْ ۚ فَاسْكُنَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهَ لِقَادِرُونَ ۚ فِيمَا تَوَنَّنَا مَعَ دَوَابِّهِمْ عِطْشَارًا فَانْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ تَجْرِي	۱ جاوید باشند گانند ۲ وهر آینه افریدیم آدمی را از ۳ هادم با زمین ۴ خلاصه ۵ کل ۶ باز ساختیم و از نطفه در ۷ قرارگاه استوار باز ساختیم آن نطفه را خون بسته ۸ پس ساختیم آن خون بسته را گوشت ۹ باز ساختیم آن گوشت را استخوان ۱۰ خند پس گوشت را خردیم بر آن استخوان را ۱۱ گوشت را ۱۲ باز آفریدیم او را افریدیم دیگر یعنی روح و روان بدین نام خدای عز و جل ۱۳ خدا بگویند ترن نگارندگان ۱۴ باز آفریدیم شما بعد از این بر زمین ۱۵ مرد و شیوه باز آفریدیم شما روز قیامت ۱۶ و هر آینه افریدیم بالای شما هفت آسمان ۱۷ و بنودیم از افریدنیست ۱۸ و بنودیم بر زمین شما را از آنکه بفرستادیم ۱۹ و فرستادیم ۲۰ از آسمان آب را باندازه آب چشم را ۲۱ و در زمین و هر آینه ما در درون آن توانیم ۲۲ پس بیا فریدیم برای شما باغیان را ۲۳ از درختان آنجا	۱ راه بر ۲ اور زمین بنای آدمی ۳ جنی ۴ مٹی سے ۵ جگر کھا اسکو بند کر ۶ ایک جی جگر اور اس جگر بنائی اس ۷ بند سے ۸ جگر بنائی اس جگر سے ہوتی ۹ جگر بنائی اس ہوتی سے ہر جگر بنائی ۱۰ خند پس گوشت را خردیم بر آن استخوان را ۱۱ گوشت را ۱۲ باز آفریدیم او را افریدیم دیگر یعنی روح و روان بدین نام خدای عز و جل ۱۳ خدا بگویند ترن نگارندگان ۱۴ باز آفریدیم شما بعد از این بر زمین ۱۵ مرد و شیوه باز آفریدیم شما روز قیامت ۱۶ و هر آینه افریدیم بالای شما هفت آسمان ۱۷ و بنودیم از افریدنیست ۱۸ و بنودیم بر زمین شما را از آنکه بفرستادیم ۱۹ و فرستادیم ۲۰ از آسمان آب را باندازه آب چشم را ۲۱ و در زمین و هر آینه ما در درون آن توانیم ۲۲ پس بیا فریدیم برای شما باغیان را ۲۳ از درختان آنجا

خالدون یعنی جاوید باشند
و هر آینه افریدیم آدمی را از
هادم با زمین
خلاصه
کل
باز ساختیم و از نطفه در
قرارگاه استوار باز ساختیم آن نطفه را خون بسته
پس ساختیم آن خون بسته را گوشت
باز ساختیم آن گوشت را استخوان
خند پس گوشت را خردیم بر آن استخوان را
گوشت را
باز آفریدیم او را افریدیم دیگر یعنی روح و روان بدین نام خدای عز و جل
خدا بگویند ترن نگارندگان
باز آفریدیم شما بعد از این بر زمین
مرد و شیوه باز آفریدیم شما روز قیامت
و هر آینه افریدیم بالای شما هفت آسمان
و بنودیم از افریدنیست
و بنودیم بر زمین شما را از آنکه بفرستادیم
و فرستادیم
از آسمان آب را باندازه آب چشم را
و در زمین و هر آینه ما در درون آن توانیم
پس بیا فریدیم برای شما باغیان را
از درختان آنجا

خالدون یعنی جاوید باشند
و هر آینه افریدیم آدمی را از
هادم با زمین
خلاصه
کل
باز ساختیم و از نطفه در
قرارگاه استوار باز ساختیم آن نطفه را خون بسته
پس ساختیم آن خون بسته را گوشت
باز ساختیم آن گوشت را استخوان
خند پس گوشت را خردیم بر آن استخوان را
گوشت را
باز آفریدیم او را افریدیم دیگر یعنی روح و روان بدین نام خدای عز و جل
خدا بگویند ترن نگارندگان
باز آفریدیم شما بعد از این بر زمین
مرد و شیوه باز آفریدیم شما روز قیامت
و هر آینه افریدیم بالای شما هفت آسمان
و بنودیم از افریدنیست
و بنودیم بر زمین شما را از آنکه بفرستادیم
و فرستادیم
از آسمان آب را باندازه آب چشم را
و در زمین و هر آینه ما در درون آن توانیم
پس بیا فریدیم برای شما باغیان را
از درختان آنجا

خالدون یعنی جاوید باشند
و هر آینه افریدیم آدمی را از
هادم با زمین
خلاصه
کل
باز ساختیم و از نطفه در
قرارگاه استوار باز ساختیم آن نطفه را خون بسته
پس ساختیم آن خون بسته را گوشت
باز ساختیم آن گوشت را استخوان
خند پس گوشت را خردیم بر آن استخوان را
گوشت را
باز آفریدیم او را افریدیم دیگر یعنی روح و روان بدین نام خدای عز و جل
خدا بگویند ترن نگارندگان
باز آفریدیم شما بعد از این بر زمین
مرد و شیوه باز آفریدیم شما روز قیامت
و هر آینه افریدیم بالای شما هفت آسمان
و بنودیم از افریدنیست
و بنودیم بر زمین شما را از آنکه بفرستادیم
و فرستادیم
از آسمان آب را باندازه آب چشم را
و در زمین و هر آینه ما در درون آن توانیم
پس بیا فریدیم برای شما باغیان را
از درختان آنجا

<p>۱۸ ۲۲</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جلائلین</p>
<p>ع</p>	<p>وَأَعْنَابٌ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۖ وَشَجَرٌ مُّتَخَرِّجٌ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ يَنْتُجِبُ بِالذَّهْنِ وَصَنِيعٌ لِلْأَكْلَيْنِ ۚ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِلُوا بِهَا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۚ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۚ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرِ ۚ قَالُوا أَفَلَا تَتَّقُونَ ۚ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ وَكُونَ شَاءَ اللَّهُ لَا تَنْزِلُ مَلَائِكَةٌ مِّنَّا سَمِعْنَا لَهْذًا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ۚ</p>	<p>وَأَعْنَابٌ ثمرات درختان بوسه و سنا و شجره متخرج من طور سيناء ينتجب بالذهن و صنيع للاكلين و ان لكم في الانعام لعبرة لتنقلوا بها في بطونها و لكم فيها منافع كثيرة و منها تأكلون و عليها و على الفلك تحملون و لقد ارسلنا نوحا الى قومه فقال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من اله غير و قالوا افلا تتقون فقال الملأ الذين كفروا من قوم ما هذا ابا بشر مثلكم يريد ان يفضل عليكم و كون شاء الله لا تنزل ملائكة منّا سمعنا لهذا في ابائنا الاولين</p>	<p>وَأَعْنَابٌ هِيَ الْأَعْنَابُ الْعَرَبِيَّةُ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۚ صَيْغَاوُ شِئَاءَ وَ شَجَرٌ مُّتَخَرِّجٌ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ جَبَلُ يَكْسِرُ السَّيْنَ وَفِيهَا وَمِنْهُ الصَّخْرَةُ لِلْعَلْيَيْنِ وَالتَّائِيثِ لِلْبَقَعِ وَتَنْتَبِثُ مِنَ الرُّبَايِثِ الْأَعْنَابُ بِالذَّهْنِ الْبَاقُ وَزَيْدٌ عَلَى الْأَوَّلِ وَمُعَدِّيَةٌ عَلَى النَّثَائِي وَهِيَ شَجَرَةُ الزَّيْتُونِ وَصَنِيعٌ لِلْأَكْلَيْنِ عَطْفٌ عَلَى الذَّهْنِ أَيْ إِدَامُ بَضْعِ الْقَمَّةِ بَعْضُهَا فِيهِ وَهُوَ الزَّيْتُ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ أَلْبَابًا لِلْفَقْرِ وَالْفَقْرُ الْعِزُّ عِظَةٌ تَعْتَبُرُونَ بِهَا لِّتُنْقِلُوا بِهَا فِي بُطُونِهَا وَفِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۚ وَالْأَعْنَابُ وَالْأَشْعَارُ وَغَيْرُ ذَلِكَ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۚ وَعَلَيْهَا أَيْ الْأَبِلُ وَعَلَى الْفُلْكِ أَيْ السُّفُنِ تُحْمَلُونَ ۚ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ أَطِيعُوهُ وَوَحْدَهُ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرِهِ وَهُوَ أَسْمَأُ وَمَا تَبْلُهُ الْخَبَرُ مِنْ زَيْدَةٍ أَوْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۚ تَخَافُونَ عِقَابَهُ لِعِبَادَتِكُمْ غَيْرَ فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَا تَبَاغِمُوا بِيَاهِدِ الْأَبَشَرِ مِثْلَكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَفْضَلَ عَلَيْكُمْ بِشَرَفٍ عَلَيْكُمْ بَأْنِ يَكُونَ مَسْبُوحًا وَأَنْتُمْ تَتَّبَعُوهُ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَبْعَدَهُ عَنْ فَلَا تَتَّقُونَ ۚ تَخَافُونَ بِذَلِكَ لَا بَشَرًا سَمِعْنَا لَهْذًا الَّذِي دَعَا إِلَيْهِ نُوْحٌ مِنَ التَّوْحِيدِ فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ۚ أَيْ الْأَعْمَالِ الْخَاصَّةِ</p>
<p>اور انکو کے ٹکڑے سے کھاتے ہیں اور انہی میں سے کھاتے ہو اور وہ درخت جو نکلتا ہے سینا پہاڑ سے اے ان ہی تیل اور دعویٰ تو ہونا کھانے والوں کو اور انکو جو پاؤں میں دھارنا ہی جاتے ہیں ہم ٹکڑے انکی میت کی قبر سے اور تم کو انہی بہت فائدہ ہے ان اور بعضوں کو کھاتے ہو اور ان پر اور کشتی پر لے بھرتے ہو اور مجھے بھی نوح کو اس قوم پاس تو گئے کہا اے انہی قوم بندگی کرو اور انکی تمھارے کوئی حاکم نہیں اس کے سوا کہا تم کو در نہیں</p>	<p>اور انکو کے ٹکڑے سے کھاتے ہیں اور انہی میں سے کھاتے ہو اور وہ درخت جو نکلتا ہے سینا پہاڑ سے اے ان ہی تیل اور دعویٰ تو ہونا کھانے والوں کو اور انکو جو پاؤں میں دھارنا ہی جاتے ہیں ہم ٹکڑے انکی میت کی قبر سے اور تم کو انہی بہت فائدہ ہے ان اور بعضوں کو کھاتے ہو اور ان پر اور کشتی پر لے بھرتے ہو اور مجھے بھی نوح کو اس قوم پاس تو گئے کہا اے انہی قوم بندگی کرو اور انکی تمھارے کوئی حاکم نہیں اس کے سوا کہا تم کو در نہیں</p>	<p>اور انکو کے ٹکڑے سے کھاتے ہیں اور انہی میں سے کھاتے ہو اور وہ درخت جو نکلتا ہے سینا پہاڑ سے اے ان ہی تیل اور دعویٰ تو ہونا کھانے والوں کو اور انکو جو پاؤں میں دھارنا ہی جاتے ہیں ہم ٹکڑے انکی میت کی قبر سے اور تم کو انہی بہت فائدہ ہے ان اور بعضوں کو کھاتے ہو اور ان پر اور کشتی پر لے بھرتے ہو اور مجھے بھی نوح کو اس قوم پاس تو گئے کہا اے انہی قوم بندگی کرو اور انکی تمھارے کوئی حاکم نہیں اس کے سوا کہا تم کو در نہیں</p>	<p>اور انکو کے ٹکڑے سے کھاتے ہیں اور انہی میں سے کھاتے ہو اور وہ درخت جو نکلتا ہے سینا پہاڑ سے اے ان ہی تیل اور دعویٰ تو ہونا کھانے والوں کو اور انکو جو پاؤں میں دھارنا ہی جاتے ہیں ہم ٹکڑے انکی میت کی قبر سے اور تم کو انہی بہت فائدہ ہے ان اور بعضوں کو کھاتے ہو اور ان پر اور کشتی پر لے بھرتے ہو اور مجھے بھی نوح کو اس قوم پاس تو گئے کہا اے انہی قوم بندگی کرو اور انکی تمھارے کوئی حاکم نہیں اس کے سوا کہا تم کو در نہیں</p>

بسم الله الرحمن الرحيم

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۖ فَقَالُوا إِنَّا نُوْمِنُ لِبَشَرٍ مِّثْلِكَ
وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَايِدُونَ ۖ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ۖ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۖ وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَآمَةَ آيَةً ۖ وَأَوْنَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَفْعَةِ ذَاتِ قُرْ
وَمَعِينٍ ۖ يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّو مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۖ وَإِنَّ هَذِهِ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۖ فَتَقَطُّوا أَمْرَهُمْ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
وَهِيَ الْيَدُ وَالْعَصَا وَغَيْرُهُمَا مِنْ الْآيَاتِ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا عَنْ الْإِيمَانِ بِمَا وَابِلَهُ وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ۖ قَاهِرِينَ بَنِي إِسْرَءِيلَ بِالظُّلْمِ فَقَالُوا لِبَشَرٍ مِثْلِكَ وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَايِدُونَ ۖ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ۖ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ (التَّوْرَةَ) لَعَلَّهُمْ آي قَوْمَهُ بَنِي إِسْرَءِيلَ يَهْتَدُونَ ۖ بِهِ مِنَ الضَّلَالَةِ وَأَوْنَيْنَاهُمَا بَعْدَ هَلَاكِ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ جُمْلَةً وَاحِدَةً وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ عِيسَى وَآمَةَ آيَةً لَمْ يَقُلِ الْإِنْسَانُ لَآئِلَةٍ فِيهِمَا وَاحِدَةٌ وَكَانَ مِنْ غَيْرِ فَخْلٍ وَأَوْنَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَفْعَةِ سُكَّانِ مَرْتَفَعٍ وَهُوَ بَيْتُ الْمَقْدِسِ أَوْ دَمَشْقُ أَوْ قُسْطَنْطِ أَقُولُ رَدِّ ذَاتِ قُرْآنٍ آيٍ مُسْتَوِيَةٍ لِيَسْتَقِرَّ عَلَيْهَا سُلْطَانُ وَمَعِينٍ ۖ آيٍ مَأْجُوزَةٍ ظَاهِرَةٍ تَرَاهُ الْعَيْنُ رِأْيَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّو مِنَ الطَّيِّبَاتِ الْخَلَالَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا مِنْ خَيْرٍ وَفَعَلِ الرَّائِي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۖ فَاحْذَرُوا عَلَيْهِمْ أَعْمَلُوا إِنَّ هَذِهِ آيٌ وَلَهُ الْإِسْلَامُ أَمَّتُهُمْ دِينُهُمْ أَيُّهَا الْخَاطِبُونَ أَيُّ حَيْثُ لَنْ تَكُونُوا عَلَيْهَا أُمَّةً وَاحِدَةً حَالٌ لَا يَمُوتُ وَفِي قِرَاءَةِ تَحْقِيقِ النُّونِ وَفِي آخِرِهَا يَكْسَرُهَا مُشَدَّدَةً اسْتِثْنَاءً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ فَاخْذَرُوا (فَتَقَطُّوا) أَمْرَهُمْ دِينَهُمْ	بِسُورَةِ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُ أَوَّلُ سِرْكَشِي كَرْدُ وَوَجَدُوا مَرْيَمَ بِنْتِ كَنْدَه - لَيْسَ كُنْدَا بِإِيمَانِ بِدَوْلَتِ بَانْدِ خَلِيشِ وَفَرَمَايَن مَارَا خِدْمَتِ كُنْدَه كَانْدَا لَيْسَ دَرْوِغِ كُنْدَه نَائِيَن لَيْسَ شَدِيدِ اَزْ بَلَدِ كَرْدِ كَانِ وَهَرِ سَرِ دَرْوِغِ مُوسَى رَا كُتَابِ بُدُودِ كَرْدِ اِيْن سِرْ سَرِ نَدِيدِ سَلْمَتِ هَمْدِ وَفَرَمَا دَرْوِغِ هَمْدِ رَاهِ يَابَنَدِ وَسْتَ خَتِيمِ سِرْمِ وَمَادُشِ رَا نَشَانِ وَجَايِ دَاوِمِ اِيْن رَا بَرِ مَنِي بَلَدِ اَلْهَرَمِ اَمْرِ رَا رَا خِزَانَةِ سَقَرِ وَحِذَارِ ذَنَابِ رَوَانِ كُنْتُمْ اِي بِيْعَانِ اَمْرِ اَمْرِ رَا اَطْعَمِ بَاكِيَرِ وَكُنْدِ كَارِ نِيَكُو سِرْ سَرِ زَوَانِ هَرِ اِيْن بَايِ مَكِينِ مَنِ دَلَامِ دَرْوِغِ اِيْن اَمْتِ مِلَتِ شَمَا اَزْ رِوَانِ مِلَتِ بِكَا وَمِنْ بَرُودِ كَارِ شَمَامِ بَسِ نَزِيدِ بِسِ مَغْرُوقِ سَا خِزْدَا مَنِ كَارِ خُودِ	فِرْعَوْنَ اور اس کے سرداروں پاس ہجرت کر کے گئے اور کھجور کے پتے لوگ کھجور کے پتے سے سوہنے کے کام مانتے ایک دو آدمیوں کو اپنے برابر کے اور انہی قوم کر کے زمین پر چار پر ہند کی ہجرت کر کے اُن دونوں کو چھ مہینے تھیں اور پھر دینے دیں موسیٰ کو کتاب شاید وہ راہ باوین اور بنایا مینے مریم کے بیٹے اور اس کی ما کو ایک نشانی اور ان کو کھانا دیا ایک شیل پر جہاں تھمرا اٹھا اور بائی تھمرا اٹھا رسول کھانا دے تھری چیزیں اور کام کرو جو کرتے ہوئے جاما ہوں وہ اور یہ لوگ ہیں تمہارے دین کے ایک دین ہر اور میں ہوں تمہارا رب سو چھوٹے بھر چھوٹ کر رہا اپنا کام

گر کھندہ
اور اس کے سرداروں پاس ہجرت کر کے
گئے اور کھجور کے پتے
لوگ کھجور کے پتے سے سوہنے کے کام مانتے
ایک دو آدمیوں کو اپنے برابر کے اور
انہی قوم کر کے زمین پر چار پر ہند کی
ہجرت کر کے اُن دونوں کو چھ مہینے
تھیں اور پھر دینے دیں موسیٰ کو
کتاب شاید وہ
راہ باوین
اور بنایا مینے مریم کے بیٹے
اور اس کی ما کو ایک نشانی
اور ان کو کھانا دیا ایک شیل پر
جہاں تھمرا اٹھا
اور بائی تھمرا اٹھا
رسول کھانا دے تھری چیزیں اور کام کرو
جو کرتے ہوئے جاما ہوں وہ
اور یہ لوگ ہیں تمہارے دین کے
ایک دین ہر
اور میں ہوں تمہارا رب سو چھوٹے
بھر چھوٹ کر رہا اپنا کام

اولہ ماد وید سِرْ رَا نَشَانِ بَرِ قُدْرَتِ مَآبِ اَمْرِ رَا اَطْعَمِ بَاکِیَرِ وَکُنْدِ
عَلَفِ اَمْتِ بَرِ مَرِ اَزْ سَلْمَتِ مَوْسٰی وَاجَاہِ مَارُوں اَمْرِ رَا
اَزْ اِنِ ۛ دَرْوِغِ اَمْرِ رَا سَلْمَتِ لَنْ بِلَوْدِ لَنْ بَرِ مَرِ دَرْوِغِ اَمْرِ رَا
اَزْ اِنِ ۛ دَرْوِغِ اَمْرِ رَا سَلْمَتِ لَنْ بِلَوْدِ لَنْ بَرِ مَرِ دَرْوِغِ اَمْرِ رَا

[illegible]

المؤمنون قدام

رجع

بَلْ جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ وَكَثُرَ لَّهُمْ الْحَقُّ كَارِهُونَ. وَلَوْ أَنَّهُ لَحَقَّ أَهْوَاؤُهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ۚ أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجَ مِنْكَ خَيْرٌ وَمَوْخِرُ الرَّائِقِينَ. وَأَنْتَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ. وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّا كُيُونُ. وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ لَلْجَوَانِ فِي طغيَانِهِمْ يَعْهَوْنَ. وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُم بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِرَبِّهِمْ وَمَا يَضُرُّهُمْ ۚ وَحَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا

موضع القرآن	محل الرحمن	جلا لیں
کون سے نبی	بلکہ	بالصدق والامانة وان لا يكون به (بل) للاستقبال
وہ لایا ہی ان کے پاس سچی بات	آوردہ است پیش این سخن راست	جاءهم بالحق اي القرآن المشتمل على التوحيد و...
اور ان نبیوں کو سچی بات بری لگتی	وچشمه این سخن راست را ناخوشا	الاسلام و اكثرهم الحق كارهون ۚ ولو اتبع الحق
ای اور اگر سچا تب چلے	و اگر بیز روی در سے حد اشیا	اي القرآن راءواهم بان جاء بما يهتدون منه من
الکی خوشی پر	آرزوهای این را	البشر لك والوكيد لله تعالى عن ذلك رفسدت
خراب ہوں	ہر آئینہ بی انتظام شدیدی	السّموات والأرض ومن فيهن اي خرجت عن
آسمان اور زمین اور جو کوی اُنکے پیچھے	آسمانها و زمین و هر که میان این است	نظامهما المشاهد اوجيد الشايع في الشيء عاده
کون سے نبی	بلکہ آوردیم بدیشان بندایش را	تد تعدد الحاكم ربل ما تيناهم بذكرهم اي القرآن
سودا ہے نصیحت کو دیکھنا نہیں کر	بس ایشان از بند خویش روی گردانند	الذي فيه ذكرهم وشرعهم فهم عن ذكرهم معرضون
یا تو ان سے مانگا ہی کچھ حاصل	ایستخای از این مژدے پر دست	ام تساءلهم خراجا اجرا على ما جنتهم به من الايمان
سودا حاصل نہ کر سب کا بہرہ	بس زبرد پروردگار تو بہرہ است	فخرج ربك اخرا و ثوابه وقرنه (خير) وفي
اور وہ ہی بہتر روزی دینے والا	و او بہترین روزی دہندگان ہر	قراوة خرجا في الموضعين وفي قراءة اخرى خراجا فيما
بلاتاہی انکو سیدھی راہ پر	میوانی ایشان را بسوی راہ راست	وهو خير الرازيقين افضل من اعطى واجرا وانك
اور جو لوگ نہیں سنتے بھلا گھر	وہ راہہ انانکہ ایمان نمی آرند باخرا	لتدعوهم الى صراط طريقي مستقيم اي دين الاسلام
راہ سے تیرے ہوتے ہیں	ازان راہ یکسو شوند گامند	وان الذين لا يؤمنون بالآخرة بالبعث والثواب
اور اگر ہم انکو صراط اور کھول دے	و اگر ہم مکر دم را ایشان در مستقیم	والعقاب (عن الصراط) اي الطريق لنا يكون هم
جو مخلوق ہی ان پر	اگر بایک آن است از سخن	عاده لون ولو رحنناهم وكشفنا ما به من ضير اخرج
مقرر لے جاؤں اپنی ضرورت میں	ہر آئینہ جو سستی بند نہ رہی را ہی خود	اصابع مائة سبع سنين لاجل تادوا في طغيانهم
ہم نے پکڑا تھا اور	گرفتہ شدہ ہر آئینہ گرفتار کردیم	يعمونه ۚ يتردّدون ولقد اخذناهم بالعذاب (الجوع
ہم نے اسے رب کے آگے	ایشان را عذاب قدر روزی خود	فما استكافوا واضعوا لربهم وما يضرهم ۚ يرجعون
اور ہمیں گھر گرائے	بس بائیس کر دند پروردگار خود را	الى الله في الدعاء (حتى) ابتدائية اذا فتحتنا عليهم بابا
یہاں تک کہ جب کھولے گئے ہم ان پر	دعوت خویش نہ نہ تاوتسک	
دروازہ	بفتاریم ہر آن دری حد او نہ	

میں نے ان کو صراط اور کھول دیا اور اگر ہم ان کو صراط اور کھول دے جو مخلوق ہی ان پر مقرر لے جاؤں اپنی ضرورت میں ہم نے پکڑا تھا اور ہم نے اسے رب کے آگے اور ہمیں گھر گرائے یہاں تک کہ جب کھولے گئے ہم ان پر دروازہ

المؤمنون	موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا این
<p>عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ. وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَلَا تَدْرِي لَقِيلًا مَا تَشْكُرُونَ. وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ. وَهُوَ الَّذِي يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ. بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ قَالُوا أَأَبْدَأْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَ</p> <p>عِظَامًا أَنَا الْمُبْغُوثُونَ لَقَدْ وَعِدْنَا خُنُوءًا بِأَرْوَاحِنَا وَأَبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ قُلْ لِمَن الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ</p>	<p>عَذَابِ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ. وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَلَا تَدْرِي لَقِيلًا مَا تَشْكُرُونَ. وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ. وَهُوَ الَّذِي يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ. بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ قَالُوا أَأَبْدَأْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَ</p> <p>عِظَامًا أَنَا الْمُبْغُوثُونَ لَقَدْ وَعِدْنَا خُنُوءًا بِأَرْوَاحِنَا وَأَبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ قُلْ لِمَن الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ</p>	<p>عَذَابِ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ. وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَلَا تَدْرِي لَقِيلًا مَا تَشْكُرُونَ. وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ. وَهُوَ الَّذِي يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ. بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ قَالُوا أَأَبْدَأْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَ</p> <p>عِظَامًا أَنَا الْمُبْغُوثُونَ لَقَدْ وَعِدْنَا خُنُوءًا بِأَرْوَاحِنَا وَأَبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ قُلْ لِمَن الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ</p>	<p>صَاحِبِ عَذَابٍ شَدِيدٍ هُوَ يُؤْتِمِرُ بَدْرٍ بِالْقَتْلِ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ. وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ. وَهُوَ الَّذِي يُخَيِّبُ وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ. بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ قَالُوا أَأَبْدَأْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَ</p> <p>عِظَامًا أَنَا الْمُبْغُوثُونَ لَقَدْ وَعِدْنَا خُنُوءًا بِأَرْوَاحِنَا وَأَبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ قُلْ لِمَن الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ</p>

[illegible]

مجلس اول

توضیح القرآن

۱۰۰ بار تے ہیں اُنکے منہ پر لگے اور وہ
 اسوں پر شکل ہو رہے ہیں فل
 ۱۰۱ تلو سنا تے تھے ہماری آیتیں پھر تم
 انکو جھٹلاتے تھے بولے ای رب زور
 کیا ہم پر ہماری کم مائی نے۔
 ۱۰۲ اور وہ ہم لوگ سیکے ای رب کھال
 سیکو اسہاں سے
 ۱۰۳ اگر تم پھر کر رہ تو گنہگار۔ فرمایا
 ۱۰۴ اے خدا کے ایک میں
 ۱۰۵ اور مجھے نہ بولو
 ۱۰۶ ایک فرقہ غاصب رہہ دن میں
 ۱۰۷ جو کہتے تھے ای رب ہم پر بدین
 ۱۰۸ لائے سو معاف کر دلو اور ہم پر غصہ
 ۱۰۹ اور تو مہر و الوں سے بہتر پھر
 ۱۱۰ تم نے انکو جھٹھکھوں میں پکڑا
 ۱۱۱ یہاں جگہ کے بھولے اُن کچھ بھیج میری
 ۱۱۲ اور تم اُن سے منہ سے رہے ہیں نے
 ۱۱۳ آج دیا اُن کو بدلہ
 ۱۱۴ اُنکے تھپنے کا
 ۱۱۵ کہ وہی ہیں مراد کو پیچھے
 ۱۱۶ فرمایا
 ۱۱۷ تم کوئی دیر رہے زمین میں
 ۱۱۸ وہی مراد کو پیچھے

[illegible]

七

عَلَمٌ

[illegible]

3

سورة النور مدنية وهي

سُورَةُ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ

[illegible]

النور

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

خلاصہ

وَاصْحَابِ الدَّلَالَةِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ) بِأَذْغَامِ النَّارِ

الساكنة في الدال شَعَطُونَ الزانية والزاني اني عِزُّ

لِخَصَيْنِ لِرَجْمِهِمَا بِالسَّيِّئَةِ وَالْفِيْءِ ذِكْرُ مَوْصُوْلَةٍ وَهِيَ

مُبْتَدَأُ وَلِسْمِهِ بِالْشَّرْطِ دَخَلَتِ الْفَاءُ فِي خَبَرِهِ وَهُوَ

فَاَخْلَدَ وَاکْلَ وَاحِدٌ مِنْ مَمَائِدِ جَلْدِهِ اَيُّ خَرَبَةٍ

يَقُلْ جَدُّهُ وَنَزَّادُ عَلَيَّ ذَلِكَ بِالسَّنَةِ تَعْرِيبُ عَامٍ وَالْإِثْقَانُ

عَلَى النِّصْفِ مَا ذُكِرُوا لَا تَأْخُذْ لَهُمْ بِهِمَا رُفُفَةٌ فِي دِينٍ

اللَّهُ أَيُّ حَيْدٍ يَنْتَ مِنْ أَسْوَاقٍ خَلَقَ هَذَانِ ثُمَّ

تَمُوتُونَ بِأَسَدٍ وَأَيُّومٍ (١٠٠) أَيُّ يَوْمٍ أَبَدِيٍّ فِي هَذَا

عمر بن الخطاب رضي الله عنه هو جليل القدر و

المؤمنين قتلوا قتلًا باطلاً

الذَّكَاءُ الَّذِي لَا يَنْكُحُ شَيْئًا وَلَا يَنْكُحُ الْإِنْسَانُ وَمِنْهُ

وَالزَّائِنَةُ لَا يَنكِحُهَا الْكَرَّانُ أَوْ مَكَرٌ أَيْ الْمُنَاسِكَةُ

لِكُلِّ مِنْهُمَا مَا ذَكَرَ (وَحَرَّمَ ذَلِكَ) أَيْ نِكَاحُ الزَّوَانِي

عَلَى الْمُؤْمِنِينَ) الْآخِيَارِ نَزَلَ ذَلِكَ لِمَا هُمْ فَقَرَأُوا

المُحَاجِرِينَ أَنْ يَتَزَوَّجُوا بَعَايَا الْمُشْرِكِينَ وَهُنَّ مُؤَدَّاتُ

لِيُنْفِقَ عَلَيْهِمْ فِقِيلَ الْخَيْرِمْ خَاصُّهُمْ وَقِيلَ عَامُّهُمْ

بِقَوْلِهِ تَعَالَى وَأَتْلُوهُ لَا يَأْمُرُ بِكَ وَالَّذِينَ يَبُوءُونَ

در این کتاب از آن که خدا و برای بیان هر چه می باشد از علم او سر قوت ظاهر است

دارینما فاجو حیاتنا لایم الخیر و یقیناً علم جلیب الملوک و ذلک سالی الرئی ایضا
عساکر کلمه حمد داروسوچ اب انده فاجو الی الله العزیز العظیم فی شهر جمادی الثانی سنه

~~CONFIDENTIAL - SECURITY INFORMATION~~

فصل

موضح القرآن

جلاالین

زبان پر میزگار آن را باز نیاید در دماغ او
بزرگسایان را
هستند و در قبول کنید گویان
را هیچ گاه بی آنکه از خود بیگانه نشوند
و آنجا که ایشانند فاسق مکرانانکه
توبه کردند بعد ازین و بصلوات آوردند
کار خود را پس این شهر خدا را کردند
مهربان است
و آنکه دشنام می دهند
زبان خود را و نباشد ایشان را گویان
نفس خوشتن پس مخلص گوی
یکی ازین است چهار بار
که خدا بر اینه وی نازل است گویان
و گویان بن صفت که احسن خدا
با و بر وی نازل است
از دروغ گویان باشد
و باز اگر زن عفت را
آنکه گویان ده چهار بار
خدا بر اینه این شهر از دروغ گویان
و گویان ده چهار بار بن صفت که خشم
خدا آباد بر زن اگر شوهر
از راست گویان باشد و اگر بود
فعل خدا بر این

تیدہ لایوں کو پھر ملا سے چار مرد شاہ
تو مارو انکو
اسی جو شتم کی اور شاہ تو انکی کوئی
کوئی جو اپنی ملک بھی
اور وہی لوگ ہیں بے حکم مگر حضور
تو بہی اُس بھیجے اور سنوار پڑی تو اللہ
بخشتا ہی۔
مہربان۔

اور جو لوگ عیب لگاویں
اپنی خور ووں کو اور شاہ نہوں انکے
پاس سوائے
انکی جان کے تو ایسے کسی کی گواہی
یہ کہ چار گواہی دے۔
اللہ کے نام کی مقرر بیہ شخص سپاہ
اور باخون یہ کہ اللہ کی بھٹکار ہو
اس شخص پر اگر وہ
جھوٹا ہو
اور عورت سے ملتی ہی مار
یونکہ گواہی دے چار
گواہی اللہ کے نام کی کہ مقرر وہ شخص
جھوٹا تھا یہ
اور باخون یہ کہ اللہ کی غضب
اس عورت پر اگر وہ شخص
سچا ہو اور کچھ نہ تو، اللہ کی فضل
تھمارے اور بھی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

[illegible]

وَرَحْمَتُهُ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا أَبَا لَيْلَىٰ عِصْيَةَ مِنْكُمْ لَا يَحْسِبُونَهُ شَرًّا لَكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى كِبْرَهُ مِنْهُمْ

توضیح القرآن

اور ان کی خبر اور یہ کہ ان کو خوف
 کرے وہ اس سے
 حکمت چاہتا کیا کچھ ہو تا ف
 جو لوگ لائے ہیں یہ طوفان
 تعمیر میں ایک جہالت ہیں
 ہم کو بس
 برا اپنے چہ میں یہ کہ یہ بہتر ہی ہے

کَلَّا اِنَّ مِنْهُمْ اِيَّايَ عَلَيْهِ رَمَا الْقَتْلَ مِنْ الْاَنَامِ
 وَ الَّذِي قَوْلِي كِبَرَهُ مِنْهُمْ اِيَّيْ تَحْمِلُ مَعْظَمَهُ
 فَعَبْدُ اَبَا الْخَوْضِ فَيَدِيهِ وَاَسَاعُهُ وَهُوَ عَبْدُ اللَّهِ بْنِ أَبِي
 اَرْكَسْتِي رَا اَزْثَانَ خَرَسْتِ كَرَجَلِ
 فَرَدُو اَرْكَسْتِي بِنْدُو اَرْكَسْتِي اَنْ اَرْكَسْتِي
 اَرْكَسْتِي بِنْدُو اَرْكَسْتِي وَاَدْعَمُهُ اَنْ بَهْمْتِ
 اَرْكَسْتِي نَ -

[illegible]

[illegible]

منافقوں کے لئے جو عیش و عشرت ہے
وہاں کچھ نہیں جاتا۔

موضع القرآن	شرح الرحمن	حلالین
<p>حکمت والاے جو لوگ جانتے ہیں کہ چہرہ چاہو</p> <p>بدکاری کا ایمان والوں میں</p> <p>انکو دکھ کی مار ہی دنیا</p> <p>اور آخرت میں اور آمد جانی ہے</p> <p>اور تم نہیں جانتے۔</p> <p>اور کبھی نہ تو اللہ کا فضل تم پر اور</p> <p>اور یہ کہ اللہ نے دلا ہی ہے</p> <p>ای ایمان والو نہ جلو قدموں پر</p> <p>شیطان کے اور جو کئی جگہ قدموں پر</p> <p>شیطان کے سودہ ہی بنا دیکھ جانی</p> <p>اور بری بات اور کبھی نہ تو فضل اللہ</p> <p>تم پر اور کسی ہر نہ سوتا تم میں</p> <p>ایک شخص کھی</p> <p>لیکن اللہ سوار تاجی</p> <p>جسکو چاہے</p> <p>اور اللہ سب سننا جانتا ہی اور قسم</p> <p>بڑائی والے اور کثرت والے تم میں</p> <p>اسیر کو دوس ناتے والوں کو اور</p> <p>مخمس چون کہو اور وطن چھوڑو تو ان کو</p> <p>اللہ کی راہ میں</p>	<p>ما حکمت است ہر ایسے آنکہ دوست</p> <p>نی دارند آنکہ فاعلی شود</p> <p>ہمت بدکاری در مسلمانان</p> <p>این تر است عقوبت در دوزخ</p> <p>در دنیا کجاست</p> <p>و آخرت خدا می داند</p> <p>و شما نمی دانید</p> <p>و اگر نبودی فضل خدا بر شما در حجت او</p> <p>و آنکه او بخشنید ہر با است ہر چیز</p> <p>کے غنی شد</p> <p>ای مسلمانان از بی در و بد کامہای</p> <p>شیطان را در کبر روی کامہای</p> <p>شیطان کند پس ہر ایسے وی میفرما</p> <p>و کارنا پسندیدہ و اگر نبودی فضل</p> <p>بر شما در حجت او بکن نشدی از</p> <p>بیکس ہرگز</p> <p>و لیکن اللہ پاک می سازد</p> <p>ہر کار را بخیر</p> <p>و خدا شنوا دانست و باہر کہ گنہ</p> <p>خدا و ندان بزرگی و وسعت از شما</p> <p>برائے کہ جری نہ ہنوز و ندان</p> <p>و بی ذلایان را و احاطان ترک کنندگان را</p> <p>در راہ خدا</p>	<p>و یتھوی عنہ حکیم فیہ ران الذین حیون ان یشیع</p> <p>الفاحشۃ باللسان فی الذین امنوا ینسبنا الیہم</p> <p>و ہم العصبۃ لہم عذاب الیم فی الدنیل بالحدیث</p> <p>والآخرۃ بالتاریخ الحق اللہ و اللہ یعلم انتقاء ہا</p> <p>عنہم و انتم ایہا العصبۃ لا تغلون و جود ہا</p> <p>فیہم و لو کہ فضل اللہ علیکم ایہا العصبۃ و رحمۃ</p> <p>و ان اللہ رؤف رحیم یم لعاجلکم بالعقوبۃ</p> <p>یا ایہا الذین امنوا لا تتبعوا خطوات طرقت</p> <p>الشیطان ای تزیتہ و من یتبع خطوات</p> <p>الشیطان فانتہ ای المتبع یا امر بالفحشاء ای</p> <p>التبغ و المنکر ثم عا یا شاعہا و لو کہ فضل اللہ</p> <p>علیکم و رحمۃ ما سر کی منکم ایہا العصبۃ عما قلتم</p> <p>من الافک من احد ابدان ای ماصح و طھر</p> <p>من هذا الذنب بالتوبۃ منہ و لکن اللہ یرزکی</p> <p>یطھر من یشاء من الذنب بقبول توبۃ منہ</p> <p>واللہ سمیع لما قلتم علیکم بما قصدتم و کما نزل</p> <p>یحلف را و لو الفضل ای اصحاب الغنی منکم و السعۃ</p> <p>ان لا یؤتوا ولی القربی و المساکین و المهاجرین</p> <p>فی سبیل اللہ نزلت فی ابی بکر حلف ان لا ینفق علی</p> <p>مسطح و هو ابن خالہ مسکین مهاجر بدر فی لما</p> <p>خاص فی الافک بعد ان کان ینفق علیہ و ناس من</p>

[illegible]

३०५

[illegible]

النور
۲۵

وَالسَّابِقِينَ خَيْرٌ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ وَالطِّفْلِ الَّذِينَ كَمْ يَطْفُرُوا عَلَى عَصَائِبِ النَّسَاءِ
وَلَا يَضُرُّنَّ بَنَ بَنَ جُلُوهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ بَنِي نِسْوَةٍ لِيَتَّبِعُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَنْكُحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ قَدْ مَا يَكُنْ إِنْ يَكُونُوا
فَقَسَاءٌ يُعْزِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَلَيْسَتْ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّى يُعْزِمَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	یا قاضی	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَالسَّابِقِينَ خَيْرٌ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ وَالطِّفْلِ الَّذِينَ كَمْ يَطْفُرُوا عَلَى عَصَائِبِ النَّسَاءِ	وہاں سے پہلے	وَالسَّابِقِينَ خَيْرٌ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ وَالطِّفْلِ الَّذِينَ كَمْ يَطْفُرُوا عَلَى عَصَائِبِ النَّسَاءِ
وَلَا يَضُرُّنَّ بَنَ بَنَ جُلُوهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ بَنِي نِسْوَةٍ لِيَتَّبِعُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ	وہاں سے پہلے	وَلَا يَضُرُّنَّ بَنَ بَنَ جُلُوهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ بَنِي نِسْوَةٍ لِيَتَّبِعُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَنْكُحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ قَدْ مَا يَكُنْ إِنْ يَكُونُوا	وہاں سے پہلے	لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَنْكُحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ قَدْ مَا يَكُنْ إِنْ يَكُونُوا
فَقَسَاءٌ يُعْزِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَلَيْسَتْ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ	وہاں سے پہلے	فَقَسَاءٌ يُعْزِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَلَيْسَتْ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّى يُعْزِمَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ	وہاں سے پہلے	نِكَاحًا حَتَّى يُعْزِمَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ

وَالسَّابِقِينَ خَيْرٌ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ وَالطِّفْلِ الَّذِينَ كَمْ يَطْفُرُوا عَلَى عَصَائِبِ النَّسَاءِ
وَلَا يَضُرُّنَّ بَنَ بَنَ جُلُوهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ بَنِي نِسْوَةٍ لِيَتَّبِعُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَنْكُحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ قَدْ مَا يَكُنْ إِنْ يَكُونُوا
فَقَسَاءٌ يُعْزِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَلَيْسَتْ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّى يُعْزِمَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ

وَالسَّابِقِينَ خَيْرٌ أُولَى الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ وَالطِّفْلِ الَّذِينَ كَمْ يَطْفُرُوا عَلَى عَصَائِبِ النَّسَاءِ
وَلَا يَضُرُّنَّ بَنَ بَنَ جُلُوهِنَّ لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ بَنِي نِسْوَةٍ لِيَتَّبِعُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَأَنْكُحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ قَدْ مَا يَكُنْ إِنْ يَكُونُوا
فَقَسَاءٌ يُعْزِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ وَلَيْسَتْ عَفِيفٌ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ
نِكَاحًا حَتَّى يُعْزِمَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
تَحَفُّفٌ (وَأَمَّا الزُّكُوفَ يَخْلُقُونَ يَوْمًا تَتَّقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَلَا بَصَارَهُ) (فِيهِ الْقُلُوبُ) تَضْطَرِبُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالَهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً غَاطِقًا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فُوفَةٌ حِسَابُهُ ط وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ط أَوْ كَلِمَاتٍ فِي بَحْرٍ يَعْشِيهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ طَلَمَاتٍ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ	و دادن زکوہ می ترسانان روز که مضطرب شوند در آن دلهای و دید 	

اور زکوہ دینے سے درگتہ ہیں

حسب میں آئے جاوینے دل اور

اکھیں

که بلاد انکوائی که بهتر است هر کجا

اور برهتی دے انکو اپنے فضل سے

اور انکو روزی دینا جی جی کو جی

بے شمار ملے

او جو لوگ منکر ہیں ان کے کام جیسے

جھگڑیں

یا سنا جانے ہو

بانی بیان بگ کہ جب پہنچا اُسپر

انکو کچھ بنایا۔

اور انکو کو یا یا اپنے پاس ہر کجا

پورا پہنچا دینا

انکا لکھا اور انکو صلہ لے دیا

حسب میں آئے جاوینے دل اور

اکھیں

مدلی اندھیر سے بہن آئے

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالَهُمْ كَسَرَابٍ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّمْآنُ مَاءً غَاطِقًا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فُوفَةٌ حِسَابُهُ ط وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ط أَوْ كَلِمَاتٍ فِي بَحْرٍ يَعْشِيهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ طَلَمَاتٍ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ

فدفع النور
ثلثه

فدفع النور
ثلثه

فدفع النور
ثلثه

تلافی
۱۶

ع

اكتبها نهي ثملى عليه بكرة واصيلا قل انزل الذي يعلم السر في السموات والارض انه كان غفورا رحاما وقالوا مال هذا الرسول ياكل الطعام ويمشي في الأسواق لو انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا او يلقى اليه كنز او تكون له جنة ياكل منها وقال الظالمون ان تدعون الا رجالا مستورا انظر كيف ضربوا لك امثال فضلو فلا يستطيعون سبيلا سبيل الذي ان شاء جعل لك خيرا من ذلك جنات تجري من تحتها الانهار

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايين
جو کھ لیا ہی	کر برای خود نوشته است انرا	اگر ذی بھ جمع اسطوره بالضم (الکتبها) انسخها من
سودی کھوائی جانی پیراں پاس	پس آن خورده میشود بر دی	ذلك القوم بغیره (فھی ثملى) تقرأ (عليه) يحفظها
مشج او شام فل	مشج و شام سبب تبا دیگرو	بكرة واصيلا (عذوة وعشيا قال تعالى ردا عليهم
نوکہ سکو انار ہی اس شخص جو جان	نوکہ و اور وہ شخص انرا کسی میداند	قل انزل الذي يعلم السر الغیب (في السموات والارض
جو چھ عید اسمائو نہیں اور زمین میں	ان چھ عید اسمائو زمین میں	انه كان غفورا) للمؤمنين (رحمناهم) بهم (وقالوا
نورده بخشش والا ہی شربان کر کے	نورده و شربان کر کے	مال هذا الرسول ياكل الطعام ويمشي في الأسواق
پیراں رسول کی کھا تا ہی کھا نا اور	پیراں رسول کی کھا تا ہی کھا نا اور	لو انزل اليه ملك فيكون معه نذيرا
پیراں ہی با ناز و ناز میں	پیراں ہی با ناز و ناز میں	يكنذره (او يلقى اليه كنز) من السماء ينفقه ولا
کیوں نہ آرا اس کی طرف کوئی فرستد کہ	کیوں نہ آرا اس کی طرف کوئی فرستد کہ	يحتاج الى المشي في الأسواق لطلب المعاش (او تكون
یا پیراں اس کے ساتھ ڈرا دے کو	یا پیراں اس کے ساتھ ڈرا دے کو	له الجنة) بستان ياكل منها) اي من ثمارها فيكفها
یا پیراں اس کے پس خزانہ	یا پیراں اس کے پس خزانہ	وفي قراءة ناكل بالنون اي نحن فيكون له من الجنة علينا
یا پیراں اس کو	یا پیراں اس کو	بها (وقال الظالمون) اي الكافرون للمؤمنين (ان
ابن باغ کھا یا کرتا سمیں	ابن باغ کھا یا کرتا سمیں	ما تدعون الا رجالا مستورا) مخدوعا مغلوبا على
اور کہنے لگے انصاف	اور کہنے لگے انصاف	عقله قال تعالى (انظر كيف ضربوا لك امثال
تم ساتھ پڑتے ہو ہی ایک مرد عا و یار کا	تم ساتھ پڑتے ہو ہی ایک مرد عا و یار کا	بالمستور والمحتاج الى ما ينفقه والى ملك يقوم معه
دیگر کسی شخص میں تم پر کہا دین	دیگر کسی شخص میں تم پر کہا دین	بالامر (فضلو) بذلك عن الهدى (فلا يستطيعون
اور ہیکے اب پانہیں سکتے	اور ہیکے اب پانہیں سکتے	سبيلا) طريقا اليه (تبارك) تكان خيرا (الذي
راہ بڑی برکت ہی سکی جو	راہ بڑی برکت ہی سکی جو	ان شاء جعل لك خيرا من ذلك) الذي قالوا من
اگر چاہے کر دے تجھ کو جس سے بہتر	اگر چاہے کر دے تجھ کو جس سے بہتر	الكنز والبستان (جنات تجري من تحتها الانهار
باغ چھ بہنی بہرین	باغ چھ بہنی بہرین	

فان اول من كان من جنات تجري من تحتها الانهار

وَجَعَلَ الْقَصُورَ لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ وَاعْتَدَ لِلَّذِينَ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ أَصْحَابُ الْقُورِ
وَلَا تُقِيمُ الصَّلَاةَ وَنَادُوا بِالسَّاعَةِ أَهْلًا لَهَا وَكَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ بِهَا
وَلَا يُؤْتُونَ زَكَاةً وَكَانُوا فِي يَوْمِئِذٍ شَاكِرِينَ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ فِيهَا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ عِثْرٌ
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ مُتَقَابِلِينَ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
أَيُّ الدُّنْيَا كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ أَنْ يُعْطِيَهُ أَهْلُهَا فِي الْآخِرَةِ (وَجَعَلَ) بِالْحَرْمِ (لَكَ قُصُورًا) أَيُّهَا قَوْمِي قَرَأُوا بِالرَّفْعِ اِسْتِثْنَاءً قَائِلًا كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ الْقِيَامَةِ (وَاعْتَدَ) تَعَدَّى كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا نَارًا مُسْعِرَةً أَيْ مُسْتَدَّةً (إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا بِهَا لَهْجَةً) غَلِيظًا نَاكِلًا لِقَضَائِهِمْ إِذَا غَلَا صَدْرُهُمْ مِنَ الْغَضَبِ (وَنَزِفِيرًا) صَوْتًا شَدِيدًا يَكُونُ وَسَمَاعُ التَّعْيِطِ رُؤْيَا وَعِلْمًا (وَإِذَا الْقُورُ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِقًا) بِالنَّشْدِ يَدُ الْتَخْفِيفِ بَأَنْ يَضِيقَ عَلَيْهِمْ وَمِنْهَا حَالٌ مِنْ مَكَانٍ لَوْ كَانَتْ فِي الْأَصْلِ صِفَةً لَهُ (مَقَرِّينَ) مُصْطَفَيْنَ قَدْ قَرِئَتْ أَيْدِيهِمْ إِلَىٰ أَعْنَاقِهِمْ فِي الْخَلَاكِ وَالنَّشْدُ يَدُ الشُّكْرِ (دَعَا هَٰؤُلَاءِ السَّاعَةَ) هَلَاكَ فَيَقَالُ لَهُمْ (كَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ بِهَا) وَكَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ بِهَا نُورًا كَثِيرًا (كَهْلِكُمْ) قُلْ أَذَلِكَ (لَكُنْ كُورٌ مِنْ الْوَعْدِ وَصِفَةُ التَّكْرَرِ) خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وَعَدَ هَٰؤُلَاءِ الْمُتَّقُونَ (كَانَتْ لَهُمْ) فِي عِلِّيِّهِ تَعَالَى (جَزَاءً) نُورًا (وَمَعِيرًا) مَرْجَعًا لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ فِيهَا حَالٌ كَرِيمَةٌ (كَانَ) وَعَدُهُمْ مَا ذَكَرَ (عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ عِثْرًا مُسْوَكًا) يَسْأَلُهُ مَنْ وَعَدَ بِهِ رُسُلًا وَلِئَامًا وَعَدَ تَعَالَى رُسُلًا أَوْسَلَ لَهُمْ لَلْآخِرَةِ رُسُلًا وَأَدْخَلَهُمْ جَنَّاتٍ عَذْنٍ الَّتِي وَعَدَ لَهُمْ (وَلَهُمْ فِيهَا	ویدیدند از آنجا که ای بند یعنی در دنیا بلکه دروغ شنیده اند قیامت را و اما سختیم برای کسی که از آن که تکذیب قیامت کند و دروغ را بگوید بریند و دروغ البت از آن سزاوارست در پیشوند از وی و از چشم خوردن و غریب و چون انداخته شوند از آن دروغ بجا نک لما ان دونی باجایای سنگین دست و پا بست بد و عاقلند از آن خبر و پیش از آن گویم بد و عاقلند از آن خبر و پیش از آن بد و عاقلند از آن خبر و پیش از آن بهرت با بهشت جاوید و نکرده و او شده مشقیا از با شایسته از با شایسته و حای بازگشت از شایسته از شایسته آنچه خواندند جاوید بدان هست بر پروردگار تو وعده طلبیده شده و آنروز	اور کردی به تیر - اسطه محل کوئی بنی به جهنم بن قیامت کو اور بنی طیار کی به کوئی جهنم قیامت کو که اسطه است و دیگر کی ان کو دو جگه به سینه اسک بجهنم اور چلا اور دایه جاویدگی اسیر یک جگه تنگ ایک زنجیر من کنی بند پکار رنگی حسن جگه موت کو ست پکار و اج ایک مرگ کو او پکار بست به مرگ فلک بجهنم بهر با باغ همیشه به نکاح جگه وعده چهره گار و نکر - و به گوا انجا بدلا اور بهر باغ کی جگه - ان کو و ان بی جو چاییدن با کن همیشه جو چکا بهر بهر رب که دهنه وعده مانگنا بهنجنا اور جسدن

وَجَعَلَ الْقَصُورَ لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ وَاعْتَدَ لِلَّذِينَ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ أَصْحَابُ الْقُورِ
وَلَا تُقِيمُ الصَّلَاةَ وَنَادُوا بِالسَّاعَةِ أَهْلًا لَهَا وَكَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ بِهَا
وَلَا يُؤْتُونَ زَكَاةً وَكَانُوا فِي يَوْمِئِذٍ شَاكِرِينَ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ فِيهَا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ عِثْرٌ
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ مُتَقَابِلِينَ

وَجَعَلَ الْقَصُورَ لِمَنْ كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ وَاعْتَدَ لِلَّذِينَ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ أَصْحَابُ الْقُورِ
وَلَا تُقِيمُ الصَّلَاةَ وَنَادُوا بِالسَّاعَةِ أَهْلًا لَهَا وَكَانُوا يَسْتَعْجِلُونَ بِهَا
وَلَا يُؤْتُونَ زَكَاةً وَكَانُوا فِي يَوْمِئِذٍ شَاكِرِينَ
فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ فِيهَا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ عِثْرٌ
وَلَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ مُتَقَابِلِينَ

يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ يَقُولُ كُنْتُمْ أَصْلَاحٌ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمَرُهُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ هَذَا قَوْلُ
سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَأَبَاءَهُمْ حَقَّ سِوَالِ الدُّنْيَا وَكَانُوا قَوْمًا
يُؤْمِرُونَ فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ بِمَا تَقُولُونَ إِنْهُمْ اسْتَطَاعُوا صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِمْ مِنْكُمْ فَبِمَا كَفَرَتْ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايل
جمع کرد و گویا انکو در جن کو بچو بچم	جمع کند خدا ایشان را اما آنکه می پرستند	يَحْشُرُهُمْ (بِالْثَوْنِ وَالْخَتَائِبَةِ) وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ (أَيْ غَيْرُهُمْ مِنَ الْمَلَائِكَةِ وَعِيسَى وَغَيْرِ وَبِئْسَ (فَيَقُولُ) نَعَالِي بِالْخَتَائِبَةِ وَالْثَوْنِ
اقد که سوا الله	بجز خدا چه سوا الله	لِلْعَبُودِينَ اثْبَاتًا لِلْحُجَّةِ عَلَى الْعَابِدِينَ (وَأَنْتُمْ) يَتَحَقَّقُونَ
پس آن چه که میگفت	پس گوید خدا تعالی بپنداران برای اثبات حق	الْمُفْرِغِينَ وَلِذَلِكَ لَ التَّائِبِينَ الْكَافِرِينَ وَتَسْهِيلًا وَادْخَالَ
بهر تم نه	پس شما بر عبادان علاج	الْفِ بَيْنَ الْمُسْلِمَةِ وَالْآخِرَى وَتَرْكِهِ (أَصْلَاحُكُمْ
بهنگام	پس آنکه در آن وقت است	عِبَادِي هَؤُلَاءِ) أَوْفَعَتْهُمْ فِي الصَّلَاةِ بِأَمْرِكُمْ
پس آنکه ان بندون کو	پس بندگان مرا	أَيَّاهُمْ بِعِبَادَتِكُمْ (أَمَرُهُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ) طَرِيقَ
یا آب بیکه راه یه	یا ایشان بخود غلط کرده اند راه را	الْحَقِّ بِأَنْفُسِهِمْ (قَالُوا سُبْحَانَكَ) تَنْزِيلًا لَكَ عَمَّا
تو لیکه تو پاک هی	گویند پاک کی یا دیگر نمی ترا	كَائِلِيكَ بِكَ (مَا كَانَ يَنْبَغِي) يَسْتَقِيمُ (لَنَا أَنْ
هکون نه آیا تم کار	سزاوار نباشد ما را که	نَتَّخِذَ مِنْ دُونِكَ) أَيْ غَيْرِكَ (مِنْ أَوْلِيَاءَ)
پس آنکه تر یه بجز کوئی حق	پس بجز دوست گیریم بجز تو	مَفْعُولٌ أَوَّلٌ وَمِنْ زَائِدٍ وَلِثَابِتٍ التَّائِبِينَ وَمَا قَبْلَهُ
لیکن تو نه ان که بر حق دیا	لیکن بهره مندی حق ایشان را	التَّائِبِينَ فَكَيْفَ نَأْمُرُ بِعِبَادَتِنَا (وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ
آدر ان که باب آورد و دنگو	و پدران ایشان را بچیز و بچیز	وَأَبَاءَهُمْ) مِنْ قَبْلِهِمْ بِطَالَةِ الْعُمُرِ وَسِعَةِ
پس آنکه نک که بجهل گنج یاد	تا آنکه فراموش کرد و ندیدند بجهل و ندانند	الرِّزْقِ كَحَتَّى سِوَالِ الدُّنْيَا (تَرْكُوا الْمَوْعِظَةَ وَكَانُوا
آدر به تم که لوگ کینه دال	و دشمنند کرده هلاک شده	بِالْقُرْآنِ (وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا) هَلَكُوا قَالَ تَعَالَى
سودیت تو چه محلا چکه نکو	تو هم ای کرده کافران بر این دروغ دانی	(فَقَدْ كَذَّبُوكُمْ) أَيْ كَذَّبَ الْعَبُودُونَ الْعَابِدِينَ
تجاری بات من	شمار این بعنوان	(بِمَا يَقُولُونَ) بِالْفُوقَانِيَةِ أَنْهُمْ إِلَهَةٌ (فَمَا
آب نم	در آنچه می گفتند پس می	اسْتَطَاعُوا) بِالْفُوقَانِيَةِ وَالْخَتَائِبَةِ أَيْ لَا هُمْ
پس بجهل می سکته سوزند در سکتی	تو امید نما در سوزان سوزان	وَأَنْتُمْ (صَرْفًا) دَفَعَالِ الْعَذَابِ عَنْكُمْ (وَلَا نَصْرًا)
آدر کوئی تم من گنج بجز سکتی	دفع کردن عذاب و نه یاری دادن	مَنْعَالَكُمْ مِنْهُ (وَمَنْ يَظْلِمُ) يُشْرِكُ (مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَهُ

فان یخبر عباد الله
وینا بالیث والیث

وَقَالَ الَّذِينَ ذُرُّوا
۲۶ ۱۹

مَنْ عَمِلَ فُجِعَتْ لَهُ رَاسُتُهُ أَفْوَاجًا وَكَانَ يَوْمَئِذٍ يُرْمَى الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَمْوَالَهُمْ مَبْذُورًا يُرْمَى سَوَاءً مِمَّنْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ قِيَامًا خَلَعُوا ثِيَابَهُمْ وَسَوَّغُوا فِيهَا مُنْقَرِعَاتٍ يُرْمَى الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَمْوَالَهُمْ حَبْلًا بَاطِلًا يُرْمَى سَوَاءً مِمَّنْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ قِيَامًا خَلَعُوا ثِيَابَهُمْ وَسَوَّغُوا فِيهَا مُنْقَرِعَاتٍ يُرْمَى الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَمْوَالَهُمْ حَبْلًا بَاطِلًا يُرْمَى سَوَاءً مِمَّنْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ قِيَامًا خَلَعُوا ثِيَابَهُمْ وَسَوَّغُوا فِيهَا مُنْقَرِعَاتٍ يُرْمَى الَّذِينَ اتَّخَذُوا أَمْوَالَهُمْ حَبْلًا بَاطِلًا يُرْمَى سَوَاءً مِمَّنْ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ قِيَامًا خَلَعُوا ثِيَابَهُمْ وَسَوَّغُوا فِيهَا مُنْقَرِعَاتٍ

جلالین	فتح الرحمن	نوح الفرائد
<p>(من عمل) من انحر كصدقه وصلة ترسيم و فری صنيف وانما كتبه وقف في الدنيا (فجعلناه هبة مشوراه) هو ما يرى في الكوكب التي عليها الشمس كالعبار للفرق أي مثل في عدم النفع به اذ كانوا فيه لعدم شرطه ونجارتون عليه في الدنيا (أصلها) لثمة يومئذ) يوم القيامة (خمس متفرقا) من الكافرين في الدنيا (واحسن مقيلا) منهم أي موضع فاشك فيها وهي لاسيراحة نصف النهار في الحر وأخذ من ذلك إقبضا الحساب في ضعف نهار كما ورد في حديث (يَوْمَ تَشَقُّ السَّمَاوَاتُ) أي كل سماء (بالغمام) أي معن وهو غمام أبيض (ويزل الملائكة) من كل سماء (تأزيلاه) هو يوم القيامة ونصبه ياذركم قدرا وفي قراءة بتشديد سين تشقق ياذغام السماء الثانية في الأصل فيها وفي أخرى نزل بنون الثانية ساكنة وضمت الألف ونصب الملائكة (الملك يومئذ) الحق للرحمن (لا يشرك فيه أحد) وكان اليوم يوم على الكافرين عسيرة بخلاف المؤمنين (ويوم يعض الظالم المشرك عقبه بن أبي معيط كان نطق بالشهادتين ثم رجع رساء لأبي ابن خلف (علي يدية) ندما وحسن في القيام</p>	<p>از کردار مشر صدقه مدوم پیش ختم از اما ندوه نامی پر آنده - یعنی خط کنیم</p> <p>اہل ہشت آرد بہتر انداجبت از ارگاہ دیگر تراند باعتبار جای ہدایت</p> <p>در روزیک بشکاف آسمان ہزارہ آرد درود آورده شود دش گان فرو آوردنی عصا دین با صفا احسان بندگان اب</p> <p>بادشاہی تعقیق آنروز خدا راست دباشد آنروز روز دشواری بر کاروان در وزیریک بگز دستگار بودن آرزو بر موغان دوست خود را</p>	<p>نوح الفرائد</p> <p>پھر کردالا اسکو خاک آزنی</p> <p>بہشت کر اگر آمد خوب کنیم شمعنا او خوب جگر دو پر کہ آرام کی</p> <p>آنچہ بدین بحث بجای آسمان بدلی سے اور اتا سیہ جاوین دشمنے اتارا لگا کر</p> <p>راج اس دن سچا رحمن کا اور ہی وہ دن منکر دن پر شکل او جس بدن کات کات کھاویگا گنگا</p> <p>اپنے ماتھے</p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

يَقُولُ يَا بَنِيَّ اخذت مع الرسول سبيلا يا ويلتي ليتني لم اخذ فلانا خيلا لقد اضلني عن اللي كرهت
اذ جعلني وكان الشيطان للانسان خذوا وقال الرسول يا رب ان قومي اتخذوا هذا القرآن سجورا و
كذلك جعلنا لكل نبي عدوا ومن المجرمين وكفى بربك هديا ونصيها وقال الذين كفروا لولا نزل عليه القرآن
واحدة كذلك لنثبت به فؤادك ومن آياته انك لا تجد لك بها مثل الايمان الذي اوحى اليك احسن تفسيره الذين يشرون

جلايين	فتح الرحمن	موضح القرآن
(يَقُولُ يَا بَنِيَّ اخذت مع الرسول)	گوید ای بچہ من گفتمی ہمراہ پیغمبر	کیسا کی طرح میں نے بکری ہوتی رسول کے
سبيلا) طريقا الى الهدى (يا ويلتنا) اضر	راہی ای وی دای برسن	راہ ای خرابی میری
عوضا عن بلاء الاضاقه اى ويلتي ومعناه هلكتي	مٹکی دوست گفتمی فلا زار ہر اکینہ	کسین بکری ہوتی میں نے فلا نہ کی
ليتني لم اخذ فلانا) اى ابيانا رخليلا لقد اضلني	گمراہ کر دیا	دوستی سے بکا دیا مجھ کو
عن الذكر) اى القرآن (بعد از جاءني ط) بان ركني	از بند خدا را نکل آمدہ بود من	نصحت سے مجھ تک پہنچے پیچھے
عن الايمان به قال تعالى (وكان الشيطان للانسان	وشت شیطان آدمی را	اور شیطان آدمی
الكافر) خذوا) بان يتركه كرهت برأ منه عند	در محنت نہا گذارندہ	وقت پر دغا دینے والا
البلاء) وقال الرسول (يكم يا رب ان قومي)	دکھ پیغامبر ای پروردگار من	اور کہا رسول ای بکری قوم نے
اخذوا هذا القرآن سجورا) مترونا قال تعالى	ایں قرآن را منہ وک ساختند	تھرا یا اس قرآن کو جھک جھک
وكذلك) كما جعلنا لك عدوا ومن مشركي قومك	دو دشمنین چسپید	تھرا اس طرح
جعلنا لكل نبي) قبلك (عدو ومن المجرمين) المشرکین	ساختہ ایم برای ہر پیغامبر دشمن	رکھے ہیں ہم نے ہر نبی کے دشمن کہند
فانصبر كما صبروا وكفى بربك هاديا لك (ونصيرها	دوست پروردگار تو رہتا ہوتا نصرت دہند	اور کسی نذر آریا کہ تو اور وہ کرے گا
فانصر لك على اعدائك) وقال الذين كفروا لولا	وگفتند کافران چرا	خدا کی گنجینہ دلوں کو جو تک نہیں کھینچ
ها) نزل عليه القرآن حجة واحدة ج) كالنورانية	نور و اور در شد قرآن بر پیغامبر کی	امرا اس پر قرآن سارا ایک جگہ
والاجنبيل والذکور قال تعالى نزلناه (كذلك) لى	پنجین بدعات آوردیم	اس طرح
مفترقا) لنثبت به فؤادك (فقوى به قلبك	ما استوار سازیم بان دل ترا	اور ثابت رکھیں ہم حسن نزول
ورتلناه ترنيلاه) اى ايتنا به شيئا بعد شيء	دہشتہ خوانا بنیدیم ترا از آیت ہستی کا	اور پڑھ سنایا ہم نے ہر کوئی شہر شہر
ولو دة ليسر فهمه وحفظه) ولا ياتونك بمثل	تو آیت کا قرآن شیر و سنج و سنانی	اور نہیں لائے تجھ پس کوئی کہاوت
في ابطال امرك (الاخفناك بالحق) الدافع له	مگر ساریم پیش تو جوابی بہت	کہ ہم نہیں پہنچا نہ تجھ کو ٹھکان بات
(واحسن تفسيره) بيا نا هم) الذين يحشرون	وگو تو زبان آیت کہ بر گنجینہ شہوند	اور اس سے بہتر کھول کر تو کو گویا

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نَزَلَ الْغَمَامُ غَمَامًا مُبِينًا
أَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ فَاكًا فَاصْبِرُوا إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَخْتَارُ
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نَزَلَ الْغَمَامُ غَمَامًا مُبِينًا
أَلَمْ يَجْعَلْ لَكُمْ فَاكًا فَاصْبِرُوا إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَخْتَارُ

<p>وقال للذين الفرقان ع</p>	<p>سورة الفرقان</p>	<p>الفرقان</p>	<p>تنبیه و لقد اتوا علی القریة التي امطرت مطر السوء و افلم یؤمنوا و یصلحوا ان یرجون تسویرهم و یأواک ان یتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذی بعث الله رسوله ان کاذب یضللنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا علیها و سوف یعلمون حین یرون العذاب من اصل سبیلک ارایت من اتخذ الهه هواه افانت تكون علیه وکیلک ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کاذبا کفاما بل هم اصل سبیلک</p>
<p>جلالین</p>	<p>سورة الفرقان</p>	<p>الفرقان</p>	<p>تنبیه و لقد اتوا علی القریة التي امطرت مطر السوء و افلم یؤمنوا و یصلحوا ان یرجون تسویرهم و یأواک ان یتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذی بعث الله رسوله ان کاذب یضللنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا علیها و سوف یعلمون حین یرون العذاب من اصل سبیلک ارایت من اتخذ الهه هواه افانت تكون علیه وکیلک ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کاذبا کفاما بل هم اصل سبیلک</p>
<p>کھا کر اور یہ لوگ ہوئے ہیں اس سببی پاس جن پر برابر دیکھتے نہ تھے سکو نہیں پر امید نہیں رکھتے جی تھے کی اور جہاں نیکو دیکھا کچھ کام نہیں کر تھے کر کے بھی جس کو بھی اللہ نے پیغام دیکر نزدیک بود گمراہ کن مارا زہر شر خدا مانا مگر نہ آن بودی کشتیابی کردم بران غوا میزد دانشخت چون زمین غدار گشت غلط کنده ز راه را نادیدی ایا ان قد یؤمنون انرا که حدی خود گرفته است نغمه خود را ایا نو میجوی گاهبان بروی ایامی بنداری که بیشتر از انسان میشوند یا می فهمند نیستند ایشان الا مانند چهارپایان بلکه ایشان غلط کنده تر اند راه را</p>	<p>تنبیه و لقد اتوا علی القریة التي امطرت مطر السوء و افلم یؤمنوا و یصلحوا ان یرجون تسویرهم و یأواک ان یتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذی بعث الله رسوله ان کاذب یضللنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا علیها و سوف یعلمون حین یرون العذاب من اصل سبیلک ارایت من اتخذ الهه هواه افانت تكون علیه وکیلک ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کاذبا کفاما بل هم اصل سبیلک</p>	<p>تنبیه و لقد اتوا علی القریة التي امطرت مطر السوء و افلم یؤمنوا و یصلحوا ان یرجون تسویرهم و یأواک ان یتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذی بعث الله رسوله ان کاذب یضللنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا علیها و سوف یعلمون حین یرون العذاب من اصل سبیلک ارایت من اتخذ الهه هواه افانت تكون علیه وکیلک ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کاذبا کفاما بل هم اصل سبیلک</p>	<p>تنبیه و لقد اتوا علی القریة التي امطرت مطر السوء و افلم یؤمنوا و یصلحوا ان یرجون تسویرهم و یأواک ان یتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذی بعث الله رسوله ان کاذب یضللنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا علیها و سوف یعلمون حین یرون العذاب من اصل سبیلک ارایت من اتخذ الهه هواه افانت تكون علیه وکیلک ام تحسب ان اکثرهم یسمعون او یعقلون ان هم الا کاذبا کفاما بل هم اصل سبیلک</p>

قوله ارايت من اتخذ الهه هواه افا انت تكون عليه وكيلا انما هو من جنسهم و قد اتوا على القرية التي امطرت مطر السوء و افلم يؤمنوا و يصلحوا ان يرجون تسويرهم و ياواك ان يتخذوا ههنا لاهرا و هذا الذي بعث الله رسوله ان كاذب يضلنا عن اهتدنا لولا ان صبرنا عليها و سوف يعلمون حين يرون العذاب من اصل سبيلك ارايت من اتخذ الهه هواه افا انت تكون عليه وكيلا ام تحسب ان اكثرهم يسمعون او يعقلون ان هم الا كاذبا كفاما بل هم اصل سبيلك

وَالَّذِينَ آمَنُوا إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا لَّهُمْ قَبَضْنَا قَبْضَاتِنَا فَضَاءً بَاطِلًا
قَبْضَاتٍ يَرَوْنَهَا بِأَظْهُرٍ لِّمَن لَّبَسَ اللَّيْلَ لِبَاسًا لِّمَن لَّبَسَ النَّوْمَ فَسَبَّحُوا بُكْرَةً وَأَصْبَحُوا لَهُمْ زُجْجٌ كَاشِفُ الْعَذَابِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا لِّنُخْرِجَ بِهِ لَبَنًا مَّيِّثًا وَنَسْقِيهِ لَبَنًا مَّعًّا وَأَنزَلْنَا سِرَاجًا كَاشِفًا
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا لِّنُخْرِجَ بِهِ لَبَنًا مَّيِّثًا وَنَسْقِيهِ لَبَنًا مَّعًّا وَأَنزَلْنَا سِرَاجًا كَاشِفًا

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
أَخْطَأَ طَرِيقًا مِنْهَا لَكِنَّا نَحْنُ قَادِرُونَ بِعَهْدِهَا وَهُمْ لَا يَطِيعُونَ مَوْلَاهُمْ الْمُنْعَمَ عَلَيْهِمْ (الْمُتَر) تَنْظُرُ (إِلَى) وَقِيلَ (رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ) مِنْ وَقْتِ الْفُتُوحِ إِلَى وَقْتِ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاكِنًا) مَقِيمًا لَا يَزُولُ بِطُلُوعِ الشَّمْسِ (ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَى) أَيْ الظِّلَّ (دَلِيلًا لَهُ) فَلَوْ لَا الشَّمْسُ مَا عَرَفَ الظِّلَّ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ (أَيْ الظِّلَّ الْمَبْدُودَ) لِنَا قَبْضَاتٍ سِيرًا (خَفِيفًا) بِطُلُوعِ الشَّمْسِ (وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا) سَاتِرًا كَاللَّبَاسِ (وَالنَّوْمَ سَبَاتًا) رَاحَةً لِلْأَبْدَانِ بِقَطْعِ الْأَعْمَالِ (وَجَعَلْنَا اللَّهْلَكُ نَوْمًا) مَشْهُورًا فِيهِ لَا يَتَغَاءَى الرَّقِيقُ وَغَيْرُهُ (وَهُوَ الَّذِي أَوْسَلَ الرِّيَّاحَ) فِي قِرَاءَةِ الرِّيْحِ (بَشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ) أَيْ مَخْفُوفَةً قَدَّامَ الْمَطَرِ فِي قِرَاءَةِ سُكُونِ الشَّيْنِ حَقِيقًا وَفِي قِرَاءَةِ سُكُونِهَا وَفَتْحِ النَّوْنِ مُصَدِّرًا وَفِي اخْرَاجِ سُكُونِ وَصَمِّ الْمَوْحَدَةِ بِدَلِّ النَّوْنِ أَيْ مُبَشِّرَاتٍ وَمُفْرَدَاتٍ أَهْلًا لِي نُسُومُ كَرَسُولٍ وَالْآخِرَةَ بَشِيرٍ (وَأَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا) مَطْهُرًا لِّنُخْرِجَ بِهِ بَلَدًا مَّيِّثًا بِالْخَفِيفِ يَسْتَوِي فِيهِ الْمَلِكُ كَرُومًا وَمَوْتٌ ذِكْرُهُ بِاعْتِبَارِ الْمَكَانِ (وَنَسْقِيهِ) أَيْ الْمَاءَ (مِثْمًا) خَلَقْنَا أَعْمَالًا) أَيْ لَا وَبَقَسْ أَوْ غَمًّا (وَأَنزَلْنَا سِرَاجًا) جَمْعُ أَنْسَانٍ وَأَصْلُهُ أَنْسَانٌ قَابِلٌ لَتِ النَّوْنِ يَاءٌ	ایا ندیدی تو نے ندیکھا ایسوی پروردگار خود و چو دراز دشتا اگر خوشی گردانیدی آفر آرید باز بر شستیم آنرا بر آب راشیدی لعلی باز اگر قسیم سایه را بسوز خوشی از رفتن داوت آنگه راحت بر شام شب بوشی و خواب را راحی بجا و ساخت روز را وقت بر خاستن داوت آنگه فرستاد باد را مرد و بندہ پیشش شمت نیوست باران	تو نے ندیکھا اپنے رب کی طرف کسی لہجہ کی پر جانیں اور اگر چاہتا ہو کہ شہر رکھنا پھر مجھے شہر آیا سورج اس کا راہ بنا دیا پھر کھینچ لیا اس کو اپنی طرف سورج سمیت فلو اور وہی ہر جہت بنا دیا پھر رات کو اور دینا اور دین کو آرام اور دن بنا دیا آٹھ نکلے کو اور وہی ہی جسے جلالین دین خوش خبری لاتی اس کی ہر سے اچھے اور اتار رہے آسمان پانی نکلانی کرنے کا کہ جلالین اس سے مرگے دیس اور جلالین اس کو اپنے بنائے بہت چو با یون اور دینوں کو

تو قبل از طلوع آفتاب بھی ظل مدد و سایہ آفتاب نماند از غروب آفتاب ظل مدد و خواند بخود تو در غم نیم سایہ را چہ در ذوال اور دیم آن سایہ را کہ از غروب آفتاب مدد و

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيهِمْ لِنَذِيرٍ لِّذِكْرٍ وَأَمَّا فِي أَكْثَرِ النَّاسِ لَا كُفُورًا وَلَوْ شِئْنَا لَاصْبَعْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا فَلَا تُطِيعُوا أَكْثَرَهُمْ
وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ لَّجَاجٌ وَجَعَلْنَاهُمْ بَيْنَهُمْ
وَبَيْنَ الْخَمُورِ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا جَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَى رَبِّهِ ظَهِيرًا وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

جلالین	فتح الرحمن	دو صبح القرآن
<p>وَأَدْعَمَتْ فِيهَا لِيَاكُلُوا مِنْ ثَمَرِهَا (وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي آيِ الْمَاءِ) (يَذُوقُهُمْ لِيَنْدَرُكَوا) (أَصْلُهُ يَنْدَرُكَو) (وَأَدْعَمَتْ الثَّمَرُ فِي الدَّلَالِ) (وَفِي قِرَاءَةِ لِيَنْدَرُكَو) (وَأَسْكُونِ الدَّلَالِ) (وَفِي الْقَكَافِ) (أَنْ نَعْمَةَ اللَّهِ بِهِ) (فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا الْكُفُورَ) (وَجَعَلْنَا لِلشَّعْبِ حَيْثُ قَالُوا مَطْرًا نَبِيًّا كَذَّابًا) (وَلَوْ شِئْنَا لَوَسَّعْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا) (لَكِنْ يَخْشَوْنَ أَهْلَهَا وَلَكِنْ بَعَثْنَاكَ إِلَى أَهْلِ الْقَرْيَةِ كُلِّهَا نَذِيرًا لِيَعْظُمَ إِحْرَاكَ) (فَلَا تَطْعِ الْكَافِرِينَ) (فِي هَوَاهُمْ) (وَجَاهِدْهُمْ بِهِ) (آيِ الْقُرْآنِ) (جَاهِدْ أَبْنَاءَهُ وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ) (أَرْسَلْنَا مُجَافِرِينَ) (هَذَا عَذَابٌ فَرَاتٌ) (شَدِيدٌ الْعَذَابِ) (وَهَذَا مَعَ الْجَاوِجِ) (شَدِيدٌ الْمَكْرُوحَةِ) (وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا بَنَاجًا) (خَاصِرًا لِيَجْتَلَطِ أَحَدُهُمَا بِالْآخَرِ) (وَجَعَلْنَا مِجْمُورًا) (أَي سِرًا مَمْنُوعًا بِإِخْتِلَاطِهَا) (وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا) (مَنْ لَمْ يَلِدْ) (فَجَعَلْنَاهُ نَسَبًا) (ذَانَسَبٍ) (وَصَهْرًا) (ذَانْصِرَافٍ) (يَنْزُوجُ ذَكَرًا) (وَأُنْثَى طَلَبًا) (لِلنَّاسِ) (وَكُلُّ رَكْبٍ فَكِيرٌ) (قَادِرٌ عَلَى مَا يَشَاءُ) (وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَفَسَدَتِ) (مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا يَنْفَعُهُمْ) (وَلَا يَضُرُّهُمْ) (بِئْرُهُمْ) (وَهُوَ الْأَصْنَامُ) (وَكُلُّ الْكَافِرِ عَلَى رَأْسِهِ ظَهْرًا) (مُعِينًا لِلشَّيْطَانِ بِطَاعَتِهِ) (وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا) (بِالْجَنَّةِ) (وَنَذِيرًا) (مُخَوِّفًا) (مِنَ النَّارِ)</p>	<p>وہر آئینہ گوناگون تان کر دیم پند در بیان آیت کج تان پند پذیر شوند پس قبول نکرند بیشتر مردمان ناسپا و اگر بخوانیم در هر دیر ترسانند پس فرمان کار از او جدا کن تا ایشان بکار جہاد بزرگ است آنکہ آنخت دو را این ایک آب شیرین آفت بخشی است و آن دیگر شور بد مزه و ساقی است میان مرد و نجابی و سدای مقبوط و اوست آنکہ آوید از آب آدمی را پس است از او جدا و خداوند ذات و امانی است و مت پروردگار تو توانا و می پرستند بخدا می پرستند را نفع بدین و هر ریزانند ایشان و مت کا و مخالفت پروردگار خود نمی دهند و فرستاد را کو بشارت و دهنده ویم کنند</p>	<p>اور طرح طرح بانسا اسکو ایک بیج من تا دعیان کین پھر نہیں مہتے بہت لوگ بن شکر کی کیے و اگر ہم چاہتے تعلق ہرستی میں کوئی ذرا سوال سو تو کہاں مان شکر و کراؤ غبار کا اتر ترے رورف اور ہی جسے طے نہ دیا یہ بیجا ہی سانس کھاتا اور یہ کھاری کڑوا اور رکھا ان دونوں ک بیج پرده اور اوت رو کی ہوی اور ہی جسے بنایا پانی سے آوی پھر ٹھہرایا اسکو بند اور اسرال اوپر تبارب سب کر کتاف جسے بین خدا کو چھو کر دھیر کر نہ بھلا کر نہرا اور ہی منکر انے رب کی طرف پیچھے درا اور چھو جو ہم نے بھجا ہی خوشی اور در سنا نے کو</p>

[illegible]

قَالَ مَا اسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ شَاءَ أَنْ تَتَّخِذُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ سَبِيلًا وَيُوَكَّلْ عَلَىٰ نَحْنِ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسُحِبْ بِحَمْدِهِ وَكَفَىٰ بِهِ دِفْعًا
عِبَادِهِ خَيْرٌ مِّنَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ عَالِمُ الْغُيُوبِ فَتَسْأَلُنَ أُبَيَّ بْنَ جَحْشٍ
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزِعْنَاهُمْ نَفُورًا تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا

عشر مجلد ۵

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
وَالْعَقْرَبُ وَالزُّهْرَةُ وَلَهَا الثُّورُ وَالْمِزَانُ وَطُطَارِدٌ وَلَهُ لُجُجٌ وَالسُّنْبُلَةُ وَالْقَمَرُ وَلَهُ السَّرْكَانُ وَالشَّمْسُ وَلَهَا الْأَسَدُ وَالشَّيْزِيُّ وَلَهُ الْقَوْسُ وَالْحَوْتُ وَرَحْلٌ وَلَهُ الْجَدْيُ وَالِدَلْوُ (وَجَعَلَ فِيهَا) أَيْضًا (سِرَاجًا) هُوَ الشَّمْسُ (وَقَمَرٌ سَيِّرًا) وَفِي قِرَاءَةِ سُرُجًا بِالْجَمْعِ أَيُّ نَارَاتٍ وَخَصَّ الْقَمَرَ مِنْهَا لِذِكْرِ لِنُوعِ فَضِيلَتِهِ (وَ هُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً) أَيْ يَخْلُفُ كُلَّ مِنْهُمَا الْآخَرَ (لَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْكُرَ) بِالْأَنفِ يَسِيدُ الْخَفِيفُ بِمَا تَقَدَّمَ مَا فَاتَهُ فِي أَحَدِهِمَا مِنْ خَيْرٍ فَيَفْعَلُ فِي الْآخَرِ (وَأَرَادَ شُكْرًا) أَيْ شُكْرَ الْكَفَّارَةِ رَبِّهِ عَلَيْهِ فِيهِمَا (وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ) مُبْتَدَأٌ وَمَا بَعْدَهُ صِفَاتٌ لَهُ إِلَى أَوَّلِكَ يُجْزَوْنَ غَيْرُ الْعُضْرِ فِيهِ (الَّذِينَ يُحْسِنُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَؤُلَاءِ) أَيْ يَسْكُنُونَ وَتَوَاضِعُ (وَأَزْدَا طَبَهُمْ لِحَاكِلُونَ) بِمَا يَكُونُ هَؤُلَاءِ (قَالُوا أَسْلَمَا) أَيْ قَوَا كَيْسُونَ فِيهِ مِنْ لَدُنْهُمْ (وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ لِرَبِّهِمْ سُجْدًا) جَمْعُ سَاجِدٍ (وَقِيَامًا) بِمَعْنَى قَائِمِينَ أَيْ يُصَلُّونَ بِاللَّيْلِ (وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا) أَيْ كَرَامًا إِنِّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا (هِيَ) أَيْ مَوْضِعُ اسْتِقْرَارٍ وَقَامَةً (وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا) عَلَى عِيَالِهِمْ	و ساخت دران چرخ را به یمنی آفتاب و ساخت ماه روشن را و آوست اندک ساخت شب روز را جانشین یکدیگر بخیزد بخلفی یکدیگر برای کسی که خواهد پند گرفت یا خواهد شکر گذاری کردن و بندگان خدا آنانند که بروند بر زمین استگنی شخص گویند بالیشان نادانان گویند سلام بر شما باد و آنانکه شب بیدارند بر بار و درگاه محمد کنان و قیام کنان و آنانکه میگویند ای پروردگار ما باز دار از ما عذاب و دوزخ را بر این عذاب دوزخ لازم شونده است بر آینه دوزخ بدار آگاه است بدو عالمی است و آنانکه چون خرج کنند عذر خود را	و عباد الرحمن ۱۹ ۲۶ در رکعات سبین چرخ در چاند آجالا کر نیوالا فل در دوی چرخ بنی رات اور دن بدین اسکند اسطیج چایه و میان یکدیگر یا چایه شکر کرنے ف در بندیه رحمن کے و بی بین جو چلے ہیں زمین پر دنے بانوں اور جب بابت کرنے لگیں ان سے بے سمجھ لوگ کہیں صاحب سلامت ف اور دیکھ جو رات کا تھے ہیں اپنے پروردگار سجد میں یا کھڑے ف اور دیکھ جو کہتے ہیں اے رب ہمارے دوزخ کا عذاب بیشک اسکا عذاب بڑی جہنمی ہے وہ بڑی جگہ ہر شے اور کی اور جگہ ہر شے کی اور دیکھ جب کہ خرج کرنے لگیں

[illegible]

موضح القرآن
 در رکھا حسین چراغ
 در چاند اُجالا کر نیوالا
 در دہی جی جسے بنانی رات اور
 دن بدلے
 سکے داسطے جو چاہیے دعبان رکھئے
 بچا پیے شکر کرنے ف
 در بندے رحمن کے
 پیے ہیں جو
 ملے ہیں میں بردے بانوں اور
 ب کرنے لگیں ان سے بے سمجھ لوگ
 میں صاحب سلامت فک
 در یہ جورات کا تھے ہیں اپنے برکات
 سجد میں پاکھیے ف
 دیے جو کہتے ہیں ای ب ہام سے
 رخ کا عذاب بیشک اسکا عذاب
 کی جتنی ہی
 بڑی جگہ ہر شہر اوی در ہر جگہ ہنے کی
 دیے جب کہ خرچ کرنے لگیں

ح از حسن
 و ساخت در آن چهره را به یغنی فایدا
 و ساخت ماه روشن
 و او است آنکه صفت ثبت روز را
 ماشین یکدیگر یغنی یکی خفیه دیگر خفیه
 رای کسیکه خواهد پذیرد گرفتن
 و خواهد شکر گذاری کردن
 بنده گان خدا
 نماند که
 هر روز بر زمین استگی و چون
 شخص گویند بالیشان نادانان
 بیند سلام بر شما باد
 تا که شب یکدرازند بر روی درگاه
 بنده کنان و قیام کنان
 تا که میگویند ای پروردگار ما بدار از ما
 اب و فزع را بر این عذاب نه رخ لازم
 بنده است
 نه فزع بدار آگاه است بهر حال
 تا که چون خج کنند عذاب خود

جلا لين
وَالْعُقُوبُ وَالزُّهْرَةُ وَلَهَا الثَّوْرُ وَالْمِيزَانُ وَطُطَارِدُ وَلَهُ
لُجُجُزٌ وَالسَّنْبِيلَةُ وَالْقَمَرُ وَلَهُ السَّرْكَانُ وَالشَّمْسُ
وَلَهَا الْأَسَدُ وَالشَّتْرِي وَلَهُ الْقَوْسُ وَالْحَوْبُ وَخِرْلُ
وَلَهُ الْجَدْيُ وَالذَّلْوُ (وَجَعَلَ فِيهَا) أَيْضًا (سِرَاجًا)
هُوَ الشَّمْسُ (وَقَمَرًا تَبْرَاهُ) وَفِي قِرَاءَةِ سُرُجًا بِالْجَمْعِ
أَيَّ نَارَاتٍ وَخَصَّ الْقَمَرَ مِنْهَا بِالذِّكْرِ لِتَوْعِ فَصِيلَتِهِ (وَأَيُّ
هُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً) أَيْ يَخْلُفُ كُلَّ
مِنْهُمَا الْآخَرَ (لَبَنٌ أَرَادَ أَنْ يَذْكُرَ) بِالشَّيْءِ يَدُ
الْخَفِيفِ بِمَا نَقَدْتُمْ مَا فَاتَهُ فِي أَحَدِهِمَا مِنْ خَيْرٍ فَيَعْلَهُ
فِي الْآخَرِ (وَأَرَادَ شُكْرَهُ) أَيْ شُكْرَ النِّعْمَةِ رَبَّهُ عَلَيْهِ
فِيهِمَا (وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ) مُبْتَدَأٌ وَمَا بَعْدَهُ صِفَاتٌ
لَهُ إِلَى أَوَّلِ ذَلِكَ يُجْزَوْنَ غَيْرُ الْمُعْتَرِضِ فِيهِ (الَّذِينَ
يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هُونَ) أَيْ بِسَكِينَةٍ وَتَوَاضَعُ (وَأَإِذَا
سَأَلْتَهُمْ لِمَ جَاءَلُونَ) بِمَا يَكْرَهُونَهُ (قَالُوا سَلَامًا) أَيْ
قَوْلًا يَسْلُمُونَ فِيهِ مِنْ لَذَمٍ (وَالَّذِينَ يَبْتِغُونَ لِرَبِّهِمْ
سُجْدًا) جَمْعُ سَاجِدٍ (وَقِيَامًا) بِمَعْنَى قَائِمِينَ أَيْ
يُصَلُّونَ بِاللَّيْلِ (وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا
عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا) أَيْ كَذِمًا
إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا (هِيَ أَيْ مَوْضِعُ
الْمُسْتَقَرِّ وَالْقَامَةِ) (وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَعُوا عَلَىٰ آلِهِمْ

صل کو جان چاہے
 رسولؐ فرمایا کہ
 کی جان نہیں مارتی
 کو اپنے میں سمجھنا
 پر خون کو بدترین
 بدکار و عاقل میں
 بارہ گونے پر
 قتل یعنی اولاد ہون
 ہے کہ تیرے

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

چون گزند بر سر بوده و مگر این آیت بابت امر معروف و نهی مکرر نیست است ۱۲ دهم از ابدی

[illegible]

ع
عشر

ع
عشر

ع
عشر

[illegible]

قول اول از خود رساله ها و ده سال بعد از آن افغانست محمود و لوی هم آمده و حوت میکرد و چون دوام آورد از آنجا سال بعد غرق شدن و چون بخانه سال نهمه ماند لیکن همه مراد میگفتند بیست سال بود که گذشت و بنوی قول اول
و این یعنی است ایچیه ابانعمی که بدان بر سر منبت می ایستاده که بنی همدان را بدی که رفتی یعنی تو اگر ایشان را تعجب میکردی ما درین مراد دریا نمی گفتند و قوم من مرا از بیت میکرد و ندانستیم

وقال رب السموات
۱۹ خمس
عشر

ان عبدك بنى اسرائيل قال فرعون وما رب العالمين قال رب السموات والارض وما بينهما ان كنتم موقنين قال
بن حوله الا تستمعون قال ربكم ورب ابائكم اذ كنتم اهل دين قال ان رسولكم الذي ارسل اليكم لجنون قال رب
لشرق والمغرب وما بينهما ان كنتم تعقلون قال لئن اتخذت الها غيري لاجعلنك من المسجونين

جلايلن	فتح الرحمن	موج القرآن
اصله تمن بها (ان عبدك بنى اسرائيل) بيان لتلك العمة اى اتخذتكم عبيدا ولم تستعبدني لا يغيبك لك بذلك لظلمك باستعبادهم وقد رخصهم اول الكفر هنرا استغفار للذين كارب (قال فرعون) موسى (وما رب العالمين) الذي قلت لك رسوله اى شئ هو ولا لم يكن سبيلا للخلق الى معرفة حقيقة تعالى واما يعرفونه بصفا اجاب موسى عليه الصلوة والسلام ببعضها (قال رب السموات والارض وما بينهما) اى خلق ذلك (ان كنتم موقنين) ياتك تعالى خالقه فامنوا به وحده (قال) فرعون (لمن حوله) من اشراف قومه (الا تستمعون) جوابه الذي لم يطابق السؤال (قال) موسى (ربكم ورب ابائكم اذ كنتم اهل دين) وهذا وان كان خلا فما قبله يغيب فرعون ولذلك (قال) رسولكم الذي ارسل اليكم لجنون (قال) موسى (رب لشرق والمغرب وما بينهما ان كنتم تعقلون) انه كذلك فامنوا به وحده (قال) فرعون لموسى لئن اتخذت الها غيري لاجعلنك من المسجونين كان بعضه شديدا يحبس الشخص في مكان تحت الارض وحده	که بنده کرتی بنی اسرائیل را یعنی بنده گرفت بنی اسرائیل نعمت بود پس بچنین پرورش کن که باین فردی بود نعمت نباشد گفت فرعون وحییت پروردگار عالمیان گفت موسی پروردگار آسمانها زمین و آنچه در میان اینها است اگر شما یقین آورده اید گفت فرعون آنا را که حوالی او بودند آیا نمی شنوید گفت موسی پروردگار شماست پروردگار پدران پیشین شماست پروردگار جدایی گفت فرعون بر آئینه پیغمبری که فرستاده شد بسوی شما دیوانه است گفت موسی پروردگار بر سر من خیزد او را بود مشرق مغرب و آنچه در میان اینها است اگر شما درمی یابید گفت فرعون خدا اگر نمی خیزد البته ترا بکنم از زندانیان	که اعلام کرانے تو بنی اسرائیل بولتا فرعون کیا معنی جهان کا صاحب اگر صاحب آسمان زمین کا اور جو انکے پیچھے اگر تم یقین کرو بولتا آپنے گرد والوں سے تم نہیں سننے کہا صاحب تمہارا اور صاحب تمہارے اگلے باپ دادوں کا بولتا تمہارا پیغام والا تمہاری طرف بھجا سو باد لا جا کہ رب مشرق و مغرب کا اور جو انکے پیچھے اگر تم بوجہ رکھتے ہو فل بولتا اگر تو نے تمہارا کوئی اور حکم پر سوار تو مقرر والوں کا بھجو قید میں

وایمانی شنید جواب درک مطابق سوال نیست زیرا که سوال فرعون از حقیقت پروردگار بود و چون ادراک حقیقت احوال محال است جواب داده بود موسی بر بیان بعضی صفات و تعالی که ذاتا واجب الوجود

خمس

عشر

قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ۚ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۚ فَآتَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثَعْلَبَانِ مُبِينٍ ۚ وَنَزَعَ يَدَهُ فَادَاهِيَ بَيَظًا لِلنَّٰظِرِيْنَ ۚ قَالَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنَّ هَٰذَا السَّحَرُ عَلِيمٌ ۖ يَرِيْدُ اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ وَاَصْحٰۤاكَ اَمْرُوْنَ ۚ فَلَوِ اَرٰى رَجُلٌ وَّاجِدًا وَّاجِدًا فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِيْنَ ۖ يَأْتُوْكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلَيْهِ خُمْرٌ مِّنَ الشَّجَرِ ۖ لَيَقَاتِلَنَّ يَوْمَ مَعْلُوْمٍ ۚ وَقِيْلَ لِلنَّاسِ هَلْ اَنْتُمْ بِمُتَّبِعُوْنَ ۚ لَعَلَّنَا نَبْذِيعُ الشَّجَرَةَ اِنْ كَانُوْا هُمْ الْغٰلِبِيْنَ ۚ فَلَمَّ جَاءَ الشَّجَرَةُ قَالُوْا الْفِرْعَوْنُ اَنْ اَنْ كُنَّا كَاجِرًا اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِيْنَ ۚ قَالِ لَكُمْ وَاَنْتُمْ اِذَا لَيْسَ الْمُقْرَبِيْنَ ۚ قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰٓى

جلاسن	فتح الرحمن	موضع القرائن
<p>كَيْبُصِي وَيَكْشِمَعُ فِيهِ أَحَدٌ (قَالَ) لَكُمُ مُوسَى (أَوَّلُ) أَوَّلُ أَفْعَالُ لَكَ وَكَوْرُ حَشْتِكَ بَشَى مُبِينٌ (أَيُّ بَرْهَانٍ بَيْنَ عَلِيٍّ سَالَتِي) (قَالَ) فِرْعَوْنُ لَهُ (فَأَتَتْ بِهِ) أَنْ كُنْتُ الضَّادِ يَنْ (فِيهِ) (فَأَقْبَى) مُوسَى (عَصَاهُ فَأَدَاهِي فَعَبَانُ مُبِينٌ) حَيَّةٌ عَظِيمَةٌ (وَنَزَعَ يَدَهُ) أَخْرَجَهَا مِنْ جَبِيهِ (فَادَاهِي بَصَاءً) ذَاتُ شُعَاعٍ (لِلنَّاطِرِينَ) جَلَا مَا كُنْتَ عَلَيْهِ مِنْ أَدَمَةٍ (قَالَ) فِرْعَوْنُ (لَا أَكْحُولُكَ هَذَا كَأَجْرٍ عَلَيَّ) فَأَتَى فِي عِلْمِ السَّحْرِ يُبَيِّنُ كَيْدَ سِحْرِهِمْ مِنْ أَرْضِهِمْ لِيُفَرِّقَهُمْ فَمَاذَا أَتَا مُرُوتُ قَالَوا رَجَعُوا لَكَاهُ أَخْرَجَهُمْ (وَأَبْعَثْ فِي الْمَلَكِ حَاشِرِينَ) جَامِعِينَ (يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَابٍ عَلَيْهِ) يُفْضِلُ مُوسَى فِي عِلْمِ السَّحْرِ (تَجْمَعُ السَّحَرَةُ لِيُنْفِقَاتِ يَوْمَ مَعْلُومٍ) وَهُوَ وَفَتْ الصَّحْفَى مِنْ يَوْمِ الزَّيْنَةِ (وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ لَعَلَّنَا نَقْبِعُ السَّحَرَةَ أَنْ كَانُوا أَهْلَ الْعَالِيَيْنِ) أَلَسْتُمْ بِهَامٍ لِحَشْرَتِ عَالِيِ الْحَقِّ وَالرَّحْمَى عَلَى تَقْدِيرِ عَلَيْهِمْ لِيَسْتَقِرُّوا عَلَى دِينِهِمْ فَلَا يَتَّبِعُوا مُوسَى (فَمَا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَوا لِفِرْعَوْنَ أَنْتَ) بِتَحْقِيقِ الْهَزْنَيْنِ وَتَسْهِيلِ الثَّانِيَةِ وَلَوْ خَالَ كَلْفٍ بَيْنَهُمَا عَلَى الْوَحْيَيْنِ لَنَا كَجَرَّانٍ كُنَّا نَحْنُ الْعَالِيَيْنِ قَالَ نَعَمْ وَنَاكُمُ إِذَا حِينُنِي (لَكِنِ الْمُقَرَّبَيْنِ) قَالَ لَهُمْ مُوسَى</p>	<p>گفت ای بزنگان کنی اگر بیارم پیش تو چیزی روشن را گفت بیار آنرا اگر از رشت گویانی پیش منداخت عصای خود پس ناگهان دی آن عصا از دای انگشا را بود و بر آورد دست خود پس ناگهان دمی نمید بود بر زمیندگان گفت و غوغا شد جماعت حوالی او بودند از شرم این شوم جادو گریست فلانی میگوید که برین شوم از زمین شما بسجود پس چه میفرمایید مرا گفتند موقوف دارا و درو برادر او را و لغو است و شهرت نقیض از تا بیارند پیش من هر جادو گر دارا را پس جمع کرده شد از ایشان و در روزی و گفته شد مردمان ایاش میباشند و بیدار بیر و سر سحران کنیم اگر ایشان غالب شوند پس چون حاضر شدند گفتند فرعون را ایا استقام بر این تفریب ما را فردی بود اگر ما غالب شویم گفت آری و هرگاه شما در وقت غلبه از تو زبان بشدت گفت بایشان موسی</p>	<p>کہا اور جو ایا ہوں تیر پاس ایک چیز کھول دینے والی بولتا تو وہ چیز لا اگر نو سج کہتا ہی پھر وادی اپنی لائی تو اکیس وقت وہ ناگہ ہو گئی میری اور اندر سے نکالا اپنے تو اسی وقت وہ چٹائی کھنوں کے ساتھ بولتا اپنے گرد کے سر دروں پھر کوئی جادو گری تھا چاہا کہ کمال دی تھا اسے دس سے اپنے جادو کے زور سے سوا کیا کھول دینے ہو بولے وہ چیل تو اسکو اور اسکی بجائی کو اور بھیج شہر و زمین نقیب تا وہ زمین پر پاس تیر جادو گر ہوڑے پھر اکٹھے کئے جادو گر و عدیے پر ایک مقرر دینے کے اور کہہ دیا لوگوں کو تم بھی اکٹھے ہوئے ہو بدیم راہ پکڑیں جادو گر ذکی اگر جو جادو ہی زبر</p>

خود را می بیند که آن مرد است که در خون چون دیدم می باشد را گفت ایاه این است آنه و در است پس بر آن مرد می رسد خود را در خون گفت چه جز است در می پس داخل کرد موسی دست خود را زیر پل خود پس بر آن کشید او را در جگر کشید و استعاضی بود و در قفسه بود که میوست به ششانی مارا و منکر که در قفسه را از کفها البیضادی خود گفت بایست آن موسی پس چون گفت در خون این سخن بسیار آن را پس ایشان گفتند هر موسی را که ای موسی اهل قومی الفلنی جاری خود را به ما سفلیس گفت بایست آن موسی را که از قفسه

<p>وَالَّذِينَ شَرَعُوا خمس.</p>	<p>موسى القزاق</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جلالین</p>
<p>موسى کو کرات کو لے کر بندہ کو البتہ تھارے پچھے لگنے پھر پیچھے فرعون نے شہر دین نقیب اور پیچھے سے جی میں اور ہم سارے خطر رکھتے ہیں پھر نکال دیا ان کو باغ چھوڑ کر اور خزانے اور گھر خاص اس طرح اور نہ لگائیں پھر بنی اسرائیل کو پھر پیچھے پڑے ان کے</p>	<p>موسى کرات کو لے کر بندہ کو البتہ تھارے پچھے لگنے پھر پیچھے فرعون نے شہر دین نقیب اور پیچھے سے جی میں اور ہم سارے خطر رکھتے ہیں پھر نکال دیا ان کو باغ چھوڑ کر اور خزانے اور گھر خاص اس طرح اور نہ لگائیں پھر بنی اسرائیل کو پھر پیچھے پڑے ان کے</p>	<p>موسى کرات کو لے کر بندہ کو البتہ تھارے پچھے لگنے پھر پیچھے فرعون نے شہر دین نقیب اور پیچھے سے جی میں اور ہم سارے خطر رکھتے ہیں پھر نکال دیا ان کو باغ چھوڑ کر اور خزانے اور گھر خاص اس طرح اور نہ لگائیں پھر بنی اسرائیل کو پھر پیچھے پڑے ان کے</p>	<p>إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي الَّذِينَ مُتَّبِعُونَ فَارْسَلْ فِرْعَوْنَ فِي الْمَلِكِ بْنِ حَاشِرِينَ أَنْ هُوَ كَلَّ شَرِّ ذِمَّةٍ قَلِيلُونَ وَلَهُمْ لَنَا لَعْنَةُ الْكَافِرِينَ وَلَنَا كَجَمِيعِ خَيْرُونَ فَلَخَرَجْنَا لَهُمْ مِنْ جَنَاتٍ وَعُيُونٍ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ كَذَلِكَ وَأَوْثَقْنَاهُم بِشَارِبِ الْإِبْرَةِ فَاتَّبَعُوهُمْ إِلَىٰ مُوسَىٰ) بَعْدَ سِنِينَ أَقَامَهَا بَيْنَهُمْ يَدْعُوهُمْ بِأَيَاتِ اللَّهِ إِلَىٰ الْحَقِّ فَلَمْ يَزِيدُوا إِلَّا عِتْوًا (أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي) بَنِي إِسْرَائِيلَ وَفِي قِرَاءَةِ بَكْسَرِ التَّوْنِ وَوَصَلَ هَبْرَةَ أَسْرَ مِنْ سَرَى لَعْنَةٍ فِي أَسْرَى أَيْ سَرَّيْهِمْ لَيْلًا إِلَى الْبَحْرِ (لَهُمْ مُتَّبِعُونَ) يَتَّبِعُكُمْ فِرْعَوْنُ وَخُودُهُ فِي كَيْفُونٍ وَمَرَّكُمْ الْبَحْرَ فَاجْتَمَعُوا وَاعْتَرَفْتُمْ (فَارْسَلْ فِرْعَوْنَ) حِينَ أَخْبَرَ بِسَرِّهِمْ (فِي الْمَلِكِ بْنِ) قِيلَ كَانَ لَهُ أَلْفُ مَدِينَةٍ وَأَثْنَا عَشَرَ أَلْفَ قَرْيَةٍ (حَاشِرِينَ) جَامِعِينَ لَجَيْشٍ كَثِيرٍ أَنْ هُوَ كَلَّ شَرِّ ذِمَّةٍ طَائِفَةٌ (قَلِيلُونَ) قِيلَ كَانُوا سِتْمَانَةَ أَلْفٍ وَسَبْعِينَ أَلْفًا وَمَقْدَمَةٌ جَيْشِهِ سَبْعَانَةَ أَلْفٍ فَقَالَهُمْ بِالنَّظَرِ إِلَى كَثَرَةِ جَيْشِهِ (وَأَنَّهُمْ لَنَا لَعْنَةُ الْكَافِرِينَ) فَاعْلَوْنَ مَا يَعِظُنَا (وَأَنَّا كَجَمِيعِ خَيْرُونَ) مُتَّبِعُونَ وَفِي قِرَاءَةِ حَازِرُونَ مُسْتَعِدُونَ قَالَ تَعَالَى (فَاخْرُجْنَا لَهُمْ) أَيْ فِرْعَوْنَ وَوُجُودَهُ مِنْ مَضَرَ لِيُحَقِّقُوا مُوسَى وَقَوْمَهُ (مِنْ جَنَاتٍ) بَسَائِينَ كَانَتْ عَلَى جَانِبِ النَّيْلِ (وَعُيُونٍ) أَنَّهُمْ جَارِيَةٌ فِي الدَّوَرِ مِنَ النَّيْلِ (وَكُنُوزٍ) أَمْوَالٍ ظَاهِرَةٌ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَسُمِّيَتْ كُنُوزًا لِأَنَّهَا لَمْ يَحِطْ حَقُّ اللَّهِ تَعَالَى مِنْهَا (وَمَقَامٍ كَرِيمٍ) مَجْلِسٌ حَسَنٌ لِكُلِّ وَالْوَزَرَ إِذْ حَقَّقَهُ أُنْبَاءُهُمْ (كَذَلِكَ) أَيْ أَخْرَجْنَا كَمَا وَصَفْنَا (وَأَوْثَقْنَاهُم بِشَارِبِ الْإِبْرَةِ) بَعْدَ إِغْرَاقِ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ (فَاتَّبَعُوهُمْ) لِيُحَقِّقُوا</p>

اور نہ لگائیں پھر بنی اسرائیل کو پھر پیچھے پڑے ان کے

بسم الله الرحمن الرحيم

خمس

عشر

يَوْمَ يُنْفَعُ مَالٌ وَبَنُونَ لَكُمُ الْإِيمَانُ وَإِلَّا لَفِتَ لَكُمُ الْإِيمَانُ وَبَنُونَ لَكُمُ الْإِيمَانُ وَإِلَّا لَفِتَ لَكُمُ الْإِيمَانُ
وَقِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنصُرُوكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ هَذَا كَلِمَةٌ مِّنْ لَّدُنِّي يَوْمَ تَكُونُ الْفِتْنَةُ
وَجُودُ الْإِيمَانِ أَجْمَعُونَ قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ قَالَ إِنَّ كَلِمَاتِي ضَالَّةٌ لِّمَن يَشَاءُ إِذْ تُسَوِّدُ كُنُوزَ الْعَالَمِينَ
وَمَا أَضَلُّنَا إِلَّا الْبَاحِلِينَ شَافِعِينَ وَلَا صِدْقَ عِمْيَرٍ قُلُوبُهُمْ كُنُوزُهُمْ لَهَا شَاقِقَةٌ فَكُلُوا مِن كُنُوزِهِمْ يَوْمَ يُنْفَعُ مَالٌ وَبَنُونَ لَكُمُ الْإِيمَانُ وَإِلَّا لَفِتَ لَكُمُ الْإِيمَانُ
فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّمَن يَعْلَمُ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايين
جسدان کام نہ آویسے کوئی مال بیٹے	بزرگ کا نہ مال فرزند	ای الناس قال تعالین (یوم ینفع مال و بنون)
مگر کوئی آیا افسانہ لکھ کر دل بچا	لیکھ کر جان بچا نہ ان کو کیا بچا	لکن (من انی الله یقلب سلیم) من الشریک والظلم
اور پس لایسے بہشت	و نزدیک کردہ شود بہشت	و هو قلب المؤمن فانہ ینفعا ذلک (و ازلفت لک) قر
دشمنے دروالتی و رنجالی دوزخ سانچے	برای تھان خطا بنوہ آید دوزخ	(المؤمنین) فیر و نما و بنون (یحیم) اظهرت (للعالمین)
اور کہ انکو کہاں ہیں جنکو جو جتنے خدا	گوشت و پستان کجاست انجلی سید	الکافین (وقیل لکم انما کنتم تعبدون من دون الله)
کچھ دگر کہہ میں تمھاری	ایا تمھارے میں نہ تھا رہا	ای غیرہ من اکصنام (هل یصرونکم) بدفع العذاب
باید اے سکتے پھر آوندہ والدین	یا خود تمام کشتن پس رو انداختہ	عنکم (و ینصرون) بدفعہ عن انفسہم (فکب کوا)
آئین یہ اہم راہ اور لشکر الہی کی	در انجانبان کما ان لشکر الہی	القول (فیہا کما و العاون و جود الیس) ابعثہ ومن
سارے کہیں	میں کی گوند	اطاعہ من لجن و لیس (اجمعون قالوا) ای العاون
بے دہان جھک کر لگے قسم افدلی	والان انجا بیکر کما بیکر کما	(وہم فیہا یختصمون) مع معبودہم (تالکون)
میں نے	ما بودیم و در خطبہ ختم شمارا	محققہ من الثقیل و اسمہ ساجد و ای (کما ل)
میں نے غلطی میں جب تم کو برابر کرتے تھے	ما بودیم و در خطبہ ختم شمارا	ضلال مبین (اذ) حیث (تسویکم من العالمین)
میں نے	ما بودیم و در خطبہ ختم شمارا	فی العبادۃ (و ما اضلنا) عن اھدی (الا البحر منون)
اور کچھ کہہ بھلا یا ان کما گارون	و کما نہ کردہ مارا گارون	ای الشیاطین اولو لنا الذین افتکبنا بہم (کما لنا)
میں نے نہیں ہماری	پس نیست مارا	من شافعین (کما المؤمنین من الملائکۃ و الشہدین)
سفا ترش کرنے والا	بسیج شفاعت کنندہ	و المؤمنین (و لا صدق عیمہ) ای عیمہ لمرنا (قلوان)
اور کوئی دست محبت کرنا لا کوئی طرح	و نہ دوست مہربانی نمایند پس کاش	لنا کون (رجعہ الی الدنیا) فنکون من المؤمنین
میں نے	ما بودیم و در خطبہ ختم شمارا	لوھنا للامنی و نکون جوابہ (ان فی ذلک) لکذوبر
میں نے	ما بودیم و در خطبہ ختم شمارا	من قصۃ ابن اھیم و قومہ (لایہ و ما کان اکثرہم مؤمنین)

بسم الله الرحمن الرحيم

بیجاو
انکھنی بنوینا اور کما دیو بیجاو

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible]

وَقَالَ الْإِمَامُ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَى الْغَيْرِ مِنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَعَدَ سَيِّدُكَ يَا أَوْدُ وَقَالَ يَا أَيُّهَا الْكَاتِبُ ارْعَ عَلَيْنَا مِنْ طَيْرٍ وَأَوْقِ
مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْمُبِينُ وَحُشِرَ سَيِّدُكَ يَا جُنُودُهُ مِنْ لَجِي قِيْلَ لَا تَسْرِطِ الطَّيْرُ فِيهِمْ يَوْمَ نَزْعُونَ حَتَّى إِذَا الْتَقَى عَلَى وَادٍ الْغَمَامِ
فَالْتَمَلَكَلَهُ يَا أَيُّهَا الْغَمَامُ ادْخُلُوا مَسَاكِنَكُمْ لَا يَحْطِطُ بِكُمْ سَيِّدُكُمْ يَا جُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ فَنَبَسَمَ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهِ وَقَالَ لِي الْغَمَامُ
إِنْ سَكَّرَ فَنَبَسَمَ لِي الْغَمَامُ عَلَى وَادٍ الْغَمَامِ وَأَعْمَلْ صَالِحَاتِكُمْ ضِيَاءُ وَلَا تَخْلُفِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ وَتَقَعْدُ الطَّيْرُ

[illegible][illegible]

فَقَالَ مَا لِي لَا أَرَىٰ لَهُدَّ هَدًى ثُمَّ كَانَ مِنَ الْغَائِبِينَ كَقَدَرِ بَيْتٍ عَدَا بَاسْتَرِيدَ الْأَوَّلَ لَا ذِي حِجَّةٍ أُولَٰئِكَ سَيِّئُ بِسُلْطَانِ سَيِّئٍ مُّذَكَّرٍ
بَعِيدٍ فَقَالَ حَطَّتْ بِمَا لَمْ تُرْطِبْهُ وَجِئْتُكَ مِنْ سَائِلِي الْيَقِينِ لِي وَتَحَدَّ أَمْرًا تَمْلِكُكُمْ وَأَوْفَيْتُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَهَذَا غَرَسٌ عَطَا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیل
تو کہ ایک پرہیزگار و کھنڈ میں ہر دو کو	پرس گنت جیت میں کہی نیم بدھرا	ایرک اھلکھالہ لکری یرک الماء تحت الارض ویدل
یا پورا وہ غائب	یا ہست از غائب سیدگان	علیہ یفرہ فیہا فتخرجہ السباطین وحتیج سلک
آسکو مار دو گنا	ہر تیرہ عقوبت کم من اور عقوبت	الیہ للصلوة فلم یرہ (فقال مالک اری اھلکھالہ)
رودر کی مار	سخت تر بری و سبب و سبب	ای اعرض لی ما معنی رؤیتہ (امکان من الغائبین)
یا دھج کر ڈالو گنا	یا دھج کھنڈ اور ریرت دیگر مانا عیبی	فلم ارہ لغیبہ فلما تحقہ قال (لا عذبک عذابا) ای
یا لاویہ برے پس	یا ہست کبیر پرستیں	قد نبأ (شک ینک) بتغیر ریشہ و ذنبہ و مریہ فی
کوئی سند صریح	حجت ظاہر و عیب	السمنس فالتمیخ عن اھلوم (اولا ذبحہ) یقطع خلقہ
پھر بہت دیر کی	پرس توف گوند مدت دور	(اولکاتینی) بنون مشک ذہ مکسورہ او مفتوحہ لیک
	کھنڈ نا پڑی	نون مکسورہ (سلطان مین) برہان بین ظاہر
		علی عکبرہ (مکت) یضم الکاف وفتحہا (غیر بعید)
		ای یسر من الزمان و حضر سلیمان متواضع ارفع
		رأسہ و ان خا و ذنبہ و حنا حیہ فغنی عنہ و سألہ عما
		لغیہ غیبہ (و قال اخطأت مما لم یخط بہ) ای اطلعت
		عالمہ یطالع علیہ و حشمت من سبیل بالصرف فکبر
		قبیلہ یا الیمن سمیت باسم جد لکم باعتبارہ و غیر
		(بشہ) یحیر یقینہ الی و جذبت مرآة ملکھم
		ای ہی ملک لکم اسمھا بلقیس (واوئیت من کل
		شیء) تحتاج الیہ الملوک من الالہ و العبدہ و ملک عرش
		سرب عظیم طولہ ثمانون ذراعا و عرضہ اربعون
		ذراعا و ارتفاعہ ثلاثون ذراعا مضروب من الذهب
		والفضة و کلا بالذر و الیا قوت لاکھم و الزبرجد
		الکھضر و الزمرد و قوام من الیا قوت لاکھم و الزبرجد

۱۰ حضرت ایمان کر اس
 ملک کا حال معلوم ہوتا ہے
 پہنچا سب ایک دوسرے
 انہی میں سے ہیں
 جس کی جانب
 وہ سب ہیں
 جو ہیں حال
 پہنچا سب ایک دوسرے
 انہی میں سے ہیں
 جس کی جانب
 وہ سب ہیں
 جو ہیں حال
 پہنچا سب ایک دوسرے
 انہی میں سے ہیں
 جس کی جانب
 وہ سب ہیں
 جو ہیں حال

[illegible]

وَاللَّهُ الْعَلِيمُ

ع

خمس

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَى الْفَيْءَ إِلَى كِتَابِ كَرِيمٍ إِنَّهُ مِنْ سَيِّدِنَا وَإِنَّهُمْ يُكْسِمُ اللَّهُ لَنَصْبِرَنَّهُ لَا فِئَةٍ عَلَيْنَا أَدْنَى
وَأَتَوْنِي مُسْلِمِينَ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَى الْفَيْءَ فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونَهُ قَالُوا نَحْنُ أَوْلَى الْقَوْلِ
وَأَتَوْنَا بِسُلَيْمٍ شَكِيذٍ وَكَأْمُرُ إِلَيْكَ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ قَالَتُنَّ إِنَّ الْمَلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَهَارُوا
جَعَلُوا أَعْرَاجَ أَهْلِهَا آذَانًا وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِهِم يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ

جلايل

سج الجن

سج القرآن

وَحُلَاهَا جُنْدَهَا فَانْصَرَفَ فِي غَجَرِهَا فَمَّا رَأَتْهُ أَرْعَدَتْ وَ
خَضَعَتْ خَوْفًا ثُمَّ (قَالَتْ) كَثُرَ أَفْقُومُهَا يَا أَيُّهَا
الْمَلَأَى (يُحْقِيقُ لَهُمْ نَبَأَ تَنْهِيلِ الثَّانِيَةِ بِقَلْبِهَا كَمَا
يَكْسُمُ إِلَى كِتَابِ كَرِيمٍ) خُفُوفٌ وَإِنَّهُمْ مُنْكَرُونَ
وَإِنَّهُ) أَيْ خُفُوفٌ (يُسَمِّي اللَّهُ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ) الْخَيْرُ الْكَافِلُ
عَلَى وَأَتَوْنِي مُسْلِمِينَ قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَى الْفَيْءَ (يُحْقِيقُ
الْهَمَزَيْنِ وَطَبِ الثَّانِيَةِ وَالْأَوَّلِيَّ إِلَى عَلَى) فِي أَمْرِي
مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا قَاضِيَةً (حَقٌّ تَشْهَدُونَ) خُفُوفٌ
قَالُوا نَحْنُ أَوْلَى الْقَوْلِ وَأَتَوْنَا بِسُلَيْمٍ شَكِيذٍ (أَصْحَابُ هَدِيَّةٍ
فِي الْحَرْبِ) وَكَأْمُرُ إِلَيْكَ فَانْظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ (فَطَبِ
قَالَتُنَّ إِنَّ الْمَلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَهَارُوا بِالْغَنِيِّ
(وَجَعَلُوا أَعْرَاجَ أَهْلِهَا آذَانًا وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ)
أَيُّ مُرْسَلُونَ لِكِتَابِ (وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ
فَنَاظِرَةٌ بِهِم يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ) مِنْ قَبُولِ الْهَدِيَّةِ
أَوْ مَرَّةً هَانِ كَانِ مَلِكًا قَبْلَهَا أَوْ نَبِيًّا لَمْ يَقْبَلْهَا فَانْصَلَتْ
خِدْمَتُهَا كَوْنُهَا أَلْفًا بِالسُّوِّيَّةِ وَخَمْسِمِائَةٍ لَبَنَةٍ مِنْ
الذَّهَبِ وَتَاجًا مَكْلَلًا بِأَجْوَاهِرٍ وَصِنْدُاقًا وَغَيْرَ ذَلِكَ
ذَلِكَ مَعَ رَسُولٍ بِكِتَابٍ فَاسْرِعِ الْهَدْيَ هَذَا إِلَى سُلَيْمَانَ
يُخْبِرُهُ الْخَبْرَ فَمَّا رَأَى تَضَرَّبَ لَبَنَاتِ الذَّهَبِ فَانْقَضَتْ
وَأَنَّ تَبْسُطَ مِنْ مَوْضِعِهِ إِلَى تَسْعَةِ فَرَسَاتٍ مِيْلَانًا وَأَنَّ

بعضی وقت ای جملہ

رسان ہرگز
الذاتہ شد بسوی من تا کہ گواہی ہرگز نہ دین
نادر ارجاع سلیمان است
در اندازہ این نام نہایت خدای جہان نہایت
باز منہ بگویند
بہترین دنیا بدین شش من سلمان شدہ گشت
بہترینی جاہ و دین و حاجت ہرگز
در تدبیر من

بہترین فصل کندہ سچ کار را تا بدینکہ تمام شدہ
بہترین
تو خود را خود را تا ہم خداوند کا زر و خزانہ
تدبیر بسوی من مستبس در گریز بیغری
گشت ہرگز با شہان جو دین بدینہ خدای
ہا سازند و زرین از او سوار و خیرین
ای بہترین
وہر اید من برستند و امیر ایشان گشتند
بہترین منہ بچہ چہ باز می آیند و ستاد کا
مؤمل کہ از او جلایل

کہنے لگی ای
در بارہ الوہیب پس
ذال ویا ہل یک خط عونت کاف و چط
بہی سلیمان کی طرف
آوردہ بہ شرح اندک نام سبہ و ہرگز
رحم والا کہ زور نہ در
توسیع حق و لا یحکم و ہرگز
کہنے لگی ای بارہ الوہیب کہ در جملہ
نرسبہ کام کا

سورتن ہرگز کی گویا جب ندیم نہ حاضر
تو بولم لو کہ در دین و جنت ای دلا
او کہ تیرا سبہ و ہرگز تو کم گویا
کہنے لگی با شہاب بہترین کہی من کہ خدای
او کہ دین و دین و دین کو بہت
اور بھی چہ کہ نہ گشت
اور من بہترین بہ ان کی طرف چہ نہ
تو کہی ہرگز کہی دین و دین بہترین

بہترین فصل کندہ سچ کار را تا بدینکہ تمام شدہ
بہترین
تو خود را خود را تا ہم خداوند کا زر و خزانہ
تدبیر بسوی من مستبس در گریز بیغری
گشت ہرگز با شہان جو دین بدینہ خدای
ہا سازند و زرین از او سوار و خیرین
ای بہترین
وہر اید من برستند و امیر ایشان گشتند
بہترین منہ بچہ چہ باز می آیند و ستاد کا
مؤمل کہ از او جلایل

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
عِشْرَتَهُمْ

أَمِينَ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَكُفِّرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ قَالَ تَكْرَاهُهَا عِشْرَتُهَا نَظَرْتُهَا تَكْرَاهُهَا أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ فَمَا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عِشْرَتُكَ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايين
معتبر فلان	بِأَتَمُّ شَيْءٍ	أَيُّ عَلَى حَمَلِهِ (أَمِينَ) أَيُّ عَلَى كَيْفِهِ مِنْ الْجَوَاهِرِ وَغَيْرِهَا
بولاوه شخص مکه پاس تھا	گفت شخصیکہ نزد او سے پاس مکه	قَالَ سَلِمْتُ لِرَبِّي أَسْرَعُ مِنْ ذَلِكَ (قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ) لِلزُّكُلِ وَهُوَ أَدْنَى مِنْ مَخِيَاكُنِ صَدَقَ
ایک علم کتاب کا	علم بود از کتاب الہی	يَعْلَمُ اسْمُ اللَّهِ الْأَعْظَمُ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَابَ (أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ) إِذَا نَظَرْتَ بِهِ إِلَى شَيْءٍ مَا قَالَ لَهُ نَظَرُ إِلَى السَّمَاءِ فَنَظَرَ الْبَاطِنُ دَكْبَطَرُهُ وَهُوَ جَدُّ
میں لادیتا ہوں تجھ کو	بیادش نزدیک تو	مَوْضُوعًا بَيْنَ يَدَيْهِ فَنَظَرَ إِلَى السَّمَاءِ دَعَا أَصْفَ بِأَسْمِ الْأَعْظَمِ أَنْ يَأْتِيَ اللَّهُ بِهِ فَحَصَلَ بِلَاغٍ جَمِيٍّ
وہ پہلے اس سے کہہ کر آوے تیری طرف تیری آنکھ سے	پیش از آنکہ باز گردد بسوی تو چشم تو	الْأَرْضِ حَتَّى رَتَفَعَ عِنْدَ كُرْسِيِّ سَلِيمَانَ (فَلَمَّا رَآهُ مُسْتَقِرًّا) أَيُّ سَاكِنًا (عِنْدَهُ قَالَ هَذَا) أَيُّ لَشَيْئَانِ لِي بِهِ أَفْضَلُ
پھر جب دیکھا وہ دھرا	پس چون سلمان دید آنرا قرار گرفته	رَبِّي تَقَبَّلْ لِي (يَخْتَرَنِي) أَكْثَرُ بِحَقِّهِ الْهَدْيُ تَزَيَّنَّ وَأَيْدِي الثَّانِيَةِ الْفَاوَسْهِلُهَا وَادْخَالَ الْفَيْفَ بَيْنَ يَدَيْهِ
پسے پاس کہا یہ میرے رب کے فضل سے	خوش گفت این خارق عادت از فضل	وَأَكْثَرُ وَتَرَكَهُ (أَمْ أَكْفُرُ) النِّعْمَةُ (وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَكُفِّرُ لِنَفْسِهِ) أَيُّ كِبَالِهِ لَكُنْ ثَوَابٌ شُكْرُ اللَّهِ وَمِنْ كَفَرِ النِّعْمَةِ (فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ) عَنْ شَيْءٍ (كَرِيمٌ) بِالْإِيمَانِ
میرے جانچنے کو کہ میں شکر کرتا ہوں	پروہ گھاس میں است امتحان کند مرا یا شکر کردہ اری میکنم	عَلَى مَنْ يَكْفُرُهَا (قَالَ تَكْرَاهُهَا عِشْرَتُهَا) أَيُّ غَيْرِ وَهُوَ إِلَى حَالٍ تَكْرَهُهَا إِذَا رَأَتْهُ (نَظَرْتُهَا تَكْرَاهُهَا) إِلَى الْمَعْرِفَةِ أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ (كَيْفَ تَكْتُمُونَ) إِلَى الْمَعْرِفَةِ مَا تَغْيِرُ عَلَيْهِمْ فَصَدَّقَ بِذَلِكَ خُبَارَ عَقْلِهِ لَكَ قِيلَ لَهُ إِنَّ فِيهِ شَيْئًا فَغَيَّرَ وَهُوَ بِنِيَادَةٍ أَوْ نَقْصٍ أَوْ غَيْرِ ذَلِكَ (فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ) لَهَا (أَهَكَذَا عِشْرَتُكَ) أَيُّ مِثْلَ هَذَا عِشْرَتُكَ
یانا شکر اری اور جو کی شکر کرتے سو	یا ناسبا جی می نایم دہر شکر کرد اری	
شکر رہا اپنے دست و پاؤں جو	شکر رہا پس بر زمین نیست	
یانا شکر اری کہ سو میرا بچہ پروا	یا ناسبا جی کہ بر زمین پروا کا میری نیار	
نیک ذات سے	نیک ذات سے	
کہا کہ وہ بدل دیکھا اس عورت کے	گفت سلمان متغیر سازید مرا ای امتحان	
اچھے اچھے تخت کا	ایں تخت وراستہ بیارید مرا محل انداز	
ہم دیکھیں سوچیں پائی جی با	بیکرم لیا راہ شناخت می یا بدبا	
اُن کو کون ہیں ہوتی جی جنکو سوچیں	ای شود از آنکہ راہ نمی یا بند	
پھر جب آپہنچ	پس چون بیاد بلقیس	
کسی نے کہا کہا الی ای ہی تیرا تخت	گفتہ شد ایامچنین است تخت تو	

تو کہ بسوی تو چشم تو۔ گفت اصطفیٰ بن برہنہ سلمان را کہ سحر و جادو آسمان پس نظر کرد سلمان سوی آسمان باز و در دگر بر سر خود را پس یافت بلقیس را با ہادہ و متغیر و بدوی خود پس در حکم مگر بسوی آسمان دعا کرد و اصطفیٰ بن برہنہ باسم اعظم کہ بیاد عدلیہ الخ تخت بلقیس را پس دعا ہی او حاصل شد۔ بہ کور کو روان شد تخت از زیر زمین سرزد شد از زشتگان بآذن خدا تا اینکه در رفیع شد نزدیک سلمان علیہ السلام از رخ

<p>وَالَّذِينَ آمَنُوا</p> <p>ع</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جلالین</p>
<p>بوی گویا یہ وہی ہے</p> <p>اور یہ کہ معلوم ہو چکا ہے</p> <p>اور یہ کہ حکم مردار اور</p> <p>اسکون چہیزوں کے جو بوجی</p> <p>کے سوا البتہ وہی مکر کو</p> <p>کسی نے کہا اس عورت کو اندر</p> <p>محل میں۔</p> <p>بوجب دیکھا اسکو</p> <p>خیال کیا کہ وہ بانی یہی کھرا</p> <p>اپنی پنت لیاں</p> <p>کہا یہ تو کیا۔ چل ہی جرت</p> <p>کسی</p> <p>بوی ایسی نہیں</p> <p>جان کا اور رحم ہر</p> <p>ساتھ سلمان کے</p> <p>ساتھ جہان کا</p> <p>اور پتہ کھاتا</p> <p>خود کی طرف</p> <p>کروا</p>	<p>گفت گویا دی بانست</p> <p>وہ آدمہ شہزاد افش بختانیت</p> <p>پیش ازین مقدم ہو چکا ہے</p> <p>وہ مسلمان و باز داشت</p> <p>آن زن را از انچه عبادت میکرد</p> <p>بجز خدا پرستی ہی بود از گروه کافران</p> <p>گفت شد بوی کہ در آن باین کو شک</p> <p>بہی انصاف و عدل</p> <p>پس چون پدید آرا</p> <p>بنداشتش عرض اب و جابہ</p> <p>از دو ساقی خود</p> <p>گفت سلمان ابن کو شک است بی</p> <p>درختان ساقی</p> <p>از آگینہا و درختان</p> <p>گفت بقیس ای پروردگار من</p> <p>من شرم کردہ ام از خود و از اسلام</p> <p>بہرہ سلمان برای خدی پروردگار</p>	<p>گفت گویا دی بانست</p> <p>وہ آدمہ شہزاد افش بختانیت</p> <p>پیش ازین مقدم ہو چکا ہے</p> <p>وہ مسلمان و باز داشت</p> <p>آن زن را از انچه عبادت میکرد</p> <p>بجز خدا پرستی ہی بود از گروه کافران</p> <p>گفت شد بوی کہ در آن باین کو شک</p> <p>بہی انصاف و عدل</p> <p>پس چون پدید آرا</p> <p>بنداشتش عرض اب و جابہ</p> <p>از دو ساقی خود</p> <p>گفت سلمان ابن کو شک است بی</p> <p>درختان ساقی</p> <p>از آگینہا و درختان</p> <p>گفت بقیس ای پروردگار من</p> <p>من شرم کردہ ام از خود و از اسلام</p> <p>بہرہ سلمان برای خدی پروردگار</p>	<p>قالت کاذب هو و اوتينا العلم من قبلها و كنا مسلمين و صد هلكا كانت تعبد من دون الله لئن لم اذخلكم لكاننك من القالين</p> <p>عليها اذ دخل الصبح فلما انته حسبه لجهنم و كشفت عن ساقها قال انه صرح محمد من قوايرك قالت رب اني ظلمت نفسي و اسلمت مع سليمان لله رب العالمين و قلنا رسلكنا الى مؤد اخاهم صلحان اعبدوا الله</p> <p>قالت كاذب هو اي فعرفه و شبهت عليه كاشبهوا</p> <p>عليها اذ لم يقل هذا عرشك و لو قيل هذا قالت نعم قال</p> <p>سليمان لما راى لها معرفة و علم و اوتينا العلم من قبلها</p> <p>و كنا مسلمين و صد هلكا عن عباد الله ما كانت تعبد</p> <p>من دون الله اي غيره لئن لم اذخلكم لكاننك من القالين</p> <p>قيل لها ايضا اذ دخل الصبح هو صبح من رجا البين</p> <p>شكاف تحتها ما جزيه سمك صطنعه سليمان</p> <p>قيل له ان ساقها و رجليها القدي جمار فلما رأت</p> <p>حسبه لجهنم من الماء و كشفت عن ساقها</p> <p>ليؤفضه و كان سليمان على سريه في صدك راجع فرأى</p> <p>ساقها و قد ميتها حسنا قال لها اية صرح محمد</p> <p>مسلح من قوايرك اي رجا و دعاها الى الاسلام</p> <p>قالت رب اني ظلمت نفسي بعبادة غيرك و اسلمت</p> <p>كانت ربه سليمان لله رب العالمين و قلنا رسلكنا الى مؤد اخاهم صلحان اعبدوا الله</p> <p>قالت كاذب هو اي فعرفه و شبهت عليه كاشبهوا</p> <p>عليها اذ لم يقل هذا عرشك و لو قيل هذا قالت نعم قال</p> <p>سليمان لما راى لها معرفة و علم و اوتينا العلم من قبلها</p> <p>و كنا مسلمين و صد هلكا عن عباد الله ما كانت تعبد</p> <p>من دون الله اي غيره لئن لم اذخلكم لكاننك من القالين</p> <p>قيل لها ايضا اذ دخل الصبح هو صبح من رجا البين</p> <p>شكاف تحتها ما جزيه سمك صطنعه سليمان</p> <p>قيل له ان ساقها و رجليها القدي جمار فلما رأت</p> <p>حسبه لجهنم من الماء و كشفت عن ساقها</p> <p>ليؤفضه و كان سليمان على سريه في صدك راجع فرأى</p> <p>ساقها و قد ميتها حسنا قال لها اية صرح محمد</p> <p>مسلح من قوايرك اي رجا و دعاها الى الاسلام</p> <p>قالت رب اني ظلمت نفسي بعبادة غيرك و اسلمت</p> <p>كانت ربه سليمان لله رب العالمين و قلنا رسلكنا الى مؤد اخاهم صلحان اعبدوا الله</p>

وہ آدمہ شہزاد افش بختانیت پیش ازین مقدم ہو چکا ہے وہ مسلمان و باز داشت آن زن را از انچه عبادت میکرد بجز خدا پرستی ہی بود از گروه کافران گفت شد بوی کہ در آن باین کو شک بہی انصاف و عدل پس چون پدید آرا بنداشتش عرض اب و جابہ از دو ساقی خود گفت سلمان ابن کو شک است بی درختان ساقی از آگینہا و درختان گفت بقیس ای پروردگار من من شرم کردہ ام از خود و از اسلام بہرہ سلمان برای خدی پروردگار

قالت کاذب هو اي فعرفه و شبهت عليه كاشبهوا عليها اذ لم يقل هذا عرشك و لو قيل هذا قالت نعم قال سليمان لما راى لها معرفة و علم و اوتينا العلم من قبلها و كنا مسلمين و صد هلكا عن عباد الله ما كانت تعبد من دون الله اي غيره لئن لم اذخلكم لكاننك من القالين قيل لها ايضا اذ دخل الصبح هو صبح من رجا البين شكاف تحتها ما جزيه سمك صطنعه سليمان قيل له ان ساقها و رجليها القدي جمار فلما رأت حسبه لجهنم من الماء و كشفت عن ساقها ليؤفضه و كان سليمان على سريه في صدك راجع فرأى ساقها و قد ميتها حسنا قال لها اية صرح محمد مسلح من قوايرك اي رجا و دعاها الى الاسلام قالت رب اني ظلمت نفسي بعبادة غيرك و اسلمت كانت ربه سليمان لله رب العالمين و قلنا رسلكنا الى مؤد اخاهم صلحان اعبدوا الله

مَكَرُوهٌ لَا يَشْعُرُونَ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِمِهِمْ ۚ أَنَا ذُنُوبٌ قَبْلُ ۖ وَأَنَا تَوَّابٌ ۚ
 فَمَا ظَلَمُوا إِلَّا فِي ذَلِكَ لَا يَكْفُرُونَ بِقَوْلِي وَلَا يَخَافُونَ ۚ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ۚ
 وَأَنْتُمْ تَبْصُرُونَ ۚ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَوْنُ الرِّجَالِ شَهْوَةٌ مِنْ دُونِ الْبَيْتِ ۚ لَكُمْ فِيهَا نِكَاحٌ ۚ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمٍ
 إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُوهُمْ ۚ لَوْ طِمْطَرْتُمْ قُرُونَهُمْ فَانْجِنَاهُمْ وَأَهْلَهُ إِلَّا أَمْرًا ۚ قَدْ زَنَاهُمْ مِنْ
 الْغَائِبِينَ ۚ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۚ

وَالَّذِينَ الظل	موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
<p>خمس</p> <p>ع</p>	<p>ایک ذریعہ اور انکو خبر نہ ہوئی فل</p> <p>پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>انکو مارا انکو</p> <p>اور انکی قوم کو ساری</p> <p>سوئے پر سے ہیں انکے گھر دھبے ہو۔</p> <p>انہیں اس میں سے ہی ایک لوگو کو</p> <p>جو جانتے ہیں کہ اور پھر دیکھ کر کہیں</p> <p>انکو دیکھتے رہتے تھے</p> <p>اور لوٹتے</p> <p>جب کہا اپنی قوم کو کہ تم کہہ دو یہ جانی آدمی</p> <p>دیکھتے ہو نہ</p> <p>کیا تم</p> <p>دور نہ ہو مردوں پر لپکا</p> <p>عورتیں چھو کر کوئی نہیں، اور کہہ دو</p> <p>پھر اور جواب نہ تھا کسی قوم کا کہہ رہے</p> <p>بولے نکالو لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p>	<p>نوعی اختیار و اختیار نہیں</p> <p>پس نہ خود جواب قوم اور کہہ کہ گھنڈ</p> <p>نہیں وہ کہہ رہے تھے اور لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p> <p>نوعی اختیار و اختیار نہیں</p> <p>پس نہ خود جواب قوم اور کہہ کہ گھنڈ</p> <p>نہیں وہ کہہ رہے تھے اور لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p>	<p>مکر ایہ کیا تھا کہ بتجمل عقوبت ہم (وہم کہیں</p> <p>فانظر کیف كان عاقبة مكرهم انا ذنوب قبل وانا تواب</p> <p>وقومهم اجمعين) بصيعة جبريل وبصرى الملك</p> <p>بجارية وها وداير وكم (فتلك بيوتهم خاوية) خا</p> <p>ونصبه على الحال والعاقل فيها معنى لاشارة (ما ظلموا</p> <p>بظلمهم اي كفرهم ان في ذلك كفاية) لعبرة (لقوم</p> <p>يعلمون) قد رتت فبصعظون (وانجينا الذين امنوا)</p> <p>بصرا وكم اربعة الكاف (وكانوا يتقون) الشرك</p> <p>(لو طما) منصوب باد كرم مقد رافله ويبدل منه</p> <p>(اد قال لقومه انا ذنوب الفاحشة) اي اللواط (وانتم</p> <p>تبصرون) بصري بعضكم بعضا انكم في العصية</p> <p>(انكم تتحققون لهم نرين وتنهيل الثانية) واذ خال</p> <p>الكف بينكم على الوجهين (لنا ذنوب الرجال شهوة من</p> <p>دون النساء طبل انتم قوم تجهلون) عاقبة فعلكم</p> <p>(فما كان جواب قومه الا ان قالوا اخرجوا آل لوط</p> <p>اي اهله من قريتهم انهم اناس يطغون) من اهل</p> <p>الرجال (فانجينا واهله الا امراته قد زناها) جهنما</p> <p>بتفدينا (من الغابرين) الباقين في العذاب (و</p> <p>امطرنا عليهم مطرا) هو حجارة السجيل اهلكتهم</p>
	<p>نوعی اختیار و اختیار نہیں</p> <p>پس نہ خود جواب قوم اور کہہ کہ گھنڈ</p> <p>نہیں وہ کہہ رہے تھے اور لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p>	<p>نوعی اختیار و اختیار نہیں</p> <p>پس نہ خود جواب قوم اور کہہ کہ گھنڈ</p> <p>نہیں وہ کہہ رہے تھے اور لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p>	<p>نوعی اختیار و اختیار نہیں</p> <p>پس نہ خود جواب قوم اور کہہ کہ گھنڈ</p> <p>نہیں وہ کہہ رہے تھے اور لوٹو کے گھر کو</p> <p>انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے</p> <p>پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے</p> <p>رہ جائیں وہ لوگ اور</p> <p>برسا یا نہ اپنے اپنے برسات</p>

نوعی اختیار و اختیار نہیں انہیں شہر سے بے لگا رہیں تھے بے جا جانتے پھر پھر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے عورت چھو کر دیکھ کر کہیں ہو انکو ذریعہ کا کہہ رہے رہ جائیں وہ لوگ اور برسا یا نہ اپنے اپنے برسات

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>الْاَضَافَةُ بِمَعْنَى فِي أَيِّ مَحَلٍّ كُلِّ قَرْنٍ الْقَرْنُ الَّذِي قَبْلَهُ (اللَّهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا لَمْ يَكُنْ كَرُونَ) يَعْظُونَ بِالْفَوْقِ وَالْخُشَايَةِ وَفِيهِ إِدْعَاءُ النَّاسِ فِي الدَّلَالِ وَمَا زَانًا لِنَقِيلِ الْقَلِيلِ (أَمِنْ يَهْدِيَكُمْ يَرْشِدُكُمْ إِلَى مَقَاصِدِكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبُحْرِ وَالْجَوْمِ لِيَاكُ وَيُعَلِّمَاتِ الْأَرْضِ خَارًا وَمَنْ يُرِيدِ الْبِرَّاحَ يُشْرِبُ بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ) أَيُّ قَلَامٍ بِطَرِ (اللَّهُ مَعَ اللَّهِ نَعَالِي اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ) بِرَغْوَةٍ (أَمِنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ) فِي كَوْنِهِ مِنْ طَفْعَةٍ (رَتَمَ يَعِيدُهُ) بَعْدَ الْوَيْتِ وَإِنْ لَمْ يَعْرِفُوا أَيْلًا عَادَةً لِقِيَامِ الْبَرَكَيْنِ عَلَيْهَا وَمِنْ يَرْفُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ) بِالْمَطَرِ (وَالْأَرْضِ) بِاللِّسَانِ (اللَّهُ مَعَ اللَّهِ) أَيُّ لَا يَفْعَلُ شَيْئًا مَتَادُ كَرِ اللَّهُ وَكَرِ اللَّهُ مَعَهُ (قُلْ) يَأْتِيهِمْ (هَآؤُنَّ هَآؤُنَّ) بِحُجَّتِكُمْ (إِنْ أَنْتُمْ صَادِقِينَ إِنْ مَعِيَ أَنْصَافُ شَيْءٍ مَتَادُ كَرِ وَسَاكُونُ عَنْ وَقْتُ قِيَامِ السَّاعَةِ فَتَرَكُوا (قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) مِنَ وَالنَّاسِ (الْغَيْبِ) أَيُّ مَا غَابَ عَنْهُمْ (لَا لَكُنْ) (اللَّهُ) يَعْلَمُ (وَمَا لِيَشْعُرُونَ) أَيُّ لَكُنَّ غَيْرِهِمْ (أَيَّانَ) فِي (يَبْعَثُونَ) بَلْ) بِمَعْنَى هَلْ (الدَّارُ) بَوْنِ أَكْرَمِي فِي قِرَاءَةٍ وَفِي أُخْرَى الدَّارُ بِتَشْدِيدِ يَدِ الدَّلِيلِ وَأَصْلُهُ تَكَرَّرَ أَبَدًا لَيْسَ لِنَاءٍ دَاكَا وَدَعَمَتْ فِي الدَّلَالِ وَاجْتَلَبَتْ هَمَزَةُ الْوَصْلِ أَيُّ بَلَّغَ وَحَقِّ أَوْ تَابَعَتْ وَتَلَقَّى (عَلَيْهِمْ) فِي الْخُرْقِ وَقَفَ) أَيُّ يَهَا</p>	<p>ایا معبودی دیگر هست یا خداوندی بندگان یابد برید نہ بلکہ ہی پر سیم کہ راہ می نماید شما را در نارکیہای بیابان و دریا وہی فرستد باران فرود دہندہ بیش پیش رحمت خود ایا معبودی دیگر هست یا خداوندی بندگان خدا از انکہ شریک کی گزند نہ بلکہ ہی پر سیم کہ نویسند از پیشین بار دیگر باز کندش انظروا وہی روزی میدہد شما را از آسمان و زمین ایا معبودی دیگر هست یا خداوندی بندگان بویارید بخت خود را اگر شماراست گوید ای خداوندی بندگان گوئی و اندر کہ در آسمانہا و زمین است مشکان سوال و خبر آن حضرت را از زمین و آسمان مخپب را کہ خدا قوت قیامت است پس نہ اندک شد از انکہ وہی اندک کی مفسران انکہ عین ۲۱۲ بر انکہ متونہ بلکہ ہی در پی متوجہ ہند</p>	<p>اب کوئی عالم ہی اللہ کے ساتھ نہ سوغی کم رستے ہو بجلا کون راہ بتا نا ہی نکو اندھرون میں جنگل کے اور دریا کے اور کون جلاتا ہی بادنی خوشخبری لاتان اسکی ہر شے جلا اب کوئی عالم ہی اللہ کے ساتھ اللہ رحمت اور ہی تجو نہیک بتائے ہیں بجلا کون سے سے بتا نا ہی جھڑا کو دھڑا نا اور کون روزی دیتا ہی ملک آسمان اور زمین سے اب کوئی عالم ہی اللہ کے ساتھ تو کہ لاؤ اپنی سند اگر تم سچے ہو تو کہ خبر نہیں رکھنا جو کوئی ہی آسمان اور زمین میں چھی چیز کی مگر اللہ اور ان کو خبر نہیں کب جلائے جاوینگے بلکہ بارگزی</p>

و اگر در اصل تبارک بود در مادی گویند که لفظ تبارک یا خود است از تبارک معنی شایع حتی اسلحه یعنی این چیزی مدعی شده تا اینکه سحر که مادی است از تبارک معنی شایع حتی انقضایه این چیزی مدعی شده تا اینکه منقطع شد در تعبیر حلالین و محاوره ادبی احصاء معرطق آن تعبیر بود مترجم حجاب محله تا می تعبیر که خود حاصل این تعبیر است که علم از آن منع شده

١٠
 ١١
 ١٢
 ١٣
 ١٤
 ١٥
 ١٦
 ١٧
 ١٨
 ١٩
 ٢٠
 ٢١
 ٢٢
 ٢٣
 ٢٤
 ٢٥
 ٢٦
 ٢٧
 ٢٨
 ٢٩
 ٣٠
 ٣١
 ٣٢
 ٣٣
 ٣٤
 ٣٥
 ٣٦
 ٣٧
 ٣٨
 ٣٩
 ٤٠
 ٤١
 ٤٢
 ٤٣
 ٤٤
 ٤٥
 ٤٦
 ٤٧
 ٤٨
 ٤٩
 ٥٠
 ٥١
 ٥٢
 ٥٣
 ٥٤
 ٥٥
 ٥٦
 ٥٧
 ٥٨
 ٥٩
 ٦٠
 ٦١
 ٦٢
 ٦٣
 ٦٤
 ٦٥
 ٦٦
 ٦٧
 ٦٨
 ٦٩
 ٧٠
 ٧١
 ٧٢
 ٧٣
 ٧٤
 ٧٥
 ٧٦
 ٧٧
 ٧٨
 ٧٩
 ٨٠
 ٨١
 ٨٢
 ٨٣
 ٨٤
 ٨٥
 ٨٦
 ٨٧
 ٨٨
 ٨٩
 ٩٠
 ٩١
 ٩٢
 ٩٣
 ٩٤
 ٩٥
 ٩٦
 ٩٧
 ٩٨
 ٩٩
 ١٠٠

مصحح القرآن	مصحح الرحمن	جلايين
بلکہ انکو	بلکہ ایشان	حَتَّى سَأَلُوا عَنْ وَفْتِ عِجْمَها لَيْسَ كَمَا تَزِيدُكَ (ذَلْهُمْ
دو حکم از اس میں ایک وہ اس سے اندھے میں	دو چشم اندہ از آخرت بلکہ ایشان اند	فِي شَكٍّ مِنْهَا اَبْلَهُمْ مُنْهَا عَمَّوْنَ) مِنْ عَمَى الْقَلْبِ وَهُوَ
آورد و بے دین جو منکر میں	و گفتند کافران	اَبْلَغُ مِنْ اَقْبَلْهُ وَكَأَصْلُ عَمِيَّوْنَ اُسْتَشْفِلَتْ لَهْمُ عَلَى اَلِيه
کتاب جو گئے ہم شی اور ہمارے باپ	ایا چون شوہر خاکی و پدران یا نیز آیا	فَقُلْتُ اِلَى اَلَيْهِمْ بَعْدَ حَذْفِ كَسْرِهَا (وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
دو سے کہ ہرگز نہیں سے کائنات	بایرون اور کافران ہم یعنی از قبور	اَيْضًا فِي نَكَارِ الْبَعْثِ) (عَزَّ اَكْثَرُ اَيَّا وَاَبَاءُ اَكْثَرُ اَلْحَيَاةِ)
دوہرہ و چھاپی ہر کجا ہو کجا اور ہمارے باپ	ہر آئینہ وعدہ داده شدہ با من مقدمہ	اَيُّ مِنَ الْقُبُورِ فَقَدْ وَعَدَ نَاهَذَا لِحَنِّ وَاَبَاؤُا مِنْ قَبْلُ اِنْ
آورد و بے دین	مارا و پدران مارا پیش ازین کیست	مَا (هَذَا اَلَا اَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ) (جَمْعُ اسْطُورَةٍ بِالضَّمِّ اَيُّ
تو کہ ہر ملک میں تو دیکھو کج	این مگر افسانہ ہای پیشینان	مَا اسْطُورَةٍ مِنَ الْكُذِبِ) (قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
ہو آخر گنبد کارون کا	لود انجام گنبد کاران	كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ) (بِأَنكَارِهِمْ وَهِيَ هَلَاكُهُمْ بِالْعَذَابِ
اور غم نہ کھا ان پر اور نہ بخلی من انک	و اندوہ خورد بر ایشان و مباحث در	وَلَا تَحْزَنَ عَلَيْهِمْ وَكَانَ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ) (تَسْلِيَةٌ
آورد و بے دین	تسلطی از بدست کافران ایشان	لِلَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَيُّ كَهَاتَمْ يَمْكُرُ هُمْ عَلَيْكَ فَاَنَّا
آورد کہتے ہیں کہ بی بہ وعدہ	و میگویند کیا باشند این وعدہ	نَاوَرُكْ عَلَيْهِمْ وَتَقُولُونَ سَتَى هَذَا الْوَعْدُ) بِالْعَذَابِ
اگر تم بچے ہو تو اگر شکر بخاری پوچھ	اگر راست گوئید بگوئید بگوئید نزدیک	(اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ) (فِيهِ) (قُلْ عَلَيَّ اِنْ يَكُونُ رَدْفٌ
بہر چہ بی بہ	بشود باشد	قَرِيبٌ) (لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ) (فَحَصَلَ لَهُمُ الْقَتْلُ
بعضی چیز جسکی شتابی کرتے ہو	بعضی چیز جسکی شتابی طلبید یعنی	بَسَدٌ رَوَّاقِي الْعَذَابِ يَأْتِيهِمْ بَعْدَ الْعَوْتِ) (وَاَنْ رَبُّكَ
آورد تر ارب نو	و ہر آئینہ بر و در کار نو	لَدُّ وَفَضْلٌ عَلَى النَّاسِ) (وَمِنْهُ تَاخِيرُ الْعَذَابِ عَنِ الْكَافِرِ
فضل کھائی لوگوں پر	خداوند فضل است بر مردمان	(وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ) (فَالْكَافَرُ كَيْشْكُرُونَ لَخَيْرٌ
پر آئین بہت شکر نہیں کرتے	ولیکن بیشترین ایشان شکر نمی کنند	الْعَذَابِ كَنَكَارِهِمْ وَقُوْعُهُ) (وَاَنْ رَبُّكَ لِيَعْلَمَ مَا تَكْنُ
آورد تر ارب جانتا ہی جو چوب ہا ہی	در آئینہ بر و در کار نو میداند آنچه چوبہا ہی	صِدْقُهُمْ) (خَفِيْفٌ) (وَمَا يَعْلَمُونَ) (بِالْحَسَنِاتِ) (وَمَا
آورد سیمونین او کو کھوتے ہیں اور	سیمونین او کو کھوتے ہیں	مِنْ عَابَتْكَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ) (النَّارُ لِبَالِغَةِ اَيُّ شَوْءٍ
کوئی چیز نہیں جو غاب ہو کھان نہیں من	بہر مقدمہ پوشیدہ در آسمان و زمین	

الْأَمِنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلُّهُ دُخَانٌ وَيَتْرَى الْجِبَالَ حَسْبَ مَا جَلِيدُهُ وَهِيَ تَبَرُّزُ السَّحَابِ صَنَعَ اللَّهُ بِالنَّاسِ
أَتَقَرُّ كُلُّ شَيْءٍ أَنْ تَحْبِرَ مَا تَطْلُونَ مِنْ جَانِبِ الْحَسَنَةِ فَالْحَقِيرُ مِنْهَا وَهُمْ مِنْ فِرْعَوْنَ وَمُوسَى أَمِيقُونَ وَمِنْ كِبَارِ
وَالسَّيِّئَةِ فَكَبُرَتْ وَجْهَهُمْ فِي التَّارِكِ

[illegible]

قوله هو اخا ستمه است. اي اخو لي وبيك لي واهل بيوت عليهم السلام وكرهت ان اراهم عكس رضي الله تعالى عنك اي ان يصفوه اعمد بكونك انك من ذنبه الملتزم بك برؤيه كما روي في بعض النسخه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ طَسَمَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَرِ مَوْسَى
وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا آلَهُكَ شَيْعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يُدَبِّجُ
بَيْنَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً
وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ وَنَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُبْرِئَ فِرْعَوْنَ هَامَانَ بِعُودِهَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِمَامِ مُوسَى

جلايين	فتح الرحمن	موضع القرآن
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بسم خداوند بخشنده مهربان	شروع اللہ کے نام سے جو بہت مہربان نہایت رحم والا ہے
طَسَمَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ	این آیتہای کتاب روشن است	این آیتہا میں کھلی کتاب کی
نَتْلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبَرِ مَوْسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ	موسیٰ و فرعون پرستی برای گوی کریم می دارند	موسیٰ اور فرعون کا حق کی بات کو گوی کریم
إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا آلَهُكَ شَيْعًا يَسْتَضَعِفُ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يُدَبِّجُ بَيْنَهُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ	فرعون پرستی برپا کر کے فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا	فرعون پرستی برپا کر کے فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا
وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ وَنَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُبْرِئَ فِرْعَوْنَ هَامَانَ بِعُودِهَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ	در زمین و ساخت اہل آن را گروہ گروہ فرعون زبون میگرفت جماعہ را از ایشان می گرفتند و فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا	در زمین و ساخت اہل آن را گروہ گروہ فرعون زبون میگرفت جماعہ را از ایشان می گرفتند و فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا
وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِمَامِ مُوسَى أَنْ نَأْتِيَنَّكَ الْوَارِثِينَ وَنَمَكِّنَ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُبْرِئَ فِرْعَوْنَ هَامَانَ بِعُودِهَا مِنْهُمْ مَا كَانُوا يَحْذَرُونَ	فرعون پرستی برپا کر کے فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا	فرعون پرستی برپا کر کے فرعون و فرعون کی بیویوں کو شرم دینا شروع کر دیا

این آیتہا میں کھلی کتاب کی
فرعون پرستی برپا کر کے
فرعون و فرعون کی بیویوں کو
شرم دینا شروع کر دیا
در زمین و ساخت اہل آن را
گروہ گروہ فرعون زبون
میگرفت جماعہ را از ایشان
می گرفتند و فرعون و
فرعون کی بیویوں کو
شرم دینا شروع کر دیا

تو پرستان ایشان را - برای آفتہ بعض کاهان اوراک فرزندک از بنی اسرائیل متولد ہوا ہر شد کہ سب رقص ملک تو خواہد شد

ایضاح القصص

عشر

ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم ولا تخافی ولا تحزنہ ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین فالتقطہ ال فرعون لیكون لکم عدو وحرنا ان فرعون وهامان وجنودہما کانوا خاطبین وقالت امرأت فرعون قری عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا او نتخذہ ولک وھم لا یشرعون واصبح قودام موسی فارغان کادت لتبدی بہ لولا ان ربطنا علی قلبہ لتکون

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلاہن
ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم البحر ای البیل (ولا تخافی) عرقہ (ولا تحزنہ) لفرأیہ (ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین) فان ضعته ثلاکہ أشهر یسکری و خافت علیہ فوضعتہ فی تابوت مطی بالقار من اخل مہد لہ فیہ و اعلقتہ و القتہ فی بحر البیل لیل (فالتقطہ) بالتابوت صیغۃ اللیل (ال) اعوان (فرعون) فوضعتہ بین یدیک و فتح واخرج موسی منہ و هو یص من اہامہ لبنا لیكون لکم ای فی عاقبہ اکمر (عدو) یقتل رجالکم (و تحزنہ) یسبغہ نساءھم و یقرقوہ بصم الحاء و سکون الزای لعتان فی الصدور و ھو ہما بمعنی اسم الفاعل من خزینہ کاخزینہ (ان فرعون و هامان) و نیربہ (وجنودہما کانوا خاطبین) الخطباء ای عاصین ففوقوا علی یدہ (و قالت امرأت فرعون) وقد ھتم مع اعوانہ یقتلہ ھو قرۃ عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا او نتخذہ ولک فاطاعوها (و ھم لا یشرعون) بعاقبہ امرہم معہ (واصبح قودام موسی) لما علت بالتقاطہ (فارغان) مما سواہ (ان) تخففہ من الثقیلہ و اھمھا مخذوف یتھا (کادت لتبدی بہ) ای بانرکبھا (لولا ان ربطنا علی قلبہ) بالصبر ای سکتاہ لتکون	کثیر سے اور پس چون ترسی بروی باعد از آنرا بعد یا نعل ۱۱۱ دو ترس و اندوہ خود بر فرق او بر آید باز برساندہ او نیم بسوی تو و کردہ افتد تا تویم از پیجا میرا آن بش برگزندہ او اہل خانہ فرعون تا آخر کار شود برای ایشان دشمن و سبب اندوہ بہر اندہ فرعون و هامان م شکری ای نشان خطا کنندہ بودند و گفت زن فرعون این طفل منی چشم است بر او ترا کشید بود کہ نفع دہد مارا بافرزدہ گرم او را وایش این حقیقت حال نمی دانستند و گفت دل مادر موسی حالی از صبر بر اینہ چون نشنید کہ آن صندوق پرست فرزند نزدیک بود کہ آشکار کند آن قصہ را اگر آدمی بستم بر دل او یعنی صبری داویم	غير احثہ ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم البحر ای البیل (ولا تخافی) عرقہ (ولا تحزنہ) لفرأیہ (ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین) فان ضعته ثلاکہ أشهر یسکری و خافت علیہ فوضعتہ فی تابوت مطی بالقار من اخل مہد لہ فیہ و اعلقتہ و القتہ فی بحر البیل لیل (فالتقطہ) بالتابوت صیغۃ اللیل (ال) اعوان (فرعون) فوضعتہ بین یدیک و فتح واخرج موسی منہ و هو یص من اہامہ لبنا لیكون لکم ای فی عاقبہ اکمر (عدو) یقتل رجالکم (و تحزنہ) یسبغہ نساءھم و یقرقوہ بصم الحاء و سکون الزای لعتان فی الصدور و ھو ہما بمعنی اسم الفاعل من خزینہ کاخزینہ (ان فرعون و هامان) و نیربہ (وجنودہما کانوا خاطبین) الخطباء ای عاصین ففوقوا علی یدہ (و قالت امرأت فرعون) وقد ھتم مع اعوانہ یقتلہ ھو قرۃ عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا او نتخذہ ولک فاطاعوها (و ھم لا یشرعون) بعاقبہ امرہم معہ (واصبح قودام موسی) لما علت بالتقاطہ (فارغان) مما سواہ (ان) تخففہ من الثقیلہ و اھمھا مخذوف یتھا (کادت لتبدی بہ) ای بانرکبھا (لولا ان ربطنا علی قلبہ) بالصبر ای سکتاہ لتکون

ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم
البحر ای البیل (ولا تخافی) عرقہ (ولا تحزنہ) لفرأیہ
(ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین) فان ضعته
ثلاکہ أشهر یسکری و خافت علیہ فوضعتہ فی تابوت
مطی بالقار من اخل مہد لہ فیہ و اعلقتہ و القتہ
فی بحر البیل لیل (فالتقطہ) بالتابوت صیغۃ اللیل
(ال) اعوان (فرعون) فوضعتہ بین یدیک و فتح
واخرج موسی منہ و هو یص من اہامہ لبنا لیكون
لکم ای فی عاقبہ اکمر (عدو) یقتل رجالکم (و تحزنہ)
یسبغہ نساءھم و یقرقوہ بصم الحاء و سکون الزای
لعتان فی الصدور و ھو ہما بمعنی اسم الفاعل من خزینہ
کاخزینہ (ان فرعون و هامان) و نیربہ (وجنودہما کانوا
خاطبین) الخطباء ای عاصین ففوقوا علی یدہ
(و قالت امرأت فرعون) وقد ھتم مع اعوانہ یقتلہ
ھو قرۃ عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا
او نتخذہ ولک فاطاعوها (و ھم لا یشرعون) بعاقبہ
امرہم معہ (واصبح قودام موسی) لما علت بالتقاطہ
(فارغان) مما سواہ (ان) تخففہ من الثقیلہ و اھمھا
مخذوف یتھا (کادت لتبدی بہ) ای بانرکبھا
(لولا ان ربطنا علی قلبہ) بالصبر ای سکتاہ لتکون

ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم
البحر ای البیل (ولا تخافی) عرقہ (ولا تحزنہ) لفرأیہ
(ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین) فان ضعته
ثلاکہ أشهر یسکری و خافت علیہ فوضعتہ فی تابوت
مطی بالقار من اخل مہد لہ فیہ و اعلقتہ و القتہ
فی بحر البیل لیل (فالتقطہ) بالتابوت صیغۃ اللیل
(ال) اعوان (فرعون) فوضعتہ بین یدیک و فتح
واخرج موسی منہ و هو یص من اہامہ لبنا لیكون
لکم ای فی عاقبہ اکمر (عدو) یقتل رجالکم (و تحزنہ)
یسبغہ نساءھم و یقرقوہ بصم الحاء و سکون الزای
لعتان فی الصدور و ھو ہما بمعنی اسم الفاعل من خزینہ
کاخزینہ (ان فرعون و هامان) و نیربہ (وجنودہما کانوا
خاطبین) الخطباء ای عاصین ففوقوا علی یدہ
(و قالت امرأت فرعون) وقد ھتم مع اعوانہ یقتلہ
ھو قرۃ عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا
او نتخذہ ولک فاطاعوها (و ھم لا یشرعون) بعاقبہ
امرہم معہ (واصبح قودام موسی) لما علت بالتقاطہ
(فارغان) مما سواہ (ان) تخففہ من الثقیلہ و اھمھا
مخذوف یتھا (کادت لتبدی بہ) ای بانرکبھا
(لولا ان ربطنا علی قلبہ) بالصبر ای سکتاہ لتکون

ان ارضیعہ فاذا اخفت علیہ فالقیہ فی الیم
البحر ای البیل (ولا تخافی) عرقہ (ولا تحزنہ) لفرأیہ
(ان اراد وہ الیک وجاء لکم من المرسلین) فان ضعته
ثلاکہ أشهر یسکری و خافت علیہ فوضعتہ فی تابوت
مطی بالقار من اخل مہد لہ فیہ و اعلقتہ و القتہ
فی بحر البیل لیل (فالتقطہ) بالتابوت صیغۃ اللیل
(ال) اعوان (فرعون) فوضعتہ بین یدیک و فتح
واخرج موسی منہ و هو یص من اہامہ لبنا لیكون
لکم ای فی عاقبہ اکمر (عدو) یقتل رجالکم (و تحزنہ)
یسبغہ نساءھم و یقرقوہ بصم الحاء و سکون الزای
لعتان فی الصدور و ھو ہما بمعنی اسم الفاعل من خزینہ
کاخزینہ (ان فرعون و هامان) و نیربہ (وجنودہما کانوا
خاطبین) الخطباء ای عاصین ففوقوا علی یدہ
(و قالت امرأت فرعون) وقد ھتم مع اعوانہ یقتلہ
ھو قرۃ عین لی ولک لا تقتلوه عسی ان ینفعنا
او نتخذہ ولک فاطاعوها (و ھم لا یشرعون) بعاقبہ
امرہم معہ (واصبح قودام موسی) لما علت بالتقاطہ
(فارغان) مما سواہ (ان) تخففہ من الثقیلہ و اھمھا
مخذوف یتھا (کادت لتبدی بہ) ای بانرکبھا
(لولا ان ربطنا علی قلبہ) بالصبر ای سکتاہ لتکون

و کلام

من المؤمنين وقالت اخته قصبة فصرت به عن جنب وهم لا يشعرون ثم وحر من عليه الموضع
فبقيت اهل ذلكم على اهل بيت يكفونهم وهم لا يحسبون فردنا الى امره كي نقرر عينه
خرن ولتعلن وعد الله حق ولكن اكثرهم لا يعلمون والبلغ اسد واستوى اتيناها مكملا

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>من المؤمنین (الصدقین) بوعد الله وجواب لو کادک عليها ما قبلها (وقالت اخته) مني (قصص) اشع انه حق تعالی خبره (قصص) بانه (عن جنب) من مکان بعيد اختا کسا (وهم يشعرون) انهما اخته والله اعلم (وحررنا عليهما المراضع من قبل) ای قبل ردوه الی امه ای معناه من قبول ثدی مرضعه غیر امه فلم يقبل ثدی وحادیه من المراضع المحضرة (فقلت) اخته (هل اذکم علی اهل بیت) لما رأت حوهم علیه (یکفونکم لکم) یا ارضاع وغیره (وهم له ناصحون) وشرت ضمیر له بالمالک جوابا لکم فاحیت فجاءت بیمه فقبلت بها ولجأتهم عن قبوله بانها طيبة الز طیبة اللبن فاذن لها بالرضاع فی بیها فرجعت به كما قال تعالی (فردناه الی امه فی تفرغیها) یلقاها (وخرن) حیث ین (ولتعلم ان وعد الله) برده اليها (حق ولكن اکرههم) ای الناس (لا یعلمون) بهذا الوعد وکان هذه امه فمکت عند هالی ان فطمتها واجر عليها اجر ثمال کایوم دینار واعدتها ثمالا حرنی فلت به فرعون فبرئ عنه کما قال تعالی حکایة عنه فی سورة الشعراء النوریک فینا ولیدت فینا من عمرک سنین (ولما بلغ أشده) وهو ثلاثون وثلاث (واستوی) ای بلغ أربعین سنة (انینا حکما) حکم</p>	<p>از باور دانه گان وگفت خواهرش را بر پی او برو پس بدید او از دور وقم فرعون فی الدین وحررنا عنهم مرضی وایمان پیش از مملوک غلامان پس خواهرش گفت ایا راه غایب شمارا بر اهل خانه که خبر داری این طفل کس را مرزی او بخاطر امان اند</p>	<p>آمان والون بین اور گھربا اسکی ہیں کو اسکی بی بی بچہ دیکھتی رہی اسکو اجنبی ہو کر اور انکو خبر نہوی اور روک رکھی تھیں جسے اس سے دایمان پہلے سے بچہ دہی پس بتاؤں تمکو ایک گھر والے وہ اسکو بال بین نمودار وہ اسکو بھلا جاہل سے واسے ہیں</p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۲۱ اخته و لا هذه

۲۴۳

[illegible]

وعلموا ذلك نجزي الحسينين ودخل المدينة على حين غفلة من أهلها فوجد فيها رجلين يقتتلان هذا من شيعته وهذا من عدو فاستغاها الذي من شيعته على الذي من عدو فوجدوه مومنين فقتلوا عليهما قال هذا من عدو الشيطان فإنه عدو مبغضين قال رب لي ظلمات نفسي واغفر لي فغفر الله له هو العفو الرحيم قال رب عافيت على قلبي اكون ظهير المجرمين فاصبح في البدن تهاوناً يترقب فإذا الذي استنصره بالامس استنصره

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

خود قتل و دخل المدينه - گفت اين مرد چون ندانست چو در قتل را بعد از قتل خود پس بخون مقدم شد و پس گفت زن او آسيه را اين صبي است پس در گذشت و چون در قتل او و حکم کرد با جرح صوبي از شهر خود پس داخل شد و صوبي از شهر خود را به رستم و در نهايت جواني رسيد چنانچه خود خد اشيا را داخل المدينه - الا به خطيب خود امر فرموده بمان است - پس شکر را که در موسی بر درگاه خود را برين نعمت محضت باين طور گفت ای پروردگار من حق ایاه و عظمی تو را بر خرام بود و در گناه را - رستم را بر این نظر است که تمام کرد و بدی و غیبتی با خود نمائست سبطی که مرده باشد و قبل از قتل ای که خسته بود است و در گناه را در خطای خود و در حدود که در حد است و در المدينه و در حد است - چنين کند ای

وَلَمَّا وَرَدَ مَا مَدِينٍ وَجَدَ عَلَيْهِ أَمْرًا مِنْ النَّاسِ يُسْأَلُونَ^١ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ أَمْرًا آخَرَ حَدَّثَ ذَلِكَ الْخَطْبُ بِمَا قَالَ إِبْرَاهِيمُ حَتَّى يُصَدِّقَ الرَّعَاوِيُّ أَبْنَا شَيْخٍ كَبِيرٍ فَسَفَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ عَلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ فَجَاءَتْهُ أَجْدَادُهُ لَمَشُوا عَلَى شَيْخٍ وَقَالَتِ ابْنُ أَبِي بَكْرٍ لِيَحْيَى إِنَّكَ جَرْمٌ مَسْقُوتٌ لَسَادٌ

[illegible][illegible][illegible]

الحمد لله رب العالمين

فتح الرحمن

جلال

پس چون موسیٰ بیا مندر دیک شعیب
و نظر کرد پیش او قصه را
و گفت که ای شیخ ما را از این
موضع دور گردان

۱. شمس المیران گفت
 ۲. دیر که فرعون از بر من قهرمانی بود
 ۳. بلی ازین دود خدای پدین
 ۴. و آن صفرا بود ۱۲۰۰
 ۵. سزد و بگریه او را بر این
 ۶. که بگریه او را بر این
 ۷. بهترین که بگریه او را بر این
 ۸. یا انت باشد

فقط شعیب پر این من میجو ایام کربلا
دویم ترا می
زین دود غم خود بشیر طراکم نزدوری

شمس
 اگر تمام کنی ده سال را پس آن تیرج
 در یک تو و نیمی از کرم شمس افکنم
 حق جزو کار و کار

پھر جب پہنچا اُس بس اور یہاں کیا
اُس نے احوال

نہایت قرین آیات و اس قیوم

بے انصاف سے۔ یوں

اُن دونوں میں سے ایک ایسا ملک

شکریہ کے لئے اللہ

فہرستوں کو توڑ کر دیا جاتا ہے اور جو

فلا راور پوایا شت و ارفا

ہاں چاہتا ہوں کہ بیہوشوں تجھ کو

فی الجہان دولوں سے اس کے

تجدید بیرون

عزیز اگر تو بویا کرے دس تو

۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲

میں نے یاد کیا ہے کہ اگر اس نے جانا

الحمد لله الذي جعل القرآن
موسمًا من موسمي القرآن

قول با امانت یا موقوفه - آورده اند که هر قدر از دنیا میسر شود که در امانت و قنوت اواز می سلام کرد به حضور و انصاف در پیش می ماند جای و کشید و دل و صورت و اطراف و دانه پیرهن با کمر از غلبه و آ
رو باز گفت شعیب علیه السلام چون حال انقضای یافتن سال فی الله را فرستاد

قَالَ ذَلِكَ سَنِي وَبَيْنَكَ أَيُّهَا الْبَرُّ قَضَيْتَ وَلَا عُدْرَانُ عَلَى قَوْلِهِ عَلَى مَا تَقُولُ وَيَكْفِيكَ فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَمْرَ وَسَلَّمَ رُوحَهُ
النَّاسُ مِنْ جَانِبِ الْخُطُوبِ قَالَ قَالُوا لَهُ أَفَمَكَرَ الَّذِي أَنْتَ قَالَ أَلَيْسَ كَيْفَ تَمْنَى لِي أَنْ يَجِدَ وَمِنْ النَّارِ لَعْنَتُكُمْ فَصَطَلُوا فَلَمَّا نَهَا
نُوحِي عَنْ شَطْحِ الْوَادِ أَيْمَنَ فِي الْمَقْعَدِ الْمُبَارَكِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنَّ يُوسَى لِي قَالَ اللَّهُ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَأَنَّ لِي عَصَاكَ

عشر

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلائل	التماریا
پوٹہ میرٹھو چکا	گفت حوسى اُمیت محمد	الْوَاقِنَ وَالْعَهْدِ (قَالَ) مُوسَى (ذَلِكَ) الَّذِي قُلْتِ	
میرٹھو تیرے چچ جو حوسى ہوتے ان	میرٹھو میں دو میان تو ہر کدام ازین دو پوٹہ	يَسْفِي وَيَذِيكَ لَيْمًا كَجَلِيلٍ) أَوِ الْغَبْرِ وَمَا زَادَ أَيْ عَمِي	
پوری کردوں سو ز یادنی بنو مجھ پر	کہ لاکھ نقدی بننا شد بر من	(قَضَيْتِ) بِهِ أَيْ قَرَعْتَ مِنْهُ (وَلَا عُدَّ) وَأَنْ عَلَيَّ (بَطْلًا	
اورا شد بر چھو شا اسکا جو ہم کہتے ہیں	وہذا بر اینچہ میگویم گو کہ است	الزِّيَادَةِ عَلَيْهِ) (وَاللَّهُ عَلَيَّ أَنْقُولُ) أَتْلُوَانَتْ (وَكَيْلُ)	
		حَفِظْتُ وَشَهِدْتُ فَتَمَّ الْعَقْدُ بِذَلِكَ وَأَمَّا شُعَيْبٌ فَكَانَتْ	
		أَنْ تُعْطِيَ مُوسَى عَصَايَ دَفْعَ يَدِ السَّبَاعِ عَنْ غَمَرٍ وَكَأَنَّ	
چتر جب پوری کر چکا	پس چون لوا کرد	عَصَى الْأَنْبِيَاءِ عِنْدَهُ فَوَقَعَ فِي يَدِهَا عَصَى إِبْرَاهِيمَ مِنْ	
موسى وہ مدت	موسى معادرا	أَصْلُ الْجَبَةِ فَأَخَذَهَا مُوسَى بِإِصْبَعَيْهِ (فَلَمَّا قَضَى	
اور لیکر چلا اپنے گھر والوں کو	در وں شد باہل خود	مُوسَى أَنْجَلَ) أَيْ رَغِيَهُ وَهُوَ ثَمَانٍ وَتِسْتَرِ سِنِينَ	
رکھی بیات کی طرف سے	دیر بجائے کوہ طور	وَهُوَ الْمُظُنُّونَ بِهِ (وَسَارَ بِأَهْلِهِ) زَوْجَتَهُ وَأَهْلَ بَنِيهَا	
ایک ایک کہا اپنے گھر والوں کو چھو	نقش گفت باہل خود توقف کشید ہزار	خَوْصَرِ النَّاسِ) أَبْصَرَ مِنْ بَعِيدٍ (مِنْ جَانِبِ الْمُظُنِّ)	
پس نے دیکھی ہی	دیکھ پر ہم	أَسْمَ جَبَلٍ) (فَأَرَاهُ قَالَ) هَٰذَا أَمَكُوا أَهْنًا (أَتَيْتِ	
ایک ایک سناتے آؤں تمھارے	آتشى امید دارم کہ از اینجا بیارم خبر برا	نَلُّوْا عَلَى أَيْدِيكُمْ مِنْهَا خَبْرًا عَنِ الطَّرِيقِ وَكَانَ قَدْ أَخْطَا	
پس دیکھی کچھ خبر	یا بیارم شعلہ از آتش	أَوْجَدْتُهُ) (بِتَثْلِيثِ الْحَبْرِ قِطْعَةً أَوْ شَعْلَةً (مِنْ النَّارِ	
با انکار اکت	بودر شعلہ تحصیل کری کشید	لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ) (تَشْتَدُّ فَيُؤْنُ وَالظَّاءُ يُدَلُّ مِنْ تَاءٍ	
شاید ہم تابو	پس چون آمد نزدیک آتش	أَوْ فِعَالٍ مِنْ صَلَّى وَالنَّارُ كَسْرُ اللَّامِ وَفَتْحُهَا) (فَلَمَّا أَتَاهَا	
چتر جب پہنچا اُس پاس	اواز دہا شد از گراں راست میدان	لُؤْيِي مِنْ شَاطِئِ) (جَانِبِ) (الْوَادِ لَا يَمِينِ) (لُؤْيِي فِي	
اورا تیرے بیٹے میدان کے داہنے کنارے	جایگاہ با رکبت از میان دخت	الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ) (لُؤْيِي لِسَمَاءٍ كَلَامَ اللَّهِ فِيهَا (مِنْ حَجَرٍ	
رکت دے تختہ جن اُس دخت سے	پوٹہ میرٹھو تیرے چچ جو حوسى ہوتے ان	بَدَلٍ مِنْ شَاطِئِ) (بِإِعَادَةِ الْجَارِ لِسَانِهَا فِيهِ وَهِيَ شَجَرَةٌ	
	گو ای موسى	عَنْكَابُ لُؤْيِي أَوْ عَوْشَجٍ (أَنَّ) مَفْسُورَةً كَخَفَقَةٍ (يَا مَوْ	
	گو ای موسى	لِي) أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ) (وَأَنَّ الْقِيَّ عَصَاكَ) (فَالْفُلُ	

[illegible]

فَلَمَّا كَانَتْ لَهَا جَانٌّ وَفِي مَدِيرٍ وَلَيْعَقِبَ يَامُوسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ أَسْلَفَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْجِبُ بَصِيصًا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَلَمَّا كَانَ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَكَيْفَ أَنْ يَقْتُلُونَنِي وَأَخِي هَارُونَ هُوَ أَفْضَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَلِّيْ لِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَلِّمُونَنِي

جلالین	معنی	موضع القلن
(فَلَمَّا كَانَتْ لَهَا جَانٌّ وَفِي مَدِيرٍ وَلَيْعَقِبَ يَامُوسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ أَسْلَفَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْجِبُ بَصِيصًا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ وَأَضْمَمَ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَلَمَّا كَانَ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَنْهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَكَيْفَ أَنْ يَقْتُلُونَنِي وَأَخِي هَارُونَ هُوَ أَفْضَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَلِّيْ لِي إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَلِّمُونَنِي)	پس چون دید که عصا حرکت میکند گویاوی ماری است رومی بگو ایند پست دانه و باز گشت گفت ای موسی پیش آئی و ترس هر چند ایمانی و در آرد ست خود را در میان خود تا بیرون آید شهادت ده از غیر علی پس این بود نشدند و آمد از جانب پروردگار پس فرعون و جماعت او هر چند ایشان بودند که در کار حق گفتند ای پروردگار من هر چند من گنایم از حق آن خصم را پس از من برتر است که من از حق برتر نیستم و تو را در حق پس بفرست او را همراه من مژدگنده که با او دردم را پس از من میترسم از آنکه دروغی بخندم را	چوب دیکھا کہ چو چھانے جیسے تساوی کی سنگینی ان پھر امنہ موز کر اور نہ پیچھے دیکھا ای موسی آگے آ اور نہ درجہ خطرہ نہیں پیچھا اپنا ماتھے اپنے گریبان میں کھل آؤے جہانہ کچھ برائی سے اور ملا اپنی طرف اپنا بازو دے و سب ہمیں تیری رب کی طرف سے فرعون اور اسکے سرداروں پر ہر ایک تھے لوگ بے حکم نہ بولنا ای رب میں نے خون کیا ہی ان میں ایک جی کا سودا ہوں کہ تجھ کو مارا الیک اور میرا بھائی ہارون اسکی زبان چلتی ہی تجھ سے زیادہ سو کو بھیج ساتھ میرے دو کو کہ تجھ کو سچا کرے میں درتا ہوں کہ تجھ کو جھوٹا کریں۔

فرد از غیر علی... ای پس در آورد موسی دست خود را در میان خود و گرد آن در جاکه روشن بود مثل شعاع آفتاب که می پوشید دنیا فی را از نور بازوی خود را - ای چون برسد ترا ترس بازو من
وین - ای بازو دشمنی رست پس - ای شود آن ترس بازو بر گرد دست تو رجالت اصلی خود را خطیب و ۵۰ فردا در دمر - در نظر بر جھان و ترغیب سببها تا غیر کند از کلام مرا و جیسے و ب ترغیب
نور - بزرگوار است

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى التَّوْحِيدِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَضُرُّونَ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعَنَهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْقَبُوحِينَ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ آلِ مُوسَى إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ وَلَا كُنْتَ أَتَقَرُّ فَاذْكُرْ لَكَ الْغَيْبُ وَمَا كُنْتَ تَأْوِي فِي أَهْلِ مَكِّ تَتَلَوْا عَلَيْهِمْ وَإِنَّا لَكُنَّا مُرْسِلِينَ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ	اور انہیں ایمان لائے اور انہیں ایسا بنا دیا کہ موسیٰ انہیں نبوی آتش اور روز قیامت نصرت دلا دے اور انہیں ایمان لائے اور انہیں ایسا بنا دیا کہ موسیٰ انہیں نبوی آتش اور روز قیامت نصرت دلا دے	اور کیا ہم نے انکو سردار بلاتے دوزخ کی طرف اور قیامت دن انکو مدد نہیں اور پیچھے رکھی انہیں اس دنیا میں بھٹکار قیامت کے دن ان پر برائی ہی اور دیکھ موسیٰ کو کتاب اس پیچھے لکھا چکے اگلی سجھانے کوگون کو
وَجَعَلْنَاهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى التَّوْحِيدِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يَضُرُّونَ وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعَنَهُ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْقَبُوحِينَ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ آلِ مُوسَى إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ وَلَا كُنْتَ أَتَقَرُّ فَاذْكُرْ لَكَ الْغَيْبُ وَمَا كُنْتَ تَأْوِي فِي أَهْلِ مَكِّ تَتَلَوْا عَلَيْهِمْ وَإِنَّا لَكُنَّا مُرْسِلِينَ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ	اور انہیں ایمان لائے اور انہیں ایسا بنا دیا کہ موسیٰ انہیں نبوی آتش اور روز قیامت نصرت دلا دے اور انہیں ایمان لائے اور انہیں ایسا بنا دیا کہ موسیٰ انہیں نبوی آتش اور روز قیامت نصرت دلا دے	اور کیا ہم نے انکو سردار بلاتے دوزخ کی طرف اور قیامت دن انکو مدد نہیں اور پیچھے رکھی انہیں اس دنیا میں بھٹکار قیامت کے دن ان پر برائی ہی اور دیکھ موسیٰ کو کتاب اس پیچھے لکھا چکے اگلی سجھانے کوگون کو

ایمان خلق القصص

۸۰

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ

حَرَامًا آمَنُوا بِحَبْلِ لَيْسَةٍ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقٌ مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِكَ مِثْلَهُ بَطْرًا مَّعِيشَتِهَا
فَنَالَتْ مَسَافِكَهُمْ لَمْ تَكُن مِّنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا لَنُحْشِلُ الْأَوَّلِينَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي
أُولَٰئِكَ رَسُولًا وَكَانُوا عَلَىٰهَا يَتَوَلَّوْنَ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ وَمَا أَوْثَقْنَا مِنْ شَيْءٍ مِّمَّا تَتَعَاضَّ بِهَا الْحَيَوةُ الدُّنْيَا
وَنُفِثَتْ بِهَا زِينَتُهَا وَمَا كَانَ غَرْبًا وَلَا يُغْنِي عَنْهَا كَثُوبٌ قَلِيلٌ وَعَدْنَا هَٰؤُلَاءِ حَسَنًا فَهِيَ كَآفٍ مِّنْ مَّتَّعْنَاهُمْ مَّتَاعَ الْيَوْمِ الدُّنْيَا
ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ مِنَ الْخَاضِرِينَ وَيَوْمَ يَأْتِيهِمْ مَّقُولٌ لِّئِنْ شَرَكَايَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ

جلا لیں	فتح الرحمن	موضح القرآن
حَرَامًا آمَنُوا بِحَبْلِ لَيْسَةٍ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقٌ مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِكَ مِثْلَهُ بَطْرًا مَّعِيشَتِهَا	در حری با اسن رسانیدہ شود بستی دی	ادب کے مکان میں بنا کر کچھ آئے ہیں اس طرف
بَعْضُ الْعَرَبِ عَلَىٰ بَعْضٍ يَّحْسِبُ بِالْفُقَاتِ يَتَوَلَّوْنَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ	میسوہ نازہ جنس روزی از رویک ما دیکھن بیشترن ایشان فی داند	میسوہ ہر جنس کی روزی ہماری طرف پر بہت افسوس چہ نہ رکھتے تھے
ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ (مِنْ كُلِّ اَوْبٍ رِزْقًا) لَهُمْ (مِنْ لَّدُنَّا) اَيْ عِنْدَنَا وَلَٰكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ اِنَّ مَا نَقُولُهُ حَقٌّ	وہاں ہلاک کر دیم دی را کہ از حد در گذشتند در گذران خود افعال بدہ	اور انہی کھیا اس جملے رستیاں جو اسرا جکی حیات انہی گذران میں
وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِكَ مِثْلَهُ بَطْرًا مَّعِيشَتِهَا	پس ایسا است جای ماندن ایشان نہ اندیشہ اندازند	اب یہ ہیں مان کے گھر بسے نہیں ان کے چھ گھر تھے دین اور ہم
وَأُرِيدُ بِالْقُرَىٰ أَهْلَهَا فَتِلْكَ مَسَافِكُهُمْ لَمْ تَكُن مِّنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا لِّمَّا تَرَوْهُم مُّوَاوِعَهُمْ وَكُنَّا لَنُحْشِلُ الْأَوَّلِينَ	بعد از ایشان مگر اندکی و نمودیم باند ازندہ میراث ایشان از روز گذران	پس یہ ہیں مان کے گھر بسے نہیں ان کے چھ گھر تھے دین اور ہم
مِنْهُمْ (وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَىٰ) يَطْلُمُ أَهْلَهَا (حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ) اَيْ اَعْظَمُهَا (رَسُولًا) يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا	وہ گزشتہ پروردگار تو ہلاک کنندہ دین کے ہلاک کر دیم دی را کہ از حد در گذشتند	اور تیرا رب نہیں کھیا نے والا بسین کو جب تک
وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ (يَتَكَذِّبُ الرِّسْلُ) وَمَا أَوْثَقْنَا مِنْ شَيْءٍ مَّتَاعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا وَنُفِثَتْ بِهَا زِينَتُهَا	وہ گزشتہ ہلاک کنندہ و دہا گزشتہ حال کہ اہل انہا گزشتہ ہلاک کنندہ	اور ہم نہیں کھیا نے والے استون کو وہاں کے لوگ گناہگار ہوں
وَيَوْمَ يَأْتِيهِمْ مَّقُولٌ لِّئِنْ شَرَكَايَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ	وہ روز قیامت از حاضر و گان است یعنی در ہذا اب خدان باندہ	اور جو اس کے پاس ہی سو رہی اور رہنے والا کہا نکلو بوجھ نہیں
يَعْنِي (وَمَا عِنْدَ اللَّهِ) وَهُوَ تَوَلَّيْهِ (خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ) أَفَلَا يَعْلَمُونَ	ایک وعدہ دلو ہمیشہ استقامت و وفا دہی	بھلا ایک شخص جو ہمیں وعدہ دیا ہی کہ اجھا وعدہ سوہ کو پانے والا ہی
بِالْكَافِرِ وَالْكَافِرِ الْبَاقِي خَيْرٌ مِنَ الْفَاقِي (أَمِنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدًا حَسَنًا فَهِيَ كَآفٍ مِّنْ مَّتَّعْنَاهُمْ مَّتَاعَ الْيَوْمِ الدُّنْيَا)	وعدہ نیک پس او در باندہ انیت مانند کسے باندہ	بھلا ایک شخص جو ہمیں وعدہ دیا ہی کہ اجھا وعدہ سوہ کو پانے والا ہی
مَتَّعْنَاهُمْ مَّتَاعَ الْحَيَوةِ الدُّنْيَا) فَيُرْوَدُ عَنْ قُرَيْبٍ (ثُمَّ هُوَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ مِنَ الْخَاضِرِينَ) الْتَارَ الْأَوَّلُ لِلْمُؤْمِنِ	کہ بہرہ مند ساختہ منفعت زندگانی دنیا باز	وہ قیامت کے دن ہزار آبا اور جسد انکو چا رگیا تو
وَالثَّانِي لِقَا فِرَاقٍ تَسَاوِي بَيْنَهُمَا (وَ) اذْكَرُ يَوْمَ يَنفِثُ اللَّهُ (مَقُولًا) لِّئِنْ شَرَكَايَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ	پس گوید کیا انان شرکیان من کہ شما ممان فی عرویدہ	کہ کیا کہاں ہیں میرے شریک جنگ تم دعویٰ کرتے تھے

[illegible]

[illegible]

10

لَا يَأْتِي الْقَوْمَ بِمُؤْمِنِينَ وَقَالَ الْإِنَّمَالُ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْ كَالَّذِينَ مَكَرُوا بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا شَتَّى مَقَامٍ الْيَمِينِ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَصِيبٌ
وَيُلْعَنُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَمَلَأَكُمْ مِنْ نَاصِرَتِهِ أَعْمَالَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ قَالَ تَزَكَّى أَعْمَلُ إِلَّا إِلَى رَبِّي أُنَابُ وَإِنَّهُمْ لَحَالِكُونَ
لَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَ الْمُؤْمِنِينَ إِنَّمَا يُرِيدُ لِلْكَافِرِينَ وَلِلظَّالِمِينَ

[illegible]

فرویس باشد است - پس گویید تصدیق کردم در ادراک الوهانی السلام که او برانده و بقولش را در زنده او بود و اول منسک ایمان آورد و ایمان داد و فیکدیگر در انش را که می سوزد و در این راه است و دست خور و گفت ابراهیم
سازگار و خرم و در وی ایمان آورده بود و همیشه در تسبیح و در خوانش میجه میباید که اگر برادر در این من و نگذاشت خودم را و بخت نمود و از سواد و در حق نبود و گفت ام ۲۸

لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ أَفَبِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطِعُونَ السَّبِيلَ وَأَقَامْتُمْ إِلَى عَذَابِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الْغَايِبِينَ قَالُوا أَتُحِبُّونَ الْفَاحِشَةَ أَكُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ قَالَ رَبِّ نَصُرْ عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ وَكَانَ تَمَرٌ مِنْ ثَمَرِهِمْ يَسْقَى الْفَالِقِينَ قَالُوا إِنَّا هَاهُنَا قَرْيَةٌ أَنْ نَمْلِكَ أَهْلَهَا كَمَا نَمْلِكُ لُوطًا قَالُوا لَنْ نَعْلَمَ بِهَا شَيْئًا وَكَانُوا كَانِثِينَ الْغَابِرِينَ وَكَانَ جَاءَتْ رَسُولَنَا لُوطًا سَيِّئًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَكَانُوا كَاخْفَ وَكَانُوا كَاخْفَ وَكَانُوا كَاخْفَ

اخلاص العنکبوت
عشر

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
الثَّانِيَةِ وَأَن خَالَ كَفَ بَيْدَهُمَا عَلَى الْوَحْيَيْنِ فِي الْمَوْضَعَيْنِ	۱۔ معنی آید کہ بھائی را کہ پیش دستی	۱۔ آئے ہو بھائی کے کام پر تم سے پہلے
لَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ أَيْ ذُبَارِ الرِّجَالِ (مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ) أَوَلَيْسَ وَلَكِنْ أَكُنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ	۲۔ نکرہ است برشتہ سبوی آن	۲۔ نہیں کیا
وَتَقَطَّعُونَ السَّبِيلَ طَرِيقَ الْمَآءِ بِفَعْلِكُمْ الْفَاحِشَةَ	۳۔ قطع کرنے سے	۳۔ کسی نے جہان میں کیا تم دوزخ سے سو
مَنْ يَمُرُّكُمْ فَتَرَكَ النَّاسَ الْمُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۴۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۴۔ اور راہ مارتے ہو
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۵۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۵۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۶۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۶۔ برا کام
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۷۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۷۔ بھوکے جواب نہ تھا اس کی قوم کا گھر
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۸۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۸۔ یعنی کہ لوگ نے اہم پرانت انہی
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۹۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۹۔ اگر تو شہابی
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۰۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۰۔ بولا اے رب میری مدد کر
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۱۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۱۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۲۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۲۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۳۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۳۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۴۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۴۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۵۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۵۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۶۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۶۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۷۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۷۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۸۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۸۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۱۹۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۱۹۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں
مُسَرِّكُمْ (وَأَتُونِ فِي نَادِيكُمْ)	۲۰۔ معنی آید کہ جو لوگ تم سے گزرے	۲۰۔ اور گزرتے ہو اپنی مجلس میں

اور گزرتے ہو

الحق العکبر
۲۹
خمس

وَأَهْلَكَ لَا أَمْرَ لَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِنْ سَمَاءٍ مِمَّا كُنَّا لَا نُفِيقُونَ
وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُ آيَةً بَيْنَهُمْ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ وَلِي مَدِينٍ خَافَهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجِعُوا إِلَهُكُمْ
وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ فَكَذَّبُوهُ فَخَذَّكَهُمْ الرَّحْمَةُ فَاصْبِرُوا فِيهِمْ جَانِمِينَ وَعَادُوا مُؤْمِدًا وَقَدْ
تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَزَيْنِ لَكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُمْ فَصَلَهُمُ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا بِأَعْيُنٍ فَكَلَّا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
۱۰۰ اور تیرے گھر کو مگر تیری عورت رہ گئی رہنے والوں میں سے ہلکے آثار کی بجائے	۱۰۰ وہاں تو ایم مگر زن تو باشت مار باقی ماندگار ہر اینہ مافرد آئندہ ایم بر اہل اس دیہ عقوبتی را	وَالْخَفِيفِ (وَأَهْلَكَ لَا أَمْرَ لَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ) وَضَبَّ هَلَاكَ عَطْفًا عَلَىٰ حَمَلِ الْكَافِ (إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ) بِالشَّدِيدِ وَالْخَفِيفِ (عَلَىٰ أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا) عَدَا بَا (مِنْ السَّمَاءِ مِمَّا كُنَّا لَا نُفِيقُونَ) (كَانُوا يُفْسِقُونَ) بِأَيِّ سَبَبٍ فَسَقُوا (وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُ آيَةً بَيْنَهُمْ) ظَاهِرَةً هِيَ آيَاتُ خَرَابِهِمْ (لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ) (يَتَذَكَّرُونَ) (و) أَنْزَلْنَاهُ (إِلَىٰ مَدِينٍ خَافَهُمْ شُعَيْبًا) فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجِعُوا إِلَهُكُمْ (أَخْشَوْهُ هُوَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ) (وَكَا) تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ) (حَالٌ مُوَكَّدَةٌ لِعَامِلِيهَا مِنْ) عَنِّي بِكُفْرِ الشُّكْرِ أَفْسَدَ (فَكَذَّبُوهُ فَخَذَّكَهُمْ الرَّحْمَةُ) الَّذِي لَمْ يَشُدَّ يَدَهُ (فَاصْبِرُوا فِيهِمْ جَانِمِينَ) (و) بَارِكِينَ عَلَى الرِّكْبِ مَبْتَلِينَ (و) (أَهْلَكَ كُنَّا) (عَادًا وَمُؤْمِدًا) (وَالضَّرِ) وَتَرَكْنَاهُ عَنِّي الْحَيِّ وَالْقَبِيلَةِ (وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ) (أَهْلَكَ كُنْهُمْ) (مِنْ مَسَاكِينِهِمْ) (بِأَحْجَرٍ وَآيَمِنْ) (وَمِنْ لَكُمْ الشَّيْطَانُ) أَعْمَالَهُمْ) (مِنْ الْكُفْرِ وَالْمَعَاصِي) (فَصَلَّاهُمْ عَنِ السَّبِيلِ) سَبِيلِ الْحَقِّ (وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ) (ذَوِي بَصَائِرٍ) (و) أَهْلَكَ كُنَّا) (قَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ) (وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ) مِنْ قَبْلِ (بِالْبَيِّنَاتِ) (بِأَحْجَرٍ الظَّاهِرَاتِ) (فَاسْتَكْبَرُوا فِي) الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا بِأَعْيُنٍ (فَاقْنَيْنِ عَدْلًا) (فَكَلَّا)
۱۰۱ اس تبتی والوں پر ایک آفت آسمان سے اس پر کہ یہ بے حکم ہو رہے تھے اور چھوڑ رکھا جسے ان کا نشانہ نظر آتا بوجھتے لوگوں کو مس اور ٹھٹھا مدین میں اس انکا بھائی شعیب ہر بولہ لای قوم بندگی کرو اللہ کی اور توفیق دیکھو بچاؤں کی اور مت چھو زمین میں خرابی مچاتے مس پھر سکو بھٹھلا یا تو بکر الکو بھونچال صبح کو رہ گئے اپنے گھروں میں اور بچے بچے اور عاد کو اور ثمود کو اور تم پر کھل چکا ہی ان کے گھروں سے اور رجایا انکو سٹھان نے ان کے کاموں پر بھر روک دیا ان کو راہ سے اور تھے ہوشیار رہتے اور قارون اور فرعون اور ہامان کو اور ان میں سے مونی کھینچ کر لے کر ہر برائی کرنے لگے ملک میں اور نہ تھے چیر جانے والے پھر سب کو	۱۰۱ وہاں تو ایم مگر زن تو باشت مار باقی ماندگار ہر اینہ مافرد آئندہ ایم بر اہل اس دیہ عقوبتی را ار آسمان سے اس پر کہ یہ بے حکم ہو رہے تھے اور چھوڑ رکھا جسے ان کا نشانہ نظر آتا بوجھتے لوگوں کو مس اور ٹھٹھا مدین میں اس انکا بھائی شعیب ہر بولہ لای قوم بندگی کرو اللہ کی اور توفیق دیکھو بچاؤں کی اور مت چھو زمین میں خرابی مچاتے مس پھر سکو بھٹھلا یا تو بکر الکو بھونچال صبح کو رہ گئے اپنے گھروں میں اور بچے بچے اور عاد کو اور ثمود کو اور تم پر کھل چکا ہی ان کے گھروں سے اور رجایا انکو سٹھان نے ان کے کاموں پر بھر روک دیا ان کو راہ سے اور تھے ہوشیار رہتے اور قارون اور فرعون اور ہامان کو اور ان میں سے مونی کھینچ کر لے کر ہر برائی کرنے لگے ملک میں اور نہ تھے چیر جانے والے پھر سب کو	۱۰۱ وہاں تو ایم مگر زن تو باشت مار باقی ماندگار ہر اینہ مافرد آئندہ ایم بر اہل اس دیہ عقوبتی را ار آسمان سے اس پر کہ یہ بے حکم ہو رہے تھے اور چھوڑ رکھا جسے ان کا نشانہ نظر آتا بوجھتے لوگوں کو مس اور ٹھٹھا مدین میں اس انکا بھائی شعیب ہر بولہ لای قوم بندگی کرو اللہ کی اور توفیق دیکھو بچاؤں کی اور مت چھو زمین میں خرابی مچاتے مس پھر سکو بھٹھلا یا تو بکر الکو بھونچال صبح کو رہ گئے اپنے گھروں میں اور بچے بچے اور عاد کو اور ثمود کو اور تم پر کھل چکا ہی ان کے گھروں سے اور رجایا انکو سٹھان نے ان کے کاموں پر بھر روک دیا ان کو راہ سے اور تھے ہوشیار رہتے اور قارون اور فرعون اور ہامان کو اور ان میں سے مونی کھینچ کر لے کر ہر برائی کرنے لگے ملک میں اور نہ تھے چیر جانے والے پھر سب کو

وَأَهْلَكَ لَا أَمْرَ لَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ
وَلَقَدْ تَرَكْنَاهُ آيَةً بَيْنَهُمْ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ
وَلِي مَدِينٍ خَافَهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجِعُوا إِلَهُكُمْ
وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ فَكَذَّبُوهُ فَخَذَّكَهُمْ الرَّحْمَةُ فَاصْبِرُوا فِيهِمْ جَانِمِينَ
وَعَادُوا مُؤْمِدًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ مِنْ مَسَاكِينِهِمْ وَزَيْنِ لَكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُمْ فَصَلَهُمُ عَنِ السَّبِيلِ
وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا بِأَعْيُنٍ فَكَلَّا

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

[illegible]

[illegible][illegible]

الحمد لله
ع

مَتَوَى لِلْكَافِرِينَ وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَهُمْ صُبُلَنَا وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْحَسِينِينَ
سُورَةُ رُومٍ مَكِّيَّةٌ وَسُورَةُ نَسْرِ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** فِي سِتِّينَ آيَةٍ وَثَمَانِيَةِ ثَلَاثِينَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي آتَى الْإِنْسَانَ عِلْمًا وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْإِنْسَانِ لَكَنَّا فِتْنًا
وَمِنْ تَجَدُّدٍ وَيُؤْمِنُ بِالْغَيْبِ يُقَرُّ الْمُؤْمِنُونَ فِي بَيْتِ اللَّهِ

جلالین

فتح الرحمن

موضع القوات

مَاوَى (لِلْكَافِرِينَ) اِنِّي هَذَا لَكَ وَهُوَ مِنْهُمْ وَالَّذِينَ
جَاهَدُوا فِيْنَا فِي حَقِّنَا (لِلْهٰدِيْنَهُمْ سَبِيْلًا) اِيْطَرَقَ
السَّبِيْلُ لَنَا (وَاِنَّ اللّٰهَ مَعَ الْحَسَنِیْنَ) الْمُؤْمِنِيْنَ بِالنَّبِيِّ الْغُرِّ
سُوْرَةُ التَّوْحِيْدِ وَهِيَ سِتٌّ وَتِسْعٌ وَمَسُوْرَةٌ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 اللَّهُ أَكْبَرُ مَرَّةً بِه (غَلَبَتِ الرُّومُ) وَهُمْ أَهْلُ
 كِتَابٍ غَلَبَتْهَا فَارِسٌ وَلَيْسُوا أَهْلُ كِتَابٍ بَلْ يَعْبُدُونَ
 الْأَوْثَانَ فَفَرَّجَ كُفَّارُكُمْ بَذْلَ لَكَ وَقَالُوا الْمُسْلِمِينَ نَحْنُ
 فَغَلَبْنَاهُمْ ثُمَّ غَلَبَتْ فَارِسُ الرُّومِ (فِي أَدْنَى الْأَرْضِ) أَيِ أَقْصَى
 رُصِ الرُّومِ إِلَى فَارِسٍ بِحَزْرٍ وَقَالَتْ فِي فِيهَا الْجَيْشَانِ وَالْبَادِ
 بِالْأَعْرَافِ فَارِسٌ وَهُمْ أَيِ الرُّومِ (مَنْ بَعْدَ غَلَبِهِ) أَوْ ضَيْفُ
 لَمَّا صَدُرَ إِلَى الْمَفْعُولِ أَيِ غَلَبَهُ فَارِسٌ يَا هُمْ (سَيُغْلِبُونَ)
 فَارِسٌ (فِي بَضْعِ سِنِينَ) هُوَ مَا بَيْنَ الثَّلَاثَةِ إِلَى السَّبْعِ وَالْأَشْرَ
 فَالْتَقَى الْجَيْشَانِ فِي السَّنَةِ السَّابِعَةِ مِنْ أَوَّلِ بَقَاءِ أَدَاكُورِ غَلَبَتْ
 الرُّومُ فَارِسَ (لِلَّهِ أَكْبَرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ) أَيِ مِنْ قَبْلُ
 غَلَبَ الرُّومِ وَمِنْ بَعْدِهِ أَلْعَنَى أَنَّ غَلَبَهُ فَارِسٌ وَكَو
 غَلَبَهُ الرُّومُ ثَانِيًا بِأَمْرِ اللَّهِ أَيِ ارَادَتْهُ (وَيَوْمَئِذٍ) أَيِ
 يَوْمَ تَغْلِبُ الرُّومُ (يَقْرَأُ الْمُؤْمِنُونَ بِنُصْرِ اللَّهِ) أَيِ هُمْ
 عَلَى فَارِسَ وَقَدْ فَرَّجُوا بَذْلَ لَكَ وَعَلَوْا بِهِ يَوْمَ وَقُوعِهِ
 يَوْمَ يَذَرُ يَنْزُورُ حَزْرٍ يَنْزِلُ بَذْلَ لَكَ فِيهِ مَعَ فَرَحِهِمْ بِنُصْرِ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

کافران را و آنکه
چهار کردند خدا و ما التماس
بر اینهای خود با دشمنان
و هر کسین خدا باینکو کاران
سیوره روم کی است و آنکه
بنام خداوند بخشنده
مغلوب شدند قوم روم

مشرکوں کو اور جہنم سے
 جنت کی پکار واسطے ہم جہاد کیلئے
 ان کو اپنی راہیں
 اور بے شک اللہ ساتھ ہی نیکی
 والوں کے ساتھ
 شہادت دہم کی ہے نہ شہادت کی
 شروع اللہ کے نام سے جویت مہر
 نعمت دیکھنے والا
 دہ گئے ہیں روم

درد نزدیک ترین زبان یعنی در سر و دماغ

والتين بعد از مغلوب شدن
عالم جوادنداد
در چند سال
و بعد از این محاربت
با مدعیان مستطوف
کجی را کثیر است
خدا را است فرمان پیش از
چشمه را بر سر
و ان روز
عزیزم عالم
شاه و شاهزاده

اور وہ اس دینے پہ
اب غالب ہو گئے
کئی برس میں ملے

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>عَلَى الْمُشْرِكِينَ فِيهِ (يَنْصُرُونَ) يَنْصُرُونَ يَنْصُرُونَ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ</p> <p>بِالْمُؤْمِنِينَ (وَعَلَى اللَّهِ) مَصْدَرٌ بِكُلِّ لُغَةٍ</p> <p>بِفَعْلِهِ وَالْأَضْلُ وَعَلَهُمُ اللَّهُ النَّصْرُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ</p> <p>وَعَدَهُ (وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ) أَيْ كَفَّارٌ مَكَّةَ (لَا يَعْلَمُونَ)</p> <p>وَعَلَى النَّصْرِهِمْ (لَا يَعْلَمُونَ) ظَاهِرٌ مِنْ لِحْوَةِ الدُّنْيَا</p> <p>أَيَّ مَعَاشِيَتِهِمْ مِنَ التِّجَارَةِ وَالزَّرْعَةِ وَالْبِنَاءِ وَالْعَرِيسِ خِي</p> <p>ذَلِكَ (وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ) أَعَادَتْهُمْ تَأْكِيدُ</p> <p>(أَوَلَمْ يَتَفَكَّرْ لَمَّا فِي أَنْفُسِهِمْ قَفْ) لِيَرْجِعُوا عَنْ عَقْلِهِمْ</p> <p>(مَآخِذُ) لِلَّهِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا لَا يَأْخُذُ</p> <p>أَجَلَ مُسَمًّى لِذَلِكَ يَعْنِي عِنْدَ تَهْلُكِهِمْ وَبَعْدَهُ بِالْبَعْثِ</p> <p>(وَأَنْ كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ) أَيْ كَفَّارٌ مَكَّةَ رِبَاقَاءُ رَبِّهِمْ</p> <p>لَكَافِرُونَ (أَيُّ كَيْفُومُونَ) بِالْبَعْثِ بَعْدَ مَوْتِ (أَوَلَمْ</p> <p>يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ</p> <p>مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ أَمْثَلِهِمْ وَهَلْ هَلَاكُهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنْهُمْ</p> <p>رُسُلُهُمْ رَاكُوا أَلَسَدَهُمْ قُوَّةً) كَعَادُ وَتَمُودُ (وَأَتَا رَا</p> <p>الْأَرْضِ حَرَّتُوهَا وَقَبُوهَا الْبَرْقُ وَالْغُرُسُ) وَغَمْرُهَا</p> <p>الْأَشْمَاعُ (وَمَا) أَيْ قَامَتْ مَكَّةَ (وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ)</p> <p>بِالْحُجُجِ الظَّاهِرَةِ (فَمَا كَانَ لِلَّهِ لِيُظْلِمَهُمْ) بِلَهْلَاكِهِمْ بَعْدَ</p> <p>حَزْمٍ (وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ) بِتَأْكِيدِ نَبِيِّهِمْ رُسُلَهُمْ</p>	<p>باری ہی وہم ہر کہ خواہد داشت غالب</p> <p>مہربان و وعدہ کردہ است خدا و وعدہ</p> <p>وعدہ خلاف نمیکند خدا</p> <p>وعدہ خود را لیکن بیشتر بر دنیا</p> <p>میدانند ظاہر را از خبر زندگانی دنیا</p> <p>والت ان لا اخذت بغير لون الله</p> <p>ابا مال لكونه دمر خود</p> <p>وہم ہر کہ خواہد داشت خدا و وعدہ</p> <p>وعدہ خلاف نمیکند خدا و وعدہ خود را</p> <p>لیکن اکثر الناس ای کفار مکہ را</p> <p>وہم عن الآخرة ہم غافلون اعادتهم تاکید</p> <p>اولم يتفكر لما في انفسهم قف ليرجعوا عن عقولهم</p> <p>ماخذ لله السموات والارض وما بينهما لا يأخذ</p> <p>اجل مسمى لذلك يعني عند تهلكتهم وبعده بالبعث</p> <p>وان كثير من الناس اي كفار مکة رفاقاء ربهم</p> <p>لكافرون اي كيفومون بالبعث بعد موت اولم</p> <p>يسيروا في الارض فينظروا كيف كان عاقبة الذين</p> <p>من قبلهم من امثلهم وهل هلاكهم بينات منهم</p> <p>رسولهم راكوا اسدتهم قوه كعاد وتمود واتا را</p> <p>الارض حرثوها وقبوها البرق والغرس وغمورها</p> <p>الاشماع وما اي قامت مكة وجاءتهم رسلهم بالبينات</p> <p>بالحجج الظاهره فما كان لله ليظلمهم بهلاكهم بعد</p> <p>حزم ولكن كانوا انفسهم يظلمون بتأكيد نبيهم رسلهم</p>	<p>بندہ کے جسکی جا ہے اور وہی ہی</p> <p>رحم والا انک الله کا وعدہ ہوا</p> <p>خلاف نہ کرے گا اللہ</p> <p>اپنا وعدہ لیکن بہت لوگ نہیں جانتے</p> <p>جانتے ہیں اور اور دنیا کا جہنما</p> <p>اور وہ لوگ آخرت سے خبر نہیں رکھتے</p> <p>کہا دیا نہیں کرتے اپنے جی میں</p> <p>اللہ نے بتایا آسمان زمین اور جو لوگ</p> <p>سچے ہیں سو تحقیق سادہ ہر اور</p> <p>ظہر سے وعدہ ہے</p> <p>اور بہت لوگ اپنے رب کا</p> <p>نہیں مانتے وہ کہا</p> <p>ہر سے نہیں ملک میں جو دیکھتی آخر</p> <p>نہیں ہوا ان سے</p> <p>انکون کا</p> <p>انہ سے ان سے زور میں</p> <p>نہیں اٹھائی اور ربانی</p> <p>ان کے رب نے سے زیادہ اور پہنچے ان</p> <p>باس رسولی کے کھلے حکم لیکر</p> <p>اور اللہ تعالیٰ پر ظلم کرنے والا</p> <p>لیکن کہ اپنے آپ برا کرتے تھے وہ</p>

[illegible]

بحالین

فتح الرحمن

موضح القرآن

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ام ویدار ایدان آنکه شریک میگردد و نیز باز در تاجیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عش

[illegible]

جلالین

فتح الرحمن

سورة القرآن

مِنْ مِمَّا مَلَكَتْ يَمَانُكُمْ أَيْ مِنْ مِمَّا لَيْتُمْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ لَكُمْ
 (فِيهَا نَزَعْنَاكُمْ مِنْ أَمْوَالِ الْغَيْرِهَا (فَابْتِغُوا) وَهُمْ فِيهِ
 سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ) أَيْ أَمْتَالِكُمْ كَأَمْتَالِكُمْ
 وَأَلَسْتُمْ بِهِمْ بِمَعْنَى التَّفْهِ الْمَعْنَى لَيْسَ إِلَهُكُمْ شَرْكَاءُكُمْ إِلَى
 الْخُرُوعِ عِنْدَكُمْ وَكَيْفَ يَجْعَلُونَ بَعْضَ مِمَّا لِلَّهِ شَرْكَاءَ
 لَهُ لَكَ الْكَافِرُ نَفْسُ الْكَاذِبِ (بُذِبَتْ بِهَا مِثْلُ ذَلِكَ التَّفْصِيلِ
 (لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ) يَتَذَكَّرُونَ (بِالشَّيْءِ الَّذِي تَطْلُقُونَ
 بِأَلْسِنَتِكُمْ) أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ مِنْ يَهْدِي مَنْ
 أَضَلَّ اللَّهُ) أَيْ كَاهِدِي لَهُ (وَمَا لَكُمْ مِنْ نَاصِرِينَ) مَا يَنْصُرُ
 مِنْ عَذَابِ اللَّهِ (فَاقِمِ) يَأْتِمِرُ (وَحُكْمَ الَّذِي هَيَّأَ
 مَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ خَلَصَ بِكَ لِلَّهِ أَنْتَ وَمَنْ تَبِعَكَ
 (فِطْرَةَ اللَّهِ) خَلَقْتَهُ (الَّتِي فُطِرَ خَلْقَ النَّاسِ عَلَيْهَا) وَهِيَ
 ذِيَّةُ) أَيْ الزُّمُوهَا (كَتَبَ بِكَ لَخَلْقِ اللَّهِ) لِذِيَّةِ) أَيْ كِتَابُهُ
 بَانَ يُشْرِكُوا (ذَلِكَ الَّذِي الْقِيَمَةُ) السَّعْيُ تَوْحِيدَ اللَّهِ
 (وَالَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ) أَيْ كَثِيرٌ مَكْرَهُ يَعْلَمُونَ (تَوْحِيدَ
 اللَّهِ (مُنِيبِينَ) رَاجِعِينَ (إِلَيْهِ) تَعَالَى فِي أَمْرِهِ وَخِي
 عَنْهُ حَالٌ مِنْ فَاعِلٍ اقِمِ وَمَا أُرِيدُ بِهِ أَيْ فِيمَا وَرَأَيْتُمْ
 خَافُوهُ) وَاقِمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ مِنَ
 الَّذِينَ بَدَلُوا بِعِلَادَةِ الْبَارِ (فَرَقُوا دِينَهُمْ) بِاخْتِلَافِهِمْ
 فِي مَا يَعْبُدُونَ (وَكَانُوا شِعْءًا) فَرَقُوا ذَلِكَ (كُلَّ حَرْفٍ)

۱ زنده گانی که مالک ایشان است و
 ۲ هیچ شریکی بخیر و شر
 ۳ را چه عطا کردیم شمار آتا شمار دل
 ۴ از احوال و جزآن
 ۵ لب باشد ترسد از ایشان باشد
 ۶ ترسد از او کم خویش
 ۷ انوار
 ۸ همچنین بیل می کنیم نشانه
 ۹ برای تو یک می فهمد و صفت
 ۱۰ پیروی کرده اند
 ۱۱ خواجه نفس خود را غیر علم پس که
 ۱۲ راه نماید کسی را که
 ۱۳ راه کرد خدا و نیست ایشان را هیچ
 ۱۴ و چیده سر بر سر و نه
 ۱۵ پس است کن روی خود را برای عبادت
 ۱۶ خفیف شدن می شود
 ۱۷ پیروی کن دین خدا را که پیدا کرد در
 ۱۸ راه پیروی
 ۱۹ بدل کردن بنو دین خدا را
 ۲۰ این است دین راست
 ۲۱ ولیکن اکثر دمان می دانند
 ۲۲ عبادت کنید رجوع کرده بسوی وی
 ۲۳ و بر سید از وی
 ۲۴ و برادر دیندار را و مباحثید از شرک
 ۲۵ ساختن از
 ۲۶ آنکه برانده ساختن دین خود را
 ۲۷ و شده گروه گروه هر گروهی

۱۰۰
 تمہارے جو ماتھے کے مال ہیں انہیں ہی
 کوئی سنا بھی تمہارا
 ۱۰۱
 ہماری دئی روڑی میں کہ تم سب اس میں
 ۱۰۲
 رہا رہو خطرہ رکھو انکا جیسے خطرہ
 ۱۰۳
 رکھو انہوں کا
 ۱۰۴
 بن سکھاتے ہیں ہم پتے
 ۱۰۵
 ان لوگوں کو جو جھٹے ہیں وہاں
 ۱۰۶
 جگہ جگہ ہیں یہ بے انصاف
 ۱۰۷
 اپنے جاؤ بر بن سمجھ سو کوں سمجھاؤ
 ۱۰۸
 اندر نے بہکایا اور کوئی نہیں لک
 ۱۰۹
 سو تو سیدھا رکھو ایسا منہ دین ہر
 ۱۱۰
 ایک طرف کا ہو
 ۱۱۱
 وہی تراش امد کی جہیزاں
 ۱۱۲
 لوگوں کو
 ۱۱۳
 بدلنا نہیں امد کے بنائے کو
 ۱۱۴
 یہی بی دین سیدھا
 ۱۱۵
 لیکن بہت لوگ نہیں سمجھتے
 ۱۱۶
 سب رجوع ہو کر اسکی طرف
 ۱۱۷
 اور اسی سے درتے ہو
 ۱۱۸
 اور کھری رکھو غار اور مت ہوشیار
 ۱۱۹
 والوں میں مت ہوا انہیں
 ۱۲۰
 جھون نے بھوت دالی اپنے دین
 ۱۲۱
 اور ہو گئے بہت جتنے ہر فرقہ

[illegible]

اقبال الدوا
۱۱ فصل

عشر

الْحَجْرُ مَوْنٌ مَا لَيْسَ فِي سَاعَةِ كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ فَيَوْمَ نَكْفِ بِكَفَرِ الَّذِينَ ظَلَمُوا مُعَذِّبًا لَكُمْ وَلَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ وَلَقَدْ هَمَمْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَكِنْ حِشْتُمْ بَابِئِنَّ لِي فِيقُولُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مَكِيدُونَ يُطِيعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ كَفَرُوا قُلُوبُهُمْ

جلايين	فتح الرحمن	موضع القرآن
(الْحَجْرُ مَوْنٌ) الْكَافِرُونَ (مَا لَيْسَ) فِي الْقُبُورِ غَيْرُ سَاعَةِ (قَالَ) الْعَالِي (كَذَلِكَ) كَانُوا يُؤْفَكُونَ (يَكْفُرُونَ) بِالْبَعْثِ كَمَا كَفَرُوا فِي مَكَّةَ اللَّيْلُ (وَقَالَ) الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ (لَقَدْ لَبِثْتُمْ) فِي كِتَابِ اللَّهِ (فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ) فِيمَا كُتِبَ فِي سَابِقِ عَلَيْهِ (إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ) فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ (الَّذِينَ) أَنْكَرُوا (وَلَكِنْ) كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (فَيَوْمَ) رَفِيعٌ مَثَلٌ لَكُمْ تَفْعُّ بِالْيَدِ وَاللَّيْلِ (الَّذِينَ ظَلَمُوا) مُعَذِّبًا لَكُمْ (فِي تَكَاثُرِهِمْ) لَهُ (وَلَكُمْ) عَذَابٌ أَلِيمٌ (يَسْتَعْجِلُونَ) لَا يُطْلَبُ مِنْهُمْ الْعَتَى أَيْ الرُّجُوعُ إِلَى كَيْفَ رَضِيَ اللَّهُ (وَلَقَدْ) ضَرَبْنَا (جَعَلْنَا) لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ (تَبَيَّنَ) لَهُمْ (وَلَكِنْ) كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ (يَحْشُرُكُمْ) بِآيَاتِي مِثْلَ الْعَصَا وَالْيَدِ الْمَوْسَى (لِيَقُولُوا) حَذَفَ مِنْهُ نُونُ الرَّفْعِ لِيَقُولُوا لِيُنْزِلَ وَالْوَصْفُ لِيُجْعَلَ لِقَاءُ السَّاكِنِينَ (الَّذِينَ كَفَرُوا) مِنْهُمْ (رَأَيْنَا) مَا (أَنْتُمْ) أَيْ تَحْمِلُ وَأَصْحَابُكُمْ (الْمَكِيدُونَ) أَصْحَابُ بَاطِلٍ (كَذَلِكَ) يُطِيعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ (الْوَحِيدُ) كَمَا طَعَجَ عَلَى قُلُوبِ هَؤُلَاءِ (فَاصْبِرْ) إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ (يَضْرِكُ) عَلَيْهِمْ (حَقٌّ) وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ كَفَرُوا قُلُوبُهُمْ بِالْبَعْثِ أَيْ كَيْفَ كُنْتُمْ عَلَى الْخُفَّةِ وَالطَّيِّسِ بَيْنَ الصَّبْرِ أَيْ لَا تَرْكَبُوا	الحجرات کا کہ تو قف کر رہے ہو اور ان کے لیے عذاب ہے۔ ساعتی پہنچیں ازراہ ہر داندی وگو نہ تانکہ مرا زمانہ راست علم و ایمان دہا شدہ ہیں نہ ہر تہ تو قف کر رہے ہو برو فی کتاب خدا تا روز رستخیز پس انیت روز رستخیز لیکن شما نمی دانستید پس آن روز سودمند ہر طاہر را عذر خواہی ایشان و نہ انانیت توبہ طلب کردہ نمود وہر امید بیان کردیم برای مردان درین قرآن ہر دستاوی را و اگر بیاری پیش ایشان نشاند گویند کافران نہیں ہر ہی ہند خدا بردل انانہ نمی دانند پس صبر کن ہر امید وعدہ خدا راست و شک را کنند تر انانہ یقین نمی آید با خود و ہر کس را خدا را	کتاب ہمارے کہ ہم نہیں رہے ایک جگہ ہے زیادہ اسی طرح اور کہیں جنک ملی شعبہ اور یقین تمام اچھا اچھا اللہ کے کہے ہیں جی ہاں کون کون سوہم ہی جی ہاں کون ہر تم نہ جانتے سو اس دن کام نہ آوگی ان کفاروں کو تقیر بخشو انی اور نہ کوئی شامنا چاہے اور ہمیں بخانی ہی اس قرآن میں ہر طرح کی کہاد اور جو تو انہیں پاس آیت تو فرم کہیں وہے منکر تم سب جھوٹے مانتے ہو یوں ہر کتابی اللہ ان کے دلوں پر جو شمع نہیں رکھتے سو تو غمراہہ بیشک اللہ کا وعدہ اور اچھا ہے دین تجھ کو جہنم نہیں لا

یہ سب باتیں
معلوم ہیں
یہ سب باتیں
معلوم ہیں

یہ سب باتیں
معلوم ہیں

مذہب اراں حضرت علیہ السلام کہ جو اند سوره دوم را نامت اور از اجزہ حیات ہر ہر و ششہ کہ سچ کہ خدا تعالی را ایمان آسان و زمین و دریاہ و غراب اگر ضایع کردہ
در روز شنبہ خود را درانی البیضا و سیاہ

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	موسى الطول
<p>فَبَشِّرْهُ (بَعْدَ بَلَاءِهِ) وَمَوْلَاهُ وَذَكَرَ الْبَنَاتِ وَهَكَذَا بِهِ وَهُوَ الشَّيْرُ بَيْنَ الْحَارِثِ كَانَ يَأْتِي الْحَيَّةَ يَجْعَلُ فَيْشَتَرِي كَتَبَ حَبَابُهَا عَلَى جَدِّهِ وَتَحَدَّثَ بِهَا أَهْلُ مَكَّةَ وَيَقُولُونَ نَحْنُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ نَحْمِلُ فَكَرَسَ وَالزُّرُومَ فَيَكْتُمُ تَحْمِلُونَ حَدِيثَهُ وَيَتَرَكُونَ اسْتِوَاعَ الْقُرْآنِ (إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا الصَّالِحِينَ) لَكُمْ جَنَّاتُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا كُلَّ حَالٍ مُقَدَّرَ أَيْ مُقَدَّرَ الْخُلُودِ هُمْ فِيهَا لَا دَخَلُوا هَارِوَعًا لِلَّهِ حَقُّهُمُ أَيْ وَعَلَيْهِمُ اللَّهُ ذَلِكَ وَحَقُّهُ حَقُّهُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الَّذِي يَغْلِبُ شَيْءًا فَيَمْنَعُهُ عَنْ لَبَازِ وَعَلَيْهِ وَوَعِيدُهُ (الْحَكِيمُ) الَّذِي لَا يَضَعُ شَيْئًا إِلَّا فِي مَقَالِهِ (خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَلٍ تَرَوْنَهَا) أَيْ الْعَمَلُ جَمْعُ عَمَلٍ وَهُوَ أَكْثَرُ أَنْتَ وَهُوَ صَادِقٌ بَانَ كَحَمْدٍ أَصْلًا (وَالْقِيَامَةُ فِي الْأَكْثَرِ رَوَايَ) حَبَابُهُ مِنْ تَفْعَةٍ (أَنْ) لَا (يَمِيدُ) حَزَنُكَ (بِرَّكُمْ وَيَسْتَكْبِرُكُمْ مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْتُمْ لَنَا) فِيهِ الْتِفَاتٌ عَنِ الْغَيْبَةِ (مِنْ السَّمَاءِ وَمَا كَانَتْ نَافِيَةً مِنْ كُلِّ رَجْعٍ كَرِيمٍ) صَنِيفٍ حَسَنٍ (هَذَا خَلْقُ اللَّهِ) أَيْ خُلُوقُهُ (فَارُوفٍ) أَخْبَرُوفِي يَا أَهْلَ مَكَّةَ (مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِنَا) غَيْرَهُ أَيْ الْهَيْئَتِ حَتَّى أَشْرَكَتُمْ وَهَابَهُ تَعَالَى وَمَا اسْتَفْهَامُ أَنْكَارٍ مُبْتَدَأٍ وَأَوْ بِمَعْنَى الَّذِي يَصْلِيهِ خَبَرُهُ وَارُوفِي مُعْلَقٌ عَنِ الْعَمَلِ وَمَا بَعْدَهُ سَلَّ مَسَاكُ الْمَفْعُولِينَ (بَلِ) لِلْإِنْتِقَالِ (الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ) بَيْنَ يَاسِرِهِمْ وَاسْتَفْهَامُهُمْ (وَلَقَدْ تَنَبَّأَ</p>	<p>پس خبر دے اور بعد از آفتاب در دہندہ برائے آنکه ایمان آوردند و کردارهای ایشان کردند اینک تراست بهشت تنهایی است ماورای آنجا در حالتیکہ باجمیع وعدہ دادہ خدا وعدہ راست الاشراط و است غالب با حکمت آورد آسمانها غیر مستونی که به پدید آید و افکند در زمین که بسیار برای اعتراف آنکه بجهنم باشد شمار در اندک در زمین از هر نوع جانور و فرز و آوردیم از آسمان آید پس رویا نیدیم در زمین از هر جنس شایسته اینست آفرینش خدا پس شما مدح را چیز آفریدند آنکه بخوبی اندر استفهام انکار بلکه شما ایمان در گمراهی ظاهر آنکه در این عطا کردیم</p>	<p>پس خود بخوبی و آنکه در دہندہ آنکه ایمان آوردند و کردارهای ایشان کردند اینک تراست بهشت تنهایی است ماورای آنجا در حالتیکہ باجمیع وعدہ دادہ خدا وعدہ راست الاشراط و است غالب با حکمت آورد آسمانها غیر مستونی که به پدید آید و افکند در زمین که بسیار برای اعتراف آنکه بجهنم باشد شمار در اندک در زمین از هر نوع جانور و فرز و آوردیم از آسمان آید پس رویا نیدیم در زمین از هر جنس شایسته اینست آفرینش خدا پس شما مدح را چیز آفریدند آنکه بخوبی اندر استفهام انکار بلکه شما ایمان در گمراهی ظاهر آنکه در این عطا کردیم</p>

<p>انہا العباد</p> <p>خمس</p>	<p>لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ عَلَمٌ وَابْتَغُوا الْيُسْرَىٰ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْيَاسِينَ ۚ وَلَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ عَلَمٌ وَابْتَغُوا الْيُسْرَىٰ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْيَاسِينَ ۚ</p>
<p>موضع القرآن</p> <p>لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ عَلَمٌ وَابْتَغُوا الْيُسْرَىٰ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْيَاسِينَ ۚ</p> <p>کہ حق مان اللہ کا</p> <p>اور جو کوئی حق مانے گا تو میں اس کا اجر دوں گا اور جو کوئی منکر ہوگا تو اللہ سے ہرگز</p> <p>شب خمیس سراء اور حب</p> <p>کہا لقمان نے اپنے بیٹے کو جب کہ</p> <p>شیریں بنا کر لے کر بیٹے الفانی</p> <p>اور میں نے تقدیر کیا انسان کو اسے</p> <p>پیش میں رکھا اس کو اسکی مانے</p> <p>اور دو دھڑا ہی سکا دوسرے</p> <p>اور اپنے مام کا آخر میں</p> <p>اور اگر کوئی منکر ہوگا تو اللہ سے ہرگز</p> <p>اس کے منکر بن کر ہر جگہ معلوم</p> <p>و انکا کہنا نہ ان اور ساتھ</p> <p>میں دستور سے</p> <p>اور راہ جل اسکی جو رجوع ہوا</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p> <p>میری طرف سے میری طرف سے</p>	

[illegible]

شیریں

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَكَذَّابٍ سَئِيرٍ ۖ وَإِذْ قِيلَ لَهَا تَحْسَبِينَ أَنَّ اللَّهَ قَالُوا بَلْ يَنْصَرِفُ عَلَيْهَا أَيْدِيهَا وَأَلْوَاكُهَا الشَّيْطَانُ يُدْعُوهُمُ إِلَى الْغَالِبِ ۖ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۚ وَمِنَ الْكَافِرِينَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذْ أَخْرَجْنَا لَهُم مِّنَ النَّاسِ مَن جَعَلُوا مَن بَيْنَهُمْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا مَّا كَانُ اللَّهُ إِلَهًا ۚ بَدَّلُوا الْصَدَقَاتِ فَمَن مَّمَّنَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ فَلَا تَمِمْ لَهُمْ فَمَا عَصَوْا ۚ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ مُّبِينٌ ۚ قُلِ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۖ لَيْسَ لَهُ مِثْلٌ شَيْءٌ يُشَاقُّهُ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ۚ

۱۔ اور ایک آدمی سے ہیں جو جگر سے
 ۲۔ ہیں آدمی باطن
 ۳۔ نہ سمجھ رکھیں نہ سوجھ نہ کتاب حکمتی
 ۴۔ اور جب انکو کہنے جلوس حکم بر جوتارا
 ۵۔ اللہ سے کہاں نہیں
 ۶۔ ہم تو جلتے اسے جبر بابا چنے اپنے
 ۷۔ بابا دادوں کو جلا اور جو
 ۸۔ شیطاں بلا تاہوان کو دوزخ کے خدا
 ۹۔ کی طرف تو بچی
 ۱۰۔ اور جو کوئی تابع کرے اپنا منہ اللہ کی
 ۱۱۔ طرف اور وہ ہو
 ۱۲۔ نیکی بر سوس لے لہر حکم بکرا
 ۱۳۔ اور آدمی طرہ
 ۱۴۔ کام کا اور جو کوئی منکر ہو تو غم نہ کا
 ۱۵۔ اس کے انکار سے
 ۱۶۔ بیان بھر آئی انکو ہم سے جاتا
 ۱۷۔ ان کو جو انھوں نے کیلی ہی نہ آئے
 ۱۸۔ جانتا ہی جواب ہی میوں میں
 ۱۹۔ کام جلا دیں ہم انکا تھوڑے دنوں
 ۲۰۔ بھر بکڑ بلاو انکے ہم ان کو
 ۲۱۔ کا ترہ مار کی طرف
 ۲۲۔ اور جو تو بچھے انکے بناتے
 ۲۳۔ آسمان وزمین تو کہاں اللہ نے
 ۲۴۔ تو ہم سب جوی
 ۲۵۔ اللہ کو ہی بر بہت لوگ وے
 ۲۶۔ ہم نہیں رکھتے اللہ کا ہی جو کجی
 ۲۷۔ آسمان و
 ۲۸۔ زمین میں
 ۲۹۔ بے شک اللہ ہی ہی بے پروا
 ۳۰۔ حو بہون نہسرا

۱۔ وادروان کسی است کہ سگرو میکند وادرا
 ۲۔ بغیر دانش و غیرہ است و بغیر دانش
 ۳۔ چون لغت شود با ایشان کہ سگرو
 ۴۔ چیزی را کہ خود آوردند گویند ملک
 ۵۔ چیزی میگویند چیزی را کہ با خود سران بردار
 ۶۔ خود را یا بر آوی میکند اگر کسی
 ۷۔ است و چیزی را که با خود سران بردار
 ۸۔ دوزخ
 ۹۔ و بهر متوجه ساخت روی خود را سوی
 ۱۰۔ خدا و روی خود را سوی
 ۱۱۔ نیکی کار است پس بر این دست زده
 ۱۲۔ است بهر است او بری حکم
 ۱۳۔ و نبوی خداست باز گشت
 ۱۴۔ کار را و بر کار نشود پس اندویش
 ۱۵۔ کنند بر کار و
 ۱۶۔ کسی است رجوع ایشان پس در کار
 ۱۷۔ کنند ایشان را تا بهر دست زده
 ۱۸۔ و اماست تخلصی که در سبب نام است
 ۱۹۔ بر سر میبازیم این سر از انکی باز
 ۲۰۔ بر بچار کی بر این سر از انکی باز
 ۲۱۔ نبوی عذاب سخت
 ۲۲۔ و اگر سوال کنی از ایشان کیست کیست
 ۲۳۔ اسمها و زمین را البته گویم خدا را
 ۲۴۔ بگوستایش
 ۲۵۔ خدا بر است ملک الزمان نه
 ۲۶۔ می دانند خدا بر است انچه در آسمانها
 ۲۷۔ زمین است
 ۲۸۔ بر این خدا همانست بی نیاز مستوره

۱۔ الجبر و غیرہ (و من انکس) ای هر که از من بخدا دل خد
 ۲۔ بغیر علم و کاهدی من رسول و کتاب منیر اندر
 ۳۔ اللہ بالتقلید و لا اقبل لهم ابعواما انزل الله قالوا بل
 ۴۔ نذبح ما وجدنا عليه اباؤنا قال تعالى (ا) يدعو ناه و لو
 ۵۔ کان الشیطان یدعوهم الی عذاب السعیر (ای موحی
 ۶۔ (و من یسلم وجهه الی الله ای یقبل علی طاعتہ (و هو
 ۷۔ محسن) موجد (فقال ستمسک بالعرۃ الوثقی ط
 ۸۔ بالظفر) کو تو الذی کی فاف نقطاعه (والی الله عاقبت
 ۹۔ الامور) مرجعها (و من کفر لا یخیر لک) یا محمد رکعت
 ۱۰۔ لا یخیر لک کفره (الینا مرجعهم فذبتهم مع انزل الله
 ۱۱۔ علیهم بآیات الصدور) ای بما فیها کفارہ فجاز علیہ
 ۱۲۔ (معهم فی الدنیا) (قلید) ایام حیوتهم (لم تضطرهم
 ۱۳۔ فی الاخرۃ الی عذاب علیهم) وهو عذاب النار
 ۱۴۔ یجدون عنه محیصا (و لکن) لکم فیم (سألتهم من حق
 ۱۵۔ السموات و الارض لیسئلن الله) حارف منه لیسئلن الله
 ۱۶۔ لیسئلن الله و او الضمیر لیسئلن الله الساکین (و لیسئلن
 ۱۷۔ الله) علی طهر حجة علیهم بالتوحید (بل اکثرهم لا
 ۱۸۔ یعلمون) و جوب علیهم (لله ما فی السموات و
 ۱۹۔ الارض) منک و خلقا و عبدا فلا یستحق العبادۃ فیهما
 ۲۰۔ غدا ان الله هو الغنی عن خلقه (الحمد لله) الحمد فی صغیر

فقره و از آنجا که این است در حقان نظر ابن عارف و ابی بن خلف و امیر بن خلف و امیر به التین که کجادرستی / از زبان حضرت صاحب الامر علیه السلام در سید صبا یعلی
وصفات او بغير دانش انوی

خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ قُلْ يَتُوبُ إِلَىٰ رَبِّكَ كُلُّ مَنٍّ ثُمَّ لَكُمْ تُرْجَعُونَ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْيَحْيُونَ نَاكَ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ لَآبْصَرُوا مَلَائِكَةَ رَبِّهِمْ لَوْ تَرَوْهُمْ فَقُلُوبُهُمْ حُفَّتْ حُبُوبًا فَإِنَّهُمْ مُلْكًا لَّيَّاكُمُ الْمَوْتُ لَمَّا أَفْتَقْنَا وَتِلْكَ الْأَمْوَالُ لَكُمْ إِنَّا نَكُونُ الْوَسِيَّةَ لَكُمْ فِيهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَآثِرُ عَسَايَا أَتَيْتُمَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى فِيهَا

جلا لکھن	فتح الرحمن	موضح القرآن
خَلَقَهُ (بَفِخْ) الْإِنْسَانِ فَعَلًا مَصِيصًا وَسَكُونًا بَدَلُ لِشَقَالٍ (وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ) الْإِنْسَانِ (مِنْ طِينٍ) ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ (دُرَيْتَهُ) (مِنْ سُلَالَةٍ) عِلْقَةً (مِنْ مَاءٍ مَهِينٍ) ضَعِيفٌ هُوَ الطُّفْلَةُ (ثُمَّ سَوَّاهُ) أَيْ خَلَقَ أَدَمَ (وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوحِهِ) أَيْ جَعَلَهُ حَيًّا حَسَّاسًا بَعْدَ أَنْ كَانَ حَيًّا (وَجَعَلَ لَكُمْ) أَيْ لِدُنْيَاكُمْ (السَّمْعَ) بِمَعْنَى السَّمْعِ (وَالْأَبْصَارَ) وَكَذَلِكَ الْأَبْصَارَ وَكَذَلِكَ الْقُلُوبَ (فَلْيَكُنَّا تَشْكُرُونَ) مَا زِلْنَا مُؤَكَّدَةً لِقَائِهِ (وَقَالُوا) أَيْ سَكَرُوا الْبَعْثَ (وَلَا ضَلَّالًا فِي الْبَرِّ) غَيَّبْنَا فِيهَا بَانَ صِرَافًا تَحْتَاطًا يَتَرَكِيهَا (أَتَأْتِي خَلْقَ جَدِيدٍ) اسْتَفْهَامٌ أَنْكَارٌ يَحْقِيقُ الْهَمَزُ فِيهِ وَتَشْهِيلُ الْمَثَانِيَةِ وَادْخَالَ الْفَاءِ بَيْنَهُمَا عَلَى الْوَحْيِ فِي الْمَوْضِعَيْنِ قَالَ تَعَالَى (بَلْ هُمْ بِلِقَائِهِمْ بِالْبَعْثِ كَافِرُونَ قُلْ) لَهُمْ آيَاتُكُمْ مَلَائِكَةُ الْمَوْتِ لَدَىٰ وَكُلِّ مَنٍّ أَيْ يَقْبِضُ رِيحًا كَمَنْ (ثُمَّ إِلَيْكُمْ تُرْجَعُونَ) أَحْيَاءُ فَيُحْيَاكُمْ بِأَعْيُنِهِمْ (وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْيَحْيُونَ) الْكَافِرُونَ (نَاكَ سَوَّاهُ رُوحِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ) مَطَّاطُوهَا حَيَاءٌ يَقُولُونَ (يَا أَبْنَىٰ) مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَعْثِ (وَسَمِعْنَا) مِنْكَ تَضَلُّقُ الرُّسُلِ فِيهَا كَذَنَّا هُمْ فِيهِ (فَارْجِعْنَا إِلَى الدُّنْيَا) نَعْمَلْ صَلَاةً فِيهَا (وَالْأَمْوَالُ) الْأَنْفُسُ فَيَفْعَلُ ذَلِكَ وَكَانَ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْيَحْيُونَ (وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْيَحْيُونَ) الْوَسِيَّةَ لَكُمْ فِيهَا نَفْسُهَا (فَتُحْيَا) فِيهَا يَمَانٌ وَالطَّاعَةُ بِاخْتِيَارٍ مِنْهَا	کر آفرینش دو کرد آفرینش آدمی را از گل یا بنیاد کرد نسل او را از نسل او از آب خوار باز درست کرد اندام کردش و دمید روح خود و پدید کرد برای شما گوش و بینایی چشمها و دلهای اندکی شکر کنید گفتند آیا چون مجموع در زمین اما در آفرینش خود را می بیند بلکه این مملکت پروردگار خویش کافر اند که قبض روح شما می کند طلب الموت که می آید بنده باز بسوی پروردگار خویش گردانیده و بخت کنی اگر در گری و فتنه گار موت را کند زنده خویش باشد نزد پروردگار خویش گویند ای پروردگار یا دیم و شنیدیم بس باز گردان ما را تا کنیم ما شایسته بر اینه یقین کننده ایم و اگر میخواهیم البتہ می دانیم هر فرزنده ای را شخصی را بدایت او را در حین	بناشی در شروع و عی ان کی بعد البش ایک کار می کند که چهره پانی اسکی اولاد بخیر پانی بے قدر است چرا اسکو بر لرب کیا اور بچو کی آسپش اپنی جان میں سے اور بناد سے مملکت اور آفتاب اول دل تم عورتا شکر کرے ہو اور کہتے ہیں کیا جب چمزل گئے زمین میں کیا بچو بنایا ہی کوئی نہیں دے اپنے رب کی ملامت منکرین تو کہہ چر لیا ہی تکوین موت کا جو تم پر یقین ہی چرا اپنے رب کی طرف چر جاؤ گے اور کہی تو دیکھے جسوقت منکر سردا آپنے رب کے پاس آجاء رب چمے دیکھ لیا اور سن لیا اب ہکو چر بھیج ہم کریں چلائی ہکو یقین آیا اور اگر ہم چاہتے تو دیتے ہر جی کو سوچہ اسکی راہ کی

وہی ہے جو کہ
موت کا جو تم پر یقین ہی
چرا اپنے رب کی طرف چر جاؤ گے
اور کہی تو دیکھے جسوقت منکر سردا
آپنے رب کے پاس آجاء رب
چمے دیکھ لیا اور سن لیا
اب ہکو چر بھیج ہم کریں
چلائی ہکو یقین آیا
اور اگر ہم چاہتے تو دیتے ہر
جی کو سوچہ اسکی راہ کی

[illegible]

دفعه موسی را اختیار فرمود و در دست لال برای انکه بهود واقعت آن حضرت کرد و در بدو نبوت موسی در زمان نبوت موسی از او بی خبر بود و اما در نبوت موسی علیه السلام بهود را اختصار فرمود
و اینست لکن فرمود خدا تعالی که در نبوت او نبوت علی بود که در آن فعلی قوه از لطافات قرآن و این قول او تعالی است و اینک تنقیح القرآن من لدن حکیم عالم بر اینیه هادی
قرآن از در یک عده استوار کار و دانایی بود که در آن کتاب صانع و ادوم موسی را کتاب بیس نیست این امر در هیچ کس که بر این سر نبوده باشد و تا اینکه مشک او را در شکو در دران
یاخته ایست پس ما علی در شک از لطافات خدای کتاب را یاد در شک ما ش از لطافات تو با موسی را یاد
در این کتاب

أَوَلَمْ يَوْمُوا أَنَّا سَوَّاهُكُمْ إِلَى الْأَرْضِ الْخَصْرِ فَخَرَجَ بِهِ زُرْعَا تَاكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا أُخْشِعُونَ وَيَقُولُونَ
الْفِتْنَةُ أَفْجَاءُ الْقَوْمِ وَلَئِنْ كُنَّا إِلَّا لَمِنَ الْفِتَنِ لَا نُنْفِجُهَا فَتَمْنَعُ الْإِيمَانُ وَهُمْ يَنْتَظِرُونَ فَأَعْرَضَ عَنْهُمْ وَانْطَرَأَ لَهُمْ مِنْ تَحَنُّنِ
رَبِّهِمْ أَفَلَا خَرَجَ مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ ثَلَاثُ وَسَبْعُونَ نَسْمَ اللَّهُ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ وَالْفَتْشَاوَانُ وَمَا هِيَ كَلِمَةٌ
بِأَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا وَأَتَّبِعْ مَا يَنْحَى إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَهْتَمُّ لَكُمْ خَيْرًا لَوْ تَوَكَّلْتُمْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قُلُوبَيْنِ فِي جَوْفَةٍ

جلالین
 مَعَ تَكْبُرٍ وَتَعَالٍ (وَلَمْ يَرَوْا أَنَا نَسُوءُ الْكَافِرِينَ)
 كَرِهُوا لِحُزْنٍ أَلْبَسَ الَّتِي كَانَتْ فِيهَا (فَخَرَجَ)
 مِنْ رَعَا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُحْصَرُونَ)
 فَكَفَعُوا قُلُوبَهُمْ ثِقَالًا فَكَلَّا عَادِيَهُمْ (وَيَقُولُونَ)
 وَمُؤْمِنِينَ (هَٰذَا الْفَتْحُ) بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ (أَن كُنْهُمْ)
 سَادِقِينَ قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ (بِأَنَّ الْعَذَابَ بِهِمْ) (كَأ)
 فَعَالِ الْيَمِينِ كَفَرُوا أَلَيْسَ لَهُمْ وَكَاهُمْ يَنْظُرُونَ) يَمْشُونَ
 تَوْبَةً أَوْ مَعِيرَةً (فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْظُرْ أَتْرَاكَ)
 الْعَذَابَ بِهِمْ (أَلَيْسَ لَهُمْ مَسْطَرٌ لَّهُ يَوْمَ حَادٍ ثَمَّ مَوْ)
 قِلَ فَيَسْتَرْخُونَ مِنْكَ مَا لَكَ قَبْلَ أَكْمَرٍ هَيْهَاتَهُمْ
 سُورَةُ الْآخِرَةِ مَكِّيَّةٌ ثَلَاثٌ وَسَبْعُونَ آيَةً
 اللَّهُمَّ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّبِعْ اللَّهَ دَمًا عَلَى نَفْسِهِ (وَأَطِيعِ الْكَافِرِينَ)
 لَنَا نَافِقِينَ) فِيمَا يَخْلَفُ شَرِيْعَتَكَ (أَنَّ اللَّهَ كَانَ)
 مَعَكُمْ) مَا يَكُونُ قَبْلَ كَوْنِهِ (حِكْمًا) فِيمَا يَخْلَفُ
 شَرِيْعَتَكَ مَا يَكُونُ لِيكَ مِنْ نِيكَ) آيَةُ الْقُرْآنِ (أَنَّ اللَّهَ كَانَ)
 يَكُونُ حَبِيرًا) وَفِي قُرْآنِهِ بَأْفُوقَاتُهُ (وَلَوْ كُنَّا عَلَى اللَّهِ)
 تَوَكِّلًا (وَكُنَّا بِاللَّهِ وَكِيْلًا) حَافِظًا لَكَ وَامْتَنِعْ لِرَفِي
 تَعَالَى (مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِيْ خَوْفِهِمْ رَدًا)
 مَنْ قَالَ مَنْ الْكَافِرَانِ لَهُ قَلْبَيْنِ يَعْمَلُ بِكَامَتِهِمْ كَأَنَّهُمْ

نوح النوان
 کما دیکھا نہیں انھوں نے کہ ہم ہاں تک کہ ہم نے نہیں سنی
 ایک جمل زمین کی طرف پھر کھائے ہیں
 اس سے کہیں کہ کھائیں اس میں کچھ ہے
 اور آپ ہر کجاوہ دیکھتے نہیں
 اور کہتے ہیں
 کہ یہ ہی ہے بعد اگر تم
 شیعہ ہو یہ بعد کے دن
 تمام دنیا کا حکم کروں گا انھیں لانا اور
 انکو وہیں ملیں
 سو تو خیال چھوڑنا اور راہ دیکھ
 وہ بھی راہ دیکھتے ہیں

نوح الرحمن
 ایا ندیدند کہ ما رواں کنیم اب راسوی
 زمین کی گیارہ تا بیرون آریں
 شب ان رزوات را بخورند از ان مذاوت
 چنانہ ایمان ان منوالی بنید
 و میگوشند از ان
 باورمان آید از ان
 کی خواہ بود این رخ اگر
 دست کو بند موز روزی
 شود و ندید کافران ایمان آوردن ایشان
 ایشان مہلت داده شود تا بر توبہ پندارند
 پس روی بگردان از ایشان نظر بکن
 بر اندیش ایشان سر مستقر اند
 مردیست از اہمہی صلی اللہ علیہ وسلم کہ فرمود انہوں نے
 فرمایا اور ماہی و دریا پر سلطان در خداوند
 روزی تو میرا از انھوں صلی اللہ علیہ وسلم کہ فرمود
 سورۃ اخراہی ہست ان ہست کتابت
 نام خداوند بخشنیدہ مہربان
 ای نبی میرا ہرگز خداوندان داری کل کافران
 و منافقان را بر اندیش خداست
 و انا با ملک
 و پیروی کی کہ جنہوں اگر وہی خواہد شد
 تو از جانب پروردگار تو بر اندیش خداست
 با پیوند نہ دار تو کل کن رخصا
 و خدا دیکل پس است
 تا زیدہست خدا سبحانی برای هیچ مردی
 دل و داخل من او
 ہر دوستان و دشمنان صلی اللہ علیہ وسلم را و دل
 دل بہت با ما راں خودی ہست ہست

[illegible]

بعض اہل حق و بعض اہل باطل
بعض اہل حق و بعض اہل باطل

آیہ الاحزاب
ع

بعضہم اولى ببعض فی کتاب اللہ من المؤمنین والمہاجرین ان تفعلوا الی ولما کان فی الذلک فی الکتاب
مسطورہم واذا حاکم من النبیین مینا فم منک ومن نوح وابراہیم وموسیٰ وعیسیٰ بن مریم واخذنا منکم
مینا فاغلیظاہم لیسئل الصادقین عن صدقہم واعلم انکم فی عذاب الیماء یا ایہا الذین امنوا اذا جئکم فی
علیکم اذا جاءکم جند فاسئلنا علیکم رجلاً وجند الفتر وہا وکان اللہ بما تعملون بصیراً

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
ذوالقرایات (بعضہم اولى ببعض) فی الذلک فی الکتاب	بعض ایات نزدیک تر اند بعض دیگر	ایک دوسرے سے الگ دیکھتے ہیں
اللہ من المؤمنین والمہاجرین ای منہم اولى ببعض	خدا از سر مسلمانان و ہجرت کنندگان	زادہ سب ایمان والوں اور دین
واخذنا منکم مینا فاغلیظاہم لیسئل الصادقین عن صدقہم	ہمیں ان سے لیا لیکن اللہ	جوہر لے والوں سے
تفعلوا الی اولیائکم معروفاً بوصیتکم فاجازکم	کند ہوئی دوستان خود رعایتی	کیا ہوا اپنے رفیقوں سے احسان
ذلک انتم اولى ببعض باہم ایمان والحقہ یارب ذوی	ابن حکم	یہ بھی
الاحکام فی الذلک کتاب مسطورہم واید بالکتاب فی	در لوح محفوظ نوشتہ شدہ	کتاب میں لکھا
الموضعین اللوح محفوظ (و) اذکر اذا اخذنا من	دیکھ کر چونکہ قلمبر	اور سب لیا
النبیین مینا فم منک ومن نوح وابراہیم وموسیٰ وعیسیٰ بن مریم	یہاں ہر نبی کا نام	سبوں سے انکا قرار
الصادقین عن صدقہم (و) اذکر اذا اخذنا من	اور نوح و ابراہیم و موسیٰ و عیسیٰ	اور نوح سے اور ابراہیم سے
جمع ذرہ وہی صغر المثل (و) مینا فم منک ومن نوح وابراہیم	ایک قطرہ اللہ عظمیٰ	اور موسیٰ اور عیسیٰ سے جو بشارت
موسیٰ وعیسیٰ بن مریم بان یعبد اللہ ویکعوا	و موسیٰ و عیسیٰ سرور	اور عیسیٰ اور عیسیٰ سے جو بشارت
الناس للعبادۃ و ذکر الخسۃ من عطف الخاص علی	و کہتے ہیں کہ	اور لیا اپنے اہل سے گارہا قرار
العام (واخذنا منکم مینا فاغلیظاہم) شدید بالیوم	و کہتے ہیں کہ	یہ بھی
ما جئوہ وہی الیمین باللہ تعالیٰ واخذنا منکم مینا	ان راست گو بن را راستی	سچوں سے ان کا سچ
اللہ الصادقین عن صدقہم (و) اذکر اذا اخذنا من	و ہمیا کردہ است برای مظلوم	اور کئی ہی مظلوم کو
نیکینا الذکر وینہم (و) اذکر اذا اخذنا من	عذاب درد دہدہ و عذاب	دھک کی دھک اٹی
عذاب الیماء یا ایہا الذین امنوا اذا جئکم فی	مسلمانان یا کہندہ نعمت خدا را بر خود	ایمان و ہوا بدو احسان اللہ کا اپنے
الاحکام فی الذلک کتاب مسطورہم واید بالکتاب فی	و کہتے ہیں کہ	اور جب ہم پر ایمان فوجیں
الموضعین اللوح محفوظ (و) اذکر اذا اخذنا من	بہر فرستادیم بر ایمان اور نوح	بہر بھیجے ان پر باو اور نوح
النبیین مینا فم منک ومن نوح وابراہیم وموسیٰ وعیسیٰ بن مریم	نذیرہما و بہت خدا بانی	جو تھے بہن دیکھیں اور نبی اللہ جو
الصادقین عن صدقہم (و) اذکر اذا اخذنا من	و کہتے ہیں کہ	دیکھنا

بعض اہل حق و بعض اہل باطل
بعض اہل حق و بعض اہل باطل

بعض اہل حق و بعض اہل باطل
بعض اہل حق و بعض اہل باطل

بعض اہل حق و بعض اہل باطل
بعض اہل حق و بعض اہل باطل

[illegible][illegible]

يَحْسِبُونَ الْغُرَابَ لَمُدَّ هَبْوَ عَيْنِ بَابِ الْخُرَابِ يَوْمَ الْوَأْتَانَهُمْ بَادُونَ فِي الْغُرَابِ كَيْسَالُونَ عَنْ بَابِ الْخُرَابِ
فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَن كَانَ يَرْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ
وَلَكَرَ الْمُؤْمِنُونَ الْخُرَابَ خَالُوا لِقَاءَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَصَدَقَ اللَّهُ وَبَدَّ لَهُمْ الْإِيمَانُ لَوْ تَنَبَّأَهُ
مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ حُبَّهُ وَمِنْهُمْ مَن يُنْفِقُ خَشْيَةَ اللَّهِ لَئِيْلَ
يُنْفِقُ لِلَّهِ الصَّادِقِينَ يُصَدِّقُهُمْ وَتَعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ اللَّهُ تَوَبَّ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا

جلالین	فتح الرحمن	موضح المعانی
فَارَادَتْهَا (يَحْسِبُونَ الْغُرَابَ) مِنْ الْكُفَّارِ (لَمُدَّ هَبْوَ عَيْنِ)	می بیند از اندر کشتی کفار ز فرقه اند	جان فیهین فیهین نشین گین
لِئَلَّا يَخُوفَهُمْ مِنْهُمْ (وَأَنَّ يَأْتِيَ الْخُرَابَ) كَقَوْلِهِ آخِرُ (يَوْمَ)	و اگر بیاید شکرا بختا کند	آورد اگر آید باین فیهین فیهین و کفر و کفر
يَأْتُوا الْوَأْتَانَهُمْ بَادُونَ فِي الْغُرَابِ) أَي كَاشُونَ فِي الْبَادِيَةِ	کاشان ایشان حراشین بودند در بیابان	کشتی با بر کشتی بون گانین بین
(لَيْسَ لَوْ أَنَّ عَنْ بَابِ الْخُرَابِ أَخْبَارُكُمْ مَعَ الْكُفَّارِ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ)	شمار ایشان از اخبار شما با کفار است	پوشیدان ایشان اخبار خبرین آورد اگر بودین
هَذِهِ الْأَكْفَرُ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ	در میان شما کفار را ز کشتی مگر اندکی	همین از انبیای کفرین بودند و کفر
مِنْ لَتَعْبِيرٍ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ (وَكُنْزٌ	بر آینه هست شما را بر پیغامبر خدا	نمونه ای است از پیغمبر رسول کی چال
أَهْمٌ وَمِنْهَا) حَسَنَةٌ (أَقْتَلَهُ بِهِ فِي الْقِتَالِ وَالنَّبِيَّ	کشتی را که توفیق بدشت ثواب خدا	کشتی که جو کوشی است در کشتی فاشد کی
فِي مَوَاطِنَ) (مَنْ بَدَّ لَهُمْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ) (كَانَ يَرْجُو اللَّهَ) يَخَافُ	و توفیق بدشت روز آخر را و یاد خدا را	او چو بدست کی او را یاد کرد تا کی بدست سارا
(وَالْيَوْمَ الْآخِرُ) (وَدَّ اللَّهُ كَثِيرًا) (يَخْلُفُ مَنْ لَيْسَ كَذَلِكَ	و دوست بدست مسلمانان شکرا را کند	او چو بدست مسلمانان شکرا را کند
(وَلَكَرَ أَيْ الْمُؤْمِنُونَ الْخُرَابَ) (وَالْوَأْتَانَهُمْ بَادُونَ فِي الْغُرَابِ)	این است آنچه بود و داد بود مارا	این است آنچه بود و داد بود مارا
اللَّهُ وَمِنْهُ) (مِنْ الْبَابِ الْخُرَابِ) (وَصَدَقَ اللَّهُ وَمِنْهُ)	خدا و خدا را و راست گفت خدا و رسول	خدا و خدا را و راست گفت خدا و رسول
فِي الْمَوْعِدِ (وَمَنْ أَدَّاهُمْ) ذَلِكَ (إِلَّا إِيْمَانًا) فَصَدَّقُوا وَعَدَ	و این بر آن بود و در حق ایشان را بود و راست	و این بر آن بود و در حق ایشان را بود و راست
اللَّهُ (وَتَسْلِمًا) (وَمِنْ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ) (مِنْ الْبَابِ الْخُرَابِ) (وَصَدَقَ اللَّهُ وَمِنْهُ)	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ حُبَّهُ مَاتَ وَكُنْزٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ (وَمِنْهُمْ	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
مَنْ يُنْفِقُ) ذَلِكَ (وَمَنْ لَمْ يَأْتِ الْبَابَ فِي الْعَهْدِ وَهُمْ	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
يَخْلُفُ حَالِ الْمُنَافِقِينَ (يُنْفِقُ لِلَّهِ الصَّادِقِينَ يُصَدِّقُهُمْ	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
وَيَعْتَرِ الْمُنَافِقِينَ) (وَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ حُبَّهُ مَاتَ وَكُنْزٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ (وَمِنْهُمْ	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول
عَلَيْكُمْ) (إِن شَاءَ اللَّهُ) (كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا)	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول	و در حق ایشان را و راست گفت خدا و رسول

فَارَادَتْهَا (يَحْسِبُونَ الْغُرَابَ) مِنْ الْكُفَّارِ (لَمُدَّ هَبْوَ عَيْنِ)

فَارَادَتْهَا (يَحْسِبُونَ الْغُرَابَ) مِنْ الْكُفَّارِ (لَمُدَّ هَبْوَ عَيْنِ)

فَارَادَتْهَا (يَحْسِبُونَ الْغُرَابَ) مِنْ الْكُفَّارِ (لَمُدَّ هَبْوَ عَيْنِ)

اور مجھ پر اللہ نے نیکو رکھ کر اپنے
 عہدے میں عمر سے نفع نہ ملے
 کچھ بھلائی اسباب اٹھائی اللہ نے
 سلامتی اور سچی اللہ زور آور
 بہر دست او امار دیا ان کو
 حوٹ کے زمین ہوئے سے
 کھانا والے ان کے گڑھوں سے
 اور دلی ان کے دل میں
 دھاک کھوں کو تم حاس سے مارنے
 اور کھوں کو مدی کیا اس کو نکلو
 وارث کیا
 ان کی رہی دو ان کے کھ او ان کے
 مال اور یہ ہے حاسیر بیان پھر
 تم سے اپنے مدد
 اب اللہ ملک
 جہر ترسنا اس کی ہی کہدے
 نئی کو
 تم جاشاں ہو دنیا کا جیسا اور مان
 کا وقت تو وہ زمانہ آدن تم کو
 درصحت کروں علی طرح سے
 اس کے بنیاں ہو ابد کو دورا کے
 رسول کو درجے کھڑے
 ہو ابد کے بعد یہی برین
 تم میں بھی برین
 نیک تر
 اتنی کے طور جو کوئی لا سے ہم
 میں کام جیسا کا
 صریح

[illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

[illegible]

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
<p>درمیدین یعنی از کردارهای خود آن که از ناسد از کردارهای خود السنه بر غایت غیر از ایشان باز هم بیاورند تا تو در مدین بگرنانی اند که پنهان جلا وطن کرده شوند لعنت کرده شدگان بر خاک یافتند شوند اسیر گرفته شود این سرشت مانند روشن خدا در آنگاه که ششده پیش آید و هرگز بیای روشن خدا تغیری سوال میکنند تراد و مان قیامت بگو خیر نیست که معرفت آن از یک خدا است و چیز خبر دادند شاید که قیامت موجود شود در میان نزدیک بر خدا لعنت است که قرآن را و ماده ساحت برای ایشان را و ماده ساحت آتش جاویدان آنها همیشه بنامد هیچ دوستی و نه باری دیدند روزیکه گردانید شود روی ایشان را در آتش گویند ای کاش ما قرآن می زد خدا را و ما نمی بردیم بغیر از او گویند ای پروردگار ما هرگز ما قرآن بردیم تا آن مهران خود را و بزرگان خود را بش گناه سافند ما از راه ای پرورد گارا نه این را و او چند از عذاب و لعنت کن ایشان را کرم دادند ۱۲</p>	<p>در مدینه یعنی از کردارهای خود آن که از ناسد از کردارهای خود السنه بر غایت غیر از ایشان باز هم بیاورند تا تو در مدین بگرنانی اند که پنهان جلا وطن کرده شوند لعنت کرده شدگان بر خاک یافتند شوند اسیر گرفته شود این سرشت مانند روشن خدا در آنگاه که ششده پیش آید و هرگز بیای روشن خدا تغیری سوال میکنند تراد و مان قیامت بگو خیر نیست که معرفت آن از یک خدا است و چیز خبر دادند شاید که قیامت موجود شود در میان نزدیک بر خدا لعنت است که قرآن را و ماده ساحت برای ایشان را و ماده ساحت آتش جاویدان آنها همیشه بنامد هیچ دوستی و نه باری دیدند روزیکه گردانید شود روی ایشان را در آتش گویند ای کاش ما قرآن می زد خدا را و ما نمی بردیم بغیر از او گویند ای پروردگار ما هرگز ما قرآن بردیم تا آن مهران خود را و بزرگان خود را بش گناه سافند ما از راه ای پرورد گارا نه این را و او چند از عذاب و لعنت کن ایشان را کرم دادند ۱۲</p>	<p>فی المدينه لغزینک بهم تم کجا و مرز نک فيها الا قلیلا ملعونین این ما نفقوا اخذوا وقتلوا انفسهم سنه الله فی الذین خلوا من قبل وکن تجد لسنة الله تبدیلا یسئلک الناس عن الساعة قل انما علمها عند الله وما یدرک لعل الساعة تكون قربا ان الله لعن الکافرین واعد لهم سعیرا لعن خالدين فیها ابدلا لجمدون ولینا ولا ضیرا لیه یوم یقلب یتقلب وجوههم فی النار یقولون یا لیتنا اطعنا الله واطعنا الرسول وقالوا انما اطعنا ساداتنا وکبرنا فاضلونا السعیرا لعننا اثمهم ضعیفین من العذاب والعنهم فی المدينه المؤمنین یقولهم قل اننا کم العد ووسلکم قتلوا وهرموا لغزینک بهم لغزینک علیهم (تم کجا و مرز نک) یسئلک (فیهما الا قلیلا) نیم یخرجون (ملعونین) مبعدين عن الرحمة انما تقفول وخذوا اخذوا وقتلوا انفسهم ای لکم فیهم هذ علی وجه الامر به (سنه الله) ای سن الله ذلک فی الذین خلوا من قبل من الامم للاضیر منافقهم المرخصین المؤمنین (وکن تجد لسنة الله تبدیلا) منه (یسئلک الناس) ای اهل مکة عن الساعة متى تكون قل انما علمها عند الله وما یدرک یسئلک بها ای انت لا تعلمها (لعل الساعة تكون) وخذوا (قربا) ان الله لعن الکافرین (واعد لهم) سعیرا (نار اشد یدة ید خلوها) (خالدين) مفلک خلودهم (فیهما ابدلا لجمدون ولینا) یحفظهم عنها (ولا ضیرا) یدفعها عنهم (یوم یقلب یتقلب) فی النار یقولون یا لیتنا اطعنا الله واطعنا الرسول وقالوا ای کنا نعمنهم ربنا انما اطعنا ساداتنا وفی قاعة ساداتنا جمع الجمع (وکبرنا) فاضلونا السعیرا (کریم الهدی) ربنا اثمهم ضعیفین من العذاب ای مثلی عذابنا (والعنهم) عن بهم</p>

لَعَنَّاكُمْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَكُنُوا كَالَّذِينَ إِذْ قَالَ اللَّهُ لِمُوسَى إِذْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِئَهُمْ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَفُؤُوا أَفْوَكَ سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
وِرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ
مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَاهِلًا لِيُعَذِّبَ اللَّهُ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
بڑی جھٹکار	لے کر سخت	لَعَنَّاكُمْ بڑی لعنت
ایسا ایمان والوں پر ہوتا ہے جو پیسے جھوٹے	ایسا ایمان مبالغہ مآند لمانک	یَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَكُنُوا كَالَّذِينَ
سنا یا موسیٰ کو	رجا بندہ موسیٰ را	اِذْ قَالَ اللَّهُ لِمُوسَى
جس پر عیب لکھا اسکو اللہ نے انکے	پس باک ساخت خدا تعالیٰ اور انکے	اِذْ قَالَ اللَّهُ لِمُوسَى اِذْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ
اور تھا اللہ کے وہاں	وہ موسیٰ نزدیک خدا	وَجِئَهُمْ
ابور کھتا ملے	با ابرو کھینچنے سے غل ستری کر چال	وَسَلَّمَ اِنَّهُ قَسَمَ لِقَوْمٍ اَقْبَالَ
ایسا ایمان والو	ایسا مسلمانان	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
جس پر اللہ سے اچکھو بات سیدھا	بڑی سید از خدا و گو سید سخن	اَعْمَالَكُمْ
سناور دے ٹھکو	فانصلا ح آرد	وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
تھکا کر کام اور تھکے ٹھکو تھکا کر گناہ	کر دے کار و شمار را و شمار دے برای	وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
جو کوئی پہلے پر جلا اللہ سے	گناہان شمار او پر گزراں مرد خدا	وِرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا
اور اس کے رسول کے اسنے بائی بڑی مراد	وہ رسول اور اس پر رائے مطلب	اِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ
ہم نے دکھائی لمانت	سندہ بغیر وئی نزر گئی	عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
آسمان کو اور زمین کو	برائیند مائش آدم دے امانت	وَالْجِبَالِ
اور ہزاروں کو جس نے قبول لیا کہ	وہ کو مہا پس توں کر دے کر بردارند	وَأَشْفَقْنَ
سکو اٹھا وین	ایسا ہزار ہزار	مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ
اور اس سے دے گئے اور اٹھایا اسکو	وہ سید نذران و برداشت آنرا	اِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا
ان کے	آدمی	لِيُعَذِّبَ اللَّهُ
یہ بھی بڑا پس ترس نادان	پسند وئی است	اَللَّامُ
تاکہ عذاب کرے اسکو	یعنی با عقل عدالت و عدم نادر و قیامت	
	نامہ د آکر کار کہ عذاب کند خدا تعالیٰ	

یہاں پر ایک عجیب و غریب بات ہے کہ جب اللہ تعالیٰ نے موسیٰ کو اپنے پاس بلا کر فرمایا تو اس نے اپنے آپ کو ایک عظیم الشان مقام پر پہنچا دیا۔ اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنا پیغامبر مقرر کیا اور اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔ اس کے بعد اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔ اس کے بعد اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔

یہاں پر ایک عجیب و غریب بات ہے کہ جب اللہ تعالیٰ نے موسیٰ کو اپنے پاس بلا کر فرمایا تو اس نے اپنے آپ کو ایک عظیم الشان مقام پر پہنچا دیا۔ اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنی پیغامبر مقرر کیا اور اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔ اس کے بعد اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔ اس کے بعد اللہ تعالیٰ نے اس کو اپنی امت پر حکومت کرنے کی ذمہ داری سونپ دی۔

لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى الصَّالِحَاتِ وَالَّذِينَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَمِنْكُمْ كَثِيرٌ وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ وَالَّذِينَ
لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ رِجْزٍ أَلِيمٍ وَيَرْى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ
لَتُحْمَدُوا وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُكُ عَلَى رَجُلٍ يَبْتَغِي كَلَامَ رَسُولٍ أَوْ تَفْتَرِي عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا لَمْ يَأْتِ بِحُجَّةٍ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ الْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ الْبَعِيدِ أَفَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْزُقُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذْ
كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى الْإِسْلَامِ فَذُكِّرُوا بِهِ ثُمَّ لَا يُؤْمِنُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِشَيْءٍ مِنْ الدُّنْيَا
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِشَيْءٍ مِنْ الدُّنْيَا أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّالِحُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ
بِشَيْءٍ مِنْ الدُّنْيَا أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّالِحُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِشَيْءٍ مِنْ الدُّنْيَا أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّالِحُونَ

بجلائين

فتح الرحمن

موضح القرآن

میں حوالہ الحقیقی (بحری) فیہا (الذین امنوا)
 عو الصلوات اولئك لهم مغفرة وجزی کریمہ
 حسن فی الجنة والذین سعوا فی ابطال آیات القرآن
 وقرآن وقرآن وقرآن وقرآن وقرآن وقرآن وقرآن وقرآن
 عذاب اولئك لهم عذاب من رجبی السی العذاب
 الیمہ مؤلم بالبحر والربع صفة لرجز وعذاب (ویر)
 یعلم الذین اتوا العلم مؤمنوا أهل الکتاب عبد
 للذین ساءوا واهل البیت الذی انزل الیک من ربک
 فی القرآن (هو) فصل الحق لا یحذی فی الضریح
 طریق العزیز الحمید ای الله ذی العزیز الحق وک
 الذین یقول ای قال بعضهم علی حجة التبع لبعض
 یهتد لکم علی رجل هو کما یستکم یخبر کما کما
 اذا امرتم قطعتم کومرکم بمعنی تمزق ان کلفی
 خلق جدید افتری یعنی لکم فی الذین منکم و
 جماع من الوصل علی الله کن یا فی ذلک ام بجم
 جنون تخیل به ذلک قال تعالی رب الذین کومؤمن
 بالآخره المسفل علی البعث والعذاب فی الجنة
 فیها والصلال البعیدہ من الحق فی الدنیا (الذین)
 سطر الی ما بین یدہم وما خلفهم ما فوقهم وما

جی۔ اس واسطے کہ غرضت

پیش از این در این کتاب

العَذَابِ الْهَيْنِ وَلَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِهُمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلٌّ مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ بَلَادَهُ طَبَقَةً دُونَ غُفُورَةٍ فَاَعْرِضُوا عَنْهُنَّ فَاصْلًا فَلَمَّا سَلَّ عَلَيْهِمْ سَبِيلَ الْعَرَبِ وَبَدَّلْنَا لَهُمْ جَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي اَكْلِ خَطِّ وَاَثَلِ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ هَذَاكَ جَزَاءُ هُمْ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ يُجَازِي اَكْلًا الْكَافُورَةَ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ

جلا لیں	فتح الرحمن	موضع القرآن
العَذَابِ الْهَيْنِ الْعَذَابُ الشَّقِيقُ لَهُمْ لِفَنَاءِ حَيَاتِهِمْ فَجَعَلْنَا لَهُمْ عِلْمَ الْغَيْبِ وَعِلْمَ كُنُوزِهِ سَبْعَةً بِحَسَابِ مَا أَكَلْتُمْ الْأَرْضَ مِنْ الْعَصَا بَعْدَ مَوْتِهِ يَوْمَئِذٍ لَكُمْ مَثَلًا لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ بِالْأَصْرَفِ وَعَدْمِهِ قَبِيلٌ سَمَّيْتُمُ بِاسْمِ جَدِّ لَكُمْ مِنَ الْعَرَبِ (فِي مَسْكِهُمْ) بِالْيَمَنِ (آيَةٌ هِيَ) دَلِيلٌ عَلَى قُدْرَةِ اللَّهِ (جَنَّتَانِ) بَدَلٌ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ عَنْ يَمِينٍ وَادْيِهِمْ وَشِمَالِهِ وَقِيلَ لَهُمْ (كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ) عَلَى مَا رَزَقَكُمْ مِنَ النِّعَةِ أَرْضُ سَبَإٍ (بَلَادُهُ طَبَقَةٌ) لَيْسَ بِهَا سَبَاحٌ وَلَا بَعُوضَةٌ وَلَا دَبَابٌ وَلَا كَرْعٌ وَلَا حُمْرٌ وَلَا حَيَّةٌ وَفِي الْغَيْبِ بِهَا كُنِيَ شِبَابُهُ مِثْلُ فَيَمُوتُ طَبِيبٌ هَوَاهُ (وَاللَّهُ رَبُّ) غُفُورٌ فَاَعْرِضُوا عَنْ شُكْرٍ وَكُفْرٍ فَارْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَبِيلَ الْعَرَبِ جَمْعُ عَرَمَةٍ وَهُوَ مَا يَمْسُكُ الْمَاءَ مِنْ بَنَاءٍ وَغَيْرِهِ إِلَى وَقْتِ حَاجَتِهِ أَيْ سَبِيلُ أَدْيِهِمْ الْمَسْجُوكُ بِمَا ذُكِرَ فَاَعْرِقَ جَنَّتَيْهِمْ وَأَمْوَالَهُمْ (وَبَدَّلْنَا لَهُمْ جَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِي) تَخْفِيفٌ ذَوَاتِ مَقْدَرٍ عَلَى اَكْلِ اَكْلِ خَطِّ مَرْتَبَعٍ بِإِضَافَةٍ أَكْلٍ وَتَرْكِهِمَا بِمَعْنَى مَا كُورٍ وَيُعْطَفُ عَلَيْهِ (وَاَثَلِ وَشَيْءٍ مِنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ذَلِكَ) الْمَثَلُ بِأَجْزَائِهِمْ بِمَا كَفَرُوا (وَهَلْ يُجَازِي) الْكَافُورَةَ (بِالْبَاءِ) وَالنُّونِ مَعَ كَسْرِ الزَّايِ وَضَبِّ الْكَافُورِ أَيْ مَا يَنْقُضُ أَكْلَهُ (وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ) بَيْنَ سَبَإٍ وَهُمْ بِالْيَمَنِ	عذاب خوار کننده در جای بلند ایشان نشاندن ایشان را دو بوستان آنجا است که در آنجا سبب کفایت بخورید رزق پروردگار خویش و شکر گوید بفرمود شمارا تهری هست پاکیزه آمرزنده پرسوی گو و اینها را شکر گویند شعبی تذکر است آنها را کرده بودند و خوش و دایم ایشان را بجای دو بوستان ایشان دو بوستانی دیگر خداوند بفرمود بدان و خداوند دخت کرد چیزی اندک از دخت آن را باین منزه اویم ایشان را سبب سبب ایشان در سر ایشان هم کردند سبب آنرا که در سر و سر ایشان و بدید اگر در میان ایشان	ذات کی تکلیف بین ف تو هم سبب کو تعی انگی بستی بین نشانی دو باغ و دانه اور با نوبه کھاؤ ذوری آپنے رب کی اور اسکا شکر کرد دیسری پاکیزه اور رب ہی انہ جنتاں کے بعد حیان بن اللہ پھر چھوڑ دیا ہے کہ نالہ اور کا اور انکو بدلے ان دو باغوں کے اور دو باغ نہیں کہ ایک نمونہ کسیلا اور جھاڑ اور کچھ بر خوشی سے یہ وہاں و اینے انکو انہر کہانست ای دویم نالہ ایکو دیتے ہیں جو ہا شکر ہو اور کمی نہیں ہے اس میں

عذاب خوار کننده
در جای بلند ایشان نشاندن ایشان را
دو بوستان آنجا است که در آنجا سبب
کفایت بخورید رزق
پروردگار خویش و شکر گوید بفرمود
شمارا تهری هست پاکیزه
آمرزنده پرسوی گو و اینها را شکر گویند
شعبی تذکر است آنها را کرده بودند
و خوش و دایم ایشان را بجای دو بوستان ایشان
دو بوستانی دیگر خداوند بفرمود
بدان
و خداوند دخت کرد چیزی اندک از دخت
آن را باین منزه اویم ایشان را
سبب سبب ایشان در سر ایشان هم کردند
سبب آنرا که در سر و سر ایشان
و بدید اگر در میان ایشان

تفسیر
۳۳
عشر

وَبَيْنَ الْقَرَىٰ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا إِبْرَاهِيمَ وَالشَّجَرَةِ الَّتِي قُورِ
الشَّامُ الَّتِي يُسَيَّرُونَ إِلَيْهَا لِلْحَقِّ قَرَىٰ ظَاهِرًا
مُؤَصِّلَةً مِنَ الْيَمَنِ إِلَى الشَّامِ رَوَدْنَا فِيهَا الشَّيْرَ
بِحَيْثُ يَقْبَلُونَ فِي وَاحِدَةٍ وَيَبْتَغُونَ فِي أُخْرَىٰ إِلَى
أَنْتَهَاءِ سَفَرِهِمْ وَلَا يَجْتَاجُونَ فِيهِ إِلَى حِمْلِ زَادٍ وَمَا
وَكُنَّا سِيرًا فِيهَا لِيَالِي وَإِيكُمَا الْمَدِينَةُ كَاتِفُونَ
فِي لَيْلٍ وَكَهَارٍ فَقَالُوا إِنَّا بَعْدُ وَفِي قِرَاءَةِ بَلَدٍ
(بَيْنَ أَشْقَارِنَا) إِلَى الشَّامِ لِجَعْلِهَا مَقَامًا وَمَوْطِئًا وَلَوْ
عَلَى الْفَقْرِ بِكَوْنِ لَرَّ وَاحِدٍ وَحِمْلِ الزَّادِ وَالْمَاءِ فَبَطَرُوا
النَّعْمَةَ (وَكَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ) بِالْكَفْرِ بِجَعْلِنَاهُمْ
أَحَادِيثَ (لَمَنْ بَعَدَهُمْ فِي ذَلِكَ) وَمَقَرَّنَاهُمْ كُلَّ
مَسْرُوقٍ فَرَقْنَاهُمْ فِي الْبِلَادِ كُلِّ الْبَقِيَّةِ (أَنْ يَخْذَلُوا)
لَا كُفْرًا لَكَايَاتٍ عِبْرًا لِكُلِّ صَبَّارٍ عَنِ الْعَاصِ
شَاكِرٍ عَلَى النِّعَمِ (وَلَقَدْ صَدَّقَ) بِالْحَقِّ
وَالْإِشْدِيدِ (عَلَيْهِمْ) أَيِ الْكَفَرِ مِنْهُمْ سَبَّارًا لِّلْغِيْرِ
ظَنَّا أَنَّهُمْ يَأْغُوا لَّا يُدْبِعُوهُ (فَاتَّبَعُوهُ) فَصَدَّقَ
بِالْحَقِّ فِي ظَنِّهِ أَوْ صَدَّقَ بِالْإِشْدِيدِ فِي ظَنِّهِ أَيْ
وَحْدَهُ صَادِقًا (أَلَا) بِمَعْنَى لَكِنْ (فَرَقْنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ)
لِلْبَيَانِ أَيْ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ لَمْ يُدْبِعُوهُ (وَمَا كَانَ لَهُ
عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ) تَسْلِيْطٍ مَّا إِلَّا لِنَعْلَمَ عِلْمًا
ظَاهِرًا (مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِنْ هَؤُلَاءِ فِي شَكٍّ

موضح القرآن	فتح الرحمن	جلايل
اور ان سستیوں میں جہاں بکرت رہتی تھیں سستیوں کا رہنما نظر آتین اور سستیوں میں رہا دینے والے تھے	اور ان سستیوں میں جہاں بکرت رہتی تھیں سستیوں کا رہنما نظر آتین اور سستیوں میں رہا دینے والے تھے	(وَبَيْنَ الْقَرَىٰ الَّتِي بَارَكْنَا فِيهَا إِبْرَاهِيمَ وَالشَّجَرَةِ الَّتِي قُورِ الشَّامُ الَّتِي يُسَيَّرُونَ إِلَيْهَا لِلْحَقِّ قَرَىٰ ظَاهِرًا مُؤَصِّلَةً مِنَ الْيَمَنِ إِلَى الشَّامِ رَوَدْنَا فِيهَا الشَّيْرَ بِحَيْثُ يَقْبَلُونَ فِي وَاحِدَةٍ وَيَبْتَغُونَ فِي أُخْرَىٰ إِلَى أَنْتَهَاءِ سَفَرِهِمْ وَلَا يَجْتَاجُونَ فِيهِ إِلَى حِمْلِ زَادٍ وَمَا وَكُنَّا سِيرًا فِيهَا لِيَالِي وَإِيكُمَا الْمَدِينَةُ كَاتِفُونَ فِي لَيْلٍ وَكَهَارٍ فَقَالُوا إِنَّا بَعْدُ وَفِي قِرَاءَةِ بَلَدٍ (بَيْنَ أَشْقَارِنَا) إِلَى الشَّامِ لِجَعْلِهَا مَقَامًا وَمَوْطِئًا وَلَوْ عَلَى الْفَقْرِ بِكَوْنِ لَرَّ وَاحِدٍ وَحِمْلِ الزَّادِ وَالْمَاءِ فَبَطَرُوا النَّعْمَةَ (وَكَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ) بِالْكَفْرِ بِجَعْلِنَاهُمْ أَحَادِيثَ (لَمَنْ بَعَدَهُمْ فِي ذَلِكَ) وَمَقَرَّنَاهُمْ كُلَّ مَسْرُوقٍ فَرَقْنَاهُمْ فِي الْبِلَادِ كُلِّ الْبَقِيَّةِ (أَنْ يَخْذَلُوا) لَا كُفْرًا لَكَايَاتٍ عِبْرًا لِكُلِّ صَبَّارٍ عَنِ الْعَاصِ شَاكِرٍ عَلَى النِّعَمِ (وَلَقَدْ صَدَّقَ) بِالْحَقِّ وَالْإِشْدِيدِ (عَلَيْهِمْ) أَيِ الْكَفَرِ مِنْهُمْ سَبَّارًا لِّلْغِيْرِ ظَنَّا أَنَّهُمْ يَأْغُوا لَّا يُدْبِعُوهُ (فَاتَّبَعُوهُ) فَصَدَّقَ بِالْحَقِّ فِي ظَنِّهِ أَوْ صَدَّقَ بِالْإِشْدِيدِ فِي ظَنِّهِ أَيْ وَحْدَهُ صَادِقًا (أَلَا) بِمَعْنَى لَكِنْ (فَرَقْنَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) لِلْبَيَانِ أَيْ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ لَمْ يُدْبِعُوهُ (وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ) تَسْلِيْطٍ مَّا إِلَّا لِنَعْلَمَ عِلْمًا ظَاهِرًا (مَنْ يُؤْمِنُ بِالْآخِرَةِ مِنْ هَؤُلَاءِ فِي شَكٍّ
بھڑوان بن راتوں اور دنوں میں بھڑکے لگے ای رب فرقہ ڈال ہمارے سفر میں	بھڑوان بن راتوں اور دنوں میں بھڑکے لگے ای رب فرقہ ڈال ہمارے سفر میں	
اور ایسا بھڑکنا بھڑکنا لگے کہا بیان اور بھڑکنا لگے تکڑے اس میں پہلے ہیں ہر بھڑکے والے کو جو پیچھے سے اور پیچھے سے ان پر ابلیس نے ایسی اٹکل بھڑکے کی راہ چلے	اور ایسا بھڑکنا بھڑکنا لگے کہا بیان اور بھڑکنا لگے تکڑے اس میں پہلے ہیں ہر بھڑکے والے کو جو پیچھے سے اور پیچھے سے ان پر ابلیس نے ایسی اٹکل بھڑکے کی راہ چلے	
مگر خور سے ایمان دار تھے اور ان کا	مگر خور سے ایمان دار تھے اور ان کا	
ان پر کچھ زور نہ تھا مگر ان سے واسطے تا مفلو کم کریں ہم کو تو حق لانا ہی آخرت پر الگ ۳۱ سے جو رہتا ہے کسی طرف سے	ان پر کچھ زور نہ تھا مگر ان سے واسطے تا مفلو کم کریں ہم کو تو حق لانا ہی آخرت پر الگ ۳۱ سے جو رہتا ہے کسی طرف سے	

اور ان سستیوں میں جہاں بکرت
رہتی تھیں
سستیوں کا رہنما نظر آتین
اور سستیوں میں رہا دینے والے تھے

تفہیم القرآن
عشر

مُخْرَجِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ قُلْ إِنْ رِئْيَ يَبْسُطُ الرِّقَاقَ لَنْ يَشَاءَ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَكُمْ مَا أَنْفَقْتُمْ
مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ خَيْرُ الرِّقَاقِ وَيَوْمَ تُحْشَرُكُمْ جَمِيعًا تَقُولُ لَكَ اللَّهُ كَذِبًا كَانُوا يُعْبَدُونَ
قَالُوا اسْمَعْ لَكُنْتَ وَلِيًّا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يُعْبَدُونَ لِحُجْنٍ كَانُوا يُعْبَدُونَ فَالْيَوْمَ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
بِفَعْلِهِمْ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْغَارِ لَكُنْتُمْ يَوْمَ تَأْتِيهِمْ أَيَّامُ تَابِتَاتٍ قَالُوا
مَا هَذَا إِلَّا جَارِدٌ يَأْتِيكُمْ يَبْدُلُكُمْ وَأَنْتُمْ كَذِبُونَ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا آفَاقٌ مُتَنَوِّتَةٌ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُنْ

موضع القرآن	نوع الرحمن	جلائل
ہر آنے کو	مقابلہ کن	الْقُرْآنُ بِالْجَبَالِ (مُخْرَجِينَ أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ قُلْ إِنْ رِئْيَ يَبْسُطُ الرِّقَاقَ لَنْ يَشَاءَ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَكُمْ مَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ خَيْرُ الرِّقَاقِ وَيَوْمَ تُحْشَرُكُمْ جَمِيعًا تَقُولُ لَكَ اللَّهُ كَذِبًا كَانُوا يُعْبَدُونَ قَالُوا اسْمَعْ لَكُنْتَ وَلِيًّا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا يُعْبَدُونَ لِحُجْنٍ كَانُوا يُعْبَدُونَ فَالْيَوْمَ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ بِفَعْلِهِمْ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْغَارِ لَكُنْتُمْ يَوْمَ تَأْتِيهِمْ أَيَّامُ تَابِتَاتٍ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا جَارِدٌ يَأْتِيكُمْ يَبْدُلُكُمْ وَأَنْتُمْ كَذِبُونَ قَالُوا مَا هَذَا إِلَّا آفَاقٌ مُتَنَوِّتَةٌ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَكُنْ
وہ جسے عذاب میں مبتلا کرتے ہیں	انہی کو در عذاب حاضر کردہ باشند	یہی وہی ہے جو عذاب میں مبتلا کرتے ہیں
تو کہہ رہا ہے کہ	تو کہہ رہا ہے کہ	تو کہہ رہا ہے کہ
بھلا دینا ہی روزی جسکو چاہے	بھلا دینا ہی روزی جسکو چاہے	بھلا دینا ہی روزی جسکو چاہے
اوتار کر باہی ہو	اوتار کر باہی ہو	اوتار کر باہی ہو
اور جو خرچ کرنے ہو کچھ چیز دے اسکا	اور جو خرچ کرنے ہو کچھ چیز دے اسکا	اور جو خرچ کرنے ہو کچھ چیز دے اسکا
عوض دیتا ہے	عوض دیتا ہے	عوض دیتا ہے
اور وہ بہتر روزی دینے والا	اور وہ بہتر روزی دینے والا	اور وہ بہتر روزی دینے والا
اور جسے جمع کر گان سب کو	اور جسے جمع کر گان سب کو	اور جسے جمع کر گان سب کو
پھر گیارہ ستون کو کہا ہے گورے	پھر گیارہ ستون کو کہا ہے گورے	پھر گیارہ ستون کو کہا ہے گورے
پوچھتے	پوچھتے	پوچھتے
وہ لوے پاک ذات ہی تیری	وہ لوے پاک ذات ہی تیری	وہ لوے پاک ذات ہی تیری
ہم تیری طرف ہیں	ہم تیری طرف ہیں	ہم تیری طرف ہیں
نہ انکی طرف	نہ انکی طرف	نہ انکی طرف
نہیں پر پوچھتے تھے جنوں کو	نہیں پر پوچھتے تھے جنوں کو	نہیں پر پوچھتے تھے جنوں کو
بہت اکثر انہیں برحقین رکھتے ہیں	بہت اکثر انہیں برحقین رکھتے ہیں	بہت اکثر انہیں برحقین رکھتے ہیں
تو آج تم مالک نہیں ابک	تو آج تم مالک نہیں ابک	تو آج تم مالک نہیں ابک
دوسرے کے بھلے کے	دوسرے کے بھلے کے	دوسرے کے بھلے کے
نہیں کے اور کہتے ہیں گنہگاروں کو	نہیں کے اور کہتے ہیں گنہگاروں کو	نہیں کے اور کہتے ہیں گنہگاروں کو
جسکو تکلیف	جسکو تکلیف	جسکو تکلیف
اس کی جسکو تھوڑے تھوڑے تھے	اس کی جسکو تھوڑے تھوڑے تھے	اس کی جسکو تھوڑے تھوڑے تھے
اور جب پڑھی جاوے ان باس ہمارے	اور جب پڑھی جاوے ان باس ہمارے	اور جب پڑھی جاوے ان باس ہمارے
کھاتے ہیں اور نہیں مگر ایک مری	کھاتے ہیں اور نہیں مگر ایک مری	کھاتے ہیں اور نہیں مگر ایک مری
کہہ رہا ہے	کہہ رہا ہے	کہہ رہا ہے
روکے ہو ان سے جسکو چاہتے تھے	روکے ہو ان سے جسکو چاہتے تھے	روکے ہو ان سے جسکو چاہتے تھے
باب در اسے اور نہیں	باب در اسے اور نہیں	باب در اسے اور نہیں
بہم	بہم	بہم
جو تھوڑے تھے وہ ان کی ہی اور کہتے ہیں	جو تھوڑے تھے وہ ان کی ہی اور کہتے ہیں	جو تھوڑے تھے وہ ان کی ہی اور کہتے ہیں
نہیں	نہیں	نہیں

تفسیر
عجم

لَتَجَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا لَأَخْسَرُ مِنْهُمْ وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ
وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ لَوْ مَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ رَسُولِيْهِ فَمَا كَفُّوا نَكِيرَهُ قُلْ إِنَّمَا عِظُوكُمُ
بِوَحْدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خُفٍّ وَقُلْ دِيْنُ قُرْآنِيْ شَيْءٌ مِّنْ جَنْبِئِهِ أَنْ هُوَ لَازِلٌ بَيْنَ يَدَيِّ
عَذَابٍ شَدِيدٍ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنِ الْحَرْقُ عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ قُلْ لَنْ يُّبْقِيَ
بِالْحَقِّ عِلْمَ الْغُيُوبِ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُهُ قُلْ لَنْ ضَلَّكَ عَلَى نَفْسِيْ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
(لَتَجَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا لَأَخْسَرُ مِنْهُمْ) بے شک ان کے آگے یہ سب سے زیادہ نقصان دہ ہے۔	چونکہ یہ سب سے زیادہ نقصان دہ ہے۔	جب سچے لوگ اور نبی پر ایمان لائے۔
وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ	اور ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔	پھر ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔
وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ لَوْ مَا بَلَغُوا مِعْشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ رَسُولِيْهِ فَمَا كَفُّوا نَكِيرَهُ	اور ان کے پہلے سے لوگ بھی کذب کرتے تھے۔ اگرچہ ان کو ہم نے اپنی کتاب میں سے کچھ بھیجا تھا۔	پھر ان کے پہلے سے لوگ بھی کذب کرتے تھے۔ اگرچہ ان کو ہم نے اپنی کتاب میں سے کچھ بھیجا تھا۔
قُلْ إِنَّمَا عِظُوكُمُ بِوَحْدَةِ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خُفٍّ	کہہ دو کہ میں تم کو صرف ایک چیز سے ڈرتا ہوں کہ تم اللہ کے سامنے جھک جاؤ۔	اور ہم نے ان کو صرف ایک چیز سے ڈرتا ہوں کہ تم اللہ کے سامنے جھک جاؤ۔
وَقُلْ دِيْنُ قُرْآنِيْ شَيْءٌ مِّنْ جَنْبِئِهِ أَنْ هُوَ لَازِلٌ بَيْنَ يَدَيِّ عَذَابٍ شَدِيدٍ	اور کہہ دو کہ قرآن میرا دین ہے۔ اس کی طرف سے تم کو سخت عذاب کی بات ہے۔	اور ہم نے ان کو صرف ایک چیز سے ڈرتا ہوں کہ تم اللہ کے سامنے جھک جاؤ۔
قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنِ الْحَرْقُ عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	کہہ دو کہ میں تم کو کوئی اجر نہیں مانگتا۔ اگر اللہ کا حکم ہے تو وہ سب پر شہید ہے۔	پھر ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔
قُلْ لَنْ يُّبْقِيَ بِالْحَقِّ عِلْمَ الْغُيُوبِ	کہہ دو کہ حق سب کو بچا دے گا۔	پھر ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔
قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُهُ	کہہ دو کہ حق آگیا ہے اور باطل کو اس کی جگہ نہیں ملے گی۔	پھر ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔
قُلْ لَنْ ضَلَّكَ عَلَى نَفْسِيْ	کہہ دو کہ میں تم کو گمراہ نہیں کروں گا۔	پھر ہم نے ان کو کتب نہیں دیں جن سے وہ پڑھ سکیں اور ہم نے ان کو پہلے سے کوئی نذیر نہیں بھیجا تھا۔

تفسیر
عجم

<p>مَشْنٰی وَتِلْكَ اَمْوَاعٌ يُزَيَّدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ اِنَّ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا مَا يَفْتَحُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَتِهِ فَلَا تُكْسِرُكُمُ الْاَهْلَ وَبِائِهَاسُكُمُ فَلَا تُرْسِلُكُمُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللّٰهِ يُصْرِفُكُمْ مِنْ اَسْمَاءٍ وَكَرْهُنَ اَلِهَآءُ هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ وَاِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ سُلَاسِلُ مِنْ قَبْلِكَ وَكُلِّ اللّٰهِ تَرْجِعُ اَلْاُمُورَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ اَلْاَلَا هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ وَاِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ سُلَاسِلُ مِنْ قَبْلِكَ وَكُلِّ اللّٰهِ تَرْجِعُ اَلْاُمُورَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ اَلْاَلَا هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ</p>	<p>مَوْضِعُ الْقُرْآنِ</p>	<p>فَتْحُ الرَّحْمَنِ</p>	<p>جَلَالِیْنَ</p>
<p>دود و اورین تین اور چار چار تہا بیدار تین جو جاتے ہیں شک اللہ پر بھی کھنکھول کے اندر کون پر کچھ ہر کوئی نہیں سکو روکنے والا اور جو روکے کوئی نہیں ہی نہ بدست حکمتوں والا لوگو یاد کرو احسان اللہ کا اپنے اوپر کوئی نہیں ہی بنائے والا اللہ کے سوا روزی دیتا تمکو آسمان وزمین سے کوئی حکم نہیں مگر وہ پھر کہاں آئے جائے ہو اور اگر تمکو جھٹھلا دیں تو جھٹھلائے گئے کتے رسول تجھ سے پہلے اور اللہ تک پہنچے سب کام لوگو بے شک وعدہ اللہ کا تمہا سو نہ بھکاوے تمکو دنیا کا جینا اور نہ دعا دے تمکو اللہ کے نام سے وہ دعا باز تحقیق سلطان شہار اسلمن ہی سو تم بھگے رکھو سکو دشمن</p>	<p>دو دو اور تین تین اور چار چار تہا بیدار تین جو جاتے ہیں شک اللہ پر بھی کھنکھول کے اندر کون پر کچھ ہر کوئی نہیں سکو روکنے والا اور جو روکے کوئی نہیں ہی نہ بدست حکمتوں والا لوگو یاد کرو احسان اللہ کا اپنے اوپر کوئی نہیں ہی بنائے والا اللہ کے سوا روزی دیتا تمکو آسمان وزمین سے کوئی حکم نہیں مگر وہ پھر کہاں آئے جائے ہو اور اگر تمکو جھٹھلا دیں تو جھٹھلائے گئے کتے رسول تجھ سے پہلے اور اللہ تک پہنچے سب کام لوگو بے شک وعدہ اللہ کا تمہا سو نہ بھکاوے تمکو دنیا کا جینا اور نہ دعا دے تمکو اللہ کے نام سے وہ دعا باز تحقیق سلطان شہار اسلمن ہی سو تم بھگے رکھو سکو دشمن</p>	<p>دو دو اور تین تین اور چار چار تہا بیدار تین جو جاتے ہیں شک اللہ پر بھی کھنکھول کے اندر کون پر کچھ ہر کوئی نہیں سکو روکنے والا اور جو روکے کوئی نہیں ہی نہ بدست حکمتوں والا لوگو یاد کرو احسان اللہ کا اپنے اوپر کوئی نہیں ہی بنائے والا اللہ کے سوا روزی دیتا تمکو آسمان وزمین سے کوئی حکم نہیں مگر وہ پھر کہاں آئے جائے ہو اور اگر تمکو جھٹھلا دیں تو جھٹھلائے گئے کتے رسول تجھ سے پہلے اور اللہ تک پہنچے سب کام لوگو بے شک وعدہ اللہ کا تمہا سو نہ بھکاوے تمکو دنیا کا جینا اور نہ دعا دے تمکو اللہ کے نام سے وہ دعا باز تحقیق سلطان شہار اسلمن ہی سو تم بھگے رکھو سکو دشمن</p>	<p>مَشْنٰی وَتِلْكَ اَمْوَاعٌ يُزَيَّدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ اِنَّ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا مَا يَفْتَحُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَتِهِ فَلَا تُكْسِرُكُمُ الْاَهْلَ وَبِائِهَاسُكُمُ فَلَا تُرْسِلُكُمُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرِ اللّٰهِ يُصْرِفُكُمْ مِنْ اَسْمَاءٍ وَكَرْهُنَ اَلِهَآءُ هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ وَاِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ سُلَاسِلُ مِنْ قَبْلِكَ وَكُلِّ اللّٰهِ تَرْجِعُ اَلْاُمُورَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ اَلْاَلَا هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ وَاِنْ يَكْذِبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ سُلَاسِلُ مِنْ قَبْلِكَ وَكُلِّ اللّٰهِ تَرْجِعُ اَلْاُمُورَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ اَلْاَلَا هُوَ فَآلِي تَوْفِيقٍ</p>

أَتُمَايِدُ عَوْلَجَزْبٍ لِيَكُونَ لَكُمْ أَصْحَابُ السَّعِيرِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ آمَنَ رُسُلُ السُّوءِ عَلَيْهِمْ سَاءَ مَا كَسَبُوا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٌ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَّاحَ فَتُبَشِّرُ بِبَارِقَاتٍ إِلَى الْبِلَادِ مَيِّتٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّكَ لَنَشُورٌ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يَرْيِدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ وَالَّذِينَ

جلا لیں	فتح الرحمن	فتح القاری
<p>بِطَاعَةِ اللَّهِ وَلَا تَطِيعُوهُ إِلَّا كَمَا يَدْعُوهُ خِزْيَانُ آتَابَعَكُمْ فِي الْكُفْرِ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ (النار الشد بذر)</p> <p>(الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَكَفْرٌ كَبِيرٌ) هَذَا بَيَانٌ لِمَا لَوْ افْتَقَرَ الشَّيْطَانُ وَمَا لِحَالِ الْفِتْنَةِ وَتَرَكْنَا فِي أَجْزَالٍ غَيْرِ (افتن زین کہ شوع عملہ) بِالْمَقْصُودِ (قراءہ حسنات) مَثْنٌ شَدِيدٌ خَبَرٌ مَنِ هَكَاهُ اللَّهُ لَا دَعْ عَلَيْهِ (فَإِنَّ اللَّهَ يُصِرُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ) فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ وَلَا لِلَّذِينَ كَفَرُوا (حَسْرَاتٍ) وَاعْتَمِمْ مَكَانَ كَيْفُمْ نَوَارِ انَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يُصْنَعُونَ) فَيَجْأُزِيهِمْ بِآيِهِ (وَاللَّهُ الَّذِي أَسْرَعَ الرِّيحَ) وَفِي قِرَاءَةِ الرِّيحِ (فَتَشِيرُ سَحَابًا) لِلضَّرَرِ حِكْمًا لِحَالِ الْمَاضِيَةِ أَيْ تَرْجُوهُ (فَسَقْنَاهُ) فِيهِ التَّقَاتُ عَنْ الْغَيْبَةِ (إِلَى بِلَا كَيْفِيَّتٍ) بِالْخَفِيفِ وَالْإِسْتِدْبَاقِ كَلْبًا يَسْهَى أَنْ يَنْتَابَهُ الزَّرْعُ وَالْكَوْكَ (كَذَلِكَ لَنُشْفِرَهُ لِيَ الْبَعْثِ وَالْأَحْيَاءِ) مَنْ كَانَ مِنْ بَيْنِ الْعَرَفِ فَلِلَّهِ الْعَرَفُ جَمِيعًا أَيْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلَا تَكُنْ مِنْهُ إِلَّا طَاعَةً فَلْيُطِعُوا (إِلَيْهِ يَسْعَلُ لَكُمْ الظَّنُّ) بَعْدَهُ وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَتُحَوَّلُ (وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ) يَقْبَلُهُ (وَالَّذِينَ</p>	<p>جزا این نیست کہ میخواند با دعا بخود را</p> <p>ناباستند از اہل دوزخ</p> <p>انکہ کاذب است و نہ انکہ راست است عذاب سخت و انکہ امان آوردند و کردند کارهای بسیار است از سر است آخرت و مرد بزرگ است</p> <p>ایا شک</p> <p>لأنه قد تنبأ ان اهل دوزخ</p> <p>آراستہ کردہ سید برای او عمل نیست او پس بیک دید آنرا تا آن کہ پس صالح است پس از خدا اگر می کند ہر کار خواہد بود</p> <p>در آہی نماید ہر کار خواہد بین باید کہ ہر نشود نفس تو بر ایشان</p> <p>ار روی در بیع بر ایشان</p> <p>و انماست با نوحی کند و خدا انست کہ فرستاد انکہ انہا را در اورد</p> <p>باد را پس بر انگیزت آن باد را ہر بار</p> <p>پس رولن کردیم ابرا</p> <p>بسوی شہر رود</p> <p>پس زندہ ساختیم آن اہر زمین را بعد مرده بودن آن</p> <p>بجین خواہد بود بر انگیزن مردمان</p> <p>ہر کہ خواہد از جندی پس خدا را است از جندی ہم بجا در دوزخ است</p> <p>نزد او حافی</p> <p>بسوی او بالا می رود معنی پاک</p> <p>و عمل صالح بلند میگرداندش جدا و انکہ</p>	<p>وہ تو ملا نہی ایستہ کردہ کو</p> <p>اسی راستہ کہ ہر دین دوزخ و النور</p> <p>جو منکر ہوے انکو سخت ماری اور جو یقین لائے اور سکتے</p> <p>بجہ کام انکو معافی ہی اور یک جزا</p> <p>بجہ ایک شخص</p> <p>کہ کھلی سجائی اسکو اسکے کام کی برای جہر دیکھا کھنے اسکو بھی ملے</p> <p>کو نہ جھٹکا ایب اتھہ حکو چاہے</p> <p>اور کھائی ہی حکو چاہے سوزنا</p> <p>جی نہ جانا رہے ان پر</p> <p>بجہا پینا کر اشد کو</p> <p>معلوم ہی جو کرتے ہیں اور اللہ ہی جن لے جلائی ہیں</p> <p>باوین پھر ابھار رہا ہیں بہ لی</p> <p>بجہ ناک لے گئے ہم اسکو</p> <p>ایک سر گئے دیس کو</p> <p>تھ جلائی جنے اس سے زمین اس کے ترکے بچھے</p> <p>اس طرح ہی جی اٹھنا</p> <p>جسکو چاہے عزت تو اشد ہی ہی عزت ساری</p> <p>اسکی طرف چڑھائی کلام سٹھرا</p> <p>وہ ناک اسکو اٹھا لیا ہی اور جو لوگ</p>

بیتاں کی طرف سے

[illegible]

یقت فاطمہ

یقت فاطمہ

مجلس خداداد

و نه و ما صحرایان را روس و ترکس مشغول کرده که از ما سنگسازست بری خاکم. ایند ما بیکدیگر میگفتیم که لعن الله المجرور و انصاره را چه ۹۰ طایفه برانند که مذت سحران خود اند که می گویند که اگر پیوسته می
آید میماند از ایشان راه یافته تر بودی و نه بدین اوستقامه ۵۰ رهی سحای ۵۰ و علی هر ذاکم و استخوانا ۵۰ الاله ۵۰ الصبیح و لغوی و دیگر

سورۃ مکیہ تیس و ثمانون آیت۔ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَقُلْ اٰتٰتٰنِ وَثْمَانُوْنَ اٰیٰةُ
یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِنَّکُمْ لَمِنَ الْمُرْسَلِیْنَ عَلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ تَنْزِیْلُ الْعَزِیْزِ الرَّحِیْمِ لِنُنْذِرَ قَوْمًا مَّا اُنْذِرْکُمْ
اَبَاوْهُمْ فَهُمْ غَافِلُوْنَ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰی اَکْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ اِنَّا جَعَلْنَا فِیْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَاکَ لَا یَسْمَعُوْنَ
لَهَا وَهُمْ مَقْفُوْنَ وَجَعَلْنَا مِنْ بَیْنِ اَیْدِیْهِمْ سَدًّا وَخَلْفَهُمْ سَدًّا فَاَغْشٰیْنَاهُمْ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
سورۃ مکیہ تیس و ثمانون آیت اَوْمَدِیْکُمْ ثَمَانِیْنَ وَثَمَانُوْنَ اٰیٰةُ	سورۃ یس کی بات وآن ہشتاد و ستہ آیت است	سورۃ یس کی بات ترا سہی آیت کی
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (اٰیۃ) اللّٰہ اعلیٰ عن ادوہ (و القرآن الحکیمہ) المبحر بِغَیْبِ لَنْظْمِ وَبَدِیعِ الْمَعَالِی (اِنَّک) بِالْمَحْمَد (رَبِّ الْمُرْسَلِیْنَ عَلٰی) مُتَعَلِّقٌ بِمَا قَبْلَہ (صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ) اٰیۃ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا قَبْلَکَ التَّوْحِیْدُ وَ الْاِکْدِ بِالْقِسْمِ وَ غَیْرِہ لَقَوْلِ الْکُفَّارِ لَہ لَسْتَ مَرْسَلًا تَنْزِیْلُ الْعَزِیْزِ فِیْ مُلَکِہِ (الرَّحْمٰن) بِخَلْقِہِ خَبَرِ مُبْتَدَا مُقَدَّرِ اٰیِ الْقُرْآنِ (لِنُنْذِرَ) بِہ (قَوْمًا) مُتَعَلِّقٌ بِتَنْزِیْلِ (مَّا اُنْذِرْکُمْ) اٰیِ لَمُیْسِرِہِ رَوٰفِیْ زَمَنِ الْفِتْرَۃِ (فَہُمْ) اٰیِ الْقَوْمِ (غَافِلُوْنَ) عَنِ الْکِبٰلِیٰنِ وَ الرَّشِدِ (لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ) وَحَبَّ (عَلٰی اَکْثَرِهِمْ) بِالْعَدَابِ (فَہُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ) اٰیِ الْاَکْثَرِ اِنَّا جَعَلْنَا فِیْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَاکَ) بِاَنْ تَصْمَمَ اِلَیْہَا اَلْیَدِیْ وَ کَانَ الْعِلَّی جَمْعُ الْیَدِ اِلَی الْعُقُو (فَہِی) اٰیِ الْیَدِیْ جَمْعُوۃ (اِلٰی الْاَکْذَابِ) جَمْعُ ذَقْنٍ وَ هُوَ جَمْعُ النَّحِیْنِ (فَہُمْ مَقْفُوْنَ) رَافِعُوۃ رُوسُہُمْ لَا یَسْمَعُوْنَ خَفَضَہَا وَ هَذَا مُثَبِّلٌ وَ الْمُرَادُ اَنَّهُمْ لَا یَدْعُوْنَ لِاٰیٰہِہَا وَ لَا یَخْفَضُوْنَ رِیَ لَہ (وَجَعَلْنَا مِنْ بَیْنِ اَیْدِیْہُمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِہُمْ سَدًّا) بِفِی السَّیْنِ وَ صَحَّہَا فِی الْمَوْضِعِیْنِ (فَاَغْشٰیْنَاهُمْ	بنام خداوند بخشنده مہربان قسم بقرآن با حکمت ہر آیت تو آواز ای عجز علی را عبدیم بجای مہربانی برادر راستی دو دستہ مژگان افراں را کہ سود برسد مہربانم فرمود و فرستاد غالب مہربان نارسیانی قومی را کہ ترسانندہ شدہ اند بدران ایت بِسْمِ اللّٰہِ عَلَّامُ الْاَنْدِیْنِ دُرِّیْ سَمِیْلِ بِیْعِہِ بَعِیْہِ مَعْرُوفُ الْاَشْیَہِ نُوْرُ عَلَمِہِ ہر آیت ثابت شدہ وعدہ عذاب بر اَشْیَہِ میں ایشان ایمان نیارند ہر آیت ساکتیم دور کردن ایشان بجہ اُنکے امانت داری موتوا پس اُن موتوا متفرج باشد بِسْمِ اللّٰہِ سِرِّ الْاَبْرَہِیْمِیْنِ اگر ابرہہ را و ستیم پیش روی ایشان دیواری و پس زلزلت ایشان دیواری باز جو شد بر ایشان را اگر ایشان را	سورۃ یس کی بات ترا سہی آیت کی شروع اللہ کے نام سے جو بہت مہربان نہایت رحم والا قسم ہے اس کے قرآن کی تو تحقیق ہی بجیسے مژدوں بن سے اوپر رسیدگی کہ اُنارندہ دست رحم والے کا کہ تو در او سے اکت لوگوں کو کہ قدر نہیں سنا اُنکے ماہیوں نے سو کھ نہیں رکھتے ثابت ہو چکی ہے بات اُن بہتوں پر موتو نہایت ہنر والے ہیں اُن کے موتو سو کھے ہیں تھکے ہوں تک پھر اُنکے سر ال رہے ہیں اور نیلے ہنر والے اُن کے اگلے دیوار اور اُن کے بیچ دیوار پھر اوپر سے دھانک رہا

اور اللہ اعلیٰ عن ادوہ (و القرآن الحکیمہ) المبحر بِغَیْبِ لَنْظْمِ وَبَدِیعِ الْمَعَالِی (اِنَّک) بِالْمَحْمَد (رَبِّ الْمُرْسَلِیْنَ عَلٰی) مُتَعَلِّقٌ بِمَا قَبْلَہ (صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ) اٰیۃ یٰۤاَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا قَبْلَکَ التَّوْحِیْدُ وَ الْاِکْدِ بِالْقِسْمِ وَ غَیْرِہ لَقَوْلِ الْکُفَّارِ لَہ لَسْتَ مَرْسَلًا تَنْزِیْلُ الْعَزِیْزِ فِیْ مُلَکِہِ (الرَّحْمٰن) بِخَلْقِہِ خَبَرِ مُبْتَدَا مُقَدَّرِ اٰیِ الْقُرْآنِ (لِنُنْذِرَ) بِہ (قَوْمًا) مُتَعَلِّقٌ بِتَنْزِیْلِ (مَّا اُنْذِرْکُمْ) اٰیِ لَمُیْسِرِہِ رَوٰفِیْ زَمَنِ الْفِتْرَۃِ (فَہُمْ) اٰیِ الْقَوْمِ (غَافِلُوْنَ) عَنِ الْکِبٰلِیٰنِ وَ الرَّشِدِ (لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ) وَحَبَّ (عَلٰی اَکْثَرِهِمْ) بِالْعَدَابِ (فَہُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ) اٰیِ الْاَکْثَرِ اِنَّا جَعَلْنَا فِیْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلَاکَ) بِاَنْ تَصْمَمَ اِلَیْہَا اَلْیَدِیْ وَ کَانَ الْعِلَّی جَمْعُ الْیَدِ اِلَی الْعُقُو (فَہِی) اٰیِ الْیَدِیْ جَمْعُوۃ (اِلٰی الْاَکْذَابِ) جَمْعُ ذَقْنٍ وَ هُوَ جَمْعُ النَّحِیْنِ (فَہُمْ مَقْفُوْنَ) رَافِعُوۃ رُوسُہُمْ لَا یَسْمَعُوْنَ خَفَضَہَا وَ هَذَا مُثَبِّلٌ وَ الْمُرَادُ اَنَّهُمْ لَا یَدْعُوْنَ لِاٰیٰہِہَا وَ لَا یَخْفَضُوْنَ رِیَ لَہ (وَجَعَلْنَا مِنْ بَیْنِ اَیْدِیْہُمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِہُمْ سَدًّا) بِفِی السَّیْنِ وَ صَحَّہَا فِی الْمَوْضِعِیْنِ (فَاَغْشٰیْنَاهُمْ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
فہم یصرونہ تمہیں ایسا لہر طرے ایمان علیہم (وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ) بتحقیر الہم میں واندال الثانیۃ الفاو تسجیلہا وخال الف بین المسکلو والکھ وَنذِرْکَ لَمْ تُؤْمِنْ رَہم لایؤمنون ایمان نہ دیکھنا انذارک (مَنِ اتَّبَعَ الذِّکْرَ) الْقُرْآنَ (وَحِشَى الرَّحْمَنِ بِالْعِثَّةِ) خافا وکفرہ (فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ مُّهِينٍ) ہولنا (إِنَّمَا اتَّبَعُوا الْأَنفُسَ النَّهِيَّةَ) للبعث (وَنَكُتِبْ) فی اللوح المحفوظ (مَا قَدْ مَوَّ) فی حیوتہم من خیر وشر لہما علیکہ (وَأَنذَرْتَهُمْ) مَا اسْتَنْبَیْہِ بَعْدَکُمْ (وَكُلُّ شَيْءٍ) خص يَفْعَلُ بَقَسِيرٍ (أَحْصَيْنَاهُ) ضَبْطًا (فِي مَا مِثْلِينَ) کتاب بین ہوا اللوح المحفوظ (وَاصْرِبْ) اجعل (لَهُمْ مَثَلًا مَّفْعُولٌ أَوَّلٌ) (أَصْحَابُ) مَفْعُولٌ (الْقَبْرِ) أَطَاكِي (إِذْ جَاءَهَا) إِلَى الْخِرَةِ بَدَلِ اسْتِمَالٍ مِنْ أَصْحَابِ الْقَرْيَةِ (الْمُرْسَلُونَ) (أَيُّ رُسُلٍ عِيسَى) (إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ) اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا (إِلَى الْخِرَةِ بَدَلِ مِنْ ذَلِكَ) (وَالْحِجَابِ) (فَعَزَّزْنَا) بِالتَّخْفِيفِ وَالشَّدِيدِ يَذْفِرُونَ الْاِثْنَيْنِ (بِثَالِثٍ) فَقَالُوا إِنَّا إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ إِلَهُكُمُ شَيْءٌ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ قَالُوا إِنَّمَا نَعْلَمُ أَنَّ إِلَهُكُم مُّرْسَلُونَ وَمَا عَلَيْنَا مِنَ الْبَلَاءِ عَاقِلُونَ	پس انسان بھی نہیں دیکھ کر کہیں اور ہر اسی لکھو تو لے دیا یہی کہی انسان ایمان نہ دیکھنا یہی کہی انسان ایمان نہ دیکھنا پس ہر اسی لکھو تو لے دیا یہی کہی انسان ایمان نہ دیکھنا	

فصل ۱۳
عشر
الحجرات

الْبَيْنِ قَالُوا إِنَّا ظَاهِرُونَ لَكُمْ لَمْ تُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ وَمَتَّبِعُوا آلَهُمْ قَالُوا طَائِفًا مِّنْكُمْ مَّزَكُمُ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْرِقُونَ وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَّسْعَى قَالَ يَاقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ اتَّبِعُوا مَن لَّا يَسْأَلُكُمْ
لِجَارِهِمْ مَّهْطَكُونَ وَبِئْسَ الْأَعْبَادُ الَّذِينَ ظَنَرُوا أَنَّ فِطْرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ أَمْ أَخَذَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْ يُبَدِّلَ
الرَّحْمَنُ بَصِيرَتِي

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا این
کھول کر	کھول کر	الْبَيْنِ (۱) اتَّبِعُوا الْبَيْنَ الظَّاهِرَ بِهَذَا لَوْ اخْتَارْتُمْ وَهِيَ آيَةُ
ہوئے جسے نامبارک دیکھا	ہوئے جسے نامبارک دیکھا	الْأَكْمَرِ وَكَرِصٌ وَالدَّيْضُ وَاجِبٌ أَلْمِيتِ (۲) قَالُوا إِنَّا ظَاهِرُونَ لَكُمْ
نکلو اگر	نکلو اگر	تَسَاءَلْنَا (۳) بِكُمْ لَقَطْعًا عَالِمٌ بِمَا تَسْتَعِينُونَ (۴) لَنْ يَكُونَ
تم نہ چھوڑو گے تو ہم نکلو سنسار کر گئے	تم نہ چھوڑو گے تو ہم نکلو سنسار کر گئے	فَتَمِمْ (۵) لَمْ تُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ وَمَتَّبِعُوا آلَهُمْ قَالُوا طَائِفًا مِّنْكُمْ مَّزَكُمُ
اور تم کو کھینک کر ہمارے ہاتھ سے	اور تم کو کھینک کر ہمارے ہاتھ سے	الْأَكْمَرِ (۶) مُؤَلِّمٌ قَالُوا طَائِفًا مِّنْكُمْ مَّزَكُمُ (۷) مَعَكُمْ (۸) بِكُمْ كَرِمْ
دکھ کر مار کہے تھے بھاری نامبارک	دکھ کر مار کہے تھے بھاری نامبارک	رَأَيْنَ (۹) هَدَفٌ مُّسْتَقِيمٌ دَخَلَتْ عَلَى رَبِّكَ الشَّرَاطِيْتُ وَفِي
کھار اس سے	کھار اس سے	هَزَنَتِهَا الْخَفِيفُ وَالشَّهِيلُ وَادْخَالَ الْفُيُوتُهَا
کہ نکلو سمجھا یا	کہ نکلو سمجھا یا	بِجَنَّتِهَا وَبَيْنَ الْأَخْرَى (۱۰) زَكْرَتُمْ (۱۱) وَعِظَتُمْ وَخَوَّفَتُمْ وَ
کوئی نیہا، ہر تم لوگ ہو حد پر پہنچا	کوئی نیہا، ہر تم لوگ ہو حد پر پہنچا	جَوَابُ لَشَرْطِ عَدُوِّهِ تَطِيرْتُمْ وَكُفَرْتُمْ وَهَوَّجْتُمْ
اور آیا شہر کے پرے سے	اور آیا شہر کے پرے سے	الْأَسْمَاءُ وَالْمُرَادُّ بِهَذَا الْوَيْجِ (۱۲) بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْرِقُونَ (۱۳)
ایک مرد	ایک مرد	مُتَجَاوِزُونَ الْحَدِّ يَسْعَى كَرِمْ (۱۴) وَجَاءَ مِنْ أَقْصَى الْمَدِينَةِ
دور تا	دور تا	رَجُلٌ هُوَ حَبِيبٌ لِّلْجَارِ كَانَ قَدْ لَمِنَ بِالرُّسُلِ وَمَنْزِلُهُ
نوا آئی قوم جلور، ہر این مجھے ہوئے	نوا آئی قوم جلور، ہر این مجھے ہوئے	بِأَقْصَى الْمَدِينَةِ (۱۵) يَسْعَى (۱۶) يَسْعَى عَدُوُّ الْمَأْمُوعِ سَاكِنِ
جلور راہ، آگے	جلور راہ، آگے	الْقَوْمِ الرُّسُلِ (۱۷) قَالَ يَاقَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ (۱۸) اتَّبِعُوا
خون سے نیگ نہیں مانگتے اور	خون سے نیگ نہیں مانگتے اور	تَاكِيدُ الْإِذْكَ (۱۹) مَنْ لَّا يَسْأَلُكُمْ لِجَارِهِمْ (۲۰) عَلَى رِسَالَتِهِ (۲۱) وَهُمْ
راہ سوچے ہیں اور محلو کہا ہی	راہ سوچے ہیں اور محلو کہا ہی	مُهْتَدُونَ (۲۲) فَقِيلَ لَهُ أَنْتَ عَلَى نَبِيِّهِمْ فَقَالَ (وَمَا لِي
کہ جندگی نہ کروں اس کی جسے بھول گیا	کہ جندگی نہ کروں اس کی جسے بھول گیا	لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي خَلَقَنِي أَيْ مَا يَنْعَى لِي مِنْ عِبَادَتِهِ
اور اس کی طرف بھراؤ گئے	اور اس کی طرف بھراؤ گئے	الْمَوْجُودِ مَقْصُودًا وَأَنْتُمْ كَذَلِكَ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ (۲۳)
علا میں بلزوں	علا میں بلزوں	بَعْدَ الْمَوْتِ فَيَجْازِيكُمْ كَغَيْرِكُمْ (۲۴) أَلَا تَحْكُمُ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
اس کے سوا اور خون کو بوجھا کر کچھ	اس کے سوا اور خون کو بوجھا کر کچھ	مَا نَفَعُكُمْ فِي الْبَدَنِ أَنْتُمْ وَهُوَ أَسْفَهٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ (۲۵) (مَنْ
چاہے رحمن عظیم کی کام نہ آئے	چاہے رحمن عظیم کی کام نہ آئے	دُونَهُ) أَيْ غَيْرِ اللَّهِ (۲۶) أَصْنَامًا (۲۷) إِنْ يَرِثُنَ الرَّحْمَنُ بِصَرٍّ لَّا تُغْنِي عَنْهُ

الحجرات

قرآن مجید میں اس آیت کی تفسیر ہے کہ جو لوگ اللہ کے رسولوں کو نہیں مانتے اور ان کے احکامات کو نہیں مانگتے، ان کو اللہ کی طرف سے عذاب ہے۔ اور جو لوگ اللہ کے رسولوں کو مانتے اور ان کے احکامات کو مانگتے، ان کو اللہ کی طرف سے رحمت ہے۔

وہابی ہیں خمس	الْيَوْمَ كَيْفَ جَعَلُوا وَإِنْ كُلُّ الْمَجْمُوعِ لَدَيْنَا مَحْضَرُونَ وَإِلَيْهِ لَأَرْضُ الْمَيْتَةَ لِحُبِّهَا هَا وَالْآخِرُ خُتْمُهَا حَبَابُهَا يَا كَلُونَ وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَخَجَرَ نَافِيَهَا مِنَ الْعَيْوُنِ لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِمْ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ فَبُكَرْنَا لَذِي خَلَقَ الْأَنْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تَنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ وَإِلَيْهِ لَأَرْجِعُكُمْ فَنُخَبِّرُكُمْ مِنَ الْآثَارِ كُلِّهِمْ أَفَلَا هُمْ مُظْلِمُونَ وَالشَّمْسُ تَجْرِي
	جلا لیں فتح الرحمن توضیح القرآن
	سبوی ایشان باز می آیند و نسبت بر طبع مگر جمع آورده نزدیک ما حاضر کردہ شدہ وقت نہ بہت برآید زہیں مردہ لشکر گردا میدم آنرا او برآوردیم اراں آ بیس اراں دانہ میخورد و آخر ہم در زمین در جنات چراورد و حیات انگور و درون ساحیم در آن لایستان حیات ناخو رند از میوہ انچه مذکور شد وہ جسے است میوہ را دست لای ایا شکری کنند کہ است انکہ لغویہ بہ تمام براہا بروہ قریب احساس را تمام ان ازا بخیر و بدین بن زمین و از نفس آدمیان و از اجزای ان می داند دست بہت است را دست مایہ دست سکسم اروی رود راس با گہان انسان را ناروی امید گہان ماستند و از آب می رود
آں آں مجربین آئے اور شادون بن کوی نہیں خو کچھ نہ آویں ہمارے پاس پلڑے اور ایک ننگائی ہی آتا زہیں مردہ جدا با پیچے سکوا سواچی میں سے آئے ہیں او کچھ کھاتے او کھاتے او کہ کھاؤں اس کے مہووں سے اور وہ بابا نہیں ان کے ہاتھ سے بھرتوں شکر نہیں کرتے باز نہ ہے خون نے نہایت جوڑے سبز کے قسم سے جو اکٹھے ہیں اس میں اور آب آہاں انہیں مجیروں میں انکو حیران او انک نانی ہی انکہ رت لاہر لیے ہیں ہم ان سے ان کے بھی یہ وہ ہے ہیں ا بھری ہیں و رسوخ و لا حاتہی	

وَمِنْ قَبَرِهِ شُكْرُهُ فِي الْخَلْقِ فَلَا يَعْقِلُونَ ۖ وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ۚ
لِيُنْذِرَ مَنِ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ نَاحِيَةِ الْأَعْمَامِ
فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۚ وَذَلَّلْنَا لَهُم مِّنْ نَّهَارٍ كُوفُهُمْ ۚ وَمِنْهَا يَكُونُونَ ۚ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ
وَالْخُذُوا مِن دُونِ اللَّهِ إِلَهًا لَهُمْ يَصُورُونَ ۚ

[illegible]

وہابی و لہذا
عشر

بَنِي تَمِيمٍ الْكُوكَبُ وَحَفَظَ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ لَا يَسْتَعِينُ إِلَى الْمَلَكِ الْأَعْلَى وَحَفَظَ قُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ
دُخُولَهُمْ عَذَابٍ وَاصِبٍ إِنْ كَانُوا خُطِفَ لِحَقْفَةٍ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ نَاقِبٌ فَاسْتَقْبَلَهُمْ أَهْلُهُمْ أَشَدَّ خَلْقًا
أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنْ خَلَقْنَا هُمْ مِنْ طِينٍ كَرِبٍ

موضوع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
تاریخ کی زینت سے ما	بریت ستار	بَنِي تَمِيمٍ الْكُوكَبُ (بِضْوَاهَا أَوْ بِهَا) الْأَضَافَةُ لِلْبَيَانِ
اور بجاؤ بنایا	و شہا ہا شہیم	كَرَامَةُ تَمِيمٍ زِينَةُ الْمَبْنِيَةِ وَالْكُوكَبُ (وَحَفَظًا) مَنْصُوقٌ
شہاب	اشہا ہا شہیم	يَفْعَلُ مَقْدَرًا حَفَظَ نَاقِبًا شَهَابٍ (مِنْ كُلِّ) مُتَعَلِّقٌ
شہاب سرکش سے مت	شیطان سرکش	بَلَقَدَّرَ شَيْطَانٌ مَّارِدٌ عَاتٍ خَارِجٌ عَنِ الطَّاعَةِ
شہاب نہیں کئے	مقصدا کہ کوش نہ ہند شیا طین	(كَاسْتَعِينُ) أَيْ الشَّيَاطِينُ مُسْتَأْنِفٌ وَسَمَاعُهُمْ
اوپر کی مجلس تک	سبوی ملا د اعلیٰ	هُوَ فِي الْعَنَى لِحَقْفَةٍ عَنَّا (إِلَى الْمَلَكِ الْأَعْلَى) الْمَلَكُ الْمَلَكُ
اور پھینکے جاتے ہیں	و انداختہ می شود سبوی ان شہا	فِي السَّمَاءِ وَعَدَّ السَّمَاءَ بِلِيٍّ لِيُخَفِّفَ عَنْهُ الْأَضْغَاءَ
ہر طرف سے اٹکے گئے	اوپر جانب بچیت راندن این	وَيُقِرُّ قَوْلَهُ بِتَشْدِيدِ الْمِيمِ وَالسَّيْنِ أَصْلُهُ يَسْمَعُونَ
اور انکو	و این تراستہ ہوت	أَدْعَمَتِ السَّمَاءُ فِي السَّيْنِ (وَيُقِرُّ قَوْلَهُ) أَيْ الشَّيَاطِينُ
اوپر ہی ہمیشہ مگر جو ایک لا	عذاب دایم مگر ہے کہ بر باد	بِالشَّهَابِ (مِنْ كُلِّ جَانِبٍ) مِنْ فَاكِ السَّمَاءِ (دُخُولِ)
جھپ سے	یعنی کلمہ را از کلمات ملا د اعلیٰ کیا رہی	مَصْدَرٌ دَخَرَهُ أَيْ طَرَفُهُ وَابْعَدَهُ وَهُوَ مَفْعُولُهُ (وَلَهُمْ)
چھپے لگا سکے انگارا	پس رہی او افتد سحلہ	فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ وَاصِبٌ) دَائِمٌ (إِنْ كَانُوا خُطِفَ
جگہ اب بوجھان سے	سوزندہ پس استفسار کن از	لِحَقْفَةٍ) مَصْدَرٌ أَيْ الْمَرَّةُ وَالْأَسْتَفْخَاءُ مِنْ خَيْرِ لَيْسَ لَهُمْ
بے شکل بدن بنانے یا جی خلق چنے	ای انسان سخت تر اند در آفرینش	أَيُّ لَا يَسْمَعُ إِلَّا الشَّيْطَانُ الَّذِي سَمِعَ الْكَلِمَةَ مِنَ الْمَلَكِ
ہم ہی نے انکو بنایا ہی	ہر اینہ ما فریدیم این ترا	فَاخَذَ هَالِسُ رَعَا (فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ) كُوكَبٌ مُضِيٌّ
ایک گارتے چکیتے سے	از کل جھپندہ ہست	(نَاقِبٌ) يَتَقَبَّهُ أَوْ يَحْرَقُهُ (فَاسْتَقْبَلَهُمْ) اسْتَقْبَلَ
		كُلًّا وَكَتَفَرْنَا أَوْ تَوَنَّيْنَا (أَهْلُهُمْ أَشَدَّ خَلْقًا) مَنْ خَلَقْنَا
		مِنْ الْمَلَكِ الْمَلَكِ وَالسَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِينَ وَمَا فِيهِنَّ وَأَوَّلِي الْأَنْبِيَاءِ
		بِمَنْ تَغْلِبُ الْعُقُلُ (إِنْ خَلَقْنَا هُمْ) أَيْ أَصْلَهُمْ أَدَمَ
		(مِنْ طِينٍ كَرِبٍ) كَرِبٌ يَلِصُّ بِالْيَدِ لَمَعْنَى أَنْ جَلَمَهُمْ
		ضَعِيفٌ فَلَا يَتَكَبَّرُ وَلَا يَكْذِبُ الْبَنِي وَالْقُرْآنُ الْمَوْدِيُّ

آوردہ اند کہ کاسرین رب و الہا شہابی کہ مکران مشرب و بیت ہودہ ہوا و دعویٰ بعثت و قوت فی و ذہب و میا قریش از روی تعلیف و مختلف علم مہات می فراتندھی مسجا و تعالیٰ لیت کو
کہ ما استفہام الامیہ و احسن و ادر علی العتات

[illegible]

[illegible]

أَنْ تَكُونُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ وَيَقُولُونَ إِنَّا نَأْتِيكَم بِالْحَقِّ وَإِنَّمَا كُنَّا مِنْكُمْ مُنَادِينَ وَمَنْ يُضْلِكِ الْإِلَهِاتِ إِلَّا اللَّهُ فَقَدْ أُلْهِتَ عَنْ يَتْرَفٍ وَتَرْفٍ مَعْلُومَةٍ فَوَاكِهُم مَّكْرُومُونَ فِي جَنَاتٍ الْعِيزِ عَلَى مَنْ يَنْقَابِينَ يَطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاسٍ مِنْ تَعِينٍ بِيضَاءَ كَدِّهِ لِلشَّارِبِينَ لَا يَشْعُرُونَ وَهُمْ عَنْهَا يُزْفُونَ

جلاہین	فتح الرحمن	موضح القرآن
هُوَ كَذَّابٌ أَتَىٰ نَجْدَ بَنِي إِسْرَءِيلَ يَنْصَرِفُ أَلَيْسَ لَآئِلَآءُ اللَّهِ يَسْتَكْبِرُونَ ۚ	ہر ایشیائی	دے
وَيَقُولُونَ كُنَّا فِي هَمَزٍ مَّا تَقَدَّمَ لَكُمُ الْكِتَابُ الْهِنْدِ الشَّامِ	چون گفتہ می شد مد ایشان کہ نیست معجزه	تھے کہ جب ان سے کوئی کہنا کسی کی
تَجَنُّونَ ۚ أَمْ كَلَّ جَلْ قَوْلِ مُحَمَّدٍ قَالَ تَعَالَىٰ (بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ	مگر خدا سے کسی کی گردن بریز جو ہر	بندگی نہیں جو کہ اللہ کے خود و کر کے
الرُّسُلَآءُ) إِنَّمَا تَزَيَّنُّوهُ وَهُوَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ (إِنَّكُمْ فِيهِ	وی گفتہ آیا تا کہ کنند معبودان	اور کہنے کہ کہان جو برنگے اپنے تھاگو
الْبَقَاةِ) كَذَّابُوا الْعَذَابَ لَكُمْ وَمَا جُرُونُ إِلَّا جَزَاءُ	خود و پیش برائی گفتہ و شاعری	کو چہ سے ایک شاعر
مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْخَالِصِينَ) أَيُّ الْمُؤْمِنِينَ	دو آواز ملکہ اور دوسرا سخن در پیش	دو آواز کے کوئی نہیں وہ لایا ہی چا
اسْتَبَدَّاهُ مُنْقَطِعٌ ۚ أَتَىٰ ذِكْرَ خُرَافَتِهِمْ فِي قَوْلِهِ (وَأَوَّلَتْ لَهُمْ	و تا آواز و راستہ	دین اور سچ مانا ہی
فِي الْبَحْرِ زَيْدٌ تَعْلُوهُ) بُكَرَةٌ وَعَشِيًّا (فَوَآكُم بِكُلِّ وَبَسَنَ	سارو پیغا بران را ہر ایشیائی تھا	شب رسولوں کو ہے شک نگو
لِلزَّيْرِ وَهِيَ مَا يُوْكَلُ تِلْكَ ذَاكَ لِحِفْظِ صِحَّةِ كَلِّ أَهْلِ الْبَحْرِ	چند عذاب درد بندہ باشد	چھٹی دیکھ والی مار اور ہی بد لایا
مُسْتَعْنُونَ عَنْ حِفْظِهَا لِحَالِ اجْسَامِهِمْ لِلْأَذْيَالِ (وَهُمْ	و جزا دادہ تھا ایشیائی عمر	جو کچھ تم کرتے تھے مگر جو بندے اللہ
مَكْرُمُونَ) يَبْوَإِ اللَّهِ (فِي جَبَاتٍ لِّعَالِمٍ عَلَى سِرِّهِمْ مَقَالِدُ	جبستہ میگردید لیکن بندہ کا خاص	کے ہمارے چنے ہوئے خدا
كَأَيُّ بَعْضِهِمْ فَقَا بَعْضٍ (يُطَافُ عَلَيْهِمْ) عَلَى	ساختہ خدا	جو ہی انکو
كُلِّ مِنْهُمْ (بِكَايَسٍ) هُوَ أَكْبَرُ بَشَرِيَّةٍ (مِنْ مَعِينِ)	اجتماع ایشیائی راست	روزی ہی مقرر بیوس
مِنْ خَيْمَتِي عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ كَأَنَّهَُا الْمَاءُ	روزی مقرر انواع میوہ	
(مِصْنَاءُ) أَشَدُّ بَيَاضًا مِنَ اللَّيْلِ (لَكِنَّ		
لَا يَذَرُهُ) (لِلشَّامِ وَبَنِي) بِخِلَافِ حَمْرِ الدُّنْيَا		
فَإِنَّهَا كَرِيْمَةٌ عِنْدَ الشَّرْبِ (كَأَنَّهَُا عَوَلٌ) مَا		
يَعْمَلُ عَقُولُهُمْ (وَلَا هُمْ عَنْهَا يَنْزِفُونَ)		
	والشَّامِ	اور انکی
	نواختگان اندر در بہشت	غزٹ ہی باغون میں نعمت کے نچوین
	مختہا روبروی یکدیگر	بر ایک دوسرے کے سامنے
	گرا میزدہ می شود در ایشان	لوگٹ لئے پھرنے ہیں ان کے پاس
	جانی از شراب جاری	بیا شراب نہری کا
	بہشتی زہر و مائدہ	
	سفید رنگ لذت دہندہ	سفید رنگ مزہ دیتی
	نوشنگان را	پیشہ والوں کو
	نہ در ان مشرب تباہکاری باشد	نہ اسٹن سر بھرتا ہی
	و نہ ان لہ ازان مشرب مست شود	اور نہ اس سے ہیکے ہیں

وہابی و الصفا

خمس

وَعِنْدَكُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ۚ كَانَهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ۖ فَاقْبَلْهُنَّ عِزًّا ۖ وَاعْصِيَنَّ أَرْوَاحَهُنَّ أُولَئِكَ أَهْلُ حَقِّهِمْ ۚ قَالَتْ قَاطِلٌ مِنْهُمْ
أَتَى كَانِ لِي قَرِينٌ ۖ يَقُولُ إِنَّكَ مِنَ الْبَاقِينَ ۖ إِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا أَفَنُكَلِّدُنَّكَ نُبُونٌ ۚ قَالَتْ هَلْ أَدْرَاكُمْ
مَطْلَعُونَ ۚ هَذَا طَلَعَ فِرَاقٌ فِي سَوَاءٍ الْحَيِّمَةِ ۚ قَالَتْ تَاللَّهِ إِن كُنْتُ لَأَتْرُدُنَّ ۖ وَلَوْ لَا نَعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ
الْمُخْضَرِّينَ ۚ أَلَمْ أَخُنْ عَمِيَّتِينَ ۚ أَلَا

جلا لیں

فتح الرحمن

موضع القرآن

نَفَخَ الرِّايَ وَكَسِرَ هَامِزَ نَزْفِ الشَّارِبِ وَأَنْزَفَ أَيُّ
يَتَكْرَرُونَ بِخِلَافِ حَمْرِ الدُّبَا (وَعِنْدَكُمْ قَاصِرَاتُ
الطَّرْفِ) حَاسَاتُ الْعَيْنِ عَلَى الرُّجُومِ كَيَنْظُرُونَ
إِلَى عَمْرِهِمْ لِحُسْنِهِمْ عِنْدَهُنَّ (عِينٌ) صِغَامُ الْعَيْنِ
حَسَاتُهَا (كَانَهُنَّ) فِي الْمَوْنِ (بَيْضٌ) لِلنَّعَامِ (مَكْنُونٌ)
مُسْتَوْرٍ نَبِيٍّ لَا يَصِلُ إِلَيْهِ عِبَارٌ وَلَوْ أَنَّ وَهُوَ الْبَاصِرُ
فِي صَفَةِ أَحْسَنِ أَلْوَانِ النَّسَاءِ (فَاقْبَلْهُنَّ) بَعْضُ
أَهْلِ الْجَنَّةِ (عَلَى بَعْضٍ يَكْسَاءُ كُونٌ) تَمَامٌ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا
(قَالَتْ قَاطِلٌ مِنْهُمْ) أَتَى كَانِ لِي قَرِينٌ (صَاحِبٌ يَكْرَهُ الْعَيْشَ
(يَقُولُ) لِي تَكَيْتُ (أَتَىكَ مِنَ الْبَاقِينَ) بِالْبَقِيَّةِ
(أَزْدَامَتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا) فِي لَهْمَتَيْنِ فِي الْوَلَدَةِ
مَوَاضِعَ مَا تَقَدَّمَ (لَمَّا كُنَّ) جُزْئُونَ وَنَحَاسُونَ
أَتَىكَ ذَلِكُ أَيُّضًا (قَالَتْ) ذَلِكَ لَقَاتِلٌ لِكُفْرَانِي (هَلْ أَدْرَاكُمْ
مَطْلَعُونَ) مَعِيَ إِلَى الشَّارِبِ لِحَالِهِ فَيَقُولُونَ (هَذَا طَلَعُ
ذَلِكَ) لَقَاتِلٌ مِنْ بَعْضِ كَوْنِي الْجَنَّةِ (فِرَاقٌ) أَيُّ رَأْيٍ تَشْرُ
(فِي سَوَاءٍ الْحَيِّمَةِ) أَمَى وَسَطُ النَّارِ (قَالَتْ) لَكُنْتُ مِمَّنَّا
(تَاللَّهِ إِن) مُحَقَّقَةٌ مِنَ النُّقِيلَةِ (كَدَّتْ) قَارِبَتْ
(لَأَتْرُدُنَّ) لِيْهِلْ كُنِي بِأَعْوَالِكَ (وَلَوْ لَا نَعْمَةُ رَبِّي) لَأُ
أَعْلَامُهُ عَلَى بِلَادِ أَمَانَ (لَكُنْتُ مِنَ الْمُخْضَرِّينَ) مَعَاشُ
فِي النَّارِ وَيَقُولُ هَلْ الْجَنَّةُ (أَلَمْ أَخُنْ عَمِيَّتِينَ) أَلَا

دتر یک این زبان خود دارند
ای رنگ خنک ساقه خنک
چشم باشند
فرخ چشمیان
گویند ایشان بیض باو منتر مرغ
بر زده پوشیده انچه در او نهفته
ایران قیلا باو منتر مرغ
درد و زاری و زاری و زاری
بش روی آرد بعضی این نیست
بر بعضی باید که استفسار کنان
گفت گوینده از ایشان هر این
بود و اینست و اینست و اینست
آری شکایتی گفت بر این با تو را
دارند گمان شدیدی اینست
آیا چون میریم و شویم خالی و استخوانی
چند ایام
جز آدوده خواهیم شد
باز گفت ای شما
همان گوینده را در آن حریفان
در می گریه پیچیده و در میان
بش در میان جنبین خود را
در وسط دوزخ گفت
بجز اهریمن نزدیک بودی بودی
باز گفت کنی مرا و اگر نمودی بخوابی
بروردگار من پس ما را
هر آینه شدی ارحم کردگان در دنیا
التمه نیستیم بامره شوند مگر
و گویند اینست

اوران کے پاس ہیں خود بخود
لگا رکھتیاں
برتی آنکھوں والیاں
گو بایہ اندھے ہیں جھجھکے
چھ مہرہ کیا ایک نے
دوسرے کی طرف گئے پوچھنے
بول ایک بولنے والا نہیں جھکو
تھا ایک سانچی
کہا گیا تو بے یقین کرتا ہی
کجا ہم مر گئے اور ہو گئے مٹی
اگر نہ بیان کیا ہکو
بد کا ملنا ہی
کہنے لگا جھلا تم
جھانک کر دیکھو گے مگر جھکا
تو اس کو دیکھا
بچوں ہیچ دوزخ کے بولا
قسم اس کی تو تو لگا تھا
کچھ گڑھے میں ڈالے اور اگر نہ تو
میرے رب کا فضل
تو ہی بھی ہوتا اٹھ جو کبرے آئے
کجا اب ہکو نہیں مرنے مگر

وہابی و الصفا
خمس

[illegible]

وَلَقَدْ صَلَّيْنَا قُبُورَهُمْ أَكْثَرَ أَلْوَيْنَ ۖ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ۖ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَكِبِينَ ۚ وَالْعِبَادَ
اللَّهُ الْمُخْلِصِينَ ۚ وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلْيَعْمَلْ الْجَبُونَ وَبُحَيِّنَا وَآهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۚ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ
هُمُ الْبَارِقِينَ ۖ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَامٌ عَلَى نُوْحٍ فِي الْعَالَمِينَ ۖ إِنَّكَ نَاكِذٌ كَذِبٌ ۖ فَخَرَجْنَاكَ مِنَ آلِهِ
مُؤْمِنِينَ ۖ ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ۖ وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَكِبْرًا هَئِيمًا ۖ

[illegible][illegible]

جلائین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>نَادَيْنَاهُ جَوَابَ لَمَّا بَيَّنَادَهُ الْوَلَدُ (اَنَا كَذَلِكَ) كَمَا جَزَّهَتْكَ (بِحُجْرَةِ الْحُسَيْنِ) كَلَفْسِهِمْ بِامْتِنَانٍ بَلْخَرَجَ الشَّدَّةُ عَنْهُمْ (اِنَّ هَذَا) الذَّخُّ الْمَأْمُورُ بِهِ (لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ) اَيُّ الْاَخْيَارِ الظَّاهِرُ (وَفِي كَيْفِهِ) اَيُّ الْمَأْمُورِ بِذِكْرِهِ وَهُوَ اِسْمَاعِيلُ وَاسْحَاقُ قَوْكَانِ (بِذَنْجٍ) بِكَيْشٍ (عَظِيمٍ) مِنْ لُجْنَةٍ وَهُوَ الَّذِي قَتَلَهُ هَابِيلُ جَاءَ بِهِ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ فَذَبَحَهُ السَّيِّدُ اِبْرَاهِيمَ مُكَبِّرًا (وَتَرَكْنَا) اَبْقَيْنَا عَلَيْهِ فِي الْاَخْرَيْنِ (ثَنَاءً حَسَنًا سَلَامًا) مِنَّا (عَلَى اِبْرَاهِيمَ كَذَلِكَ) كَمَا جَزَّهَتْكَ (بِحُجْرَةِ الْحُسَيْنِ) كَلَفْسِهِمْ (اِنَّكَ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ) وَتَسْتَرَاهُ بِاسْحَاقَ (اَسْأَلُكَ بِذَلِكَ عَلَى اَنَّ لَدَيْهِ غَيْرُهُ) (بَدِيًّا) حَالٌ مُقَدَّرٌ اَيُّ يُوْحَدُ مُقَدَّرًا نُبُوَّتُهُ (مِنْ الصَّالِحِينَ) وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ بِتَكْثِيرِ ذُرِّيَّتِهِ (وَعَلَى اسْحَاقَ) وَلَكِهِ جَعَلْنَا اَكْثَرَ الْاَنْبِيَاءِ مِنْ نَسْلِهِ (وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا الْحُسَيْنُ) مُؤْمِنٌ (وَوَضَّاعٌ لِنَفْسِهِ) كَا فِيهِمْ (بَيْنَ الْكُفْرِ) وَلَقَدْ مَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ (بِالْبُتُوَّةِ) وَجَعَلْنَاهُمَا قَوْمَهُمَا بَنِي سُرَّائِلَ (مِنْ الْكُرْبِ الْعَظِيمِ) اَيُّ اسْتِعْبَادِ فِرْعَوْنَ اِيَّاهُمْ (وَلَصَّنَّا هُمْ) عَلَى لِقَبْطٍ (فَكَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ) وَاتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ (الْبَلِيغَ</p>	<p>ہر آئینہ ماہچنین جزای دہیم نیکو کاران را امانت ظاہر است و عظمیٰ اودیم گوشتندی ہمارای دج بزرگ جنہ در بنیان سلام باد بر ابرہیم بچہای جزای دہیم نیکو کاران را ہر آئینہ وی از بندگان گردیدہ است و بنا رشتہ دادیم اورا با اسحاق از شاہتہ کاران و برکت دادیم بر ابرہیم و بر اسحاق و از اولاد ایشان بعضی نیکو کار است و بعضی شتمندہ اشکار است بر حق و ہر آئینہ ما احسان کردیم بر موسی و ہارون و نجات دادیم انہما و قوم ابنا سرائیل از اندوہ بزرگ و ہمہ جانی و عروہی ہر آئینہ دہمت دادیم انہما سرائیل و ہر آئینہ ما احسان کردیم بر موسی و ہارون و نجات دادیم انہما و قوم ابنا سرائیل از اندوہ بزرگ و ہمہ جانی و عروہی ہر آئینہ</p>	<p>ہم یوں دیتے ہیں بدلانیکی کرنے والوں کو بیشک بی بی صریح جاننا اور اسکا بدلادیا ہے دج کو بڑا شرف اور باقی رکھا ہے اس پر بچہای خلقت ہیں کہ سلام ابرہیم پر ہم یوں دیتے ہیں بدلانیکی کرنے والوں کو وہ بی بی ہر بندہ دن میں ایمان دار اور جو شخص بخیر دی ہننے اسکو جو بخیر ہوگا نیک بختوں میں سے اور برکت دی ہننے اس پر اور اسحاق پر اور دونوںکی اولاد میں نیکی والے اور ہر کار کا بھی ہیں اپنے حق میں صریح وصت اور ہننے احسان کیا موسیٰ اور ہارون پر اور کیا دیا ہے انکو اور انکی قوم کو اس بڑی گھبراہٹ سے اور انکی مددکی ہننے تو رہے جو ہر زبرداری انکو کتب واضح</p>

نفس

عش

وَهَدَيْنَاهُمُ الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۚ وَتَرْكَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ۚ إِنَّا كَذَلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۚ إِنَّهُمْ لَمِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۚ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَكُنْتُمْ
أَتَدْعُونَنِي لِتَكْفُرُوا ۚ فَتَذَرُونِي أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ۚ اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۚ فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُم مُّكْذِبُونَ
ۚ وَالْعِبَادَ لِلَّهِ الْخَالِصِينَ ۚ وَتَرْكَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۖ سَلَامٌ عَلَىٰ آلِ يَسِينَ ۚ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ
ۚ إِنَّهُمْ لَمِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنْ لَوْطَا

[illegible]

لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ إِذْ جَاءَتْهُمْ وَآهْلَهُمْ أَجْمَعِينَ الْآخِزُونَ فِي الْعَابِدِينَ ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخِرِينَ وَأَنْتُمْ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ
مُضِجِينَ وَاللَّيْلِ أَفْلاكُمْ تَعْقِلُونَ وَإِنْ يَنْزِلُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِذْ بَقِيَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ فَسَاهُمْ وَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ
فَالْتَقَتْ لَحُوتٌ وَهُوَ مُلِيمٌ فَلَوْ لَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ لَكُنْتُمْ فِي بَطْنٍ يَأْتِي بِهَا الْيَوْمُ بِحِثْوَةٍ فَبَدَّلَ اللَّهُ
بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ

وسیلی والعیان
ع نفع

جلاہن	فتح الرحمن	موضع القرآن
لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ (ا ذکر اذ جئناہ و آہلہ اجمعین) اے مخترانہ الغابین (ای الباقین فی العذاب) (تم دیکھو) اھلکنا (الآخرین) کفار قومہ (و انکم لمرسلون علیہم) علی آثارہم و مسازلہم فی اسفارکم (مضجین) اے وقت الصبح یعنی بالکھار و باللیل (افلا تعقلون) یا اھل مکہ ماحل ھیم فتعبرون بہ (وان یؤسرکم المرسلین) (اذ بق) ھرب (الی الفلک المشحون) (السفینۃ الملتوۃ حین غاص قومہ لما کرمزل بہم العذاب الذی و علیہم بہ فربک السفینۃ قوقفت فی بحر الخیر فقال للکون ھنا عبد ابی من سیدہ تظھرہ القرعۃ) (فساہم) قل ع اھل السفینۃ (فکان من المدحضین) (المغلوبین بالقرعۃ فالقوہ فی البحر (فالتقۃ لحوۃ) ابتلعہ (وہو ملیم) (ای ان مما لک علیہ من ذہابہ الی الخیر و کونہ السفینۃ ولا اذن من ریدہ) (فلو لا انہ کان من المسبحین) (الذکرین بقولہ کثیر فی بطن لحوۃ) (الہ) (ان سبھا ناک انی کنت من الظالمین) (لکنت فی بطنہ الی یوم یبعثون) اصار بطن لحوۃ کہ قبر الی یوم القیمۃ (فبدلہ) (القینا من بطن لحوۃ بالعرۃ) (یوحہ) (ا کر ض ای الساحل من یومہ) (و بعد ثلاثۃ اوسبعۃ ایام او عشرین او اربعین یوما) (وہو سقیم) (علیل) (کالفرخ المہبط	از دستا دکان یاد کن چون کائنات اور اولیٰ خاندانہ اور اہم کی کمر پس بری کر بود از باقی ماندگان باز دکان ست ختم شد و چون کائنات آن دیگران را ویرانہ شد کندی کنید برستن آن قوم صبح کنان و وقت شب نیز یاد کنی یا سید در آئینہ یونس بود از فرستادگان چون گنجت بسوی جس از کفر تزلزل کرد و از عذابات و سر پس قوم انطاقت با کشتی پس مطلوبان پس فرورد اور المانی و اولوندہ بود کامیرا کہ موجب کلامت باشد نورہ پس اگر نہاں است کہ دی از سنج می بود۔ طیجی جن ماند در کشتی تا روزیکہ گردان برا لکینہ کشتی بود پس بر تانہم اورا انما اھم مرز میں ہے گیارہ مقدور با دستہ و در ہندوستان یا ہندوستان جہل ہندوستان و و حار بود و سقیم راہ	رسولوں میں سے جب بجا دیا جئے اسکو اور جسے کھولنے کے لئے مقرر کے ایک برعبارہ گئی رہے معلوم پھر اٹھا کر آرا جئے دوسروں کو اور تم گذرے ہوا تھا صبح کے وقت اور رات کو بھر کہا نہیں ہو جئے اور تحقیق یونس جی رسولوں میں سے جب بجا کر پہنچا اسل بھری کشتی پر چھر قرعہ دلو یا تو ہو گیا الزام کھا یا چھر لغیر کسکو بھلی نے اور وہ اٹھا ہا کھا یا ہوا تھا۔ چھر اگر ہوتا کہ وہ تھا یا کہ تیا کہ ذات کو تو رہتا کہ بیت میں جگہ مرز کے جیوتن چھر دل دیا جئے اسکو بیت سیدان میں اور وہ بیمار تھا

یومہ و بعد ثلاثۃ اوسبعۃ ایام او عشرین او اربعین یوما (وہو سقیم) (علیل) (کالفرخ المہبط
یومہ و بعد ثلاثۃ اوسبعۃ ایام او عشرین او اربعین یوما (وہو سقیم) (علیل) (کالفرخ المہبط
یومہ و بعد ثلاثۃ اوسبعۃ ایام او عشرین او اربعین یوما (وہو سقیم) (علیل) (کالفرخ المہبط

ریالی و الفی
عشر
حس

وَاَنْتَ نَاعِلِيْهِ سَجْدَةً مِنْ يُّقُطِيْنَ ۝ وَارْسَلْنَاهُ اِلَى مَدْيَنَ اَلْفَ اَوْ يَمِيْنَ ۝ فَاَمْنُوْا فَاَسْقَيْنَهُمْ اِلَى حِيْنٍ فَاَسْقَيْنَهُمْ
الْبَنَاتِ ۝ وَلَهُمْ الْبَنُوْنَ ۝ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُوْنَ ۝ اَلَا اِنَّهُمْ مِنْ فِرْقَةٍ يَّقُوْلُوْنَ
وَلَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ۝ وَانَّهُمْ لَكَاذِبُوْنَ ۝ اَصْطَفٰى الْبَنَاتِ عَلٰى الْبَنِيْنَ ۝ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝ اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ
مُّبِيْنٌ ۝ قَالُوْا بَلٰكُنَّا اِيْكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ وَجَعَلُوْا اِيْمٰنِيْكُمْ وَبَيْنَ اِيْمٰنِيْكُمْ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
اور کیا ہیں اس پر ایک دھڑکتی ہوئی	اور دیا دیدیم برسر اور ختی از کرم	وَاَنْتَ نَاعِلِيْهِ سَجْدَةً مِنْ يُّقُطِيْنَ ۝ وَهُوَ الْقَرَعُ نَظْلُهُ رُحِي
اور	بجای اور با دھڑکتی ہوئی	بَسًا عَلٰى خَلْقِ الْعَادَةِ فِي الْقَرَعِ ۝ وَكَانَتْ تَاثِيَةً
اور	بجاست بعد از یا بعد از چہل روز	وَعَلَةً ۝ فَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكَ مِنْ لَيْلٍ حَتّٰى قَوٰى ۝ وَ
لاکھ آدمیوں پر زیادہ	سبوی صدر از یا سبوی از ان باشند	ارْسَلْنَاهُ ۝ بَعْدَ ذٰلِكَ هَتَبْنَاهُ اِلَى قَوْمِهِ بَنِيْنَ نُوٰى مِنْ
چھوٹے عین لاس	پس ایمان اور دین سے یا بعد از	اَرْضِ الْوَصْلِ ۝ اِلَى مَدْيَنَ اَلْفًا وَبَل (نیز دین) عَشْرًا
چھوٹے انکو برتنے دیا	پس بہرہ مند ساختیم انہاں را	اَوْ تَذَكَّرُوْنَ ۝ اَوْ سَجَدُوْا لَهَا (فَامْنُوْا) عِنْدَ مُعَايِنَةِ الْعِلَادَةِ
ایک وقت تک ت اب اُن سے	نامدی پس اسے تنفسا دین از کرم	اَلْمَوْعُوْدِيْنَ ۝ (مَنْعْنَاهُمْ) اَبْقَيْنَاهُمْ مُّتَمِّعِيْنَ عَمَّا لَهُمْ
کہا تیرے رب کے یہاں بتیان ہیں	ایا پرو دگار تر از اوست	(الْحٰجِيْنَ) ۝ تَقْضٰى اِحْلٰاَهُمْ فِيْهِ (فَاَسْتَفْتٰهُمْ) اِسْتَفْتٰهُمْ
اور اُن کے یہاں بیٹے یا	و ان نرا پسراں ایا تہ ہوا	كَفَّارَةً لِّتَوْبَتِهِمْ اَلَمْ يَكُنْ اِيْكُمْ اَلْبَنَاتُ ۝ اِنْ كُنْتُمْ اِلَّا
ہوئے یا از شہن کو عورت اور کو	دختران آفریدیم فرشتگان را و ان	بَنَاتٍ لِّلّٰهِ (وَهُمْ الْبَنُوْنَ) ۝ فَيَحْضَرُوْنَ بِلَا كُنُوْا رَاٰ
ستہا ہی وے اپنا جو تہ بنایا	اگاہ باش ہر ائمہ انہاں از دین و کوی	خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُوْنَ ۝ خَلَقْنَا فَيَقُوْلُوْنَ
اگاہی اولاد ہوئی اور سے بیشک	خود مگویند کہ از دین و کوی	ذٰلِكَ (اَلَا اِنَّهُمْ مِنْ فِرْقَةٍ) ۝ كَذِبُهُمْ يَكْفُوْلُوْنَ ۝ وَكَذٰ
کہا پسند کیں	خدا استغالی و انہاں دروغیا مند	لِلّٰهِ (يَقُوْلُوْنَ) ۝ الْمَلَائِكَةُ بَنَاتٌ لِّلّٰهِ (وَانَّهُمْ لَكَاذِبُوْنَ) ۝ فَبَدَّلَ
بتیان بنیوں سے کہا ہوا ہی تو	ایا اخنار کرد	(اَصْطَفٰى) ۝ فَفَتَحَ الْاُفُقَ الْاَسْتَفْتٰهُمْ وَاسْتَفْتٰهُمْ بِهَا عَشْرًا
کے انصاف کرتے ہو کہا تم دھین	دختران را بر سران حبیبیت شمارا	اَلْوَصْلِ ۝ فَفَتَحَ اِيْكُمْ اَلْبَنَاتِ عَلٰى الْبَنِيْنَ ۝ مَا لَكُمْ كَيْفَ
یا تم پاس	چلوئے حکم می کنند یا اندیشہ می نمایند	تَحْكُمُوْنَ ۝ هٰذَا لَكُمْ اَلْفَاْسِدُ (اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ) ۝
کوئی سند ہی کھی تو لاؤ	ایا شمارا	بَاذْنٰهُمْ اَلْتَّاءِ فِي الدَّلٰلِ اِنَّهٗ تَعَالٰى مَنْزِلُهُ عَنِ الْوَلَدِ (اَمْ لَكُمْ
ابھی کتاب اگر ہو تم	عجبی واضح است پس بیارید	سُلْطٰنٌ مُّبِيْنٌ) ۝ حُجَّةٌ وَاضِحَةٌ اَنْ لِّلّٰهِ وَلَدًا ۝ قَالُوْا
سچے اور تھرا یا ہی	کتاب خود اگر مستند	بَلٰكُنَّا اِيْكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ فَارُوْنِيْ ذٰلِكَ فِيْهِ (اِنْ كُنْتُمْ
اسیوں اور جنوں میں	راست گوی و مقرر کردہ مافراں	صٰدِقِيْنَ) ۝ فَيَقُوْلُكُمْ ذٰلِكَ (وَجَعَلُوْا اِيْ لِمُشْرِكُوْكُمْ
	بیاض استغالی و میان جنیان	(بَدِيْعٌ) تَعَالٰى (وَبَيْنَ اِيْمٰنِيْكُمْ) اِيْ الْمَلَائِكَةَ لِحُجَّتِهِمْ

وَاَنْتَ نَاعِلِيْهِ سَجْدَةً مِنْ يُّقُطِيْنَ ۝ وَارْسَلْنَاهُ اِلَى مَدْيَنَ اَلْفَ اَوْ يَمِيْنَ ۝ فَاَمْنُوْا فَاَسْقَيْنَهُمْ اِلَى حِيْنٍ فَاَسْقَيْنَهُمْ
الْبَنَاتِ ۝ وَلَهُمْ الْبَنُوْنَ ۝ اَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ اِنَاثًا وَهُمْ شَاهِدُوْنَ ۝ اَلَا اِنَّهُمْ مِنْ فِرْقَةٍ يَّقُوْلُوْنَ
وَلَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ ۝ وَانَّهُمْ لَكَاذِبُوْنَ ۝ اَصْطَفٰى الْبَنَاتِ عَلٰى الْبَنِيْنَ ۝ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُوْنَ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ۝ اَمْ لَكُمْ سُلْطٰنٌ
مُّبِيْنٌ ۝ قَالُوْا بَلٰكُنَّا اِيْكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ۝ وَجَعَلُوْا اِيْمٰنِيْكُمْ وَبَيْنَ اِيْمٰنِيْكُمْ

اور دیا دیدیم برسر اور ختی از کرم
بجای اور با دھڑکتی ہوئی
بجاست بعد از یا بعد از چہل روز
سبوی صدر از یا سبوی از ان باشند
پس ایمان اور دین سے یا بعد از
پس بہرہ مند ساختیم انہاں را
نامدی پس اسے تنفسا دین از کرم
ایا پرو دگار تر از اوست
و ان نرا پسراں ایا تہ ہوا
دختران آفریدیم فرشتگان را و ان
اگاہ باش ہر ائمہ انہاں از دین و کوی
خود مگویند کہ از دین و کوی
خدا استغالی و انہاں دروغیا مند
ایا اخنار کرد
دختران را بر سران حبیبیت شمارا
چلوئے حکم می کنند یا اندیشہ می نمایند
ایا شمارا
عجبی واضح است پس بیارید
کتاب خود اگر مستند
راست گوی و مقرر کردہ مافراں
بیاض استغالی و میان جنیان

فَقُولْ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ۖ وَأَبْصِرْ هُمْ فَسَوْفَ يَبْصُرُونَ ۚ أَفَعَذَابُنَا يَسْتَعْجِلُونَ ۚ فَإِذَا أَنْزَلْ سَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ۚ وَقُولْ عَنْهُمْ حَتَّى حِينٍ ۚ وَأَبْصِرْ هُمْ فَسَوْفَ يَبْصُرُونَ ۚ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ۚ سَوْفَ يَكْتُمُونَ ۚ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۚ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۚ ثَمَّ وَثَانُونَ آيَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ ۚ ص وَالْقُرْآنُ ذِي الْذِكْرِ ۚ هَلْ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزٍّ

موضح القرآن	فتح الرحمن	جلالان
<p>سوتوان سے چھرا</p> <p>ایک وقت تک اور انکو دیکھنا</p> <p>کہ آگے دیکھ لینگے</p> <p>کما چاری آفتیں مشتاب گنتے ہیں</p> <p>ان کے میدان میں</p> <p>تو بڑی صبح ہو گئی دوائے گیونکی مل</p> <p>اور پھر آئے ایک وقت تک</p> <p>اور دیکھنا اب آگے دیکھ لینگے</p> <p>پاک ذات ہی تیرے رب کی</p> <p>وہ فرست کا صبا کی ان باتوں سے</p> <p>جو کر کے ہیں اور ستام پی</p> <p>رٹولوں پر</p> <p>اور شب خونی اندر کوئی جو رہی</p> <p>سارے سبھاں کا</p> <p>سورہ ص کی ہی اٹھاسی آیت کی</p> <p>شروع نام سے اللہ کے جوہر</p> <p>مہربان لغت دینے والے</p> <p>قسم ہی اس قرآن کے سمجھنے والے</p> <p>بلکہ جو لوگ</p> <p>ملک میں غور میں ہیں</p>	<p>بس روی گردن از انبیا</p> <p>تا مدتی و بنگران</p> <p>تا دیکھنا</p> <p>بس انبیا</p> <p>ابا بن کا فرمان عذاب</p> <p>فی فلند بس چو فرود آمد عذاب</p> <p>بمیدان انبیا</p> <p>برآشد روزان</p> <p>روی گردان</p> <p>و بنگران</p> <p>پاکست پروردگار تر خداوند</p> <p>ظہیر از ایچ این جماعہ بیان کی</p> <p>بر فرستادگان خدا</p> <p>و سب اس خدایست پروردگار عالم</p> <p>سورہ ص کی است و ان پستند</p> <p>بہام خدای بخشنایند مہربان</p> <p>قسم قرآن خداوندیند آج</p> <p>بان دعوات میکنی راستست</p> <p>کفار پندارند خداوند</p> <p>کافران در سر کشی</p>	<p>و النضر علیہم فی الدنیا وان لم ینتصر یحضر</p> <p>منہم فی الدنیا فی الاخرہ فتول عنهم اعرض</p> <p>عن کفار مکہ کحی جینہ) تو مرفیہ یقتلہم (واضح)</p> <p>اذ انزل بہم العذاب فسوف یبصرون) عاقبہ</p> <p>کفرہم فقالوا استہزأ بمتی نزل العذاب قال تعالیٰ</p> <p>تہدید لہم ا فی حدنا ینتحلون) فاذا انزل</p> <p>ساحیہم) یقتلہم قال لقراء العرب تکفونی بکرم</p> <p>الساحۃ عن القوم فساء) صباحا (صباح المذنبون)</p> <p>فیہ اقامۃ الظاہر مقام المضمحل وتول عنهم حی جینہ</p> <p>و ابصر فسوف یبصرون) کترہ تاکید لہذ یدہم</p> <p>و تسلیۃ لہ صلی اللہ علیہ وسلم) سبحان ربک رب</p> <p>العزیز) الغلبۃ) عما یصفون) بان الاولاد (وسلک)</p> <p>علی المرسلین) المبلغین عن اللہ التوحید والشرائع</p> <p>والحمد للہ رب العالمین) علی النضر ہم وحلا لکاکاوی</p> <p>سورہ ص مریکہ سبتہ ومان ومانون ایہ</p> <p>بسم اللہ الرحمن الرحیم</p> <p>صل اللہ علیہم ایدہ) والقرآن فی الذکرہ ای</p> <p>البیان والشرف و جواب ہذا القسم بخذوف</p> <p>ای ما اذہم قال کفار مکہ من تعدد الایہ (باللہ)</p> <p>کفر من لہ مکہ (فی عزم) حمیۃ وتکرر عن الایمان</p>

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن
موسى عليه السلام

[illegible]

وَشَقَّاقُ كَذَّبُوا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَكَادُوا وَكَاتَ حِينَ مَنَاصٍ وَنَجَّوْا أَنْ جَاءَهُمْ مِنْذُرٌ مِنْهُمْ وَقَالَ الْكَافِرُونَ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ أَجْعَلُ الْإِلَهَ الْوَاحِدَ إِنْ هَذَا شَيْءٌ مُجْتَابٌ وَأَنْطَلِقُ الْمَلَائِكَةُ إِنْ أَتَيْنَا بِوَصِيٍّ وَاعْلَى إِلَهُتِكُمْ إِنْ هَذَا شَيْءٌ يُرَادُ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمَلَأَةِ الْأَخْرَجَةِ إِنْ هَذَا إِلَّا خَيْرٌ لَكُمْ أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا		
موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیلین
۱ اور مقابلے میں بہت کھبا دین پہنچے ان سے پہلے ہر گز بچا کرنے اور وقت نہ خالص کا	۱ نبی صلی اللہ علیہ وسلم وحی اللہ اند بسیار پاک گردیم پیش از این قریب پس فرما در آوردند و بود وقت و وقت و وقت و وقت آن وقت خلاص	(وَشَقَّاقُ) خلاف و عدا و للنبی صلی اللہ علیہ وسلم (کَذَّبُوا) کذب (کُنَّا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ) اُنْی اُمۃ (مَنَاصٍ) (فَكَادُوا) حین نزول العذاب بهم (وَكَاتَ) حین مناصہ اُنْی لیس لَیْسُ حین قرار و التَّامُّ لَیْسُ وَكَلِمَةً حَالٌ مِنْ قَاعِلٍ نَادُوا اُنْی اسْتَغْلَقُوا وَكَلِمَةً مَهْرَبٌ وَكَلِمَةً وَمَا اعْتَرِبَ بِهِمْ كَفَّارٌ سَكَنَ وَنَجَّوْا اُنْ جَاءَهُمْ مِنْذُرٌ مِنْهُمْ) رَسُوْلٌ مِنْ اَنْفُسِهِمْ مِنْهُمْ یُخَوِّفُهُمْ بِالنَّارِ یَعْلَمُ لِبَعَثٍ وَهُوَ النَّبِیُّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ (وَقَالَ الْكَافِرُونَ) فِیْهِ وَضَعُ الظَّاهِرُ مَوْضِعَ
۲ اور آجینا کرنے لگے امیر کو آیا آنکوں ایک درسنا نیوالا انھیں میں سے	۲ و تعجب کردند از آنکه آیا کافران کہ بیامد بایشان یکم کتہ از قوم ایشان و چون فرمود	لِصَّامِرٍ هَذَا سَاحِرٌ كَذَّابٌ أَجْعَلُ الْإِلَهَ الْوَاحِدَ حَيْثُ قَالَهُمْ قُولُوا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَمْ كَيْفَ تَسْعَى لَخَلْقِ كَلِمَةٍ إِلَهٍ وَاحِدٍ (إِنْ هَذَا شَيْءٌ مُجْتَابٌ) عَجِيبٌ (وَأَنْطَلِقُ الْمَلَائِكَةُ) مِنْ مَجْلِسٍ اجْتَمَعُوا عَنْكَ فَطَلَبَ وَسَمَاعِهِمْ فِیْهِ مِنَ النَّبِیِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ قَوْلُ الْإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ (إِنْ أَتَيْنَا) اُنْی یَقُولُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ اُنْشُوا (وَأَصْبِرْ وَاعْلَى إِلَهُتِكُمْ) اُنْشُوا عَلَی عِبَادَتِهَا (إِنْ هَذَا) الَّذِیْ كُفِّرْنَا مِنَ التَّوْحِيدِ (لَشَيْءٍ يُرَادُ) مِثْلًا (مَا سَمِعْنَا هَذَا فِي الْمَلَأَةِ الْأَخْرَجَةِ) اُنْی اُمۃ عِیْنِی (إِنْ) مَا هَذَا إِلَّا اُنْخِلَافٌ كَذِبٌ (الْأَنْزِلُ) یُخَوِّفُهُمْ نَارُ النَّارِ وَتَسْهِّلُ النَّارَ وَدَخَلَ الْكَفَّ بَيْتَهُ عَلَى الْوَحْدَانِ وَتَكْرَرُ (عَلَيْهِ) عَلَی عِجَلٍ (الَّذِیْ كُنَّا) الْقُرْآنُ (مِنْ بَيْنِنَا) وَلَیْسَ بِاَكْبَرِنَا وَلَا أَشْرَفِنَا اُنْی لَمْ یَنْزَلْ عَلَیْهِ قَالَ تَعَالَى
۳ اور کہنے لگے منکر یہم جادو کی جو جھانک اسنے کردی اتنوں میں جس کی کہ ہر ایک ہی کی بندگی	۳ و گفتند این کاذبان این شخص جادوگر و فریبگر است آیا خدا را میخواندند و میخواستند استقامت برای توحید است	۴ ہر ائمہ میں چیز بیت عجیب و چون فرمود و چون فرمود
۴ اور چل کھڑے ہو گئے پنج انھیں سے کہ چلو	۴ و چون فرمود و چون فرمود	۵ و چون فرمود و چون فرمود
۵ اور چل کھڑے ہو گئے پنج انھیں سے کہ چلو	۵ و چون فرمود و چون فرمود	۶ و چون فرمود و چون فرمود
۶ اور چل کھڑے ہو گئے پنج انھیں سے کہ چلو	۶ و چون فرمود و چون فرمود	۷ و چون فرمود و چون فرمود

وہابی ص
عشر
ع

بَلْهُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي بَلْ لَا يَدْرُقُونَ أَغْلَابَ امْرِئٍ عِنْدَهُمْ خِرَافٌ زَيْلٌ الْمَرْمِزُ لِلْوَهَابِ ۚ أَمْ لَهُمْ
مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَذُرُّوا قُرْآنِي ۚ أَكُتِبَ لَهُ جُنْدٌ مِمَّا هُنَاكَ مَمْزُومٌ مِنْ أَهْلِ خِرَابٍ ۚ
كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْدَادِ ۖ وَثَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ ۚ أُولَٰئِكَ الْأَخْرَابُ
إِنْ كُنَّا كَذِبًا لَرَسُولُ اللَّهِ يُخَيِّبُ عِقَابَ ۚ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلائلین
کوئی نہیں انکو دھوکھا ہی میری نصیحت	ایک ان کا زمانہ در شک انداز نہیں	بَلْهُمْ فِي شَكٍّ مِنْ ذِكْرِي ۙ وَحِي آي الْقُرْآنِ حَيْثُ
کوئی نہیں ابھی حکم نہیں میری مار	بلکہ نہیں تجھ پر اندھا سیرا	كَذَبُوا الْحَقَّ ۚ بَلْ لَقَاءَ لَمْ يَكُنْ رِيَاءُ ۚ وَقَوْلُ أَغْلَابٍ ۙ وَلَوْ
لہا ان کے پاس میں خزانے	ایسا نیک انسان است خزانہا	ذَاقُوهُ لَصَدَقُوا ۚ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِمَا جَاءَهُ ۙ
تیرے رب کی ہر کے جو بہر دست ہی	دست پروردگار تو غالب کف سیدہ	وَلَقَدْ نَقِمْنَا الصَّدِيقُ يَحْيٰى ۙ عِنْدَ ذٰلِكَ ۙ اَمْ عِنْدَكُمْ خِرَافٌ
یا انکی حکومت ہی آسمانوں میں	ایسا ان کے بادشاہی آسمانوں	زَيْلٌ زَيْلُكَ الْعَزِيزِ الْعَالِمِ ۙ (الْوَهَابِ ۙ مِنْ الْبُوءَةِ
اور زمین میں اور جو ان کے بیچ ہی	وزیرین اور کچھ درمیاں ایسا است پس	وَعِيَهَا فَيَعْطُوْنَهَا مِنْ شَآءٍ ۙ اَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
تو جاپہنے چڑھ جاوین	باید کہ بالا روند آویختہ	وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۙ اِنْ رَمَوْا ذٰلِكَ ۙ فَلْيَرْجِعُوْا
رشتیان تان کر	بریں نہا عس	فِي الْكِسَابِ ۙ الْمَوْصِلُ إِلَى السَّمَاءِ فَيَا تُوَادُّوْهُ فَيَخْصُوْا
ایک شکر یہ ہی دان	پس بیاوردی او مخصوص کنندہ	بِهِمْ مِنْ شَآءٍ ۙ اَوْ اَمْ فِي الْمَوْضِعَيْنِ بِمَعْنٰى هُنَا ۙ اَلَا تَكٰفِرُ
تباہ ہوا ان سب شکرون میں	شکری بہت ایسی	(جُنْدٌ مِمَّا) اَمْ اَمْ جُنْدٌ حَقِيقٌ هُنَاكَ ۙ اَمْ اَمْ اَمْ اَمْ اَمْ
چھٹا چکے ہیں ان سے پہلے نوح کی قوم	بہم آمدہ ان کو دھوکھا شکست دادہ	لَكَ ۙ (مَمْزُومٌ) صِفَةٌ جُنْدٍ مِنْ أَهْلِ خِرَابٍ ۙ صِفَةٌ جُنْدٍ
اور عاد اور فرعون سمجھن والا	ایسا ان کے بادشاہی آسمانوں	اَيْضًا ۙ مِنْ جَنْسِ الْاَخْرَابِ ۙ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ اَلَا كَيْدٌ قَبْلَ ذٰلِكَ
اور ثمود اور لوط کی قوم اور ایک کے لوگ	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	وَالْاَيْكَةِ ۙ قَدْ قُبِّرُوا وَاهْلُكُوا ۙ اَفَا ذٰلِكَ يَهْدِيْكَ هُوَ ۙ
و سے فوجیں	و عاد و فرعون خداوند میجا یعنی کچھ	(كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ) تَاوِيَتْ قَوْمًا يَعْتَبِلُ الْفُجْ
یہ جتنے تھے سب نے جھٹھلایا رسول کو	و عاد و فرعون خداوند میجا یعنی کچھ	(وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْدَادِ) كَانَ يَتَذَكَّرُ لَكُمْ مِنْ تَحْصِيَةٍ
تجربہ ثابت ہوئی میری طرف سے سزا	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	عَلَيْهِ اَرْبَعَةٌ اَوْتَادٌ وَشَدُّ اِلَیْهَا يَكُنْ بِهِ وَرِجْلَيْهِ وَتَعْلِيْقُ
	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	(وَمُؤَدُّ قَوْمِ لُوطٍ وَاصْحَابُ الْأَيْكَةِ) اَمْ اَلَا لَعْنَةُ ۙ وَهُمْ
	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	قَوْمٌ شَعِيبٌ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ۙ (وَالْاَيْكَةِ الْاَخْرَابِ
	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	(اِنْ كُنَّا كَذِبًا) مِنْ أَهْلِ خِرَابٍ ۙ (اَلَا كَذِبًا لَرَسُولُ) لَكُمْ
	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	اِذَا كُنَّا بِأَوْحَادٍ مِنْهُمْ فَكُنْ بَوَاحِجِهِمْ ۙ كُنْ دَعْوَتُهُمْ
	دروغ دہشت پیش ازین قوم نوح	وَلِحَدِّهِ وَهِيَ دَعْوَةُ التَّوْحِيدِ (لَحَقٌ) وَجِبَ عِقَابُ ۙ

وہابی ص - عشر - ع

[illegible]

ومالی ص ع عشر	موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
	<p>۱۔ اسکو وہ کام اور رکھو ہمارے پاس ۲۔ اور اچھا ٹھکانا ای داؤد دینے کیجیو ۳۔ تاہم ملک میں سونو حکومت کر لوگو ۴۔ انصاف سے اور نہ چل جی کی چاٹو ۵۔ پھر چھو بچلا دی ۶۔ اشد کی راہ سے مقرر جو لوگ ۷۔ بچتے ہیں اشد کی راہ سے انکو ۸۔ سخت ماری سب کو بھلا دیا دین ۹۔ اور چھپے نہیں بنا یا آسمان زمین کو ۱۰۔ اور جو ان سے بیچ جی رہے ۱۱۔ یہ خیال چھپاؤں کا جو ۱۲۔ منکر ہیں سو خرابی ہی منکون کو ۱۳۔ اس سے اس کا ہر گئے ایمان والوں کو ۱۴۔ جو کہتے ہیں نیکوئی پرانے جو کہتے ۱۵۔ ملک میں کیا ہر گئے در والوں کو برابر ۱۶۔ دھبہ کو کون کے ۱۷۔ ایک کتب جی جو تیری چنے ۱۸۔ تیری طرف برکت کی تادھار برکت کو ۱۹۔ اس کی باتیں اور تاشمیں ۲۰۔ عقل والے اور دیا چنے داؤد کو ۲۱۔ سلیمان بہت خوب بندہ وہی جو ۲۲۔ رہنے والا</p>	<p>۱۔ اور ان زلت اور اشد تر زلت ۲۔ و نیکو باز گشت است گفتیم ای داؤد ۳۔ پادشاہ در زمین پس حکم بیا مرو ۴۔ بر شیخ و بر روی کس خواہش نور کر کن ۵۔ مراہ کند ترا از ۶۔ راہ خدا ہر اشد آنا کند ۷۔ مراہ ہی شوند را و خدا اشد تر است ۸۔ سخت سبب انکو فراموش کر دے روز ۹۔ و بنا فرمیں آسمان زمین را و آنچه در میان ۱۰۔ انہما است بہرہ ۱۱۔ ابن کثرت ۱۲۔ ای اشد زمین شہا بی حکمتی بندہ حسین ۱۳۔ کا زبان است پس وای کا فون را از ۱۴۔ عقوبت آتش و فرخ را تا سبب از ۱۵۔ تا آخر اگر ایمان اور رکھو تو ہر گئے ۱۶۔ در دہداشت و در گشت و گشت ۱۷۔ در زمین ایامی سائیم بر زمین کارین ۱۸۔ آئندہ کارین ۱۹۔ ابن زبان کنایہ است برکت کر ۲۰۔ خود آور دیم اورا ۲۱۔ تیری تو تا مردمان نامل کنند ۲۲۔ در آیات او و تاپند گیرند ۲۳۔ خداوند ان خود و عطا کر دیم داؤد را ۲۴۔ فرزند سلیمان نام نیکو بندہ بود ۲۵۔ سلیمان ہر اشد او چو کند بود ۲۶۔ اشد</p>	<p>۱۔ لہ ذلک وان لہ عندنا لزی وحسن ما یدلو ودا اناجعلناک خلیفۃ فی الارض فاحکم بین الناس ۲۔ و لا تتبع الهوی فیضاک عن سبیل اللہ ان الذین عن سبیل اللہ شددید ہما نسوا یوم الحساب ۳۔ و ما خلقنا السماء و الارض و ما بینہما باطلا کذلک ظن الذین کفروا فواللذین کفروا من النار ام یجعل ۴۔ انوار و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الارض ام یجعل المتقین کالفجار کذلک انزلنا الیک مبارک ۵۔ لیدبروا آیاتہ ولیدکرر اولوا الالباب و وہبنا لداؤد سلیمان انہ العبد انہ اواب ۶۔ لہ ذلک وان لہ عندنا لزی (ای زیادہ خیر فی الدنیا ۷۔ و حسن ما ید) مرجع فی الاخرہ (یاد او و کذلک اجعلنا ۸۔ خلیفۃ فی الارض) نیکو تر افر الناس (فاحکم بین الناس ۹۔ بالحق و لا تتبع الهوی) ای ہوی لنفس فیضاک عن ۱۰۔ سبیل اللہ (ای عن الذکا لیل الذکا علی توحیدہ) ان الذین ۱۱۔ یضلون عن سبیل اللہ (ای عن الذکا لیل الذکا علی توحیدہ) ان الذین ۱۲۔ شددید ہما نسوا) بدستیانہم (یوم الحساب) المترتب ۱۳۔ علیہم ترکہم ایمان و لو ابقوا یوم الحساب کما نوا ۱۴۔ فی الدنیا و ما خلقنا السماء و الارض و ما بینہما باطلا ۱۵۔ ای عباد (ذلک) ای خلق ما ذکرہ لایسب (ظن الذین ۱۶۔ کفروا) من اهل مکہ کفروا و الذین کفروا من ۱۷۔ النار ام یجعل الذین امنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین ۱۸۔ فی الارض ام یجعل المتقین کالفجار (نزلنا لک انزلنا ۱۹۔ مکہ المؤمنین انما نعطي فی الاخرہ مثل ما نعطون و لا ۲۰۔ معز ہمزہ لا نکار کتب خبر مبتدایا محذوف نزلنا ۲۱۔ الیک مبارک لیدبروا اصلہ یتدبر و لا یغتم السماء ۲۲۔ فی الدنیا (ایاتہ) یطویر فی معانیہا فیؤمنوا و لیدکرر ۲۳۔ یعطر اولوا الالباب ہم انھما العقول (و وہبنا لداؤد ۲۴۔ سلیمان) انہ (نعم العبد) ای سلیمان (انہ اواب) ۲۵۔ یجمع فی التشیع والذکر کر فی جمیع الاوقات</p>

اذْعُرْ عَلَيْهِ بِالْعُسِيِّ الصَّافِيَاتُ لِجَادَةِ فَقَالَ لِي أَحَبَّتْ حَبَّ الْخَيْرِ عَنِ ذِكْرِ مَرِي حَتَّى تَوَلَّتْ بِالْحَجَابِ
رَدُّهَا عَلَى كَطْفَقِ سَحَابِ السُّوقِ وَالْكَعْنَقِ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
حَبَّ دیکھائے کو آئے ہر ایک سنے سُحَابِ کو کھوئے	یاد رکھیں جو غم وہ بند اور وقت بیگاہ اسباب بعد از حال آئے	(الْعُسِيِّ) ہوتا بعد الزوال (الصَّافِيَاتُ) لَحِيلُ جَمْعُ صَافِيَةٍ وَهِيَ الْقَائِمَةُ عَلَى ثَلَاثِ وَأَقَامَةُ الْأَحْزَانِ عَلَى طَرَفِ الْحَاوِرِ مِنْ صَفْنٍ كَصَفْنٍ صَفْوًا (الْحَجَابِ) جَمْعُ جَوَابٍ وَهُوَ السَّابِقُ الْمَعْنَى أَنَّهُ لَا يَسْتَوْفِقُ سَكَنًا وَكُنْ رُكْنٌ سَبَقَتْ وَكَانَ الْفَرْسُ عُرْضَتْ عَلَيْهِ بَعْدَ أَنْ صَلَّى الظُّهْرَ لِرَادَةِ الْجِهَادِ عَلَيْهَا الْعَدُوُّ فَوَعَدَ بَلَوَّغَ الْعُرْضِ بِمَا لَمْ يَنْهَا عَنْهُ غَرِيبُ الشَّمْسِ لَمْ يَكُنْ صَلَّى الْعَصْرَ فَاغْتَمَّ (فَقَالَ لِي أَحَبَّتْ) أَيْ رَدَّتْ (حَبَّ الْخَيْرِ) أَيْ الْحِيلُ (عَنِ ذِكْرِ مَرِي) أَيْ صَلَاةَ الْعَصْرِ (حَتَّى تَوَلَّتْ) أَيْ التَّخَفُّسُ (بِالْحَجَابِ) أَيْ اسْتُرَتْ بِمَا يَحْجُبُ عَنْ الْكَصْرِ (رَدُّهَا عَلَى) أَيْ لَحِيلُ الْعُرْضِ فَتَنَّا وَهِيَ (كَطْفَقِ) بِالسُّوقِ (وَالْكَعْنَقِ) جَمْعُ سَائٍ (وَالْكَعْنَقِ) أَيْ بَحَالٍ وَقَطَعَ أَرْجُلَهَا تَقَرُّبًا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى خَيْرًا شَغْلًا عَنِ الصَّلَاةِ وَصَلَّى بِحُجْمٍ فَفَوَّضَهُ اللَّهُ خَيْرَ أَمْنِهَا وَأَسْرَعَ فِي الرِّجِّ حَتَّى يَمُرَّهَ كَيْفَ شَاءَ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ) اِبْتِلَاءً بِسَلْبِ مُلْكِهِ وَذَلِكَ لِأَنَّهُ رَجُلٌ يَمُرُّهُ هَوَاهُ وَكَانَتْ تَعْبُدُ الصَّمَّ فِي دَارِهِ مِنْ غَيْرِ عَلَيْهِ كَانَ مُلْكُهُ فِي خَيْرِهِ فَتَنَّا مَرَّةً عِنْدَ رَادَةِ الْخَلَا وَوَضَعَهُ عِنْدَ مَرَاتَةِ الْمُسْتَأْذِنَةِ عَلَى عَادَتِهِ فَجَاءَهَا حَتَّى فِي صَوْمِ سُلَيْمَانَ فَلَخَذَهُ مِنْهَا (وَالْقَيْنَا) عَلَى كُرْسِيِّهِ جَسَدًا) هُوَ ذَلِكَ الْحَيِّ وَهُوَ خَلْقٌ غَيْرُهُ جَلَسَ عَلَى كُرْسِيِّ سُلَيْمَانَ وَكَفَّتْ عَلَيْهِ الظُّيُورُ وَغَيْرُهَا
خاتمہ	تیز رو	
تو بلا میں نے جاپی محبت مال کی اپنے رب کی یاد بیان تک چھپ گئی اوت میں بھر لاؤ انکو میرے پاس پھر لگا جھارنے بند کیا اور گرد اور چنے جانچا سلیمان کو	بس گفت ہر ائید دوست دشمن ان سب دن راز قیام قیامت بہال اعراض نشان از ذکر پروردگار خود تا اللہ بیان افتتاح در بردہ یعنی نماز عصر فوت شدیم انہم ہمہ بہرہ الیہ باز رو آمدیں اسباب از برین یعنی پیش من حاضر آئیں پس شروع کرد دست سبیدن بہ قہار و گرد نہا یعنی فرج کرد الہی و بلند نامیک و نہا وہر ائید از مودیم سلیمان را	
اور ڈال دیا اسکے تخت پر ایک دھتر	و انداختیم بر تخت او کالبدی	

تو رب قہار گرد نہا بعض اوقات کہ مراد از ذکر نماز است تو از سلیمان بعد نماز سبیدن و انداختہ ہو سکر دسلیمان علیہ السلام باذن خدا تعالی ملائکہ را فرود
بودند ہر آفتاب فرود آمد و علی بازرگرا آمد آفتاب را برای او جو سبیدن فرود آمد تا آفتاب را باز کرد و اندیز تا وی آنرا ادا کرد ۱۲ ہارک و انکہ آفتاب ہر جای حضرت
میں فرمایا علیہ السلام در وہ ماہی بقیہ بعد از غروبہ و گشت بویہ و خرا تا مرستی علی نماز عصر تو ارد شد و نماز سبیدن و سبیدن ۱۳ حصے فرود سرور و بیت کہ سبیدن علیہ السلام
باذن مستحق و نصیبان بیا کرد و تو و تو را دست آفتابا مقیدہ و در رگہ بندہ و او غنہ سلام بن القیفر کردہ و تو و تو را سبیدن و سبیدن ۱۴ حصے فرود سرور و بیت کہ سبیدن علیہ السلام
تو رب قہار گرد نہا بعض اوقات کہ مراد از ذکر نماز است تو از سلیمان بعد نماز سبیدن و انداختہ ہو سکر دسلیمان علیہ السلام باذن خدا تعالی ملائکہ را فرود

[illegible][illegible]

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذَكَرِي لَآئِلِي كَالْبَابِ خُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا
تَحْنَثْ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نَرْجِعُ الْعَبْدَ إِنَّا أَكْبَرُ وَأَذْكُرْ عِبَادَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ
إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذَكَرْنَاهَا وَفَوَقْنَاهُمُ الْوُجُوهَ وَزَاوَيْنَاهُمُ الْعُدَّةَ وَانْتَهَمُ عِنْدَ نَلِّينَ الْمُصْطَفِينَ الْأَخْيَارِ وَأَذْكُرْ الْمُسْعِلَ وَالْيَسَعَ وَذَا
الْكَفَرِ وَكَرِيمَ الْأَخْيَارِ هَذَا ذِكْرُ الْإِيمَانِ الْحَقِّ حَسَنُ مَا يَبُذُّ

الْكَفَرِ وَكَرِيمَ الْأَخْيَارِ هَذَا ذِكْرُ الْإِيمَانِ الْحَقِّ حَسَنُ مَا يَبُذُّ	نَحْزَمُ	مَوْضِعُ الْقُرْآنِ
---	----------	---------------------

<p>انكفروا وكلموا الذين اهدانا هذه الذراري والذين آمنوا بحسن ما ابينا</p> <p>كان بظاهروها طينه (ورهنباله اهله ومثلكم معهم)</p> <p>انما اعيانا الله انه من مات من اولاده وذرته مثلهم (وكانوا)</p> <p>بعضهم تذكروا عطفه (ولا ولي له لبايه) لا خصايب</p> <p>الحقول (ويجذب سبكك ضغنا) هو خمره من حشيش</p> <p>لوقضبان (فاضرب به) زوجتك وقد كان حلف</p> <p>ليضرب بها مائة ضربه لا يطاها عليه يوما (ولا كحنت)</p> <p>بترك ضربها فاخذ مائة عود من لاذخرا وغیره</p> <p>فصرب بها ضربه واحدة (انا وحده ناه صابر انعم</p> <p>العبد) ايوب (الله اوابه) رجاء الى الله تعالى</p> <p>واذكرا عباده ابراهيم واسحاق ويعقوب اولي الدين</p> <p>اصحاب لقوى في العبادت وبراوي الاضماره البصائر</p> <p>في الدين وفي قراءه عبدنا و ابراهيم بيان له وما</p> <p>بعد عطف على عبدنا (انا انا خصنا هم بخاصه)</p> <p>هي (ذكرى الدار) الاخره آي ذكرها والعمل بها وفي</p> <p>قرعونا لاصافه وهي البيان (وانهم عندنا لمن</p> <p>المصطفين المختارين) اخياره جمع خير بالتشديد</p> <p>واذكرا اسماعيل واليسع هوني والام زاده</p> <p>وذا الكفل) اختلف في بؤته قيل كفل مائه يني</p> <p>فروا اليه من القتل (وكل امي كلفهم) (من اذخياره)</p> <p>جمع خير بالتثنيه هذا ذكرهم لهم بالشاء الجميل هنا</p> <p>(وان المؤمنين) الشاكرين لكم (حسن ما ابينا) مرجع</p>	<p>فتح الرحمن</p> <p>و عماره اورا ابا خايم او دمانه</p> <p>جمرا و ابا انان ابا خايم او دمانه</p> <p>بخت نيسي ابا دمانه او ابا خايم او دمانه</p> <p>ان تزدك خود و بندي خد اضا</p> <p>و ختم گير بخت خود دسته شاخا</p> <p>پس برن آين بخت زن خود را</p> <p>و خلاف سولند کن</p> <p>بر نيه با قيم اورا شکیبا نیک</p> <p>مده بود اوب بر نيه او جمع کنده</p> <p>و یاد کن مده با ابراهیم و اسحاق و یعقوب</p> <p>را حد دندان و کتفها</p> <p>و جنبها بخت علم و عمل مرد و کمال داشت</p> <p>و اشد اعلم</p> <p>بر اسمیه با کرم و ی صاحبین ابن نراسرا</p> <p>خصلتی با نیک</p> <p>که یاد کرد آخرت است</p> <p>و هر نیه اینان نزدیک است از</p> <p>برگزیدگان میان بودند</p> <p>و یاد کن اسماعیل و الیسع</p> <p>و ذا الکفل را</p> <p>و بیک از میان بودند</p> <p>این قرآن بنده است</p> <p>و بر اسمیه بر هر کاران را نیکو بارگفت</p> <p>استیجرت بر</p> <p>مسئله</p>	<p>موضع القرآن</p> <p>اورا دی بخت خود را کف کرد</p> <p>آن کے برابر بران کف کرے</p> <p>اپنی طرف کی ہدیت</p> <p>اور یاد رہے کہ عقل و الون</p> <p>اور بخت رہے ہاتھوں میں سیگور</p> <p>پھر اس سے مارا</p> <p>اور قسم میں جو تھا ہوا</p> <p>بختے پایا اسکو سہارا والا بہت</p> <p>مده و مہی رجوع رہے والا</p> <p>اور یاد کر ہمارے بندوں کو ابراهیم</p> <p>اور اسحاق و یعقوب ہاتھوں میں</p> <p>اور انکھوں والے مہ</p> <p>بختے اسمیا زیدیا انکو ایک جہی با نیک</p> <p>وہ یاد اس گھر کی</p> <p>اور و سب ہمارے پاس میں</p> <p>چنے نیک لوگوں میں</p> <p>اور یاد کر اسماعیل کو اور الیسع کو</p> <p>اور ذا الکفل کو</p> <p>اور ہر ایک تھا جو نبی والا مہ</p> <p>بیتہ ایک مذکور ہو چکا</p> <p>اور تحقیق در والون کو بھی اچھا تھا</p>
--	---	--

[illegible][illegible]

[illegible]

سورة الزمركية وهي خمس وسبعون **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** واثنان وسبعون آية والمعملة
تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ اِنَّا اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ اَلَا لِلَّهِ الدِّينُ
الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ اَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ اِلَّا لِيُقْرِبُوْنَا اِلَى اللَّهِ زُلْفًى

[illegible][illegible]

اِنَّ اللّٰهَ يَخْتَارُ مَنِ الْيَمِيْنُ يَخْتَارُ مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَقَوْلِهِ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَخُطِفَ
 بِمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ فَمَا يَشَاءُ هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ يَخْتَارُ مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَقَوْلِهِ لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَخُطِفَ
 عَلَى الْبَلِّ وَسَخَّرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِيْ لِجَلْسِمِ لَيْلٍ اَهُوَ الْعَزِيْزُ الْغَفَّارُ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
 زَوْجَهَا وَنَزَلَ اَكْرَمُ الْاَنْعَامِ ثَمَّ اِيَّاهُ اَزْوَاجٌ يَخْلُقُكُمْ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ

خمس

جلا لیں	فتح الرحمن	موضح القرآن
قَوْلِيْ مَصْدَرٍ مِّنْ تَقْرِيبٍ اِنَّ اللّٰهَ يَخْتَارُ مَنِ الْيَمِيْنُ	ہر نیہ خدا حکم کی کند میان این ن	بیشک اللہ چکا دیکھا این
الْمُسْلِمِيْنَ (فِيْمَا هُمْ فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ) مِنْ اَمْرِ الدِّيْنِ فَيَدْخُلُ	در آنچه این دران اختلاف دارند	جس چیزیں جگہ رہے ہیں
لِلْمُؤْمِنِيْنَ لِحُكْمِهِ وَالْكَافِرِيْنَ التَّنَادُ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ	ہر نیہ خدا راہی غایب کسی را کہ	اللہ اہد راہ نہیں چتا اسکو جو ہو
كَاذِبٌ) فِيْ نِسْبَةِ الْوَلَدِ اِلَى اللّٰهِ (كَفَّارٌ) بِعِبَادَتِهِمْ	دروغ گوئی ناسب اس است	جھوٹا حق ماننے والا
اللّٰهُ (لَوْ اَرَادَ اللّٰهُ اَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا) كَمَا قَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ	اگر خداستی خدا کو فرزند نہ کر دے	اگر اللہ چاہتا کہ اولاد کر لے
وَلَدًا اَلَا اضْطَفٰى مَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ) وَاتَّخَذَهُ وَلَدًا	اللہ بزرگ بڑی از انجملہ کہ خلق کر دے	تو چن لینا اپنے خلق میں جو چاہتا
غَيْرَ مِنْ قَالُوا الْمَلَائِكَةُ بَنَاتُ اللّٰهِ وَعَزَّ بِزِينِ اللّٰهُ وَ	جس چیز را کہ می خواست	وہ پاک ہی
الْمَسِيْحُ بْنُ اللّٰهِ (سُبْحٰنَہٗ) تَنْزِيْهًا اَلَا عَلَى الْخَلْقِ الْوَلَدِ	اللہ کی اولاد کو خدا کے بننے والے	وہی ہی اللہ کیلے دباؤ والا
(هُوَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ) خَلَقَهُ يَخْلُقُ السَّمٰوٰتِ	ہوئی است خدای یگانه با قوت	اور زمین بہت بزرگست می پیچا نہ
وَالْاَرْضِ بِالْحَقِّ) مُتَعَلِّقٌ بِخَلْقٍ (يَكُوْنُ) يَدْخُلُ الْبَلِّ	وزمین بہت بزرگست می پیچا نہ	دن پر اور لپیٹا ہی دن کو رات پر
عَلَى الْبَهْرِ فَيَرْيَدُ (وَيَكُوْنُ لِّلنَّهَارِ) يُدْخِلُ خَلْقَهُ (عَلَى النَّهْرِ)	در آسمان ساخت آفتاب و ماہ را	اور کام لگائے سورج اور ماہ پر کہ
(وَسَخَّرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِيْ لِجَلْسِمِ لَيْلٍ) فِيْ فَلَکٍ (كَجَلِّ	میں رواد و ریزان	جلتا ہی ایک
مَسْتَقَمٍ) لَّيَوْمٍ اَلْفِ يَمَّةٍ اَلَا هُوَ الْعَزِيْزُ الْغَالِبُ عَلَى	معیں آگاہ باش ہوں غالب	جھڑی بہت پرستنا ہی جی ہی
اَمْرِهِ الْمُسْتَقْسِمِ مِنْ اَعْدَائِهِ الْعَفَّارُ) لَا وِلٰی اِيَّاهِ	امر زندہ و حور و ہر	گناہ بخشنے والا
(خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ هَف) اِنِّیْ اَدَمَ (مُسَمَّ	آفرینش مارا ایک شخص باز	بنایا تمکو ایک جی سے پھر
جَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا) حَوَّاءَ (وَاَنْزَلَ لَكُمْ	سافرید از ان شخص زرش را و فرود	بنایا اسی سے اسکا جوڑا اور انا
مِنْ اَنْعَامٍ) اَنْبِلَ وَالْبَقَرِ وَالْعَنَمِ الصَّانِ وَ	آفرینش از جانور و بزرگ و بزرگ	جو جانور کے
الْمَرْءِ (ثَمَّ اِيَّاهُ) مِنْ كُلِّ زَوْجَانِ ذَكَرٌ وَاُنْثٰی	پس تم میں سے مرد و مادہ ازشتو	انھد مردادہ
كَمَا بَيَّنَّ فِيْ سُوْرَةِ الْاَنْعَامِ) يَخْلُقُكُمْ فِيْ بُطُوْنِ اُمَّهَاتِكُمْ	ی آفرینش شمار از شکم مادران شما	بناتا ہی تمکو ما کے پیٹ میں
خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ) اِنِّیْ نُطْقًا مِّنْ عَلَقًا ثُمَّ مُضْغًا	پس آفرینش بعد از پیدائش	طرح بر طرح بنایا

بیشک اللہ چکا دیکھا این

[illegible]

لَا تَزِلُّنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنْ هَتَدَى فَلِنَفْسِهِ مَنْ ضَلَّ فَمَا يَصِلْ عَلَيْهَا وَمَا نَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنْ
بُكْرَةٍ إِلَّا الَّتِي تَوَلَّى كَانَتْ نَفْسُ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَكُنْ مِنْهَا مِثْلًا فَيَمْسُكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلْ أُخْرَىٰ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أَوَلَمْ تَكُونُوا يَكُونُ شَيْئًا
وَلَا يَعْقِلُونَ قُلْ لِلَّهِ الشُّفَاعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ وَإِذَا ذَكَرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَّا الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذَكَرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذْ هُمْ يَسْتَسْتَشِرُونَ قُلْ لِلَّهِ قَاطِرُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

خمس

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>هوَ ذَابُ النَّارِ وَقَدْ خَرَّاهُمْ اللَّهُ بِذُرِّ الْإِنِّ لَنَا عَلَيْكَ</p> <p>الْكِتَابُ لِلَّهِ الرَّحْمَنِ مَعْلُومٌ بِأَنْزِلُكَ لَمْ يَكُنْ هَذَا فِي قَبْلِ</p> <p>أَهْتَدِ لَهُ (وَمِنْ ضَلَّ فَمَا ضَلَّ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ</p> <p>يُوكِلُونَ) فَجَبَّاهُمْ عَلَى الْحَدِّ (اللَّهُ يَوْمَ لَا تَنْفَسُ جَانُكَ</p> <p>وَأَيُّوَنِي) (الَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي سَنِيهَا) (أَيُّ يَوْمَ فَا هَوَيْتَ</p> <p>النَّوْمَ) (فَيَسِّرُكَ) (الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا الْمَوْتَ) (وَيُرْسِلُ الْأَرْ</p> <p>بَاجِلَ مَسْحِي) (أَيُّ وَفَيْتَ مَعَهَا) (لِلْمُرْسَلَةِ) (نَفْسُ الْقَمِينِ)</p> <p>يَسْقِي يَدُهَا نَفْسُ حَيَاةٍ (لَا يَكُنْ الْعَكْسُ) (إِنَّ فِي ذَلِكَ) (لَذِكْرٌ</p> <p>لَكَ) (لَا يَكُنْ) (لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ) (فَيَعْلَمُونَ أَنَّ الْقَالَ</p> <p>عَلَيْكَ لَكَ قَادِرٌ عَلَى الْبَعْثِ) (وَقَدْ نَسِ لَمْ يَتَفَكَّرْ) (فِي ذَلِكَ</p> <p>(أَمْرٍ بَلْ) (أَتَّخَذَ) (وَأَمِنْ دُونِ اللَّهِ) (أَيُّ لَا صَنَامَ إِلَّا هُوَ</p> <p>(شُفَعَاءُ) (عِنْدَ اللَّهِ) (يَرْجِعُهُمْ) (قُلْ) (لَهُمْ) (أ) (يَشْفَعُونَ</p> <p>وَكُلُوا) (لَا يَكُنْ لَكُمْ شَيْءٌ) (مِنْ الشُّفَعَاءِ) (وَعِظَاهَا) (وَلَا</p> <p>يَعْلَمُونَ) (أَنْتُمْ كُفَّيْتُمْ) (وَنَهُمْ) (وَلَا غَيْرُ ذَلِكَ) (أَقُلْ لِلَّهِ</p> <p>الشُّفَعَاءُ) (جَمِيعًا) (أَيُّ هُوَ مُخْتَصَرٌ) (فَالَا يَشْفَعُ أَحَدٌ إِلَّا</p> <p>بِإِذْنِهِ) (أَلَمْ تَرَ أَنَّ السَّمَوَاتِ) (وَالْأَرْضَ) (وَالنَّجْمَ) (وَالْجِبَالَ)</p> <p>وَأَذَاكَرَ اللَّهُ وَحْدَهُ) (أَيُّ وَنَ الْهَيْتُمْ) (أَشْمَارَتِ)</p> <p>تَقَرَّبَتْ) (وَأَنْقَبَضَتْ) (فَلَوْ أَنَّ الْإِنِّ) (لَا يَكُنْ يَوْمَ) (بِأَفْزَعَةٍ</p> <p>وَأَذَاكَرَ الْإِنِّ) (مِنْ دُونِهِ) (أَيُّ لَا صَنَامَ) (إِذَا كُنْتُمْ يَسْتَضِيرُّونَ</p> <p>قُلْ اللَّهُمَّ) (مَعْنِي) (يَا اللَّهُ) (فَاطِرَ السَّمَوَاتِ) (وَالْأَرْضِ) (مُبْدِئَهَا</p>	<p>ہرانیہ افروز اور دیم برز</p> <p>کتابت برای مومنان برستی پس ک</p> <p>راہ باب شد پس نفع اور است</p> <p>در گمراہ شد پس جز این نیست ک</p> <p>نفس می شود پیر و جزو نیست و نیست ک</p> <p>کجا میان خدا و خلق فیض از او می کند</p> <p>نزدیک موت آن</p> <p>و آن روح گمزه است قبض آن</p> <p>نزدیک خواب</p> <p>پس نگاه می دارد آنرا که موت کرد</p> <p>است بروی و میگرداند آنرا که</p> <p>تا وقتی معین</p> <p>ہرانیہ زمین مقدس</p> <p>نیت ہاست برای تو سبک نامی کن</p> <p>نمودند و گوشت و پوست و استخوان</p> <p>ایضا شفاعت کنندگان گرفتہ اند بخدا</p> <p>گوشت و پوست و استخوان</p> <p>گوشت و پوست و استخوان</p> <p>اگر چہ نمی توانستند هیچ کاری و</p> <p>می دانستند بگو در اختیار خداست</p> <p>گوشت و پوست و استخوان</p> <p>شفاعت ہمگی</p> <p>بسیار است و شفاعت</p> <p>مراور است بادشاہی آسمان و زمین</p> <p>باز بسوی او و گردانیدہ خواہد شد</p> <p>و چون یاد کرده شود خدا انتخاب شود</p> <p>و آنرا که از او</p> <p>دل آنکہ ایمان می آرند تا برتر</p> <p>و چون یاد کرده شوند آنرا که</p> <p>ناگاہ ایشان شد و او را می شنیدند</p> <p>بگو خدا را ای پدید کننده آسمانها</p> <p>و زمین</p>	<p>پہنہ آری تھہر</p> <p>کتاب لوگوں کے واسطے ہے کہ</p> <p>ساتھ چھوڑ کر ہی راہ بر آیا سوائے</p> <p>اور جو کوئی بیگنا سوچی کہ بیگنا اپنے</p> <p>پس کو اور تھہر آنگا</p> <p>دشمن نہیں اللہ کہنے لگتا ہی جانیں</p> <p>جب وقت ہوتا ہے اُن کے سرے کما</p> <p>یا تو جو نہیں مرنے اُنکی نیستند ہیں</p> <p>تھہر کھ چھوڑتا ہی جن بر مرنا تھہر یا</p> <p>اور چھوڑتا ہی تو سرے کما</p> <p>ایک تھہر کے وعدے تک</p> <p>اللہ اسہیں</p> <p>ہستے ہیں اُن لوگوں کو خود ہٹا کر</p> <p>لبا انھوں نے پکڑے رہیں اللہ کے</p> <p>کوئی شفاعت والے تو کہہ</p> <p>اگر چہ انکو اختیار نہ ہو کسی چیز کا اور</p> <p>تو تھہر تو ہی تو کہہ اللہ کے اختیار</p> <p>شفاعت ساری</p> <p>اُنسی کا راج ہی آسمان و زمین</p> <p>بھر اُنسی کی طرف چھوڑا دے</p> <p>اور جب نام نام لیجئے اللہ کا برا</p> <p>رکت جاواں</p> <p>دل ان کے جو یقین نہیں رکھتے</p> <p>بچھلے گا</p> <p>اور رب نام لیجئے اس کے سوا اور</p> <p>سچی نہ لگس خوشنماں نہ</p> <p>تو کہہ اللہ پیدا کرنے والے آسمان</p> <p>و زمین</p>

۸- مجله فرهنگ و ادب

در این شماره، به بررسی آثار و اندیشه‌های دکتر علی شریعتی پرداخته می‌شود. در ادامه، به معرفی کتاب «تاریخ اسلام» اثر محمد باقر مشکاتیان و نیز به نقد برخی از دیدگاه‌های غربی دربارهٔ تاریخ ایران می‌پردازیم.

五ノ

و علی کافان شدند و تفصیل این افعاله در سوره اجم که تحت این عنوان ذکر آنی المصطفی

[illegible]

فرمان میرزا محمد - از سببان قورکچدرسن سره منقول است که چون این آیت خوانده می شود قبل از آنکه در آنجا رسد و اگر خود پس چرخ بر سر آدمی را روی مقبره یا اوجده بیدار است و بی عام در آنست
مرتبم کا خان را آجین

[illegible][illegible]

تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وَجُوهَهُمْ مَسْوُودَةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا فَقُلُوبُهُمْ
لَا يَسْمَعُ السُّعُودُ وَكَهَمُ يَحْرُونُ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ لَّهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ نَامُورُني أَعْبُدُكُمُ الْجَاهِلُونَ وَلَقَدْ أَرْجَى
إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَنُؤْشِرَنَّ بِكَ عَمَلِكُ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ
وَكُن مِّنَ السَّائِكِينَ وَمَا قَدَّرُ وَاللَّهُ حَقُّ قَدَرِهِ وَرَبُّهُ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ (بِسَبِّ الشُّرَكَاتِ وَالْوَلَدِ إِلَيْهِ) وَجُوهَهُمْ مَسْوُودَةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى (لِلْمُتَكَبِّرِينَ) عَنِ الْإِيمَانِ بَلَى (وَيُنَادِي اللَّهُ) مِنْ جَهَنَّمَ (الَّذِينَ اتَّقَوْا) الشُّرَكَاتِ (مَعْقُودَاتِهِمْ) أَيْ يَمَكِّنُ خُوفَهُ مِنَ الْجَنَّةِ بَلَى يَجْعَلُوا فِيهِ (كَيَسْمَهُمُ السُّعُودُ وَكَهَمُ يَحْرُونُ) اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ مُتَصَرِّفٌ فِيهِ كَيْفَ يَشَاءُ (لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) أَيْ مَقَالِيدُ خَزَائِنِهِ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ) الْقُرْآنِ (أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ) مُتَصِلٌ بِقَوْلِهِ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَمَا بَدَيْتُ أَغْيِرُكَس (قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ نَامُورُني أَعْبُدُكُمُ الْجَاهِلُونَ) غَيْرُ مُنْصَوِّبٍ بِعَبْدٍ الْمَعْبُودِ لِتَسْمُرُونِي بِتَقْدِيرِ بَنِي بَنُونَ وَاجِدَةٍ وَيُؤَيِّنُ بِإِذْنِهِ وَقَاتٍ (وَلَقَدْ أَرْجَى إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكَ) وَاللَّهُ (لَنُؤْشِرَنَّ بِكَ عَمَلِكُ) يَأْتِيكَ فَرَضًا لِّجَبْطِ عَمَلِكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ (وَحْدَهُ (فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ السَّائِكِينَ) إِنْ عَاظَكَ عَلَيْكَ (وَمَا قَدَّرُ وَاللَّهُ حَقُّ قَدَرِهِ) مَا عَرَفُوهُ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ أَوْ مَا عَظَمُوهُ حَقَّ عَظَمَتِهِ حِينَ أَشْرَكُوا بِهِ غَيْرَهُ	بِسَبِّ الشُّرَكَاتِ وَالْوَلَدِ إِلَيْهِ) وَجُوهَهُمْ مَسْوُودَةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى (لِلْمُتَكَبِّرِينَ) عَنِ الْإِيمَانِ بَلَى (وَيُنَادِي اللَّهُ) مِنْ جَهَنَّمَ (الَّذِينَ اتَّقَوْا) الشُّرَكَاتِ (مَعْقُودَاتِهِمْ) أَيْ يَمَكِّنُ خُوفَهُ مِنَ الْجَنَّةِ بَلَى يَجْعَلُوا فِيهِ (كَيَسْمَهُمُ السُّعُودُ وَكَهَمُ يَحْرُونُ) اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ مُتَصَرِّفٌ فِيهِ كَيْفَ يَشَاءُ (لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) أَيْ مَقَالِيدُ خَزَائِنِهِ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ) الْقُرْآنِ (أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ) مُتَصِلٌ بِقَوْلِهِ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَمَا بَدَيْتُ أَغْيِرُكَس (قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ نَامُورُني أَعْبُدُكُمُ الْجَاهِلُونَ) غَيْرُ مُنْصَوِّبٍ بِعَبْدٍ الْمَعْبُودِ لِتَسْمُرُونِي بِتَقْدِيرِ بَنِي بَنُونَ وَاجِدَةٍ وَيُؤَيِّنُ بِإِذْنِهِ وَقَاتٍ (وَلَقَدْ أَرْجَى إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكَ) وَاللَّهُ (لَنُؤْشِرَنَّ بِكَ عَمَلِكُ) يَأْتِيكَ فَرَضًا لِّجَبْطِ عَمَلِكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ (وَحْدَهُ (فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ السَّائِكِينَ) إِنْ عَاظَكَ عَلَيْكَ (وَمَا قَدَّرُ وَاللَّهُ حَقُّ قَدَرِهِ) مَا عَرَفُوهُ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ أَوْ مَا عَظَمُوهُ حَقَّ عَظَمَتِهِ حِينَ أَشْرَكُوا بِهِ غَيْرَهُ	تَوَدَّ كَيْفَ أُنْكُوهُ جَوْهَرُهُ بُولَتِهِ مَبِينٍ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ عَنِ الْإِيمَانِ بَلَى (وَيُنَادِي اللَّهُ) مِنْ جَهَنَّمَ (الَّذِينَ اتَّقَوْا) الشُّرَكَاتِ (مَعْقُودَاتِهِمْ) أَيْ يَمَكِّنُ خُوفَهُ مِنَ الْجَنَّةِ بَلَى يَجْعَلُوا فِيهِ (كَيَسْمَهُمُ السُّعُودُ وَكَهَمُ يَحْرُونُ) اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ مُتَصَرِّفٌ فِيهِ كَيْفَ يَشَاءُ (لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) أَيْ مَقَالِيدُ خَزَائِنِهِ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ) الْقُرْآنِ (أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ) مُتَصِلٌ بِقَوْلِهِ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَمَا بَدَيْتُ أَغْيِرُكَس (قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ نَامُورُني أَعْبُدُكُمُ الْجَاهِلُونَ) غَيْرُ مُنْصَوِّبٍ بِعَبْدٍ الْمَعْبُودِ لِتَسْمُرُونِي بِتَقْدِيرِ بَنِي بَنُونَ وَاجِدَةٍ وَيُؤَيِّنُ بِإِذْنِهِ وَقَاتٍ (وَلَقَدْ أَرْجَى إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكَ) وَاللَّهُ (لَنُؤْشِرَنَّ بِكَ عَمَلِكُ) يَأْتِيكَ فَرَضًا لِّجَبْطِ عَمَلِكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ (وَحْدَهُ (فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ السَّائِكِينَ) إِنْ عَاظَكَ عَلَيْكَ (وَمَا قَدَّرُ وَاللَّهُ حَقُّ قَدَرِهِ) مَا عَرَفُوهُ حَقَّ مَعْرِفَتِهِ أَوْ مَا عَظَمُوهُ حَقَّ عَظَمَتِهِ حِينَ أَشْرَكُوا بِهِ غَيْرَهُ

تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وَجُوهَهُمْ مَسْوُودَةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ وَيُنَادِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا فَقُلُوبُهُمْ لَا يَسْمَعُ السُّعُودُ وَكَهَمُ يَحْرُونُ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ لَّهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ قُلْ أَغْيِرُ اللَّهَ نَامُورُني أَعْبُدُكُمُ الْجَاهِلُونَ وَلَقَدْ أَرْجَى إِلَيْكَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَنُؤْشِرَنَّ بِكَ عَمَلِكُ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُن مِّنَ السَّائِكِينَ وَمَا قَدَّرُ وَاللَّهُ حَقُّ قَدَرِهِ وَرَبُّهُ

الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ قِيلَ ادْخُلُوا ابوابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ فَبِمَا سَوَّيْتُمُ الْمُكَذِّبِينَ وَصِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ۚ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۚ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ۚ وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

جلايين	فتح الرحمن	موضع القرآن
الْعَذَابِ (اى مكالن جهنم آلايه) عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ قِيلَ	عذاب بر كافران گفته شود مكالن آلايه ۲۱۳	عذاب بر كفرون بر حكم هوا
ادْخُلُوا ابوابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ (مُقَدَّرِينَ) ادْخُلُوا	ور آئيد بر دروازي دوزخ جاويدان	گرچه چو دروازي دوزخ كن
(فِيهَا فَبِمَا سَوَّيْتُمُ) مَاوَى (الْمُكَذِّبِينَ) ۚ جَهَنَّمَ	درجا پس بر جاي متكرن است دوزخ	اسين سوگنا بري جگه هي رهنه كي عور و آتون كو
وَصِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ (بِاطْفِ) إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا	دروان كرده شوند آنكه ترسيدند از پروردگار خویش بوي بهشت عرق	آوردن كنه جو در رهنه ديست عرق است رب سے بهشت كو چنگ چو
حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا (الْوُفُودِ) لِلْحَالِ	تا وقتيكه بيايد نزد يك بهشت و درگاه شود دروازي آن	تا وقتيكه بيايد نزد يك بهشت و درگاه شود دروازي آن
يَتَقَدَّرُونَ قَدْ (وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ	وگويد ان بزرگان بندگان بهشت سلام بر شما باد	اورهنه كنه انكو دار و عهده كنه سلام بچي علقو
طِبْتُمْ) حَالًا (فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ) ۚ مُقَدَّرُونَ	خوشحال شديد پس در آئيد به جاويدان	تم لوگ باليزه هو سو چو چو اسين سدا رهنه كنه
ادْخُلُوا فِيهَا وَجَوَابُ إِذْ مُقَدَّرُونَ ادْخُلُوا وَسَوْفَ	خود را و عطا كردار	شكر الله كاجنن سركايم
وَفُتِحَ الْبَابُ قَبْلَ نَحِيئِهِمْ تَكْرِهًا وَهُمْ وَسْوَءُ الْكَفَّارِ	زهن جاي بيگريم از بهشت هرگاه خوا	اين زهن كا گهر كز لقي بهشت
وَفُتِحَ ابْوَابُ جَهَنَّمَ عِنْدَ حَيْثُ هُمْ لِيَبْقَىٰ حَرُّهَا إِلَيْهِ	پس نيك مزدكار كنندگان است بهشت	سوگنا خوب نيك بي محنت
إِهَانَةً لَهُمْ (وَتَكَوَّنَ) عِلْمُ خَلْقِهَا الْمُقَدَّرِ	و در ميني فرشتگان را گرد آرد شده حوالی عرض	اور تو ديگر فرشته كهره رهنه عرض كز كرد
(لِحَمْدِ اللَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ) بِالْجَنَّةِ (وَأَوْرَثَنَا	تسبيح مي گویند همراه ستايش پروردگار	باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
الْأَرْضَ) أَرْضَ الْجَنَّةِ (نَزَلَ) (مِنْ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ)	و حكم كرده شود	اور فضله هوا هي
لَا تَكُنْ كُلُّهَا لَاحِظًا فِيهَا مَكَانٌ عَلَى مَكَانٍ (فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ)	سپاس خدا را كه راست كرد با ما و عهده	شكر الله كاجنن سركايم
لِجَنَّةٍ (وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ) مِنْ	و در ميني فرشتگان را گرد آرد شده حوالی عرض	اور تو ديگر فرشته كهره رهنه عرض كز كرد
كُلِّ جَانِبٍ (لِيَسْبَحُونَ) حَالًا مِنْ ضَمِيرِ حَافِينَ (بِحَمْدِ رَبِّهِمْ)	تسبيح مي گویند همراه ستايش پروردگار	باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
مَلَائِكِينَ لِيَقُولُوا سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ (وَقُضِيَ	و حكم كرده شود	اور فضله هوا هي
بَيْنَهُمْ بَيْنَ جَمِيعِ الْخَلَائِقِ) بِالْحَقِّ (إِنِّي الْعَدْلُ فَيَدْخُلُ	سپاس خدا را كه راست كرد با ما و عهده	شكر الله كاجنن سركايم
الْمُؤْمِنُونَ لِجَنَّةٍ وَالْكَافِرُونَ النَّارِ وَقِيلَ لِلْمَلَائِكَةِ رُدُّوا	و در ميني فرشتگان را گرد آرد شده حوالی عرض	اور تو ديگر فرشته كهره رهنه عرض كز كرد
خُتَمًا لِمَنْ تَقَرَّرَ الْفَرِيقَيْنِ بِالْحَمْدِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ	و حكم كرده شود	اور فضله هوا هي

اور وى بولے
شكر الله كاجنن سركايم
اين زهن كا گهر كز لقي بهشت
سوگنا خوب نيك بي محنت
اور تو ديگر فرشته كهره رهنه
عرض كز كرد
باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
اور فضله هوا هي
انهم انصاف كا
اور سري بات هو ك سب خوي
الله كو جو صحت ساري جهان كا

وگویند
سپاس خدا را كه راست كرد با ما و عهده
زهن جاي بيگريم از بهشت هرگاه خوا
پس نيك مزدكار كنندگان است بهشت
و در ميني فرشتگان را گرد آرد شده حوالی عرض
تسبيح مي گویند همراه ستايش پروردگار
و حكم كرده شود
سپاس خدا را كه راست كرد با ما و عهده
و در ميني فرشتگان را گرد آرد شده حوالی عرض
تسبيح مي گویند همراه ستايش پروردگار
و حكم كرده شود

اور وى بولے
شكر الله كاجنن سركايم
اين زهن كا گهر كز لقي بهشت
سوگنا خوب نيك بي محنت
اور تو ديگر فرشته كهره رهنه
عرض كز كرد
باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
اور فضله هوا هي
انهم انصاف كا
اور سري بات هو ك سب خوي
الله كو جو صحت ساري جهان كا

اور وى بولے
شكر الله كاجنن سركايم
اين زهن كا گهر كز لقي بهشت
سوگنا خوب نيك بي محنت
اور تو ديگر فرشته كهره رهنه
عرض كز كرد
باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
اور فضله هوا هي
انهم انصاف كا
اور سري بات هو ك سب خوي
الله كو جو صحت ساري جهان كا

اور وى بولے
شكر الله كاجنن سركايم
اين زهن كا گهر كز لقي بهشت
سوگنا خوب نيك بي محنت
اور تو ديگر فرشته كهره رهنه
عرض كز كرد
باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا
اور فضله هوا هي
انهم انصاف كا
اور سري بات هو ك سب خوي
الله كو جو صحت ساري جهان كا

اور وى بولے... شكر الله كاجنن سركايم... اين زهن كا گهر كز لقي بهشت... سوگنا خوب نيك بي محنت... اور تو ديگر فرشته كهره رهنه... عرض كز كرد... باكي بونته هين ايسه رب كاي خوا... اور فضله هوا هي... انهم انصاف كا... اور سري بات هو ك سب خوي... الله كو جو صحت ساري جهان كا

سورة المؤمن مكية وهي خمس وثلاثون اية بسم الله الرحمن الرحيم ثمانون آية الف وسبعة وتسعون كلمة
حم تنزيل الكتاب من الله العزيز العليم عاشر الدب قبال التوشيد يد العقاب ذي الظواهر الا الله اهلوا اليه اصبر
ما يجادل في آيات الله الا الذين كفروا ولا يعزى لهم ثقوبهم في الآله كذبت قبلهم قوم نوح واكفر اب من بعدهم ومات
كل امير رسولهم لم يخلصوه وجادلوا بالباطل اليك حصوله الحق فاختارهم فكيف كان عقاب وكذلك حققت
كلمت ربك على الذين كفروا انهم اصحاب النار الذين يجادلون العرش ومن حوله

[illegible][illegible]

قَبْلَهُمْ

بہر فرست کارخان معوضہ ہر ای طرح فرست کارخان اور کارخانہ ای

<p>فمن اعظم فضلك</p>	<p>يَسْجُونَ مُحَمَّدٌ رَّبِّهِمْ وَيُقِيمُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْحَجِيمِ رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَ لَهُمْ مِنْ صَلَاحِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذَرَاهِهِمْ ذَلِكَ أَجْرُ الْعَمَلِ الَّذِينَ هُمْ فِيهَا مُقِيمُونَ وَمَنْ تَبَى السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ينادون لِمَقْتُلِ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتُلِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ إِلَى الْكُفْرِ فَذَكِّرُونَهُ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَفْتَنَّا الْفِتْنَيْنِ عَنَّا مَبْدُؤُنَا</p>						
<p>فمن اعظم فضلك</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="379 614 670 675">موضع القرآن</th> <th data-bbox="670 614 1005 675">فتح الرحمن</th> <th data-bbox="1005 614 1623 675">جلالین</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="379 675 670 835"> <p>بآی بولتے ہیں اپنے رب کی خوبیاں اور اس پر یقین رکھتے ہیں</p> </td> <td data-bbox="670 675 1005 835"> <p>نہج میگویند ہر آستانہ پروردگار وایمان می آرند باو</p> </td> <td data-bbox="1005 675 1623 835"> <p>عَظُفٌ عَلَيْهِ (يَسْجُونَ) خَيْرٌ رَجُلٍ رَّبِّهِمْ مُلَاسِيَن لِلْجَنَّةِ أَيْ يَقُولُونَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ (وَلَوْ كُنْتُمْ بِهِ) مَعَالِي بِصَدَائِهِمْ أَيْ نَفْسُهُمْ تَبْتَغِي بِحَوْلِكَ نَيْبَهُ تَعَالَى (وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا) يَقُولُونَ (رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا) أَيْ وَسِعَ رَحْمَتُكَ كُلَّ شَيْءٍ وَ عِلْمُكَ كُلَّ شَيْءٍ فَادْفَعْ بِذُنُوبِنَا إِلَى الْوَيْلِ مِنَ الشَّرِّ (و) اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا نَبِيَّنَا كَرِهُوا سَبِيلَهُ (وَقِهِمْ عَذَابَ الْحَجِيمِ) النَّارِ رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَ لَهُمْ مِنْ صَلَاحِهِمْ وَمِنْ ثَمَرِهِمْ عَظُفٌ عَلَى هَذِهِ وَعَدَّتْكُمْ أَوْفَى لَدْخُلِهِمْ (مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذَرَاهِهِمْ هَٰذَا أَجْرُ الْعَمَلِ الْعَمَلِ الْحَكِيمِ) فِي صُنْعِكَ (وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ) أَيْ عَذَابِهَا (وَمَنْ تَبَى السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ينادون) مِنْ قَبْلِ الْمَلِكِ كَرِهَ وَهُمْ يَفْسُقُونَ أَنْفُسَهُمْ عِندَ دُخُولِهِمُ النَّارَ لَمَقْتُ اللَّهُ) أَكْبَرُ (أَكْبَرُ مِنْ مَقْتُلِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ) فِي الدُّنْيَا (إِلَى الْكُفْرِ فَتَذَكِّرُونَهُ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَفْتَنَّا الْفِتْنَيْنِ) (وَأَحْيَيْتَنَا أَفْتَنَيْنِ) (أَحْيَايْنِ) كَلِمَةً كَانُوا يُطْفِئُونَ أَمْوَالَهُمْ فَأَحْيَاوَهُمْ أَمْوَالَهُمْ لِحَيَاتِهِمْ لِلْبَعْثِ (فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِنَا) بِكُفْرِهِمْ بِالْبَعْثِ (فَهَلْ</p> </td> </tr> </tbody> </table>	موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین	<p>بآی بولتے ہیں اپنے رب کی خوبیاں اور اس پر یقین رکھتے ہیں</p>	<p>نہج میگویند ہر آستانہ پروردگار وایمان می آرند باو</p>	<p>عَظُفٌ عَلَيْهِ (يَسْجُونَ) خَيْرٌ رَجُلٍ رَّبِّهِمْ مُلَاسِيَن لِلْجَنَّةِ أَيْ يَقُولُونَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ (وَلَوْ كُنْتُمْ بِهِ) مَعَالِي بِصَدَائِهِمْ أَيْ نَفْسُهُمْ تَبْتَغِي بِحَوْلِكَ نَيْبَهُ تَعَالَى (وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا) يَقُولُونَ (رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا) أَيْ وَسِعَ رَحْمَتُكَ كُلَّ شَيْءٍ وَ عِلْمُكَ كُلَّ شَيْءٍ فَادْفَعْ بِذُنُوبِنَا إِلَى الْوَيْلِ مِنَ الشَّرِّ (و) اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا نَبِيَّنَا كَرِهُوا سَبِيلَهُ (وَقِهِمْ عَذَابَ الْحَجِيمِ) النَّارِ رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَ لَهُمْ مِنْ صَلَاحِهِمْ وَمِنْ ثَمَرِهِمْ عَظُفٌ عَلَى هَذِهِ وَعَدَّتْكُمْ أَوْفَى لَدْخُلِهِمْ (مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذَرَاهِهِمْ هَٰذَا أَجْرُ الْعَمَلِ الْعَمَلِ الْحَكِيمِ) فِي صُنْعِكَ (وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ) أَيْ عَذَابِهَا (وَمَنْ تَبَى السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ينادون) مِنْ قَبْلِ الْمَلِكِ كَرِهَ وَهُمْ يَفْسُقُونَ أَنْفُسَهُمْ عِندَ دُخُولِهِمُ النَّارَ لَمَقْتُ اللَّهُ) أَكْبَرُ (أَكْبَرُ مِنْ مَقْتُلِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ) فِي الدُّنْيَا (إِلَى الْكُفْرِ فَتَذَكِّرُونَهُ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَفْتَنَّا الْفِتْنَيْنِ) (وَأَحْيَيْتَنَا أَفْتَنَيْنِ) (أَحْيَايْنِ) كَلِمَةً كَانُوا يُطْفِئُونَ أَمْوَالَهُمْ فَأَحْيَاوَهُمْ أَمْوَالَهُمْ لِحَيَاتِهِمْ لِلْبَعْثِ (فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِنَا) بِكُفْرِهِمْ بِالْبَعْثِ (فَهَلْ</p>
موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین					
<p>بآی بولتے ہیں اپنے رب کی خوبیاں اور اس پر یقین رکھتے ہیں</p>	<p>نہج میگویند ہر آستانہ پروردگار وایمان می آرند باو</p>	<p>عَظُفٌ عَلَيْهِ (يَسْجُونَ) خَيْرٌ رَجُلٍ رَّبِّهِمْ مُلَاسِيَن لِلْجَنَّةِ أَيْ يَقُولُونَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ (وَلَوْ كُنْتُمْ بِهِ) مَعَالِي بِصَدَائِهِمْ أَيْ نَفْسُهُمْ تَبْتَغِي بِحَوْلِكَ نَيْبَهُ تَعَالَى (وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا) يَقُولُونَ (رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا) أَيْ وَسِعَ رَحْمَتُكَ كُلَّ شَيْءٍ وَ عِلْمُكَ كُلَّ شَيْءٍ فَادْفَعْ بِذُنُوبِنَا إِلَى الْوَيْلِ مِنَ الشَّرِّ (و) اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا نَبِيَّنَا كَرِهُوا سَبِيلَهُ (وَقِهِمْ عَذَابَ الْحَجِيمِ) النَّارِ رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَ لَهُمْ مِنْ صَلَاحِهِمْ وَمِنْ ثَمَرِهِمْ عَظُفٌ عَلَى هَذِهِ وَعَدَّتْكُمْ أَوْفَى لَدْخُلِهِمْ (مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذَرَاهِهِمْ هَٰذَا أَجْرُ الْعَمَلِ الْعَمَلِ الْحَكِيمِ) فِي صُنْعِكَ (وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ) أَيْ عَذَابِهَا (وَمَنْ تَبَى السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا ينادون) مِنْ قَبْلِ الْمَلِكِ كَرِهَ وَهُمْ يَفْسُقُونَ أَنْفُسَهُمْ عِندَ دُخُولِهِمُ النَّارَ لَمَقْتُ اللَّهُ) أَكْبَرُ (أَكْبَرُ مِنْ مَقْتُلِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ) فِي الدُّنْيَا (إِلَى الْكُفْرِ فَتَذَكِّرُونَهُ قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا أَفْتَنَّا الْفِتْنَيْنِ) (وَأَحْيَيْتَنَا أَفْتَنَيْنِ) (أَحْيَايْنِ) كَلِمَةً كَانُوا يُطْفِئُونَ أَمْوَالَهُمْ فَأَحْيَاوَهُمْ أَمْوَالَهُمْ لِحَيَاتِهِمْ لِلْبَعْثِ (فَاعْتَرَفُوا بِذُنُوبِنَا) بِكُفْرِهِمْ بِالْبَعْثِ (فَهَلْ</p>					

نفس

إِلَىٰ خُفٍّ مِّن سَبِيلٍ ۚ ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ ۖ وَإِنْ يُشْرِكْ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ
الْكَبِيرِ ۚ هُوَ الَّذِي يُرِيكُم آيَاتِهِ وَيَبْرَأُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَن يَدْعَوْا لِلَّهِ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۚ رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۚ يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۚ لِمَنِ الْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ۚ
يَوْمَ يُخْرِجُ كُلُّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ ۚ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۚ

موضع القرآن	جلا این
۱. سبیل (طریق) وجوابکم (ذالکم) ای العذاب الی	۱. سبیل (طریق) وجوابکم (ذالکم) ای العذاب الی
۲. انتم فیہ (بائے) انی سبب آتہ فی الدنیا (اذ ادعی اللہ	۲. انتم فیہ (بائے) انی سبب آتہ فی الدنیا (اذ ادعی اللہ
۳. وخذہ کفرتم) یتوحدیدہ (وان کثیرک بہ) یجعلہ	۳. وخذہ کفرتم) یتوحدیدہ (وان کثیرک بہ) یجعلہ
۴. شریک (تومسوا) تصدقوا بلاشیء (فالکم فی	۴. شریک (تومسوا) تصدقوا بلاشیء (فالکم فی
۵. تعذیبکم (اللہ العلی) علی خلقہ (الکبیر) العظیم	۵. تعذیبکم (اللہ العلی) علی خلقہ (الکبیر) العظیم
۶. یھوالدی یرکم یا بانی کمال توحدیدہ (وینزلکم	۶. یھوالدی یرکم یا بانی کمال توحدیدہ (وینزلکم
۷. من السماء رزقہ بالمطر) وما ینذکر) یعط (اکمن	۷. من السماء رزقہ بالمطر) وما ینذکر) یعط (اکمن
۸. نذیب) یرجع عن الشریک (فادعوا للہ) اعبدوہ	۸. نذیب) یرجع عن الشریک (فادعوا للہ) اعبدوہ
۹. (مخلصین لہ الدین) من الشریک (ولو کفرہ الکافرین)	۹. (مخلصین لہ الدین) من الشریک (ولو کفرہ الکافرین)
۱۰. اخلصکم فیہ (رفیع الدرجات) ای اللہ عظیم الضما	۱۰. اخلصکم فیہ (رفیع الدرجات) ای اللہ عظیم الضما
۱۱. اور ارفع درجات المؤمنین فی الجنة (یوالعزیز الغلغلی)	۱۱. اور ارفع درجات المؤمنین فی الجنة (یوالعزیز الغلغلی)
۱۲. الریح) الوحی (من امرہ) ای قولہ (علی من یشاء من	۱۲. الریح) الوحی (من امرہ) ای قولہ (علی من یشاء من
۱۳. عبادہ لیسذکر) یخوف الملقی علیہ الناس یوم التلاو	۱۳. عبادہ لیسذکر) یخوف الملقی علیہ الناس یوم التلاو
۱۴. یحذف لیکہ واثبات یوم القیامۃ ینزل فی اهل السماء	۱۴. یحذف لیکہ واثبات یوم القیامۃ ینزل فی اهل السماء
۱۵. والارض والعابد والمعبود والظالم والمظلوم فیہ	۱۵. والارض والعابد والمعبود والظالم والمظلوم فیہ
۱۶. (یومہم بارزین) خارجون من قبورہم (الیحیی علی	۱۶. (یومہم بارزین) خارجون من قبورہم (الیحیی علی
۱۷. اللہ یمیتکم من الملک لیسذکر) یخوف الملقی علیہ	۱۷. اللہ یمیتکم من الملک لیسذکر) یخوف الملقی علیہ
۱۸. نفسہ (اللہ الواحد لقہارہ) ای خلقہ (الیوم یحیی	۱۸. نفسہ (اللہ الواحد لقہارہ) ای خلقہ (الیوم یحیی
۱۹. کل نفس کسبت ما ظلم الیوم یمان للہ سر نعم الحسبہ	۱۹. کل نفس کسبت ما ظلم الیوم یمان للہ سر نعم الحسبہ

وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَظَمِينَ مِمَّا لَطَمُوا مِن بَيْنِ يَدَيْهِمْ وَكُفُّوا أَعْيُنَهُمْ يَعْلَمُ خَائِنَتِ الْأَعْيُنُ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ وَاللَّهُ يَقْضِي بِلِقَاكَ رَبِّكَ وَيُخَوِّدُ الَّذِينَ يُكْفِرُونَ مِنْ دُونِكَ أَفَمَن يَدْعُوا لِيُجْعَلَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بَصِيرًا أَوَلَمْ يَكُن لَّهُ فِي الْأَرْضِ مَنظُورًا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَرًا فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ اللَّهِ مِن وَّاقٍ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ

مِنْ الْقُلُوبِ

عَشْر

جلالین	فتح الرحمن	لوح الوان
يَحْسَبُ جَمِيعُ الْكَافِرِينَ فِي قَدْرِ نَصِيفِ نَهَارٍ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا	وَبَرَسَ ایشان را از روز قیامت	او خبر رساند که روزی که آید از دگر
لِحَدِيثِ بَدَلِكَ (وَأَنذَرَهُمْ يَوْمَ الْأَرْفَةِ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ	آگاه که دلها نزدیک	جسوت دل بهنجی
مِنْ أَرْفِ الرَّجُلِ قَرِيبَ (إِذِ الْقُلُوبُ) تَرْتَفِعُ خَوْفًا (لَدَى)	چشم کردن باشند بر شده از غم	نگون کون و باره به بودگی
عِنْدَ الْحَنَاجِرِ كَظَمِينَ) مُتَمَلِّينَ عَمَّا خَالِ مِنْ الْقُلُوبِ	مهر کردن و حال از آن روز	کوی نهی که کار و کاروت نه کوی
عُومِلَتْ بِالْجَمْعِ بِالْيَأْأِ وَالنُّونِ مَعَامِلَةً أَصْحَابَهَا	نظر کردن و حال از آن روز	سفر شکی که بات مانی جاد
(مِمَّا لَطَمُوا مِن بَيْنِ يَدَيْهِمْ) حُبِّ (وَكُفُّوا أَعْيُنَهُمْ)	نظر کردن و حال از آن روز	
كَأَنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ لَّيُّوَصِفًا ذَلِكَ شَفِيعَ لَهُمْ أَصْلًا لِّمَا كَانُوا مِنْ	قبول کرده شود	
شَافِعِينَ أَوَّلَهُ مَفْهُومٌ بِأَعْيُنِهِمْ أَنْ لَهُمْ شَفِيعَاءُ		
أَيُّ لَوْ شَفَعُوا قَوْلًا لَّمْ يَقْبَلُوا (يَعْلَمُ) أَيُّ اللَّهِ خَائِنَتِ	میدانند خدا خائنت	ده جانهای چوری کی
الْأَعْيُنُ) مِمَّا سَارَتْهَا النَّظَرُ إِلَى حَقِّهِ (وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ)	چشمها را از آنچه نهان میدانند	آه و چو چهای سینون بین
الْقُلُوبُ) وَاللَّهُ يَقْضِي بِلِقَاكَ رَبِّكَ وَيُخَوِّدُ الَّذِينَ يُكْفِرُونَ مِنْ دُونِكَ	و خدا حکمی کند برستی و آنرا کار	او خدا کجا مانی انها را و چو کجا کاره بین
أَيُّ كَفَّارًا مَدَّ بِالْيَأْأِ وَالنُّونِ (مِنْ دُونِكَ) وَهُمْ أَكْثَرُ	بهر خدا و خداوند و خداوند	آه که سوا
كَأَنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ لَّيُّوَصِفًا ذَلِكَ شَفِيعَ لَهُمْ أَصْلًا لِّمَا كَانُوا مِنْ	حکم نمیکند چری بر اند خدا	نهی چکار که بر کشت اند جوی
شَافِعِينَ أَوَّلَهُ مَفْهُومٌ بِأَعْيُنِهِمْ أَنْ لَهُمْ شَفِيعَاءُ	مهرت و شنو اینا ایام نکرده اند	دی ستا و کھا - کیا میره نهی
أَيُّ لَوْ شَفَعُوا قَوْلًا لَّمْ يَقْبَلُوا (يَعْلَمُ) أَيُّ اللَّهِ خَائِنَتِ	در زمین تا بنگرید جلوه نمود کار ناما	ملک بین که در کھن آفریب هوا انجا جوی
الْأَعْيُنُ) مِمَّا سَارَتْهَا النَّظَرُ إِلَى حَقِّهِ (وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ)	چشم از این که کودند زمانه مر	دی - دیه آن سے سخت روز بین
الْقُلُوبُ) وَاللَّهُ يَقْضِي بِلِقَاكَ رَبِّكَ وَيُخَوِّدُ الَّذِينَ يُكْفِرُونَ مِنْ دُونِكَ	و برکت بهار زمین بعضی چکار و بعضی	او چو شت ان چو ز کین زمین بین چو انکو
أَيُّ كَفَّارًا مَدَّ بِالْيَأْأِ وَالنُّونِ (مِنْ دُونِكَ) وَهُمْ أَكْثَرُ	را خدا را خدا و خداوند و خداوند	انکه کی چون بر او نهوا انکو خدا به کوی
كَأَنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ لَّيُّوَصِفًا ذَلِكَ شَفِيعَ لَهُمْ أَصْلًا لِّمَا كَانُوا مِنْ	این حقوت سب است که می	چشم بر کران پاس آن سے رحل
شَافِعِينَ أَوَّلَهُ مَفْهُومٌ بِأَعْيُنِهِمْ أَنْ لَهُمْ شَفِيعَاءُ	باز این بیامیزان ایشان	کھن نیاں لیکر چو منکر بود به چو انکو
أَيُّ لَوْ شَفَعُوا قَوْلًا لَّمْ يَقْبَلُوا (يَعْلَمُ) أَيُّ اللَّهِ خَائِنَتِ	نشانها نفس کافشند ندین	مرد ایشان را خدا را خداوند
الْأَعْيُنُ) مِمَّا سَارَتْهَا النَّظَرُ إِلَى حَقِّهِ (وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ)		

جلا لیں	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>۱. کَلِمَةً مِّنْهُ مَوْجِئَةً مَّشْرِكَ (کَلَامٌ) مُفْهِمٌ (يَا قَوْمُ)</p> <p>۲. لَكُمْ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ غَالِبِينَ حَالٌ (فِي الْكَافِرِينَ) الْكَافِرِينَ</p> <p>۳. وَمَنْ يَنْصُرْ يَنْصُرْ بَأْسَ اللَّهِ عَدُوَّهُ إِنْ قَتَلْتُمْ</p> <p>۴. أَوْلِيَاءَهُ (لَنْ جَاءَهُ نَصْرٌ) الْكَافِرِينَ (قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أَيْدِيكُمْ</p> <p>۵. أَلَا مَا أَرَى) أَيْ مَا أَتَى عَلَيْكُمْ أَلَا بِنَا أَوْشِرَ بِهِ عَلَى قَلْبِي</p> <p>۶. وَهُوَ قَتْلُ مُوسَى (وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ)</p> <p>۷. طَرِيقَ الصَّوَابِ (وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ</p> <p>۸. عَلَيْكُمْ يَوْمَ الْكُفْرَةِ) أَيْ يَوْمَ خُرْبِ بَعْلَ خَيْرِ</p> <p>۹. (مِثْلُ ذَاكَ يَوْمَ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ)</p> <p>۱۰. مِثْلُ ذَاكَ مِنْ مِثْلِ قَبْلِهِ أَيْ مِثْلُ خُرْبِ عَادَ وَمَنْ كَفَرَ قَبْلَكُمْ</p> <p>۱۱. مِنْ بَعْدِ نَبِيِّهِمْ فِي الدُّنْيَا (وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ)</p> <p>۱۲. وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ (يَجْعَلُ فِي السَّيْلِ</p> <p>۱۳. وَاتِّبَاقِهَا أَيْ يَوْمَ الْفِيصَامَةِ يَكْثُرُ فِيهِ نَذَا أَصْحَابِ</p> <p>۱۴. لِبَحْتِ أَصْحَابِ النَّارِ وَالْعَكْسِ وَاللَّذَالِ بِالسَّعَادَةِ وَكَهْلُهَا</p> <p>۱۵. وَغَيْرُ ذَلِكَ (يَوْمَ يُكُونُ مَذْبَحُ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَنْ مَوْقِفِ</p> <p>۱۶. الْحَسَابِ إِلَى الثَّارِ) مَا لَكُمْ مِنْ اللَّهِ (أَيْ مِنْ عَذَابِهِ) (مَنْ</p> <p>۱۷. عَاصِيهِ) مَلِيحٌ (وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ وَ</p> <p>۱۸. لَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ أَيْ قَبْلَ مُوسَى وَهُوَ</p> <p>۱۹. يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ فِي قَوْلِ عِيسَى إِلَى زَمَانَ مُوسَى</p> <p>۲۰. أَوْ يُوسُفُ بْنُ إِسْرَءِيلَ مِنْ يُوسُفُ بْنُ يَعْقُوبَ فِي قَوْلِ</p>	<p>۱. راہ نامہ کسی را کہ باشد از حد گذرند</p> <p>۲. دروغ گوئی ای قوم کجاست و دروغ گوئی</p> <p>۳. بسیار است بادشاهی امروز غالب</p> <p>۴. پس نصرت دہمار از عداپ خدا</p> <p>۵. اگر باید ما گفت فرعون مصلحت</p> <p>۶. مگر انجاء اور اک سکیم روز قتل</p> <p>۷. و دلالت نمیکند شمار اگر براہ رستی</p> <p>۸. و گفت شخصی کہ ایمان آورده بود ای قوم</p> <p>۹. بر شما از مانند روز جماعت باد پیشین</p> <p>۱۰. مانند صورت حال قوم نوح و عاد و ثمود</p> <p>۱۱. و اما نگہ بعد از این را بود غم تنگ</p> <p>۱۲. و خدا ارادہ ستم نمیکند بر بندگان</p> <p>۱۳. و یا قوم من ہر آنکہ من منہم شمشاد</p> <p>۱۴. از روز آواز دادن بایکدیگر</p> <p>۱۵. روزیکہ روی بگردانید پشت داد</p> <p>۱۶. نبود شمار از خدا</p> <p>۱۷. هیچ کجا ہارند و ہر کجا اگر ہارند</p> <p>۱۸. خدا پس نیست اورا هیچ راہ غایت</p> <p>۱۹. ہر آنکہ آمدہ بود پیش ازین بر شما</p> <p>۲۰. خود آمدہ و منہم بود و منہم بود</p>	<p>۱. راہ نہیں دیتا اس کو جو ہوئے لی</p> <p>۲. جو کجاست ای قوم میری</p> <p>۳. تمہارا راج ہی آج جز رہے ہو</p> <p>۴. پھر کون مدد کرے گا ہماری اندکی</p> <p>۵. اگر آگئی ہم پر بولا فرعون میں ہی</p> <p>۶. سچھا نا ہوں نہ کو</p> <p>۷. اور وہی راہ بتا ہوں</p> <p>۸. و در کہا اس ایمان دار نے ای قوم</p> <p>۹. کہ آوے تم پر دن اُن فرعون کا</p> <p>۱۰. جیسے ہم بری قوم نوح کا اور</p> <p>۱۱. اور خود کی اور جو ان کے پیچھے ہو</p> <p>۱۲. اور اللہ بے انصافی نہیں چاہتا</p> <p>۱۳. اور ای قوم میری نہیں بتا ہوں</p> <p>۱۴. کہ تم ہر آواز کے دن ایک ایک کر کے</p> <p>۱۵. جس دن بھاگو گے پیچھے دے کر</p> <p>۱۶. کوئی نہیں نکلا اللہ سے</p> <p>۱۷. بھانے والا اور جو غلط ہی دے</p> <p>۱۸. اللہ کو کوئی نہیں آگے نہیں دے</p> <p>۱۹. تم پاس آجکا ہی یوسف سے پہلے</p>

فیہ انعام القرآن

عشر

أَدْخُلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ۚ وَذَلِكَ جَوْنٌ فِي النَّارِ ۚ يَقُولُ لَصُغْفَاءُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِلَيْنَا لَكُمْ تِبْعَاءُ فُهْلٍ
 أَنْتُمْ مَعْنُونٌ ۚ عَنَّا نَصِيبُ مِنَ النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا أَفَلَا تَأْكُلُ فِيهَا إِنَّا لَنَدَّبُنَا فِي النَّارِ لِحَرَّتِ
 جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ الْعَذَابِ ۚ قَالُوا أَوْ لَمْ نَكُنْ بِكُمْ بِبُيُوتِكُمْ ۚ قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَالُوا فَادْعُوا
 وَمَا دُعَاؤُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۚ إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْحَشْدُ ۚ يُؤْمَلُ
 يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۚ وَقَدْ آمَنَّا بِمُوسَىٰ لِهَدْيِهِ وَآوَرْنَا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
داخل کرو فرعون والوں کو	گو تیم در آید جوئی بن فرعون را	يَقَالُ (أَدْخُلُوا) يَا آلَ فِرْعَوْنَ (وَفِي قِرْلُو) يَفْخُ اللَّهُمَّ
سخت سے سخت عذاب میں ملے	در سخت ترین عذاب این قدر ختم کر	وَكُثْرَ لُحْرٍ أَمْرٍ لِّلْمَلَائِكَةِ (أَشَدَّ الْعَذَابِ) عَذَابِ
اوجھ آتش جہنم کی	ویدان چون باہم مکارہ کنند	جَهَنَّمَ (وَيَا) اذْكُرْ (أَذْيُجْجُونَ) بِخَاصَمَ الْكَافِرِ فِي
آگ میں جہنم کی زور غور کرے	دو رخ پس گویند تون سرگ نہ تہا	النَّارِ يَقُولُ لَصُغْفَاءُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِلَيْنَا لَكُمْ تِبْعَاءُ
والوں کو ہم سے بھارے پیچھے	ما تاقیم بودیم شما را	جَمْعُ تَابِعٍ (كُلُّ أَنْتُمْ مَعْنُونٌ) (دَرْفَعُونَ) (عَنَّا نَصِيبًا)
پھر کچھ تم ہم پر سے اٹھا لو حصہ	پس ایسا چاہئے کہ ہستید از سر	جَزَاءُ مِنَ النَّارِ ۚ قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا أَفَلَا تَأْكُلُ فِيهَا إِنَّا لَنَدَّبُنَا
آگ میں کہنے جو غور کرتے تھے	از عقوبت گویند سرگ نہ تہا	قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ) فَادْخُلِ الْأَرْضَ مِنْكُمْ لِكُلِّ قَوْمٍ
ہم بھی بترے ہیں ہمیں اللہ	ہمہ در انیم ہر ایند خدا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
صلہ رکھا بندوں میں	مقدمہ فیصلہ کردہ است درین دنیا	عَنَّا يَوْمًا) أَيْ قَدْ رُبُّهُ (مِنْ الْعَذَابِ) قَالُوا أَيْ لِحَرَّتِ
اور کہنے جو لوگ تھے ہیں آگ	گویند انانند انش اند گاہاں میں	يَهْكُمًا ۚ أَوْ لَمْ نَكُنْ بِكُمْ بِبُيُوتِكُمْ ۚ قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَالُوا فَادْعُوا
میں دفعہ کے دار فرعون کو مانگو	را دغا کنند بجناب پروردگار جوئی بن	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
زب	از نایک روز از عذاب گویند گاہاں	عَنَّا يَوْمًا) أَيْ قَدْ رُبُّهُ (مِنْ الْعَذَابِ) قَالُوا أَيْ لِحَرَّتِ
کہہ ہم پر کے ایک نہ تھوڑا عذاب	ایمانی آمدن شما بعامر شما با معذرت	يَهْكُمًا ۚ أَوْ لَمْ نَكُنْ بِكُمْ بِبُيُوتِكُمْ ۚ قَالُوا بَلَىٰ ۖ قَالُوا فَادْعُوا
کھلے ان لیکر	وہاں ہرگز نہ تہا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
کہنے کیون نہیں بولے پھر بکار د	گویند آری گاہاں ان گویند پس دعا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
اور کچھ نہیں بکارنا کاروں کا	کہاں ہرگز نہ تہا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
مگر ٹھکانا ہم مدد کرتے ہیں	وہاں ہرگز نہ تہا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
اچھے رسولوں کی اور انکار والوں کی	گویند انانند انش اند گاہاں میں	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
دسیا کے جیسے اور جب کھڑے ہو گئے	را دغا کنند بجناب پروردگار جوئی بن	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
گواہ	از نایک روز از عذاب گویند گاہاں	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
جہنم کام نہ آویں، منکروں کو	ایمانی آمدن شما بعامر شما با معذرت	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
ان سے بھانے	وہاں ہرگز نہ تہا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
اور انکو بھٹکار ہی	گویند آری گاہاں ان گویند پس دعا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
اور انکو برا گھر اور	کہاں ہرگز نہ تہا	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
جیسے دی موسیٰ کو راہ کی سوجھ اور	را دغا کنند بجناب پروردگار جوئی بن	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ
وارث کیا	از نایک روز از عذاب گویند گاہاں	النَّارِ وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَيْرِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ

وہاں ہرگز نہ تہا
 گویند آری گاہاں ان گویند پس دعا
 کہاں ہرگز نہ تہا

مفسر کور

وہاں ہرگز نہ تہا
 گویند آری گاہاں ان گویند پس دعا
 کہاں ہرگز نہ تہا

<p>بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ هَذَا هُدًى وَذِكْرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِنَفْسِكَ وَسَيَغْفِرَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ يَعْنُونَ سُلْطَانًا لَهُمْ أَنْ فِي ضِدِّهِمْ أَكْبَرُ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۚ فَخَلَقَ اللَّهُ وَاحِدًا وَكَرِهَ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلٌ لَمَّا تَذَكَّرُونَ ۚ إِنَّ السَّاعَةَ كَانَتْ لَأَرِيبَ يَهَاوِلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۚ وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ</p>		
جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ (من بعد موسیٰ) (الكتاب) (التوراة)	بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ (من بعد موسیٰ)	بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ (من بعد موسیٰ)
(هَلْی) (هَلْیَا) (وَذِكْرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) (تَذَكُّرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ)	(هَلْی) (هَلْیَا) (وَذِكْرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) (تَذَكُّرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ)	(هَلْی) (هَلْیَا) (وَذِكْرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ) (تَذَكُّرٌ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ)
الْعُقُولِ (فَاصْبِرْ) (يَا مُحَمَّدُ) (إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)	الْعُقُولِ (فَاصْبِرْ) (يَا مُحَمَّدُ) (إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)	الْعُقُولِ (فَاصْبِرْ) (يَا مُحَمَّدُ) (إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)
(بِئْسَ) (وَأَنْتَ) (وَمَنْ) (تَبِعَكَ) (مِنْهُمْ) (وَاسْتَغْفِرْ لِنَفْسِكَ)	(بِئْسَ) (وَأَنْتَ) (وَمَنْ) (تَبِعَكَ) (مِنْهُمْ) (وَاسْتَغْفِرْ لِنَفْسِكَ)	(بِئْسَ) (وَأَنْتَ) (وَمَنْ) (تَبِعَكَ) (مِنْهُمْ) (وَاسْتَغْفِرْ لِنَفْسِكَ)
لِيَسْمُنَ بِكَ (وَسَيُحْمِلُونَ) (صَلَابَتًا) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)	لِيَسْمُنَ بِكَ (وَسَيُحْمِلُونَ) (صَلَابَتًا) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)	لِيَسْمُنَ بِكَ (وَسَيُحْمِلُونَ) (صَلَابَتًا) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ) (بِئْسَ اسْمُ الْكِتَابِ)
هُوَ مِنْ بَعْدِ الزَّوَالِ (وَالْإِبْكَارِ) (الصَّلَاةِ) (لِلْمُسْلِمِينَ)	هُوَ مِنْ بَعْدِ الزَّوَالِ (وَالْإِبْكَارِ) (الصَّلَاةِ) (لِلْمُسْلِمِينَ)	هُوَ مِنْ بَعْدِ الزَّوَالِ (وَالْإِبْكَارِ) (الصَّلَاةِ) (لِلْمُسْلِمِينَ)
الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ الْقُرْآنِ (بِغَيْرِ سُلْطَانٍ)	الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ الْقُرْآنِ (بِغَيْرِ سُلْطَانٍ)	الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ الْقُرْآنِ (بِغَيْرِ سُلْطَانٍ)
بِرْهَانٍ (أَنَّهُمْ) (مَا) (فِي ضِدِّهِمْ) (أَكْبَرُ) (تَكْبَرُ)	بِرْهَانٍ (أَنَّهُمْ) (مَا) (فِي ضِدِّهِمْ) (أَكْبَرُ) (تَكْبَرُ)	بِرْهَانٍ (أَنَّهُمْ) (مَا) (فِي ضِدِّهِمْ) (أَكْبَرُ) (تَكْبَرُ)
وَصَبَحَ لَنْ يَعْلُوا عَلَيْكَ (مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ) فَاسْتَعِذْ	وَصَبَحَ لَنْ يَعْلُوا عَلَيْكَ (مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ) فَاسْتَعِذْ	وَصَبَحَ لَنْ يَعْلُوا عَلَيْكَ (مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ) فَاسْتَعِذْ
بِاللَّهِ (مِنْ شَرِّهِمْ) (إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)	بِاللَّهِ (مِنْ شَرِّهِمْ) (إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)	بِاللَّهِ (مِنْ شَرِّهِمْ) (إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ)
بِأَحْوَالِهِمْ وَتَزِيلُ فِي مُبَكَّرِي الْبَعْثِ (لِخَلْقِ السَّمَوَاتِ وَ	بِأَحْوَالِهِمْ وَتَزِيلُ فِي مُبَكَّرِي الْبَعْثِ (لِخَلْقِ السَّمَوَاتِ وَ	بِأَحْوَالِهِمْ وَتَزِيلُ فِي مُبَكَّرِي الْبَعْثِ (لِخَلْقِ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ) (أَيُّدِ) (أَكْبَرُ) (مِنْ خَلْقِ النَّاسِ) (مَنْ ثَانِيَةً وَ	الْأَرْضِ) (أَيُّدِ) (أَكْبَرُ) (مِنْ خَلْقِ النَّاسِ) (مَنْ ثَانِيَةً وَ	الْأَرْضِ) (أَيُّدِ) (أَكْبَرُ) (مِنْ خَلْقِ النَّاسِ) (مَنْ ثَانِيَةً وَ
الْأَعَادَةِ) (وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ) (أَيُّ الْكَفَّارِ) (يَعْلَمُونَ)	الْأَعَادَةِ) (وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ) (أَيُّ الْكَفَّارِ) (يَعْلَمُونَ)	الْأَعَادَةِ) (وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ) (أَيُّ الْكَفَّارِ) (يَعْلَمُونَ)
ذَلِكَ فَهُمْ كَالْأَعْمَى مَنْ يَعْلَمُ كَالْبَصِيرِ (وَمَا يَسْتَوِي)	ذَلِكَ فَهُمْ كَالْأَعْمَى مَنْ يَعْلَمُ كَالْبَصِيرِ (وَمَا يَسْتَوِي)	ذَلِكَ فَهُمْ كَالْأَعْمَى مَنْ يَعْلَمُ كَالْبَصِيرِ (وَمَا يَسْتَوِي)
الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ) (الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ)	الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ) (الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ)	الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ) (الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ)
وَهُوَ الْحَسَنُ (وَالْمُسِيءُ) (فِيهِ) (زِيَادَةٌ) (قَلِيلٌ لَمَّا	وَهُوَ الْحَسَنُ (وَالْمُسِيءُ) (فِيهِ) (زِيَادَةٌ) (قَلِيلٌ لَمَّا	وَهُوَ الْحَسَنُ (وَالْمُسِيءُ) (فِيهِ) (زِيَادَةٌ) (قَلِيلٌ لَمَّا
تَذَكَّرُونَ) (يَعْظُونَ) (بِالْبَاءِ) (وَالثَّاءِ) (أَيُّ تَذَكُّرٌ قَلِيلٌ جَدُّ	تَذَكَّرُونَ) (يَعْظُونَ) (بِالْبَاءِ) (وَالثَّاءِ) (أَيُّ تَذَكُّرٌ قَلِيلٌ جَدُّ	تَذَكَّرُونَ) (يَعْظُونَ) (بِالْبَاءِ) (وَالثَّاءِ) (أَيُّ تَذَكُّرٌ قَلِيلٌ جَدُّ
(إِنَّ السَّاعَةَ) (كَانَتْ) (لَأَرِيبَ) (شَكٌّ) (فِيهَا) (لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا	(إِنَّ السَّاعَةَ) (كَانَتْ) (لَأَرِيبَ) (شَكٌّ) (فِيهَا) (لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا	(إِنَّ السَّاعَةَ) (كَانَتْ) (لَأَرِيبَ) (شَكٌّ) (فِيهَا) (لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يُؤْمِنُونَ) (يَهَا) (وَقَالَ رَبُّكُمْ) (ادْعُونِي) (أَسْتَجِبْ لَكُمْ)	يُؤْمِنُونَ) (يَهَا) (وَقَالَ رَبُّكُمْ) (ادْعُونِي) (أَسْتَجِبْ لَكُمْ)	يُؤْمِنُونَ) (يَهَا) (وَقَالَ رَبُّكُمْ) (ادْعُونِي) (أَسْتَجِبْ لَكُمْ)

نفس

جلالین	فتح الرحمن	موضع المظفران
<p>اَيُّ عَبْدٍ وَفِي اَيْتِبِكُمْ لِقَابِهِ مَا بَعْدَهُ اِنَّ الَّذِيْنَ يَسْتَكْبِرُوْنَ عَنْ عِبَادَتِيْ سَيَسْجُدُوْنَ لِغَيْرِيْ كَمَا سَاجَدُوْا لِيْ وَبِالْعَكْسِ</p>	<p>برائتیا نہ کرے کسی کو جس کے بعد وہ اپنے لیے ہے اور عبادت میں داخل ہوا ہند شد</p>	<p>اے غلو جو لوگ بڑائی کرتے ہیں میری بندگی سے اسے پھینکے</p>
<p>وَجِهْتُمْ لِخُرْبُوْنَ سَاعِيْن اِنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الدِّیْنَ لَتَكُنُوْا فِيْهِ اَوْ تَكُوْنُوْا مِنْ اَسْنَادِ الْفَصْلِ الْيَحْيٰى وَلَا تَنْصُرُوْهُ</p>	<p>مردن غم خوار شدہ خدای آمنت کہ آفرین برای سچا خطبہ تا انا تم کو میری در آن و آن مرد روز را جو چیکہ مردان دین کے پھر برائی</p>	<p>دعوت میں دلیل ہو کر وہ اللہ ہی جسے بنادی مخلوق کی کہ آسمان جہنم اور زمین دیا دکھاتا</p>
<p>يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَعْدُوْا عَلٰی اَعْدَادِ اللّٰهِ وَرُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ</p>	<p>برائتیا خدا اعدا و فضل است ہر روز و ان کے آفرین و ان کے حکم کے پھر آمنت خدای پروردگار سچا آفرین بر جہنم نیست سچ عبودیت جو دین</p>	<p>اے کافر! خدا کے دشمن بنو اور خدا کے دشمنوں کو دیکھو کہ اللہ ہی جو تم کو بنایا ہے وہ تم کو قیامت کے روز فیصلہ دے گا</p>
<p>اِنَّ اللّٰهَ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ</p>	<p>پس ان کے بارگاہ میں خود پرستی نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی ہمیں پروردگار ہی خود پرستی نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی</p>	<p>اللہ کو کوئی نہیں پسند دیتا بلکہ اکثر لوگ اس سے نہیں جانتے</p>
<p>اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ</p>	<p>آیات خدا ان کے بارگاہ میں خود پرستی نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی ہمیں پروردگار ہی خود پرستی نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی</p>	<p>اللہ کو کوئی نہیں پسند دیتا بلکہ اکثر لوگ اس سے نہیں جانتے</p>
<p>اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ</p>	<p>زین را در گاہ و آسمان را سقفی و در بست شمارا پس نیکی و سخت مرد تہائی شمارا و در ذرا شمارا از کبریا آفرین خدای پروردگار شمارا پس شمارا</p>	<p>اللہ کو کوئی نہیں پسند دیتا بلکہ اکثر لوگ اس سے نہیں جانتے</p>
<p>اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ اَللّٰهُ لَا يُفْضِلُ عَلٰی النَّاسِ وَّلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ</p>	<p>خدای پروردگار عالمیان دوست نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی ہمیں پروردگار ہی خود پرستی نہیں ہے بلکہ ان کے بارگاہ میں خود پرستی</p>	<p>اللہ کو کوئی نہیں پسند دیتا بلکہ اکثر لوگ اس سے نہیں جانتے</p>

و در روزی که از آن روزگار بود
در آن روزگار که از آن روزگار بود

جلالین

فتح الرحمن

موضح القرآن

اسی طرح
 اللہ تعالیٰ منکرون کو
 یہ بھی بلایا جاتا ہے کہ جو تم ریختے چرتے
 تھے زمین میں
 ناحق اور اسکا جو تم اتراتے تھے
 بچھو دروازوں میں دوزخ کے
 سردار پہننے کو
 اسے بہکھا یا بی غرور مانو
 ستورہ بارہ بیتاب
 کا وعدہ خشک ہو گیا
 ہم دیکھو اس نام کو
 کوئی وعدہ جو ان کو دیتے ہیں
 یا بھرتیں بھگو بھریاں طرف
 بھرتے آدینگے
 اور بھرتے بھیجے ہیں بہت رسول
 بھگتے ہیں کوئی انہیں نہیں کہہ سکتا یا
 بھگو بھریاں اور کوئی نہیں کہہ سکتا
 سنا یا بھگو بھریاں احوال
 اور کسی رسول کو مقدور تھا
 کہ لے آتا کوئی نیا لیگر اللہ کے
 حکم سے چھوڑ دیا
 یا حکم اللہ کا فیصلہ ہو گیا
 انصاف سے امر توٹے میں آئے
 اس بھگو بھریاں

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

اورده اند که کارم از روی جدال افتراق آیات مثله میگردند چنانچه در بیان و تعلیقات بسیار و نظایر آنست که در سوره طی اسرار ایل گذشت و سبحان ایل است
و مستعد که نظایر اسلما الهیه و احسنه در کتب کفری استخوانه و تعلیقات بصورت غرض و مشت بر اثر ایل و جبهه نزار ایل و سیدان و مشهور است که هر ایل یک تک و
بسیار است و جبهه برادر بودند و سوره و احسنه و اس غلطیه

فصل فی اخلاص و فضیلت
۴۱
خمسین

سَوَّيْتُ السَّجْدَةَ مَكِيدَةً وَثَلَاثَةً الَّتِي قَدْ خَلَعْتَ فِي عِبَادَتِهِ وَخَسَّ هَذَا لَكَ لَكَافِرُونَ ۝ اَوَارِجُ وَخَمْسُونَ أَيْ وَسَبْعُ عَائِدَةٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَبِيبٌ نَزَلَ مِنَ الرِّحْمِ كِتَابٌ فَصَلَّتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ وَقَالُوا أَلَوْ كُنَّا فِي أَنْعَمِ سَبِيلٍ أَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ عَوْنًا إِلَهُ وَفِي آذَانِنَا وَقُرْآنٍ بَيْنَ يَدَيْكَ فَاعْمَلْ لَنَا عَمَلًا نَعْمَلُونَ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ الْكَلَامُ اللَّهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا وَفِيلٌ لِلشِّرْكِ كَبِيرٌ الَّذِينَ لَا يَتُوبُونَ

[illegible]

موضع القرآن	نوع الترتیب	جلائل	فہم فیہ فصلت
سات آسمان دوزخ میں	ہفت آسمان راز دوزخ دیگر	(سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ) الخمس والجمعۃ فرغ منہا فی العرسۃ مینہ وفيہا خلق آدم ولذا لک لم یقل ہنا سواء ووافق ما ہنا آیات خلق السموات والأرض فی ستۃ ایام (واوخی فی کل سماء امرہا) الذی مر بہ من یہا من الطلوع والعبادۃ (ونزل السماء الدنیا بمصایب) یجوز (وحفظہ) منصوب بفعل المقدر ای حفظنا ہا عن استراق الشیاطین السامع بالشہد (ذلک تقدیر العزیز) فی ملکہ (العزیز) بخلقہ (وإن أعرضوا) ای کفارہ عن الایمان بعد ہذا البیان (فقل لئن کانم) خوفکم صاعقۃ مثل صاعقۃ عاد وموڈہ) ای عذابا یصلکم مثل الذی ہلکہم (لذ جاءتہم الرسل من بین یدینہم ومن خلفہم) ای مقبلاں علیہم ومثل برین عنہم (ان) ای بان (لا تعبدوا الا اللہ) قالوا لو شاء ربنا لآلنا ملائکہ فانما بما أرسلتہم بہ علی زعمکم (کافرونہ فاما عاد فاستکبروا فی الارض بغیر الحق وقالوا لئما خوفوا بالعذاب (من أشد من قوۃ) ای لا أحد کان احکم یقلع الصخرۃ العظیمۃ من لجمل یجعلہا حیث شاء (اولم یرئ یعلموا ان اللہ الذی خلقہم هو أشد منہم قوۃ وکأن آیاتنا المعجزات) یجدونہا سلا	فہم فیہ فصلت ۴۱
اور آتا ہر آسمان میں حکم اسکا	وہی فرستاد در ہر آسمانی تدبیر انرا	اور آتیم آسمان دنیا را	اور آتیم آسمان دنیا را
اور وہی دی ہمت دے آسمان کو	اور وہی دی ہمت دے آسمان کو	اور وہی دی ہمت دے آسمان کو	اور وہی دی ہمت دے آسمان کو
جبرائیل سے اور میکائیل	جبرائیل سے اور میکائیل	جبرائیل سے اور میکائیل	جبرائیل سے اور میکائیل
یہ سادہ ہی زور آور خبر دار کاٹ	یہ سادہ ہی زور آور خبر دار کاٹ	یہ سادہ ہی زور آور خبر دار کاٹ	یہ سادہ ہی زور آور خبر دار کاٹ
تو تو کہہ میں نے خبر سنا دی تم کو ایک	تو تو کہہ میں نے خبر سنا دی تم کو ایک	تو تو کہہ میں نے خبر سنا دی تم کو ایک	تو تو کہہ میں نے خبر سنا دی تم کو ایک
اور تمہو پر جب	اور تمہو پر جب	اور تمہو پر جب	اور تمہو پر جب
آئے ان کے پاس رسول آگے سے اور	آئے ان کے پاس رسول آگے سے اور	آئے ان کے پاس رسول آگے سے اور	آئے ان کے پاس رسول آگے سے اور
کون ہی ہم سے زیادہ زور نہیں	کون ہی ہم سے زیادہ زور نہیں	کون ہی ہم سے زیادہ زور نہیں	کون ہی ہم سے زیادہ زور نہیں

[illegible]

الذین فصلت
الذین خمس
من الذین
من الذین

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخْتَلَفَ فِيهِ دُوكُمَا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفْظِي بَيْنَهُمْ وَأَنْتُمْ لَنْ تَشَاقِقُوا
مِنْهُمْ مَرْيَمُ إِذْ هِيَ تَصَلَّى عَلَى نَفْسِهَا وَمِنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا مَا أَنْزَلَ لَكَ بِظُلْمٍ لِّلْعَبِيدِ إِلَيْهِ يَرْجِعُ السَّاعَةَ فِيهَا
تُخْرِجُ مِنْ مَرْبٍ مَنْ أَكْمَلَهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ ثَقَلٍ وَكَضَعُ الْأَعْيَالُ وَيَوْمَ يَأْتِيهِمْ أَنْ شَرِكَا فِي قَالُوا أَذْكَاءَ مَلَكًا
مِنْ عِبَادَةٍ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا أَمَّا لَهُمْ بِشَيْءٍ فَحَسْبُكَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَدُوِّ الْخَيْرِ وَإِنْ هِيَ إِلَّا السُّرُورُ

جلالین فتح الرحمن موضح القرآن

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخْتَلَفَ فِيهِ دُوكُمَا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفْظِي بَيْنَهُمْ وَأَنْتُمْ لَنْ تَشَاقِقُوا
مِنْهُمْ مَرْيَمُ إِذْ هِيَ تَصَلَّى عَلَى نَفْسِهَا وَمِنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا مَا أَنْزَلَ لَكَ بِظُلْمٍ لِّلْعَبِيدِ إِلَيْهِ يَرْجِعُ السَّاعَةَ فِيهَا
تُخْرِجُ مِنْ مَرْبٍ مَنْ أَكْمَلَهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ ثَقَلٍ وَكَضَعُ الْأَعْيَالُ وَيَوْمَ يَأْتِيهِمْ أَنْ شَرِكَا فِي قَالُوا أَذْكَاءَ مَلَكًا
مِنْ عِبَادَةٍ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَلُّوا أَمَّا لَهُمْ بِشَيْءٍ فَحَسْبُكَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَدُوِّ الْخَيْرِ وَإِنْ هِيَ إِلَّا السُّرُورُ

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَخْتَلَفَ فِيهِ دُوكُمَا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفْظِي بَيْنَهُمْ وَأَنْتُمْ لَنْ تَشَاقِقُوا

مِنْهُمْ مَرْيَمُ إِذْ هِيَ تَصَلَّى عَلَى نَفْسِهَا وَمِنْ أَسَاءَ فَعَلِيَهَا مَا أَنْزَلَ لَكَ بِظُلْمٍ لِّلْعَبِيدِ إِلَيْهِ يَرْجِعُ السَّاعَةَ فِيهَا

<p>فیوس قنوطه و لکن اذ قناه رمة منامن بعد ضراء مسته ليقولن هذا لى وما ظن الساع قائمة و لکن رجعت الى ربى ان لى عنده للحسنى فلست فى الدين كفر و انا عملوا و لکن يقفهم من عذاب عليظه و اذ النعمنا على انسان اعرض ونا بجانبه و اذ امسه الشرف و دعه عن نص قل ان كنتم ان كان من عند الله كنتم كافرين بين اصل من هو فى شقا و بعيد سرتهم اياتنا فى الافاق و انفسهم حتى يتبين لهم انه الحق</p>	<p>جلالين</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>موضع القرآن</p>
<p>الفقر و الشدة (فیوس قنوطه) من رمة الله و هذا و ما بعده فى الكافرين (ولکن) کام قسبم (اذ قناه) اتيناه (رمة) غنا و صحة (منامن بعد ضراء) شدة و بلاه (مسته ليقولن هذا لى لا) اي بجلى (وما ظن الساع قائمة و لکن) کام قسبم (رجعت الى ربى ان لى عنده للحسنى) اي لکنه</p>	<p>بسم ناميد طبع برنده است</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>
<p>(فلنبن من الذين كفروا بما عملوا و لکن يقفهم من عذاب عليظه) شد يد و الاکم فى الفعلين کام قسبم (و اذ النعمنا على الانسان) لکنس (اعرض) الشکر (و ناى بجانبه) ثنى عطفه متبني ترا و في قراءه يتقدیم الهنزة (و اذ امسه الشرف و دعه عن عريضه) کسب قل لکنتم ان کان (اي القرآن) من عند الله) كما قال لنبى صلى الله عليه وسلم (کنتم کفرت به من) اي کلا حد (اصل من هو فى شقاى) خلاف (بعيد) عن الحق اوقع هذک موقع منکم بيانا لکالهم سرتهم اياتنا فى الافاق) اقطار السموات</p>	<p>بسم ناميد طبع برنده است</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>
<p>اکثر غرضه ان اليرات و التبات و الا شجار و لکن انفسهم من لطيف الصنع و يدک يع لکنه (حتى يتبين لهم) انه (اي القرآن) الحق المزل من الله بالبعث و الحما و العقاب فيعاقبون على كفرهم به و يکاي به</p>	<p>بسم ناميد طبع برنده است</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>	<p>تو اس تو ربه ناميد بود</p>

وَكَيْفَ يَرْثُ رَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۚ أَلَا إِنَّكُمْ فِي مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّكُمْ ۚ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ خَبِيرٌ ۖ

سورة عسق تسمى الشورى بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مكية وهى ثلث وخمسون آية

حَمْدُكَ ۚ كَذَٰلِكَ يُرْوَاهُ لِيَكُونَ لِلنَّاسِ لَٰذِبَةً ۚ وَلِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ لَٰذِبَةً ۚ وَلِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ لَٰذِبَةً ۚ وَلِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ لَٰذِبَةً ۚ

الْعِظْمُ ۚ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَّقَنَّ مِنْ ذُوقِهِنَّ وَلَٰكِنَّ كَيْدَهُنَّ إِنَّمَا فِى الْآرْضِ ۚ وَلِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ لَٰذِبَةً ۚ

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۚ وَالَّذِينَ يَتَّبِعُونَهُ يَتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَالَّذِينَ يَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُمْ مَخْرَجًا ۚ وَمَا يَرْغَبُ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
کبار رب تھو رہا ہی ہر جزیر کو	ایسا ہے ہر دو گار کو کہ اوپر ہر جزیر	(اَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ) فَاعِلٌ يَكْفِ (اِنَّهٗ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ)
سنہا ہی دے دھوکے ہیں	اگر کوئی کہہ دے کہ	بَدَلٌ مِّنْهُ اَيُّ اَوْلِيٍّ يَكْفُهُمْ فِيْ صِدْقِكَ اِنَّ رَبَّكَ لَا يَغِيْبُ
ایسے رب کی طاقت سے	اگر کوئی کہہ دے کہ	عَنْهُ شَيْءٌ مَّا اَكْثَرُ لَهُمْ فِيْ رَبِّكَ شَكٌّ (مِنْ اَقْدَامِهِمْ)
سنہا ہی وہ گھبراہٹ ہی ہر جزیر کو	اگر کوئی کہہ دے کہ	وَيَذْكُرُهُمُ الْبُعْثُ (اِنَّهٗ يَكُلُّ شَيْءٌ حَسِيْطَةً) عَلَمًا وَرُءُ
سوت شوری کی ہی ترس آیت کی	سورہ شوری کی آیت	فَيَجْازِيَهُمْ بِكَفْرِهِمْ
شروع اللہ کے نام سے جو بہت مہربان	بسم خدا ی بخدا بندہ مہربان	سُوْرَةُ الْاَنْعَامِ اَلَمْ نَسْأَلْكَ اَلَا تَاْتَاكَ رِجَالٌ مِّنْ ثَلَاثٍ وَخَمْسُونَ اَلْفًا
اسی طرح	بھین	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
وہی بھیجنا ہی تری طرف اور	وہی ہی فرستد بسوی تو دوسوی	اَحْمَدُ عَسَقُ) اللّٰهُ اَعْظَمُ مِنْ اَدْوَمِ (اِنَّكَ لَکَ) اَيُّ شَيْءٍ
جھٹلے بہلون کی طرف	پیش لڑو تو بود نہ سدا	ذٰلِكَ لَا يَخْجَعُ (فَوْقَ لَيْكِ) اَدْحٰی (اِلَى الْاَلَدِیْنِ مِنْ قَبْلِكَ
اللہ بردست ہی حکم والا	خدا ہی غالب، حاکم	اللّٰهُ) فَاعِلٌ لَا يَخْجَعُ الْعَزِیْزُ فِيْ مَلِكٍ (لِتَحْكُمُ) فِيْ ضَعْفِ
اسی کی ہی جو کچھ آسمانوں میں اور	اور راست آنجی در آسمان ہا است	اَللّٰهُ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ) مَلٰٓئِكًا وَخَلْقًا وَعَبَدًا
اور وہی ہی سب سے اوپر برتر اترے	و ادست بلند مرتبہ بزرگ قدر تو	(وَهُوَ الْعَلِیُّ عَلٰی خَلْقِهٖ) الْعَظِیْمُ) الْکَبِیْرُ (تَعَادٰ) بِاللّٰہِ
کہ آسمان چھت پرین	آسمان ہا بس گاندہ	وَالْبَیْءُ) (السَّمٰوٰتِ یَنْفَطِرُنَ) بِالْثُّوْنِ وَفِی قِرَآءَةِ بِاللّٰہِ
او پر سے	ارباب بالای خود بخدا عزت الہی	وَالشَّدِیْدِ (مِنْ فَوْقِهِمْ) اَنّٰی یُخْشَوُکُمْ وَاحِدًا فَوْقَ
اور فرستے باکی بولتے ہیں خوبیاں	و اد اعلم	لَقِیْ تِلْکَ اَمِنْ عَظَمَتِهٖ تَعَالٰی (وَاللّٰہُ اَنَّہٗ یُسْمِعُ مَنْ یَّحَدُ
ایسے رب کی اور گناہ بخشواتے	بروردگار جو بس و آمرزش طلب کسی	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ
ہیں زمین والوں کے	سرایا تا کہ در زمین اندیشہ	مِنَ الْاٰمِنِیْنَ) (اَلَا اِنَّ اللّٰہَ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ
سنہا ہی وہی ہی معاف کرنے	اگر کوئی کہہ دے کہ	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ
والا مہربان	خدا مہربان	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ
اور جھوٹے پکڑے ہیں	و انہ کہ دوسرا ن گرفتہ بخدا ی	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ
اسو کے رفیق	خدا کا ہوا است برائے دوستی تو	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ
اللہ کو دے یاد ہیں اور خوبیاں	خدا کا ہوا است برائے دوستی تو	یَعْلَمُ) اَنّٰی مُلَکِیْنِ الْخَلْدِ (وَسَتَنْخَفِرُوْنَ لَمَنْ فِی الْاَرْضِ

اس کے آسمان چھت پہ
اس کی عقیقتوں کے دروازوں کی
نہایت سے نہایت کی
اور عجب آسمان کی جہاں
نہایت سے نہایت کی
جہاں کے عجب کی
جہاں کے عجب کی

[illegible]

القدر الموعود

ع
عشر

مِنْهَا لَنْ يَعْلَمُونَ أَنَّ الْخُلُقَ الْأَوَّلَ كَانَ فِي السَّاعَةِ لَفَضْلٍ يُعِيدُهُ اللَّهُ لِكَيْفَ يُعَادِيهِمْ مَنْ كَانُوا
الْقَوِيَّ الْقَوِيَّ كَانُوا حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزْدَ الْآخِرَةِ وَكَانُوا حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزْدَ الْآخِرَةِ
مِنْ خَيْبٍ لَمْ يَكُنْ كَمَا كُنْتَ عَوَالِيهِمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَكُنْ بِهِ اللَّهُ دَوْلَةً كَلِمَةً الْفَضْلُ الْفَضْلُ الْفَضْلُ
وَأَنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ مَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ دَوْلَتِ الدِّينِ أَسْوَكَ كَسَبُوا
الصَّالِحَاتِ فِي رِضَاكِ الْخَيْرَاتِ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
مِنْهَا لَنْ يَعْلَمُونَ أَنَّ الْخُلُقَ الْأَوَّلَ كَانَ فِي السَّاعَةِ لَفَضْلٍ يُعِيدُهُ اللَّهُ لِكَيْفَ يُعَادِيهِمْ مَنْ كَانُوا	از آن که می دانند که آن راست است	۱۰ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی
الْقَوِيَّ الْقَوِيَّ كَانُوا حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزْدَ الْآخِرَةِ وَكَانُوا حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزْدَ الْآخِرَةِ	۱۱ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی	۱۱ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی
مِنْ خَيْبٍ لَمْ يَكُنْ كَمَا كُنْتَ عَوَالِيهِمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَكُنْ بِهِ اللَّهُ دَوْلَةً كَلِمَةً الْفَضْلُ الْفَضْلُ الْفَضْلُ	۱۲ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی	۱۲ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی
وَأَنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ مَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ وَاقِعٌ بِهِمْ دَوْلَتِ الدِّينِ أَسْوَكَ كَسَبُوا	۱۳ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی	۱۳ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی
الصَّالِحَاتِ فِي رِضَاكِ الْخَيْرَاتِ	۱۴ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی	۱۴ اور حاشیہ میں کہ وہ ٹھیک ہی

وَعَدَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
وَالسَّبِيحَةُ إِلَى مَنْ دُونَهُمْ هُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ مِنَ الْبَشَرَةِ خُفِّقُوا مَثَقًا لِعِبَادَةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَيْ عَلَى تَسْلِيحِ الرِّسَالَةِ الْخَيْرِ الْخَيْرِ الْمَوْكَّةِ فِي الْقُرْبَى اسْتَنْدَاءَ مُنْقَطِعِ أَيْ لَكِنْ سَأَلْتُكُمْ أَنْ تُوَدُّوا قَرَابَتِي هِيَ قَرَابَتُكُمْ أَيْ صَافِيَانِ لَهُ فِي كُلِّ بَطْنٍ مِنْ قُرْبَى فَلَا تَزِدْهُمْ فِي قَرَابَتِكُمْ إِذَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ طَاعَةٌ رَزَقْتُكُمْ عَلَيْهَا حَسَنًا تَضَعِيْفًا أَيْ أَنَّ اللَّهَ عَفْوٌ لِلذُّنُوبِ (شُكْرًا) لِلْفَكْلِ فَيُضَاعَفُهُ (أَمْ) بَلْ يَقُولُونَ أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كِبَاءً بِرِسْبَةِ الْقُرْآنِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى فَإِنْ يَشَاءُ اللَّهُ يَنْزِلْ بِرُطْبٍ عَلَى قَلْبِكَ بِالضَّرْبِ عَلَى أَهْمٍ هَذَا الْقَوْلُ وَغَيْرُهُ وَقَدْ فَعَلَ وَنَحْوُ اللَّهِ الْبَاطِلِ الَّذِي قَالُوا وَنَحْوُ كُنْ يُثَبِّتُهُ بِكَلِمَاتِهِ لَمْ يَزَلْ عَلَى نَبِيِّهِ (لَهُ عَلَيْهِ بَدَائِلُ الصِّدْقَةِ) بِمَا فِي الْقُلُوبِ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ مِنْهُمْ (وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ) لِكِتَابِ غَنِيٍّ (وَيَعْلَمُ مَا يَفْعَلُونَ) بِالْبَاءِ وَاللَّامِ (وَيَسْجِدُ الَّذِينَ آمَنُوا أَسْمَاءُ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) يُجِيبُهُمْ إِلَى مَا يَسْأَلُونَ (وَيُنِزِّلُهُمْ مِنْ فُضْلٍ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ) وَلَوْ سَظَّ اللَّهُ الرِّقَاقَ لِعِبَادِهِ جَمِيعَهُمْ (لَعَنَ جَمِيعَهُمْ)	الانسان را باشد آنچه در خواست کنند نزدیک بروردگار خویش این است فضل بزرگ این آن که است که فرموده می دهد خدا آن بندگان خود را که آمده اند و کارهای نیک کرده اند گوئی طلب از شما بر تسلیح قرآن نزد لیکن باید که پیش گیرید دوستی در میان خویشاوندان بنده ما صله رحم کنید و این را نرسد	انگو بی جو چاهین اپنے رب کے باس بی بی بڑی بڑی بی بی جو خود بخود دیتا ہی اللہ اپنے انوار بندوں کو جو کرتے ہیں بھلے کام تو کہیں ہلکے نہیں تم سے بہتر کچھ نیک مگر دوست ہی چاہتے ہاتے ہیں۔
وَالسَّبِيحَةُ إِلَى مَنْ دُونَهُمْ هُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ مِنَ الْبَشَرَةِ خُفِّقُوا مَثَقًا لِعِبَادَةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَيْ عَلَى تَسْلِيحِ الرِّسَالَةِ الْخَيْرِ الْخَيْرِ الْمَوْكَّةِ فِي الْقُرْبَى اسْتَنْدَاءَ مُنْقَطِعِ أَيْ لَكِنْ سَأَلْتُكُمْ أَنْ تُوَدُّوا قَرَابَتِي هِيَ قَرَابَتُكُمْ أَيْ صَافِيَانِ لَهُ فِي كُلِّ بَطْنٍ مِنْ قُرْبَى فَلَا تَزِدْهُمْ فِي قَرَابَتِكُمْ إِذَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ طَاعَةٌ رَزَقْتُكُمْ عَلَيْهَا حَسَنًا تَضَعِيْفًا أَيْ أَنَّ اللَّهَ عَفْوٌ لِلذُّنُوبِ (شُكْرًا) لِلْفَكْلِ فَيُضَاعَفُهُ (أَمْ) بَلْ يَقُولُونَ أَفَتَرَى عَلَى اللَّهِ كِبَاءً بِرِسْبَةِ الْقُرْآنِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى فَإِنْ يَشَاءُ اللَّهُ يَنْزِلْ بِرُطْبٍ عَلَى قَلْبِكَ بِالضَّرْبِ عَلَى أَهْمٍ هَذَا الْقَوْلُ وَغَيْرُهُ وَقَدْ فَعَلَ وَنَحْوُ اللَّهِ الْبَاطِلِ الَّذِي قَالُوا وَنَحْوُ كُنْ يُثَبِّتُهُ بِكَلِمَاتِهِ لَمْ يَزَلْ عَلَى نَبِيِّهِ (لَهُ عَلَيْهِ بَدَائِلُ الصِّدْقَةِ) بِمَا فِي الْقُلُوبِ وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ مِنْهُمْ (وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ) لِكِتَابِ غَنِيٍّ (وَيَعْلَمُ مَا يَفْعَلُونَ) بِالْبَاءِ وَاللَّامِ (وَيَسْجِدُ الَّذِينَ آمَنُوا أَسْمَاءُ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) يُجِيبُهُمْ إِلَى مَا يَسْأَلُونَ (وَيُنِزِّلُهُمْ مِنْ فُضْلٍ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ) وَلَوْ سَظَّ اللَّهُ الرِّقَاقَ لِعِبَادِهِ جَمِيعَهُمْ (لَعَنَ جَمِيعَهُمْ)	دہر کہ بندہ بی بی میفرایم برای او در این نیکی را بر این خدا امر کار قدر ایا میگویند سبب سبب افتر کرده است دروغ را پس اگر خواهد خدا مہر بند بر دل تو و ابودی سازد خدا مہر بند را و انبات می کند دین تو را بشخصی خود را بر خدا دانا با نچه در تہ بی بی یا کم خدا بشخصی است و اوست اللہ قبول می کند تو را از بندگان خود دور میکند را بر دنی داند آنچه میکند و قبول می کند را نکه ایا آورده اند و کارهای نیک کرده اند و زیادہی در این ان از فضل خود و کاران این را است خدا بندگان و اگر حاج کردی خدا رزق را بر تو خود البتہ دمیگرد	اور جو کوئی کیا و گجائی سکو ہم برھا و بی بی اسکی خوبی بیشک اللہ عاف کرتا ہی حق مانتا کہا کہتے ہیں اسے باندھا کہ چھوٹھ سوا اگر اللہ چاہے مہر شیرے دل پر اور مٹاتا ہی اللہ چھوٹھ کو اور ثابت کرتا ہی سچ کو اپنی باتوں سے سکو معلوم خود دلون میں ہی مٹ اور بی بی جو قبول کرتا ہی تو بہ اپنے بندوں سے اور عاف کرتا ہی برائیاں اور چاہتا ہی جو کرتے ہوت اور دعا شکرنا ہی آجائ والوں کی جو بھلے کام کرتے ہیں اور برحق انگو اپنے فضل سے اور جو منکر میں نہایتی اور اگر چھوٹے اللہ روزی اپنے بندوں کو تو دھو مٹا دوت

[illegible]

[illegible]

يَنْظُرُونَ مِنْ طَرَفٍ خَفِيِّ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَاثِرِينَ مِنَ الْغَالِبِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمَةٍ وَمَا كَانَ لَكُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ اسْتَجِبُوا لِلرَّيِّكِمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ كُرْسُورٌ مِنْ رَبِّهِمْ فَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ فَإِنْ عَرَضُوا فَأَنْسَلِكُمْ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا أَلَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ إِذَا ذُكِّرَ بِآيَاتِ اللَّهِ أَنْ يَرْجِعَ إِلَيْهَا وَإِنْ تَصْبِهِمْ سَبْعًا مِمَّا قَدْ مَثَلْتَ لَهُمْ وَإِنْ لَا نَسْأَلُكَ اللَّهُ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
يَنْظُرُونَ (الَّذِينَ) مِنْ طَرَفٍ خَفِيِّ ضَعِيفَةٍ لَظْمًا قَائِي	ی نگاہ بگرفتہ چشم نیک و بد	دیکھتے ہیں چھپی نگاہ سے
مِنْ أَوْلِيَاءٍ لَوْ مَعِيَ الْبَاءُ (وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ كَاثِرِينَ مِنَ الْغَالِبِينَ فِي عَذَابٍ مُقِيمَةٍ)	وگفتہ اہل ایمان پر ایشیہ زبان کاران	اور کہتے ہیں جو ایماندار چھپے ہوئے
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَاهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَخْلِفُ	انہیں ہار دیا اور ان کے گھر خالی	وہی ہیں جنہوں نے گنہگار بننے کی
فِي النَّارِ وَكَذَلِكَ وَصَّوْنَهُمْ إِلَى الْيَوْمِ الْمَعْدِيَةِ لَعْنَةُ اللَّهِ لِكُلِّ كَاذِبٍ	اگاہ شوہر ایشیہ ہار دیا	سنتا ہی گنہگار جہنم میں
أَسْوَأَ الْوُصُولِ خَبَرَانِ (أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ) الْكَافِرِينَ	در عذاب دائم باشند	شد کی مار میں
(فِي عَذَابٍ مُقِيمَةٍ) دَائِمٌ هُمْ مِنْ مَقُولِ اللَّهِ تَعَالَى	وہاں رہیں انہیں ہار دیا	اور کوئی نہ ہوئے ان کے جاتی جو
(وَمَا كَانَ لَكُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ)	نہرت دہندہ انہیں راہ بخدا ہی	مرد کرتے ان کی اللہ کے سوا
أَيُّ غَيْرِهِ يَذْفَعُ عَذَابَهُ عَنْهُمْ (وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ) طَرِيقُ الْخَيْرِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فِي	اور اچھے راہی۔	اچھے کو کہیں نہیں راہ
الْآخِرَةِ (اسْتَجِبُوا لِلرَّيِّكِمْ) أَجِيبُوهُ بِالَّتِي هِيَ وَالْعِبَادَةِ	قرآن قبول کنندہ پروردگار خود را	مانوا اپنے رب کا حکم
(مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ كُرْسُورٌ مِنْ رَبِّهِمْ) الْكَافِرِينَ	پیش از آنکہ بیاید کرسور از ایشان	اس سے پہلے کہ آوے ایک دن
اللَّهُ) أَيْ أَنَّهُ إِذَا آتَى بِهِ كُرْسُورٌ (مَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ) تَلْجُونَ	خدا ہی نیست شمار نہیں بنائی	اچھے کے یہاں سے نہ ملے گا
إِلَيْهِ (يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ) أَنْكَارٌ لَكُمْ يَوْمَئِذٍ	انروز و نیست برای شمار با خود را	اس دن اور نہ ملے گا تو بہر جانا
أَعْرَضُوا عَنْ آيَاتِ اللَّهِ (فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيفًا)	روئی گردانند پس فرستادہ ام	وہے غلامیں تو چھو نہ نہیں بھیجا
يَحْفَظُ أَعْمَالَهُمْ بَلْ تَوَقَّعُ الْمَطْلُوبَ مِنْهُمْ (إِنْ) مَا عَلَيْكَ	نہت بر تو	آز مدد ہی ہی
أَلَا الْبَلَاغُ) وَهَذَا قَبْلُ الْكَافِرِينَ بِالْجَهَادِ (وَأَنَّا إِذَا ذُكِّرُوا	مگر یہاں سے نہ دہر ایشیہ مانجوں	بہنچا دیا اور ہم جب چھاتے ہیں
الْإِنْسَانُ مِتَّارًا حَمَةً) نِعْمَةً كَالْغَنِيِّ وَالصَّحَّةِ (فَرِحَ بِهَا	اوی کو اپنی طرف سے ہر بھٹنا	ہی ایشیہ
وَإِنْ تَصْبِهِمْ) الصَّمِيرُ لِلْإِنْسَانِ بِإِغْتِيَارِ الْخُسْرِ (سَبْعًا)	و اگر برسہ بادیک مصیتی	اور اگر ہفتی ہی انکو کچھ برائی
بَلَاءٍ) مِمَّا قَدْ مَثَلْتَ لَهُمْ) أَيْ قَدْ مَوَّهَ وَعَمَّرَ كَذَرِي	تست آنچہ پیش فرستادہ است	ملا اپنی کمائی کا
لَكَ كَثْرَةُ أَعْمَالِهِمْ (وَإِنْ لَا نَسْأَلُكَ اللَّهُ	دست از ایشان نہ دہر ایشیہ	توانا ہرانا شکر ہی اللہ کا

توڑت وہاں شونہ بان و فی الحکمت ف جلد از مراد از ایشان حج مت شہادہ بدلیل قول می غالی وان تصبہم اللہ

<p>سورة الزخرف مكية وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>	<p>سورة الزخرف مكية وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>	<p>سورة الزخرف مكية وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>
<p>وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>	<p>سورة الزخرف مكية وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>	<p>سورة الزخرف مكية وَمَا نُنَادِيهِمْ ع خمس</p>

بسم الله الرحمن الرحيم

وَإِذْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ
لَكُمْ فِيهَا مَسَاجِدَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ثُمَّ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَكْثَرْنَا بِهِ إِبْرًا ذَاتَ الْكَلْبِ
نُحُورٍ ثُمَّ وَالَّذِي خَلَقَ أَزْوَاجَ كُلِّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَآلِ الْفُلْكِ مَا تَرَكَوْنَ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ثُمَّ وَالَّذِي
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ثُمَّ يُعْزِّزُهُ وَيُؤْتِيهِ الْمِثْلَ ثُمَّ يُدْخِلُكَ فِي الْعَقْدِ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُ اسْجُدْ لِلَّذِي خَلَقَكَ مِنْ عِزٍّ
إِلَى رِيسًا لَتَقْبُلُونَ وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِنْ عِبَادِهِ جَزَاءً إِنْ لَمْ يَأْتِ الْإِنْسَانُ لَكُفُورًا ثُمَّ يُنْفِخُ فِي الصُّورِ

موضح القرآن	فتح الرحمن	جلائین
اور اگر تو اتنے بوجھ کہنے بنائے اسمان اور زمین تو کہیں	دکڑا سوال کنی ازبانی کہ جس سیاق و سباق سے اس آیت کو زمین را البتہ گویند بسیاق و سباق سے زمین را بسیاق و سباق سے زمین را	(وَلَقَدْ كَرَّمْنَا سُلَيْمَانَ مِنْ خَلْقِ الْمَلَكِ وَالْأَرْضِ لَيَقُولَنَّ) حُذِرَ مِنْهُ لَوْ أَنَّ الرَّبَّ لِيُوَلِّيَ التَّوَكُّاتِ مَوْلُو الضَّمِيرِ لَيَقُولَنَّ السَّارِكِينَ (خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ) أَحْرَجَ جَوَابَهُمْ إِيَّاهُ ذُو الْعَرْشِ وَالْعِلْمُ زَادَ تَعَالَى (إِلَّا الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهَادًا) فَرِشَاكَ الْمَصْدَرُ لِلصَّبِيِّ (وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سَبِيلًا طَرِيقًا) (لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) (إِلَّا مَقْصُودَكُمْ فِي أَصْفَارِكُمْ) (وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ) (إِنِّي بِقَدَرٍ حَاجَتِكُمْ إِلَيْهِ وَلَمْ يَزِدْهُ طَوْفًا) (فَاسْتَرْنَا) (أَعْيُنًا) (بِهَبْلَةٍ مِثْلَاءَ كَذَلِكَ) (إِنِّي مِثْلُ هَذِهِ الْأَحْيَاءِ) (خُذُوا) مِنْ قَبُورِكُمْ أَحْيَاءَ) (وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ) (لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) (كُلُّهَا) (وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَلْفَاكٍ) (السُّفُنَ) (وَالْأَنْعَامَ) كَأَنَّهُ لَبِئْسَ مَا تَكُونُونَ) (حُذِرَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ) (أَخْتِصَارًا) (وَهُوَ مَجْرُومٌ فِي الْأَوَّلِ) (إِنِّي فِيهِ مَنصُوبٌ فِي الثَّانِي) (لَسْتُمْ لَسْتُمْ قَوْلًا) (عَلَى ظَهْرِ قَوْلِهِ) (كُلُّ الْقَوْمِ يَرُؤُكَ) (الظَّاهِرُ) (نَظَرًا) لِلْقَوْمِ) (وَمَعْنَاهَا) (ثُمَّ تَدْرُكُونَ) (وَتَعْلَمُونَ) (إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ) (وَتَقُولُوا) (سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقِرِّينَ) (مُطِيقِينَ) (وَأَنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ) (لَمَنْصُورُونَ) (وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْأً) (حَيْثُ قَالَ الْمَلَائِكَةُ بَنَاتُ اللَّهِ إِنَّا لَوَكَّدُ جُزْءُ الْوَالِدِ) (وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ إِنَّ الْإِنْسَانَ) (الْقَائِلُ) (لَكَ) (لَكُفُورٌ) (فَبَيْنَ يَدَيْهِ) (الْكَفُورُ)
بنا دی تلو زمین بچھونا اور کھودیں تلو اس میں راہیں شاید تم راہ پاؤ اور جس نے انارا آسمان سے با نی پھر آجھا رہا ہے	کہ ساخت برای مشا زمین را برای شما در زمین را بسا بود که شما راہ یا بسا در سفر را فرمایید وہی آنت کہ فوذا ہو اور اگر کہیں پس زندہ کر دیم	کہ ساخت برای مشا زمین را برای شما در زمین را بسا بود کہ شما راہ یا بسا در سفر را فرمایید وہی آنت کہ فوذا ہو اور اگر کہیں پس زندہ کر دیم
اس سے ایک دیس مردہ اسی طرح تلو اور جس نے بنا ہے سب چیز کا جو اور بسا دے تلو کشتی اور جو پائے جس پر سوار ہوتے ہو	بنا شد مردہ را بچھونے پر آوردہ خدا امید شد بچھونے پر آوردہ وہی آنت کہ بسا فرمایا نام جو تا آمدن و ساخت برای مشا کشتی و از چہ را بنایا	بنا شد مردہ را بچھونے پر آوردہ خدا امید شد بچھونے پر آوردہ وہی آنت کہ بسا فرمایا نام جو تا آمدن و ساخت برای مشا کشتی و از چہ را بنایا
تا جگر تھکے اسکی بچھو پر	تا راست بنشیند بہ صاف برای نشیند و چھو پر	تا راست بنشیند بہ صاف برای نشیند و چھو پر
پھر یاد کرو اپنے رب کا احسان جب بچھو چکو اشرار اور کہو یک ذات ہی جس نے جسے بنایا وہی ہے اور مقابل ہونے والے اور ہم کو اپنے رب کی طرف پھر جا ہی	یاد کرو کہ نعمت پروردگار خود را و قنتم را بچھو بنشیند اشرار و کفار کہو یک ذات ہی جس نے جسے بنایا وہی ہے اور مقابل ہونے والے اور ہم کو اپنے رب کی طرف پھر جا ہی	یاد کرو کہ نعمت پروردگار خود را و قنتم را بچھو بنشیند اشرار و کفار کہو یک ذات ہی جس نے جسے بنایا وہی ہے اور مقابل ہونے والے اور ہم کو اپنے رب کی طرف پھر جا ہی
اور تمہاری ہی انھوں نے اسے اولاد اس کے بندوں	اور تمہاری ہی انھوں نے اسے اولاد اس کے بندوں	اور تمہاری ہی انھوں نے اسے اولاد اس کے بندوں
تحقیق ان جزا نام شکر ہی مرجع	ہر انبہ کوئی نام شکر اس ظاہر است	ہر انبہ کوئی نام شکر اس ظاہر است

۳۱۶۹۷۸۰۱۲۳

[illegible]

[illegible]

موضح القرآن

۱۰۱
 مولائی قوم جی بھلا بھلا نہیں
 حکومت مہر کی اور یہ بہترین
 جلتی نہیں میرے نیچے کہا تم نہیں
 دیکھتے
 جھگڑا میں تمہوں بہتر اس شخص سے
 حکومت نہیں اور صاف نہیں
 بول سکتا
 بھر کیوں نہ
 آیت اس پر کش سونے کے
 ۱۰۲
 آئے اس کے ساتھ فرشتے پرانہ
 بھر عقل کھودی اپنی قوم کی بھر اسی
 کہا یا
 مقرر ہوئے تھے لوگ بے حکم
 بھلا بھلا دلائی تو چنے ان سے
 بدلا لیا بھلا ما دیا ان
 سب کو بھلا لاکھوں گز سے
 اور کہا دت پھلون کے واسطے
 اور جب
 کہا دت لائے مریم کے بیٹے کو
 ۱۰۳
 بھی قوم تیری لگتی ہی اس سے جلا
 اور کہنے میں ہمارا گھبراہٹ نہیں یا
 ۱۰۴
 یہاں سے دہرے نہیں تھیں سب
 ۱۰۵
 ۱۰۶

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible]

التحفة العرفیة

مع

در بیان معنی کلمات و توضیح الفاظ و تفسیر آیات و تفسیر احادیث و تفسیر روایات و تفسیر کلمات و توضیح الفاظ و تفسیر آیات و تفسیر احادیث و تفسیر روایات

در بیان معنی کلمات و توضیح الفاظ و تفسیر آیات و تفسیر احادیث و تفسیر روایات

وَمَا يَنْبَغُ لَهُمْ وَعِنْدَ عِلْمِ السَّاعَةِ وَالْيَوْمِ يَدْعُونَ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ وَقِيلَ لَهُ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ فَأَصْحَعْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ

سورة الدخان مكية وهي سبع وتسعة وخمسون آية

حَمْدُهُ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ

جلايل	فتح الرحمن	موضع القرآن
وَمَا يَنْبَغُ لَهُمْ وَعِنْدَ عِلْمِ السَّاعَةِ وَالْيَوْمِ يَدْعُونَ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	وَمَا يَنْبَغُ لَهُمْ وَعِنْدَ عِلْمِ السَّاعَةِ وَالْيَوْمِ يَدْعُونَ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ	وَمَا يَنْبَغُ لَهُمْ وَعِنْدَ عِلْمِ السَّاعَةِ وَالْيَوْمِ يَدْعُونَ وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ
لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ وَقِيلَ لَهُ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ فَأَصْحَعْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ وَقِيلَ لَهُ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ فَأَصْحَعْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ	لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ وَقِيلَ لَهُ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ فَأَصْحَعْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ
سُورَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعٌ وَتِسْعَةٌ وَخَمْسُونَ آيَةً	سُورَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعٌ وَتِسْعَةٌ وَخَمْسُونَ آيَةً	سُورَةُ الدُّخَانِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعٌ وَتِسْعَةٌ وَخَمْسُونَ آيَةً
حَمْدُهُ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ	حَمْدُهُ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ	حَمْدُهُ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ

در بیان معنی کلمات و توضیح الفاظ و تفسیر آیات و تفسیر احادیث و تفسیر روایات

نہیں بلکہ اس کے خلاف
مستحق ہیں کہ ان کو
پہلے سے ہی خبر دی جائے
تو ان کی رائے معلوم ہو سکتی ہے

جہاں چہ گزیدہ

المیزان
ع

مَا خَلَقْنَا هَٰذَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ۝ لَا مَن رَّحِمَ اللَّهُ إِلَّا أَنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ إِنَّ شَجَرَةَ الزَّكْوَةِ طَعَامٌ لَا يَلْمُونَ ۝ كَالْهَلْ يُعْلَىٰ فِي الْبُطُونِ كَعَلَى الْحَمِيمِ ۝ خَذُوهُ فَأَعْتَلُوهُ إِلَىٰ سَوَاءِ الْحَمِيمِ ۝ ثُمَّ صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابٍ لِّحَمِيمٍ ۝ ذُقْ ۝ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ۝

سوره ابرهه
ابن مسعود

جلا لیں	فتح الرحمن	موضع القرآن
ذَٰلِكَ حَالٌ (مَا خَلَقْنَا هَٰذَا) وَمَا بَيْنَهُمَا (إِلَّا بِالْحَقِّ) لِيُخْبِتُوهُ فِي ذَٰلِكَ يُسْتَدَلُّ بِهِ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَجَدَلُوا بَيْنَهُمْ فِي ذَٰلِكَ (وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ) أَيْ كَفَّارًا مَّكَرًا لَا يَعْلَمُونَ (إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُفْضَلُ اللَّهُ فِيهِ بَيْنَ الْعِبَادِ (مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ) لِلْعَذَابِ (لَا يَلْمُونَ) (يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَوْلَىٰ) بِفَرَادَىٰ أَوْ صَلَاحَةٍ أَوْ نَجْدٍ (فَعْتَلُوهُ) شَيْئًا مِنْ الْعَذَابِ (وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ) مَنَعُونَ مِنْهُ وَيَوْمَ لَا مَن يَوْمَ الْفُصْلِ (لَا مَن رَّحِمَ اللَّهُ) وَهُمْ الْمُؤْمِنُونَ فَإِنَّهُ يَنْفَعُ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ بِإِذْنِ اللَّهِ (إِنَّهُ) هُوَ الْعَزِيزُ الْغَالِبُ فِي أَنْتِقَامِهِ مِنَ الْكُفَّارِ (الرَّحِيمُ) بِالْمَوْتِ (إِنَّ شَجَرَةَ الزَّكْوَةِ) هِيَ مِنْ أَحَبِّ الشَّجَرِ الْمُرْتَبِيَةِ بِهَا مِيقَاتُهُ اللَّهُ فِي الْحَمِيمِ (طَعَامٌ لَا يَلْمُونَ) أَيْ لِيُخْبِتُوهُ وَأَصْحَابُ دُونِ الْأَشْمِ الْأَكْثَرِ كَالْهَلْ أَيْ كَدَرْدِي لَزِيَّتِ الْأَسْوَدُ خَيْرٌ بَانَ (يَعْلَىٰ فِي الْبُطُونِ) بِالْفَوْقَانِ تَخْبِرُ ثَلَاثٌ وَبِالْحَمِيمِ حَالٌ مَنْ لَكُلَّ لِكُلِّ الْحَمِيمِ الْمَاءُ الشَّدِيدُ لِكُلِّ كَرَاهٍ (وَلَا يُقَالُ لِلزَّيْبَانِ تَخَذُوا الْأَشْمِ) فَأَعْتَلُوهُ بِكُسْرِ التَّاءِ وَفِيهَا جُرُوهٌ بِعِلَظَةٍ وَشِدَّةٍ (إِلَىٰ سَوَاءِ الْحَمِيمِ) وَبِالْحَمِيمِ صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ (أَيْ مِنَ الْحَمِيمِ الَّذِي لَا يُقَالُ لَهُ الْعَذَابُ فَهُوَ أَلْغُ بِمَا فِي آيَةِ نَصَبُ مِنْ فَوْقِ نَفْسِهِمْ الْحَمِيمِ وَيُقَالُ لَهُ (ذُقْ) أَيْ الْعَذَابُ (إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ) بِرَعْمِكَ وَقَوْلِكَ مَا بَيْنَ جَبَلَيْهَا الْعَزِيزُ	بنا کریم میں ہر دور اگر تیرا دست ایں آسمان میں ہے وہیں اگر تیرا نشان ہے تو داند ہر رائیہ بہر روز یک دفعہ کند مع دوستی از دود بہر روز از آتش نصرت دلوہ شود مگر آنکہ رحم کرد بر خود را ہر رائیہ خدا غالب ہر بان است ہر رائیہ درخت زقوم تمام گناہکاران است شیر سر گداخته شدہ بجوش در شکم بانیہ بر شید آب گرم گویم ای ششگان بکیر یہ آب گل ہنگار را بس شش بکشیدش شوی میانہ دفع باز بر تیرہ بالی سراو از آب گرم کہ عقوبت است شہو زہر چشیدہ گویم بخشش بر رائیہ توئی ایں آسمان میں ہے بزم خود بزرگوار گری قدر	انکو تو بنا یا ہم نے تھیں کام پر کے ہاتھوں وہاں کہ نصرت دود ہر رائیہ ہر بہت لوگ ہیں سمجھتے تھیں خصلتوں وہو ہی ان سب کا جس دن کام نہ آوے کوئی دین کسی بہر اور نہ انکو دے پہنچے مگر جس پر کہے جادہ بیشک وہی ہی زبردست رحم والا نہر درخت شہنشاہ کا گناہی گناہ کا جیسے گناہ تابا گو تا ہی بیخون میں جیسے گولیاں پانی پر دسکو اور دھکیل لجا بجوش شمع دوزخ کے پھر ڈالو اسکے سر پر جلنے پانی کا عذاب بہر جگہ تو ہی ہر بزرگوشت والا سردار فل

الْبَيْعِ الدُّنْيَا

إِنْ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۚ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ۚ فِي جَنَاتٍ وَعُيُونٍ يَكْبُتُونَ مِنْ سَلْسَلٍ وَاسْتَبْرَقَ
مُتَقَابِلِينَ ۚ كَذَلِكَ نَذَرُ جَنَاهُمْ لِيُحْجَرُوا عَنْهُ يَكْفُحُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهِ ۚ أَمِينٌ ۚ كَذَلِكَ وَقَدْ أُفِيضَ
لِلْمُوتِ الْأَوَّلَىٰ وَوَفِّيَهُمْ عُقَابَ الْجَهَنَّمَ فَضْلًا مِّنْ رَبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۚ فَاسْتَمِعُوا
يَسْرَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۚ فَانْقَبِ إِنَّهُمْ مُّصِرُّونَ ۚ
سورة الجاثية مكية وهي سبع اوست وثلاثون آية

ع

جلايين	فتح الرحمن	موضع القرآن
وَأَكْرَمُنِي وَيَقَالَ لَهُمْ (إِنْ هَذَا) الَّذِي تَرَوْنَ مِنَ الْعَذَابِ	وَأَكْرَمُنِي وَيَقَالَ لَهُمْ (إِنْ هَذَا) الَّذِي تَرَوْنَ مِنَ الْعَذَابِ	وَأَكْرَمُنِي وَيَقَالَ لَهُمْ (إِنْ هَذَا) الَّذِي تَرَوْنَ مِنَ الْعَذَابِ
مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۚ فِيهِ تَشْكُونَ (إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي مَقَامٍ	مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۚ فِيهِ تَشْكُونَ (إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي مَقَامٍ	مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ۚ فِيهِ تَشْكُونَ (إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي مَقَامٍ
مُجْلِسٍ) أَمِينٌ ۚ لَّوْ مِنْ فِيهِ أَخُوفٌ (فِي جَنَاتٍ) بَسَائِلُ	مُجْلِسٍ) أَمِينٌ ۚ لَّوْ مِنْ فِيهِ أَخُوفٌ (فِي جَنَاتٍ) بَسَائِلُ	مُجْلِسٍ) أَمِينٌ ۚ لَّوْ مِنْ فِيهِ أَخُوفٌ (فِي جَنَاتٍ) بَسَائِلُ
وَعُيُونٌ يَكْبُتُونَ مِنْ سُلْسُلٍ وَسُلْسُلٍ (وَأَسْتَبْرَقَ) أَيْ	وَعُيُونٌ يَكْبُتُونَ مِنْ سُلْسُلٍ وَسُلْسُلٍ (وَأَسْتَبْرَقَ) أَيْ	وَعُيُونٌ يَكْبُتُونَ مِنْ سُلْسُلٍ وَسُلْسُلٍ (وَأَسْتَبْرَقَ) أَيْ
مِنَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَمَا عَظُمَتْ مِنْهُ (مُتَقَابِلِينَ) حَالًا كَيْ لَا	مِنَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَمَا عَظُمَتْ مِنْهُ (مُتَقَابِلِينَ) حَالًا كَيْ لَا	مِنَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَمَا عَظُمَتْ مِنْهُ (مُتَقَابِلِينَ) حَالًا كَيْ لَا
يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إِلَى قَفَا بَعْضٍ لِّدَوْرَانِ الْأَسْرِ بَعْضُهُمْ	يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إِلَى قَفَا بَعْضٍ لِّدَوْرَانِ الْأَسْرِ بَعْضُهُمْ	يَنْظُرَ بَعْضُهُمْ إِلَى قَفَا بَعْضٍ لِّدَوْرَانِ الْأَسْرِ بَعْضُهُمْ
(كَذَٰلِكَ) يُقَدَّرُ عَلَيْهِ الْأَمْرُ وَتَرْتَجِبُ عَنْهُمْ مِنَ اللَّزْرِ	(كَذَٰلِكَ) يُقَدَّرُ عَلَيْهِ الْأَمْرُ وَتَرْتَجِبُ عَنْهُمْ مِنَ اللَّزْرِ	(كَذَٰلِكَ) يُقَدَّرُ عَلَيْهِ الْأَمْرُ وَتَرْتَجِبُ عَنْهُمْ مِنَ اللَّزْرِ
أَوْقَرْنَا هُمْ (بِخُورٍ عَيْنٍ) نِسَاءً بَيْضَ وَإِسْعَاتٍ الْأَعْيُنِ	أَوْقَرْنَا هُمْ (بِخُورٍ عَيْنٍ) نِسَاءً بَيْضَ وَإِسْعَاتٍ الْأَعْيُنِ	أَوْقَرْنَا هُمْ (بِخُورٍ عَيْنٍ) نِسَاءً بَيْضَ وَإِسْعَاتٍ الْأَعْيُنِ
حَسَنَاتِهَا (يَكْفُحُونَ) يُطْلَبُونَ أَخَذَ مِنْ (فِيهَا) أَيْ لِحْزَةٍ	حَسَنَاتِهَا (يَكْفُحُونَ) يُطْلَبُونَ أَخَذَ مِنْ (فِيهَا) أَيْ لِحْزَةٍ	حَسَنَاتِهَا (يَكْفُحُونَ) يُطْلَبُونَ أَخَذَ مِنْ (فِيهَا) أَيْ لِحْزَةٍ
أَنْ يَأْتُوا بِكُلِّ فَاكِهِ مِنْهَا (أَمِينٌ) مِنْ (نِقْطِهَا) عَمَّا	أَنْ يَأْتُوا بِكُلِّ فَاكِهِ مِنْهَا (أَمِينٌ) مِنْ (نِقْطِهَا) عَمَّا	أَنْ يَأْتُوا بِكُلِّ فَاكِهِ مِنْهَا (أَمِينٌ) مِنْ (نِقْطِهَا) عَمَّا
وَمَصْرَتِهَا وَمِنْ كُلِّ مَخُوفٍ حَالٌ كَذَلِكَ وَقَدْ أُفِيضَ فِيهَا	وَمَصْرَتِهَا وَمِنْ كُلِّ مَخُوفٍ حَالٌ كَذَلِكَ وَقَدْ أُفِيضَ فِيهَا	وَمَصْرَتِهَا وَمِنْ كُلِّ مَخُوفٍ حَالٌ كَذَلِكَ وَقَدْ أُفِيضَ فِيهَا
لِلْمُوتِ الْأَوَّلَىٰ (أَيْ الَّتِي فِي الدُّنْيَا) بَعْدَ	لِلْمُوتِ الْأَوَّلَىٰ (أَيْ الَّتِي فِي الدُّنْيَا) بَعْدَ	لِلْمُوتِ الْأَوَّلَىٰ (أَيْ الَّتِي فِي الدُّنْيَا) بَعْدَ
حَيَاتِهِمْ فِيهَا قَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَنِ الْبَعْدِ (وَوَقَاهُمْ	حَيَاتِهِمْ فِيهَا قَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَنِ الْبَعْدِ (وَوَقَاهُمْ	حَيَاتِهِمْ فِيهَا قَالَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَنِ الْبَعْدِ (وَوَقَاهُمْ
عَذَابَ الْجَهَنَّمَ فَضْلًا) مَصْدَرٌ وَمَعْنَى تَفَضُّلاً كَمَا نَصَبُوا	عَذَابَ الْجَهَنَّمَ فَضْلًا) مَصْدَرٌ وَمَعْنَى تَفَضُّلاً كَمَا نَصَبُوا	عَذَابَ الْجَهَنَّمَ فَضْلًا) مَصْدَرٌ وَمَعْنَى تَفَضُّلاً كَمَا نَصَبُوا
بِقَضَائِهِمْ مَقْدَرًا (مِنْ رَبِّكَ) ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۚ وَنَمَّا	بِقَضَائِهِمْ مَقْدَرًا (مِنْ رَبِّكَ) ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۚ وَنَمَّا	بِقَضَائِهِمْ مَقْدَرًا (مِنْ رَبِّكَ) ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۚ وَنَمَّا
يَسْرَاهُ) سَهَّلْنَا الْقُرْآنَ (بِلِسَانِكَ) بِلِسَانِكَ لِيَقْرَأَهُ الْعِبَادُ	يَسْرَاهُ) سَهَّلْنَا الْقُرْآنَ (بِلِسَانِكَ) بِلِسَانِكَ لِيَقْرَأَهُ الْعِبَادُ	يَسْرَاهُ) سَهَّلْنَا الْقُرْآنَ (بِلِسَانِكَ) بِلِسَانِكَ لِيَقْرَأَهُ الْعِبَادُ
(لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ) يَعِظُونَ فَيُؤْمِنُونَ لَكِنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (فَانْقَبِ)	(لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ) يَعِظُونَ فَيُؤْمِنُونَ لَكِنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (فَانْقَبِ)	(لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ) يَعِظُونَ فَيُؤْمِنُونَ لَكِنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (فَانْقَبِ)
أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ)	أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ)	أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ) (أَنْظُرْ لَكُمْ)
سورة الجاثية مكية ۚ الْأَمْرُ بِجَاهِدِهِمْ إِلَّا قُلُوبُ الَّذِينَ لَمْ	سورة الجاثية مكية ۚ الْأَمْرُ بِجَاهِدِهِمْ إِلَّا قُلُوبُ الَّذِينَ لَمْ	سورة الجاثية مكية ۚ الْأَمْرُ بِجَاهِدِهِمْ إِلَّا قُلُوبُ الَّذِينَ لَمْ
يَعْرِفُوا آيَةَ وَهِيَ سِتُّ أَوْ سَبْعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً	يَعْرِفُوا آيَةَ وَهِيَ سِتُّ أَوْ سَبْعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً	يَعْرِفُوا آيَةَ وَهِيَ سِتُّ أَوْ سَبْعٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً

حَسْبُهُ مَثْوًى فِي الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ إِنَّ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وَفِي خَلْقِكُمْ
وَمَا يَبْدُئُ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝ وَخِتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ
فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيَّاحِ آيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَسْلُوهَا عَلَيْكَ
بِالْحَقِّ قَبَائِلُ حَدِيثٍ بَعَلَّا لِلَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ وَيَلَاكُ أَفَالِكِ أَيُّمِ ۝

جہلا یں	فتح الرحمن	موضح القرآن
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بِسْمِ حُدای بخشنا ینده مہربان	۱ شروع ادا کی نام سے جو بڑا ہر پانچتہ دین والا
أَحْمَدُ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمِرَادِهِ (فَأَنْزَلَ الْكِتَابَ)	۲ فز و فرستادن این کتاب	۲ اما تا کن ب کا ہی
الْقُرْآنَ مُبْتَدَأً مِنْ اللَّهِ خَبَرُهُ (الْعَزِيزُ فِي مَلَكُوتِهِ)	۳ از عذاب عذای غالب	۳ اقد سے جو زبردست ہی
(الْحَكِيمُ) فِي صُنْعِهِ (إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ)	۴ با حکمت است ہر ایشہ در آسمان ہا و زمین	۴ حکمت والا بیک آسمانوں میں اور زمین میں
أَيُّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهَا (آيَاتٍ) ذَالَةَ عَلَى قُدْرَةِ اللَّهِ وَوَحْدَا	۵ نہ ہا ست بے کندہ بقدرت و وحدانیت	۵ بہت پختہ ہیں
لِلْمُؤْمِنِينَ وَفِي خَلْقِكُمْ أَيْ خَلْقِ كُلِّ مِنْكُمْ تَضَفُّ	۶ با و در اندگان را و در آخر پیش شما	۶ ماننے والوں کو اور تمہاری بنائے میں
ثُمَّ عَلَقَةٍ ثُمَّ مَصْنَعَةٍ إِلَى أَنْ صَارَ إِنْسَانًا (و) خَلَقَ	۷ و در آخر پیش	۷ اور
(مَا يَبْتَ) يَفْرُقُ فِي الْأَرْضِ (مِنْ كَذَابٍ) هِيَ مَا يَكُ	۸ آجہ بر آگندہ ہی سدا در جا و دیوار	۸ جتنے بکیر تھی جانور
عَلَى الْأَرْضِ مِنَ النَّاسِ وَغَيْرِهِمْ (آيَاتٍ لِقَوْمٍ	۹ نہ ہا ست قوی را	۹ پتے ہیں ایک لوگوں کو
يُوقِنُونَ) بِالْبَعْثِ (و) فِي (اخْتِلَافِ اللَّيْلِ	۱۰ کہ یقین ہی کنند در آمد و رفت شب	۱۰ جو یقین رکھتے ہیں اور بدلتے ہیں رات
وَالنَّهَارِ) ذَهَابِهَا وَمَجِيئُهَا (وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ	۱۱ و روز در آگاہ فردا آورده خدا از	۱۱ دن کے آوردہ اُماری اقد نے
السَّمَاءِ مِنْ زَيْتٍ) مَطَرًا كَانَ سَبَبَ الزَّرْعِ (فَلَمَّا	۱۲ آسمان روزی را اپنے باران را پس	۱۲ آسمان روزی پھر جلایا
بِهِ الْأَرْضُ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ) تَقْلِبُهَا	۱۳ سبب باران زمین را بعد مرده ہو	۱۳ اس سے زمین کو مر گئے پھیرے اور بدلنے میں خود
مَرَّةً جُودًا وَمَرَّةً شِمَاكَ وَبَارِدَةً وَجَازَةً (آيَاتٍ	۱۴ نہ ہا ست	۱۴ پتے ہیں
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ) الذَّلِيلُ فِيُؤْمِنُونَ (بِآيَاتِ الْمَذْكُورِ)	۱۵ قوی را کہ درمی یابند این	۱۵ ایک لوگوں کو جو سمجھتے ہیں یہ
(آيَاتِ اللَّهِ) حُجَّةً لَدُنَّا وَلَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ (سَتُوهَا) فَفَصَّلْ	۱۶ نشانی ہا ی خداست میں ائم امترا	۱۶ باتیں ہیں اقد کی ہم نشانی ہیں
(عَلَيْكَ بِالْحَقِّ) مُتَعَلِّقُونَ بِنَبِيِّ (مَا يَأْتِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ)	۱۷ ہر برستی پس بدنام سخن بگوید	۱۷ تجھ کو تھیک پھر کونسی بات کو اقد
أَيُّ حَدِيثٍ وَهُوَ الْقُرْآنُ (وَأَيُّهَا) حُجَّةً (يُؤْمِنُونَ)	۱۸ آیات او ایمان آرد ہر سخن	۱۸ اور سکی باتیں چھوڑ کر مانیں گے
أَيُّ كُفْرًا مَكَّةَ أَيْ كُفْرًا مَكَّةَ وَفِي قِرَاءَةِ النَّسَاءِ (وَنَبَلْ)	۱۹ وای	۱۹ خرابی ہی
لِكُلِّ أَفَّاكٍ) كَذَابٍ (أَيْ كَذِبٍ) كَذِبٍ لَانَّهُ	۲۰ ہر دروغ گوئی گنہگار را	۲۰ ہر جھوٹے گنہگار کی

تو در حالی که علی الحاکم را می بیند ازین است از این است در پیش نظر من الحاکم را و آنچه می بیند از سخنهای اعظم و ما را می بیند از کتب آن احادیث کرده را را از سخنهای آن قرآن نام است از این است که در رساله من حداد است

يَا مَعْ آيَاتِ اللَّهِ تَتْلُو عَلَيْهِمْ يُصْرُ مُسْتَكْبِرِينَ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَآيَاتِ رَسُولِهِ
لَا تَخْذُهَا هَزْوَاً أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ثُمَّ قَدْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابَهُمْ وَلَا يَغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئاً وَلَا مَا
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ
عَذَابٌ مِنْ رِجْزِ أَلِيمٍ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْزِيَ أَلْفَاكُ فِيهِ يَمُرُّ وَلَيْتَ الْغَوَّاسُ مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعاً مِمَّا أَنْزَلْنَا فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ قُلِ الَّذِينَ آمَنُوا وَآلَ الَّذِينَ

كَلِمَاتُ خَيْرٌ

جلالین	موضع الزمان
(يَا مَعْ آيَاتِ اللَّهِ) الْقُرْآنِ (تَتْلُو عَلَيْهِمْ يُصْرُ) عَلَى كُفْرِهِمْ	آیت یائین اید کی اس پر پڑھا جائے
(مُسْتَكْبِرِينَ) مُسْتَكْبِرِينَ عَنِ الْإِيمَانِ (كَانُوا يَكْفُرُونَ) كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَآيَاتِ رَسُولِهِ	مستکبرین (مستکبرین) عَنِ الْإِيمَانِ (كَانُوا يَكْفُرُونَ) كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَآيَاتِ رَسُولِهِ
بِعَذَابِ اللَّهِ (مُؤَلِّمٍ) (وَلَا أَعْلَمُ مِنْ آيَاتِ) الْقُرْآنِ	بِعَذَابِ اللَّهِ (مُؤَلِّمٍ) (وَلَا أَعْلَمُ مِنْ آيَاتِ) الْقُرْآنِ
(شَيْئاً) لَتَخْذُهَا هَزْوَاً (أَيُّ) مَهْزُومٍ (أُولَئِكَ) (أُولَئِكَ)	(شَيْئاً) لَتَخْذُهَا هَزْوَاً (أَيُّ) مَهْزُومٍ (أُولَئِكَ) (أُولَئِكَ)
أَلَا أَعْلَمُونَ (لَهُمْ) عَذَابٌ مُهِينٌ (ذَوَاهَا) (مِنْ) (مِنْ)	أَلَا أَعْلَمُونَ (لَهُمْ) عَذَابٌ مُهِينٌ (ذَوَاهَا) (مِنْ) (مِنْ)
أَيُّ أَمَامِهِمْ (كَانُوا) فِي الدُّنْيَا (جَهَنَّمَ) وَلَا يَغْنِي عَنْهُمْ	أَيُّ أَمَامِهِمْ (كَانُوا) فِي الدُّنْيَا (جَهَنَّمَ) وَلَا يَغْنِي عَنْهُمْ
مَا كَسَبُوا مِنْ لَمَالٍ وَلَا كَفْعَالٍ (شَيْئاً) وَلَا مَا اتَّخَذُوا	مَا كَسَبُوا مِنْ لَمَالٍ وَلَا كَفْعَالٍ (شَيْئاً) وَلَا مَا اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِ اللَّهِ (أَيُّ) أَكْصَنَامٍ (أُولَئِكَ) وَلَهُمْ عَذَابٌ	مِنْ دُونِ اللَّهِ (أَيُّ) أَكْصَنَامٍ (أُولَئِكَ) وَلَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ (هَذَا) (أَيُّ) الْقُرْآنِ (هُدًى) (مِنْ) الصَّلَاةِ	عَظِيمٌ (هَذَا) (أَيُّ) الْقُرْآنِ (هُدًى) (مِنْ) الصَّلَاةِ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ (حَقٌّ) (مِنْ)	وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ (حَقٌّ) (مِنْ)
رِجْزٍ (أَيُّ) عَذَابٍ (الْإِيمَانِ) (مَرْجِعُ) (اللَّهُ) (الَّذِي) سَخَّرَ	رِجْزٍ (أَيُّ) عَذَابٍ (الْإِيمَانِ) (مَرْجِعُ) (اللَّهُ) (الَّذِي) سَخَّرَ
لَكُمْ (الْبَحْرَ) لَتَجْزِيَ (أَلْفَاكُ) (فِيهِ) يَمُرُّ (يَا ذَوَاهَا)	لَكُمْ (الْبَحْرَ) لَتَجْزِيَ (أَلْفَاكُ) (فِيهِ) يَمُرُّ (يَا ذَوَاهَا)
(وَلَيْتَ) الْغَوَّاسُ (مِنْ) فَضْلِهِ (وَلَعَلَّكُمْ)	(وَلَيْتَ) الْغَوَّاسُ (مِنْ) فَضْلِهِ (وَلَعَلَّكُمْ)
تَشْكُرُونَ (وَسَخَّرَ) لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ (مِنْ) شَمْسٍ	تَشْكُرُونَ (وَسَخَّرَ) لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ (مِنْ) شَمْسٍ
وَقَمَرٍ وَجُجُمٍ وَمَرٍّ وَغَيْرِهِ (وَمَا فِي الْأَرْضِ) (مِنْ) أَنْبَاءٍ	وَقَمَرٍ وَجُجُمٍ وَمَرٍّ وَغَيْرِهِ (وَمَا فِي الْأَرْضِ) (مِنْ) أَنْبَاءٍ
وَسُحُورٍ وَنَبَاتٍ وَكُنْهَارٍ وَغَيْرِهِ (أَيُّ) خُلُقٍ ذَٰلِكَ لَنَا قَوْلُهُمْ	وَسُحُورٍ وَنَبَاتٍ وَكُنْهَارٍ وَغَيْرِهِ (أَيُّ) خُلُقٍ ذَٰلِكَ لَنَا قَوْلُهُمْ
(جَمِيعاً) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا)	(جَمِيعاً) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا) (مِمَّا)
تَعَالَى (أَنَّ) فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (فِيهَا)	تَعَالَى (أَنَّ) فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ (فِيهَا)
فَيُؤْمِنُونَ (قُلِ) الَّذِينَ آمَنُوا وَآلَ الَّذِينَ	فَيُؤْمِنُونَ (قُلِ) الَّذِينَ آمَنُوا وَآلَ الَّذِينَ

قُلِ الَّذِينَ آمَنُوا وَآلَ الَّذِينَ آمَنُوا مِمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ

الحمد لله

اَيُّهَا الَّذِي يَجْرِي قَوْلُهُمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ
وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَزَيَّنَّا لَهُمُ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَا هُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ
وَأَتَيْنَاهُم بِبَيِّنَاتٍ مِنْ أَمْرِنَا لِيُخْلَقُوا فِيهَا فَجَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ أَنْ رَبُّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنْ أَمْرِنَا فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُمْ لَنُغْوِيَنَّكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَبَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

موضع القرآن	شرح الرحمن	جلالین
اللہ کے دین کی	روز بازی خدا پرست سے متعلق ہے	يَخَافُونَ (اَيُّهَا الَّذِي) وَقَاتِلْهُ أَيْ لِيُغْفِرَ لَكَ ذُنُوبَكَ
کہ وہ سرور ایک لوگوں کو مدد لگا	کہ جو اسے جزا کا مالک بنے	وَقَعَ مِنْهُمْ مَنْ كَذَّبَ وَهَذَا قَبْلَ أَنْ يَرْجِعَهُمْ
جو گناہ تھے اسے جسے جلا کیا	میکرند ہر گناہ کی مٹا دیتے	(يَجْرِي) أَيْ اللَّهُ وَفِي قِرَاءَةِ بِاللُّونِ (قَوْلُهُمَا كَانُوا
تو اپنے واسطے اور جسے بڑا کیا تو	بہ نفع اور است و ہر گناہ کی گناہ	يَكْسِبُونَ) مِنْ الْفَقْرِ لِلْكَفَّارِ أَذْهَبَهُمْ (مَنْ عَمِلَ صَالِحًا
اپنے حق میں پھر	بہ نفع و مال پر است و ہر گناہ کی گناہ	فَلِنَفْسِهِ) عَمِلَ (وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا) أَسَاءَ (ثُمَّ إِلَىٰ
اپنے رب کی طرف پھرے جاوے	پروردگار خود رجوع کر دے خواہ	رَبِّكُمْ تَرْجَعُونَ) تَصِيرُونَ فَيُجَازِي الْمُصْطَفَىٰ وَالْمُسْتَفَىٰ
اور جسے دی بنی اسرائیل کو کتاب	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	(وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ) (وَالْحُكْمَ)
اور حکومت	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	بَيْنَ النَّاسِ) (وَالنُّبُوَّةَ) (مُوسَىٰ وَهَارُونَ) مِنْهُمْ
اور جسے کو دین ستھری چیزیں	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	(وَزَيَّنَّا لَهُمُ مِنَ الطَّيِّبَاتِ) (لِكَلَّا لَتِ كَلِمَاتُ الَّذِينَ اسْتَوْ
اور بزرگی انکو جہاں پر	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	وَفَضَّلْنَا هُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ) (عَالِي زَمَانٍ هُمْ الْعُقَلَاءُ
اور دین انکو کھلی باتیں دین کی	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	وَأَتَيْنَاهُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِنْ أَمْرِنَا لِيُخْلَقُوا فِيهَا فَجَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًا بَيْنَهُمْ أَنْ رَبُّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
	وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب	ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنْ أَمْرِنَا فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُمْ لَنُغْوِيَنَّكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَبَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ

وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب وہ پروردگار ہم بنی اسرائیل کو کتاب

[illegible][illegible]

در مقام آورده که نوری از مشعل کمال که مومن را روشن کند و در باب جنت و عذرها و غیره بسیار است با قطع و ارجاعی دیگر در اینجا نیز از مسما بآل مجاهد از روی خواهم بود چنانچه در این عالم هستیم است
که در کمال حسب الذین الایه و صبیح

عفی

فردا روز یکشنبه

[illegible]

احقاف

من اجل الشانين

من اجل الشانين

هَذَا وَغَرَّتْكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا وَلَهُ الْعِزَّةُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
سورة الاحقاف مكية في ثمانين آية
بسم الله الرحمن الرحيم
حَسْبُكُمْ نَارُ الْكَتَابِ مِنْ لَدُنِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَحْلِلْ
مُسْتَقِيمًا وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَنْهَا نَذِّرْهُمْ صَوْغًا قَلِيلًا أَرَأَيْتُمْ مَكَاتِدَ دَعْوَانِ مِنْ دُونِ اللَّهِ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايين
تھکا اور بیکہ دنیا کے جسے پر	دفریتہ کرو شمار از زندگانی دنیا	هَذَا وَغَرَّتْكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
سورج نہ نکلے گا نہ ہی وہاں سے	پس امر و نیر و ن کردہ نشوند از دوزخ	فَالْيَوْمَ لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
اور نہ آئے جاہل توبہ	وہ از ان بیان رضامند ساختن خدا طلب	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
سوائے کوی	پس خدا را مستحق تعجب و تعذیر و عافیت	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
شب خوبی	ستایش	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
جوش ہی آسمانوں کا اور ہی	پروردگار آسمانها و زمین و پروردگار	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
زین کا رب سارے جہاں تھا	اور است بزرگی در آسمانها و زمین	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
اور اسی کو برائی ہی آسمانوں میں	و است قلب با حکمت	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
اور وہی ہی زبردست حکمت والا	سورت احقاف کی آ	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
بسودت احقاف کی ہی	و تن نیتی و پنج آیت آ	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
پہنسیں آیت کی	بنام خدای بخشا میده مہربان	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
شروع اللہ کے نام سے جو بہت مہربان	فروردستادن کتاب	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
انار کتاب کا ہی	از جانب خدای غالب با حکمت	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
اللہ سے جو زبردست ہی حکمت والا	یا فریدم آسمانها و زمین و آنچه درین	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
جسے جو بنائے آسمان و زمین اور جو	پروردگارت	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
ان کے بیچ ہی سو	بند بر درست و معیاد	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
ایک کام پر اور ایک	بہر تہیہ و جہالت و ان رضامند ساختن	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
تھکے وعدہ پر اور جو منکر ہیں	معین و مانا نگار فرزند از انجی	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
در سخا یا نہیں دھبا کرتے تو کہہ	ترسانیده شد ان از ارجوی گزرا	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
علا و دیکھو تو	امد بخو ایا دیدید از تو گران	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا
ایک کو بکار کرنے ہو اللہ کے سوا	انجی رسید بجز خدا و ہرگز لا یزاد	لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا
نَزَّلَ عَلَىٰ حُكْمٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرْنَا عَنْهُمْ مِيثَاقَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِمَا نَزَّلَ
وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ قُلُوبُ الَّذِينَ كَفَرُوا
قَضَرَبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَتَخَفُوا قَوُومَهُمْ فَقَدْ وَافَقُوا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
ترجمہ: اللہ کے نام سے جو بڑا مہربان رحم کرنے والا ہے	بسم اللہ تعالیٰ	بسم اللہ الرحمن الرحیم
جو لوگ کفر سے روک دیے گئے اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ
اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نَزَّلَ
اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ
اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	اور ان کے اعمال ضائع ہو گئے	قُلُوبُ الَّذِينَ كَفَرُوا قَضَرَبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَتَخَفُوا قَوُومَهُمْ فَقَدْ وَافَقُوا

بسم اللہ الرحمن الرحیم
الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نَزَّلَ
وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ
قُلُوبُ الَّذِينَ كَفَرُوا قَضَرَبَ الرِّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا أَتَخَفُوا قَوُومَهُمْ فَقَدْ وَافَقُوا

جم الفیہ
ع

البرج

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاحْبَطُوا أَعْمَالَهُمْ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
دُمِّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ وَالْكَافِرِينَ أَتَيْنَا مِنْ لَدُنْهُمْ مَوَالِي الْأَنْبِيَاءُ وَأَنَّ الْكَافِرِينَ كُفُوًا لَهُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ اللَّهُ يَدْخُلُ
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَمْتَحُونَ وَيَكُونُونَ كَمَا نَظَرُ
الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَشْجُورَةٌ عَلَيْهِمْ وَكَانَ مِنْ قَوْلِهِ هِيَ أَسَدُ قُوَّةٍ مِنْ قَوْلِكَ الَّتِي أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكَنَا لَهُمْ فَلَا نَاصِرَ
لَهُمْ أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِنْ بَيْتِهِ كَمَنَّ زَيْنٌ لَهُ سَوْءُ عَمَلٍ وَاتَّبَعُوا الْهَوَىٰ هُمْ

تفسیر سید محمد امجد
وہی ہے جو کہ ان کے لئے
موت کی آگ ہے

وہی ہے جو کہ ان کے لئے
موت کی آگ ہے

موضع القرآن	محل من	جلا لیں
یہاں پر کہ انہوں نے	اے نبی آنت کر ان میں	عَلَىٰ تَعَسُّوْا (ذَٰلِكَ) اَيُّ التَّعَسُّوْا وَاهْضَالُ (بِأَنَّهُمْ)
پسند کر رکھا جو انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	كَرِهُوا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ مِنْ تِلْكَ الْكِتَابِ الْمُنِيرِ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	وَلَحَبِطُوا أَعْمَالَهُمْ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دُمِّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ أَهْلَكَ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	أَنْفُسَهُمْ وَأَوَّلَهُمْ وَآخِرَهُمُ الْأُولَىٰ وَالْكَافِرِينَ أَتَيْنَا
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	عَاقِبَتُهُمْ مِنْ قَبْلِهِمْ (ذَٰلِكَ) اَيُّ نَصْرِ الْمُؤْمِنِينَ وَفُجِّرُوا
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	الْكَافِرِينَ (بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَىٰ) وَلَىٰ وَفَاصِرُ (الَّذِينَ آمَنُوا
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	وَأَنَّ الْكَافِرِينَ كُفُوًا لَهُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ اللَّهُ يَدْخُلُ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	الَّذِينَ كَفَرُوا يَمْتَحُونَ فِي النَّارِ (وَيَكُونُونَ كَمَا نَظَرُ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	الْأَنْعَامِ) أَيْ لَيْسَ لَهُمْ هِمَّةٌ وَلَا يَطْوُونَهُمْ وَفُجِّرُوا
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	يُلْقَوْنَ إِلَى الْأَخْيَرِ وَالنَّارُ مَشْجُورَةٌ عَلَيْهِمْ مَنْزِلُ الْمُتَقَاتِ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	وَمَصِيرُ (وَكَايْنِ) وَكَفَرُ (مِنْ قَوْلِهِ) أَيْ دِيَارُ أَهْلِهَا
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	(هِيَ) أَسَدُ قُوَّةٍ مِنْ قَوْلِكَ مَكَرَ أَيْ أَهْلِهَا (الَّتِي
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	(أَخْرَجَتْكَ) رُوِيَ لَفْظُ قَوْلِهِ (أَهْلَكَنَا لَهُمْ) رُوِيَ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	مَعْنَى قَوْلِهِ الْأُولَى (فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ) مِنْ أَهْلِكَ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	(أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْتَةٍ) حُجَّةٌ وَبَرِّهَا (مِنْ رَبِّهِ) وَهُمْ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	الْمُؤْمِنُونَ (لَمْ يَكُنْ زَيْنٌ لَهُ) سَوْءُ عَمَلٍ (فَرَاهُ حَسَنًا) وَهُمْ
پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	پسند کر دینے پر کہ انہوں نے	كَفَرًا مَكَرًا وَاتَّبَعُوا الْهَوَىٰ هُمْ فِي عِبَادَةِ الْأَوْثَانِ لَا

وہی ہے جو کہ ان کے لئے موت کی آگ ہے

حکم القتال خمس	موضع القتل	فتح الرحمن	جلالین
	وعدہ ہوا		
	۱۰۱ احوال سے بہت کاجو وعدہ ہی	صفت بہت ہی عمدہ وارہ شد	۱۰۱ مِمَّا لَمْ يَنْتَقِ بِبَيْنِهِمَا (مِثْلُ) اَي صِفَةٍ (الْحَمْدُ الَّتِي يُوَدَّ
	۱۰۲ دروالمون کو ان میں	مستقیان را در آن بہت	الْبَقُولُ) الْمَشْرُكُ بَيْنَ دَاخِلِيَّهَا مَبْتَدَاً خَبَرٌ (وَفِيهَا
	۱۰۳ نہرین ہین بانی کی جو بونہیں کر گیا	جو بہا است لذ آب کہ بدیہ اندکی گتھر	اَنْهَارٌ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ اسْنٍ) بِالْمَدِّ وَالْقَصْرِ كَضَرْ
		نہرین آب دینا کہ مٹوئی شود ہوا	وَحَذَرَ اَيَّ غَيْرٍ مُتَغَيِّرٍ بِخِلَافٍ مَاءِ الدُّنْيَا فَانَّهُ
	۱۰۴ اور نہرین ہین دو کی جگہ نما	۱۰۴ وجو بہا است از شیر کہ مٹو اور نہرین	يَتَغَيَّرُ لِعَارِضٍ (وَأَنْهَارٌ مِمَّنْ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ) (وَفِيهَا
	۱۰۵ اور نہرین	۱۰۵ وجو بہا است	بِخِلَافٍ لِّبَيْنِ الدُّنْيَا لِحَرْوَجِهِ مِنْ الضَّرْعِ وَأَنْهَارٌ
	۱۰۶ شرب کی جہیں مزہ ہی پیئے گئے	۱۰۶ از می لذت دہندہ آشنا مہنگان را	مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِّبِنْدَةِ (الشَّارِبِينَ) بِخِلَافٍ
	۱۰۷ اور نہرین ہین	۱۰۷ وجو بہا است	خَمْرٍ الدُّنْيَا فَانَّهَُا كَرِهَتْهُ عِنْدَ الشَّرْبِ (وَأَنْهَارٌ
	۱۰۸ شہد کی جھاک اٹا رہا ہوا	۱۰۸ از شہد صاف کردہ شدہ	مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى) بِخِلَافٍ عَسَلِ الدُّنْيَا فَانَّهُ لِحَرْوَجِهِ
	۱۰۹ اور انکو	۱۰۹ وایں نہر است	مِنْ بَطُونِ الْخَلِّ لِحَالِطَةِ السَّمْعِ وَغَيْرِهِ (وَلَهُمْ
	۱۱۰ وہاں سب طرح کے میو اور دھانی	۱۱۰ انکا اور جہیں میوہ وایں ان را	فِيهَا) اَصْنَافٌ (مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ
	۱۱۱ ان کے رب سے	۱۱۱ پروردگار ایشان	رَبِّهِمْ) فَهُوَ رَاضٍ عَنْهُمْ مَعَ إِحْسَانِهِ إِلَيْهِمْ هَا
	۱۱۲ برابر اس کے جو سدا رہتا ہی	۱۱۲ تاسیہ تنہم ہوا کی تبارہ	ذَكَرَ بِخِلَافٍ سَيِّدِ الْعَبِيدِ فِي الدُّنْيَا فَانَّهُ لَا يَكُونُ
	۱۱۳ اگ میں	۱۱۳ ابائین جماعہ باندن اس کے ہمیشہ	مَعَ إِحْسَانِهِ إِلَيْهِمْ سَاخِطًا عَلَيْهِمْ (مَنْ هُوَ خَالِدٌ
	۱۱۴ اور بلا باہی کھولتا پانی	۱۱۴ در آنش	فِي السَّارِ خَبَرٌ مَبْتَدَاً مُقَدَّرًا مَنْ هُوَ فِي هَذَا
	۱۱۵ تو کات نکلا انکی آنتیں	۱۱۵ و نو شاندہ شوندا ب گرم	الْبَغِيمِ (وَتَقْوَامًا حَمِيمًا) اَي شَدِيدَ الْحَرَارَةِ
	۱۱۶ اور بعض آئین ہین	۱۱۶ پس بارہ ساخت رودای ایشان را	(فَقَطَعَ امْعَاءَهُمْ) اَي مَصَارِيَهُمْ فَحَرَجَتْ
	۱۱۷ کہ کان رکھتے ہین تیری طرف	۱۱۷ مڑم خود را بجایا ناخسورہ دریا	مِنْ ذُبَابِهِمْ وَهُوَ جَمْعٌ مُعَارٍ بِالْقَصْرِ وَالْفَتْحِ عَنْ
	۱۱۸ ہاں تنگ کہ تیب نکلیں تیرے	۱۱۸ و از مردمان کسی ہست	يَا لِقَوْلِهِمْ مِغْيَانٍ (وَمِنْهُمْ) اَي اَلْكَفَّارُ مَنْ
	۱۱۹ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا	۱۱۹ کہ گوش می نہد بسوی تو	يَسْمَعُ الْيَكْتُ) فِي خُطْبَةٍ بِلُحْمَةٍ وَهُمْ الْمُنَافِقُونَ
	۱۲۰ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا	۱۲۰ تاؤنیکم میرون رود از نزدیک تو	(حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ
	۱۲۱ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا	۱۲۱ کہ گشتی ہند بسوی تو	

۱۰۱ احوال سے بہت کاجو وعدہ ہی
۱۰۲ دروالمون کو ان میں
۱۰۳ نہرین ہین بانی کی جو بونہیں کر گیا
۱۰۴ اور نہرین ہین دو کی جگہ نما
۱۰۵ اور نہرین
۱۰۶ شرب کی جہیں مزہ ہی پیئے گئے
۱۰۷ اور نہرین ہین
۱۰۸ شہد کی جھاک اٹا رہا ہوا
۱۰۹ اور انکو
۱۱۰ وہاں سب طرح کے میو اور دھانی
۱۱۱ ان کے رب سے
۱۱۲ برابر اس کے جو سدا رہتا ہی
۱۱۳ اگ میں
۱۱۴ اور بلا باہی کھولتا پانی
۱۱۵ تو کات نکلا انکی آنتیں
۱۱۶ اور بعض آئین ہین
۱۱۷ کہ کان رکھتے ہین تیری طرف
۱۱۸ ہاں تنگ کہ تیب نکلیں تیرے
۱۱۹ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا
۱۲۰ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا
۱۲۱ ہاں سے نکلتے ہین انکو جن کو خدا

اور وہ اندک کہ ہین سے خطہ ہندی ملا تھا ان بیرون کردی جسے اراہل تھا بیرون کردہ از مسجد بطریق سہم از علماء صیہ چون ابن مسعودی رسید مذاہب مردمانی چہ سلفست ہی سجا
از حال ایشان ان احباب کہ ہندو تبارہ کہ وہ ہمیں مایہ صیہ لایسہ ہجری و حین

<p>آیہ القیال</p>	<p>ماذا قال نفاؤك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا أهواءهم والذين آمنوا وازادهم هدى وهدى لهم نعمهم فاعلم ان الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لا يشعرون ان الله اعلم ان الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لا يشعرون</p>	<p>ماذا قال نفاؤك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا أهواءهم والذين آمنوا وازادهم هدى وهدى لهم نعمهم فاعلم ان الساعة ان تأتيهم بغتة وهم لا يشعرون</p>
<p>جلالہن</p>	<p>نفع بر حسن</p>	<p>موضع الوتران</p>
<p>وہی ہے جس کے دل پر ہر رکھی اٹھنے اور چلنے میں اپنے جانوں پر دل اور جو راہ برائے ہیں انکو اور مری اس سے بچھ اور انکو اس سے بچھ چکرا فٹ اب ہی راہ دیکھتے ہیں اس گھڑی کی کہ اکھری ہوا بہر</p>	<p>لعلكم والقسم انهم ان مسعودون من عباد الله وماذا قال انفاؤك الذين طبع الله على قلوبهم واتبعوا أهواءهم في التفاق والذين اهتدوا وهم المؤمنون ارادهم هدى وانهم تقويهم الله ما يتقون به النار فها يظنون ما يظنون اني كفار مكره الا الساعة ان تأتيهم بغتة لا يشعرون من الساعة اي ليس الا مرة ان تأتيهم بغتة فجاءة فقد جاء شر اطها علاماتها منها بعث النبي صلى الله عليه وسلم والشقاق الفم والذخان فاني لهم اذا جاءتهم الساعة ادركهم تلك كرههم لا تفهم فاعلم ان الساعة ان تأتيهم اي ثم يا محمد علي علمك بذلك لرفع في القيمة واستغفر لذنوبك لاجله قيل له ذلك مع عظمته لشأنه به أمته وقد فعله صلى الله عليه وسلم قال صلى الله عليه وسلم اني استغفر الله في كل يوم مائة مرة والمؤمنين والمؤمنات فيهم اكرامهم بامر نبيهم بالاستغفار لهم والله اعلم مستغفركم منصرفكم لا شغل لكم بالنهار ومثوبكم ساوكم في ضاحككم بالليل اي هو عالم بجميع احوالكم لا يخفى عليكم شي منها فاحذروا وخطاب المؤمنين</p>	<p>نیا لہا تھا اس شخص نے ابھی وہی ہیں جس کے دل پر ہر رکھی اٹھنے اور چلنے میں اپنے جانوں پر دل اور جو راہ برائے ہیں انکو اور مری اس سے بچھ اور انکو اس سے بچھ چکرا فٹ اب ہی راہ دیکھتے ہیں اس گھڑی کی کہ اکھری ہوا بہر</p>

[illegible]

<p>حیم القتال ۳۴</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>فتح الرحمن وادرجہ</p>	<p>جلالین</p>
<p>تھار کلام اور البتہ تھو جا چکے تھے معلوم کریں جو تم میں سے لڑائی والے ہیں اور غھبرانے والے اور تحقیق کریں تمھاری خبریں جو لوگ منکر ہوئے اور روکا اور خلاف ہو رسول سے بچے ان پر راہ نہ بکار دیکھے اللہ کا بچے اور وہاں کارت کر دیگا ان کو کئے ای ایمان والو</p>	<p>عکھائی تھار و اللہ امتحان کیں تھار بشہ اسم مجاہدان بر اللہ شاہدین و بیار نام احوال تھار اللہ تعالیٰ کا وعدہ و بازو اور وہاں کارت کر دیگا ان کو کئے ای ایمان والو</p>	<p>تھار کلام اور البتہ تھو جا چکے تھے معلوم کریں جو تم میں سے لڑائی والے ہیں اور غھبرانے والے اور تحقیق کریں تمھاری خبریں جو لوگ منکر ہوئے اور روکا اور خلاف ہو رسول سے بچے ان پر راہ نہ بکار دیکھے اللہ کا بچے اور وہاں کارت کر دیگا ان کو کئے ای ایمان والو</p>	<p>اعمالکم ونبؤکم حتی تعلم الجاہدین منکم و الصابرين ونبؤ اخباركم الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وشفوا الرسول من بعد ما تبين لهم الهدى لن يصير الله شيئا مما عملتم يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالكم ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وهم كفار فكلن يغفر الله لهم فلا تهنوا وادعوا الى السلم وانبأكم الله وكنتم معكم وكنتم انما الحيوۃ الدنيا لعب وھو وان تؤمنوا ونبؤوا اعمالکم ونبؤکم حتی تعلم الجاہدین منکم و الصابرين ونبؤ اخباركم الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وشفوا الرسول من بعد ما تبين لهم الهدى لن يصير الله شيئا مما عملتم يا ايها الذين آمنوا اطيعوا الله واطيعوا الرسول ولا تبطلوا اعمالكم ان الذين كفروا وصدوا عن سبيل الله وهم كفار فكلن يغفر الله لهم فلا تهنوا وادعوا الى السلم وانبأكم الله وكنتم معكم وكنتم انما الحيوۃ الدنيا لعب وھو وان تؤمنوا ونبؤوا</p>

تھار کلام اور البتہ تھو جا چکے تھے
معلوم کریں جو تم میں سے لڑائی والے
ہیں اور غھبرانے والے
اور تحقیق کریں تمھاری خبریں
جو لوگ منکر ہوئے اور روکا
اور خلاف ہو رسول سے بچے
ان پر راہ نہ بکار دیکھے اللہ کا
بچے اور وہاں کارت کر دیگا ان کو کئے
ای ایمان والو

تھار کلام اور البتہ تھو جا چکے تھے
معلوم کریں جو تم میں سے لڑائی والے
ہیں اور غھبرانے والے
اور تحقیق کریں تمھاری خبریں
جو لوگ منکر ہوئے اور روکا
اور خلاف ہو رسول سے بچے
ان پر راہ نہ بکار دیکھے اللہ کا
بچے اور وہاں کارت کر دیگا ان کو کئے
ای ایمان والو

قرعہ علیہا ی شہار - ہر جزا اور ہر جزا با محبت و خیر و امان و عدہ بہت مرؤمانہ رہا گئی ہے
برائے کمال مرؤمانہ ہر طرف حال مشافقان نہایت اور خوشو یا ایہا الذین آمنوا - مرؤمانہ
در ایمان چنانچہ فتح علی دہر ہر علی ہر شکر ہر نازل شدہ ہر آیت ہر نیکو

<p>بسم الفجر</p>	<p>يَوْمَ تَكُونُ الْجُورُ كَيْفَ كُنْتُمْ اَمْوَالَكُمْ اَنْ يَشَاءُ كَمْ مَوْهَا فَيَحْشُرُوْكُمْ بِهَا تَحْلُوْا وَتَخْرُجُ اَضْعَافًا كَثِيْرًا ۝۱۰۰ تَدْعُوْنَ لِتُسْقٰى فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ عَدُوٌّ لِّلْغَنِيِّ وَانْتُمْ كُلُّكُمْ لِّلْفَقْرِ اَوْ اَنْ تَتَوَلَّوْا لِيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُوْنُ اَمَّا لَكُمْ</p>	<p>يَوْمَ تَكُونُ الْجُورُ كَيْفَ كُنْتُمْ اَمْوَالَكُمْ اَنْ يَشَاءُ كَمْ مَوْهَا فَيَحْشُرُوْكُمْ بِهَا تَحْلُوْا وَتَخْرُجُ اَضْعَافًا كَثِيْرًا ۝۱۰۰ تَدْعُوْنَ لِتُسْقٰى فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَمِنْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ عَدُوٌّ لِّلْغَنِيِّ وَانْتُمْ كُلُّكُمْ لِّلْفَقْرِ اَوْ اَنْ تَتَوَلَّوْا لِيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُوْنُ اَمَّا لَكُمْ</p>
<p>ع</p>	<p>سُوْرَةُ التَّحْمِيْمِ ۝۱۰۱ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا لِّتُعْزِلَ عَنْكَ اللّٰهُ مَا تَقْدُمُ مِنْ ذٰنِكَ وَمَا تَاْخِرُ مِنْ نَفْعٍ ۝۱۰۲ عَلَيْكَ</p>	<p>سُوْرَةُ التَّحْمِيْمِ ۝۱۰۱ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا لِّتُعْزِلَ عَنْكَ اللّٰهُ مَا تَقْدُمُ مِنْ ذٰنِكَ وَمَا تَاْخِرُ مِنْ نَفْعٍ ۝۱۰۲ عَلَيْكَ</p>
<p>بسم الفجر</p>	<p>جلا لاین . اللّٰهُ وَذٰلِكَ مِنْ اَمُوْرٍ اٰخِرَةٍ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا يَسْأَلُكُمْ اَمْوَالَكُمْ حَمِيْمًا اَبْلُ الرِّكَاهُ الْمَفْرُوضَةُ فِيْهَا اِنْ يَسْأَلُكُمْ مَوْهَا فَيَحْشُرُوْكُمْ بِهَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ (تَحْلُوْا وَتَخْرُجُ) اَضْعَافًا كَثِيْرًا لِّدِيْنِ اِسْلَامِكُمْ (هَآ اَنْتُمْ) يَا هَآ اَنْتُمْ تَدْعُوْنَ لِتُسْقٰى فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَا فَرَضَ عَلَيْكُمْ فَمِنْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ ۝۱۰۳ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا لَفَقْتُمْ كُمْ وَانْتُمْ لِفَقْرِكُمْ اِلَيْهِ رَوٰنَ تَتَوَلَّوْا عَمَّا غَيْرِهِ لِيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُوْنُ اَمَّا لَكُمْ بَدَلَكُمْ ۝۱۰۴ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا كَاغْتِيْهِ بَلْ مُطِيعِيْنَ لَهُ عَزَّ وَجَلَّ سُوْرَةُ التَّحْمِيْمِ ۝۱۰۵ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا لِّتُعْزِلَ عَنْكَ اللّٰهُ مَا تَقْدُمُ مِنْ ذٰنِكَ وَمَا تَاْخِرُ مِنْ نَفْعٍ ۝۱۰۶ عَلَيْكَ</p>	<p>موضع القرآن بسم الفجر اللّٰهُ وَذٰلِكَ مِنْ اَمُوْرٍ اٰخِرَةٍ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا يَسْأَلُكُمْ اَمْوَالَكُمْ حَمِيْمًا اَبْلُ الرِّكَاهُ الْمَفْرُوضَةُ فِيْهَا اِنْ يَسْأَلُكُمْ مَوْهَا فَيَحْشُرُوْكُمْ بِهَا لَعْنَةُ اللّٰهِ عَلَيْهِ (تَحْلُوْا وَتَخْرُجُ) اَضْعَافًا كَثِيْرًا لِّدِيْنِ اِسْلَامِكُمْ (هَآ اَنْتُمْ) يَا هَآ اَنْتُمْ تَدْعُوْنَ لِتُسْقٰى فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ مَا فَرَضَ عَلَيْكُمْ فَمِنْكُمْ مَنْ يَخْلُ وَفِيْكُمْ مَنْ يَخْلُ عَنْ نَفْسِهِ ۝۱۰۳ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا لَفَقْتُمْ كُمْ وَانْتُمْ لِفَقْرِكُمْ اِلَيْهِ رَوٰنَ تَتَوَلَّوْا عَمَّا غَيْرِهِ لِيَسْتَبْدِلَ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُوْنُ اَمَّا لَكُمْ بَدَلَكُمْ ۝۱۰۴ اَيُّكُمْ اَجْوَدُ كَمْ مَوْهَا كَاغْتِيْهِ بَلْ مُطِيعِيْنَ لَهُ عَزَّ وَجَلَّ سُوْرَةُ التَّحْمِيْمِ ۝۱۰۵ اِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِيْنًا لِّتُعْزِلَ عَنْكَ اللّٰهُ مَا تَقْدُمُ مِنْ ذٰنِكَ وَمَا تَاْخِرُ مِنْ نَفْعٍ ۝۱۰۶ عَلَيْكَ</p>

[illegible]

جہان	فتح الرحمن	موضع القلن
<p>قُلْ مَنْ اسْتَفْهَمَ بِمَعْنَى النَّفْيِ أَيْ لَا أَحَدٌ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنْ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ ضَرْكًا يَفْعَلْهُ الصَّلَاةُ وَصَلَّاهَا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا دَلَّ عَلَى أَنَّ اللَّهَ يَمْلِكُ كُلَّ شَيْءٍ خَيْرٌ لِي لَمْ يَزَلْ مُتَصِفًا بِذَلِكَ (بَلْ) فِي الْمَوْضِعَيْنِ لِلِانْقِطَاعِ مِنْ عَرْضِ الْإِلَى الْآخِرِ (ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَنَحْنُ ذَلِكَ فِي قُلُوبِهِمْ) أَيْ أَتَيْتُمْ تَسْأَلُونَهُ بِالْقَتْلِ فَكَيْفَ جَعَلَهُ (وَلَقَدْ ظَنَنْتُمْ أَنْ السَّاعَةَ هِيَ هَذِهِ وَهِيَ رُكْنٌ تَقُومُ عَلَيْهَا) جَمْعُ بَابٍ أَيْ هَالِكِينَ عِنْدَ اللَّهِ هَذَا الظَّنَّ (وَمَنْ لَمْ يُؤْمَرْ بِاللَّهِ مِنْ رَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا) فَإِذَا ارْتَدَّ يَدُّهُ (وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طِيعُوا مَنْ يَشَاءُ وَكَعَذَابٍ مَنْ يَشَاءُ طَوْغًا لِلَّهِ عَفْوَ رَحِيمًا) أَيْ لَمْ يَزَلْ مُتَصِفًا بِمَا ذَكَرَ (سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ) لَذِكْرُ مَنْ (إِذَا انْطَلَقْتُمْ إِلَى الْمَغَانِمِ) هِيَ مَعَادُ خَيْبَرٍ (لِتَأْخُذُوا هَذَا رُؤْيَا) أُرْتُكُونَا (تَتَّبِعُكُمْ) لِتَأْخُذَ مِنْهَا (يُرِيدُونَ) بِذَلِكَ (أَنْ يُبَدَّلُوا أَمَّا اللَّهُ) وَفِي قَرَأَةِ كَلِمَةِ بَشَرِ اللَّهِ أَيْ مَوَاعِيدِهِ يَفْعَلُ خَيْرَ أَهْلِ</p>	<p>گو کہ مستواند برای شما استقامت یعنی ای ایستادگی کند از خدا چیزی اگر خواہد زبان رساند بشما خداوند است و غیره خداوند در حق شما سود دارد و کلمه خدا را آنچه کی کند خبردار چون در دست خدا بی ملکہ</p> <p>ظن کردید که باز نخواہد گشت و غیره بسوی اہل خانہ خوش برگردان است شد این ظن در دل شما شکستہ شد و خداوند ظن کردید ظن بہ و گشتید فوجی ہلاک شدہ</p> <p>وہر گاہ ان بنیاد بخدا و پیغامبر او بر آید یا مادہ کریم بر آتی امریکہ قرآن آتش را و خدا نیز است یا در دنیا ہی</p> <p>آسمان ہا و زمین ہی آمیزد ہر گاہ خواہد دعا را ہی ممکنہ</p> <p>ہر گاہ خواہد و بہت خدا امر ز گاہ را ہی</p> <p>خواہند گفت با تو پس کہ اشکان ہر گاہ کہ روانہ شد بسوی غنیمت ہا یعنی غنیمت ہای خیر کہ بدو تہا بہت تا بہت آمدن را بخدا برد تا انما ہی شہادہ و ہمچو ہر روز از غنیمت ہا میجویند کہ خدا گفت کند وعدہ خدا را کہ از خود و کوفہ اہل عربیہ بخیر کند و نہ از شما ذب</p>	<p>نویسم کسی کا چلتا ہی کچھ تھا کہ سہل آند سے گروہ چاہے تم پر تکلیف نہ چاہے تمہارا فائدہ بلکہ اللہ ہی تمہارے کام سے خبردار کوئی نہیں</p> <p>تم نے خیال کیا کہ پھر کر نہ آویگا اور اس کا آئینہ ٹکری اور بحال نظر آتا تھا کہ دل میں اور یہ اٹھل کی تھے بڑی اٹھل اور تم لوگ تھے ہلاک ہو جاؤ</p> <p>اور جو کوئی حقان نہ لاوے اللہ پر اور جس کے رسول پر تو تہمتیں رکھی ہی منکروں کے واسطے دیکھی آگ اور اللہ کا راجہ</p> <p>آسمانوں کا اور زمین کا بچنے جب کو چاہے اور ہمارے چلو چکے اور ہی اللہ بچنے والا ہوتا ہی</p> <p>اب کہیں گے پیچھے رہ گئے ہوئے جب چلو گے غنیمتیں لینے کو</p> <p>چھوڑ دو ہم جہاں تمہارے ساتھ چلیے ہیں کہ بدترین اعدا کا کہا</p> <p>تو کہ تم ہمارے ساتھ چلو گے تو نہیں کہہ دیا اللہ نے ہمت سے بھرتا کہیں نہیں تم چلے ہو ہم سے</p>

[illegible]

[illegible][illegible]

موضع القرآن
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

فتح الرحمن
 ۱. حکمت وعده داده است شما
 ۲. بندگان را غنیمت های
 ۳. بسیار که بدست آرید آنها را پس
 ۴. در غنیمت گذارید تا این غنیمت های
 ۵. ناممکن و غیر متصور را از شما
 ۶. باز گرفت و دست خود را از شما
 ۷. بشمارد و در حدیثی می باشد
 ۸. که هر کس که در غنیمت گذارد
 ۹. بندگان را خداوند بزرگوار
 ۱۰. بابتش در این مقصد
 ۱۱. بزرگواران را
 ۱۲. بابتش بزرگواران را
 ۱۳. بابتش بزرگواران را
 ۱۴. بابتش بزرگواران را
 ۱۵. بابتش بزرگواران را
 ۱۶. بابتش بزرگواران را
 ۱۷. بابتش بزرگواران را
 ۱۸. بابتش بزرگواران را
 ۱۹. بابتش بزرگواران را
 ۲۰. بابتش بزرگواران را
 ۲۱. بابتش بزرگواران را
 ۲۲. بابتش بزرگواران را
 ۲۳. بابتش بزرگواران را
 ۲۴. بابتش بزرگواران را
 ۲۵. بابتش بزرگواران را
 ۲۶. بابتش بزرگواران را
 ۲۷. بابتش بزرگواران را
 ۲۸. بابتش بزرگواران را
 ۲۹. بابتش بزرگواران را
 ۳۰. بابتش بزرگواران را
 ۳۱. بابتش بزرگواران را
 ۳۲. بابتش بزرگواران را
 ۳۳. بابتش بزرگواران را
 ۳۴. بابتش بزرگواران را
 ۳۵. بابتش بزرگواران را
 ۳۶. بابتش بزرگواران را
 ۳۷. بابتش بزرگواران را
 ۳۸. بابتش بزرگواران را
 ۳۹. بابتش بزرگواران را
 ۴۰. بابتش بزرگواران را
 ۴۱. بابتش بزرگواران را
 ۴۲. بابتش بزرگواران را
 ۴۳. بابتش بزرگواران را
 ۴۴. بابتش بزرگواران را
 ۴۵. بابتش بزرگواران را
 ۴۶. بابتش بزرگواران را
 ۴۷. بابتش بزرگواران را
 ۴۸. بابتش بزرگواران را
 ۴۹. بابتش بزرگواران را
 ۵۰. بابتش بزرگواران را
 ۵۱. بابتش بزرگواران را
 ۵۲. بابتش بزرگواران را
 ۵۳. بابتش بزرگواران را
 ۵۴. بابتش بزرگواران را
 ۵۵. بابتش بزرگواران را
 ۵۶. بابتش بزرگواران را
 ۵۷. بابتش بزرگواران را
 ۵۸. بابتش بزرگواران را
 ۵۹. بابتش بزرگواران را
 ۶۰. بابتش بزرگواران را
 ۶۱. بابتش بزرگواران را
 ۶۲. بابتش بزرگواران را
 ۶۳. بابتش بزرگواران را
 ۶۴. بابتش بزرگواران را
 ۶۵. بابتش بزرگواران را
 ۶۶. بابتش بزرگواران را
 ۶۷. بابتش بزرگواران را
 ۶۸. بابتش بزرگواران را
 ۶۹. بابتش بزرگواران را
 ۷۰. بابتش بزرگواران را
 ۷۱. بابتش بزرگواران را
 ۷۲. بابتش بزرگواران را
 ۷۳. بابتش بزرگواران را
 ۷۴. بابتش بزرگواران را
 ۷۵. بابتش بزرگواران را
 ۷۶. بابتش بزرگواران را
 ۷۷. بابتش بزرگواران را
 ۷۸. بابتش بزرگواران را
 ۷۹. بابتش بزرگواران را
 ۸۰. بابتش بزرگواران را
 ۸۱. بابتش بزرگواران را
 ۸۲. بابتش بزرگواران را
 ۸۳. بابتش بزرگواران را
 ۸۴. بابتش بزرگواران را
 ۸۵. بابتش بزرگواران را
 ۸۶. بابتش بزرگواران را
 ۸۷. بابتش بزرگواران را
 ۸۸. بابتش بزرگواران را
 ۸۹. بابتش بزرگواران را
 ۹۰. بابتش بزرگواران را
 ۹۱. بابتش بزرگواران را
 ۹۲. بابتش بزرگواران را
 ۹۳. بابتش بزرگواران را
 ۹۴. بابتش بزرگواران را
 ۹۵. بابتش بزرگواران را
 ۹۶. بابتش بزرگواران را
 ۹۷. بابتش بزرگواران را
 ۹۸. بابتش بزرگواران را
 ۹۹. بابتش بزرگواران را
 ۱۰۰. بابتش بزرگواران را

جلايل

حَكِيمًا) اِنِّى لَمُنِزِلٌ مُنْصِفٌ اِيْكَ (وَعَدَكُمْ اللهُ مُعَامَ
كَثِيْرَةً تَاْخُذُ وُثِيْقًا) مِنَ السُّوْحَاتِ (فَجَعَلَ لَكُمْ هٰذِهِ)
غَنِيْمَةً خَيْرًا وَكَفَّلَ يَدِى النَّاسِ عَنْكُمْ) فِى عِيَالِكُمْ
لَمَّا خَرَجْتُمْ وَهَمَّتْ بِهِمُ الْيَهُودُ فَقَالَ اللهُ فِى
قُلُوْبِهِمُ الرُّعْبَ (وَلَا تَكُوْنُ) اِىَّ الْعِجْلَةَ عَطْفٌ عَلٰى
مُقَدَّرِىْ رَاىْ لِنَشْكُرُهُ (اَيُّهَا الْمُؤْمِنِيْنَ) فِى نَصْرِهِمْ
(وَيَهْدِيْكُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيْمًا) اِىَّ طَرِيقَ التَّوَكُّلِ عَلَيْهِ
وَتَفْوِيْضِ اَمْرِ اِلَيْهِ تَعَالٰى (وَالْحَسْرَةُ) صِفَةُ مُعَانِمٍ
مُقَدَّرِىْ سَبْدٍ (لَمْ تَقْدِرُوْا عَلَيْهَا) هِىَ مِنْ فَارِسٍ وَالْوَرْدُ
اَقْدَحَاطُ اللُّبِّهَا) عِلْمُ اَهْلِ اسْتَكُوْنٍ لَكُمْ (وَكَاَنَّ اللهُ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ) اِنِّى لَمُنِزِلٌ مُنْصِفٌ اِيْكَ (وَلَوْ كُنْتُمْ
قَائِلِيْنَ اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِالْحَدِيْثِ) (لَوْ كُنَّا اَكْذَابًا رَسْمًا
يَجِدُوْنَ وِلٰيًّا) يَحْرُسُهُمْ (وَلَا خَيْرَ اِىَّ سُنَّةِ اللهِ) مُصَدِّقًا
مُؤَكَّدًا لِمَا هُوَ مِنْ اَجْمَلِ قَبْلِهِ مِنْ هَرَمَةِ الْكَافِرِيْنَ وَنَصْرٍ
لِلْمُؤْمِنِيْنَ اِىَّ سُنَّةِ اللهِ ذٰلِكَ سُنَّةٌ (الَّتِى قَدْ خَلَبَتْ مِنْ اَزْ
قَبْلُ وَلٰكِنْ جَدَّ لِسُنَّةِ اللهِ سَبْدٌ يَلَاكُ) مِنْهُ (وَهُوَ الَّذِى
كَفَّ اَيْدِيْهِمْ عَنْكُمْ وَاَتَىٰ بِكُمْ عَنْهُمْ بِطَرْنٍ مَكْنً) بِالْحَدِ
(مِنْ بَعْدِ اَنْ اُظْفِرَكُمْ عَلَيْهِمْ) فَاَنْ ثَمَانِيْنَ مِنْهُمْ طَافُوا
بِعَسْكَرِكُمْ لِيَصِيْبُوْا مِنْكُمْ فَاَخَذُوْا وَاَرْقٰى بِهِمُ الرَّسُوْلُ
صَلٰى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَعَفَى عَنْهُمْ وَخَلٰى سَبِيْلَهُمْ فَكَانَ

[illegible]

پیم الفتح

خمس

وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعَكُمْ إِنْ يَبِيعَ تَحِلٌّ لَكُمْ وَرِجَالٌ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ يَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوُّهُمْ فَصَيَّبَكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَقٌ بَغِيرَ عَلَيْهِ لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الَّتِي كَانَتْ عَلَى اللَّهِ لِيُكْسِبَ عَلَيْهَا مَنْ يَكُونُ عَلَى رِسْوَالِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ

جلايل	فتح الرحمن	موضع القرآن
ذَلِكَ سَبَبُ الضَّلَامِ (وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا)	وہست خدا آنچه میکند بینا	اور ہی خدا جو کرتے ہو دیکھنا
بِالْيَاوَةِ السَّادَةِ أَيْ لَمْ يَزَلْ مُتَصِفًا بِذَلِكَ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَيْ عَنِ الْوُصُولِ إِلَيْهِ (وَالْحَمِيَّةُ) مَعْطُوفٌ عَلَى كُفْرِهِمْ (مَعْرَقٌ) مَحْبُوسٌ حَالٌ (أَنْ يَبِيعَ تَحِلٌّ) أَيْ مَكَانُهُ الَّذِي يُحْرَفُ بِهِ عَادَةً وَهُوَ الْحَرَمُ بِدَلِّ الشَّمَالِ (وَلَوْ كَرِهَ جِبَالُ الْمُؤْمِنِينَ وَنِسَاءُ الْمُؤْمِنَاتِ) مَوْجُودُونَ بِمَكَامِهِمُ الْكُفْرَ (لَمْ يَعْلَمُوهُمْ) بِصِفَةِ الْإِيمَانِ (أَنْ تَطَّوُّهُمْ) أَيْ تَقْتُلُوهُمْ مَعَ الْكُفْرِ لَوْ أَدْنَى لَكُمْ فِي الْقَبْرِ بِدَلِّ الشَّمَالِ مِنْهُمْ (فَصَيَّبَكُمْ مِنْهُمْ مَعْرَقٌ) أَنْتُمْ (بَغِيرَ عَلَيْهِ) مِنْكُمْ بِمَوْضِعٍ الْغَيْبَةِ لِلصَّغِيرِ بِتَغْلِيْبِ الْكُفْرِ وَجَوَابُ لَوْ كَانَتْ دُونَ	این کفار تریش آمانند وہاں سے خدا سے باز دہشت شما را از مسجد حرام و باز دہشت قربانی را موقوف افتند از آنکہ برسد بجای خود بر سر شوال و اگر شود می مردان مسلمان و زنان مسلمان کہ نمی دانند این امر اگر نمودی خوف الکی بی سبب است بس سبب شما از ایشان گمانی بغیر است تھیں ہی رو بہ اٹھال متفق ہندی و تھیں عاجلا متفق ہندی و انتہا علم	اور ہی میں جنھوں نے انکار کیا اور وہ کاتم کو ادب الی مسجد اور نیاز کی قربانی کو بند پر ہے نیچے اپنی جگہ تک اور اگر نہ تھے کہ مرد ایمان والے اور کئی عورتیں ایمان والیاں تھیں کہ معلوم ہے بے خطر کہ انکو پس والے عربی دہرائی بے خبری سے فتح را مہر کرد خدا تا در کرد ہرگز اگر خدا رحمت خود چون دشمنان مذکور را اگر از ہم جدا می بودند این ہر دو طرف الست غیبت میگردیم کا طرفان را از عقوبت در دہندہ انکہ کہ معمر کردند کا اول کا دس باوجود انہوں سے ہم پر جوہر در دل خوش خیرت را از جنس غیرت جاہلیت
أَيُّ كَذِبٍ لَكُمْ فِي الْفَتْحِ لَكِنْ لَمْ يُوَدَّ أَنْ يَدْخُلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ كَانُوا مُؤْمِنِينَ لَمْ يَكُورِينَ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ	ای کذب کی ففتح لیکن نہ چاہا کہ خدا رحمت میں سے جسے چاہے اگر از ہم جدا می بودند این ہر دو طرف الست غیبت میگردیم کا طرفان را از عقوبت در دہندہ انکہ کہ معمر کردند کا اول کا دس باوجود انہوں سے ہم پر جوہر در دل خوش خیرت را از جنس غیرت جاہلیت	کہ خدا داخل کرنا ہی اگر ہی میں جسکو چاہے اگر وہ لوگ ایک طرف ہو جائے تو ہم انہیں دلو کی مارفت جب رکھی نہ کروں گے انہیں دلوں کی مارفت کی ضرر ہے
مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ حِينَئِذٍ يَنْتَظِرُ لَكُمْ فِي قُبُورِهِمْ عَذَابًا أَلِيمًا (فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ الْحَمِيَّةَ الَّتِي كَانَتْ عَلَى اللَّهِ لِيُكْسِبَ عَلَيْهَا مَنْ يَكُونُ عَلَى رِسْوَالِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ) فَصَيَّبَكُمْ عَلَى أَنْ يَكُونُوا	میں اہل مکہ حینئذ یانتظر لکم فی قبورہم عذابا الیم انکہ کہ معمر کردند کا اول کا دس باوجود انہوں سے ہم پر جوہر در دل خوش خیرت را از جنس غیرت جاہلیت	بھرا مارا خدا نے اپنی طرف کا چین اپنے بول پر اور مسلمانوں پر

وہاں سے خدا سے باز دہشت شما را از مسجد حرام و باز دہشت قربانی را موقوف افتند از آنکہ برسد بجای خود بر سر شوال و اگر شود می مردان مسلمان و زنان مسلمان کہ نمی دانند این امر اگر نمودی خوف الکی بی سبب است بس سبب شما از ایشان گمانی بغیر است تھیں ہی رو بہ اٹھال متفق ہندی و تھیں عاجلا متفق ہندی و انتہا علم

<p>حکم الجملہ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>		
<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>	<p>جلالین فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ صَالِحًا مِنْ أَنْفُسِنَا وَوَعَدْنَاهُمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ خَلَّلْنَا لَهُمُ لَيْلٍ مِنْ لَيْلِ الْطَّاعَةِ وَالْخَيْرِ فَخَبَّرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِذَلِكَ (وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ) فَلَا تَقُولُوا الْبَاطِلَ فَإِنَّ لِلَّهِ تُجَارَةً بِأَكْبَلِ الْوُطْئِ عَمَّا فِي كَثِيرٍ مِنْ أَمْرٍ الَّذِي تُخْبِرُونَ بِهِ عَلَى خِلَافِ لَوْ أَقْبَعَ قُرَيْبٌ عَلَى الْكَيْفِ فَقَدْ (لَعَنَتْكُمْ) لَعَنَتْكُمْ دُونَ ذَلِكَ السَّبَبِ إِلَى الْبُرْجِ (وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبِيبُ إِلَيْكُمْ أَيْمَانُ وَنِعْمَةٌ حَسَنَةٌ) (فِي قُلُوبِكُمْ وَكَذَّبُوا إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ) اسْتَدْرَكَ مَنْ حَيْثُ لَمْ يَكُنْ مِنَ الْفُطْرَانِ مَنْ حَبِيبَ إِلَيْهِ أَيْمَانُ غَايِرَتْ صِفَتُهُ صِفَةً مَنْ تَقَدَّمَ ذِكْرُهُ (أُولَئِكَ هُمْ) فَيُذَكَّرُ النِّبَاتُ عَنِ الْخَطَابِ (الرَّاشِدُونَ) الثَّابِتُونَ عَلَى دِينِهِمْ (فَضْلًا مِنْ اللَّهِ) مَصْدَرٌ مِنْ صَوَّبٍ يَفْعَلُ الْقَدْرَ أَيْ فَضْلًا وَنِعْمَةً مِنْهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِهِمْ (حَكِيمٌ) فِي إِنْعَامِهِ عَلَيْهِمْ (وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) أَكْثَرُ نَزَلَتْ فِي قِصَّةِ هِيَ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَكِبَ حِمَارًا وَمَرَّ عَلَى ابْنِ أَبِي قَحْطَانَ الْخِمَارِ فَسَدَّ ابْنُ أَبِي قَحْطَانَ فَقَالَ ابْنُ رَوَاحَةَ وَاللَّهِ لَيُؤَلَّ حِمَارِي أَهْلِبُ رِيحًا مِنْ مَشْرِكَ هَذَا بَيْنَ قَوْمِي مَا ضَرَبَ بِالْأَيْدِي وَالنِّعَالِ وَالسَّعْفِ (أَقْسَمُوا) جَمَعَ نَظَرَ إِلَى الْمَعْنَى كُنْ كُلَّ كَانَتْ جَمَاعَةً وَفِي أَفْئِدَتِكُمْ (وَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا) تَبَيَّنَ نَظَرُ إِلَى الْفُطْرَانِ (فَإِنْ بَعَثَ) تَعَدَّتْ (أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ) تَبَيَّنَ نَظَرُ إِلَى الْفُطْرَانِ (فَإِنْ بَعَثَ) تَعَدَّتْ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>
<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>	<p>وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِمَّا نَزَّلْنَا بِهِ مِنَ الْكِتَابِ لَكُنَّ لَهُ حُتُوبًا وَأَنْتُمْ تُكَذِّبُونَ إِنَّكُمْ كُفَرْتُمْ بِالْقُرْآنِ وَالْعَصِيانِ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ فَضْلًا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمًا وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ وَإِنْ كَانَتْ أَفْئِدَتُكُمْ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ أَقْسَمُوا فَأَصْلَحُوا أَبَدِيًّا فَإِنْ بَعَثَ أَحَدُهُمْ عَلَى الْأَشْكَرِ فَقَاتِلُوا الَّتِي تَبْعِي حَتَّى تَقْتُلَ</p>

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرائن
<p>کثیر بخلافه بالفسق منهم فلا تهم فيه في نحو ما يظهر منهم (ولا تجسسوا) حذف منه احد التائين لا تدعوا عورات المسلمين ومعاشرهم بالبحر عنها (ولا يعتب بعضكم بعضا) لا يدركه شيء يكرهه وان كان فيه (ايحبه) حذف كم ان ياكل لحم اخييه ميتا (بالتحقيق والشديد) لا يحسن به (فكرهتموه) اي فاعتبائه في حياته كاكل لحمة بعد مماته وقد عرض عليكم الثاني فكرهتموه فاكروا الا ورايقوا الله (اي عقابه في الاغتيا ب) ان تقولوا منه (ان الله تواب) قابل توبة التائبين (رحيم) بهم (يا ايها الناس) انا خلقناكم من ذكر وانثى (ادم وحواء) (وجعلناكم شعوبا) جمع شعب بفتح الشين وهو اعلى طبقات النسب (وقبائل) هي دون الشعوب وبعد هذا العباد ثم البطون ثم الافراد ثم الفطاة اخرها مثلا خزيمه شعب كنانة قبيلة دريش عمان يكسر العين قصي بطن هاشم فخذ العباس فضيلة لتعارفوا حذف منه احدى التائين اي يعرف بعضكم بعضا لا لتفاخر واعلوا النسب وانما الفخر بالتقوى (ان اكرمكم عند الله اتقاكم) ان الله عليه بكم (خبري) يواطئكم (قالت) لا عرب (نفر من بني) اساء (امساك) منكم فاقولوا (قل) انكم لم تؤمنوا</p>	<p>و جاسوسي كنيد تو غيب كنند بعض شما بعض را رايو دوستي دارد کسی از شما که بخود برادر خود که مرده باشد بش تنفر نشود لذوي و برتر سيد از خدا بر آينه خدا توبه پذيرنده مهربان است اي مردمان پرهيزگار ما آفريدیم شما را از اين يك مرد و يك زن و شختم شما را جاعلها و قبيلها تا بگيرد شما را شيوه مرد تقوی</p>	<p>اور بجهت تمولو کسما اور بد نگویند هیچی بیک دوسر کو بها خوش گنایان زمین کیس که کاه و گنایان اپنے بھائی کا جو مرده ہو شو گھن آئے تم کو اور در غر پر واحد ہے بشک اندھ صاف کرنا ولاہر شربان ایہ آدمیوں نے تم کو بنا یا ایک زلیکا کا اور رکھیں تمھاری ذاتیں اور گو میں تا پس کیہ بچان ہو مقرر عزت اللہ کی بیان ایسی بڑی ہو اور سبب اللہ بجانہی خود دارف کچھ ہیں گوارہ اور زبان ہر زبان سے ہم ایمان لائے تو کہ تم ایمان نہیں لائے</p>

چشم الحجاب	وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ	چشم الحجاب
خمس	وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ قُلْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِلَّا سَلَامٌ بِاللَّهِ يُمَنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْكُمْ لِلْإِيمَانِ لَكُمْ صَافِيَةٌ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ عَاظِمُونَ	خمس
عاشه	وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا	عاشه
جلالین	وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا	جلالین
فتح الرحمن	وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا	فتح الرحمن
موضع القرآن	وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا	موضع القرآن

وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

فردا، پنج زاده ازین - مستقیم برای سوال و طلب زیاده است ای زیاده کن در بعضی روایات آمده که جهنم طلب زیاده کند مانند اینکه رسای العرش قدم خود در وید انگاه گوید و درین نقطه قط
ای بس بکس و از طلب زیاده ناله نماید ۱۲ خطیب فعلی تو بدی است - دست را بیه نقطه بردار و درون او خالی بدار تا تو درون حمت بشکست و دیگر نقطه بد را با حباب - غبار است که از تن بی آبی سود
جود بدین مردم و در ایامی از اول سوره مکه میباید هم سابقه را اینجا در فرمودند که ساحتی قوی و ماضیه را بقول خود گفت ایامه خطیب

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>لَا تَدْرِي أَيُّ السَّاعِ (يَوْمُ الْخُرُوجِ) مِنَ الْقُبُورِ وَأَصْبَحَ يَوْمَئِذٍ مَفْقَدًا لِمَن يَعْمَلُونَ عَاقِبَةُ تَكْلِيفِهِمْ أَنَا خُنْ حَيٍّ وَمَيِّتٍ وَاللَّيْلُ الْمَصِيرُ يَوْمٌ بَدَلُ مَنْ يَوْمَهُ وَمَا بَيْنَهُمَا غَيْرُ رَاضٍ (تَشَقُّقٌ) يَتَخَفِيفُ الشَّيْنِ وَتَسْتَبْدِلُهَا بِأَذْغَامِ النَّاءِ الثَّانِيَةِ فِي الْخَصْلِ فِيهَا (الْأَرْضُ عَنْهُمْ سَرَّاعًا) جَمْعُ سَرَّاعٍ حَالٌ مِنْ مَقْدَرٍ أَرَى فَيَخْرُجُونَ مُسْرِعِينَ (ذَلِكَ حَشَرٌ عَلَيْكَ يَسِيرٌ) فِيهِ فَضْلٌ بَيْنَ الْمَوْصُوفِ وَالصِّفَةِ مُتَعَلِّقٌ بِهَا الْإِخْتِصَاصُ وَهُوَ لَا يَصْرُفُ ذَلِكَ إِشَارَةٌ إِلَى مَعْنَى لَحْشِرِ الْمُخْبِرِ عَنْهُ وَهُوَ الْأَخْيَاءُ بَعْدَ الْفَنَاءِ وَالْجَمْعُ لِلْعَرْضِ وَالْحَسَابِ (نَحْنُ أَعْلَمُ مَا يَقُولُونَ) أَيْ كُنَّا قَرِيبِينَ (وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ) جَبَّارُهُمْ عَلَى الْإِيمَانِ وَهَذَا قَبْلَ الْأَمْرِ بِالْجِهَادِ (فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعَبِيدَهُ سَوَّالِدَارًا وَهُمْ الْمُؤْمِنُونَ) مَكِيدٌ وَسُتُونٌ أَيْ</p>	<p>روز برآمد ایشان است بر آفتابا نیم دی نیم دی برانیم و بسوی ما از زمین از زمین برودن آید شد این بر آفتاب است آسان برآ ما را دینیم آنچه میگویند و نیستی تو بر ایشان قهر کننده بیش بنده بقرآن هرگز آید سید از وعده عذاب من چون سید سوره زاریات کی شد و کن شفت آیت بنام خدای بخشایند مهربان قتل یارهای برگنده کنند و خاک و جز آن را برآوردی بر من دردی بپوشم با بر دای بردارنده بار آید نیم سبب است یاری روان سبب سبب است یاری روان نیم سبب است یاری روان نیم سبب است یاری روان</p>	<p>تعلیل برین است هم حلاله من اور مارنه بین اور بین مکن پیچید بدن برین چکر نعل برین به دورنی چرا که چکر نام کوستان ہی ما را دینیم آنچه میگویند و نیستی تو بر ایشان قهر کننده بیش بنده بقرآن هرگز آید سید از وعده عذاب من چون سید سوره زاریات کی شد و کن شفت آیت بنام خدای بخشایند مهربان قتل یارهای برگنده کنند و خاک و جز آن را برآوردی بر من دردی بپوشم با بر دای بردارنده بار آید نیم سبب است یاری روان سبب سبب است یاری روان نیم سبب است یاری روان نیم سبب است یاری روان</p>

<p>تالیف اللہ علیہ عشر</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>نسخ احسن</p>	<p>جلا لیں</p>
<p>اگر رکھا اُسے نشان اُن کو گون کو جو در نے بہن دیکھ کی با سے اور نشان ہی موسیٰ کے حال میں جب بھجا چنے ہسکو فرعون پاس دیکر شہد کھلی بھرا سنے منہ مورا اپنے زور پر اور بولا یہ جادو گری یاد نہ لے بھرا بکرا اپنے ہسکو اور کئے شکر کو کو بھر چینک اُن کو در پاشی اس پر آلا لاشہا اور نشان ہی عاد میں جب بھی چنے اُن پر باؤ بے خبر نہ نہیں چھوڑتی ہی کوئی چیز جن مذہبی مگر گروا لے اسکو جیسے چورا نشان ہی نمود میں جب کہا اُن کو برو ایک دفت تگ بھرا شہادت کرنے لگے اپنے بھرا بکرا انکو کرا کے نے اور دے دیکھتے تھے بھرا سکے کہ اُنھیں</p>	<p>اور اُسے نشان اُن کو گون کو جو در نے بہن دیکھ کی با سے اور نشان ہی موسیٰ کے حال میں جب بھجا چنے ہسکو فرعون پاس دیکر شہد کھلی بھرا سنے منہ مورا اپنے زور پر اور بولا یہ جادو گری یاد نہ لے بھرا بکرا اپنے ہسکو اور کئے شکر کو کو بھر چینک اُن کو در پاشی اس پر آلا لاشہا اور نشان ہی عاد میں جب بھی چنے اُن پر باؤ بے خبر نہ نہیں چھوڑتی ہی کوئی چیز جن مذہبی مگر گروا لے اسکو جیسے چورا نشان ہی نمود میں جب کہا اُن کو برو ایک دفت تگ بھرا شہادت کرنے لگے اپنے بھرا بکرا انکو کرا کے نے اور دے دیکھتے تھے بھرا سکے کہ اُنھیں</p>	<p>اور اُسے نشان اُن کو گون کو جو در نے بہن دیکھ کی با سے اور نشان ہی موسیٰ کے حال میں جب بھجا چنے ہسکو فرعون پاس دیکر شہد کھلی بھرا سنے منہ مورا اپنے زور پر اور بولا یہ جادو گری یاد نہ لے بھرا بکرا اپنے ہسکو اور کئے شکر کو کو بھر چینک اُن کو در پاشی اس پر آلا لاشہا اور نشان ہی عاد میں جب بھی چنے اُن پر باؤ بے خبر نہ نہیں چھوڑتی ہی کوئی چیز جن مذہبی مگر گروا لے اسکو جیسے چورا نشان ہی نمود میں جب کہا اُن کو برو ایک دفت تگ بھرا شہادت کرنے لگے اپنے بھرا بکرا انکو کرا کے نے اور دے دیکھتے تھے بھرا سکے کہ اُنھیں</p>	<p>وَالْإِسْلَامَ أَيُّهُمْ مَصْدِقُونَ يَقُولُ بَعْضُهُمْ عَلَيْهِمْ الطَّاعَاتِ (وَبَرَكْنَا فِيهَا) بِعَدْلٍ هَلَاكُ الْكَافِرِينَ (آيَةُ) عَلَامَةٍ عَلَى هَلَاكِهِمْ (لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ) فَلَا يَفْعَلُونَ مِثْلَ فَعْلِهِمْ (وَفِي مُوسَى) يَسْطُو عَلَيْهَا التَّعْنِ وَجَعَلْنَا فِي قِصَّةِ مُوسَى آيَةً (إِذَا أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ) مُتَكَلِّمًا (إِلَاسُلَاطَانِ مُبِينٍ) بِحُجَّةٍ وَاجِزٍ (فَتَوَلَّى) أَعْرَضَ عَنِ الْإِيمَانِ (بِرُكْنِهِ) مَعَ جُنُودِهِ لَهُ كَالرُّكْنِ (وَقَالَ لَمُوسَى) هُوَ سَاحِرٌ وَجُنُودُهُ فَأَخْلَا وَجُنُودُهُ فَبَدَّ نَاهُمْ طَرَحْنَاهُمْ (فِي أَلِيمِ) الْبَحْرِ فَعَرَفُوا (وَهُوَ) أَنَّى فِرْعَوْنُ (مُؤَلِّمٌ) آيَةُ عَمَّا يَكْفُرُ عَلَيْهِمْ مِنْ تَكْذِيبِ الرُّسُلِ وَدَعْوَى الرُّبُوبِيَّةِ (وَفِي) إِهْلَاكِ (عَادٍ) آيَةً (إِذَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الْهَاجِ الْعَقِيمَ) هِيَ اللَّيْثُ الْخَافِرُ فِيهَا كَنَاهُ الْخَلْطُ الْمَطْرُوكُ تَلَفُ الشَّجَرِ وَهِيَ الْبُورُ مَا تَدْرُسُ شَيْءٌ نَفْسٍ أَوْ مَالٍ (أَنْتَ عَلَيْهِ) أَلْجَعَلْتَهُ كَالرَّمِيمِ) كَالْبَالِي الْمُنْقَتِ (وَفِي) إِهْلَاكِ (مُؤَدٍّ) آيَةً (إِذْ قِيلَ لَهُمْ) بَعْدَ عَقْرِ النَّاقَةِ (مَتَعُوا حَتَّى جُنَاحُ) أَيُّ إِلَى نَقْضِ الْحَالِ كَمَا فِي آيَةِ مَتَعُوا وَيَا كَرَمًا لَكُمُ الْيَاكُمُ (فَعَتُوا) تَكَبَّرُوا (عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ) أَيُّ عَنْ مِثَالِهِ (فَأَخَذَهُمُ الصَّاعِقَةُ) بَعْدَ مَضِيِّ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ أَيْ الصَّيْحَةُ الْمُهْلِكَةُ (وَهُمْ يَنْظُرُونَ) أَيْ إِلَهُ سَارٍ (فَاسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ) أَيُّ مَا قَدَّرَ وَاعْلَى الْبُحُوضِ</p>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالطُّورِ وَكِتَابٍ مَسْطُورٍ فِي رَقٍّ مَنُشُونٍ وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>عَلِي هَذَا الْقَوْلِ طَعْنَانَهُمْ (فَقَوْلَهُ) أَعْرَضَ عَنْهُمْ فَمَا كُنْتُ بِمَكُومَةٍ) لَا تَكُ بِطَعْنِهِمُ الرِّسَالَةَ (وَذَكَرَ عِظَابَ الْقُرْآنِ) فَإِنَّ الذِّكْرَ يَنْتَفِعُ الْمُؤْمِنِينَ (مِنْ عِلْمِ اللَّهِ تَعَالَى أَنَّهُ يُؤْمِنُ) وَمَا خَلَقْتُ الْإِنْسَانَ وَلَا أُنْثَى إِلَّا لِيَعْبُدُونِي (وَأَكْفَى بِنَافِي ذَلِكَ عَدِيمَ عِبَادَةِ الْكَافِرِينَ) لَا تَكُ لِنَافِيهِ كَيْلُزْمَرٍ وَجُودُهَا كَمَا فِي قَوْلِكَ بَرِّتْ هَذَا الْقَلَمَ وَكُتِبَ بِهِ فَإِنَّكَ قَدْ كُتِبَ بِهِ (مَا أَرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ) لِيُؤْكَلُوا مِنْهُمْ وَغَيْرِهِمْ (وَمَا أَرِيدُ أَنْ يَطْعَمُونَ) وَلَا أَنْفُسُهُمْ عِزْمَرٍ (أَنَّ اللَّهَ هُوَ الرِّزْقُ ذُو الْقُوَّةِ لِلَّتَيْنِ) الشَّدِيدُ (فَإِنَّ) لَإِلَٰهَ يَنْظُرُ أَنْفُسَهُمْ بِالْكَافِرِينَ أَهْلَ مَكَّةَ وَغَيْرِهِمْ (ذُنُوبًا) ضَعِيبًا مِنَ الْعَذَابِ (مِنْ ذُنُوبٍ) ضَعِيبٍ (أَصْحَابِهِمْ) أَهْلَ الْكَافِرِينَ قَبْلَهُمْ (فَلَا يَسْتَعْمِلُونَ) بِالْعَذَابِ (أَنْ أَخْرَجْتَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ) (فَوَيْلٌ) شَدِيدَةً عَذَابٍ (لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ) فِي (يَوْمِهِمُ) الَّذِي يُوعَدُونَ (هَآئِي) يَوْمَ الْقِيَامَةِ</p> <p>سُورَةُ الطُّورِ مَكِّيَّةٌ تِسْعٌ وَأَرْبَعُونَ آيَةً بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالطُّورُ أَيُّ الْجَبَلِ الَّذِي كَلَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ مُوسَى وَكَتَابَتْهُ بِسُطُورٍ فِي رَقْمٍ مَشْهُورٍ أَيْ التَّوْحِيدِ أَوِ الْقُرْآنِ (وَالْبَيْتِ الْعَمُومِ)</p>	<p>بسم ہدی باز کش از این بیتی تو طاعت کرده شدی و بندہ چرا کہ تو را از این سوئی و بندہ و یا فرستاد من و انس را از این سو بسم الله الرحمن الرحيم الطور اي الجبل الذي كلم الله عليه موسى وكتابتها بسطور في رقم مشهور اي التوحيد او القرآن (والبيت العموم)</p> <p>نمی خواهم از اینان رزق را یعنی و از من و می خواهم که مرا طعام دهند بر آنکه خدا چون است رزق دهنده چرا او نه توانی زور آوردن بر من آیا مرا کهستم کرده ایند کشتن من بسم الله الرحمن الرحيم فصيب است یعنی از عقوبت یا مان گذشت این پس باید که بسم الله الرحمن الرحيم کافران را از این روزان داده می شود سوره طور کی است و آن چهل و نوبت بسم خداي بخشاينده مهربان و هم کوه طور و هم کتاب تو کاغذ کثیف ده یعنی توبت یا تو که و هم کجاء تصور یعنی کجاء در کجاء</p>	<p>سو تو هست آنکی طرف سے اب تجھ پر نہایت اُٹھتا اور سمجھتا رہا کہ تجھ کا کلام آج ہی ایسا والوں کو اور میں نے بنائے جن اور تھی سو اپنی بندگی کو۔ میں نہیں چاہتا اُن سے روزیہ اور نہیں چاہتا کہ مجھ کو کھلا دیں اے جی جی وہی جی روزی دینے والا زور اور مضبوط سو اُن گنہگاروں کا یہی دُول ہی جیسے دُول پڑا اُن کے سرخچوں کا سواب تجھ بسم الله الرحمن الرحيم شکروں کو اُن کے اُس دن سے جب کہ اُن سے وعدہ ہی سورت طور کی یہ انجاس آیت کی شروع اللہ کے نام سے جو بہت مہربان نہایت بخشنده والا قسم ہی طور کی اور کلھی کتاب کی کثیف کاغذ کا ورق ہیں و اور کجاء و کجاء تصور یعنی کجاء در کجاء</p>

قریب یعنی قرابت یا قرآن۔ یا مادر از کہ با بچہ در لوح محفوظ نوشته شده و بر روی تقدیر منقوش و مجاز بود و در لوحی که از نزد کسب است لا محققینے خود در آن سن ۱۹۰۰ بچہ در کمال سیم یا ششم یا ہفتم مقام تہ کعبہ ہر روز و اوقات آن می کنند و ما را نمی گذارند ہفتاد ہزار فرشتہ کہ خود می کنند بسوی او ہمیشہ بچہ نسبت این ان ما را دیگر می میدادند

جلايلين	فتح الرحمن	موضح القرآن
وَيَقَالُ لَهُمْ أَكَلُوا وَأَشْرَبُوا هُنَا حَالًا أَمْ مَثَلِينَ	خوردند و نوشيدند گویا	آنها و او پدرش نوشیدند
(بِمَا) الْبَاءُ سَبَبِيَّةٌ كُنْتُمْ تَكْمُلُونَ الْمُتَكَلِّمِينَ حَالًا	بسبب آنکه میگویدید تممید زده	بسیب آنکه میگویدید تممید زده
مِنَ الظَّاهِرِ الْمُسْتَكِينِ فِي قَوْلِهِ فِي جَنَاتٍ (عَلَى السَّرِّ مَصْفُوفٍ	برخیزند بهر بار که میگردند	برخیزند بهر بار که میگردند
بَعْضُهُمْ إِلَى جَنْبِ بَعْضٍ وَنُزُوجُهُمْ) عَظُفٌ عَلَى	و شدند کنین ایشانرا	و شدند کنین ایشانرا
جَنَاتٍ أَمْ قَرَانَهُمْ (يُجُورُ عَنْهُمْ) عِظَامُ أَكْثَرِهِمْ حَسَاكُمَا	بجوران کنند و چشم	بجوران کنند و چشم
(وَالَّذِينَ لَمْ يُولَدُوا) مُبْتَلًى (وَأَبْعَثْنَاهُمْ) مَعْطُوفٌ عَلَى لَمْ يُولَدُوا	و آنانکه ایمن آوردند و بر ایشان	و آنانکه ایمن آوردند و بر ایشان
(ذُرِّيَّتَهُمْ) الصَّغَارُ وَالْكِبَارُ (بِإِيمَانٍ) مِنَ الْكِبَارِ وَمِنْ	اولاد ایشان در ایمان	اولاد ایشان در ایمان
أَكْبَارٍ فِي الصَّغَارِ وَالْخَبَرُ (الْحَقَائِبُ) ذُرِّيَّتُهُمْ (لَمْ يَكُنْ	برسانیم بدیشان اولاد ایشانرا	برسانیم بدیشان اولاد ایشانرا
فِي لَبَنَةٍ فَيَكُونُونَ فِي ذُرِّيَّتِهِمْ وَإِنْ لَمْ يَعْمَلُوا بِعَمَلِهِمْ	و نقصان کنین ایشانرا	و نقصان کنین ایشانرا
تَكْرِمَةً لِلْآبَاءِ بِاجْتِمَاعِ الْأَوْلَادِ إِلَيْهِمْ (وَمَا لَكُنَّا لَهُمْ	از جزای حق ایشان چیزی	از جزای حق ایشان چیزی
فِيهِ إِلَّا دَمٌ وَكَبِيرٌ هَانُصَيْنَا لَهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ) زَانِدَةٌ (شَيْءٌ	هر مردی با آنچه عمل کرد	هر مردی با آنچه عمل کرد
بَنَادٍ فِي عَمَلِهِ الْأَوْلَادُ (كُلُّ أَمْرٍ عَمَّا كَسَبَ) عَمَلٌ مِنْ خَيْرٍ أَوْ	در گرو ما باشد	در گرو ما باشد
شَرٍّ (وَيَجِبُ) مَرْهُونٌ يُؤْخَذُ بِالْأَشْرِ وَشَجَارِي بِالْخَيْرِ	و بی در پی عطا کنیم ایشان را میوه	و بی در پی عطا کنیم ایشان را میوه
(وَأَمْدٌ نَاهُهُمْ) زِدْنَاهُمْ فِي وَقْتٍ بَعْدَ وَقْتٍ (بِفَالِهِ	و گوشتی از جنسی که طلب کنند از	و گوشتی از جنسی که طلب کنند از
وَكَيْفٍ مَتَابِشُهُونَ) وَإِنْ لَمْ يَصْخُوا بِطَلَبِ (بَيْنَانِ) (وَيَنْتَهِ	آنجا ساله مشرب میگردند و در سیرت	آنجا ساله مشرب میگردند و در سیرت
مُعْطَاوُونَ بَيْنَهُمْ (فِيهَا) أَيْ الْجَنَّةُ (كَاسًا) خَمْرًا لَا	میپوشد گوشتی بشده و او بره کاری	میپوشد گوشتی بشده و او بره کاری
أَعُوقِبُهَا) أَيْ بِسَبَبِ شَرِّهَا يَفْعَلُهُ بَيْنَهُمْ (وَكَيْفَ تَأْتِيهِمْ	و آمد و شد کنند حوالی ایشان	و آمد و شد کنند حوالی ایشان
بِهَ يَكْفِيهِمْ خِلَافَ خَمْرِ الدُّنْيَا (وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ) (لَا يَمُرُّ	نوجوانانی چند از این دنیا گویا آن	نوجوانانی چند از این دنیا گویا آن
عِلْمَانٌ) أَرْقَاهُ (لَهُمْ كَانَتْهُمْ) حَسَنًا وَنَظَافَةً (لَوْ لَوْ	و جوانان خردوارند	و جوانان خردوارند
مَكُونُونَ) مَصْنُوعُونَ فِي الصَّدْفِ لَا تَلَفٌ فِيهَا أَحْسَنُ مِنْهُ	در برده نهان اند	در برده نهان اند
فِي غَيْرِهَا (وَأَقْبَلُ عَصَمٌ عَلَى عِضِّ بَسَاءٍ لَوْ) (يَسَاءُ الْعَصَمُ	و روی آورده بعضی ایشان را	و روی آورده بعضی ایشان را

قال في الطب
ع عشر

بعضكم اكانوا عليه وما وصلوا اليه فلذلك ولا اعتراضا
 بالنعمة (قالوا) ايماء الى علة الوصول (انا كنا قبل في اهلنا)
 في الدنيا (مستغنيين) حائضين من عذاب الله (من الله)
 عيسا) بالمغفرة (وقانا عذاب السموم) اي النار
 لان حولها في المسام (قالوا ايماء ايضا) انا كنا من قبل
 اي في الدنيا (نادعوه) اي تعبدوه ووجد بن (الله)
 بالكسر استبينا فان كان تعليل المعنى وبالفخر
 تعليل لفظا (هو البر) المحسن الصادق في وعده (الله)
 العظيم الرحمة (فذكر) دم على تل دير الشرايين ولا ختم
 عنه بقولهم لك كما هو مجنون (كأنت بركة ربك)
 اي انعاما عليك (بيكاهن) خبريا (ولا مجنون)
 معطوف عليه (امر بل) يقولون (هو شاعر)
 نارتض به رب المنون (حوادث الدهر فيها احوال)
 من الشعراء (قل ترضون) هلاكي (فاني معكم المنون)
 هلاككم فعابوا بالسيف يوم يدروا ان يرضوا
 (امر تامرهم احلامهم) عقولهم (بهذا) اي قولهم
 له ساحر كما هو شاعر مجنون (امر تامرهم يدرك)
 (امر بل) هم قوم طاعون (بعينهم) (ام يقولون)
 نقول (اختلق القرآن لم يحثكم) (بل لا يؤمنون)
 اسينكارا فان قالوا اختلقه (فليأتوا بحديث)

موضع القرآن	فتح الرحمن
<p>۱ بولے ہم تھے اپنے گھر میں:</p> <p>۲ نہ تھے رہتے چچا اکیلا اللہ نے</p> <p>۳ ہم پر اور بچایا ہمارے گھر کے</p> <p>۴ ہم آگ سے</p> <p>۵ بکارتے تھے ہمارے گھر میں ہی</p> <p>۶ نیک سوکھم والا</p> <p>۷ اب تو سبھی</p> <p>۸ کہ تو اپنے رب کے فضل سے</p> <p>۹ برونوں والا نہیں نہ دیوانہ</p> <p>۱۰ کہا کہتے ہیں یہاں عربی</p> <p>۱۱ ہم راہ دیکھتے اسپر گردش زمانے کی</p> <p>۱۲ تو کہتے راہ دیکھو کہیں بھی تمھارے ساتھ</p> <p>۱۳ راہ دیکھنا ہوں</p> <p>۱۴ کہا اسی عقلیں بھی دکھاتی ہیں اگے</p> <p>۱۵ پاورے لوگ خسرات برہین پاکھتے</p> <p>۱۶ یہ بات بنا لایا کوئی نہیں برا کہو</p> <p>۱۷ چرچا ہے لے آؤں کوئی بات</p>	<p>۱ خود</p> <p>۲ غصہ ہرانیہ ماہیں ازین درین اہل</p> <p>۳ ترسانک بودیم بس نفرت فراوان وادار</p> <p>۴ ونگاہ داشت ما از عذاب باورگرم</p> <p>۵ ہرانیہ ماہیں ازین درین اہل</p> <p>۶ عبادت میکردیم اور ہرانیہ اوست</p> <p>۷ احسان کنندہ ہرمان</p> <p>۸ پس ما جو بندہ ہستیم</p> <p>۹ کہ مہربانی تو بفضل برادر کار خود</p> <p>۱۰ کاہن و دیوانہ</p> <p>۱۱ بلکہ میگویند شاعر است</p> <p>۱۲ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۳ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۴ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۵ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۶ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۷ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۸ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۱۹ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۰ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۱ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۲ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۳ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۴ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۵ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۶ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۷ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۸ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۲۹ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p> <p>۳۰ انتظار رکشتم در حق او حلاوت</p>

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

[illegible]

[illegible]

فوقه پس که از این ایام آن مضبوط بدان کردمش و بس بنگهداشت حدیثی تا ای الحقرت راصلی افتد علیه وسلم از بد اندیشه اینان هلاک ساخت ایشان را بر روز بدر کرام

<p>قالوا للجم خمس عشر</p>	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْجَمُّ إِذَا هَوَىٰ ۖ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۚ وَمَا يَطُوعُ عَيْنُ الْهَوَىٰ ۚ إِنَّ هُوَ إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ عَلَيْهِ الْقَوَىٰ ۚ ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ۚ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۚ وَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۚ فَأَقْبَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَدْنَىٰ ۚ مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۚ أَفَتَمَارُونَهُ عَلَىٰ سَائِرِ</p>						
<p>موضع القرآن بسم الله الرحمن الرحيم والجم اذا هوى ما ضل صاحبكم وما غوى وما يطوع عين الهوى ان هو الا ذو جنح محيط عليه القوى ذو ميرة فاستوى وهو بالافق الاعلى ثم دنا فتدلى وكان قاب قوسين او ادنى فااقبى الى عبده ما ادنى ما كذب الفؤاد ما راى افتمارونه على سائر</p>	<table border="1"><thead><tr><th data-bbox="360 524 672 583">جلايل</th><th data-bbox="672 524 969 583">فتح الرحمن</th><th data-bbox="969 524 1605 583">موضع القرآن</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="360 583 672 2142"><p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْجَمُّ إِذَا هَوَىٰ ۖ غَابَ ۚ (مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ) مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَنْ حُرُوفِ الْهَدَايَةِ (وَمَا غَوَىٰ) مَا لَا يَسَّ الْفِي وَهُوَ حَاضِرٌ مِنْ اعْتِقَادِ فَاسِدٍ (وَمَا يَطُوعُ) يُطَاعُ بِأَيْتِكُمْ بِهِ (عَيْنُ الْهَوَىٰ) هَوَىٰ نَفْسُهُ (إِنْ) مَا (هُوَ) إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (الْبَرَّةُ) عَلَيْهِ (أَيُّهَا) مَلَكُ (شَدِيدُ الْقُوَىٰ) ذُو مِرَّةٍ ۚ (قُوَىٰ) وَشِدَّةٍ أَوْ مِنْظَرٍ حَسَنِ أَيْ جَبْرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ (فَاسْتَوَىٰ) اسْتَقَرَّ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ۚ (أَفُقُ) السَّمَاءِ أَيْ غِنْدَ مَطْلَعِ مَلَكٍ صُورَةٍ تَرَىٰ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَرَاكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ لِحَرَاءٍ قَدْ سَدَّ الْأُفُقَ إِلَى الْمَغْرِبِ فَخَرَّ غَشِيَةً عَلَيْهِ وَكَانَ قَدْ سَأَلَهُ أَنْ يُرِيَهُ نَفْسَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَأَوَاعِدَهُ بِحَرَاءٍ فَأَرَىٰ جَبْرِيْلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُ فِي صُورَةٍ الْكَامِنِينَ (ثُمَّ) دَنَىٰ ۚ (قَرَبَ مِنْهُ) (فَتَدَلَّىٰ) رَاكِدًا فِي الْقَرَبِ (كَانَ) مِنْهُ (قَابَ) قَدَرِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۚ مِنْ ذَلِكَ حَتَّىٰ أَفَاقَ وَكَانَ رَوَعَهُ (أَفَاقَىٰ) (إِلَى الْعَبْدِ) جَبْرِيلَ (مَا أَدْنَىٰ) (مَا أَوْخَىٰ) (هُوَ) جَبْرِيلُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يَكُنْ إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (ثُمَّ) (مَا كَذَبَ) بِالْخَفِيفِ وَالتَّشْدِيدِ لَكَ الْفُؤَادُ (فُؤَادُ) النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (مَا رَأَىٰ) بِبَصَرِهِ مِنْ صُورَةٍ خَيْرَ (أَفَتَمَارُونَهُ) تَجَادَلُونَهُ وَتُعْلِنُونَهُ (عَلَى سَائِرِ)</p></td><td data-bbox="672 583 969 2142"><p>بسم خداي بخت اينده هر ايان و الجم اذا هوى غاب صاحبكم محمد عليه السلام عن حروف الهداية وما غوى ما لا يسس الف في وهو حاضر من اعتقاد فاسد وما يطوع يطاع بايتكم به عين الهوى هو نفسة ان ما هو الا ذو جنح محيط البرة عليه ايها ملك شديد القوى ذو ميرة قوى وشدة او منظر حسن اي جبر عليه السلام فاستوى استقر وهو بالافق الاعلى افق السماء اي غند مطلع ملك صورة تراه التي خلق عليها فراكه النبي صلى الله عليه وسلم وكان لحرارة قد سد الافق الى المغرب فخر غشيتا عليه وكان قد ساله ان يريه نفسه على صورته التي خلق عليها فواعده بحراء فأراه جبريل عليه السلام له في صورة الكامينين ثم دنا قرب منه فتدلى راكدا في القرب كان منه قاب قدر قوسين او ادنى من ذلك حتى افاق وكان روعه افاقى الى العبد جبريل ما ادنى ما اوحى هو جبريل النبي صلى الله عليه وسلم ولم يكن الا ذو جنح محيط ثم ما كذب بالخفيف والتشديد لك الفؤاد فؤاد النبي صلى الله عليه وسلم ما راى ببصره من صورة خير افتمارونه تجادلونه وتعلنونه على سائر</p></td><td data-bbox="969 583 1605 2142"><p>موضع القرآن بسم الله الرحمن الرحيم والجم اذا هوى ما ضل صاحبكم وما غوى وما يطوع عين الهوى ان هو الا ذو جنح محيط عليه القوى ذو ميرة فاستوى وهو بالافق الاعلى ثم دنا فتدلى وكان قاب قوسين او ادنى فااقبى الى عبده ما ادنى ما كذب الفؤاد ما راى افتمارونه على سائر</p></td></tr></tbody></table>	جلايل	فتح الرحمن	موضع القرآن	<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْجَمُّ إِذَا هَوَىٰ ۖ غَابَ ۚ (مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ) مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَنْ حُرُوفِ الْهَدَايَةِ (وَمَا غَوَىٰ) مَا لَا يَسَّ الْفِي وَهُوَ حَاضِرٌ مِنْ اعْتِقَادِ فَاسِدٍ (وَمَا يَطُوعُ) يُطَاعُ بِأَيْتِكُمْ بِهِ (عَيْنُ الْهَوَىٰ) هَوَىٰ نَفْسُهُ (إِنْ) مَا (هُوَ) إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (الْبَرَّةُ) عَلَيْهِ (أَيُّهَا) مَلَكُ (شَدِيدُ الْقُوَىٰ) ذُو مِرَّةٍ ۚ (قُوَىٰ) وَشِدَّةٍ أَوْ مِنْظَرٍ حَسَنِ أَيْ جَبْرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ (فَاسْتَوَىٰ) اسْتَقَرَّ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ۚ (أَفُقُ) السَّمَاءِ أَيْ غِنْدَ مَطْلَعِ مَلَكٍ صُورَةٍ تَرَىٰ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَرَاكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ لِحَرَاءٍ قَدْ سَدَّ الْأُفُقَ إِلَى الْمَغْرِبِ فَخَرَّ غَشِيَةً عَلَيْهِ وَكَانَ قَدْ سَأَلَهُ أَنْ يُرِيَهُ نَفْسَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَأَوَاعِدَهُ بِحَرَاءٍ فَأَرَىٰ جَبْرِيْلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُ فِي صُورَةٍ الْكَامِنِينَ (ثُمَّ) دَنَىٰ ۚ (قَرَبَ مِنْهُ) (فَتَدَلَّىٰ) رَاكِدًا فِي الْقَرَبِ (كَانَ) مِنْهُ (قَابَ) قَدَرِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۚ مِنْ ذَلِكَ حَتَّىٰ أَفَاقَ وَكَانَ رَوَعَهُ (أَفَاقَىٰ) (إِلَى الْعَبْدِ) جَبْرِيلَ (مَا أَدْنَىٰ) (مَا أَوْخَىٰ) (هُوَ) جَبْرِيلُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يَكُنْ إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (ثُمَّ) (مَا كَذَبَ) بِالْخَفِيفِ وَالتَّشْدِيدِ لَكَ الْفُؤَادُ (فُؤَادُ) النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (مَا رَأَىٰ) بِبَصَرِهِ مِنْ صُورَةٍ خَيْرَ (أَفَتَمَارُونَهُ) تَجَادَلُونَهُ وَتُعْلِنُونَهُ (عَلَى سَائِرِ)</p>	<p>بسم خداي بخت اينده هر ايان و الجم اذا هوى غاب صاحبكم محمد عليه السلام عن حروف الهداية وما غوى ما لا يسس الف في وهو حاضر من اعتقاد فاسد وما يطوع يطاع بايتكم به عين الهوى هو نفسة ان ما هو الا ذو جنح محيط البرة عليه ايها ملك شديد القوى ذو ميرة قوى وشدة او منظر حسن اي جبر عليه السلام فاستوى استقر وهو بالافق الاعلى افق السماء اي غند مطلع ملك صورة تراه التي خلق عليها فراكه النبي صلى الله عليه وسلم وكان لحرارة قد سد الافق الى المغرب فخر غشيتا عليه وكان قد ساله ان يريه نفسه على صورته التي خلق عليها فواعده بحراء فأراه جبريل عليه السلام له في صورة الكامينين ثم دنا قرب منه فتدلى راكدا في القرب كان منه قاب قدر قوسين او ادنى من ذلك حتى افاق وكان روعه افاقى الى العبد جبريل ما ادنى ما اوحى هو جبريل النبي صلى الله عليه وسلم ولم يكن الا ذو جنح محيط ثم ما كذب بالخفيف والتشديد لك الفؤاد فؤاد النبي صلى الله عليه وسلم ما راى ببصره من صورة خير افتمارونه تجادلونه وتعلنونه على سائر</p>	<p>موضع القرآن بسم الله الرحمن الرحيم والجم اذا هوى ما ضل صاحبكم وما غوى وما يطوع عين الهوى ان هو الا ذو جنح محيط عليه القوى ذو ميرة فاستوى وهو بالافق الاعلى ثم دنا فتدلى وكان قاب قوسين او ادنى فااقبى الى عبده ما ادنى ما كذب الفؤاد ما راى افتمارونه على سائر</p>
جلايل	فتح الرحمن	موضع القرآن					
<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالْجَمُّ إِذَا هَوَىٰ ۖ غَابَ ۚ (مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ) مُحَمَّدٌ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَنْ حُرُوفِ الْهَدَايَةِ (وَمَا غَوَىٰ) مَا لَا يَسَّ الْفِي وَهُوَ حَاضِرٌ مِنْ اعْتِقَادِ فَاسِدٍ (وَمَا يَطُوعُ) يُطَاعُ بِأَيْتِكُمْ بِهِ (عَيْنُ الْهَوَىٰ) هَوَىٰ نَفْسُهُ (إِنْ) مَا (هُوَ) إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (الْبَرَّةُ) عَلَيْهِ (أَيُّهَا) مَلَكُ (شَدِيدُ الْقُوَىٰ) ذُو مِرَّةٍ ۚ (قُوَىٰ) وَشِدَّةٍ أَوْ مِنْظَرٍ حَسَنِ أَيْ جَبْرِ عَلَيْهِ السَّلَامُ (فَاسْتَوَىٰ) اسْتَقَرَّ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَى ۚ (أَفُقُ) السَّمَاءِ أَيْ غِنْدَ مَطْلَعِ مَلَكٍ صُورَةٍ تَرَىٰ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَرَاكَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ لِحَرَاءٍ قَدْ سَدَّ الْأُفُقَ إِلَى الْمَغْرِبِ فَخَرَّ غَشِيَةً عَلَيْهِ وَكَانَ قَدْ سَأَلَهُ أَنْ يُرِيَهُ نَفْسَهُ عَلَى صُورَتِهِ الَّتِي خَلَقَ عَلَيْهَا فَأَوَاعِدَهُ بِحَرَاءٍ فَأَرَىٰ جَبْرِيْلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَهُ فِي صُورَةٍ الْكَامِنِينَ (ثُمَّ) دَنَىٰ ۚ (قَرَبَ مِنْهُ) (فَتَدَلَّىٰ) رَاكِدًا فِي الْقَرَبِ (كَانَ) مِنْهُ (قَابَ) قَدَرِ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۚ مِنْ ذَلِكَ حَتَّىٰ أَفَاقَ وَكَانَ رَوَعَهُ (أَفَاقَىٰ) (إِلَى الْعَبْدِ) جَبْرِيلَ (مَا أَدْنَىٰ) (مَا أَوْخَىٰ) (هُوَ) جَبْرِيلُ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَمْ يَكُنْ إِلَّا ذُو جُنْحٍ مُّحِيطٌ ۚ (ثُمَّ) (مَا كَذَبَ) بِالْخَفِيفِ وَالتَّشْدِيدِ لَكَ الْفُؤَادُ (فُؤَادُ) النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (مَا رَأَىٰ) بِبَصَرِهِ مِنْ صُورَةٍ خَيْرَ (أَفَتَمَارُونَهُ) تَجَادَلُونَهُ وَتُعْلِنُونَهُ (عَلَى سَائِرِ)</p>	<p>بسم خداي بخت اينده هر ايان و الجم اذا هوى غاب صاحبكم محمد عليه السلام عن حروف الهداية وما غوى ما لا يسس الف في وهو حاضر من اعتقاد فاسد وما يطوع يطاع بايتكم به عين الهوى هو نفسة ان ما هو الا ذو جنح محيط البرة عليه ايها ملك شديد القوى ذو ميرة قوى وشدة او منظر حسن اي جبر عليه السلام فاستوى استقر وهو بالافق الاعلى افق السماء اي غند مطلع ملك صورة تراه التي خلق عليها فراكه النبي صلى الله عليه وسلم وكان لحرارة قد سد الافق الى المغرب فخر غشيتا عليه وكان قد ساله ان يريه نفسه على صورته التي خلق عليها فواعده بحراء فأراه جبريل عليه السلام له في صورة الكامينين ثم دنا قرب منه فتدلى راكدا في القرب كان منه قاب قدر قوسين او ادنى من ذلك حتى افاق وكان روعه افاقى الى العبد جبريل ما ادنى ما اوحى هو جبريل النبي صلى الله عليه وسلم ولم يكن الا ذو جنح محيط ثم ما كذب بالخفيف والتشديد لك الفؤاد فؤاد النبي صلى الله عليه وسلم ما راى ببصره من صورة خير افتمارونه تجادلونه وتعلنونه على سائر</p>	<p>موضع القرآن بسم الله الرحمن الرحيم والجم اذا هوى ما ضل صاحبكم وما غوى وما يطوع عين الهوى ان هو الا ذو جنح محيط عليه القوى ذو ميرة فاستوى وهو بالافق الاعلى ثم دنا فتدلى وكان قاب قوسين او ادنى فااقبى الى عبده ما ادنى ما كذب الفؤاد ما راى افتمارونه على سائر</p>					

بسم الله الرحمن الرحيم
والجم اذا هوى ما ضل صاحبكم وما غوى وما يطوع عين الهوى ان هو الا ذو جنح محيط عليه القوى ذو ميرة فاستوى وهو بالافق الاعلى ثم دنا فتدلى وكان قاب قوسين او ادنى فااقبى الى عبده ما ادنى ما كذب الفؤاد ما راى افتمارونه على سائر

ان هي الا اسماء سميت بها انتم واباؤكم مما انزل الله بها من سلطان ان يدعون الا الظن وما تھوى الا نفس ولقد جاءهم من ربهم الهدى ثم انزلنا من السماء ماء فله الاخرة والاولى وكم من ملك في السموات لا نفى شفاعة لهم شيئا الا من بعد ان يذن الله لمن يشاء ويرضى ان الذين لا يؤمنون بالآخرة ليسمون الملككة تسمية الا انهم به من علم ان يدعون الا الظن	موضع القرآن	فتح الرحمن	جلائلین
وَجَارَ عَلَيْهِ (ان هي) ما الملكة كويرات (الا اسماء سَمِيَّتُمْوهَا) اَي سَمِيَّتُمْ بِهَا (انتم و اباؤكم) اصناما عَبَدُونَهَا (ما انزل الله بها) اَي بَعَادَتِهَا (من سلطان) حِجَّةٍ وَدِرْهَانٍ (ان) ما (يدعون) فِي عِبَادَتِهَا (الا الظن وما تھوى الا نفس) مِيَّازِيَتْ لَهُمُ الشَّيْطَانُ فِي انها تشفع لهم عند الله (ولقد جاءهم من ربهم الهدى) عَلَى لِسَانِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِالْهَيْكَلِ الْقَاطِعِ فَلَمْ يَرْجِعُوا عَمَّا هُمْ عَلَيْهِ (اولا انسان) اَي اَكُل انسان مِنْكُمْ (ما تمني) مِنْ اَنْ لَا كُفْرًا تَشْفَعُ لَهُمْ لَيْسَ لَمْ تَرْكُذْ لَكَ (فلكه الاخرة والاولى) اَي لَدُنْهَا فَلَا يَفْعَلُ فِيهَا اِلَّا مَا يَبْدُوهُ تَعَالَى (وكم من ملك) اَي وَكثير من الملائكة في السموات) وَمَا اَكْرَمَهُمْ عِنْدَ الله (لا نفى شفاعة لهم شيئا الا من بعد ان يذن الله) لَهُمْ فِيهَا (لَمَنْ يَشَاءُ) مِنْ عِبَادِهِ (ويرضى) عَنْهُ لِقَوْلِهِ وَلَا يَشْفَعُونَ اِلَّا لِمَنْ ارْتَضَى وَوَعَلُوْا انها لَا تُوْجِدُ مِنْهُمْ اِلَّا بَعْدَ اَوْ ذِنْ فِيهَا مَنْ ذَ الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ اِلَّا بِاِذْنِهِ (ان الذين لا يؤمنون بالآخرة ليسمون الملككة تسمية الا انهم حَيْثُ قَالُوا هُمْ بَيِّنَاتٌ لِلَّهِ (وما لهم به) عَمَّا يَقُولُ (من علم ان) ما (يدعون) فِيهِ (الا الظن) الَّذِي يَحْتَلُوْهُ	بسم نام پڑھیں مور کھڑے ہیں قہرے اور نجات اشد نے نہیں آتا رہی الکی کوئی سنہ نری اکل پر جلتے ہیں اور جو حیدوں کی جاؤ ہیں اور پچی اٹکوں کر سے راہ کی سوچہ کہیں آدمی کو طہا جی جو چاہے سوا اللہ کے ہاتھ ہی کچھ اور اور بہت رستے ہیں در آسمانوں میں کام نہیں آتی الکی سفارش کچھ مگر جب حکم اللہ سے آئے ہیں اور بندہ حلولگ نقین نہیں رکھتے کچھ گمانم رستہ جہاں فرشتوں کے زمانے نام اور اٹکوں کی کچھ خبر نہیں نری اکل پر جلتے ہیں	نیت این گرامہای چند مکر مکر کردہ ایدانرا شہا ویدران شہا دور دور و دورہ خدا بر شہوت آن پیش روی کی کندہ مکر وہم فاسد راوہ چہرہ خواہش کی نفس را بخیر یا زشت وہم فاسد راوہ چہرہ خواہش کی نفس را بخیر یا زشت ایا ہست آدمی را آجہ آرزوی کندہ نفس خدا لہر است آن جہاں و این جہاں وہم فاسد راوہ چہرہ خواہش کی در آسمان ہاں کہ نفع نمکندہ شفاعت اینان خدا اور خدا شود برای ہر کہ خواہد نکندہ آن قدر را بہت برائتہ آنا کہ باور غمہ ارند آخرت را مستی فرشتگان را بنام و دختر ان وہم فاسد راوہ چہرہ خواہش کی خدا اور خدا شود برای ہر کہ خواہد نکندہ آن قدر را بہت پیش روی کی کندہ مکر	

موضح القرآن

فتح الرحمن

جلالین

و پادشاه و ستم قبح غی دهد از شناسخت
 حقیقت آنچه جز در این است
 پس اعراض کن از کسی که روی گردان
 شده از یاد کردن مآل این بازیچه
 و طلب کن دیگر زنگنه ای این جهان
 این است نهایت این بازیچه
 و در این است نهایت این بازیچه
 بر نیاید پروردگار تو
 دانایست بهر که غلط کرد در ایجاد
 را و او دانایست بهر که را
 دانایست آنچه در است نهایت

وَأَنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي عَنْ أَحَدٍ شَيْئًا إِذَى عَنِ الْعِلْمِ فَذِمَّ
الْمَطْلُوبُ فِيهِ الْعِلْمُ (فَأَعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا
أَيُّ الْقُرْآنِ) وَلَمْ يَذْكُرْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (وَهَذَا قَبْلَ الْأَمْرِ
بِالْجِهَادِ) (ذَلِكَ) أَيُّ طَلَبِ الدُّنْيَا (مَبْتَغَاهُمْ مِنَ الْعِلْمِ
أَيُّ نَهَايَةِ عَمَلِهِمْ) إِنَّ زُوالَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ (إِنَّ رَبَّكَ
هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ) وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَى
أَيُّ عَالَمِيهِمَا فَيَجْازِيهِمَا (وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
أَيُّ هُوَ مَالِكٌ لِذَلِكَ وَمِنْهُ الضَّالُّ وَالْمُهْتَدَى يُضِلُّ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ) (لِخَيْرِ الدِّينِ سَأَوْهُمْ أَعْمَلُوا
مِنَ الشَّرِّ لَوْ عَصَوْهُ) (وَيُخْرِجُ الدِّينَ أَحْسَنُوا) بِالْتَّوْحِيدِ
وَعَصَوْهُ مِنَ الطَّاعَاتِ (بِالْحُسْنَى) أَيُّ لِحْنَةٍ وَبَيْنَ الْحُسَيْنِ
يَقُولُهُ (الدِّينَ يَجْتَنِبُونَ كَيْفَ الْأَشْمُ وَالْقَوْلُ أَحْسَنُ) اللَّهُ
هُوَ صِغَارُ الذُّنُوبِ كَالنَّظَرِ وَالْقَبْلِ وَاللَّسَةِ فَهِيَ
اسْتِنَاءٌ مُنْقَطِعٌ وَالْمَعْنَى لِأَنَّ اللَّهَ يُعْزِزُ بِخَتَابِ الْكَلْبِ
(إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعٌ لِلْغَفْرِ) بِذَلِكَ وَيَقُولُ الْغُزْبَةُ وَمَنْ فَعَلَ
يَقُولُ صَلَاتُنَا ضَيَامًا جَنَّا (هُوَ أَعْلَمُ) أَيُّ عَالِمُ
رَبُّكُمْ هَذَا أَنْتُمْ كُمْ فِي الْأَرْضِ) أَيُّ خَلْقِ بَاءَ كُمْ أَدَمَ مِنْ
الْتُّرَابِ (وَأَنْتُمْ أَحَبُّ) حَمْعُ جَنِينٍ (فِي بَطُونِ
أَمْهَاتِكُمْ فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ) لَا تَمْدَحُوا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

هو اعلم اني افريت الذي تولى واعطى قلبا كذا في اعناده علم الغيب فهو يرى امر لم يبتأ ما
صحف موسى وابراهيم الذي وفي الاكثر رازدة وزر اخره وان ليس انسانا كما سعى وان سعيه
سوف يري في بحر الجحيم الا وفي وان الى ربك المنتهي

قال في النجم
عشر

جلالين	فتح الرحمن	فتح القرآن
اي على سبيل الاحباب اسما على سبيل الاعتراف بالعبادة لحسن (هو اعلم) اي علم من افريت الذي تولى عن ايمان اي رزق لما غيره وقال اني خشيت عقاب الله فمن لم يعلم ان يحمل عنه عذاب الله ان رجوع الي شريك واعطاه من ماله وكذا فرجع واعطى قلبا من لئال المستفي واكذبي منع الباقي ما خوذ من الكثرة ارض صلبه كالحصر وتمنع حافر البئر اذا وصل اليه لم لحق اعناده علم الغيب فهو يرى من جملة ان غيره يحمل عنه عذاب لاخرة وهو الوليد من الغيره او غيره وجملة اعناده المفعول الثاني لايت اخبرني (ام) بل لم يبتأ ما في صحف موسى (اسما التوراة او صحف بها) (و) صحف ابراهيم الذي وفي (تم) ما امر به نحو واذ ابلى ابراهيم ربه بركات فامهق ويان ما الاكثر رازدة وزر اخرى (ال وان خففت من القليل اي انه لا تحمل نفس ذنب غيرها وان اي انه ليس للانسان كما سعى من خسران له من سعي غيره اخبرني (وان سعيه سوف يري اي يصير في الاخرة اسم بحر الجحيم الا وفي) الاكمل يقال خربت سعيه وسعيه (وان) بالفتح عطا وقدر بالكسر استيفاء وكذا ما بعدها فلا يكون مضمون الحمل في الصحف على الثاني (الى ربك المنتهي) المزعج	هو اعلم اني افريت الذي تولى واعطى قلبا كذا في اعناده علم الغيب فهو يرى امر لم يبتأ ما صحف موسى وابراهيم الذي وفي الاكثر رازدة وزر اخره وان ليس انسانا كما سعى وان سعيه سوف يري في بحر الجحيم الا وفي وان الى ربك المنتهي	هو اعلم اني افريت الذي تولى واعطى قلبا كذا في اعناده علم الغيب فهو يرى امر لم يبتأ ما صحف موسى وابراهيم الذي وفي الاكثر رازدة وزر اخره وان ليس انسانا كما سعى وان سعيه سوف يري في بحر الجحيم الا وفي وان الى ربك المنتهي

قوله هو اعلم اني افريت الذي تولى واعطى قلبا كذا في اعناده علم الغيب فهو يرى امر لم يبتأ ما
صحف موسى وابراهيم الذي وفي الاكثر رازدة وزر اخره وان ليس انسانا كما سعى وان سعيه
سوف يري في بحر الجحيم الا وفي وان الى ربك المنتهي

پیش کریمیتہ سکر
دن این برعاجہ
جنگ نام جو
جنگ نام جو

[illegible]

<p>قَالَ اَلَمْ نَكُنْ مِنْكُمْ خَمْسًا</p>	<p>مَذْكُورُهُ كَذِبٌ قَوْمٌ لَوْطٌ بِالْاَنْذِرَةِ اَيُّ بِالْمُؤْمِنِ الْاَنْذِرَةِ لَهُمْ عَلَى سَائِرِهِ (اَنَا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا) يَتَرَمَّبُهُمْ بِالْحَصْبَاءِ وَهِيَ صِفَارُ الْحَجَارَةِ الْوَاحِدَةُ وَنَ مَالِي الْكَفِّ فَهَلِكُوا (اَلَا لَوْطٌ) وَهُمْ اَيْنَاةٌ مَعَهُ (يَحْيَا) هُمْ فِي حَقِّهِ مِنْ اَلْاَنْذَارِ اَيُّ وَقْتُ الضَّمِيرِ مِنْ قَوْلِ غَيْرِ مَعَيْنٍ وَلَوْ اَيُّكَ مِنْ يَوْمٍ مَعَيْنٍ لَمَنْعَ الصَّرْفَةِ مَعْرِفَةِ مَعْدُودٍ عَنِ الشَّخْرِ كَنْ حَقِّهِ اَنْ يَسْتَعْمِلَ فِي الْمَعْرِفَةِ بِالْاَهْلِ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا عَلَى اَلْاَلِ لَوْطٍ اَوْ اَكُو وَعَبْرَتٍ لَيْسَتْ تَنَالُ عَلَى اَلْاَوَّلِ اَيُّ اَنَّهُ مُتَّصِلٌ وَعَلَى الثَّانِي اَيُّ اَنَّهُ مُنْقَطِعٌ وَاِنْ كَانَ مِنَ الْخَمْسِ لَيْسَتْ تَنَالُ (نَعْمَ) مَصْدَرٌ اَيُّ نَعْمًا (مِنْ عِنْدِ نَاكِذٍ كَذَلِكَ) اَيُّ مِثْلُ ذَلِكَ لَوُطٍ (اَجْرِي مِنْ شَرِّهِ) اَهْلًا هُوَ مُؤْمِنٌ وَاَمِنْ بِاللّٰهِ تَعَالٰى وَبِرَّسُلِهِ وَاَطَاعَهُمْ (وَلَقَدْ اَنْذَرْتَهُمْ) خَوْفَهُمْ لَوْ (بَطَشْتَنَّا) اَخَذْتَنَّا اَيُّ اَنَّهُمْ بِالْعَذَابِ (فَتَكَارَفُوا) يَجَادَلُوا وَلَوْ اَبْرًا بِالْاَنْذِرَةِ اَيُّ اَنَّهُمْ (وَلَقَدْ رَاَوْهُ عَنِ ضَيْفِهِ) اَنْ يَخْلِي بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ اَنُوهُ فِي ضَيْفِهِ اَلْاَضْيَافُ لِيَحْبُوْا اَلَهُمْ رَاَوْهُ اَمَّا لَوُطٌ (فَطَمَسْنَا اَعْيُنَهُمْ) عَمِّيْنَاهَا وَجَعَلْنَاهَا بِالْاَشْيِ كَافِي اَلْوَجْهِ اَنْ يَصِفَ مَا جَزَى اَلْحَبَاثَةِ (فَذَرَفُوْهُ فَقُلْنَا لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَكُمْ وَذُوقُوا اَيُّ اَنْذَارِيْكُمْ تَحِيَّتِيْ اَيُّ تَمَرَّتْ وَفَاتَتْهُ (وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكُرٍّ</p>	<p>مَوْجِزِ الْقُرْآنِ</p>	<p>مَوْجِزِ الْقُرْآنِ</p>
	<p>مَذْكُورُهُ كَذِبٌ قَوْمٌ لَوْطٌ بِالْاَنْذِرَةِ اَيُّ بِالْمُؤْمِنِ الْاَنْذِرَةِ لَهُمْ عَلَى سَائِرِهِ (اَنَا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا) يَتَرَمَّبُهُمْ بِالْحَصْبَاءِ وَهِيَ صِفَارُ الْحَجَارَةِ الْوَاحِدَةُ وَنَ مَالِي الْكَفِّ فَهَلِكُوا (اَلَا لَوْطٌ) وَهُمْ اَيْنَاةٌ مَعَهُ (يَحْيَا) هُمْ فِي حَقِّهِ مِنْ اَلْاَنْذَارِ اَيُّ وَقْتُ الضَّمِيرِ مِنْ قَوْلِ غَيْرِ مَعَيْنٍ وَلَوْ اَيُّكَ مِنْ يَوْمٍ مَعَيْنٍ لَمَنْعَ الصَّرْفَةِ مَعْرِفَةِ مَعْدُودٍ عَنِ الشَّخْرِ كَنْ حَقِّهِ اَنْ يَسْتَعْمِلَ فِي الْمَعْرِفَةِ بِالْاَهْلِ اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا عَلَى اَلْاَلِ لَوْطٍ اَوْ اَكُو وَعَبْرَتٍ لَيْسَتْ تَنَالُ عَلَى اَلْاَوَّلِ اَيُّ اَنَّهُ مُتَّصِلٌ وَعَلَى الثَّانِي اَيُّ اَنَّهُ مُنْقَطِعٌ وَاِنْ كَانَ مِنَ الْخَمْسِ لَيْسَتْ تَنَالُ (نَعْمَ) مَصْدَرٌ اَيُّ نَعْمًا (مِنْ عِنْدِ نَاكِذٍ كَذَلِكَ) اَيُّ مِثْلُ ذَلِكَ لَوُطٍ (اَجْرِي مِنْ شَرِّهِ) اَهْلًا هُوَ مُؤْمِنٌ وَاَمِنْ بِاللّٰهِ تَعَالٰى وَبِرَّسُلِهِ وَاَطَاعَهُمْ (وَلَقَدْ اَنْذَرْتَهُمْ) خَوْفَهُمْ لَوْ (بَطَشْتَنَّا) اَخَذْتَنَّا اَيُّ اَنَّهُمْ بِالْعَذَابِ (فَتَكَارَفُوا) يَجَادَلُوا وَلَوْ اَبْرًا بِالْاَنْذِرَةِ اَيُّ اَنَّهُمْ (وَلَقَدْ رَاَوْهُ عَنِ ضَيْفِهِ) اَنْ يَخْلِي بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ اَنُوهُ فِي ضَيْفِهِ اَلْاَضْيَافُ لِيَحْبُوْا اَلَهُمْ رَاَوْهُ اَمَّا لَوُطٌ (فَطَمَسْنَا اَعْيُنَهُمْ) عَمِّيْنَاهَا وَجَعَلْنَاهَا بِالْاَشْيِ كَافِي اَلْوَجْهِ اَنْ يَصِفَ مَا جَزَى اَلْحَبَاثَةِ (فَذَرَفُوْهُ فَقُلْنَا لَهُمْ ذُوقُوا عَذَابَكُمْ وَذُوقُوا اَيُّ اَنْذَارِيْكُمْ تَحِيَّتِيْ اَيُّ تَمَرَّتْ وَفَاتَتْهُ (وَلَقَدْ جِئْتَهُمْ بِكُرٍّ</p>	<p>مَوْجِزِ الْقُرْآنِ</p>	<p>مَوْجِزِ الْقُرْآنِ</p>

عذاب مستقره	عذاب آخره	عذاب آخره
من يوم غير معين	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره
عذاب مستقره	عذاب مستقره	عذاب مستقره

[Faint, illegible handwritten notes or bleed-through from the reverse side.]

[illegible]

خَلَقَهُ بِقَدْرِهِ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ فَهُلْ مِنْ مَّذَكُورٍ وَكُلُّ شَيْءٍ مُّخَلَّقٌ
فِي الزَّبْرِ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَظَرٌّ إِنْ لِّلنَّافِثِينَ فِي جَنَّاتٍ وَهْرٌ فِي مَفْعَلٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ
سُورَةُ الرَّحْمَنِ مَكِّيَّةٌ أَوْ مَدَنِيَّةٌ ثَمَانِيَةٌ وَسَبْعُونَ آيَةً وَثَلَاثُمِائَةٌ وَاحِدَةٌ وَتَسْعُونَ كَلِمَةً

جلا لیں	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>(خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ) بِتَقْدِيرِ جَاحِلِ كُلِّ اَيِّ مَقْدَرٍ رَاوَدَ كُلَّ الرَّفْعِ مُسْتَدَكِّ خَيْرٌ وَخَلَقْنَاهُ (وَمَا اَمْرًا) لَشَيْءٍ يُزِيدُ وَجُودَهُ (اَلَا) مَرَّةً (وَاحِدَةً) كَلِمَةً بِالْبَصَرِ فِي السُّورَةِ وَهِيَ كُنْ فَيُوحِدُ اَمَّا اَمْرٌ اِذَا رَا دُشَيْئًا اَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ (وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا اَشْيَاءَكُمْ) اَشْبَاهَكُمْ فِي الْكُفْرِ مِنْ اَكْثَرِ الْمَاضِيَةِ (فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ) اِسْتَفْهَامٌ بِمَعْنَى اَلَمْ يَرَأِ ذِكْرًا وَاَوْ اَعْظَمُوا (وَكُلُّ شَيْءٍ بِعِلْوِهِ) اَيِّ اِلْعَادِ مَكْتُوبٍ (فِي الرُّبْعِ) كَتَبَ الْحَفْظَةَ (وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مِنَ الدُّنْيَا وَالْعَمَلِ) مُسْتَطَرَّةٌ مَكْتُوبٌ فِي السُّورَةِ الْمَحْفُوظَةِ (اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي حَسَنَاتٍ) بَسَائِتِينَ (وَكُنُوزٍ) اَيُّ ذِكْرِ بِهِ الْجَنَسُ وَقُرِئَ بِضَمِّ النُّونِ وَالْهَاءِ جَمْعًا كَأَسَدٍ وَاَسَدٍ لَمَعْنَى اَنَّهُمْ يَشْرَبُونَ مِنْ نَهَارِهَا الْمَاءَ وَاللَّبَنَ وَالْعَسَلَ وَالْحَمْرَ فِي مَقْعَدٍ صَدِيقٍ بِجَلْسِنِ الْتَوَفِيهِ وَكَانَتِهِمْ وَارْتَدَّ بِهِ الْجَنَسُ وَقُرِئَ مَقَاعِدُ لَمَعْنَى اَنَّهُمْ فِي جَالِسٍ مِنْ جَنَاتٍ سَالِمَةٍ مِنَ اللَّغْوِ وَالتَّائِبِينَ بِخِلَافِ جَالِسِ الدُّنْيَا فَقُلْ اِنْ تَسْلِمُ مِنْ ذَلِكَ وَاعْرَبَ هَذَا خَيْرٌ اَتَيْنَا وَبَدَلَهُ وَهُوَ صَادِقٌ بِدَلِ الْبَعْضِ عَلَيْهِ (عِنْدَ مَلِيكَ) مِثَالُ مَبَالِغَةِ اَيِّ عَزِّزِ الْمَلِكِ وَلَيْسَتْ لَهُ مَقْعَدٌ قَادِرٌ لَا يَغْنَمُ شَيْءٌ وَهُوَ اللَّهُ تَعَالَى عِنْدَ شَأْنِ اِلَى الرُّبْعِ سَوَّلَ الرَّحْمَنُ كَيْفَهُ وَالْقَدْرُ مِنْ خِلَافِهِ اَلَا كَيْسَالٌ فِي السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ اَكْبَارُ مَدَنِي وَهِيَ سِتْرُ اَوْثَانٍ وَبَعْضُهَا</p>	<p>بید اگر دم باندازه مقرر و نیست حکم ما و هر چیز که در اندر آمدن چشم در سرعت و در دمر آسان بود و هر آنکه در خاک ساختیم مثال شما را بش ایای پس پند گیرنده هست و هر چیز که در اندر آمدن چشم در سرعت و در دمر آسان بود مکتوب است در نامه اعمال در هر روز نوشته شده است یعنی در لوح محفوظ بر آئینه منقارین در بوستانها و چشمها باشند</p>	<p>بنای بیله عمر اگر همارا کام بی ایک دم کی بات ہی سے لیک گاہ کی اور ہم کچھ چکے ہیں تمہارے ساتھ والوں کو اور جو چیز کہ در اندر آمدن چشم در سرعت و در دمر آسان بود در قونین اور ہر چوٹ اور برے لکھے ہیں آپ کے جو لوگ در والے ہیں بخونین ہیں اور نیز و غیر</p>
<p>نزدیک پادشاہ توانا</p>	<p>سورہ رحمن کی آیت و ان ہفتاد و ہشت آیت است</p>	<p>سورۃ رحمن مدینے میں نازل ہوئی اٹھ آیت کی</p>

[illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ		
الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ عَلَّمَ الْبَيَانَ الشَّمْسُ الْقَمَرُ حُسْبَانُ		
تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا فِي الْمِيزَانِ		
وَالْجِبَالُ رِجَالُهَا فِي الْمِيزَانِ وَالْأَنْشَارُ رِجَالُهَا فِي الْمِيزَانِ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ		
جلالین	فتح الرحمن	شرح معنی القوانین
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ (مَنْ شَاءَ) الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ (أَيِ) الْبَحْسِ (عَلَّمَهُ الْبَيَانَ) النُّطْقَ (الشَّمْسُ الْقَمَرُ حُسْبَانُ) بِحَسَابِ نَجْمَانِ (وَالْجِبَالُ) مَا لَا سَاقَ لَهُ مِنَ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) مَا لَا رِجْلَ لَهَا (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) وَضَعُ الْمِيزَانَ (أَنْتَبَ لِعَدَلِ) أَنْ تَطْغَوْا (كَيْفَ) الْإِنْسَانُ لَا يَجُورُ (وَالْفِيزَانُ) مَا يُوزَنُ بِهِ (وَأَقِيمُوا) بِالْقِسْطِ بِالْعَدْلِ (وَلَا تُخْسِرُوا) تَفْصُوا الْمَوَازِينَ (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) أَنْتَبَ لِعَدَلِ الْخَلْقِ (وَالْجِبَالُ) فِيهَا فَالْجِبَالُ وَالْجِبَالُ دُونَ الْأَكْثَمِ (أَوْ عِيَهُ طَلْعُهَا) كَلْخَطَرِ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) الْوَرَقِ أَوْ الْمَيْتُومِ (فَيَا أَيُّهَا) نَعِيمٌ (يَكُنْ) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ (وَلَكِنْ) أَنْتَ بَانَ ذِكْرُكَ (أَخَذِي) وَتِلْكَ آيَاتُ مَرَّةٍ وَأَخَذْتُمْ فِيهَا التَّقْوَى (لَمَّا رَوَى) لِحَاكِمٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَرَأَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ حَتَّى خَفَّتْهَا ثُمَّ قَالَ مَا لِي أَرَاكُمْ سَكَوْتًا لِلْحَيِّ كَأَنَّا الْخَسَنُ مِنْكُمْ رَدَّ أَمَا قُرَأَتْ عَلَيْهِمْ هَذِهِ آيَاتُ مَنْ مَرَّةٍ فَيَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ أَنْتَ بَانَ (خَلَقَ الْإِنْسَانَ) أَدَمَ (مِنْ صَلْصَالٍ) طِينٍ يَابِسٍ يَمُوعٍ لَهُ صَلْصَالَةٌ أَيْ صَوْبَةٌ أَيْ	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ (مَنْ شَاءَ) الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ (أَيِ) الْبَحْسِ (عَلَّمَهُ الْبَيَانَ) النُّطْقَ (الشَّمْسُ الْقَمَرُ حُسْبَانُ) بِحَسَابِ نَجْمَانِ (وَالْجِبَالُ) مَا لَا سَاقَ لَهُ مِنَ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) مَا لَا رِجْلَ لَهَا (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) وَضَعُ الْمِيزَانَ (أَنْتَبَ لِعَدَلِ) أَنْ تَطْغَوْا (كَيْفَ) الْإِنْسَانُ لَا يَجُورُ (وَالْفِيزَانُ) مَا يُوزَنُ بِهِ (وَأَقِيمُوا) بِالْقِسْطِ بِالْعَدْلِ (وَلَا تُخْسِرُوا) تَفْصُوا الْمَوَازِينَ (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) أَنْتَبَ لِعَدَلِ الْخَلْقِ (وَالْجِبَالُ) فِيهَا فَالْجِبَالُ وَالْجِبَالُ دُونَ الْأَكْثَمِ (أَوْ عِيَهُ طَلْعُهَا) كَلْخَطَرِ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) الْوَرَقِ أَوْ الْمَيْتُومِ (فَيَا أَيُّهَا) نَعِيمٌ (يَكُنْ) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ (وَلَكِنْ) أَنْتَ بَانَ ذِكْرُكَ (أَخَذِي) وَتِلْكَ آيَاتُ مَرَّةٍ وَأَخَذْتُمْ فِيهَا التَّقْوَى (لَمَّا رَوَى) لِحَاكِمٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَرَأَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ حَتَّى خَفَّتْهَا ثُمَّ قَالَ مَا لِي أَرَاكُمْ سَكَوْتًا لِلْحَيِّ كَأَنَّا الْخَسَنُ مِنْكُمْ رَدَّ أَمَا قُرَأَتْ عَلَيْهِمْ هَذِهِ آيَاتُ مَنْ مَرَّةٍ فَيَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ أَنْتَ بَانَ (خَلَقَ الْإِنْسَانَ) أَدَمَ (مِنْ صَلْصَالٍ) طِينٍ يَابِسٍ يَمُوعٍ لَهُ صَلْصَالَةٌ أَيْ صَوْبَةٌ أَيْ	الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ (مَنْ شَاءَ) الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ (أَيِ) الْبَحْسِ (عَلَّمَهُ الْبَيَانَ) النُّطْقَ (الشَّمْسُ الْقَمَرُ حُسْبَانُ) بِحَسَابِ نَجْمَانِ (وَالْجِبَالُ) مَا لَا سَاقَ لَهُ مِنَ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) مَا لَا رِجْلَ لَهَا (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) وَضَعُ الْمِيزَانَ (أَنْتَبَ لِعَدَلِ) أَنْ تَطْغَوْا (كَيْفَ) الْإِنْسَانُ لَا يَجُورُ (وَالْفِيزَانُ) مَا يُوزَنُ بِهِ (وَأَقِيمُوا) بِالْقِسْطِ بِالْعَدْلِ (وَلَا تُخْسِرُوا) تَفْصُوا الْمَوَازِينَ (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) أَنْتَبَ لِعَدَلِ الْخَلْقِ (وَالْجِبَالُ) فِيهَا فَالْجِبَالُ وَالْجِبَالُ دُونَ الْأَكْثَمِ (أَوْ عِيَهُ طَلْعُهَا) كَلْخَطَرِ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) الْوَرَقِ أَوْ الْمَيْتُومِ (فَيَا أَيُّهَا) نَعِيمٌ (يَكُنْ) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ (وَلَكِنْ) أَنْتَ بَانَ ذِكْرُكَ (أَخَذِي) وَتِلْكَ آيَاتُ مَرَّةٍ وَأَخَذْتُمْ فِيهَا التَّقْوَى (لَمَّا رَوَى) لِحَاكِمٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَرَأَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ حَتَّى خَفَّتْهَا ثُمَّ قَالَ مَا لِي أَرَاكُمْ سَكَوْتًا لِلْحَيِّ كَأَنَّا الْخَسَنُ مِنْكُمْ رَدَّ أَمَا قُرَأَتْ عَلَيْهِمْ هَذِهِ آيَاتُ مَنْ مَرَّةٍ فَيَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ أَنْتَ بَانَ (خَلَقَ الْإِنْسَانَ) أَدَمَ (مِنْ صَلْصَالٍ) طِينٍ يَابِسٍ يَمُوعٍ لَهُ صَلْصَالَةٌ أَيْ صَوْبَةٌ أَيْ	الرَّحْمَنُ عَلَّمَ الْقُرْآنَ (مَنْ شَاءَ) الْقُرْآنَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ (أَيِ) الْبَحْسِ (عَلَّمَهُ الْبَيَانَ) النُّطْقَ (الشَّمْسُ الْقَمَرُ حُسْبَانُ) بِحَسَابِ نَجْمَانِ (وَالْجِبَالُ) مَا لَا سَاقَ لَهُ مِنَ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) مَا لَا رِجْلَ لَهَا (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) وَضَعُ الْمِيزَانَ (أَنْتَبَ لِعَدَلِ) أَنْ تَطْغَوْا (كَيْفَ) الْإِنْسَانُ لَا يَجُورُ (وَالْفِيزَانُ) مَا يُوزَنُ بِهِ (وَأَقِيمُوا) بِالْقِسْطِ بِالْعَدْلِ (وَلَا تُخْسِرُوا) تَفْصُوا الْمَوَازِينَ (وَالْأَرْضُ رِجْلُهَا) أَنْتَبَ لِعَدَلِ الْخَلْقِ (وَالْجِبَالُ) فِيهَا فَالْجِبَالُ وَالْجِبَالُ دُونَ الْأَكْثَمِ (أَوْ عِيَهُ طَلْعُهَا) كَلْخَطَرِ الشَّجَرِ (وَالْأَنْشَارُ) الْوَرَقِ أَوْ الْمَيْتُومِ (فَيَا أَيُّهَا) نَعِيمٌ (يَكُنْ) أَيُّهَا الْإِنْسَانُ (وَلَكِنْ) أَنْتَ بَانَ ذِكْرُكَ (أَخَذِي) وَتِلْكَ آيَاتُ مَرَّةٍ وَأَخَذْتُمْ فِيهَا التَّقْوَى (لَمَّا رَوَى) لِحَاكِمٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَرَأَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سُورَةَ الرَّحْمَنِ حَتَّى خَفَّتْهَا ثُمَّ قَالَ مَا لِي أَرَاكُمْ سَكَوْتًا لِلْحَيِّ كَأَنَّا الْخَسَنُ مِنْكُمْ رَدَّ أَمَا قُرَأَتْ عَلَيْهِمْ هَذِهِ آيَاتُ مَنْ مَرَّةٍ فَيَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ أَنْتَ بَانَ (خَلَقَ الْإِنْسَانَ) أَدَمَ (مِنْ صَلْصَالٍ) طِينٍ يَابِسٍ يَمُوعٍ لَهُ صَلْصَالَةٌ أَيْ صَوْبَةٌ أَيْ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جلالین

فتح الرحمن

موضع القرآن

اساتذہ کرام

دوستان خود را
با شکر و فروانده از
خوشیها

ش

بھی گناہ والیاں -

خمس

عش

خمس

لَمْ يَطْمِئْنِ مَنْ أَنْسَ قَبْلَهُمْ وَكَجَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا كَانَتْ أَلْيَا قَوْتُ وَالرَّحْمَةُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ
تَكُونُ بَابُ مَا هَلْ جَاءَ الْأَحْسَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا مِنْ دُونِهَا جَسْتَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ
وَكَمَا تَكُونُ بَابُ مَا هَلْ جَاءَ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا فِيهَا عَيْنَا صَلَاحَتَانِ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ
فِيهَا فَالْكَلْبَةُ وَنَحْلُ وَمَرَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا فِيهَا خَيْرَاتُ حَسَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا
تَكُونُ بَابُ مَا حَوْزُ مَقْصُورَاتٍ فِي الْحَيَامِ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا لَمْ يَطْمِئْنِ مَنْ أَنْسَ قَبْلَهُمْ وَلَا
جَانُ فِي أَيِّ الْأَرْبَعَةِ كَمَا تَكُونُ بَابُ مَا مَسْكِينُ

اسلام آباد

(لَمْ يَطْمَئِنُّ) يَقْضِيهِمْ وَهِيَ مِنَ الْخَيْرِ فَمِنْ سِوَا الْإِنْسَانِ
 لِلنَّشَاتِ (النَّشَاتُ قَبْلُ الْمَوْتِ) فَإِنَّ الْكَافِرَ كَمَا تَكْذِبَانِ
 كَافِرٌ لِيَا قُوتُ صَفَاءُ وَلَكِنْ جَانِ) أَيُّ لَوْ كُتُبِيَا ضَا (فَيَا
 الْكَافِرَ كَمَا تَكْذِبَانِ هَلْ) مَا يَجْرَأُ الْإِحْسَانِ بِالطَّاعَةِ
 (أَلَا الْإِحْسَانُ) بِالْبَعِيْمِ (فَيَا الْكَافِرَ) كَمَا تَكْذِبَانِ وَمِنْ
 دُونِهِمَا) أَيُّ الْجَسْتَيْنِ الْمَذْكُورَتَيْنِ (جَسْتَانِ) أَيْضًا
 لِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ (فَيَا الْكَافِرَ) كَمَا تَكْذِبَانِ مَذْهَبًا
 سَوْدًا وَأَنْ مِنْ شِدَّةِ خُضْرِيَّتِهِمَا (فَيَا الْكَافِرَ) رَبُّ كَمَا
 تَكْذِبَانِ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاحَتَانِ) فَوَارِثَانِ بِالْمَاءِ لَا
 يَنْقُطَانِ (فَيَا الْكَافِرَ) كَمَا تَكْذِبَانِ فِيهِمَا قَاكُهُ
 وَنَحْلٌ وَمَرَانٌ) هَامِئَانِ وَفِيلٌ غَيْرُهُمَا (فَيَا الْكَافِرَ) رَبُّ كَمَا
 تَكْذِبَانِ فِيهِمَا) أَيُّ الْجَسْتَيْنِ وَفُصُورُهُمَا (خَيْرَاتُ)
 اخْلَاقًا (إِحْسَانٌ) وَجُوهًا (فَيَا الْكَافِرَ) كَمَا تَكْذِبَانِ
 حُورٌ شَدِيدَاتُ سَوَادِ الْعُيُونِ وَسَيَّجُهُ (مَقْصُورٌ)
 مَسْتَوْرَاتُ (فِي الْخِيَامِ ٥٥) مِنْ دُرٍّ مَجُوفٍ
 مَضَافَةٌ إِلَى الْقُصُورِ شَبِيهَةٌ بِالْحُدُودِ (فَيَا
 الْكَافِرَ) رَبُّ كَمَا تَكْذِبَانِ لَمْ يَطْمَئِنُّهُنَّ أَنْسُ
 قَبْلَهُمْ) قَبْلَ أَنْ وَاجِهْنَ (وَكَلَّجَانِ) فَيَا
 الْكَافِرَ رَبُّ كَمَا تَكْذِبَانِ مَتَكِينِ

قالا الواقعة ع خمس	عَلَى رَفْرِفٍ خَضِرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ۚ فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ سُورَةُ الْوَاقِعَةِ مَكِّيَّةٌ وَسَبْعٌ ۚ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۚ وَتَسْعُونَ آيَةً ۚ وَكُنَّا أَنْزَلْنَاهَا فِي سَبْعِينَ نَجْمًا ۚ وَإِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۚ لَنُكَلِّبَنَّكَ أَكْذِبَةً عَظِيمَةً ۚ خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ۚ إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًّا ۚ وَسَبَّتْ الْعِبَالُ سَبًّا ۚ فَكُنْتَ هَبَاءً مُنَبِّهًا ۚ وَكُنْتُمْ أَنْزِلُنَا ثَلَاثَةَ أَصْحَابٍ ۚ لِلْيَمِينَةِ ۚ مَا أَصْحَابُ الْيَمِينَةِ ۚ وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۚ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ ۚ وَالسَّابِقُونَ	
جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن
ای از وجهن و اعانه کما تقدم علی رفرف خضری جمع رفوفه ای بسط اوسائد (وعبقری حسان) جمع عبقریه ای طنائس (فبای آلاء ربکم تا کن بآن هب اسیم زاهد سورة الواقعة مکیه الا فی هذا الحدیث لایه و ثلثین کولین و هی سبعة و سبع اونیع و تسعون آیه بسم الله الرحمن الرحیم اذا وقعت الواقعة قامت لقیامة (لنکلبنک اکذبة عظيمة خافضة رافعة) هی ظهیر الخفیض اقوام بدو لهم النار و یقع اخرین بدو لهم الجنة (اذا رججت الارض رجلا) حرکت حرکت شدیدی (وسبت العبال سببا) فکنت هباء منبها (منبها) منبها و اذا الثانية بدل من کولی (وکنتم فی القیامة از و اجال اصنافا ثلاثه فاصحاب الیمین و هم الذین یؤتی کتبهم بایمانهم مبتدئ خبره ما اصحاب الیمین عظیم لشانهم بدو لهم الجنة و اصحاب المشامة الشامل بان یؤتی کرمهم کتابا یمتثل به ما اصحاب المشامة تحقیر لشانهم بدو لهم النار و السابِقون) الی الخیر	ربط طهای سبز ربانهای سبز ربانهای نیک بسم کلام یک از نعمت های پروردگار خداوند ارحم الراحمین بسم کلام رب پروردگار تو خداوند مهربان و ارحم الراحمین سورة واقعه کی است و نهش آیت است	شیر چاند بون پر اور قمری چو بون خوش طبع پهر کی کیمین این بر کی جمل و یک نم بر کی برکت بی تر بر یک نام کو جو بر یک رکعتی عظیم و اول سبقت سورة واقعه کی است و نهش آیت است
بسم خدای بخشنده مهربان بسم کلام رب پروردگار تو خداوند مهربان و ارحم الراحمین سورة واقعه کی است و نهش آیت است	بسم خدای بخشنده مهربان بسم کلام رب پروردگار تو خداوند مهربان و ارحم الراحمین سورة واقعه کی است و نهش آیت است	بسم خدای بخشنده مهربان بسم کلام رب پروردگار تو خداوند مهربان و ارحم الراحمین سورة واقعه کی است و نهش آیت است

السَّابِقُونَ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ فِي جَنَّاتِ الْبَعِثَةِ تَلْزَمُونَ الْوَلَدَيْنِ الْوَلَدَيْنِ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ مُسْكِينِينَ عَلَيْهَا تَتَوَلَّوْنَ عَلَى سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ وَلَا تَحْزَنُونَ وَلَا يَكُودُونَ وَلَا يَكُودُونَ وَلَا يَكُودُونَ وَلَا يَكُودُونَ يَصْدَعُونَ عَنْهَا وَيَنْزِفُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ وَيَكُودُونَ لِلْوَلَدَيْنِ الْوَلَدَيْنِ جَزَاءً مِمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا	جلايل	فتح المعنى	موضع الواصل
وَهُمْ الْأَكْبِيَاءُ الْمُبْتَدَأُ (السَّابِقُونَ) تَأْكِيدُ لِعَظِيمِ سَائِرِهِمْ	الأكباء هم الذين سبقوا إلى الإيمان	سواكم أرى والى فل	
وَالْخَبَرُ أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ فِي جَنَّاتِ الْبَعِثَةِ تَلْزَمُونَ	الخبر أولئك المقربون	ويعي لون بين باس دل في باطن	
الْوَلَدَيْنِ) مَبْتَدَأُ أَيْ جَمَاعَةٌ مِنْ أَسْمَاءِ الْمَاضِيَةِ (وَقَلِيلٌ	الولدين مبتدأ أي جماعة من أسماء الماضية	من نعمت كة ابنه بين	
مِنَ الْآخِرِينَ) مِنْ أُمَّةٍ تَحْمِلُ صَلَاتِ اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَهُمْ	من الآخريين من أمة تحملي صلاتي الله عليه وسلم وهم	بطلون من أو نحو به بين	
السَّابِقُونَ مِنْ أَسْمَاءِ الْمَاضِيَةِ وَهَذِهِ الْأُمَّةُ وَالْخَبَرُ أُولَئِكَ	السابقون من أسماء الماضية وهذه الأمة والخبر أولئك	بطلون من فت	
سُرُرٍ مَوْضُونَةٍ) مَسْجُودَةٍ يَقْطُبَانِ الذَّهَبَ وَالْكَوْبُورَ	سورر موضونة مسجودة يقطبان الذهب والكوبور	بطلون من فت	
(مُسْتَكِينِينَ عَلَيْهَا تَتَوَلَّوْنَ) حَالَهُنَّ مِنَ الْقَمَرِ فِي الْخَبَرِ	مستكينين عليها تتولون حالهن من القمر في الخبر	بطلون من فت	
(يَطُوفُ عَلَيْهِمْ) لِلْخَلْدِ مِمَّا وَلَدَانِ تَحْمِلُونَ (عَلَى شَكْلِ	يطوف عليهم للخلد مما ولدان تحملون	بطلون من فت	
أَوَّلًا لَا يَنْزِفُونَ (يَا كُودُونَ) أَفْدَاجُ كَعْمَرِي هَارِ الْوَلَدَيْنِ	أولاً لا ينزفون يا كودون أفداج كعمري هار الولدين	بطلون من فت	
لَهَا عَمْرِي وَخَرَّاطِيمُ (وَكَايَسُ) أَنَاءُ شَرِيبِ الْخَبَرِ (مِنْ عَيْنِ)	لها عمري وخرطيم وكايس أناء شريب الخبر	بطلون من فت	
أَيُّ حَرَّارٍ يَأْتِي مِنْ مَنَعِجٍ لَا يَقْطَعُ أَبَدًا (لَا يَصْدَعُونَ عَنْهَا	أي حرار يأتي من منعج لا يقطع أبداً	بطلون من فت	
وَلَا يَنْزِفُونَ) يَفْتَحُ الزَّيُّ وَكُسْرُهَا مِنْ نَزْفِ الشَّارِبِ	ولا ينزفون يفتح الزي وكسرها من نزف الشارب	بطلون من فت	
وَأَنْزَفَ أَيْ لَا يَحْتَصِلُ لَهُمْ مِنْهَا صَدَاعٌ وَلَا ذَهَابٌ عَقْلٍ	وانزف أي لا يحصل لهم منها صداع ولا ذهاب عقل	بطلون من فت	
يُخَالِفُ خَيْرَ الدُّنْيَا (وَلَا يَكُودُونَ مِمَّا يَنْخِرُونَ) وَلَكُمْ طَيْرٌ	يخالف خير الدنيا ولا يكودون مما ينخرون ولكم طير	بطلون من فت	
مِثْلَيْتَهُنَّ (وَلَهُنَّ لِلْإِسْتِمَاعِ) (خَوَرٌ) نِسَاءُ شَيْلَا	مثلتتهن (ولهن للإستماع) (خور) نساء شيللا	بطلون من فت	
سَوَادُ الْعُيُونِ وَبَيَاضُهَا (عَيْنٌ) خِضَامُ الْعُيُونِ كَسْرَتْ	سواد العيون وبياضها عين خيضام العيون كسرت	بطلون من فت	
عَيْنُهُ بَدَلُ ضَمِّهِمَا لِجَانِبِ الْبَاءِ وَمَعْرُودَةٌ عَيْنُهُ كَمَاءٍ	عينه بدل ضمهما لجانب الباء ومعروودة عينه كماء	بطلون من فت	
وَبِئْسَ قِرَاءَةٌ يَجْعَلُ خَوَرَهُنَّ كَأَمْثَالِ اللَّوْلُؤِ الْمَكُونِ) لِلصُّوَرِ	وبئس قراءة يجعل خورهن كأمثال اللؤلؤ المكون	بطلون من فت	
(جَزَاءً) مَفْعُولٌ لَهُ أَوْ مُصَدَّرٌ وَالْعَامِلُ مُقَدَّرٌ أَيْ جَعَلْنَا	جزاء مفعول له أو مصدّر والعامل مقدر أي جعلنا	بطلون من فت	
لَهُمْ مَا ذَكَرَ لِكُلِّ أَوَّلٍ وَخَرَّاطِيمُ (يَا كُودُونَ) كَأَمْثَالِ الْيَمِينِ	لهم ما ذكر لكل أول وخرطيم يا كودون كأمثال اليمين	بطلون من فت	
فِيهَا) فِي الْجَنَّةِ (لَعَوْلٌ) فَاحْشَامُ الْكَلَامِ (وَلَا تَأْثِيمًا) مَبْلُغًا	فيها في الجنة لعول فاحشام الكلام ولا تأثيماً مبلّغاً	بطلون من فت	

فانما انوار
عالم
عالم

فانما انوار الموت وما نحن بمسبوقين على ان نبذل امثالكم وننشركم في ماله تعلمون ولقد علمتم النشأة الاولى فلو
تذكرون اف انكم ما تحزنون انتم ترعون لو نشاء جعلناء حطاماً عظيماً تفكفون وانما المؤمنون
بالنار محرمون اف انكم لا تدركون انتم انزلن من المنزل لو نشاء جعلناء لاجل اهلوه لا تذكرون
اف انتم النار التي توردن انتم انشاء شجرها ام نحن المنشون نحن جعلناها نذكرة ومثاعاً للفقيرين

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالين
١ تم من مرنا اودم بارهين ره	در بيان شامرت ماله مستقيم ماعا خشنه	والتحقيق (بنيكم الموت وما نحن بمسبوقين) يعني
٢ اس يه كبد الاون نهارى طر كجادر	از انكه حوضي شامرت قومي مانند شاراو	(عنى) عن (ان نبذل) جعل (امثالكم) مكانكم (و)
٣ اتها كهر اكرن نكوجان تم نهين خاتيه و	بنا قوسيم شمارا در حكلى كرى دانه	منشكم خلقكم (فما كاتعلمون) من الصور كالقور
٤ او جوار بچه بر اتها ن پهل	دهر انيد دانسته ايد افرستين	والنار نير ولقد علمتم النشأة الاولى) وفي قرأه
٥ بخر كيون نهين ياد كرنه	بش جهان بندي گيرد	سكون الشين (فلو كاتد كرون) فيه اذ غام الساء
٦ بجلاد كجوتو جوبنه بو	ايا ديد آخه ميكايد	الثاني في الاصل في الدال (اف انتم ما تحزنون)
٧ كى تم سكر كنه بو كهنه	ايد كاسى رويانيد انرا	تثيرون الارض وتلقون البذر فيها (انتم ترعون)
٨ يا كهنه كنه والى كرم چاين كزالبون	ايا ما رويانيد ايم - اگر خوايم كزالبون	تنبون (ام نحن الزارعون) لو نشاء جعلناء حطاماً
٩ اسكور دندن	آن زراعت را كيا بي دريتم كنه	نباناً يا يساه حب فيه (فطام) اصله ظلمات وكس
١٠ بخر نم ساربه دن	تعب نمائند	اللام محذوف تخفيفاً اي انتم نهان رتفكفون
١١ نه بو مائين بناتيه	ايد كوه شير انيد ايد	حليف من اخذى التائب في الاصل تعجبون من
١٢ هم قضا در ره كنه بلكه هم	بر انيد ماضيت كنه گانيم بلكه ما	ذلك وتقولون (الاعلمون) نفقة نزعنا (بل نحن
١٣ له نصيب يويه و بجلاد كجوتو پاني جو	مخروم مانه گانيم اباديديد آن آب را	محرمون) ممنوعون نزعنا (اف انتم الماء الذي
١٤ تم بيه بو كيا تينه انار اسكور بول سه	كجى استاميد ايا متافور و در و در و ايد	كشرون انتم انزلن من المنزل) السحاب جمع من
١٥ يا كرم چاين انار نه والى كرم چاين كزالبون	ايا فرود آرنده گانيم اگر خوايم سوزان	ام نحن المنزلون لو نشاء جعلناء اجاجاً ملحاً
١٦ بخر كيون نهين جن طنه بجلاد كجوتو كزالبون	بش جهان بندي گيرد اباديديد دن	كلمكن شربه (فلو كاتد كرون) اف انتم الماء
١٧ جوسكاته بو كيا تم نه	كزالبون ايد درخت بيري اريد ايا شما	التي توردن) نحن جوع من الشجر الاخضر انتم
١٨ ايد كيا اسكور دنت يا هم نهين ايد كرنه	ايد درخت انرا ايا افرسيد ايد	الانشاء شجرها) كلزخ والعفار ام نحن المنشون نحن
١٩ والى قس ايم نه	ايد درخت راجد و نفعي ايد	جعلناها نذكرة (لنا رجههم) ومثاعاً (للفقيرين)
٢٠ و كنه بناتيه ياد دلايه كزالبون كزالبون	ساحتم آن درخت را ايد و نفعي ايد	للساقرين من قوى القوي صاروا بالقوى بالقصر والميد

فانما انوار الموت وما نحن بمسبوقين على ان نبذل امثالكم وننشركم في ماله تعلمون ولقد علمتم النشأة الاولى فلو
تذكرون اف انكم ما تحزنون انتم ترعون لو نشاء جعلناء حطاماً عظيماً تفكفون وانما المؤمنون
بالنار محرمون اف انكم لا تدركون انتم انزلن من المنزل لو نشاء جعلناء لاجل اهلوه لا تذكرون
اف انتم النار التي توردن انتم انشاء شجرها ام نحن المنشون نحن جعلناها نذكرة ومثاعاً للفقيرين

راي بنده

در درس دكان - در مذهب انوار كونه احوال الهدي چنانكه بر انست قويم الهدي بنظر سادگان ذكر كرد و در احوال و در احوال با مشهور و معروف و چنانچه در قول او تعالى سراج قويم الهدي ايجي
بر سر در شهر الهدي و مشهور و معروف و چنانكه بر انست قويم الهدي بنظر سادگان ذكر كرد و در احوال و در احوال با مشهور و معروف و چنانچه در قول او تعالى سراج قويم الهدي ايجي

[illegible][illegible]

قافیہ
ثلث
تیس

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ فَرِحَ وَرَجَّحَ وَحَسَّتْ نَعِيمُهُ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ فَسَلَّمَ لَكَ
مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمَكْذِبِينَ الضَّالِّينَ فَزَلَّ مِنْ خَيْرٍ وَتَصْلِيَهُ بِحُجَّتِهِ أَنْ هَذَا لَوْ
سُئِلَ لَعَلَّيْنِ وَهِيَ تَسْعُ وَتَرْوِي الْيَقِينَ فَسَبَّحَ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ أَيْرُشَلِيمَ وَاربع واربعون كلمة
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سُبْحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
هُوَ الَّذِي خَلَقَ الظَّاهِرَ وَالْبَاطِنَ هُوَ يَكُونُ كُلُّ شَيْءٍ عَلَيْهِ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ

جلايل	نوع الرحمن	موضع القرآن
تَرْجِعُونَهَا إِنْ يَتَّبِعْتُمْ لَبَعَثَ صَادِقِينَ فِي نَفْسِهِ أَيْ لِيُنْفِ عَنْ حَلِيلِ الْمَوْتِ كَالْبَعَثِ (فَأَمَّا إِنْ كَانَ) لَبِثَ (مِنْ الْمُقَرَّبِينَ فَرِحَ) أَيْ فَلَهُ اسْتِرَاحَةٌ (وَرَجَّحَ) زَمَنُ (وَحُجَّتُهُ نَعِيمُهُ) وَهِيَ الْحُجُوبُ لَمَّا أَوَّلَ أَنْ أَوَّلَهَا قَوْلُ (وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ) فَسَلَّمَ لَكَ (أَيْ لَكَ مِنْ الْعَذَابِ) (مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ) مَنْ جِهَةٍ أَنَّهُ مِنْهُمْ (وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمَكْذِبِينَ الضَّالِّينَ) فَزَلَّ مِنْ خَيْرٍ وَ تَصْلِيَهُ بِحُجَّتِهِ أَنْ هَذَا لَوْ حَقَّ الْيَقِينَ (مِنْ أَصْحَابِ الْمُوصُوفِ الْيَقِينِ) فَسَبَّحَ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ (نَقْلُ سُورَةِ الْحَدِيدِ وَكَتَبَهُ أَوَّلِيَّةُ تَسْعُ وَتَرْوِي آيَةً بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ سُبْحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ) أَيْ نَزْهَةً كُلِّ شَيْءٍ يَلَامُ مِنْهُ وَهِيَ بِمَا دُونَ مَنْ تَعْلِيْلُ الْأَكْثَرِ (وَهُوَ الْعَزِيزُ فِي مُلْكِهِ) الْحَكِيمُ (فِي صُنْعِهِ) لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ (وَكَيْتُ) بَعْدَهُ (وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) هُوَ الَّذِي خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ بِالْأَيِّدِي (وَالْأَخْرَجَ كُلَّ شَيْءٍ بِالْأَيْدِي) (وَالظَّاهِرُ بِالْأَيْدِي) (وَالْبَاطِنُ) عَدُوٌّ لِذِي الْأَلْبَابِ (وَهُوَ يَكُونُ كُلُّ شَيْءٍ عَلَيْهِ هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ) مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا وَلَهَا	پس اما اگر باشد در مرده آید تسبیح کردگان بارگاه الهی پس است راحت و گل خوشبو دوستان نعمت و اما اگر باشد از اهل سعادت پس است است ای محراب جافه ترا از اهل سعادت و اما اگر باشد از دروغ شمارندگان پس از دست همای از دست درست در آوردن بدو رخ- این خبر از درست می است پس باکی یادگار برادر گار برادر سوره حدید کی است و آن است نام خدای بخشنده مهربان باکی یادگار خدا را برادر در است و آن است عالم دانا و درست پوشای وزیر زندی کند می براند و او پس همه چیز زنده و احیاء و حیات و آن است درست بخشنده آخرین همه است و دوست آشکارا و دوست پنهان و او را همه را و او را همه را آسمان و زمین را در شش روز نه	سجود اگر چه هوا باس والون میں نواخت ہی اور اور بارغ نعمت کا اور جو ہوا وہ داپنے والون میں بسوسلامتی پہنچے محکو داپنے والون سے فل اور جو کہ وہ ہوا جمعہ لانی والی سکون میں سے قوم ہائی ہی جلتا یا پہنچا مانگ ہیں بے شک یہ بات نی ہی لاق یقین کے شوق تول باکی اپنے رب کے نام جوسب سے جرا سورت حدید مدینہ منورہ نازل ہوئی انتیس آیت کی شروع آیت کے نام سے جو بہت نعت پر مشتمل والا ایسی باکی ولتا ہی جو کچھ ہی ساواں ہیں اتور زمین میں اور وہی ہی زبردست حکمت والا- اسی کو راج آسمانوں- اور زمین کا جلتا ہی اور بار تابی اور وہ سب چیز رکھتا ہی وہی ہی پہلا اور چھٹا اور ہر اور اندر اور وہ سب چیز جانتا ہی وہی ہی جسے بنا ہے آسمان اور زمین چھ دن میں-

در نفع جلايل

در نفع جلايل

در نفع جلايل

قالا العبد

ع عشر

هو الذي يزل على عبده آيات بيّنات ليخرجكم من الظلمات إلى النور وإن الله بكم لرؤف رحيم ومما لكم من
 تنفوا في سبيل الله والله ميثاق السموات والارض لا يستوي منكم من أنفق قبل الفتح وقاتل أولئك أعظم درجة
 من الذين أنفقوا من بعد وقالوا وكلا وعد الله الحسنى والله بما تعملون خبير من ذا الذي يقرض الله
 قرضا حسنا فيضاعفه له وله أجر كريم يوم تكمل المؤمنين والمؤمنات يسع نورهم بين أيديهم وبأيمن
 أيديهم اليوم حجات تجري من تحتها

جلايل	فتح الرحمن	موضح القرآن
آي مریدین ایمان قبادر والیہ (هو الذي يزل على عبده آيات بيّنات)	اوست انك زوی فرستد بر	دہی ہوتا رہتا رہی
القرآن الخیر حکم من الظلمات	سید خود آیات واضح تا بیرون آرد	آیت ہندون پر آیتین صاف کہ نکال
الکفر إلى النور ایمان (وإن الله بكم لرؤف رحيم)	سوی روشنی دہرائے خدا بر شما	لا دے ہو اندھروں سے
من الکفر إلى ایمان (لرؤف رحيم ومما لكم من تنفوا في سبيل الله)	نجات دہندہ مہربان است و جنت شما	اجالے کی طرف اور اللہ پر
والله ميثاق السموات والارض لا يستوي منكم من أنفق قبل الفتح وقاتل	کہ حرج می کنید در راه خدا	نرمی رکھائی مہربان اور ہو گیا ہوا ہی
أموالكم من غير أجر إلا نفاق بخلاف مالوا أنفقتم	و خدا تر است و اس گزاشتہ و در آ	کرج ہیں کہ نے اللہ کی راہ میں
فجورین (لا يستوي منكم من أنفق من قبل الفتح وقاتل)	روز میں سے ہر گزاشتہ ہر گزاشتہ	اور اللہ کی کوئی ہمتا ہی ہر گزاشتہ
وقائل أولئك أعظم درجة من الذين أنفقوا من بعد وقالوا وكلا وعد الله الحسنى	و خدا تر است و اس گزاشتہ و در آ	اور زمین میں
التي يقرض الله قرضا حسنا فيضاعفه له وله أجر كريم	برابر نیست از شما انکہ حرج کردین	برابر نہیں تم میں جسے حرج کیا ہے سے پہلے
خبره في سبيل الله (قرضا حسنا) بأن ينفعه الله تعالى	و قتال کردہ انکہ انجین عمل بعد از فتح	اور لڑائی کی ان لوگوں کا درجہ بڑا ہے
فضاعفه له) وفي قراءة فيضه بالشديد	از انکہ حرج کردین و قتال کردہ و ہر گز	ان سے جو حرج کرین پس سے
عشر إلى أكثر من سبع مائة كما ذكر في البقرة (وله)	بہرہ دہا ہے خدا حالت نیک	تہجے اور زمین اور سب کو
مع الضاعفة (أجر كريم) مقرون به رضی و قال	و خدا با حرج می کنید	و خدا دہائی اللہ نے خوبی کا اور اللہ کو
أذكر يوم تكمل المؤمنين والمؤمنات يسع نورهم	خدا را است گشت انکہ قرض دہ	خبر حرج جو تم کرے ہو اللہ
بين أيديهم (و يكون بإيمانهم) و يقال لهم	خدا را است گشت انکہ قرض دہ	کون ہی اے اللہ کو عرض دے اللہ کو
(بشرىكم اليوم حجات تجري من تحتها)	قرض داون نیک کہ ایمان آرد و اللہ	پھر وہ کو دو مارے یکے دے آئے

من جہت خود را با حرج می کنید در راه خدا

فقرض داون نیک کہ ایمان آرد و اللہ

وَمَنْ يَقُولْ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا بِالْكِتَابِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ وَرَسُولَهُ وَالْحَبِيبُ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُّسْتَدِرٌّ وَكَافِرٌ مِنْهُمْ قَاسِقُونَ ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ نَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأًى وَرَحْمَةً وَرَهَابًا بِآيَاتِنَا غَوَّاهَا مَا كُتِبَ عَلَيْهَا

[illegible]

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسمًا من موسمي الدنيا والآخرة

१५००

[illegible]

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

مجلس اول

[illegible]

وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ فَاذْكُرُوا اللَّهَ الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین	اموالدانا جنتہم الرسول
اور جب آدین برسے پاس بھگو دعا دین	و چون بیابند پیش تو دعا کنند ترا	من تساجدہم اى تخدعہم سترناظرین الى المؤمنین	من تساجدہم اى تخدعہم سترناظرین الى المؤمنین
چہ آہین دی بھگو اللہ نے	ان کہہ دیا کہ وہ است تر اعدیان	لَوْ قُوْنِي فَلَوْ بِهْمُ التَّيْبَةُ (وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)	لَوْ قُوْنِي فَلَوْ بِهْمُ التَّيْبَةُ (وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)
اور کہتے ہیں اپنے دل میں کہوں نہیں کرنا اللہ عذاب ہم کو	خدا اسب آنجہ مگویم ہے اگر عذاب راست آفتن آیت کرنا عذاب	الَّتِي (مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) وَهُوَ قَوْلُهُمْ السَّامُ عَلَيْكَ	الَّتِي (مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ) وَهُوَ قَوْلُهُمْ السَّامُ عَلَيْكَ
اس پر جو ہم کہتے ہیں	ایسی زبان چون بیکہ گرا گوید	إِي لَمُوتُ (وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْ كُنَّا نَعْلَمُ مَا كُنَّا نَعْمَلُ)	إِي لَمُوتُ (وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْ كُنَّا نَعْلَمُ مَا كُنَّا نَعْمَلُ)
بسی انکو دوزخ پہنچنے سنیں	و چون بیکہ گرا گوید	حَسْبُكُمْ جَهَنَّمُ يَصْطَوْنَهَا فَبُئْسَ الْمَصِيرُ (وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)	حَسْبُكُمْ جَهَنَّمُ يَصْطَوْنَهَا فَبُئْسَ الْمَصِيرُ (وَإِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ)
سو بری جگہ آسٹنی	و چون بیکہ گرا گوید	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
ای ایمان والو جب تم کو یاد آئے	و چون بیکہ گرا گوید	وَالْعَدُوِّ وَالْوَغَىٰ وَتَسْأَلُونَ النَّاسَ عَنْ شَيْءٍ لَا يُدْرِيهِمْ أَلَّا يَدْرِي اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا بِأَمْرِ رَازِقِهِ	وَالْعَدُوِّ وَالْوَغَىٰ وَتَسْأَلُونَ النَّاسَ عَنْ شَيْءٍ لَا يُدْرِيهِمْ أَلَّا يَدْرِي اللَّهُ شَيْئًا إِلَّا بِأَمْرِ رَازِقِهِ
کہہ تو مت کرو بات گناہ کی	و چون بیکہ گرا گوید	وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ إِنَّمَا الْجَنَّةُ لِلَّذِينَ آمَنُوا	وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ إِنَّمَا الْجَنَّةُ لِلَّذِينَ آمَنُوا
اور زبانی کی اور رسول کی بھگو	و چون بیکہ گرا گوید	وَيُخَوِّدُ (مِنَ الشَّيْطَانِ) بَعْدَ ذَلِكَ لَعَنَ الشَّيْطَانُ وَلَئِن رَّادَيْتُمُ	وَيُخَوِّدُ (مِنَ الشَّيْطَانِ) بَعْدَ ذَلِكَ لَعَنَ الشَّيْطَانُ وَلَئِن رَّادَيْتُمُ
اور بات کرو احسان کی اور اب	و چون بیکہ گرا گوید	وَعَلَى اللَّهِ فَلَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُنْذَرِينَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ	وَعَلَى اللَّهِ فَلَئِنَّكَ لَمِنَ الْمُنْذَرِينَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
اور کہتے ہیں جو اللہ سے حسن	و چون بیکہ گرا گوید	قِيلَ لَكُمْ تَفْتَكُورُونَ تَوَسَّعُوا فِي الْمَجَالِسِ فَحَدِّثُوا	قِيلَ لَكُمْ تَفْتَكُورُونَ تَوَسَّعُوا فِي الْمَجَالِسِ فَحَدِّثُوا
جو کچھ کہنا چاہو	و چون بیکہ گرا گوید	صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَلَيْدِكُمْ حَتَّى تَخْلُسَ مِنْ جَاءِ كُفْرٍ	صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَوَلَيْدِكُمْ حَتَّى تَخْلُسَ مِنْ جَاءِ كُفْرٍ
سو شیطان کا حکم ہی کہ دگر	و چون بیکہ گرا گوید	قِرَاءَةِ الْمَجَالِسِ (فَأَقْصُوا أَنْفُسَكُمْ إِلَى اللَّهِ لَكُمْ) فِي لَحْنَةٍ	قِرَاءَةِ الْمَجَالِسِ (فَأَقْصُوا أَنْفُسَكُمْ إِلَى اللَّهِ لَكُمْ) فِي لَحْنَةٍ
بہیمان والوں کو	و چون بیکہ گرا گوید	(وَإِذَا قِيلَ اسْتَشْرُوا) فَوَمَوْا إِلَى الصَّلَاةِ وَغَيْرِهَا مِنْ	(وَإِذَا قِيلَ اسْتَشْرُوا) فَوَمَوْا إِلَى الصَّلَاةِ وَغَيْرِهَا مِنْ
اور وہ انکا کچھ نہ بجات بجا بن حکم	و چون بیکہ گرا گوید	الْخَيْرَاتِ (فَأَنْشَرُوا) وَفِي قِرَاءَةِ بَعْضِ الشَّيْنِ فِيهَا	الْخَيْرَاتِ (فَأَنْشَرُوا) وَفِي قِرَاءَةِ بَعْضِ الشَّيْنِ فِيهَا
اور اللہ پر جائے جو سر کر	و چون بیکہ گرا گوید	يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ بِالْأَعْيُنِ ذَلِكُمْ وَ	يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ بِالْأَعْيُنِ ذَلِكُمْ وَ
و اپنے ایمان والو جب	و چون بیکہ گرا گوید	يَرْفَعُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ بِالْأَعْيُنِ ذَلِكُمْ وَ	يَرْفَعُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ بِالْأَعْيُنِ ذَلِكُمْ وَ
تھو کہنے کھل بھگو غلبوں میں	و چون بیکہ گرا گوید	خَيْرُهُم بِاللَّهِ إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ	خَيْرُهُم بِاللَّهِ إِذَا جَاءُوكُمْ قِيَامُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

اور جب آدین برسے پاس بھگو دعا دین چہ آہین دی بھگو اللہ نے اور کہتے ہیں اپنے دل میں کہوں نہیں کرنا اللہ عذاب ہم کو اس پر جو ہم کہتے ہیں بسی انکو دوزخ پہنچنے سنیں سو بری جگہ آسٹنی ای ایمان والو جب تم کو یاد آئے کہہ تو مت کرو بات گناہ کی اور زبانی کی اور رسول کی بھگو اور بات کرو احسان کی اور اب اور کہتے ہیں جو اللہ سے حسن جو کچھ کہنا چاہو سو شیطان کا حکم ہی کہ دگر بہیمان والوں کو اور وہ انکا کچھ نہ بجات بجا بن حکم اور اللہ پر جائے جو سر کر و اپنے ایمان والو جب تھو کہنے کھل بھگو غلبوں میں

اور جب آدین برسے پاس بھگو دعا دین چہ آہین دی بھگو اللہ نے اور کہتے ہیں اپنے دل میں کہوں نہیں کرنا اللہ عذاب ہم کو اس پر جو ہم کہتے ہیں بسی انکو دوزخ پہنچنے سنیں سو بری جگہ آسٹنی ای ایمان والو جب تم کو یاد آئے کہہ تو مت کرو بات گناہ کی اور زبانی کی اور رسول کی بھگو اور بات کرو احسان کی اور اب اور کہتے ہیں جو اللہ سے حسن جو کچھ کہنا چاہو سو شیطان کا حکم ہی کہ دگر بہیمان والوں کو اور وہ انکا کچھ نہ بجات بجا بن حکم اور اللہ پر جائے جو سر کر و اپنے ایمان والو جب تھو کہنے کھل بھگو غلبوں میں

اور جب آدین برسے پاس بھگو دعا دین چہ آہین دی بھگو اللہ نے اور کہتے ہیں اپنے دل میں کہوں نہیں کرنا اللہ عذاب ہم کو اس پر جو ہم کہتے ہیں بسی انکو دوزخ پہنچنے سنیں سو بری جگہ آسٹنی ای ایمان والو جب تم کو یاد آئے کہہ تو مت کرو بات گناہ کی اور زبانی کی اور رسول کی بھگو اور بات کرو احسان کی اور اب اور کہتے ہیں جو اللہ سے حسن جو کچھ کہنا چاہو سو شیطان کا حکم ہی کہ دگر بہیمان والوں کو اور وہ انکا کچھ نہ بجات بجا بن حکم اور اللہ پر جائے جو سر کر و اپنے ایمان والو جب تھو کہنے کھل بھگو غلبوں میں

[illegible]

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
۱۰ انکی اولاد اذہب کے ساتھ سے کچھ دے لوگ ہیں دوزخ کے دیے ہیں رہبر جس دن صبح کر گا اٹھ اٹھو سارے پھر میں کھاؤ گے اس کے اٹھ اٹھو کھاؤ گے بھارت کے اگر اڑھال رکھتے ہیں دے کچھ بھلی راہ پر ہیں کدو اینٹن رشتہ پر تھا دارین راہ دیا سستا ہی میں اصل چھوٹے قابو کر لیا اپر شیطان نے پھر جھلائی انکو اٹھ کی یاد دے لوگ میں جسے شیطان نے ستایا جسٹھا شیطان کا دی خراب ہوئے ہیں جو لوگ مخالف ہوئے ہیں اٹھ سے اور اس کے رسول سے وہ لوگ ہیں سب سے بقدر لوگوں میں اٹھ کچھ چکا کر میں زبردستوں کا اور اس کے رسول کے شان اٹھ زرد آوری کوئی لوگ جو یقین رکھتے ہوں اٹھ پر اور جھلے دھرم دوستی کر ایکوں سے جو مخالف ہوں اٹھ کے اور اس کے رسول کے سے وہ اپنے اپنے باپ ہوں یا اپنے بیٹے یا اپنے بھائی یا اپنے گھرانے کے	اولاد الیثان از عذاب خدا جبری این جماعہ ابن دوزخ انیثان ان کا جاویدان با دوسرے ان کے دوزخ ان کا خدا ہم کو بس سو گند خورند چھوڑا جنا نکسو گند بخورند کھوڑا دوزخ بند لند کہ ان پر جسٹھا شیطان نے ستایا اٹھ اٹھو سارے پھر میں کھاؤ گے اس کے اٹھ اٹھو کھاؤ گے بھارت کے اگر اڑھال رکھتے ہیں دے کچھ بھلی راہ پر ہیں کدو اینٹن رشتہ پر تھا دارین راہ دیا سستا ہی میں اصل چھوٹے قابو کر لیا اپر شیطان نے پھر جھلائی انکو اٹھ کی یاد دے لوگ میں جسے شیطان نے ستایا جسٹھا شیطان کا دی خراب ہوئے ہیں جو لوگ مخالف ہوئے ہیں اٹھ سے اور اس کے رسول سے وہ لوگ ہیں سب سے بقدر لوگوں میں اٹھ کچھ چکا کر میں زبردستوں کا اور اس کے رسول کے شان اٹھ زرد آوری کوئی لوگ جو یقین رکھتے ہوں اٹھ پر اور جھلے دھرم دوستی کر ایکوں سے جو مخالف ہوں اٹھ کے اور اس کے رسول کے سے وہ اپنے اپنے باپ ہوں یا اپنے بیٹے یا اپنے بھائی یا اپنے گھرانے کے	اولادہم من اللہ من عذابہ (شیطان) من العذاب (اولاد) اصحاب النار هم فيها خالدون (اذا ذکر) (یوم بیعتهم) اللہ جمیعاً یخلفون (انہم) مؤمنون (کما یخلفون) کم وتحتسبون انکم علی شیء (من نفع خلقهم) الآخرۃ کالدنیا (الا انہم هم الکاذبون استکبر) استوی (علیہم الشیطان) بطاعتهم (فانساہم) ذکر اللہ اولئک حزب الشیطان (اتباعہ) (الان) حزب الشیطان ہم الخاسرون (ان الذین یخادون) یخلفون (اللہ ورسولہ) اولئک فی الاکثر (للعلم) (کتب اللہ) فی اللوح المحفوظ (اوتضی) (کاظہ انسا) ورسولہ) (یا حجۃ لوالسیف) (ان اللہ قوی عزیز) (کاخذ) فوما یؤمنون باللہ والیوم الآخر (یوادون) (یصلیون) (من حاد اللہ ورسولہ ولو کانوا ای المحادون) (اباکم) ای المؤمنین (اولئک ہم) اولئک ہم (او عسیرت ہم) (یک) یقصدونہم بالسوء (یقاتلونہم علی ایمان) (کاوقع) جماعہ من الصحابہ (اولئک) الذین یوادونہم (کتب) (انبت فی) قلوبہم ایمان (وایدہم یر) (بفر منہ) (عالی) (ویرکضہم جنات) نوری میں ختم (اکثر) (خالدین) (ما رضی اللہ عنہم) (بکار صما) عنه (بقایہ) (اولئک حزب اللہ) (یدعون امرہ و) یحیدونہم (الا ان حزب اللہ هم للعقۃ) (الفرون)

كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
 إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ فِي الْأَرْضِ جُؤَامٌ مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالُهُمْ يُبْتَغُونَ
 فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيُصْرَوْنَ اللَّهُ وَمِنْ سَوَالِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ وَالَّذِينَ تَبَوُّوا الذِّكْرَ وَ
 الْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُودُقِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أَوْتُوا وَيُؤْثِرُونَ
 عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقِ شَيْئاً نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ لَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّ إِنَّكَ

جلايلين

الْأَرْبَعَةَ عَلَى مَا كَانَ يَقْسِمُهُ مِنْ أَنْ لِكُلِّ مِنَ الْأَرْبَعَةِ خُمْسٌ
وَالْبَاقِي (كَيْلَا كِي بِمَعْنَى اللَّامِ وَأَنْ مُقَدَّرَةٌ بِعَاقِبَتِهَا
يَكُونُ) عَلَيْهِ الْقِسْمَةُ كَذَلِكَ (دَوْلَةٌ) مُبْتَدَأٌ وَكَلِمَةٌ
الْأَغْنِيَاءُ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمْ أَعْطَاكُمْ (الرَّسُولُ) مِنَ الْفَقْرِ
وَعَيْرِهِ (تُخَذُ وَهَذِهِ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَتُوا اللَّهَ
إِنْ لَكُمْ شِدِيدُ الْعِقَابِ لِلْفَقْرِ) مُتَعَلِّقٌ بِحُزْنِ
أَيُّ عَجَبُوا الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ لَحَرَّ حَوَامِلُ دِيَارِهِمْ وَأَمُورُهُمْ
يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَضْرِبُونَ اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ أَوْ أَطَاعَتَهُمُ الصَّادِقُونَ (فِي إِيْمَانِهِمْ) وَالَّذِينَ
يَبْتَغُونَ الذِّكْرَ لِلدِّينَةِ (وَالْإِيمَانِ) أَيْ الْفَقْرُ وَهُمْ الْأَصْحَابُ
(مِنْ قَبْلِهِمْ) يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي
صُدُورِهِمْ حَاجَةً (مِمَّا أُوتُوا) أَيْ إِلَى النَّبِيِّ
الْمُهَاجِرِينَ مِنْ أَمْوَالِ بَنِي النَّضِيرِ الْمُخْتَصِمَةِ بِهِ (وَيُؤْتُونَ
عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ) حَاجَةً إِلَى مَا
يُؤْتُونَ بِهِ (وَمَنْ يُوقِ شَعْنَهُ) حِرْصَهُ عَلَى الْمَالِ
(فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ) وَالَّذِينَ تَحَوَّلُوا مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ
بَعْدِ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَصْحَابُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ (يَقُولُونَ)
رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ

[illegible]

موضع القرآن

کوتانہ

اوسے لینے دینے میں

دولتمندوں کے تمہیں سے اور جو دے تمکو رسول

اسو لے لو اور جس سے منع کرے اسو چھوڑ دو اور دے رہو اللہ

شہینک اللہ کی ماریخت بیجا

و اسے ان غفلتوں

و جن جوئے نے والوں کے کھالے

ہوئے آئے ہیں اپنے گھروں

اور مالوں سے

و کھوئے ہیں آئے ہیں اللہ کا

فضل اور کسی رضا بندی اور مدد

کے رسول کے دے لوگ دی ہیں

سیجے اور جو۔

جگہ شکر ہے میں اس گھر میں

اور انجان ہیں۔

اُن سے آگے محبت کرنے ہیں

اس سے جو وطن چھوڑ آئے

اُن کے پاس اور نہ بھانے

اپنے دل میں غرض اس چیز سے

جو اُن کو ملا

اور اول رکھتے ہیں

اپنی جانوں سے اور اگرچہ ہو

اُن کو بھوکھ

اور جو بچا گیا اپنی جی کی لالچ

قوی لوگ ہیں مراد بانی

و اپنے دے اور ان کے

دے جو آئے اُن کے پیچھے

کہتے ہوئے

اپنی رب غنہ ہو اور ہمارے

کو جو آئے ہیں ہم سے انجان

میں اور نہ ہیں ہم سے انجان

رکھ ہمارے دل میں بیہ ایمان

و انوں کا ای رب تو ہی ہے

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

رُئِبَ رَحْمَهُمُ الْمَتْرُكِينَ نَأْتُوا يَقُولُونَ كَإِذَا هُمْ مِنَ الْإِيمَانِ أَهْلِي الْكِتَابِ لَعْنَةُ اللَّهِ لَأَخْرِجَنَّكُمْ مَعَكُمْ وَلَا تَطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِنْ قُوتِلْتُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ لَأَنْ أَخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوتِلُوا لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَوْ لَكُنْ الْأَذْيَانُ لَأَنْصُرُنَّكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ أَفَأَتَيْنَاكَ بِالْبَصَرِ وَنَمْ كُنْتُمْ شُرَكَاءَ رَهْبَآنٍ فِي صُدُورِهِمْ مِنْ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ لَا يَقَالُوا نَكْمُ جَمِيعًا إِلَّا فِي قَرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جَدِيدٍ بِأَسْهُمٍ يَبْتِهِمْ شَدِيدٌ يُخَسِّبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَاقُوا وَبَالَ أَمْرِهُمْ

از این کتاب که در این کتابخانه است

جلائلین

رَبُّكُمْ رَحِيمٌ الْكَافِرُ مَصْرُوفٌ إِلَى الَّذِينَ فَتَنُوا فَيَقُولُونَ
لَا خِيَارَ لَنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَكُنَّا بِنُصْرَتِهِمْ
وَالْخِيَارَ فِي الْكُفْرِ الَّذِي كَانُوا فِيهِ أَلَا نَجْزِي الْكَافِرِينَ
الْمَدِينَةَ الْخَارِجِينَ مَعَهُمْ وَالْخِيَارَ فِيكُمْ فِي خَلِّ لَكُمْ
(أَحَدُ الْمَدِينَةِ) وَإِنْ قُوَّتُمْ حُدِّثَتْ عَنْهُ الْأُمَمُ لُوطِيَةً
(لِأَصْرِهِمْ) وَمَا اللَّهُ بِشَهِيدٍ لَكُمْ أَنْ تَكُونُوا أَكْثَرًا
وَلَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِنْ قُوَّتُمْ لَا يَنْصُرُكُمْ وَمَا
لَكُمْ أَنْ تَكُونَ أَكْثَرًا) (لِيُؤْتِيَ لَكُمْ دَارًا) وَلَسْتَ تَخْبَأُ
الْقِيمَ لَلْقَدِيرِ عَنْ جَوَابِ الشَّرْطِ فِي الْمَوَاضِعِ الْخَمْسَةِ
(يَتَمَّ لَا يَنْصُرُونَ) أَيِ الْيَهُودِ (كَيْتَمَّ أَشَدَّ رَهْبَةً) خَوْفًا
(فِي صُدُورِهِمْ) أَيِ الْمُنَافِقِينَ (مِنْ اللَّهِ) بِمَا خَبَرَ عَلَيْهِ
(ذَلِكَ) بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ (لَا يَتَّقُونَ) أَيِ الْيَهُودِ
(جَمِيعًا) مَجْتَمِعِينَ (أَلَا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ قَرْيَةٍ جَدِيدٍ
سُورَةُ قُرْآنِهِ جَدِيدٌ) (بِأَسْمِهِمْ) خَبَرًا (بِهِمْ) شَدِيدًا
(خُسْبَاهُمْ جَمِيعًا) مَجْتَمِعِينَ (وَقُلُوا كَمَا سَمِعْتُمْ) مِنْ قَوْلِ
الْحُسْبَانِ (ذَلِكَ) بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ (مَثَلُهُمْ فِي
تَرَكِّهِمْ) كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا (بِمَنْ قَرِيبٍ
وَهُمْ أَهْلُهَا) (مِنْ الْمَشْرِكِ) (ذَلِكَ) أَوَّلُ بَابِ الْمَرْحَلَةِ عَقُولُهُ

[illegible][illegible][illegible]

اَلْهُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللَّهُ
الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِّنَ النُّجُومِ مَآءَةً
يَأْتِيَهُمُ الَّذِينَ يَسْمُونَ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ

قد جمع
المتخذ
ع

موضع القرآن	تخالف المعنى	جلايل
اَلْهُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللَّهُ	مگر او بادشاہ نہایت پاک سلامت از ہر عیب و نقص است از ہر آتش و دہندہ مومنان از خوفت بران نگاہبان از ہر گمان و ترس باطل از ہر غائب خود اختیار بر گزینہ	اَلْهُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْكَرِيمُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ هُوَ اللَّهُ
الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	باکشی خدا را است از شریک مقرر کردن او است خدای از بندہ بیدار کننده او است نامہای پاک بایکی یا میکند نور آنچہ در آسمانها و زمین است و او غالب ما شکست است - سورہ تمجید مدنی است و آن سبزو بنام خدای بخشنیدہ مہربان منہم کو بر صفت ای مسلمانان دور مگیرید و عثمان را دوست نماند خود را خی آنکند بسوی ایشان پیغام	الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	بنام خداوند بخشنیدہ مہربان	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ	ای کسانی کہ ایمان آورده اید سجدہ نکنید برای خورشید و قمر و سجدہ کنید برای خداوندی کہ آنہا را آفریدہ است اگر بدانید	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ	آنہا کفر کردند بآن حق کہ بر شما آمد	قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ

جلايل
اور وہ کافر ہو کر رہے اور کہتے تھے کہ ہم نے ان سے حق سنا ہے۔
اور وہ کافر ہو کر رہے اور کہتے تھے کہ ہم نے ان سے حق سنا ہے۔

وہ کافر ہو کر رہے اور کہتے تھے کہ ہم نے ان سے حق سنا ہے۔
وہ کافر ہو کر رہے اور کہتے تھے کہ ہم نے ان سے حق سنا ہے۔

حریف
حریف

يُخْرِجُونَ الرِّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ مِنْ خَوَافِهِمْ مُخْذِرِينَ وَابْتَغَاءَ مَرْضَاتِهِ لِيُتْرَكُوا لِيَعْمَ بِالْمُلْكَةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَنُ مِنْهُ يُفَعِّلْ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ إِنَّ يَنْفَعُكُمْ بِيَوْمِ تُولَّيْتُمْ أَعْدَاءُ وَيَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَالسِّنَنُ بِالشُّعْرِ وَوَدَّ الْوَلِيُّ كَفْرُونَ لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَهَؤُلَاءُ ذِكْرُكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَفْضِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ يَمَّا تَقُولُونَ بَصِيرٌ قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمُ هُمْ إِنْ أَبْرَأَ مِنْكُمْ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>ای دین اسلام و القرآن یخرجون الرسول وایاکم من مکه تصدیقاً علیکم (ان) ای جلال (تؤمنوا بالله و ان کنتم حین جہاد الجہاد فی سبیل وابتغاء مرضائی) وجواب الشرط دل علیہما قبلہ ای فلا تتحدوہم اولیاء (تسرون الیہم بالموادۃ واما اعلم بما اخفیتم واما اعلنتم ومن یفعلہ منکم ای اسرار خبر الدین صلی اللہ علیہ وسلم الیہم) فقد حل سوء السیر (اخطأ طریق لہدی ولسوء فی الاصل القیاس ان یتفقو کم یظفروا کم) یرکون لکم اعداء ویتسلطوا لکم ایدہم) بالقتل والضرب (والکینتہم بالسوء) بالسب والشتم (وودوا تمیوا) لئلا یفرون لہ لن تنفعکم ان حاکمکم قرابتکم (ولا الاکذک) لشرکوا الذین کجلیہم اسررتکم لخبیر من العدا فی الخیر ایوم القیامۃ یفصل بالبناء للمفعول والفاعل (بدینکم) ویدینکم فتکونون فی الجنة وھم فی جملہ الکفار فی النار و اللہ بما تعملون بصیر قد کانت لکم اسوۃ یکسر العنقہ وضمہا فی الموضعین قد وده (حسبہ فی اہلہم) ایہ فولا وفعلاً (والذین معہ) من المؤمنین (اذ قالوا لقومہم اتاہلوا) جمع بری کظرف فیہم</p>	<p>جلالین جی کندی پیغامبر را و شما را نیز برای آنکہ ایمان آوردید بخدا ی پروردگار خویش ایمان ما کونتم دوست مجاہد اگر برآمده اید از اولاد خود برای جہاد و در راہ من و طلب رضائے من پہنای من فرستید بسوی ایشان بہیچ سبب دوستی و محبت آنچہ پنهان کنی کند و ای اشکار می نماید و ہر کس را دشمنان من ہر آیند غلط کرد راہ محمود را اگر کاران بیاید شما را دشمن در حق شما دشمنانند دشمن خود را یا بدی ای دشمن و دوست دارند کہ مافروشیہ سود خدی این دلو شما را خیر اندازد سکما و نہ فرزندان شما روز قیامت فبہم و ہا کرد در میان شما و خدا با یکدیگر بنا است ہر کس را بہر دو نیک بالبرہیم و انکہ ہمراہ او بودند چون گفتہ ام خود را ہر ایدہ بانی و تعلیم از شما</p>	<p>کھاتے ہیں رسول کو اور تم کو اسبرکت مانتے ہو اللہ اپنے رسول کو تم بھی ہوتے ای کے واسطے میری راہ میں اور میری رضائے جاہر مجھے پیغام بھیجے ہو انکو دوستی کے اور مجھ کو خوب معلوم ہے جو چھپا پائے اور جو ظاہر کیا اور جو کوئی نیم نام کے تم میں سے دہ بھولا سیدھی اگر نیکو وے باوی ہو جاوین تھاکر دشمن اور سترھاوین تم پر ہاتھ پوزانی زبانیں اور جاہلین کسی طرح تم شر ہو جاو کام نہ آوینگے نیکو نہ رہنا تے اور نکھاری اولاد قیامت کے دن وہ فیصلہ کر گیا تم میں اور اللہ جو کرتے ہو دیکھنا ہی خاک جہاں جاتی ہی آجی اگر ایم کی اور جو اسکے ساتھ تھے جب کہا اپنی قوم کو ہم الگ ہیں تم</p>

[illegible]

والله المتعظم

ع

وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُيُوتَكُمْ الْمَكَاثِبَ وَالْبَغَضَاءَ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِئُهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا

وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُيُوتَكُمْ الْمَكَاثِبَ وَالْبَغَضَاءَ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا

وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُيُوتَكُمْ الْمَكَاثِبَ وَالْبَغَضَاءَ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا

وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُيُوتَكُمْ الْمَكَاثِبَ وَالْبَغَضَاءَ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا

وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَّلْنَا بُيُوتَكُمْ الْمَكَاثِبَ وَالْبَغَضَاءَ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا وَإِلَيْكُمْ نَبْتِهَا وَنَبْتِ الْبَغَضَاءِ أَيْدِيكُمْ إِلَى يَدِهَا

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفَافًا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ
تُؤْذِنُنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزْغَا اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ
وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا
بِرَسُولٍ بَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُبِينٌ وَمَنْ أَظْلَمُ

فلا یرفع الصنف
خمس

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لاین
۱۰۶ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۱۰۷ يَا اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُوْنَ کَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا تَفْعَلُوْنَ ۱۰۸ اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ الَّذِیْنَ یُقَاتِلُوْنَ فِیْ سَبِیْلِہِ صَفَافًا کَذٰلِکَ یُبَیِّنُ اللّٰهُ لَکُمْ اٰیٰتِہِ لَعَلَّکُمْ تَعْقِلُوْنَ ۱۰۹ تُؤْذِنُنِیْ وَقَدْ تَعْلَمُوْنَ اَنِّیْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَیْکُمْ فَلَمَّا زَاغُوْا اَزْغَا اللّٰهُ قُلُوْبَہُمْ وَاللّٰهُ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الْفٰسِقِیْنَ ۱۱۰ وَإِذْ قَالَ عِیْسٰی ابْنُ مَرْیَمَ یَا بَنِیْ اِسْرَءِیْلَ اِنِّیْ رَسُوْلُ اللّٰهِ اِلَیْکُمْ مُّصَدِّقًا لِّمَا بَیْنَ یَدَیَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُوْلٍ یَّآئِیْ مِنْ بَعْدِیْ اِسْمُہٗ اَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَہُمْ بِالْبَیِّنٰتِ قَالُوْا ہٰذَا سِحْرٌ مُّبِیْنٌ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ اٰطَاعَ اَشْطٰطَ اَیِّہِ الْہٰجَیِّ بِہٖ (مَبِیْنٌ) یٰبْنَ وَمَنْ لَا اَحَدٌ اَظْلَمُ اَشْطٰطًا	وہو است غالب ۱۰۶ ۱۰۷ ۱۰۸ ۱۰۹ ۱۱۰ ۱۱۱ ۱۱۲ ۱۱۳ ۱۱۴ ۱۱۵ ۱۱۶ ۱۱۷ ۱۱۸ ۱۱۹ ۱۲۰ ۱۲۱ ۱۲۲ ۱۲۳ ۱۲۴ ۱۲۵ ۱۲۶ ۱۲۷ ۱۲۸ ۱۲۹ ۱۳۰ ۱۳۱ ۱۳۲ ۱۳۳ ۱۳۴ ۱۳۵ ۱۳۶ ۱۳۷ ۱۳۸ ۱۳۹ ۱۴۰ ۱۴۱ ۱۴۲ ۱۴۳ ۱۴۴ ۱۴۵ ۱۴۶ ۱۴۷ ۱۴۸ ۱۴۹ ۱۵۰ ۱۵۱ ۱۵۲ ۱۵۳ ۱۵۴ ۱۵۵ ۱۵۶ ۱۵۷ ۱۵۸ ۱۵۹ ۱۶۰ ۱۶۱ ۱۶۲ ۱۶۳ ۱۶۴ ۱۶۵ ۱۶۶ ۱۶۷ ۱۶۸ ۱۶۹ ۱۷۰ ۱۷۱ ۱۷۲ ۱۷۳ ۱۷۴ ۱۷۵ ۱۷۶ ۱۷۷ ۱۷۸ ۱۷۹ ۱۸۰ ۱۸۱ ۱۸۲ ۱۸۳ ۱۸۴ ۱۸۵ ۱۸۶ ۱۸۷ ۱۸۸ ۱۸۹ ۱۹۰ ۱۹۱ ۱۹۲ ۱۹۳ ۱۹۴ ۱۹۵ ۱۹۶ ۱۹۷ ۱۹۸ ۱۹۹ ۲۰۰ ۲۰۱ ۲۰۲ ۲۰۳ ۲۰۴ ۲۰۵ ۲۰۶ ۲۰۷ ۲۰۸ ۲۰۹ ۲۱۰ ۲۱۱ ۲۱۲ ۲۱۳ ۲۱۴ ۲۱۵ ۲۱۶ ۲۱۷ ۲۱۸ ۲۱۹ ۲۲۰ ۲۲۱ ۲۲۲ ۲۲۳ ۲۲۴ ۲۲۵ ۲۲۶ ۲۲۷ ۲۲۸ ۲۲۹ ۲۳۰ ۲۳۱ ۲۳۲ ۲۳۳ ۲۳۴ ۲۳۵ ۲۳۶ ۲۳۷ ۲۳۸ ۲۳۹ ۲۴۰ ۲۴۱ ۲۴۲ ۲۴۳ ۲۴۴ ۲۴۵ ۲۴۶ ۲۴۷ ۲۴۸ ۲۴۹ ۲۵۰ ۲۵۱ ۲۵۲ ۲۵۳ ۲۵۴ ۲۵۵ ۲۵۶ ۲۵۷ ۲۵۸ ۲۵۹ ۲۶۰ ۲۶۱ ۲۶۲ ۲۶۳ ۲۶۴ ۲۶۵ ۲۶۶ ۲۶۷ ۲۶۸ ۲۶۹ ۲۷۰ ۲۷۱ ۲۷۲ ۲۷۳ ۲۷۴ ۲۷۵ ۲۷۶ ۲۷۷ ۲۷۸ ۲۷۹ ۲۸۰ ۲۸۱ ۲۸۲ ۲۸۳ ۲۸۴ ۲۸۵ ۲۸۶ ۲۸۷ ۲۸۸ ۲۸۹ ۲۹۰ ۲۹۱ ۲۹۲ ۲۹۳ ۲۹۴ ۲۹۵ ۲۹۶ ۲۹۷ ۲۹۸ ۲۹۹ ۳۰۰ ۳۰۱ ۳۰۲ ۳۰۳ ۳۰۴ ۳۰۵ ۳۰۶ ۳۰۷ ۳۰۸ ۳۰۹ ۳۱۰ ۳۱۱ ۳۱۲ ۳۱۳ ۳۱۴ ۳۱۵ ۳۱۶ ۳۱۷ ۳۱۸ ۳۱۹ ۳۲۰ ۳۲۱ ۳۲۲ ۳۲۳ ۳۲۴ ۳۲۵ ۳۲۶ ۳۲۷ ۳۲۸ ۳۲۹ ۳۳۰ ۳۳۱ ۳۳۲ ۳۳۳ ۳۳۴ ۳۳۵ ۳۳۶ ۳۳۷ ۳۳۸ ۳۳۹ ۳۴۰ ۳۴۱ ۳۴۲ ۳۴۳ ۳۴۴ ۳۴۵ ۳۴۶ ۳۴۷ ۳۴۸ ۳۴۹ ۳۵۰ ۳۵۱ ۳۵۲ ۳۵۳ ۳۵۴ ۳۵۵ ۳۵۶ ۳۵۷ ۳۵۸ ۳۵۹ ۳۶۰ ۳۶۱ ۳۶۲ ۳۶۳ ۳۶۴ ۳۶۵ ۳۶۶ ۳۶۷ ۳۶۸ ۳۶۹ ۳۷۰ ۳۷۱ ۳۷۲ ۳۷۳ ۳۷۴ ۳۷۵ ۳۷۶ ۳۷۷ ۳۷۸ ۳۷۹ ۳۸۰ ۳۸۱ ۳۸۲ ۳۸۳ ۳۸۴ ۳۸۵ ۳۸۶ ۳۸۷ ۳۸۸ ۳۸۹ ۳۹۰ ۳۹۱ ۳۹۲ ۳۹۳ ۳۹۴ ۳۹۵ ۳۹۶ ۳۹۷ ۳۹۸ ۳۹۹ ۴۰۰ ۴۰۱ ۴۰۲ ۴۰۳ ۴۰۴ ۴۰۵ ۴۰۶ ۴۰۷ ۴۰۸ ۴۰۹ ۴۱۰ ۴۱۱ ۴۱۲ ۴۱۳ ۴۱۴ ۴۱۵ ۴۱۶ ۴۱۷ ۴۱۸ ۴۱۹ ۴۲۰ ۴۲۱ ۴۲۲ ۴۲۳ ۴۲۴ ۴۲۵ ۴۲۶ ۴۲۷ ۴۲۸ ۴۲۹ ۴۳۰ ۴۳۱ ۴۳۲ ۴۳۳ ۴۳۴ ۴۳۵ ۴۳۶ ۴۳۷ ۴۳۸ ۴۳۹ ۴۴۰ ۴۴۱ ۴۴۲ ۴۴۳ ۴۴۴ ۴۴۵ ۴۴۶ ۴۴۷ ۴۴۸ ۴۴۹ ۴۵۰ ۴۵۱ ۴۵۲ ۴۵۳ ۴۵۴ ۴۵۵ ۴۵۶ ۴۵۷ ۴۵۸ ۴۵۹ ۴۶۰ ۴۶۱ ۴۶۲ ۴۶۳ ۴۶۴ ۴۶۵ ۴۶۶ ۴۶۷ ۴۶۸ ۴۶۹ ۴۷۰ ۴۷۱ ۴۷۲ ۴۷۳ ۴۷۴ ۴۷۵ ۴۷۶ ۴۷۷ ۴۷۸ ۴۷۹ ۴۸۰ ۴۸۱ ۴۸۲ ۴۸۳ ۴۸۴ ۴۸۵ ۴۸۶ ۴۸۷ ۴۸۸ ۴۸۹ ۴۹۰ ۴۹۱ ۴۹۲ ۴۹۳ ۴۹۴ ۴۹۵ ۴۹۶ ۴۹۷ ۴۹۸ ۴۹۹ ۵۰۰ ۵۰۱ ۵۰۲ ۵۰۳ ۵۰۴ ۵۰۵ ۵۰۶ ۵۰۷ ۵۰۸ ۵۰۹ ۵۱۰ ۵۱۱ ۵۱۲ ۵۱۳ ۵۱۴ ۵۱۵ ۵۱۶ ۵۱۷ ۵۱۸ ۵۱۹ ۵۲۰ ۵۲۱ ۵۲۲ ۵۲۳ ۵۲۴ ۵۲۵ ۵۲۶ ۵۲۷ ۵۲۸ ۵۲۹ ۵۳۰ ۵۳۱ ۵۳۲ ۵۳۳ ۵۳۴ ۵۳۵ ۵۳۶ ۵۳۷ ۵۳۸ ۵۳۹ ۵۴۰ ۵۴۱ ۵۴۲ ۵۴۳ ۵۴۴ ۵۴۵ ۵۴۶ ۵۴۷ ۵۴۸ ۵۴۹ ۵۵۰ ۵۵۱ ۵۵۲ ۵۵۳ ۵۵۴ ۵۵۵ ۵۵۶ ۵۵۷ ۵۵۸ ۵۵۹ ۵۶۰ ۵۶۱ ۵۶۲ ۵۶۳ ۵۶۴ ۵۶۵ ۵۶۶ ۵۶۷ ۵۶۸ ۵۶۹ ۵۷۰ ۵۷۱ ۵۷۲ ۵۷۳ ۵۷۴ ۵۷۵ ۵۷۶ ۵۷۷ ۵۷۸ ۵۷۹ ۵۸۰ ۵۸۱ ۵۸۲ ۵۸۳ ۵۸۴ ۵۸۵ ۵۸۶ ۵۸۷ ۵۸۸ ۵۸۹ ۵۹۰ ۵۹۱ ۵۹۲ ۵۹۳ ۵۹۴ ۵۹۵ ۵۹۶ ۵۹۷ ۵۹۸ ۵۹۹ ۶۰۰ ۶۰۱ ۶۰۲ ۶۰۳ ۶۰۴ ۶۰۵ ۶۰۶ ۶۰۷ ۶۰۸ ۶۰۹ ۶۱۰ ۶۱۱ ۶۱۲ ۶۱۳ ۶۱۴ ۶۱۵ ۶۱۶ ۶۱۷ ۶۱۸ ۶۱۹ ۶۲۰ ۶۲۱ ۶۲۲ ۶۲۳ ۶۲۴ ۶۲۵ ۶۲۶ ۶۲۷ ۶۲۸ ۶۲۹ ۶۳۰ ۶۳۱ ۶۳۲ ۶۳۳ ۶۳۴ ۶۳۵ ۶۳۶ ۶۳۷ ۶۳۸ ۶۳۹ ۶۴۰ ۶۴۱ ۶۴۲ ۶۴۳ ۶۴۴ ۶۴۵ ۶۴۶ ۶۴۷ ۶۴۸ ۶۴۹ ۶۵۰ ۶۵۱ ۶۵۲ ۶۵۳ ۶۵۴ ۶۵۵ ۶۵۶ ۶۵۷ ۶۵۸ ۶۵۹ ۶۶۰ ۶۶۱ ۶۶۲ ۶۶۳ ۶۶۴ ۶۶۵ ۶۶۶ ۶۶۷ ۶۶۸ ۶۶۹ ۶۷۰ ۶۷۱ ۶۷۲ ۶۷۳ ۶۷۴ ۶۷۵ ۶۷۶ ۶۷۷ ۶۷۸ ۶۷۹ ۶۸۰ ۶۸۱ ۶۸۲ ۶۸۳ ۶۸۴ ۶۸۵ ۶۸۶ ۶۸۷ ۶۸۸ ۶۸۹ ۶۹۰ ۶۹۱ ۶۹۲ ۶۹۳ ۶۹۴ ۶۹۵ ۶۹۶ ۶۹۷ ۶۹۸ ۶۹۹ ۷۰۰ ۷۰۱ ۷۰۲ ۷۰۳ ۷۰۴ ۷۰۵ ۷۰۶ ۷۰۷ ۷۰۸ ۷۰۹ ۷۱۰ ۷۱۱ ۷۱۲ ۷۱۳ ۷۱۴ ۷۱۵ ۷۱۶ ۷۱۷ ۷۱۸ ۷۱۹ ۷۲۰ ۷۲۱ ۷۲۲ ۷۲۳ ۷۲۴ ۷۲۵ ۷۲۶ ۷۲۷ ۷۲۸ ۷۲۹ ۷۳۰ ۷۳۱ ۷۳۲ ۷۳۳ ۷۳۴ ۷۳۵ ۷۳۶ ۷۳۷ ۷۳۸ ۷۳۹ ۷۴۰ ۷۴۱ ۷۴۲ ۷۴۳ ۷۴۴ ۷۴۵ ۷۴۶ ۷۴۷ ۷۴۸ ۷۴۹ ۷۵۰ ۷۵۱ ۷۵۲ ۷۵۳ ۷۵۴ ۷۵۵ ۷۵۶ ۷۵۷ ۷۵۸ ۷۵۹ ۷۶۰ ۷۶۱ ۷۶۲ ۷۶۳ ۷۶۴ ۷۶۵ ۷۶۶ ۷۶۷ ۷۶۸ ۷۶۹ ۷۷۰ ۷۷۱ ۷۷۲ ۷۷۳ ۷۷۴ ۷۷۵ ۷۷۶ ۷۷۷ ۷۷۸ ۷۷۹ ۷۸۰ ۷۸۱ ۷۸۲ ۷۸۳ ۷۸۴ ۷۸۵ ۷۸۶ ۷۸۷ ۷۸۸ ۷۸۹ ۷۹۰ ۷۹۱ ۷۹۲ ۷۹۳ ۷۹۴ ۷۹۵ ۷۹۶ ۷۹۷ ۷۹۸ ۷۹۹ ۸۰۰ ۸۰۱ ۸۰۲ ۸۰۳ ۸۰۴ ۸۰۵ ۸۰۶ ۸۰۷ ۸۰۸ ۸۰۹ ۸۱۰ ۸۱۱ ۸۱۲ ۸۱۳ ۸۱۴ ۸۱۵ ۸۱۶ ۸۱۷ ۸۱۸ ۸۱۹ ۸۲۰ ۸۲۱ ۸۲۲ ۸۲۳ ۸۲۴ ۸۲۵ ۸۲۶ ۸۲۷ ۸۲۸ ۸۲۹ ۸۳۰ ۸۳۱ ۸۳۲ ۸۳۳ ۸۳۴ ۸۳۵ ۸۳۶ ۸۳۷ ۸۳۸ ۸۳۹ ۸۴۰ ۸۴۱ ۸۴۲ ۸۴۳ ۸۴۴ ۸۴۵ ۸۴۶ ۸۴۷ ۸۴۸ ۸۴۹ ۸۵۰ ۸۵۱ ۸۵۲ ۸۵۳ ۸۵۴ ۸۵۵ ۸۵۶ ۸۵۷ ۸۵۸ ۸۵۹ ۸۶۰ ۸۶۱ ۸۶۲ ۸۶۳ ۸۶۴ ۸۶۵ ۸۶۶ ۸۶۷ ۸۶۸ ۸۶۹ ۸۷۰ ۸۷۱ ۸۷۲ ۸۷۳ ۸۷۴ ۸۷۵ ۸۷۶ ۸۷۷ ۸۷۸ ۸۷۹ ۸۸۰ ۸۸۱ ۸۸۲ ۸۸۳ ۸۸۴ ۸۸۵ ۸۸۶ ۸۸۷ ۸۸۸ ۸۸۹ ۸۹۰ ۸۹۱ ۸۹۲ ۸۹۳ ۸۹۴ ۸۹۵ ۸۹۶ ۸۹۷ ۸۹۸ ۸۹۹ ۹۰۰ ۹۰۱ ۹۰۲ ۹۰۳ ۹۰۴ ۹۰۵ ۹۰۶ ۹۰۷ ۹۰۸ ۹۰۹ ۹۱۰ ۹۱۱ ۹۱۲ ۹۱۳ ۹۱۴ ۹۱۵ ۹۱۶ ۹۱۷ ۹۱۸ ۹۱۹ ۹۲۰ ۹۲۱ ۹۲۲ ۹۲۳ ۹۲۴ ۹۲۵ ۹۲۶ ۹۲۷ ۹۲۸ ۹۲۹ ۹۳۰ ۹۳۱ ۹۳۲ ۹۳۳ ۹۳۴ ۹۳۵ ۹۳۶ ۹۳۷ ۹۳۸ ۹۳۹ ۹۴۰ ۹۴۱ ۹۴۲ ۹۴۳ ۹۴۴ ۹۴۵ ۹۴۶ ۹۴۷ ۹۴۸ ۹۴۹ ۹۵۰ ۹۵۱ ۹۵۲ ۹۵۳ ۹۵۴ ۹۵۵ ۹۵۶ ۹۵۷ ۹۵۸ ۹۵۹ ۹۶۰ ۹۶۱ ۹۶۲ ۹۶۳ ۹۶۴ ۹۶۵ ۹۶۶ ۹۶۷ ۹۶۸ ۹۶۹ ۹۷۰ ۹۷۱ ۹۷۲ ۹۷۳ ۹۷۴ ۹۷۵ ۹۷۶ ۹۷۷ ۹۷۸ ۹۷۹ ۹۸۰ ۹۸۱ ۹۸۲ ۹۸۳ ۹۸۴ ۹۸۵ ۹۸۶ ۹۸۷ ۹۸۸ ۹۸۹ ۹۹۰ ۹۹۱ ۹۹۲ ۹۹۳ ۹۹۴ ۹۹۵ ۹۹۶ ۹۹۷ ۹۹۸ ۹۹۹ ۱۰۰۰ ۱۰۰۱ ۱۰۰۲ ۱۰۰۳ ۱۰۰۴ ۱۰۰۵ ۱۰۰۶ ۱۰۰۷ ۱۰۰۸ ۱۰۰۹ ۱۰۱۰ ۱۰۱۱ ۱۰۱۲ ۱۰۱۳ ۱۰۱۴ ۱۰۱۵ ۱۰۱۶ ۱۰۱۷ ۱۰۱۸ ۱۰۱۹ ۱۰۲۰ ۱۰۲۱ ۱۰۲۲ ۱۰۲۳ ۱۰۲۴ ۱۰۲۵ ۱۰۲۶ ۱۰۲۷ ۱۰۲۸ ۱۰۲۹ ۱۰۳۰ ۱۰۳۱ ۱۰۳۲ ۱۰۳۳ ۱۰۳۴ ۱۰۳۵ ۱۰۳۶ ۱۰۳۷ ۱۰۳۸ ۱۰۳۹ ۱۰۴۰ ۱۰۴۱ ۱۰۴۲ ۱۰۴۳ ۱۰۴۴ ۱۰۴۵ ۱۰۴۶ ۱۰۴۷ ۱۰۴۸ ۱۰۴۹ ۱۰۵۰ ۱۰۵۱ ۱۰۵۲ ۱۰۵۳ ۱۰۵۴ ۱۰۵۵ ۱۰۵۶ ۱۰۵۷ ۱۰۵۸ ۱۰۵۹ ۱۰۶۰ ۱۰۶۱ ۱۰۶۲ ۱۰۶۳ ۱۰۶۴ ۱۰۶۵ ۱۰۶۶ ۱۰۶۷ ۱۰۶۸ ۱۰۶۹ ۱۰۷۰ ۱۰۷۱ ۱۰۷۲ ۱۰۷۳ ۱۰۷۴ ۱۰۷۵ ۱۰۷۶ ۱۰۷۷ ۱۰۷۸ ۱۰۷۹ ۱۰۸۰ ۱۰۸۱ ۱۰۸۲ ۱۰۸۳ ۱۰۸۴ ۱۰۸۵ ۱۰۸۶ ۱۰۸۷ ۱۰۸۸ ۱۰۸۹ ۱۰۹۰ ۱۰۹۱ ۱۰۹۲ ۱۰۹۳ ۱۰۹۴ ۱۰۹۵ ۱۰۹۶ ۱۰۹۷ ۱۰۹۸ ۱۰۹۹ ۱۱۰۰ ۱۱۰۱ ۱۱۰۲ ۱۱۰۳ ۱۱۰۴ ۱۱۰۵ ۱۱۰۶ ۱۱۰۷ ۱۱۰۸ ۱۱۰۹ ۱۱۱۰ ۱۱۱۱ ۱۱۱۲ ۱۱۱۳ ۱۱۱۴ ۱۱۱۵ ۱۱۱۶ ۱۱۱۷ ۱۱۱۸ ۱۱۱۹ ۱۱۲۰ ۱۱۲۱ ۱۱۲۲ ۱۱۲۳ ۱۱۲۴ ۱۱۲۵ ۱۱۲۶ ۱۱۲۷ ۱۱۲۸ ۱۱۲۹ ۱۱۳۰ ۱۱۳۱ ۱۱۳۲ ۱۱۳۳ ۱۱۳۴ ۱۱۳۵ ۱۱۳۶ ۱۱۳۷ ۱۱۳۸ ۱۱۳۹ ۱۱۴۰ ۱۱۴۱ ۱۱۴۲ ۱۱۴۳ ۱۱۴۴ ۱۱۴۵ ۱۱۴۶ ۱۱۴۷ ۱۱۴۸ ۱۱۴۹ ۱۱۵۰ ۱۱۵۱ ۱۱۵۲ ۱۱۵۳ ۱۱۵۴ ۱۱۵۵ ۱۱۵۶ ۱۱۵۷ ۱۱۵۸ ۱۱۵۹ ۱۱۶۰ ۱۱۶۱ ۱۱۶۲ ۱۱۶۳ ۱۱۶۴ ۱۱۶۵ ۱۱۶۶ ۱۱۶۷ ۱۱۶۸ ۱۱۶۹ ۱۱۷۰ ۱۱۷۱ ۱۱۷۲ ۱۱۷۳ ۱۱۷۴ ۱۱۷۵ ۱۱۷۶ ۱۱۷۷ ۱۱۷۸ ۱۱۷۹ ۱۱۸۰ ۱۱۸۱ ۱۱۸۲ ۱۱۸۳ ۱۱۸۴ ۱۱۸۵ ۱۱۸۶ ۱۱۸۷ ۱۱۸۸ ۱۱۸۹ ۱۱۹۰ ۱۱۹۱ ۱۱۹۲ ۱۱۹۳ ۱۱۹۴ ۱۱۹۵ ۱۱۹۶ ۱۱۹۷ ۱۱۹۸ ۱۱۹۹ ۱۲۰۰ ۱۲۰۱ ۱۲۰۲ ۱۲۰۳ ۱۲۰۴ ۱۲۰۵ ۱۲۰۶ ۱۲۰۷ ۱۲۰۸ ۱۲۰۹ ۱۲۱۰ ۱۲۱۱ ۱۲۱۲ ۱۲۱۳ ۱۲۱۴ ۱۲۱۵ ۱۲۱۶ ۱۲۱۷ ۱۲۱۸ ۱۲۱۹ ۱۲۲۰ ۱۲۲۱ ۱۲۲۲ ۱۲۲۳ ۱۲۲۴ ۱۲۲۵ ۱۲۲۶ ۱۲۲۷ ۱۲۲۸ ۱۲۲۹ ۱۲۳۰ ۱۲۳۱ ۱۲۳۲ ۱۲۳۳ ۱۲۳۴ ۱۲۳۵ ۱۲۳۶ ۱۲۳۷ ۱۲۳۸ ۱۲۳۹ ۱۲۴۰ ۱۲۴۱ ۱۲۴۲ ۱۲۴۳ ۱۲۴۴ ۱۲۴۵ ۱۲۴۶ ۱۲۴۷ ۱۲۴۸ ۱۲۴۹ ۱۲۵۰ ۱۲۵۱ ۱۲۵۲ ۱۲۵۳ ۱۲۵۴ ۱۲۵۵ ۱۲۵۶ ۱۲۵۷ ۱۲۵۸ ۱۲۵۹ ۱۲۶۰ ۱۲۶۱ ۱۲۶۲	

فلا یجمع جمع
ع
عشر

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنِّي نَذَرْتُكُمْ أَنَّكُمْ أُولَئِكَ اللَّهُ مِنْكُمْ
يَتَمَنَوْنَ كَمَا قَدْ مَنَّا لَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَهْزُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تَرْجِعُونَ إِلَى
عَالَمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنتُمْ تَعْمَلُونَ فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي
الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا
إِلَيْهَا وَمَنْ يَرْكُوكَ

جلايين	فتح الرحمن	موضح القرآن
قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنِّي نَذَرْتُكُمْ أَنَّكُمْ أُولَئِكَ اللَّهُ مِنْكُمْ	ایں جملہ میں ہادیوں کو یاد دلاؤ کہ میں تم کو یاد دلاؤں گا کہ تم لوگ جو اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو	تو انہی ہی یہودی ہونے والوں کو دعا کرتے ہو کہ تم لوگ جو اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو
يَتَمَنَوْنَ كَمَا قَدْ مَنَّا لَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
قُلْ إِنْ الْمَوْتَ الَّذِي تَهْزُونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تَرْجِعُونَ إِلَى عَالَمِ الْغَيْبِ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ	ایں جملہ میں ہادیوں کو یاد دلاؤ کہ میں تم کو یاد دلاؤں گا کہ تم لوگ جو اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو	تو انہی ہی یہودی ہونے والوں کو دعا کرتے ہو کہ تم لوگ جو اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو
وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنتُمْ تَعْمَلُونَ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے
وَإِذَا رَأَوْا تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انْفَضُّوا إِلَيْهَا وَمَنْ يَرْكُوكَ	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے	یہودیوں کی طرح تم بھی اللہ کے پیچھے ہٹ چکے ہو اور اللہ ظالمین کو جانتا ہے

وہ جو اس کے پیچھے ہٹ چکے ہو

زیر بارگرم

وہ جو اس کے پیچھے ہٹ چکے ہو

سَوَّلَ الْمَافِقُونَ مَكَدًا وَهِيَ أَحَدُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَشْرًا وَمَا تَرَى ثَمَانُونَ كُلَّ
إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا أَشْهَدُ أَنَّكَ لِرَسُولِ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَنَّكَ لِرَسُولِهِ وَاللَّهُ يَشْهَدُ أَنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَكَذِبُونَ إِخْلُوكَ وَإِيمَانَهُمْ جَنَّةٌ فَصَدِّ وَأَعَنْ سَبِيلَ اللَّهِ فَإِنَّهُمْ سَاءُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ وَإِذَا رَأَوْهُ تَخَفْتُمْ لَبِئْسَ أَجْزَالُهُمْ
وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَانَتْهُمْ حُسْبٌ مَسْنَدًا يَحْسِبُونَ كَصَيِّبَةٍ عَلَيْهِمْ هُمْ الْعُدُو فَاخْذَرُوا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

قَالَهُمُ اللَّهُ تَتُوبُونَ وَإِذَا آمَنَ لَكُمْ تَعُوبُوا إِنِّي بِكُلِّ غَافِلٍ أَلِيمٌ وَكَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مَا يَدْعُو بِكَ قُلُوبُهُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتِنَا فَتَكُونَ أَتَى

[illegible][illegible]

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَنْ يَأْتِيْ اَحَدَكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْ اَخَّرْتَنِيْ اِلَى اَجَلٍ قَرِيْبٍ فَاَصْدَقْ وَاَكْرَمْ اَصْحَابِيْنَ هُوَ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُ
سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَقِيلَ بِكَدْرًا اَللّٰهُ نَفْسًا اِذَا اَجَاءَ اَجَلُهَا وَاَللّٰهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ وَهِيَ ثَمَانِيَةٌ وَمِائَةٌ اَلْحَدُثُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْمُوْهُ لِيْلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ
مِنْكُمْ مُّؤْمِنُوْنَ وَاللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ذُوْهُنٍ
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُرْسُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ذُوْهُنٍ

جلايين	فتح الرحمن	موضع القوال
اَنْ يَأْتِيْ اَحَدَكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْ اَخَّرْتَنِيْ اِلَى اَجَلٍ قَرِيْبٍ فَاَصْدَقْ	بیاید کسی از شما مرگ برسد بگوید ای رب من را تا چه وقت تا به نزد تو فرستی	اگر چه کسی که تم من موت بت چه سیه رب کیون
وَاَكْرَمْ اَصْحَابِيْنَ هُوَ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُ	و اگر بزرگوار تر از من باشد من را تا چه وقت تا به نزد تو فرستی	و افضل می نویسی بگو ای که خوری مدت زمین جز است کرنا
سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَقِيلَ بِكَدْرًا اَللّٰهُ نَفْسًا اِذَا اَجَاءَ اَجَلُهَا	سوره تغابن مدنی است و آن هفتاد و یک بیت است	اور بر کز نه خیل دیکه اند کسی می گوید پیچیده اسکا و دهه او را اند کو
وَاللّٰهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ	و خدا را است با آنچه می کنید	خبری جو کرتی بو
يَسْمُوْهُ لِيْلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ	بسم الله الرحمن الرحيم	سورت تها بن مینه من زبان کا حصار آیت
مِنْكُمْ مُّؤْمِنُوْنَ وَاللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ذُوْهُنٍ	نام خدای بخشناینده مهربان	خود خدا کی نام مجبور از هر نام و خود بالا
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُرْسُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است
اَنْ يَأْتِيْ اَحَدَكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُوْلَ رَبِّ لَوْ اَخَّرْتَنِيْ اِلَى اَجَلٍ قَرِيْبٍ فَاَصْدَقْ	بسم الله الرحمن الرحيم	اور خدا جو کرتی بو دیکه های
وَاَكْرَمْ اَصْحَابِيْنَ هُوَ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُ	سوره تغابن مدنی است و آن هفتاد و یک بیت است	سوره تغابن مدنی است و آن هفتاد و یک بیت است
سُوْرَةُ التَّغَابُنِ مَدَنِيَّةٌ وَقِيلَ بِكَدْرًا اَللّٰهُ نَفْسًا اِذَا اَجَاءَ اَجَلُهَا	نام خدای بخشناینده مهربان	نام خدای بخشناینده مهربان
وَاللّٰهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ	بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم
يَسْمُوْهُ لِيْلَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است
مِنْكُمْ مُّؤْمِنُوْنَ وَاللّٰهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ ذُوْهُنٍ	بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم
يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُرْسُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است	با کسی یا دمی کند خدا را از آنچه در آید و آنچه در زمین است

مَدَنِيَّةٌ وَقِيلَ بِكَدْرًا اَللّٰهُ نَفْسًا اِذَا اَجَاءَ اَجَلُهَا وَاَللّٰهُ خَبِيْرٌ بِمَا تَعْمَلُوْنَ وَهِيَ ثَمَانِيَةٌ وَمِائَةٌ اَلْحَدُثُ

الْمُرَاتِمُ بَنُو الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَلَمَّا قُتِلَ أَمِيرُهُمْ وَكُفِرَ بَعْدَ ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَائِبِينَ وَسُلِّمَ
بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالُوا الْبَشَرُ نَجِدُهُ نَوَّاءً فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ عَنْ عَالَمِينَ كَفَرُوا
إِنْ لَمْ يَكُنْ يُبْعَثُ وَلَا فَلَئِنْ يَبْعَثْ لَنُكْفِرَنَّ بِهِمْ مُسْتَعْذِرِينَ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ فَلَمِنُوا بِاللَّهِ وَ
رَسُولِهِ وَالْيَوْمِ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ عَمَّا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ يَوْمَ تُجْعَلُونَ كَنُومٍ مُجْمَعٍ ذَلِكَ يَوْمُ التَّعَابِ مِنْهُمْ
بِاللَّهِ وَعَمَّا كَانُوا يَكْفُرُونَ سَيِّئَاتِهِمْ وَيَذْخُلُهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ

۱۵

[illegible]

دستور العمل

[illegible]

<p>فَاذْكُرُوا لِلّٰهِ اَجَلَهُنَّ فَامْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَاَنْتُمْ بِعَدْلِ مِّنْكُمْ وَاَقِمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ذٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهٖ مِّنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لِّهٖ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ اِنَّ اللّٰهَ بِالْكَفِّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاَلَا يَتَسَنَّسُ مِنَ الْمُحْضِرِ مَن نِّسَاكُمْ اِنْ رَّبُّكُمْ فَعِدُّهُنَّ ثَلَاثَ اَشْهُرٍ وَاَلَا لِي لَمْ يَخْضَنْ وَاَوْكَاتُ الْاَكْخَالِ اَجَلَهُنَّ اِنْ يَضَعَنَّ جَاهَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لِّهٖ مَخْرَجًا</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>نوع امر</p>	<p>جلا لایں</p>
<p>بہر چہ یہی ہیں اپنے وعدہ کو تو رکھو دستور سے یا چھوڑ دو انکو دستور سے اور گواہ کرو دو معجز اپنے نبی کے اور سید ہی کہو گواہی اللہ کے واسطے بہر بات جو ہی اس سے بھی جاوے جو کوئی نہیں رکھتا ہو گا اللہ پر اور آپ کوئی نہ رہا ہے اللہ سے وہ کرد اور وہی دیکھو چاہے اسکو خیال ہو اور جو کوئی چھوڑ سارے اللہ پر تو وہ اسکو پس بھی مقرر ہو کر لیا ہی اللہ اپنا کام اللہ نے رکھا ہی ہر چہ کا اندازہ اور جو عورتیں نالید ہوئیں حق سے تمہاری عورتوں میں اگر غلو سنبھ رہ گیا ہو تو انکی عدت ہی نہیں مینے اور ایسی ہی جن کو حیف نہیں آیا بہر کہ جن لین پیش کا کہ اور جو کوئی نہ رہا ہے اسکو دے وہ اس کے کام ہی آسانی</p>	<p>بہر چہ یہی ہیں اپنے وعدہ کو تو رکھو دستور سے یا چھوڑ دو انکو دستور سے اور گواہ کرو دو معجز اپنے نبی کے اور سید ہی کہو گواہی اللہ کے واسطے بہر بات جو ہی اس سے بھی جاوے جو کوئی نہیں رکھتا ہو گا اللہ پر اور آپ کوئی نہ رہا ہے اللہ سے وہ کرد اور وہی دیکھو چاہے اسکو خیال ہو اور جو کوئی چھوڑ سارے اللہ پر تو وہ اسکو پس بھی مقرر ہو کر لیا ہی اللہ اپنا کام اللہ نے رکھا ہی ہر چہ کا اندازہ اور جو عورتیں نالید ہوئیں حق سے تمہاری عورتوں میں اگر غلو سنبھ رہ گیا ہو تو انکی عدت ہی نہیں مینے اور ایسی ہی جن کو حیف نہیں آیا بہر کہ جن لین پیش کا کہ اور جو کوئی نہ رہا ہے اسکو دے وہ اس کے کام ہی آسانی</p>	<p>بہر چہ یہی ہیں اپنے وعدہ کو تو رکھو دستور سے یا چھوڑ دو انکو دستور سے اور گواہ کرو دو معجز اپنے نبی کے اور سید ہی کہو گواہی اللہ کے واسطے بہر بات جو ہی اس سے بھی جاوے جو کوئی نہیں رکھتا ہو گا اللہ پر اور آپ کوئی نہ رہا ہے اللہ سے وہ کرد اور وہی دیکھو چاہے اسکو خیال ہو اور جو کوئی چھوڑ سارے اللہ پر تو وہ اسکو پس بھی مقرر ہو کر لیا ہی اللہ اپنا کام اللہ نے رکھا ہی ہر چہ کا اندازہ اور جو عورتیں نالید ہوئیں حق سے تمہاری عورتوں میں اگر غلو سنبھ رہ گیا ہو تو انکی عدت ہی نہیں مینے اور ایسی ہی جن کو حیف نہیں آیا بہر کہ جن لین پیش کا کہ اور جو کوئی نہ رہا ہے اسکو دے وہ اس کے کام ہی آسانی</p>	<p>فَاذْكُرُوا لِلّٰهِ اَجَلَهُنَّ فَامْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَاَنْتُمْ بِعَدْلِ مِّنْكُمْ وَاَقِمُوا الشَّهَادَةَ لِلّٰهِ ذٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهٖ مِّنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَن يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لِّهٖ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ فَهُوَ حَسْبُهُ اِنَّ اللّٰهَ بِالْكَفِّ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَاَلَا يَتَسَنَّسُ مِنَ الْمُحْضِرِ مَن نِّسَاكُمْ اِنْ رَّبُّكُمْ فَعِدُّهُنَّ ثَلَاثَ اَشْهُرٍ وَاَلَا لِي لَمْ يَخْضَنْ وَاَوْكَاتُ الْاَكْخَالِ اَجَلَهُنَّ اِنْ يَضَعَنَّ جَاهَهُنَّ وَمَن يَتَّقِ اللّٰهَ يَجْعَلْ لِّهٖ مَخْرَجًا</p>

[illegible]

تفہیم القرآن
ع

اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا

سورة التھیم مدنیہ وہی ثانی عشر
یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک تبغی من رضات ازواجک واللہ غفور رحیم قد فرض اللہ
لکم حلالہ ایمانکم واللہ مولیکم وهو العليم الحکیم واذ اسر النبی الی بعض ازواجہ حکم منہ فکما
بسات بہ واطهرہ اللہ علیہ عرف بعضہ واعرض عن بعض فلما نبأها بہ قالت من انبأک هذا

جلالین
مخرج الرحمن
موضع القرآن

والتنزل اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا یُنْتَاعَسِرُ

سورة التھیم مدنیہ

یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک من امیت
ما ریه القطیة لما واقعہا فی بیت حفصہ وکانت

غایبہ فجاءت وشق علیہا کون ذلک فی بیتہا علی
فیلشہا حیث قلت ہی حرام علی (تبغی) یحرمہا

(مرضات ازواجک) انی رضاهن (واللہ غفور رحیم)

غفر لک هذا التھیم (قد فرض اللہ) شرع لکم
حلالہ ایمانکم تحلیہا بالکفارة الذکور فی

لما یدہ من ایمان خرم لمة وهل کفر صلی اللہ
علیہ وسلم قال مقانل اعنی رقیة فی حرمہا وکما

نحسن لم یکفر لہ مغفورہ (واللہ مولہ کما ناکر)

(وهو العليم الحکیم) واذ کر (اذا سر النبی الی بعض

ازواجہ) ہی حفصہ (حکایتہ) هو تحريم ما ریه

وقال لہا لا تقبہ (قالت بسات بہ) عاشت ظنا منہا

ان کح فی ذلک (واظھرہ اللہ) اطاعہ (علیہ) علی

المنایہ (عرف بعضہ) لحفصہ (واعرض عن بعض)

تکرمانہ (فلما نبأها بہ) قالت من انبأک هذا

که خدا بر هر چیزی قوی است و خداوند دانای هر چیزی است

یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک من امیت
ما ریه القطیة لما واقعہا فی بیت حفصہ وکانت

غایبہ فجاءت وشق علیہا کون ذلک فی بیتہا علی
فیلشہا حیث قلت ہی حرام علی (تبغی) یحرمہا

(مرضات ازواجک) انی رضاهن (واللہ غفور رحیم)

غفر لک هذا التھیم (قد فرض اللہ) شرع لکم
حلالہ ایمانکم تحلیہا بالکفارة الذکور فی

لما یدہ من ایمان خرم لمة وهل کفر صلی اللہ
علیہ وسلم قال مقانل اعنی رقیة فی حرمہا وکما

نحسن لم یکفر لہ مغفورہ (واللہ مولہ کما ناکر)

(وهو العليم الحکیم) واذ کر (اذا سر النبی الی بعض

ازواجہ) ہی حفصہ (حکایتہ) هو تحريم ما ریه

وقال لہا لا تقبہ (قالت بسات بہ) عاشت ظنا منہا

ان کح فی ذلک (واظھرہ اللہ) اطاعہ (علیہ) علی

المنایہ (عرف بعضہ) لحفصہ (واعرض عن بعض)

تکرمانہ (فلما نبأها بہ) قالت من انبأک هذا

که خدا بر هر چیزی قوی است و خداوند دانای هر چیزی است

یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک من امیت
ما ریه القطیة لما واقعہا فی بیت حفصہ وکانت

غایبہ فجاءت وشق علیہا کون ذلک فی بیتہا علی
فیلشہا حیث قلت ہی حرام علی (تبغی) یحرمہا

(مرضات ازواجک) انی رضاهن (واللہ غفور رحیم)

والتنزل اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا یُنْتَاعَسِرُ
سورة التھیم مدنیہ
یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک من امیت
ما ریه القطیة لما واقعہا فی بیت حفصہ وکانت
غایبہ فجاءت وشق علیہا کون ذلک فی بیتہا علی
فیلشہا حیث قلت ہی حرام علی (تبغی) یحرمہا
(مرضات ازواجک) انی رضاهن (واللہ غفور رحیم)
غفر لک هذا التھیم (قد فرض اللہ) شرع لکم
حلالہ ایمانکم تحلیہا بالکفارة الذکور فی
لما یدہ من ایمان خرم لمة وهل کفر صلی اللہ
علیہ وسلم قال مقانل اعنی رقیة فی حرمہا وکما
نحسن لم یکفر لہ مغفورہ (واللہ مولہ کما ناکر)
(وهو العليم الحکیم) واذ کر (اذا سر النبی الی بعض
ازواجہ) ہی حفصہ (حکایتہ) هو تحريم ما ریه
وقال لہا لا تقبہ (قالت بسات بہ) عاشت ظنا منہا
ان کح فی ذلک (واظھرہ اللہ) اطاعہ (علیہ) علی
المنایہ (عرف بعضہ) لحفصہ (واعرض عن بعض)
تکرمانہ (فلما نبأها بہ) قالت من انبأک هذا

والتنزل اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا یُنْتَاعَسِرُ
سورة التھیم مدنیہ
یا ایھا النبی لم یحرم مما احل اللہ لک من امیت
ما ریه القطیة لما واقعہا فی بیت حفصہ وکانت
غایبہ فجاءت وشق علیہا کون ذلک فی بیتہا علی
فیلشہا حیث قلت ہی حرام علی (تبغی) یحرمہا
(مرضات ازواجک) انی رضاهن (واللہ غفور رحیم)
غفر لک هذا التھیم (قد فرض اللہ) شرع لکم
حلالہ ایمانکم تحلیہا بالکفارة الذکور فی
لما یدہ من ایمان خرم لمة وهل کفر صلی اللہ
علیہ وسلم قال مقانل اعنی رقیة فی حرمہا وکما
نحسن لم یکفر لہ مغفورہ (واللہ مولہ کما ناکر)
(وهو العليم الحکیم) واذ کر (اذا سر النبی الی بعض
ازواجہ) ہی حفصہ (حکایتہ) هو تحريم ما ریه
وقال لہا لا تقبہ (قالت بسات بہ) عاشت ظنا منہا
ان کح فی ذلک (واظھرہ اللہ) اطاعہ (علیہ) علی
المنایہ (عرف بعضہ) لحفصہ (واعرض عن بعض)
تکرمانہ (فلما نبأها بہ) قالت من انبأک هذا

والتنزل اِنَّ اللّٰهَ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ وَاَنَّ اللّٰهَ قَدْ احَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا یُنْتَاعَسِرُ

[illegible][illegible]

<p>شئ فکیرہ یا ایہا النبی جاهد الکفار والنافقین واغلظ علیہم وما ویسم جہنم ویس المصیر</p> <p>اللہ مثلاً الذین کفروا امرأت نوح وامرات لوط کانتا تحت عبدین من عبادنا صالحین فحاشا لہما فامرغنیما عنہما من اللہ شیئاً وقیل اذا دخلا النار مع الکافران وضرب اللہ مثلاً الذین امنوا امرأت فرعون کانت</p> <p>رب اس لی عندک بیتاً فی الجنۃ رب انی من فرعون وکلمت فرعون من القوم الظالمین وصرتم ابنت عمران الی</p>	<p>عشر</p>	<p>جلالین</p>	<p>فتح الرحمن</p>
<p>شئ فکیرہ یا ایہا النبی جاهد الکفار والنافقین واغلظ علیہم وما ویسم جہنم ویس المصیر</p> <p>اللہ مثلاً الذین کفروا امرأت نوح وامرات لوط کانتا تحت عبدین من عبادنا صالحین فحاشا لہما فامرغنیما عنہما من اللہ شیئاً وقیل اذا دخلا النار مع الکافران وضرب اللہ مثلاً الذین امنوا امرأت فرعون کانت</p> <p>رب اس لی عندک بیتاً فی الجنۃ رب انی من فرعون وکلمت فرعون من القوم الظالمین وصرتم ابنت عمران الی</p>	<p>موضع القرآن</p>	<p>فتح الرحمن</p>	<p>جلالین</p>

درجہ

۱

نبارك للملأه
الملك مكيه وثلاثون
ع
الملك مكيه وثلاثون
ع
الملك مكيه وثلاثون
ع

أَحْصَيْتَ فَرْجَهَا فَتَحْتَفِئُ فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَقْتَ بِكَلِمَاتِ رِيحِهَا وَكَثُرَتْ مِنْ الْقَائِنِينَ
سُورَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ثَلَاثَةٌ وَخَمْسُونَ ثَلَاثُونَ كَلِمَةً
تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مِمَّا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَاقُحٍ
فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ يَنْظُرُ مِنْ فَطْوَرِهِ ۝

جلايين	فتح الرحمن	موضع القرآن
<p>أَحْصَيْتَ فَرْجَهَا حَفْظَتُهُ فَتَحْتَفِئُ فِيهِ مِنْ رُوحِنَا أَيُّ جَبْرِ يُدْرِكُ لَهَا فِي جَيْبٍ دُرْعَهَا يَخْلُقُ اللَّهُ فَعَلَهُ الْوَأَصِلُ إِلَى فَرْجِهَا فَحَمَلَتْ بِعِشْيٍ (وَصَدَقْتَ بِكَلِمَاتِ رِيحِهَا) بِشَرِّاعِهِ (وَكُنْتَهُ) الْمُنْزِلَةَ (وَكُنْتَ مِنَ الْقَائِنِينَ) سُورَةُ الْمُلْكِ مَكِّيَّةٌ مِنَ الْقَوْمِ الْطَّيِّعِينَ فَلَا تَكُنْ أَيْةً بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ تَبَارَكَ الَّذِي تَنْزَعُ عَنْ حِفَايَتِهِ لِحَدِيثَيْنِ (الَّذِي بِيَدِهِ) فِي تَقْوَرِهِ (الْمُلْكُ) السُّلْطَانُ وَالْقُدْرَةُ (وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ) الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ فِي الدُّنْيَا (وَالْحَيَاةَ) فِي الْآخِرَةِ أَوْ هُمَا فِي الدُّنْيَا فَالْطَّفَةُ تَحْضُرُ لَهَا الْحَيَاةَ وَهِيَ مَيَّاهُ الْأَحْسَاسُ وَالْمَوْتُ ضِدُّهَا أَوْ عَدُّ مَهَا قَوْلَانِ وَالْخَلْقُ عَلَى الثَّانِي بِمَعْنَى التَّقْدِيرِ (لِيَبْلُوَكُمْ) لِيَخْتَبِرَكُمْ فِي الْحَيَاةِ (أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا) أَطْوَعُ لِلَّهِ (وَهُوَ الْعَزِيزُ) فِي التَّقَايِمِ مِنْ عَصَاهُ الْغَفُورِ (مِنْ تَابِ الْبَرِّ) الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ صِبَا قَامَ (بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ مِنْ غَيْرِ مِثَاسَةٍ) (مَكْتُرٌ فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ) لَهَا وَلَا يَغْيِرُهُنَّ (مِنْ تَفَاوُتِ) تَبَايُنٍ وَعَالِمٌ تَنَاسُبٍ (فَارْجِعِ الْبَصَرَ) أَعْلَى فِي تَشْهُدِ (هَلْ يَنْظُرُ) فِيهَا (مِنْ فَطْوَرِهِ) صَدَقَ وَتَقْوَرُ</p>	<p>بگداشت فرج خود را پس مدیم در فرج او روح خود را و بادداشت سخنان بروردگار خود را و کتابهای او را و بود از زبان بر دارد کتابی بر روی خود عین در حق و آن شش کی است بنده خدای بخشایند نهران بشیر بابرکت است آن خدا که بدست پادشاهی و او بر همه چیز تواناست آن خدا که آفرید و خلقت را تایید نماید بشمار که کدام یک از شما نیکی و تراست در عمل و اوست غالب امروزگار آن خدای که آفرید بهفت آسمان را تو بر تو نه بینی ای بیننده در آفرینش خدای پیچیده صابگی پس بازگردان چشم خود را ببین و در حق خود را ببین و در حق خود را ببین و در حق خود را</p>	<p>رؤی اپنی مشہور کی کہ پھر بھی نہک دی ہم نے اسین نایک اپنی طرف سے جان اور سچ جانیں اپنے رب کی باتیں اور سچ کی کتاب میں اور وہ بھی بند کی کرنے والون میں سورت ملک کی ہی سیرایت کی شرح حدیث نام سے جو ہر امر پر نکتہ دیتے ہیں بڑی برکت ہی کی جیسے نامہ ہے راج اور وہ بجیر کر سکتا ہی جیسے بنایا ہوا اور جینا کریم کو جانچے کون نم میں اچھا کرنا ہی کام اور وہ زبردست ہی بخشید لاف جسے بنائے آسمان تہ پر تہ کیا دیکھا ہی تو رحمن کے بنائے میں کچھ فرق پھر دہرا کر گاہ کر کین دیکھا ہی دڑاؤ مل</p>

[illegible]

اَمِنْ يَمْشِي مَكْبًا عَلٰى وُجْهِهِ اَهْدٰى اَمِنْ يَمْشٰى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ قُلْ هُوَ الَّذِي اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَاكُمْ فِي الْاَرْضِ وَالْيَدِ خُشْرَقْنَهٗ وَيَقُولُوْنَ قُلْ هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَلَٰمَّا اَنَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوْهُهُمْ كَفَرُوْا وَقَالُوْا هٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تَدْعُوْنَ قُلْ اَرَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكْنِيْ اَللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ جَعَلَ مِنْ بَيْنِ الْكَافِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ لِّهٖمۡ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اِمْتٰبِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا

اللّٰهُ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلالین
بجای ایک جو طے اور صاف ہے نہ پر وہ سیدھی راہ یا دھجی علیہ صبر و استقامت	ایک سیدھی راہ پر چلنا اور صاف چلنا	اَمِنْ يَمْشِي مَكْبًا عَلٰى وُجْهِهِ اَهْدٰى اَمِنْ يَمْشٰى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ
چلے سیدھا ایک سیدھی راہ پر	ایک سیدھی راہ پر چلنا اور صاف چلنا	قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَالْيَدِ خُشْرَقْنَهٗ وَيَقُولُوْنَ قُلْ هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ
تو کہہ دی جسے	تو کہہ دی جسے	قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَلَٰمَّا اَنَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ
تو کہہ دی جسے	تو کہہ دی جسے	فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوْهُهُمْ كَفَرُوْا وَقَالُوْا هٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تَدْعُوْنَ
تو کہہ دی جسے	تو کہہ دی جسے	قُلْ اَرَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكْنِيْ اَللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ جَعَلَ مِنْ بَيْنِ الْكَافِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ لِّهٖمۡ
تو کہہ دی جسے	تو کہہ دی جسے	قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اِمْتٰبِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا

طریق

بہر حال

فہرست کلمات: اَمِنْ يَمْشِي مَكْبًا عَلٰى وُجْهِهِ اَهْدٰى اَمِنْ يَمْشٰى سَوِيًّا عَلٰى صِرَاطٍ مُسْتَقِيْمٍ قُلْ هُوَ الَّذِي اَنْشَاَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَالْاَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُوْنَ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَاَكُمْ فِي الْاَرْضِ وَالْيَدِ خُشْرَقْنَهٗ وَيَقُولُوْنَ قُلْ هٰذَا الْوَعْدُ اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِيْنَ قُلْ اِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللّٰهِ وَلَٰمَّا اَنَّا نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ فَلَمَّا رَاَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوْهُهُمْ كَفَرُوْا وَقَالُوْا هٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تَدْعُوْنَ قُلْ اَرَيْتُمْ اِنْ اَهْلَكْنِيْ اَللّٰهُ وَمَنْ مَّعِيَ اَوْ جَعَلَ مِنْ بَيْنِ الْكَافِرِيْنَ مِنْ عَذَابٍ لِّهٖمۡ قُلْ هُوَ الرَّحْمٰنُ اِمْتٰبِهٖ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا

[illegible]

خَيْرَ مِنْهَا لَنَا اِلَّا نَبَا رَاخِبُونَ ۚ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۚ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ اَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۚ اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنٰتٌ لَّعَنَةٍ اَمْحَجَلَ الْمُسْلِمِيْنَ كَالْجُرِّمِيْنَ ۚ هُمْ اَلَا كَيْفَ نَحْكُمُوْنَ ۚ اَمَلَكُمْ بِكِتَابٍ فِيْهِ تَذٰرُؤٌ لَّكُمْ فِيْهِ
لَا تُخَيَّرُوْنَ ۚ اَمَلَكُمْ اِيْمَانٌ عَلَيْنَا بِالْعَقٰبَةِ اِلَى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۚ اِنَّ لَكُمْ لِمَا تَحْكُمُوْنَ سَلٰمًا ۚ اَيُّهُمْ بِذٰلِكَ رَعِيْمٌ ۚ اَمَلَكُمْ
شُرَكَآءُ فَاَنذَرْتُمُوْهُمْ اَنْ كَانُوْا اَصَادِرَ فِيْهِ ۚ يَوْمَ يُكَشَفُ عَنْ سَاقٍ ۚ

[illegible][illegible]

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	مصحح القرآن
<p>مِنْ حَذَرِهَا وَضَلَا (خَذُوهُ) خِطَابُ لِحْنٍ نَجِيهِمْ (مفعول) اجتمعوا يديه الى عنقه في الغل (ثم الجحيم) النار المحرقة (صلوة) اذ خلوه (ثم في سلسله) ذرعا سبعون ذرعا بذراع الملك (فاصله) اذ خلوه فيها بعد ادخاله النار ولم تمنع الفاء من تعلق الفعل بالظرف للتقديم (انه كان) كايؤمن بالله العظيمة ولا يحصى طعام المسكين فليس له اليومها هنا حيمه (قريب ينفع به) ولا طعام اكل من غسرين (صد يد اهل النار اوسجوها) لا ياكل الا الخاطون (الكافرون) (فلا زائدة) اقسيم بما تبصرون (من المخلوقات) وما لا تبصرون (منها) انى بكم خلوق (انه) اى القرآن (لقول رسول كريم) اى قاله رساله عن الله سبحانه وتعالى (وما هو بقول شاعر) قلبا كما تؤمنون ولا تقول كاهن قلبا كما تكذبن (بالتاء والياء في الفعلين وما زائدة مؤكدة والمعنى انهم امنوا بشيا يسبقوه تذكرهم همتا الى به النبي صلى الله عليه وسلم من الخير والصلوة والعفاف فلم تكن عنهم شيئا بل هو تازيل من رب العالمين ولو تقول اى النبي (علينا بعضنا قول) بان قال عما لم نقل (لا خذنا) لننا (منه) عقابا</p>	<p>گفته شود اى درشتگان بگيردش پس طوق کردند گنبدش باز در دوزخ گردن نهند و اصل گنبدش باز در زنجير بگيرد آن هم نهاد گرن باشد در آيدش بر اين سخن ايمان نداشت بخدا بزرگوارى و عظمت حق را در زمان را طعام ديون فقيرين است اين سخن را امر و از آنجا خورق و عذابي بيايد و نسبت اين شخص را به طبعى مگر از زير دواب گویند از آنکه گنبدش را بگيرد بسم بخورم با چرخى بنمید و با چرخى نمی بنمید و بنمید ای کلام را در مقام تلاوت و فرستادن بزرگوار است و نسبت آن گفتار شاعر اندکی ایمان را حق آرد و نسبت آن گفتار را کاهن اندکی بنمید پذیرد چنانچه گویا ادهای کمند را بر نشد فرو داده شده است ارحمت بر درگاه عالمها و اگر بایست بر این مختصر بعضی سخنها را هر آنکه میگزینم از بیه اداری چنانکه سبب کماله اگر چه بنا نهاد چنانکه سبب کماله اگر چه بنا نهاد تو هم بگزینم</p>	<p>اسکو بجزو بطریق دالو بجراک کی دھیزیں اسکو بٹھاؤ عجمیک زنجیریں جسکا تاب بی شستر گزکا۔ اسکو بجزو وہ یقین نہ لانا تھا اشد پر جوب برا اور تا گنبد نہ کرتا تھا کھانے پر فقیر کے سو کوئی نہیں آج اسکا یہاں نہ دوستدار اور نہ کچھ کھانا مگر زخموں کا دھوون گوئی کھاد ہو کر دی گنبد کا قلم کھاتا ہوں ان چیزوں کی جو دیکھتے ہو اور جو بہن دیکھتے ہیں یہاں ایک پیغام لانے والے شعر دار کا اور نہیں بہہ کہا کسی شاعر کا تھوڑا بھین کرتے ہو اور کہا ہوا بروں والے کا تھوڑا دھیان کرتے ہو۔ بہ اداری چنانکہ سبب کماله اگر چه بنا نهاد چنانکہ سبب کماله اگر چه بنا نهاد تو هم بگزینم</p>

بِالْيَمِينِ ثُمَّ لَقَطْنَا مِنْهُ الْفَتْرَۃَ (ثُمَّ لَقَطْنَا مِنْهُ الْفَتْرَۃَ) الْوَيْتِۦنَ ۚ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ۚ وَإِذْ لَعَنَّا الْفَٰكِرِينَ ۚ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ
سورة المعارج مكية وهي أربع وثلاثون آية
سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس دافع من الله ذي المعارج نفع الملكة والروح اليه في يوم

تبارك المعارج

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لیں
۱۔ اِنَّا لَنَعْلَمُ اَنۡ مِنْكُمْ مِّنۡ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	اور ایست اورا بلزمی بریدیم	(بِالْيَمِينِ) بِالْقُوَّةِ وَالْقُدْرَةِ (ثُمَّ لَقَطْنَا مِنْهُ الْفَتْرَۃَ) الْوَيْتِۦنَ ۚ
۲۔ فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	مگر دل اورا دھم	فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ
۳۔ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ	پس نیت از شما هیچ کس	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۴۔ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ	از دوازده دفعہ یعنی عقوبت دہا	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ
۵۔ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ	دہر تین قرآن پندہ است	سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ
۶۔ اِنَّا لَنَعْلَمُ اَنۡ مِنْكُمْ مِّنۡ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	پس ہماراں را دہر تینہ با مید ایم بعض	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۷۔ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ	دہر تینہ قرآن حشر است ہر	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۸۔ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ	کافران سے بدعت ہے	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ
۹۔ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ	دہر تینہ قرآن راست درست مست	سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ
۱۰۔ اِنَّا لَنَعْلَمُ اَنۡ مِنْكُمْ مِّنۡ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	پس ہاکی یا دکن پروردگار بزرگ خود را	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۱۱۔ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ	سورہ معارج کی است و آن چہل چہا	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۱۲۔ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ	بنام خدا ی بخشایندہ ہر یان	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ
۱۳۔ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ	طلب کرد طلب کنندہ عقوبتی بر کافران	سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ
۱۴۔ اِنَّا لَنَعْلَمُ اَنۡ مِنْكُمْ مِّنۡ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	اور آج ہمار داندہ یعنی گنہگار تھی خا	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۱۵۔ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ	خود آئندہ ہر جانب خداوند تبارک	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۱۶۔ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ	کہ بران معجز کردہ مشق ہر را را خدا را	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۚ
۱۷۔ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ	بالا ایدہ	سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمٰوٰتِ اَرْبَعٍ وَارْبَعِينَ ۚ
۱۸۔ اِنَّا لَنَعْلَمُ اَنۡ مِنْكُمْ مِّنۡ اَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ۚ	فرشتگان در روح نیز یعنی جبرئیل	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ
۱۹۔ وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ	یعنی خود آئندہ ہر کافران در دوزخ	وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِيۦنِ ۚ

تبارک المعارج
سورة المعارج مكية وهي أربع وثلاثون آية
سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس دافع من الله ذي المعارج نفع الملكة والروح اليه في يوم

تبارک المعارج
سورة المعارج مكية وهي أربع وثلاثون آية
سأل سائل بعذاب واقع للكافرين ليس دافع من الله ذي المعارج نفع الملكة والروح اليه في يوم

كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ فَأَصْبَرَ صَبْرًا جَمِيلًا إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا وَيُنْفِكُونَهُ قَرِيبًا يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ
 كَالْهَيْلِ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ وَلَا يَسْأَلُ حَيَمٌ حَيَمًا مَاءً يَبْصُرُونَهُمْ مِنْ بَحْرٍ مَوْجِيهٍ تَلْقَى مِنْ عَالِبٍ
 يَوْمَ تَذُوقُ بَرْئًا بَرِيئًا وَإِلَىٰ آلِهِمْ يُرْجَعُونَ أَلَمْ يَكُنْ لَهُ الْبَاقِيَ وَسِعَ كُلَّهُمْ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَلَمْ يُحْيِ
 الْحَيَاةَ بَعْدَ الْمَوْتِ أَلَمْ يُخْرِجُوا الْبَاقِيَ مِنْ بُطْنِهَا أَلَمْ يُجْعَلْ لَكُمْ قُرُونًا تَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ إِنَّهُمْ يَعْلَمُونَ
 لَقَدْ نَزَّلَ الْحَوَىٰ تَذَكُّرًا مِّنْ أَدْبَارِ اللَّيْلِ وَنُورِ

خمس

جلالین

فتح الرحمن

موضح القرآن

يَوْمَ فِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَانَ مِقْدَارُ خَمْسِينَ أَلْفَ
سَنَةً ۝ بِالنَّبِيَّةِ إِلَى الْكَافِرِ لَا يَلْقَى فِيهِ مِنَ
الشَّدَايدِ وَآمَنَ الْمُؤْمِنُونَ فَيَكُونُ عَلَيْهِ أَخْفُ
مِنْ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ يَصِلُهَا فِي الدُّنْيَا كَمَا جَاءَ
فِي الْحَدِيثِ (فَأَصْبِرْ هَذَا قَبْلَ أَنْ يُؤْمَرَ
بِالْقِتَالِ صَبْرًا حَمِيدًا) أَيْ لَا تَزَعْ فِيهِ (إِنَّهُمْ
يُرَوْنَهُ) أَيْ الْعَذَابَ (بَعِيدًا) غَيْرَ وَاقِعٍ (وَنَزَلَهُ
قَرِيبًا) وَاقِعًا كَحَالَةِ (يَوْمٍ تَكُونُ السَّمَاءُ
مَتَعَلِّقَةً بِحَدُوفِ أَيْ يَقَعُ كَالْمُهْلِ) كَذَائِبِ
الْفِضَّةِ (وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعُصْنِ) كَالصُّوفِ
فِي لُحْفَةٍ وَالطَّيْرَانِ بِالزَّبِجِ (وَلَا يَسْأَلُ حَسِيمٌ
حَمِيمًا) قَرِيبٌ قَرِيبٌ لَأَسْتَغَالَ كُلُّ بَحَالِهِ
(يَبْصُرُونَهُمْ) يَبْصُرُ الْأَحْمَاءُ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
وَيَتَعَارَفُونَ وَكَأَنَّهُمْ كَلَمُونَ وَكَلِمَةٌ مُسْتَأْنَفَةٌ (يَوْمَ
لَجُورٍ يَمْنَى الْكَافِرُ لَوْ يُعْطَى) أَنْ يُقْتَلَ مِنْ عَذَابِ
يَوْمِئِذٍ بِكُفْرِهِ لَيْتَ وَفَتْحًا (بَيْنِيهِ وَصَاحِبِيهِ) وَجَدَّ
(وَأَنْجِيهِ) وَفَصِيلَتِهِ عَشِيرَتِهِ لِفَضْلِهَا (الَّتِي تُوَدُّهُ
تَضَاهُ) وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ ذَلِيلًا فَتَكِلُهُ
عَظْفًا عَلَى عَظْفٍ (كَلَامًا) زَلْزَلًا وَدَهْرًا (أَيَّ النَّارِ الطَّيْرِ)
لِيُجَاهِدَهُمْ لَا تَسْلُطُ لِي سُلْطَةٌ عَلَى الْكَافِرِ (بِزَعْرِ الشَّوْءِ)
جَمْعُ سُوءٍ وَهِيَ جَلَدُ الرَّاسِ (نَادَعُوهُ مِنْ دُبُرِ وَبُؤَى)

[illegible]

جس کا لہنا و پچاس ہزار
برسی
سو تو مبر
بھلی طرح کا مبر و شے
دیکھتے ہیں اس کو دور اور ہم دور
نزدیک جتن ہو گا آسمان
جیسے تانبہ پکھلا
اور ہو گئے پیاڑ جیسے رنگے اون
اور ہو چکا دو سدا
دو سدا کو
شب نظر آ جاوے گی
سا وگا
گنہگار کسی طرح چھڑوا ئی ہیں دے
اسدن کے مار سے اپنے پتے
کو اور ساتھ والے
اور بھائی کو اور اسے گھرانے کو
جس میں رہتا تھا
اور صفیں رہیں برہن سارے
چھڑا کو بچا وے
کوئی تہن وہ تینی آگ ہی
کھینچ لیے دلی کھیا
عالی ہی اس کو جسے بیٹھ دی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

بنیادی ریاضیات

وَجَمَعَ فَأَوْحَىٰ أَن يُكَذِّبُوا وَلَئِن لَّا أَكْفُرُوا بِمَا لَهُمْ سَاءَ لَآئِيهِمْ فَاتَّخِذُوا أَلْفَبِينَ مِّنْهُمْ
عَلَىٰ صُلْبِهِمْ ذَاتُ مِثْقَلِ ذَرَّةٍ مِّنْهُم مُّشْرِكُونَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ
مِنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا
إِيمَانَهُم بِظُلُمٍ لَّيْسَ لَآئِيهِمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ
جَنَّاتٍ جَارِيَةٌ تَحْتَهَا نَافُوسٌ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فِيهَا خَالِدِينَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا
إِيمَانَهُم بِظُلُمٍ لَّيْسَ لَآئِيهِمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ
جَنَّاتٍ جَارِيَةٌ تَحْتَهَا نَافُوسٌ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فِيهَا خَالِدِينَ

جلالین	فتح الرحمن	موضع القلن
عَنِ الْيَمَانِ بِأَن تَقُولَ إِلَى (وَجَمَعَ) الْمَالَ (فَأَعْنَى)	و جمع مال محمود پس در او بد نگارید	اور کٹھا کیا اور سمیٹا
أَمْسَكَ فِي رِقَابِهِ وَلَمْ يَتَوَدَّ حَقَّ اللَّهِ تَعَالَى مِنْهُ (أَن يَكُنْ)	ہر آئینہ آدمی	ہر آئینہ آدمی
خَلْقَ هَلْوَغَةٍ) حَالِ مَقْدَرَةٍ وَتَقْبِيرَةٍ (مَا ذَا أَمْسَكَهُ	آزمیہ شدہ است ناسکندہ چو	بنایا جی کا کجا بٹ لگے ہو
الشَّرِّحُ فَكَانَ) وَقْتُ مَسِّ الشَّرِّ (وَإِذَا أَمْسَكَهُ الْخَيْرُ	مضرب علی جمع کیندہ است و چون	برائی تو گھا برا اور لگی ہو گھا
مَبْنُوعَةٍ) وَقْتُ مَسِّ الْخَيْرِ إِلَى الْمَالِ حَتَّى اللَّهُ تَعَالَى مِنْهُ	بچل گندہ	توان دیوا
(أَلَا الْمُصَلِّينَ) أَيِ الْمُؤْمِنِينَ (الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ	مگر نماز گزاران آنکہ ایں بر نماز	مگر وہ غازی جو اپنی نماز پر
دَامُوا مَوْظِعُونَ) (وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَعْلُومٌ)	ہمیشہ باشند گناہند و آنکہ در اموال	تاقم ہیں اور جگہ مال میں حصہ
هُوَ الزَّكَاةُ (لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ) (لَمَّا تَعَفَّفَ عَنِ السَّوَالِ	برای سائل و بی مائے کم سوال	ناگتے اور مارے کا
فَجَزَمُ) (وَالَّذِينَ يُصَلُّونَ بِيَوْمِ الدِّينِ) (لِجَزَائِهِمْ)	و آنکہ باور نمی دارند روز جزا	اور جو حقین کرتے ہیں انصاف کے
(وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابٍ رَجَوْا) (مُسْتَفْعُونَ) (خَائِفُونَ)	و آنکہ ایں از عذاب پرو گھا	اور جو اپنے رب کے عذاب سے ڈرتے
(إِنِّي عَذَابُ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ) (نَزَّوْلُهُ) (وَالَّذِينَ هُمْ	ہر آئینہ عذاب پروردگار ایں	تے شک اُن کے رب کے عذاب سے
لِفِرْجِهِمْ حَافِظُونَ) (أَلَا عَلَى أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَمْلُوكَتِ	جان است کہ ازان امین توان	نذر ہوا جاسے اور جو
أَيْمَانِهِمْ) (مِنْ أَلْمَاءٍ) (فَأَن تَكُنْ غَيْرُ مَكُونٍ) (مِنْ أَسْتَحَى	شہر گھا خود را نگارید و آنکہ گناہند	اپنی شہوت کی جگہ تھاتے ہیں
وَمِنْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ) (وَالْجَاوِزُونَ	مگر بزرگان خود را گناہند و آنکہ گناہند	مگر اپنی جوڑوں سے یا اپنے
لِحَلَالِ الْحَرَامِ) (وَالَّذِينَ هُمْ كَمَا نَاتِهِمْ) (وَفِي قِرَافَةٍ	دست ایں پس بر آئینہ ایں	ناگتے سبیل سے سوان پر نہیں
بِأَفْرَادٍ مَا يَمْتَوْنَ عَلَيْهِ مِنْ أَمْرِ الدِّينِ وَالْدُّنْيَا	دلاست کردہ شد و تفسیر ایں	چھر جو کوئی دھونڈھے
(وَعَهْدِهِمْ) (لِأَخُوذِ عَلَيْهِمْ فِي ذَلِكَ) (رَاعُونَ) (حَافِظُونَ	سو ایں پس اُن حاکم ایں	سوا اے جو بی بین حد سے
(وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ) (وَفِي قِرَافَةٍ) (بِأَمْرٍ	از حد گذشتگان و تفسیر ایں	اور جو کوئی اپنے دھردہ پر
(قَامُونَ) (يُقِيمُونَهَا) (وَلَا يَكُونُهَا) (وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى	و آنکہ ایں ن امانتہای خود را	اور اپنا قول نہاتے ہیں
	و آنکہ میث ن بگوای با می خود	اور جو اپنی گواہیوں پر
	مستقیم شوند گناہند و آنکہ میث ن	شہید ہے ہیں اور جو

محبتِ اظہارِ کینہ

[illegible]

صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ۚ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَّمَةٍ ۖ فَسَالُوا فِيهَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِقَاءَ مَعْطُوعِينَ ۖ وَعَنِ السَّمَاءِ عِزِينَ ۚ يُطْمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخِلَ اللَّهُ فِيهِ كَلَامًا ۖ إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ مُّسْوًى ۖ فَلَا أُفٍّ لَهُمْ لِلَّذِينَ أُشْرِكُوا بِرَبِّهِمْ ۚ أُولَٰئِكَ يَنْفَرُونَ ۚ وَالْمُغَارِبِ ۖ إِنَّا لَقَادِرُونَ ۚ عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرَ مَنْهُمْ ۚ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۖ فَاذْكُرْهُمْ يَحْضَرُوا ۖ يَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۚ يَوْمَ يُخْرَجُونَ مِنْ أَجْدَاثٍ سِرَاجًا ۖ كَانَتْ لَهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِصُونَ ۚ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُهُمْ ۚ ذٰلِكَ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۚ

[illegible][illegible]

شماره نوح
۲۹

خمس

عشر

سورة نوح عليه السلام مكية ثمان وتسع وعشرون
بسم الله الرحمن الرحيم
اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير
مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا
جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل
دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم
دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلايين
سورة نوح عليه السلام مكية ثمان وتسع وعشرون	سورة نوح مكية ثمان وتسع وعشرون	سورة نوح عليه السلام مكية ثمان وتسع وعشرون
بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم	بسم الله الرحمن الرحيم
اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير	اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير	اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير
مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا	مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا	مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا
جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل	جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل	جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل
دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم	دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم	دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم
دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا	دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا	دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا

سورة نوح مكية ثمان وتسع وعشرون
بسم الله الرحمن الرحيم
اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير
مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا
جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل
دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم
دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا

سورة نوح مكية ثمان وتسع وعشرون
بسم الله الرحمن الرحيم
اقا ارسلنا نوحا الى قومه ان اسد قوميك من قبل ان ياتيهم عذاب اليم قال يا قوم اني لكم نذير
مبين ان اعبدوا الله واتقوه واطيعوا نواحيه يغفر لكم من ذنوبكم ويؤخركم الى اجل سمي ان اجل الله اذا
جاء لا يؤخر لو كنتم تعلمون قال رب اني دعوت قومي ليكفروا فلم يؤذهم دعائي الا فسادا والي كل
دعوتهم لتغفر لهم جعلوا اصابعهم في اذانهم واستخشوا نواحيهم واستكبروا استكبارا ثم
دعوتهم جهارا ثم اني اعلنت لهم واشهر لهم امرهم فقلت استعفروا ليكم ان كان غفارا

[illegible][illegible]

[illegible]

تبارك الجن

خمس

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

فتح الرحمن
 بسم خداي بخشننده مهربان
 بگوئي فرستاده شد بسوی من
 که گوش بهادار جفا از من
 و نجات من
 پس گفتند
 بر آئینه ما شنیدیم قرآنی عجبی
 که دلالت می کند بسوی راه راست
 پس ایمان آوردیم بآن و سرگشته مغرور
 نشو ایتم کردیم باری و سرگشته
 با بروردگار خویش به سبک و سهل
 گزندان جنیان
 که بلند است بزرگی پروردگار ما
 و مکرر گفته است زنی و در نزدی
 و انداخته امیکو حاصل امر خدا و دروغ
 را بر من گفت
 و اینها
 و از کور و سحاب به نهدان بند و شمع
 بسند شستم که هرگز گوسفندی اومد
 بزر خدا
 سخن دروغ را از من
 و آنکه مردان فنی اومدند می گفتند
 بمرزبان من
 پس زیاده کرد در حق آن جنیان
 و از سر برآورد

جلالين

بسم الله الرحمن الرحيم
قُلْ يَا أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ أُمِّقْتُ إِلَيْكُمْ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
اللَّهُ أَنَا وَالصَّامِ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
بِجَنِّ صَبِيْنٍ وَذَلِكَ فِي صَلَاتِهِ الصَّامِ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
مَوْضِعَ بَيْنَ مَكْرٍ وَالطَّائِفِ وَهُمْ الَّذِينَ ذَكَرُوا فِي قَوْلِ
تَعَالَى إِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْبَنِي إِسْرَءِيلَ (فَقَالُوا لَوْ
لَمْ يَرْجِعُوا إِلَيْهِمْ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا) يَتَجَبَّبُ مِنْهُمْ
فَصَاحِبُهُ وَغَرَارَةٌ مَعَانِيهِ وَغَيْرُ ذَلِكَ (يَهْدِي إِلَى الشَّيْءِ)
الْإِيمَانِ وَالصَّوْبِ (فَأَمَّا بَيْنَنَا وَمَنْ بَيْنَكُمْ) بَعْدَ الْيَوْمِ
بَيْنَنَا أَحَدًا وَأَنَا الصَّامِ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
بَعْدَ (تَعَالَى جَدِّ رَبِّنَا) تَعَالَى جَلَالُهُ وَعَظَمِيَّتُهُ عَمَّا
نُسِبَ إِلَيْهِ (مَا أَخَذَ صَاحِبُهُ زَوْجَةً) وَلَا وَلَدًا
وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سِفِينَا) جَاهِلُنَا (عَلَى اللَّهِ سَطَطًا)
غُلُوْنَا فِي الْكَذِبِ بِوصْفِهِ بِالصَّاحِبَةِ وَالْوَلَدِ (وَأَنَا
ظَنَّاكَ) خُفُوْنَا أَيُّهَا (لَنْ نَقُولَ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
لَدَبَا) بِوصْفِهِ بِذَلِكَ حَتَّى نَبَيَّنَا كَذِبُهُمْ بِذَلِكَ
قَالَ تَعَالَى (وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
بِجَنِّ صَبِيْنٍ) حِينَ يَنْزِلُ الْوَحْيُ فِي سَفَرِهِمْ يَخُوفُ فَيَقُولُ
كُلُّ رَجُلٍ يَعُوذُ بِسَيِّدِ هَذَا الْبَيْتِ الْوَحْيُ الْوَحْيُ الْوَحْيُ
(فَأَدْوَاهُمْ) يَعُوذُ بِهِمْ (هَقَّاهُ) وَأَسَانَا فَقَالُوا

تبارك لك الحين

موضح القرآن	فتح الرحمن	جلائین
اور یہ کہ اگر کوئی جیل تھا جیسا کہ خیال تھا	اور اگر وہاں گمان کر دینا چاہئے	اسدنا الحق والاشراکم ای لجن ظنوا انما ظننتم
کہ ہرگز انھوں نے ایسا نہ کیا	یہ ہرگز نہیں ہو سکتا	یا ایہ ان محققہ ای انہ (لن یبعث لہ احدا) بعد
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	موتہ فال لجن (وانکم لست السماء زمنا استریق السمع
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	منہا) فوجدناہا ملئت حرسا من الملائکہ (شکریہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	وتشہاہ) جو ما محرقہ وذلك لما بعث لہ نبی صلی اللہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	علیہ وسلم (انما کنت) ای قبل مبعثہ صلی اللہ علیہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	وسلم (نقل منہا مفاعیل السمع) ای نستمع
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	(من یسمع الا ان یجد لہ سہا بار صدہ) ای ارسد
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	لہ لیرمی بہ (وانما کانکری استریق) بعد استریق
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	السمع (من فی الارض امر اربہم ربکم رشدا) خیر
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	(وانما الصالحون) بعد استریق القرآن (ومن ادو
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	ذلک) ای قوم غیر صالحین (کانکری قد کفر
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	مختلفین مسیئین وکافرین (وانظن ان) محققہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	انہ (لن یخیر لہ فی الارض ولن یخیرہ لہ) ای لا یفق
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	کاتبین فی الارض اور ہرگز نہیں ہو سکتا (وانما
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	سماواتہم) القرآن (انما یبہ من یؤمن بربہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	من حسناتہ) (وہرہقاہ) ظلم بالربا دوفی سیاتہ
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	(وانما السیئون) ومن الفاسطون) لکثرون
اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا	اور یہ کہ ہرگز نہیں ہو سکتا

وَأَمَّا الْفَاسِقُونَ فَكَانُوا أُولَئِكَ حُطِّبَاءَ ۖ إِنَّ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَاهُم مَّاءً تَبَارَكَ بِكُمُ الْيَوْمَ
عَدَاةً لِّبَنِيكُمْ فِيهِ ۚ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيَ سَيَفْعَلْ اللَّهُ بِكُمْ عَذَابًا صَعَدًا ۖ وَإِنَّمَا الْمَسَاجِدُ لِلَّهِ فَلَا
تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۚ وَآتَتْهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوْا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۖ فَمَّا أَتَاهَا
رَبِّيَ ۖ وَلَا تَشْرِكْ بِهِ أَحَدًا ۚ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۚ

ع
عشر

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
هَذَا يَوْمَ ۖ وَأَمَّا الْفَاسِقُونَ فَكَانُوا أُولَئِكَ حُطِّبَاءَ ۖ قُلْ أَنَا وَأَنْتُمْ وَأَنَّهُ فِي ثَلَاثِينَ مَوْضِعًا ۚ وَأَنَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَنِ السَّالِقِينَ ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَيْكُمْ إِلَّا فِي نَبَأٍ ۚ فَانْفِخْ بِأُيُوتِ كُتُبِهِ ۚ قَالَ تَعَالَى لِي كُفَّارُكُمْ (وَأَنْ خُفِّفَ مِنَ الثَّقَلِ وَأَسْمَحَ أَخَذَ وَفَ أَيْ وَأَنْتُمْ وَهُوَ مَعْطُوفٌ عَلَى أَنْ تَسْمَعَ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ) أَيْ طَرِيقَةِ الْإِسْلَامِ (كَسَقَيْنَاهُمْ مَاءً عَدَاةً) تَبَارِكُ مِنَ السَّمَاءِ وَذَلِكَ بَعْدَ مَا رُجِعَ الْمَطَرُ عَنْهُمْ سَبْعَ مَسِينٍ (لِّبَنِيكُمْ) لِيُخَيَّرَهُمْ (فِيهِ) فَعَلِمَ كَيْفَ سَيَكُونُ عِلْمُهُ ظُهُورًا وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيَ الْقُرْآنِ (سَيَفْعَلُ) بِالْأُنُونِ وَالْيَاءِ رَدُّ خَلْعِهِ (عَذَابًا صَعَدًا) شَدِيدًا (وَإِنَّمَا الْمَسَاجِدُ) مَوَاضِعُ الصَّلَاةِ (لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا فِيهَا) مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۚ بَيَانُ تَشْرِكُوا كَمَا كَانَتْ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَا إِذَا دَخَلُوا كَانَتْهُمْ وَيَسْمَعُ تَشْرِكُوا (وَأَنَّهُ) بِالْفَتْحِ ۚ وَأَنَّهُ كَسْرٌ اسْتِثْنَاءٌ وَالضَّمِيرُ لِلشَّانِ (لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ) مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (يَدْعُوهُ) يَعْبُدُهُ بِطَنٍ خَلْعًا (كَادُوْا) أَيْ لِحْنُ الْمَسْمُوعُونَ لِقُرْبَتِهِ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۚ يَكْسِرُ اللَّامَ وَصَمَّهَا جَمْعٌ لِبَدَةٍ كَالْبَدَنِ فِي زَكُوبٍ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِذْ خَامًا خِرَاصًا عَلَى سَمَاعِ الْقُرْآنِ (قَالَ حُجْبَابُ الْكَفَّارِ فِي قَوْلِهِمْ) اِرْجِعْ عَمَّا أَنْتَ فِيهِ وَفِي قِرَاءَةٍ قُلْ (أَمَّا ادْعُوا إِلَى) لَهَا وَهِيَ الشِّرْكَ بِهِ أَحَدًا ۚ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۚ خَيْرًا	وَأَمَّا الْفَاسِقُونَ فَكَانُوا أُولَئِكَ حُطِّبَاءَ ۖ بِرَأْيِ دُونِ مَعْنَى ۚ وَأَنَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَنِ السَّالِقِينَ ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَيْكُمْ إِلَّا فِي نَبَأٍ ۚ فَانْفِخْ بِأُيُوتِ كُتُبِهِ ۚ قَالَ تَعَالَى لِي كُفَّارُكُمْ (وَأَنْ خُفِّفَ مِنَ الثَّقَلِ وَأَسْمَحَ أَخَذَ وَفَ أَيْ وَأَنْتُمْ وَهُوَ مَعْطُوفٌ عَلَى أَنْ تَسْمَعَ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ) أَيْ طَرِيقَةِ الْإِسْلَامِ (كَسَقَيْنَاهُمْ مَاءً عَدَاةً) تَبَارِكُ مِنَ السَّمَاءِ وَذَلِكَ بَعْدَ مَا رُجِعَ الْمَطَرُ عَنْهُمْ سَبْعَ مَسِينٍ (لِّبَنِيكُمْ) لِيُخَيَّرَهُمْ (فِيهِ) فَعَلِمَ كَيْفَ سَيَكُونُ عِلْمُهُ ظُهُورًا وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيَ الْقُرْآنِ (سَيَفْعَلُ) بِالْأُنُونِ وَالْيَاءِ رَدُّ خَلْعِهِ (عَذَابًا صَعَدًا) شَدِيدًا (وَإِنَّمَا الْمَسَاجِدُ) مَوَاضِعُ الصَّلَاةِ (لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا فِيهَا) مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۚ بَيَانُ تَشْرِكُوا كَمَا كَانَتْ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَا إِذَا دَخَلُوا كَانَتْهُمْ وَيَسْمَعُ تَشْرِكُوا (وَأَنَّهُ) بِالْفَتْحِ ۚ وَأَنَّهُ كَسْرٌ اسْتِثْنَاءٌ وَالضَّمِيرُ لِلشَّانِ (لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ) مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (يَدْعُوهُ) يَعْبُدُهُ بِطَنٍ خَلْعًا (كَادُوْا) أَيْ لِحْنُ الْمَسْمُوعُونَ لِقُرْبَتِهِ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۚ يَكْسِرُ اللَّامَ وَصَمَّهَا جَمْعٌ لِبَدَةٍ كَالْبَدَنِ فِي زَكُوبٍ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِذْ خَامًا خِرَاصًا عَلَى سَمَاعِ الْقُرْآنِ (قَالَ حُجْبَابُ الْكَفَّارِ فِي قَوْلِهِمْ) اِرْجِعْ عَمَّا أَنْتَ فِيهِ وَفِي قِرَاءَةٍ قُلْ (أَمَّا ادْعُوا إِلَى) لَهَا وَهِيَ الشِّرْكَ بِهِ أَحَدًا ۚ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۚ خَيْرًا	أَوْ جَوَابُ لِمَا قَدْ سَمِعْتُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَنِ السَّالِقِينَ ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَيْكُمْ إِلَّا فِي نَبَأٍ ۚ فَانْفِخْ بِأُيُوتِ كُتُبِهِ ۚ قَالَ تَعَالَى لِي كُفَّارُكُمْ (وَأَنْ خُفِّفَ مِنَ الثَّقَلِ وَأَسْمَحَ أَخَذَ وَفَ أَيْ وَأَنْتُمْ وَهُوَ مَعْطُوفٌ عَلَى أَنْ تَسْمَعَ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ) أَيْ طَرِيقَةِ الْإِسْلَامِ (كَسَقَيْنَاهُمْ مَاءً عَدَاةً) تَبَارِكُ مِنَ السَّمَاءِ وَذَلِكَ بَعْدَ مَا رُجِعَ الْمَطَرُ عَنْهُمْ سَبْعَ مَسِينٍ (لِّبَنِيكُمْ) لِيُخَيَّرَهُمْ (فِيهِ) فَعَلِمَ كَيْفَ سَيَكُونُ عِلْمُهُ ظُهُورًا وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيَ الْقُرْآنِ (سَيَفْعَلُ) بِالْأُنُونِ وَالْيَاءِ رَدُّ خَلْعِهِ (عَذَابًا صَعَدًا) شَدِيدًا (وَإِنَّمَا الْمَسَاجِدُ) مَوَاضِعُ الصَّلَاةِ (لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا فِيهَا) مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۚ بَيَانُ تَشْرِكُوا كَمَا كَانَتْ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَا إِذَا دَخَلُوا كَانَتْهُمْ وَيَسْمَعُ تَشْرِكُوا (وَأَنَّهُ) بِالْفَتْحِ ۚ وَأَنَّهُ كَسْرٌ اسْتِثْنَاءٌ وَالضَّمِيرُ لِلشَّانِ (لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ) مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (يَدْعُوهُ) يَعْبُدُهُ بِطَنٍ خَلْعًا (كَادُوْا) أَيْ لِحْنُ الْمَسْمُوعُونَ لِقُرْبَتِهِ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۚ يَكْسِرُ اللَّامَ وَصَمَّهَا جَمْعٌ لِبَدَةٍ كَالْبَدَنِ فِي زَكُوبٍ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِذْ خَامًا خِرَاصًا عَلَى سَمَاعِ الْقُرْآنِ (قَالَ حُجْبَابُ الْكَفَّارِ فِي قَوْلِهِمْ) اِرْجِعْ عَمَّا أَنْتَ فِيهِ وَفِي قِرَاءَةٍ قُلْ (أَمَّا ادْعُوا إِلَى) لَهَا وَهِيَ الشِّرْكَ بِهِ أَحَدًا ۚ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۚ خَيْرًا

وَأَمَّا الْفَاسِقُونَ فَكَانُوا أُولَئِكَ حُطِّبَاءَ ۖ قُلْ أَنَا وَأَنْتُمْ وَأَنَّهُ فِي ثَلَاثِينَ مَوْضِعًا ۚ وَأَنَّهُ تَعَالَى اللَّهُ عَنِ السَّالِقِينَ ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَيْكُمْ إِلَّا فِي نَبَأٍ ۚ فَانْفِخْ بِأُيُوتِ كُتُبِهِ ۚ قَالَ تَعَالَى لِي كُفَّارُكُمْ (وَأَنْ خُفِّفَ مِنَ الثَّقَلِ وَأَسْمَحَ أَخَذَ وَفَ أَيْ وَأَنْتُمْ وَهُوَ مَعْطُوفٌ عَلَى أَنْ تَسْمَعَ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ) أَيْ طَرِيقَةِ الْإِسْلَامِ (كَسَقَيْنَاهُمْ مَاءً عَدَاةً) تَبَارِكُ مِنَ السَّمَاءِ وَذَلِكَ بَعْدَ مَا رُجِعَ الْمَطَرُ عَنْهُمْ سَبْعَ مَسِينٍ (لِّبَنِيكُمْ) لِيُخَيَّرَهُمْ (فِيهِ) فَعَلِمَ كَيْفَ سَيَكُونُ عِلْمُهُ ظُهُورًا وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّيَ الْقُرْآنِ (سَيَفْعَلُ) بِالْأُنُونِ وَالْيَاءِ رَدُّ خَلْعِهِ (عَذَابًا صَعَدًا) شَدِيدًا (وَإِنَّمَا الْمَسَاجِدُ) مَوَاضِعُ الصَّلَاةِ (لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا فِيهَا) مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ۚ بَيَانُ تَشْرِكُوا كَمَا كَانَتْ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَا إِذَا دَخَلُوا كَانَتْهُمْ وَيَسْمَعُ تَشْرِكُوا (وَأَنَّهُ) بِالْفَتْحِ ۚ وَأَنَّهُ كَسْرٌ اسْتِثْنَاءٌ وَالضَّمِيرُ لِلشَّانِ (لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ) مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (يَدْعُوهُ) يَعْبُدُهُ بِطَنٍ خَلْعًا (كَادُوْا) أَيْ لِحْنُ الْمَسْمُوعُونَ لِقُرْبَتِهِ يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ۚ يَكْسِرُ اللَّامَ وَصَمَّهَا جَمْعٌ لِبَدَةٍ كَالْبَدَنِ فِي زَكُوبٍ بَعْضُهُمْ بَعْضًا إِذْ خَامًا خِرَاصًا عَلَى سَمَاعِ الْقُرْآنِ (قَالَ حُجْبَابُ الْكَفَّارِ فِي قَوْلِهِمْ) اِرْجِعْ عَمَّا أَنْتَ فِيهِ وَفِي قِرَاءَةٍ قُلْ (أَمَّا ادْعُوا إِلَى) لَهَا وَهِيَ الشِّرْكَ بِهِ أَحَدًا ۚ قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ۚ خَيْرًا

قُلْ إِنِّي لَنْ يُخَيِّرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَكِنْ أَحَدٌ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحِدٌ ۚ أَلَا بَلَاغٌ مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَةٌ مِنْ بَعْضِ اللَّهِ
وَرِسُولُهُ فَإِنْ لَمْ تَأْتِكُمْ خَلَا لِدِينٍ فِيهَا الْبَلَاغُ حَتَّىٰ ذَلِكُمْ أَوْبَاقُ عِدْوَتٍ يَجْعَلُونَ مِنْ أضعفُ ناصِرٍ
وَأَقْلَعُ دَاهٍ قُلْ إِن لَدُنِّي أَوْثَقُ مِمَّا تَوْعَدُونَ أَمْ يُجْعَلُ لَهُ رِبِّي أَمَّا عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُطِيعُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا
إِلَّا مَنِ اتَّعَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا

تبارک
خمس

جلالین	ترجم	روح المعانی
قُلْ إِنِّي لَنْ يُخَيِّرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَكِنْ أَحَدٌ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحِدٌ ۚ	بگو که من را از خداوند احدی را نخواهد برگزید و نه یکی را از غیر او (ملتحد) ملحق	بگو که من را از خداوند احدی را نخواهد برگزید و نه یکی را از غیر او (ملتحد) ملحق
أَلَا بَلَاغٌ مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَةٌ مِنْ بَعْضِ اللَّهِ	آیا آیت (بلاغ) از خداوند و رسالت از بعضی از او نیست	آیا آیت (بلاغ) از خداوند و رسالت از بعضی از او نیست
وَرِسُولُهُ فَإِنْ لَمْ تَأْتِكُمْ خَلَا لِدِينٍ فِيهَا الْبَلَاغُ حَتَّىٰ ذَلِكُمْ أَوْبَاقُ عِدْوَتٍ يَجْعَلُونَ مِنْ أضعفُ ناصِرٍ	و رسول او پس اگر نیاید شما را خلاصی از دین در آنجا که آیت (بلاغ) تا آنجا که اوج عداوت است که شما را از ضعیف تر نصرت دهد	و رسول او پس اگر نیاید شما را خلاصی از دین در آنجا که آیت (بلاغ) تا آنجا که اوج عداوت است که شما را از ضعیف تر نصرت دهد
وَأَقْلَعُ دَاهٍ قُلْ إِن لَدُنِّي أَوْثَقُ مِمَّا تَوْعَدُونَ أَمْ يُجْعَلُ لَهُ رِبِّي أَمَّا عَالِمُ الْغَيْبِ فَلَا يُطِيعُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا	و قوی تر از داه قُلْ اگر نزد من قوی تر از آنچه شما وعده می دهید است یا برای او ربی می شود یا اما عالم غیب را هیچکس بر او تسلط ندارد	و قوی تر از داه قُلْ اگر نزد من قوی تر از آنچه شما وعده می دهید است یا برای او ربی می شود یا اما عالم غیب را هیچکس بر او تسلط ندارد
إِلَّا مَنِ اتَّعَىٰ مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا	إلا کسی که از رسول پیروی کند پس او را از پیش و از پشت رصدها می گذارند	إلا کسی که از رسول پیروی کند پس او را از پیش و از پشت رصدها می گذارند

تفسیر این آیه در تفسیر قرآن مجید ج ۱ ص ۱۳۸ آمده است. این آیه در سوره اعراف است. در این آیه خداوند تعالی می فرماید که من را از خداوند احدی را نخواهد برگزید و نه یکی را از غیر او (ملتحد) ملحق. این آیه در تفسیر قرآن مجید ج ۱ ص ۱۳۸ آمده است. این آیه در سوره اعراف است. در این آیه خداوند تعالی می فرماید که من را از خداوند احدی را نخواهد برگزید و نه یکی را از غیر او (ملتحد) ملحق.

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

وَبَسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ
وَأَنْجِرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِيَ النَّعْمَةِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا إِنَّ لَكَ أَيْدِيَنَا كُلَّهَا وَجُنُودًا
وَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَدْنَاكَ الْيَمَّاءَ يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلاً
إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا

جلايين	فتح العرب	موضع القرآن
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فِي بَيْتِهِ قَرَأَ تِلْكَ (وَنَبِّئُكَ)	و از هر جهت گسته شود تو می بینی	اورجھو ۱
انْقَطِعَ (الْيَمَّاءُ) فِي الْعِبَادَةِ (بِتَشْيِئِكَ) مَصْدَرٌ يُنْتَلَجُ جِيءَ بِهِ	تسوی او نوعی گسسته شدن	تشیکی طرف سب سے الگ ہو کر
وَعَايَاهُ لِلْفَوَاصِلِ وَهُوَ مَلَزَمٌ التَّيْبِلِ هُوَ رَبُّ الْمَشْرِقِ	پروردگار مشرق	مالک مشرق
وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا مَوْكُولًا لِمَا مَوْ	و سبب نیست هیچ مغربی	اور مغرب کا اس میں کسی کی زندگی
(وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ) أَيْ كُفَّارًا مَكْرَهُنَّ ذَاهِمًا (وَأَنْجِرْهُمْ)	و شکر کن برا آنچه میگویند و ترک کن	اور شکر کن برا آنچه میگویند و ترک کن
هَجْرًا جَمِيلًا (كَجَرٍّ فِيهِ) وَهَذَا قَبْلُ الْفَرِيقِ الْكَلِمِ (وَذَرْنِي)	ترک کردن بگو و بگذر از من	ترک کردن بگو و بگذر از من
اتْرِكْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ) عَطْفٌ عَلَى الْمَفْعُولِ أَوْ مَفْعُولٌ مَعَهُ	باز دروغ شمارندگان	باز دروغ شمارندگان
وَالْمَعْنَى إِنَّا كَافَيْنَهُمْ وَهُمْ صَادِقُونَ قَرِيشَ (أُولَى النَّعْمَةِ)	خداوندان رفاهیت	خوارام میں رہتے ہیں
التَّعْمِ وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا) مِنَ الزَّمَنِ فَقِيلُوا أَعَدَّ	و شکیلت وہ ایشان را اندکی	اور دھیل دے نو چھتری سی
يَسِيرُونَ بِدَارِ (إِنَّا لَكَيْتُ أَنْكَالًا) فَيُونَا أَنْفَالًا جَعُمَ	برایہ ہمت نزدیک مایہ اور گران	البتہ ہمارے پاس ستریاں مایہ
نَكَلًا كَيْسٌ شُونَ (وَجَحِيمًا) نَارًا مُخْرِقَةً (وَعَامًا ذَا غُصَّةٍ)	و آتش افروز و طعام گلو گیم	اور لگت کا دھیرا و زما مالکے مالکے
يَعْصِي فِي الْخَلْقِ وَهُوَ الْقَوْمُ الْيَاضِرُ يَوْمَ الْغَسَلِ	و عذاب درد دہندہ	اور دھو دھو کی مار
أَوْشَرُكَ مِنْ بَارِكٍ لَا يَجُودُ وَلَا يَنْزِلُ لَوْ عَدَّ بِالْإِيمَةِ	روز یک مجسمہ زمین و کوہها و شود	جس دن کا نیسے زمین اور بہار
زِيَادَةً عَلَى مَا ذَكَرْنَا مِنْ كَذَبِ لَيْسَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ	مانند تل رنگ از ہم پشیدہ	ریت جھلنے
(يَوْمَ تَرْجُفُ) تَزَلُّزُ الْأَرْضِ وَالْجِبَالِ وَكَانَتِ الْجِبَالُ	اور ہمہ جہت	اور ہمہ جہت
كَيْثًا (وَمَلَأْجُمَعًا) مَهْمِلًا سَائِلًا بَعْدَ اجْتِمَاعِ	مانند تل رنگ از ہم پشیدہ	مانند تل رنگ از ہم پشیدہ
وَهُمْ مِنْ هَالٍ يَهْمِلُ وَأَصْلُهُ مَهْيُولٌ اسْتَفْعَلَتْ لَصْمَةً	اور ہمہ جہت	اور ہمہ جہت
عَلَى الْيَمَاءِ فَتَقَلَّتْ إِلَى لَهَاءٍ وَحَدَفَتْ الْوُأُوثَى السَّائِكِينَ	اور ہمہ جہت	اور ہمہ جہت
لِيُزِيلَ تَهَاوُفَ قُلُوبِ لَصْمَةٍ كَسْرٌ لِمَا نَسَبَ الْيَمَاءُ (إِنَّا)	اور ہمہ جہت	اور ہمہ جہت
أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ يَا أَهْلَ مَكَّةَ (رَسُولًا) هُوَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ	اور ہمہ جہت	اور ہمہ جہت

بسم الله الرحمن الرحيم

رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخَذًا تَبَارُكَ الْمَلِكُ
وَيَسْأَلُكَ فَكَيْفَ تَقُولُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ۚ اللَّهُ السَّمَاءِ سَافِرِينَ ۚ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُومًا ۚ إِنْ هَٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ مَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ
ثَلَاثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۚ

جلا این	مع الرحمن	موضع القرآن
<p>وَسَلَّمَ (شاهد علیکم) یوم القیامہ تمنا یصد رُسُلکم مِنَ الْعُضْبَانِ (کما ارسَلنا الی فرعون رسولاً) ھُوَ مُوسٰی عَلَیْہِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ (فَعَصٰی فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ) فَاخَذْنَاهُ اخْذًا قَسِیًّا (فَکَیْفَ تَقُولُوْنَ) اِنْ کَفَرْتُمْ فِی الدُّنْیَا (یَوْمًا) مَفْعُومًا تَقُولُوْنَ اَعْلَابُ اٰی اٰتِی حَضَنٍ تَحْصَنُوْنَ مِنْ عَذَابٍ یَوْمًا یَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِیْبًا ۙ) جَمْعُ شِیْبٍ شِیْبَةٌ ھُوْلًا وَھُوَ یَوْمُ الْقِیَامَةِ وَالْاَصْلُ فِی شَبَابٍ شِیْبٌ لِّضَمٍّ وَکَثْرٍ لِّحَاسِنَةٍ لِیْلٍ یُقَالُ فِی الْیَوْمِ الشَّدِیدِ یَوْمٌ یُّشِیْبُ نَوَاصِیَ الْاَطْفَالِ وَھُوَ مُجَازٌ وَتُجَوِّزُ اِنْ یُکُونُ الْمَرَادُ فِی الْاٰیَةِ الْحَقِیْقَةُ (السَّمَاءُ مَسْفُورٌ ذَاتَ نَفْطَارٍ اِی النَّفْثَانِ) (یَعْنِ) بِذَلِکَ الْیَوْمِ شِدَّتُہٗ (کَانَ وَعْدُہٗ) تَعَالٰی یُحْیِ ذٰلِکَ الْیَوْمَ (مَفْعُومًا) اِنِّیْ ھُوَ کَاثِبٌ لَّہٗ مَحَالَّةٌ (اِنْ هٰذِہٗ) الْاٰیَاتُ الْخَوْفَہُ (تَذٰکِرَةٌ) عِظَةٌ لِّلْخَلْقِ (مَنْ شَاءَ اتَّخَذْ اِلٰی رَبِّہٖ سَبِیْلًا) طَرِیْقًا یَا کَیْمَانِ وَالطَّاعَةُ (اِنْ رَبَّکَ یَعْلَمُ اَنَّکَ تَقُومُ اَدْنٰی اَقْلَمِنْ ثَلَاثِی الَّیْلِ وَنِصْفِہٖ وَثُلُثِہٖ) بِالْجَمْعِ عِظْفٌ عَلٰی ثَلَاثِی النَّصْبِ عِظْفٌ عَلٰی اَدْنٰی وَقِیَامُہٗ کَذٰلِکَ نَحْوُ مَا مَرَّ بِہٖ اَوَّلَ السُّورَةِ (وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِیْنَ مَعَكَ) عِظْفٌ عَلٰی ضَمِّہٖ تَقُومُ وَجَازٌ مِنْ غَیْرِ تَاکِیْدٍ لِلْفَضْلِ وَقِیَامٌ طَائِفَةٌ مِنْ اَصْحَابِہٖ کَذٰلِکَ لِلتَّأْنِیِ بِہٖ وَمِنْہٗ لَمْ یَمَنْ کَانَ یَذَرُہٗ</p>	<p>مکمل ہندو برہمن جس کا کہہ سنا دہیم بسوی فرعون پس فرعون کی کرد فرعون آن بیابان پس در گرتیم اور در گرتیم سخت بین اگر کافر مانید چگونہ در بنیاد منور از نور افعال را بر برگردانید چگونہ برگردانید از اسبغہ سازد و خود کوشت اندر وہ آدمی را کہ در گرتیم (اندر گرتیم) کہا کہ ما اسبغہ و در گرتیم (اندر گرتیم) آسمان شکافتہ باشد در آن روز ہست وعدہ خدا البتہ کرنی ہر آئینہ این بند است تفاوت برسانند پس کہ خواہد راہ بگرد بسوی برہمن خویش را بجان و طاقت و ہمت خود بر آئینہ بر در گرتیم تو میداند کہ تو بر برگرد نزدیکت بدو ثلث شب و نیم شب و ثلث شب و نیز بر سنجید جامعہ از آن کہ ہر او تواند آن حضرت علی الشیخ و سلم</p>	<p>بناے والا تمھارا جیسے بھیجا فرعون کے پاس رسول پھر کہنا ما فرعون نے رسول کا پھر نہرا یعنی اسکو بکڑوا لیا پھر کیونکہ گرتیم جو کہ اگر منکر ہوگا اس دن سے جو گرتا ہے نہروں کو بوزھامل آسمان چھٹا ہی اس سے اس کا وعدہ ہو نا ہی یہ تو سمجھتی ہی پھر جو کوئی چاہے بنا رکھے اسے راہ کی طرف راہ فرستے تو آئینہ عبادت ہی کہ تو آٹھنا ہی نزدیک دو جہاں ہی رات کے اور ادھی رات اور تھائی رات اور کتنے لوگ میرے ساتھ کہ</p>

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

تبارک المذ
عشر
خمس
عشر

وَالصَّبْرُ إِذَا اسْفَرَّ أَفْهَامُ الْإِخْدَى لِكَبْرِكَ بِرِ الْبَشَرِ هَلْ يَنْشَأُ مِنْكُمْ أَنْ يَيْقُظُوا مِنْ تَأْخِرَةِ كُلِّ نَفْسٍ مِمَّا كَسَبَتْ رَهِينًا ۚ إِنَّ أَصْحَابَ الْيَمِينِ هُمْ فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ عَنْ الْجَزَاءِ مِمَّا سَلَكُوا فِي سَفَرِهِ قَالُوا لَمْ نَكُ مِنْ الْمُصَلِّينَ وَلَكِنْ نَكُ نَطْعِمُ الْمَسْكِينِ وَكُنَّا نَحْضِرُ مَعَ الْكَافِرِينَ هَلْ يَكُنَّا نَكْلِبُ بِسُوءِ الدِّينِ حَتَّى أَتَيْنَا الْيَقِينَ هَلْ نَمْنَعُهُمْ شَفَاعَةَ الشَّاغِعِينَ هَلْ نَمْلِكُ عَنْ التَّذَكُّرِ مَعْرُضِينَ كَانَهُمْ حُمُومٌ سَفَرَةٌ ۚ فَزَيَّنْتُ مِنْ قُورَةٍ

موضع القرآن	فتح الرحمن	جلا لاین
اور صبح کی جبر روشن ہوو وہ دوزخ ہی ایک بڑی چیزوں میں۔ وراوا ہی لوگوں کو جو کوئی چاہے تم میں کو آگے بڑھے	دشمن بصر چون روشن شود برآورد و دوزخ ہی از جزای بزرگ است ترسانند بنی آدم را ترسانند است برای آنکه خدایا از شما کو بیشتر آید و بیرون	او الصبر اذا اسفر افهام الإخدی للكبره لام الب لايا العظام ریکیرا حال من اخدی و ذکر کتھا بمعنی العذاب (البشر هلین شاکر منکم) بدل من البشر ان یفقدن الی الخیر او یجتنبوا الخیر او صبح (حق) الی الشر والنار الکفر کل نفسی کسبت رهینة مرفوعة مأخوذة بعمالها فی النار (الاصحاب) الیمین ه و هم المؤمنون فما جوں منها کاثون (فی جنات یسء لکن ه) بیتهم (عن الجرمین ه) و حالهم ویقولون لهم بعد اخرج الی وحیدین من النار ما سددکم اذ خلکم (فی سفره قالوا لکن) من المصلین و لکن نطعم المسکین و کنا نحضر فی الباطل مع الکافرین و کنا نکلب بسوء الدین البعث و الجزاء (حتی انا الیقین ه) الموت (فما) تنفعهم شفاعت الشافعین ه من الملائکة و الانبیاء و الصالحین و المعنی شفاعت لهم (فما) مستدل لهم خبر و معارف محمد و فی تنقل ضمیر الیه (عن التذکر) معرضین ه حال من الضمیر و المعنی ای شیء حصل لهم فی الباطل عن الیقین (کانه هم حمر مستفزة) (فرت من سورة) اسدای هریت منه اسدای

دوسری آیت
اور صبح کی جبر روشن ہوو
وہ دوزخ ہی ایک
بڑی چیزوں میں۔ وراوا ہی
لوگوں کو جو کوئی چاہے تم میں
کو آگے بڑھے
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون

اور صبح کی جبر روشن ہوو
وہ دوزخ ہی ایک
بڑی چیزوں میں۔ وراوا ہی
لوگوں کو جو کوئی چاہے تم میں
کو آگے بڑھے
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون
بنی آدم را ترسانند است برای
آنکه خدایا از شما
کو بیشتر آید و بیرون

[illegible]

[illegible]

کَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۚ وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّسْوِيَةٌ إِلَىٰ يَسِيفٍ نَازِحَةٍ ۚ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاطِرَةٌ ۚ وَجُوهٌ
يَوْمَئِذٍ بِسِيرةٍ ۚ تَطُنُّ أَنْ يَفْعَلَ بِهَا فَاكِرَةٌ ۚ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۚ وَقِيلَ لَهَا مِمَّن رَاقِيَةٌ ۚ وَظَنَّ أَنَّهُ
الْفِرَاقُ ۚ وَالتَّقَىٰ السَّاقُ بِالسَّاقِ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ۚ فَالْصَّادِقُ وَكَصَلَّىٰ ۚ وَلَكِنْ كَذَّبَ
وَتَوَلَّىٰ ثُمَّ دُخِبَ إِلَىٰ هَٰؤُلَاءِ يَمُطِعُهُمْ أَوَّلُ لَيْلٍ ثُمَّ أُوْلِيَكَ فَأُولَىٰ ۚ

جلايين	معجم	موضع القرآن
بالتفهيم لك والناسبة بين هذه الآية وما قبلها ان تلك تصمتت احوال عن ايات الله تعالى وهذه تصمتت المبادرة اليها بحفظها (كلا) استفتاح معنى (بل تحبون العاجلة) الدنيا بالتأخر واليه في الفعلين (وتذرون الآخرة) فلا يكون لها يوم مثل اي في يوم القيامة (نازحة) حصة الي ربها ناطرة ووجه يومئذ بسيرة (كلا) شاهد العجوس (تظن) توفن (ان يفعلها فاقرة داهية عظيمة تكسر فارق الظهور (كلا) بمعنى (اذ ابلغت) النفس (التراقي) عظام الحلق (وقيل) قال من حوله (من راق) يرفقه ليشفي (وظن) ايقن من بلغت نفسه ذلك (انه الفراق) فراق الدنيا (والتقى الساق بالساق) اي احدى سابقه بالآخر عند الموت والتفت شدة فراق الدنيا بشدة اقبال الآخرة الي ربك يومئذ المساق اي السوق وهذا يدعي العاجل اذ بلغته النفس لحقوم ساق الي ربها فلا صدق (الانسان) اي كصديق ولم يصل (ولكن كذب) بالقرآن (وتولى) عن ايمان (ثم دُخِبَ اهل يامطي) يتخرف في شئها (اول لك) في التفتا عن الغيبة والكلمة لئيم فعول اللام للتبيين في عليك ما تلو (فأولى) اي هو اول من غيره (ثم اول لك) فاولى كما كيد	ففي هذه الآية بيان ان الذين يحبون العاجلة يذرون الآخرة ووجه يومئذ مسوية الى سيف نازحة الى ربها ناطرة ووجه يومئذ بسيرة تظن ان يفعل بها فاكرة كلا اذا بلغت التراقي وقيل لها من راقية وظن ان هذا الفراق والتقى الساق بالساق الي ربك يومئذ المساق فالصادق وكصلى ولكن كذب وتولى ثم دُخِبَ الى هؤلاء يامطيهم اول ليل ثم اولى لك فاولى	تبارك القيا خمس عشر

هذا هو المعنى الذي هو المراد من هذه الآية وهو ان الذين يحبون العاجلة يذرون الآخرة ووجه يومئذ مسوية الى سيف نازحة الى ربها ناطرة ووجه يومئذ بسيرة تظن ان يفعل بها فاكرة كلا اذا بلغت التراقي وقيل لها من راقية وظن ان هذا الفراق والتقى الساق بالساق الي ربك يومئذ المساق فالصادق وكصلى ولكن كذب وتولى ثم دُخِبَ الى هؤلاء يامطيهم اول ليل ثم اولى لك فاولى

[illegible][illegible]

نبارک الاشیاء

مَطَرٍ يَرَاهُ فَوْقَهُمْ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقِيَهُمْ نَصْرُهُ وَسُورُهُ وَجَزَاهُمْ مِنْ أَنْصَارِ الْجَنَّةِ وَخَرِيرٍ مُتَكَبِّرِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرْثِ كَأَيُّونَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا مَهْرِيْرًا وَكَأَنَّهُ عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ قُطُوفُهَا تَذَلُّلًا وَنُطَافُهَا عَلَيْهِمْ وَأَنبِيَاءُ مِنْ فَضْلِهِ وَأَكْوَابُ كَانَتْ قَوَارِيرًا قَوَارِيرٌ مِنْ فِضْلِهِ قَدْ رُوَّهَا تُقَدِّرُهَا وَيُسْقُونَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مِنْ جَهَنَّمَ خَبِيرًا عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا

جلا این	فتح الرحمن	موضع القرآن
تَكْلُمُ الْوَجُوهِ فِيهِ أَي كَرِيهِ الْمَنْظَرِ لَشِدَّةِ (مَطَرٍ يَرَاهُ)	نهایت سخت	سختی
شَدِيدًا فِي ذَلِكَ (فَوْقَهُمْ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقِيَهُمْ)	بسیار شدیدی	بسیار شدیدی
لَعَنَاهُمْ (نَصْرُهُ) حُسْنًا وَأَضَاءَةً فِي وَجُوهِهِمْ (وَسُورُهُ)	نار و آتش	نار و آتش
وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا بَصِيرَةً مِنَ الْمُعْصِيَةِ (جَنَّةِ)	پاداش	پاداش
أَدْخَلُوهَا (وَحَرِيرًا) اللَّيْسُوهُ (مُتَكَبِّرِينَ) حَالٍ مِنْ	دشمن	دشمن
مَنْ فُوجٍ أَدْخَلُوهَا الْمَقْدَرَةَ وَكَأَنَّهُ كَأَيُّونَ (فِيهَا عَلَى)	دشمن	دشمن
أَكْرَأَتِ السَّرِيَّةِ الْحَالِ كَأَيُّونَ يَجْدُونَ حَالٍ	دشمن	دشمن
ثَانِيَةً (فِيهَا شَمْسًا وَلَا مَهْرِيْرًا) أَي لَا حَرَّ وَلَا بَرَدٌ	دشمن	دشمن
وَقِيلَ الزُّمُّهُ بِرُفْقٍ مَحْضِيَّةٍ مِنْ غَيْرِ شَمْسٍ وَلَا	دشمن	دشمن
مَرْدُودٍ أَنِيَّةٍ قَرِيبَةً عَظُفٌ عَلَى مَحَلِّ كَأَيُّونَ أَي غَيْرِ	دشمن	دشمن
رَأْيَيْنَ (عَلَيْهِمْ) مِنْهُمْ (ظِلَالُهَا) سَحَرُهَا (وَذُلَّتْ	دشمن	دشمن
قُطُوفُهَا تَذَلُّلًا) أَذْنِبَتْ ثَمَارَهَا فَيُنَالُهَا الْقَائِمُ	دشمن	دشمن
وَالْقَاعِدُ وَالْمُضْطَجِعُ (وَنُطَافُهَا عَلَيْهِمْ) وَفِيهَا بَانِيَّةٌ	دشمن	دشمن
مِنْ فَضْلِهِ وَأَكْوَابُ أَقْدَاحٍ بِلاَعَرِي (كَانَتْ قَوَارِيرًا)	دشمن	دشمن
قَوَارِيرٌ مِنْ فِضْلِهِ أَي أَنبِيَاءُ مِنْ فَضْلِهِ يَرَى بَاطِنُهَا	دشمن	دشمن
مِنْ ظَاهِرِهَا كَالزُّجَاجِ (قَدْ رُوَّهَا) أَي الطَّائِفُونَ	دشمن	دشمن
(تُقَدِّرُهَا) عَلَى قَدَرِ رِي السَّارِيَيْنِ مِنْ غَيْرِ زِيَادَةٍ وَلَا	دشمن	دشمن
نَقَصٍ يَنْتَلِزُكَ الشَّرَابُ (وَيُسْقُونَ فِيهَا كَأْسًا)	دشمن	دشمن
خَمْرًا (مِنْ جَنَّةِ) مَا تَمَرُّجُ بِهِ (رَجَبِيَّةً عَيْنًا) بَلَدٌ	دشمن	دشمن
مِنْ نَجْمٍ لَا (فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا) يَعْنِي أَنَّ مَا يَهَا	دشمن	دشمن
كَانَتْ نِيلَ الْوَيْسِ الْوَيْسِ الْوَيْسِ الْوَيْسِ الْوَيْسِ الْوَيْسِ الْوَيْسِ	دشمن	دشمن

وَنَسْرُهُ تَنْدَرُ

وَنَسْرُهُ تَنْدَرُ

خمس
عشر

من این کتاب را به صاحب آن تقدیم می‌نمایم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله

كُوْنَيْنِ ثُمَّ نَزَّحَهُمْ اِلَى خَرِيْنِ ۝ كَذٰلِكَ نَفْعِلُ بِالْمُجْرِمِيْنَ ۝ وَبَلْ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَائِيْنِ ۝ اَلَمْ تَخْلُقُوْهُمْ
مِّنْ تُّرَابٍ مَّهِيْنٍ ۝ فَجَعَلْنَاهُ فِيْ قَرَارٍ مَّكِيْنٍ ۝ اِلَى قَدْرِ عَلُوْمِهِ فَقُلْ رَاٰى فَنِعْمَ الْقَادِرُوْنَ ۝ وَبَلْ يَوْمَئِذٍ
لِّلْمُكَائِيْنِ ۝ اَلَمْ تَجْعَلِ الْاَرْضَ كِفَاٰةً ۝ اَحْيَا۟ وَاَمْوَاتًا ۝ وَجَعَلْنَا فِيْهَا رَاسِي سَاخٰتٍ وَّاَسْقَيْنَاكُمْ مَّاءً
فَرَاوِيْلَ ۝ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَدِّيْنِ ۝ اِطْلِقُوْا اِلَى مَّآكِنِكُمْ ۝ تَكْذِبُوْنَ ۝ اِنْطَلِقُوْا اِلَى ظُلِّ ذِي ثَلَاثِ شُعْبٍ لَا ظَلِيْلَ
وَلَا يَغْنَى مِنَ الْهَبِّ اِنْهَا تَرْمِي بِشَرِّ الْاَقْصَرِ ۝ كَاٰتٍ جَمَالَاتٍ

جلالین

[illegible]

فتح الرحمن

[illegible]

موضع القرآن

۱۰۸۱
 اٹھان پھران کے چہے بچنے
 بچنے۔ ایٹ ہی
 ۱۰۸۲
 چھم کرتے ہیں گنگارون سے
 ۱۰۸۳
 حیت ہی اُسدن جھٹھلانے وانوں کو
 ۱۰۸۴
 ہاٹھنے نہیں بنایا تلو ایک میقدر
 ۱۰۸۵
 پھر کھا اسکو ایک جے غہراؤن
 ۱۰۸۶
 ایک مقررہ تگ۔ چرم کر کے
 ۱۰۸۷
 کو کبا خوب کت والے ہیں جیرانی
 ۱۰۸۸
 ہی اُسدن جھٹھلانے وانوں کو
 ۱۰۸۹
 چھنے نہیں بنائی زہن سچنے والی
 ۱۰۹۰
 مینوں کو اور مردوں کو اور رکھے
 ۱۰۹۱
 ہاتر او بچے اور پلایا چنے تلو بانی
 ۱۰۹۲
 باسن بھاتا برائی ہی سچ جھٹھلانے
 ۱۰۹۳
 تلو دیکھو جس چیز کو تم
 ۱۰۹۴
 جھٹھلانے تھے چلو ایک چانوش
 ۱۰۹۵
 سکی عین چاکین۔
 ۱۰۹۶
 گس کی چانوش اور نہ کام آوے
 ۱۰۹۷
 پش من مل وہاٹ چھینک
 ۱۰۹۸
 بنگاریاں جیسے مل
 ۱۰۹۹
 جیسے و اونٹ ہیں

[illegible][illegible]

۱۲۱

٦٠
الحمد لله رب العالمين

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

جلايلن	فتح الرحمن	موج القرآن
الْكَافِرِينَ فَلَا يَجْمَعُونَ لَهَا (مَابَاه) مَرْجَعًا لَّهُمْ يَدْخُلُونَ	مجمع اين انرا	١٠
(الْبَاقِينَ) حَالٌ مُّقَدَّرَةٌ أَيْ مُقَدَّرُ الْبَقِيَّةِ (فِيهَا)	در اين بدو نوع اقامت کنندگان را	١١
أَحْقَابًا) دَهْرًا وَكَيْفَايَةً لِّمَا جَمَعَ حَقْبٌ بِضَمٍّ أَوْ كَ	مدتها و مدت زمان و كيفايت نسبت به احوال	١٢
أَكِيدُ وَقُونَ فِيهَا بَرْدًا) نَوْعًا (وَلَا شَرَابًا) بِمَالِشَرٍ	بخشند آنجا خنكي را و در آنجا پيچش را ميديني	١٣
تَلَاذُّ (الْأَحْمِيْمَا) مَاءٌ حَارٌّ أَعْيَا لِهَ الْكَرَارَةِ (وَعَسَاةٌ)	مگر آب گرم را و در دواب را	١٤
بِالْخَفِيفِ وَالشَّدِيدِ يَدِ مَالِشَرٍ مِنْ صَدِيدٍ يَدِ لَهْل	در اين بنوع است	١٥
النَّارِ فَإِنَّهُمْ يَدُ وَقُونَهُ جُوعًا وَبِدَلِكْ (جَزَاءُ وَقَاةِ)	جزا داده شد جزا و عاقبت	١٦
مُؤَافَاةً لِعَذَابِهِمْ فَلَا ذَنْبَ أَعْظَمُ مِنَ الْكُفْرِ وَلَا	در اين بنوع است	١٧
عَذَابَ أَعْظَمُ مِنَ النَّارِ إِنَّهُمْ كَانُوا كَايِرِ جُوعًا	در اين بنوع است	١٨
(حِسَابًا) لَا تَكْذِبُ الْبَعْثَ (وَكَذَّبُوا بِآيَاتِ الْقُرْآنِ)	در اين بنوع است	١٩
رَكْدًا) تَكْذِيبًا (وَكُلُّ شَيْءٍ) مِنَ الْأَعْمَالِ الْخَصِيْنَةِ	در اين بنوع است	٢٠
صَبْطًا) (كِتَابًا) كُتِبَ فِي اللَّوْحِ الْمُحْفُوظِ لِيُجْزَى عَلَيْهِ	در اين بنوع است	٢١
وَمِنْ ذَلِكَ تَكْذِيبُهُمُ بِالْقُرْآنِ (فَكَذَّبُوا) أَيْ فَيَقُولُ	در اين بنوع است	٢٢
لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ وَقُوعُ الْعَذَابِ عَلَيْهِمْ ذُوقُوا	در اين بنوع است	٢٣
جَزَاءُ كُفْرٍ (فَلَنْ تَزِيدَ لَهُمُ الْعَذَابَ) فَوْقَ عَذَابِكُمْ	در اين بنوع است	٢٤
(إِنَّ الْمُتَّقِينَ مَفَاقًا) مَكَانَ فَوْزٍ فِي الْجَنَّةِ (حَدَّثَ)	در اين بنوع است	٢٥
بَسَائِتٍ بَدَلٍ مِنْ مَفَاقِ الْوَسَايَا لَهُ (وَأَعْنَابًا) عَطْفٌ	در اين بنوع است	٢٦
عَلَى مَفَازٍ رَوَّاعٍ) جَوَارِي تَكَعَّبَتْ ثَلَاثِينَ جَمْعٌ	در اين بنوع است	٢٧
كَاعِبٍ (أَنْزَابًا) عَلَى سَنٍّ وَاحِدٍ جَمْعُ تَرْبٍ يَكْسُرُ لَلْأَنْزَابِ	در اين بنوع است	٢٨
وَسُكُونِ الرَّاءِ (وَكَسَادُهَا فَاهٌ) خَمْرٌ كَالْمَاءِ فِي الْحَالِ	در اين بنوع است	٢٩
الْقِتَالِ وَأَنْهَاةٍ مِنْ خَمْرٍ كَالْيَمْعُونِ فِيهَا) أَيْ لِيَجَنَّةٌ عِنْدَ	در اين بنوع است	٣٠

[illegible]

[illegible][illegible]

فَنَادَىٰ مُنَادٍ نَّارَ يَكْمُ الْأَعْمَىٰ فَاتَّخَذَهُ اللَّهُ نَكَالًا لِّلْآخِثَةِ وَالتَّوَّابِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ عَشِيَ وَأَنْتُمْ أَشَدُّ خُلُقًا أَمْ السَّمَاءُ بِذِيهَا رُفِعَ سَهْمُهَا فَسَوَّيْنَاهَا وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ صُحُفَهَا وَكَوَّضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحْيَهَا ثُمَّ أَخْرَجْنَا مِنْهَا آهَامَهَا وَمَرَعَهَا وَلِجِبَالِهَا رُسُومًا مِّنَآهَا

موضع القرآن	فہم المرحوم	جلائین
بسم اللہ الرحمن الرحیم	بسم اللہ الرحمن الرحیم	بسم اللہ الرحمن الرحیم
وَجَنَدَهُ (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا	وَجَنَدَهُ (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا	وَجَنَدَهُ (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا (فَتَكَلَّمُوا) فَتَكَلَّمُوا
فَوَقَى (فَأَخَذَهُ اللَّهُ) أَهْلَكَ بِلَفْعٍ (نَكَالٍ) عَقُوقِ	فَوَقَى (فَأَخَذَهُ اللَّهُ) أَهْلَكَ بِلَفْعٍ (نَكَالٍ) عَقُوقِ	فَوَقَى (فَأَخَذَهُ اللَّهُ) أَهْلَكَ بِلَفْعٍ (نَكَالٍ) عَقُوقِ
(الْآخِرَةِ) أَيْ هَذِهِ الْكَلِمَةُ (وَأَلَوْنِي) أَيْ قَوْلُهُ	(الْآخِرَةِ) أَيْ هَذِهِ الْكَلِمَةُ (وَأَلَوْنِي) أَيْ قَوْلُهُ	(الْآخِرَةِ) أَيْ هَذِهِ الْكَلِمَةُ (وَأَلَوْنِي) أَيْ قَوْلُهُ
فَبَلَّغَهَا مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ آلِهِ غَيْرِي وَكَانَ بَيْنَهُمَا أَرْبَعُونَ	فَبَلَّغَهَا مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ آلِهِ غَيْرِي وَكَانَ بَيْنَهُمَا أَرْبَعُونَ	فَبَلَّغَهَا مَا عَلِمْتُ لَكُمْ مِنْ آلِهِ غَيْرِي وَكَانَ بَيْنَهُمَا أَرْبَعُونَ
سَنَةً (إِنْ فِي ذَلِكَ) لَكُنْ كَوْمِ (لَعَنَهُ لَكُنْ كَوْمِ) اللَّهُ	سَنَةً (إِنْ فِي ذَلِكَ) لَكُنْ كَوْمِ (لَعَنَهُ لَكُنْ كَوْمِ) اللَّهُ	سَنَةً (إِنْ فِي ذَلِكَ) لَكُنْ كَوْمِ (لَعَنَهُ لَكُنْ كَوْمِ) اللَّهُ
تَعَالَى (أَكُنْتُمْ) بِتَحْقِيقِ الْهَمَزِ فَرَيْنَ وَابْتِلَالِ الثَّانِيَةِ الْفَاءِ	تَعَالَى (أَكُنْتُمْ) بِتَحْقِيقِ الْهَمَزِ فَرَيْنَ وَابْتِلَالِ الثَّانِيَةِ الْفَاءِ	تَعَالَى (أَكُنْتُمْ) بِتَحْقِيقِ الْهَمَزِ فَرَيْنَ وَابْتِلَالِ الثَّانِيَةِ الْفَاءِ
وَلَسَّ هَيْلَهَا وَذُخَالِ لَفٍ بَيْنَ مَسْئَلَةٍ وَآخِرِ	وَلَسَّ هَيْلَهَا وَذُخَالِ لَفٍ بَيْنَ مَسْئَلَةٍ وَآخِرِ	وَلَسَّ هَيْلَهَا وَذُخَالِ لَفٍ بَيْنَ مَسْئَلَةٍ وَآخِرِ
وَتَرَكَا أَيْ مُتْرَكَا فَلَبَّثَ (أَشَدَّ خَلْقًا أَمَ السَّمَاءُ عَطَا)	وَتَرَكَا أَيْ مُتْرَكَا فَلَبَّثَ (أَشَدَّ خَلْقًا أَمَ السَّمَاءُ عَطَا)	وَتَرَكَا أَيْ مُتْرَكَا فَلَبَّثَ (أَشَدَّ خَلْقًا أَمَ السَّمَاءُ عَطَا)
أَشَدَّ خَلْقًا رَبَّنَا هَاهَا بَيَانٌ لِكَيْفِيَّةِ خَلْقِهَا فَرَفَعَ سَمْعَهَا	أَشَدَّ خَلْقًا رَبَّنَا هَاهَا بَيَانٌ لِكَيْفِيَّةِ خَلْقِهَا فَرَفَعَ سَمْعَهَا	أَشَدَّ خَلْقًا رَبَّنَا هَاهَا بَيَانٌ لِكَيْفِيَّةِ خَلْقِهَا فَرَفَعَ سَمْعَهَا
نَفْسِي لِكَيْفِيَّةِ الْبِنَاءِ أَيْ جَعَلَ سَمْعَهَا مِنْ حَتَّى الْعُلُوِّ	نَفْسِي لِكَيْفِيَّةِ الْبِنَاءِ أَيْ جَعَلَ سَمْعَهَا مِنْ حَتَّى الْعُلُوِّ	نَفْسِي لِكَيْفِيَّةِ الْبِنَاءِ أَيْ جَعَلَ سَمْعَهَا مِنْ حَتَّى الْعُلُوِّ
رَفِيعًا وَقِيلَ سَمْعَهَا سَيْفَهَا (مُسَوِّهَا) جَعَلَهَا	رَفِيعًا وَقِيلَ سَمْعَهَا سَيْفَهَا (مُسَوِّهَا) جَعَلَهَا	رَفِيعًا وَقِيلَ سَمْعَهَا سَيْفَهَا (مُسَوِّهَا) جَعَلَهَا
مُسَوِّهَا بِلَا عَيْبٍ (وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا) أَظْلَمَ وَأَخْرَجَ	مُسَوِّهَا بِلَا عَيْبٍ (وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا) أَظْلَمَ وَأَخْرَجَ	مُسَوِّهَا بِلَا عَيْبٍ (وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا) أَظْلَمَ وَأَخْرَجَ
ضُحَاهَا (أَبْرَزَ ثَوْبَ شَمْسِهَا وَأُخْفِيَ لَيْلَهَا اللَّيْلُ	ضُحَاهَا (أَبْرَزَ ثَوْبَ شَمْسِهَا وَأُخْفِيَ لَيْلَهَا اللَّيْلُ	ضُحَاهَا (أَبْرَزَ ثَوْبَ شَمْسِهَا وَأُخْفِيَ لَيْلَهَا اللَّيْلُ
لَا تَطْلُعُ لَهَا وَالشَّمْسُ لَا تَأْسِي حَتَّى أَوَّلَ رُضْعٍ بَعْدَ	لَا تَطْلُعُ لَهَا وَالشَّمْسُ لَا تَأْسِي حَتَّى أَوَّلَ رُضْعٍ بَعْدَ	لَا تَطْلُعُ لَهَا وَالشَّمْسُ لَا تَأْسِي حَتَّى أَوَّلَ رُضْعٍ بَعْدَ
ذَلِكَ دَحَاهَا (بَسَطَهَا وَكَانَتْ مَخْلُوقَةً قَبْلَ السَّمَاءِ	ذَلِكَ دَحَاهَا (بَسَطَهَا وَكَانَتْ مَخْلُوقَةً قَبْلَ السَّمَاءِ	ذَلِكَ دَحَاهَا (بَسَطَهَا وَكَانَتْ مَخْلُوقَةً قَبْلَ السَّمَاءِ
مِنْ غَيْرِ حَوْ (أَخْرَجَ) حَالِيًا ضَمِيرُهَا لَيْسَ بِمُخْرَجٍ (مِنْهَا	مِنْ غَيْرِ حَوْ (أَخْرَجَ) حَالِيًا ضَمِيرُهَا لَيْسَ بِمُخْرَجٍ (مِنْهَا	مِنْ غَيْرِ حَوْ (أَخْرَجَ) حَالِيًا ضَمِيرُهَا لَيْسَ بِمُخْرَجٍ (مِنْهَا
مَاءُهَا) بِتَحْقِيقِ عِيُونِهَا (وَمَرْعَاهَا) مَا تَرْعَاهُ الْعِجَمُ	مَاءُهَا) بِتَحْقِيقِ عِيُونِهَا (وَمَرْعَاهَا) مَا تَرْعَاهُ الْعِجَمُ	مَاءُهَا) بِتَحْقِيقِ عِيُونِهَا (وَمَرْعَاهَا) مَا تَرْعَاهُ الْعِجَمُ
مِنَ الشَّجَرِ وَالْعُشْبِ وَمَا يَأْكُلُهُ النَّاسُ مِنَ الْأَقْوَاتِ وَ	مِنَ الشَّجَرِ وَالْعُشْبِ وَمَا يَأْكُلُهُ النَّاسُ مِنَ الْأَقْوَاتِ وَ	مِنَ الشَّجَرِ وَالْعُشْبِ وَمَا يَأْكُلُهُ النَّاسُ مِنَ الْأَقْوَاتِ وَ
الْثَمَرِ وَالطَّلَاقِ لِلرَّغِي عَلَى إِسْتِعَارَةٍ (وَلِجَبَالِ الْأَشْجَارِ	الْثَمَرِ وَالطَّلَاقِ لِلرَّغِي عَلَى إِسْتِعَارَةٍ (وَلِجَبَالِ الْأَشْجَارِ	الْثَمَرِ وَالطَّلَاقِ لِلرَّغِي عَلَى إِسْتِعَارَةٍ (وَلِجَبَالِ الْأَشْجَارِ
أَبْنَاهَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لِشَكْلِهَا (مَتَاعًا) مَفْعُولٌ لَهُ	أَبْنَاهَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لِشَكْلِهَا (مَتَاعًا) مَفْعُولٌ لَهُ	أَبْنَاهَا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ لِشَكْلِهَا (مَتَاعًا) مَفْعُولٌ لَهُ
لِقُدْرَتِهِ أَوْ فَعْلُهُ لِكَ مَنَفَعَةٍ أَوْ مَصْدَرٍ أَيْ مُتَبِعًا	لِقُدْرَتِهِ أَوْ فَعْلُهُ لِكَ مَنَفَعَةٍ أَوْ مَصْدَرٍ أَيْ مُتَبِعًا	لِقُدْرَتِهِ أَوْ فَعْلُهُ لِكَ مَنَفَعَةٍ أَوْ مَصْدَرٍ أَيْ مُتَبِعًا

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible]

معنی	ترجمہ	تفسیر
من تسبیحہ عینا یسرب بہا المقریون	ان الذین اجرؤوا کأنوا من الذین امنوا	وإذا قرأ القرآن
یتعافرون	وإذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فاکہین	وإذا قرأوا
ارسلوا علیہم حافضین	فالیوم الذین امنوا من الکفار یضحکون	علی کذاک یضطرون
سورۃ الشقۃ مکیہ خمس	هل یبک لکفار ما کأنوا یفعلون	وعشرین الہ ومائۃ و سبع کلہ
بسم اللہ الرحمن الرحیم	اذا السماء انشقت	وذنت لربها وحقت
جلالین	نخ الرحمن	موضع القرآن
(من تسبیحہ) فتر یقولہ (عینا) فصبہ بالکجر مقدا	از تسبیحہ ہا ہند مرادی دادم کہ	تسبیحہ وہ ایک تسبیح ہے
(یتسرب بہا المقریون) ای منہا اوصفین یسرب	یاد کنند از ان نزدیک کرمان	ہیں سے بہتے ہیں نزدیک والے فل
یلید ان الذین اجرؤوا کأنی جعل وکھوہ کأنوا من	برائید گناہگار ان با نذران	وہ جو گناہگار ہیں تھے
الذین امنوا کفار ویکل ونحوہا (یضحکون) یسرب	مسلمانان بخندیدند -	ایمان والوں سے ہنسنے
یہم (وإذا امرہم) ای المؤمنین (یتعافرون) ای یسرب	و چون می گذشتند مسلمانان	اجرت بخندنے ایک پاس پسین کرنے
البحرین و الی المؤمنین بالبحرین والحجیب استمر	چشم می زدند حقایق کردہ	
(وإذا انقلبوا) رجعوا الی اهلهم انقلبوا فاکہین	و چون باز می گشتند با اہل خود باز	اجرت پھر آجائے پھر پھر باہن بنانے
و فی قرآءہ فاکہین محبین بدیکرہم المؤمنین (وإذا	ی گشتند و ان لذت	اجرت
راؤہم راو المؤمنین) قالوا ان ہوہ کاء لصالون	و چون	اجرت
کیمانہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم قال تعالی (وما ارسلوا	ی دیدند مسلمانان را می گشتند بر آ	اگر دیکھتے تھے بدیکر لو کہ یک سے ہیں
ای الکفار علیہم) علی المؤمنین (حافضین) لکم و	ایقن ان کراہتند برین	و کراہتند برین
لا غم الہم حتی یردوہم الی مصالحہم (فالیوم) ای	و کراہتند برین	اور زمین بھیانگو
یوم القیامۃ) الذین امنوا من الکفار یضحکون علی	بر مسلمانان	پسین
اکذاک (یضطرون) من منارہم الی الکفار	بسم الرحمن الرحیم	سواج
وہم یعدون فیضکون منہم کما ضحک الکفار	بسم الرحمن الرحیم	ایمان والے نکون سے تسبیح ہیں
منہم فی الدنیا (هل یوب) جوہر الکفار ما کأنوا یفعلون	بسم الرحمن الرحیم	تخنون برین تھے دیکھتے ہیں
سورۃ الشقۃ مکیہ ثلاث و خمس و عشرین الہ	بسم الرحمن الرحیم	بہ بدلا یا انکودن جیسا کہ کرتے تھے
بسم اللہ الرحمن الرحیم	بسم الرحمن الرحیم	سورۃ الشقۃ مکیہ ثلاث کی
اذا السماء انشقت و ذنت	بسم الرحمن الرحیم	شروع ہوا یہ جو برابراہمیت فیہ فلا
لربہا وحقت) ای وحق لہا ان تسمع و تطیع (وإذا	بسم الرحمن الرحیم	بسم الرحمن الرحیم

[illegible]

ع

جلا لیں	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>اِنَّ رَبَّكَ كَانَ بِحُجَّتِكَ عَلِيًّا بِرُجُوعِهِ اِلَيْهِ (فَلَا اَقْسِمُ) لَا اَرَاكَ اِنَّكَ اَبْلَسْتُمْ هُوَ الْخَبْرُ فِي الْاَقْبَعِ غَرِبَ السَّمْسِ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ) جَمْعُ مَا دَخَلَ عَلَيْهِ مَسَنَ الدَّوَابِّ وَغَيْرُهَا وَالْقَمَرُ اِذَا السَّقَى) اِجْمَعُ وَمَنْ تَوَرَّعَ وَذَلِكَ فِي السَّيَالِ الْبَيْضِ (لَا تَرَكُنَّ) اَيْهَا النَّاسُ اَصْلُكُمْ تَرَكُوْنَ حُدُوفَ تَوْبِ الرَّفْعِ لِتَوَالِي اَكْمَالِ وَالْوَاوُ لَا لِقَاءَ السَّاكِنِيْنَ (طَبَقَا عَنْ طَبَقٍ) حَالُ بَعْدَ حَالٍ وَهَسُو لَوْتَ مَلِكِيَّاهُ وَمَا بَعْدَ هَا مِنْ اَحْوَالِ لِقِيَاةٍ (فَاَلَمْ تَكُنْ) اَيْ لَقَاةً لَا يُؤْمِنُوْنَ (هَ) اَيُّ لِيْ مَا فَجَّحَ كُفُّهُ مِنْ اِيْمَانٍ اَوْ اَيُّ جَحَاةٍ كُفُّهُ فِي تَرْكِهِ مَعَ وُجُودِ بَرَاهِينِهِ (وَاَسَأَلَكُمْ) اِذَا اَقْرَى عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ لَا يَسْجُدُوْنَ (يَخْضَعُونَ) اَيْ يَنْصَرِفُونَ اَبَاحُوهُ اَبَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَكْفُرُوْنَ) بِالْبَعْثِ وَغَيْرِهِ (وَاللّٰهُ اَعْلَمُ مَا يُوْعَدُوْنَ) يَجْمَعُوْنَ فِي صَحْفِهِمْ مِنَ الْكُفْرِ وَالْكَذِبِ وَاعْمَالِهِمُ السُّوءِ (فَتَبَيَّنَ) اَنْحَرَهُمْ اَبْعَادُ اِيْمَانِهِمْ (مَوْلَاهُمْ) اَلَا لَكِنَّ (الَّذِيْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ) كُفُّهُمْ اَجْرَ غَيْرِ مُؤْمِنٍ (غَيْرِ مُقْطَعٍ) مَقْصُوصٍ وَلَا يَمْنُ بِهِ عَلَيْهِمْ</p> <p>سُورَةُ الْبُرُوجِ مَكِّيَّةٌ ثَلَاثِيْنَ وَخَمْسُ رُوْنَ اَيَّةٌ</p> <p>بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ</p> <p>وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ الْكَوَاكِبِ اَتْنِ عَشَرَ بِيْحَاةً اَلَمْ تَسْجُدْ لِقَابِ الْفُرْقَانِ (وَالْيَوْمَ لَوَعْدُهُ) يَوْمَ الْقِيَامَةِ (وَشَهِدُ) يَوْمَ</p>	<p>بروہ کا روبرو ہونا اور ہوا پر اسی پر سوگند کروم</p> <p>تشریح کن کہ رُدا آسمان در اول شب</p> <p>و قسم بخورم شب و آفتاب شب آنرا جمع کروں</p> <p>و قسم بخورم باہ چون تمام شود</p> <p>خواہد رسید ایضا آدمیان</p> <p>کجا کی بعد حالی بخوبی موت بعد از ان سوال کن و فکر و بعد از ان شمس و صبح و سرور و صبح و بعد از ان دروغ و پست و اشد اعظم</p> <p>بسم جبریت ابن کافران را کہ ایمان نمی آرد</p> <p>چون خوانده می شود بر ایشان قرآن سجده می کنند</p> <p>بلکہ این کافران دروغ می شمرند</p> <p>و خدا دان تراست آنچه در دل خود نگاه می دارد و نگذرد بجای اشد اعظم پس خبر کن ایشان را</p> <p>بعد از آن در دہندہ لیکن انکار ایا</p> <p>و کارهای بنایست کہ بدین اثبات تراست مزد پہنے نہایت</p>	<p>استحباب سکو و بکھنا خواست سوگند</p> <p>کجا ہوں</p> <p>تشریح کن کہ رُدا آسمان در اول شب</p> <p>اور رات کی اور جو وہ سمیٹی ہی</p> <p>اور چاند کی جب پورا ہو رہے</p> <p>تھو کہ چھائی</p> <p>گنڈہ بر کھنڈ</p> <p>پھر کیا ہو اگر جو تعین نہیں لائے</p> <p>اور</p> <p>جب پڑھنے اپنا س قرآن مجید نہیں کرے</p> <p>اور یہ سے منکر جھٹلاتے ہیں</p> <p>اور اشد خوب جانتا ہی جو اندہ ہر کھنڈ ہیں</p> <p>سو خوشی سننا انکو</p> <p>دیکھ والی مار کی مگر جو تعین لائے</p> <p>اور کہیں بھلا بنان انکو نیک ہے یا انتہا</p> <p>سورت بروج کی چھ بائیس آیت کی</p> <p>تشریح کن کہ یہ نام جو بڑا بہر بن نعمت ہے والا</p> <p>قسم ہی آسمان کی حسین بروج ہیں</p> <p>اور سجدن کی کجا وعدہ ہی اور حاضر غیہ</p> <p>والی کی</p>

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اللَّهُ هُوَ يَبْدِي وَيُخْفِيهِ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ذُو الْعَرْشِ الْجَبَّارُ فَعَالِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ هَلْ أُنَبِّئُكَ خَلْقَ
 الْجَنَّةِ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ ابْنِ لَازِقٍ كَذَّابٍ وَاللَّهُ مِنْ وَرَاءِ الْمُنْجِذَةِ بَلْ هُوَ قَائِمٌ عَلَى نَجْوَى الْمُحْفَظَةِ
 سُورَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ سَبْعٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ عَشْرٌ آيَةٌ اخْتَصَى أَوْسَتُونَ كُلَّهُ
 وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ الْجَبَّارُ الشَّاقِبُ

جلالین	فتح الرحمن	موضح القرآن
<p>بِحَسْبِ رَاقِدَةٍ (اِنَّهُ هُوَ سُبْدِي) لَخَلْقٍ (وَلَحَبٍ كَثِيفٍ) فَاَلَيْعِجْ مَا يَرِيْدُ (وَهُوَ الْغَفُوْرُ) لِّلْمُؤْمِنِيْنَ الَّذِيْنَ فِيْ الْاَوَّلِيْنَ لِلنُّوْرِ دَلِيْلًا وَلِيَاثِرٌ بِالذِّكْرِ اَمْرًا (دَوَّ الْعَرْشِ) خَلْقَهُ وَ مَالِكُ الْبَيْتِ (بِالْقَوِي) بِالْقَوِي الْمُسْتَقِيْمِ لِكَمَالِ صِفَاتِ الْعُلُوِّ (فَعَالٌ لِّمَا يَرِيْدُ) لَا يَعْجِزُهُ شَيْءٌ (هَلْ اَتَاكَ) يَا حَمْدُ (حَمْدُ) لِجُودِهِ فِرْعَوْنَ وَثَمُوْدَ (بَدَلٌ لِّمَنْ لَّجُوْا وَاسْتَفْعٰنِيْ بِدِكْرِ فِرْعَوْنَ عَنِ تَّبَاعِهٖ وَحَدِيْثُهُمْ اَنْتُمْ اَهْلُ كَمَالٍ بِكُفْرِهِمْ وَهَذَا نَبِيٌّ لِّمَنْ كَفَرَ بِاللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَالْقُرْاٰنُ لِيَعْظُوْا اَهْلَ الْاَلَمِيْنَ كَقَوْلِيْ فِيْ تَكْوِيْنِ) يٰمَآذِكِرْ وَاللّٰهُ مِنْ وَرَآئِهِمْ مُحِيْطَةٌ (لَا حَاصِمٌ لَّهُمْ مِنْهُ) بَلْ هُوَ قُرْاٰنٌ جَبِيْذٌ عَظِيْمٌ (فِيْ لَوْحٍ) هُوَ الْهُدٰى فَوْقَ السَّمٰوٰتِ مَحْفُوْظٌ بِالْجَبْرِ مِنَ الشَّيَاطِيْنِ وَمِنْ تَعْيِيْرِ شَيْءٍ مِنْهُ وَطَوَّلَ سَابِيْنَ السَّمٰوٰتِ وَكَانَ رُضْ عَنْ صُهُ مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَهُوَ مِنْ دُوْرَةِ بَيْضَاءَ قَالَهُ بِنُ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا سورة الطارق مكية سبع عشرة آية</p>	<p>برائتہ لو آفرینش نویسنده و آفرینش دو بارہ می کنند و او شست آفرین کار دوستدار و دوستدار از روانہ ہنگامہ کارانہ ہنگامہ او خداوند عرش است گرامی قدر و صفات خود را بگویند گفته است بر جزر اگر خواہد آیا امیر است بر جزر اگر خواہد آیا شکر نامہ فرعون و ثمود باشند سیدل مرتبہ بلکہ کافران در دروغ شمرده اند و خدا از گرد آفرینان گیرنده است قرآن گرامی قدر است نوشته شد در لوح و در دہر ارشاد بالای آسمان محفوظ ترستی لوح محفوظ محفوظ روایت از ابن جریر علی اللہ علیہ السلام که فرمود کہ بخواند سورہ برو ہر رکعت قرآن را در آن خطی بود کہ در ہر رکعت کہ در دنیا باشد و در حیات را بگوید</p>	<p>مشتک می کرے پیوستہ آورد و دیگر فل آورد ہی ہی بختا بخت کرتا مالک تخت کا بڑی شان والا کرڈالے جو چاہے کچھ بہی بختی بختی بختی ان شکر کن کی فرعون و ثمود کی وہاں ہی ایستادہ ہر نامہ رکعت کونسی نہیں بلکہ شکر جملانے ہیں اور اللہ نے ان کے گرد سے گھیرا کونسی نہیں قرآن بڑی شان کا لکھا تختے میں جسکی نگہبالی سورۃ طارق کی ہی سترہ آیت کی شرح خود کہ تم سے جو بڑا ہر نامہ نامہ ہم والا قسم آسمانی اور اندھیرا پر آیتوں کے اور تو کی سمجھا کون ہر اندھیرا پر آیتوں کے</p>
<p>بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ وَالسَّمٰوٰتِ وَالْطَّرِيقِ اَصْلُهُ كُلُّ لَيْلٍ اَوْ مِثْلُهَا لِيُخَوِّفَ لَطُوْعًا يَلَا (وَمَا اَدْرَاكَ) اَعْلَمَكَ (مَا الطَّرِيقُ) مُبْتَدَا وَخَبَرِي تَحْمِلُ الْمَفْعُوْلَ الثَّانِي لَدَرِي وَمَا بَعْدَ هَا الْاَوَّلِيْ خَبَرُ هَا وَفِيْ عَظِيْمٌ لِّشَاْنِ الطَّرِيقِ هُوَ الْجَنَمُ (اَيَ التَّرَاوُكُ) الْجَنَمُ (الثَّانِي)</p>	<p>آن ستارہ در حشرہ است یعنی در آسمان ہر ستارہ</p>	<p>وہ تارا چمکتا</p>

[illegible][illegible]

ان كل نفس لها حافظ فليست انسان من خلق من مادة ذاق من بين الصلبيين عليم الطارق
والترائبه انه على رجعه لقلوبه يوم تبارك السراشه والاله من قوه كاصيه والسماء ذات الرجح
والارض ذات الصديق انه لقول فصل وما هو باله انهم يكيدون كيدا واكيد كيدا
فمهل الكافرون امهلهم رويكده

مع نصف

جلالين	فتح الرحمن	موضح القرآن
لَمْ يَنْصِبْ لِقَبْلِهِ الظُّلُمَ بَصُورًا وَجَوَابُ انْ كَلْفَرِ لَمْ يَكُنْ لَهَا حَافِظَةٌ بِخَفِيفٍ مَا فِي مَرْيَدَةٍ وَانْ تَحَقُّقِ الشَّقِيقِ وَاسْمُهَا مُحَمَّدٌ وَفِي كَلَامِ الْكَلَامِ قَارِقَةٌ وَبَشِيرٌ فَإِنْ نَافِيَةٌ وَمَا مَعْنَى الْوَلَاةِ فَطَمِنَ الْمَلَاةُ كَتَبَ حَفِظَ عَمَلَهَا مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ فَلَيْسَ ظَرْفُ الْإِنْسَانِ (ظَرْفُ عِتَابٍ) مِمَّ خُلِقَ مِنْ لَيْ شَيْءٍ جَوَابُهُ (خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ ذُو فَاقٍ مِنْ الزَّجَلِ وَالْمَرْفَعِ فِي رَجْعِهَا) يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ لِلزَّجَلِ وَالْتَرَائِبِ (لِلْمَرْفَعِ) عِظَامُ الصَّدْرِ (إِنَّهُ) تَعَالَى (عَلَى رَجْعِهِ) بَعَثَ الْإِنْسَانَ بَعْدَ مَوْتِهِ (لَقَادَرُهُ) فَإِذَا أَعْيَرَ أَصْلَهُ عَلَّمَ أَنْ الْقَادِرَ عَلَى ذَلِكَ قَادِرٌ عَلَى بَعْثِهِ (يَوْمَ تَبْلَى تُخْبِرُ وَتُكْشَفُ) (السَّرَافَةُ) ضَمَامُ الْقُلُوبِ فِي الْعَقَائِدِ وَالنِّيَّاتِ (فَمَا لَهُ) لِمَنْ تَزَكَّرَ الْبَعْثُ (مِنْ قُوَّةٍ) يَمْتَنِعُ بِهَا عَنِ الْعَذَابِ (وَكُلَّ نَاصِرَةٍ) يَدْفَعُهُ عَنْهُ (وَالسَّمَاءُ ذَاتُ الرَّجْحِ الْمَطَرِ) يَعُودُهُ كُلَّ حِينٍ (وَالْأَرْضُ ذَاتُ الصَّدْعِ) الشَّقِيقِ النَّبَاتِ (إِنَّهُ) أَيُّ الْقُرْآنِ (لَقَوْلُ الْفَصْلِ) يَفْصَلُ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ (وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ) بِاللَّعِبِ وَالْبَاطِلِ (إِنَّهُمْ) أَرَادَ الْكُفَّارَ يَكِيدُونَ كَيْدًا (يَعْمَلُونَ الْكَاثِرَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) (وَكَيْدُ كَيْدَةٍ) اسْتَدْرَجَهُمْ مِنْ حَيْثُ كَانُوا (فَمَهْلُ) يَا مُحَمَّدُ الْكَافِرِينَ امْهَلْهُمْ تَاكِيدُ حَسَنَةً مُخَالَفَةً لِقَوْلِ الْكَافِرِينَ (رُويكده) قَلِيلًا لَوْ	نصبت شخص جواب من خلق من مادة مكره من فرشته نگهبان کننده است بسم بابت که برین آدمی از جه جبر است آفریده شده است از آب جنده جواب من قوه است از آب جنده که بری اندر میان پشت مرد دستخوان سینه زن بر سینه خدا دیگر بار آفریدن آدمی توانا است روزی که ایمان کرده شود مهر و مردمان را بر نیات بسم بنام آدمی را قاطع می کند و نبات نهفت در سینه و قسم خداوند باران که کند از بعد و قسم زمین صحت کافین تا دانه برون آمد برایه قرآن سخن واضح است جواب قسم است و نبات قرآن سخن میبوده بر اثر که قرآن که از سوره میبوده بر اثر بدانده بشی می کند بطور بداند بشی کردنی در حق می میگوید که و من نیز بداند بشی میگوید بطور بداند و اس و عده روز بدرستی میگوید بسم مهلت ده که قرآن را در نزد دست را با بدست میگوید که بسم جبر می میگوید که از میان او را	کوی حی نہیں جس پر نہیں ایک نگہبان و آب کچھ لے آدمی کا ہی سے بنا نہ ایک اچھلتے پانی سے جو تھکن ہی تھو اور چھانی کے پیچ سے فل بیٹک وہ اسکو چھو سکتا ہی و حدن جانچے جاوین از موت فل سہ تو کچھ نہو کا سکو زور اور نہ کوئی حد کر نہو الا قسم ہی کہان چکر مارو لے کی اور زمین دراز کھانے والی کی و ہر بات دو تو کر ہی تیاں حق و ظل اور اور زمین ہر بات ہر کسی کی البتہ و لگے ہیں ایک داؤ کرنے میں اور میں لگا ہوں ایک داؤ کرنے میں سوچو جھوٹ میکر دوں و نصرت دی انکو میں مسوہ ہوں ہر بات میں تھو سے دن

کوی حی نہیں
جس پر نہیں ایک نگہبان و
آب کچھ لے آدمی کا ہی سے بنا
نہ ایک اچھلتے پانی سے
جو تھکن ہی تھو
اور چھانی کے پیچ سے فل بیٹک وہ
اسکو چھو سکتا ہی و
حدن جانچے جاوین
از موت فل سہ
تو کچھ نہو کا سکو زور
اور نہ کوئی حد کر نہو الا قسم ہی کہان
چکر مارو لے کی
اور زمین دراز کھانے والی کی و
ہر بات دو تو کر ہی
تیاں حق و ظل اور
اور زمین ہر بات ہر کسی کی البتہ و
لگے ہیں ایک داؤ کرنے میں
اور میں لگا ہوں ایک داؤ کرنے میں
سوچو جھوٹ میکر دوں و نصرت دی انکو
میں مسوہ ہوں ہر بات میں
تھو سے دن

در دار اندر دہشت و در سوره انوار است ممود و او کفر است و او کفر است و او کفر است
الاسم اعظم نوم بداندیشی باطن ایشان است و ایشان است و ایشان است و ایشان است
صلا الله عليه و سلم که فرموده در سوره انوار و ایشان است و ایشان است و ایشان است

الفجر

اَكْرَمَ قَدْرًا وَمَا اَدْنَا بَسْتَلِيَهُ فَقَدْ رَعِيَهُ رِزْقًا وَيَقُولُ رَبِّي اَهَانِي ۚ ذَا كَلَابِلَ لَا تُدْرِكُ مَوْتَ الْبَشَرِ وَلَا تَحْجُو
عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِينِ ۚ وَتَاكُونُ الثَّرَاكُ اَكْلًا لَهَا وَيَحْيُونَ الْمَالُ جَبَا جَمَاهُ ۚ كَلَّا اِذَا دُكَّتِ الْاَرْضُ دُكًّا
ذَكَاهُ ۚ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا ۚ وَخِجَى ۚ يَوْمَ تُدْبِحُكُمْ ۚ يَوْمَ تُبَدِّلُ مَيْدَكَ لَوَاكِنَ ۚ وَنُيْلُ لَهْ
الَّذِي كَرَّمِي ۚ يَقُولُ يَكْسِيْتَنِي فَكَمْ تَحْيَا لِي ۚ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ

جلالین

مختصر

اَكْرَمُ هُوَ وَلَمَّا اذَامَا ابْنَا بِي فَقَدْ رَضِيقُ رَعْلِيهِ
 رَضَقَهُ فَيَقُولُ رَبِّي اَهَانِي كَلَامُ رَدْعِ اَيُّ لَيْسَ لَوْ كَرَامُ
 بِالْعَنِي وَالْاَهَانَةُ بِالْفَقْرِ وَتَمَاهَا بِالطَّاعَةِ وَالْعَصِيَةِ
 وَلَقَدْ اَمَكْتُ لَا يَتَّبِعُونَ لِمَا لَكَ (بَلْ لَا يَكْرُمُونَ لِيَتَّبِعُوا)
 لَا يَحْسَبُونَ لِيَرْجِعَ غَنَائِهِمْ اَوْ لَا يَعْطُونَ نَفَقَةً مِنْ لَدُنِّي
 (وَلَا يَخَاضُونَ) اَنْفُسَهُمْ وَغَيْرُهُمْ (عَلَى طَعَامِ) اَيُّ اطْعَامِ
 لِلْمُسْكِينِ وَيَكُونُ لَنَا ثَرَاكُ (لِلْيَرَاثِ) اَكْلًا لَمَّا اَيُّ
 شَدِيدُ اللَّسْمِ فَصَدَّبَ لِلنِّسَاءِ وَالْحَبِيبِينَ مِنْ لَدُنِّي
 مَعَ فَضِيلَةٍ مِنْهُ اَوْ مَعَ مَا لِيَهُمْ (وَيُحِبُّونَ) الْمَالَ حُبَّ الْجَاهِلِيَّةِ
 اَيُّ كَثِيرًا اَفَلَا يَضْفُوْنَهُ وَفِي قِرَامِهِ بِالْفَوْقَانِيَّةِ فِي الْاَفْعَالِ
 الْاَرْبَعَةِ (كَذَا) رَدْعُ لَهُمْ عَنْ ذَلِكَ (اِذَا دُكِرَ) اَوْ اُصْلُ
 كَذَاهُ (زُلْزِلَتْ) حَتَّى يَنْهَضَ كُلُّ بَنَاءٍ عَلَيْهَا وَيَعْلَمُ (وَيُجَاهِدُ)
 رَبُّكَ اَيُّ امْرُؤٍ (وَالْمَلَاكُ) اَيُّ الْمَلَائِكَةِ (صِفَا صِفَاهُ) اَيُّ
 اَيُّ صِفَتَيْنِ اَوْ ذَوِي صُفُوفٍ كَثِيرَةٍ (وَيُخَيُّ) يَوْمُهُ
 بِجَهَنَّمَ تَقَادُ بِسَبْعِينَ اَلْفَ زِمَامٍ كُلُّ زِمَامٍ بِاَيْدِي
 سَبْعِينَ اَلْفَ مَلَاكٍ لَهَا زَوِيرٌ وَتُعِظُ (يَوْمُهُ) بِدَلٍّ
 مِنْ اِذَا مَرَّ بِهَا (يَتَلَكَّرُ) الْاِنْسَانُ اَيُّ الْكَافِرِ مَا فَرَطَ
 فِيهِ (وَالِي) اَللَّهِ الذِّكْرُ اَيُّ اسْتِغْنَاهُمْ بِمَعْنَى الْفَقْرِ اَيُّ كَيْفَعُهُ
 تَدَكَّرَ لَكَ (يَقُولُ) مَعَ تَدَكُّرِهِ (وَاللَّتَّيْنِ) اَللَّتَيْنِ
 قَدِمَتِ الْخَيْرَ وَالْاِيْمَانُ الْيَمَانُ (الطَّبِيبَةُ) فِي الْاَخْوِ
 اَوْ فِي خِيَاَتِي فِي الدُّنْيَا (مَوْثُلٌ) لَا يَعْزُ (يَكْسِرُ)

۱۰۰۰
 ۱۰۰۱
 ۱۰۰۲
 ۱۰۰۳
 ۱۰۰۴
 ۱۰۰۵
 ۱۰۰۶
 ۱۰۰۷
 ۱۰۰۸
 ۱۰۰۹
 ۱۰۱۰
 ۱۰۱۱
 ۱۰۱۲
 ۱۰۱۳
 ۱۰۱۴
 ۱۰۱۵
 ۱۰۱۶
 ۱۰۱۷
 ۱۰۱۸
 ۱۰۱۹
 ۱۰۲۰
 ۱۰۲۱
 ۱۰۲۲
 ۱۰۲۳
 ۱۰۲۴
 ۱۰۲۵
 ۱۰۲۶
 ۱۰۲۷
 ۱۰۲۸
 ۱۰۲۹
 ۱۰۳۰
 ۱۰۳۱
 ۱۰۳۲
 ۱۰۳۳
 ۱۰۳۴
 ۱۰۳۵
 ۱۰۳۶
 ۱۰۳۷
 ۱۰۳۸
 ۱۰۳۹
 ۱۰۴۰
 ۱۰۴۱
 ۱۰۴۲
 ۱۰۴۳
 ۱۰۴۴
 ۱۰۴۵
 ۱۰۴۶
 ۱۰۴۷
 ۱۰۴۸
 ۱۰۴۹
 ۱۰۵۰
 ۱۰۵۱
 ۱۰۵۲
 ۱۰۵۳
 ۱۰۵۴
 ۱۰۵۵
 ۱۰۵۶
 ۱۰۵۷
 ۱۰۵۸
 ۱۰۵۹
 ۱۰۶۰
 ۱۰۶۱
 ۱۰۶۲
 ۱۰۶۳
 ۱۰۶۴
 ۱۰۶۵
 ۱۰۶۶
 ۱۰۶۷
 ۱۰۶۸
 ۱۰۶۹
 ۱۰۷۰
 ۱۰۷۱
 ۱۰۷۲
 ۱۰۷۳
 ۱۰۷۴
 ۱۰۷۵
 ۱۰۷۶
 ۱۰۷۷
 ۱۰۷۸
 ۱۰۷۹
 ۱۰۸۰
 ۱۰۸۱
 ۱۰۸۲
 ۱۰۸۳
 ۱۰۸۴
 ۱۰۸۵
 ۱۰۸۶
 ۱۰۸۷
 ۱۰۸۸
 ۱۰۸۹
 ۱۰۹۰
 ۱۰۹۱
 ۱۰۹۲
 ۱۰۹۳
 ۱۰۹۴
 ۱۰۹۵
 ۱۰۹۶
 ۱۰۹۷
 ۱۰۹۸
 ۱۰۹۹
 ۱۱۰۰
 ۱۱۰۱
 ۱۱۰۲
 ۱۱۰۳
 ۱۱۰۴
 ۱۱۰۵
 ۱۱۰۶
 ۱۱۰۷
 ۱۱۰۸
 ۱۱۰۹
 ۱۱۱۰
 ۱۱۱۱
 ۱۱۱۲
 ۱۱۱۳
 ۱۱۱۴
 ۱۱۱۵
 ۱۱۱۶
 ۱۱۱۷
 ۱۱۱۸
 ۱۱۱۹
 ۱۱۲۰
 ۱۱۲۱
 ۱۱۲۲
 ۱۱۲۳
 ۱۱۲۴
 ۱۱۲۵
 ۱۱۲۶
 ۱۱۲۷
 ۱۱۲۸
 ۱۱۲۹
 ۱۱۳۰
 ۱۱۳۱
 ۱۱۳۲
 ۱۱۳۳
 ۱۱۳۴
 ۱۱۳۵
 ۱۱۳۶
 ۱۱۳۷
 ۱۱۳۸
 ۱۱۳۹
 ۱۱۴۰
 ۱۱۴۱
 ۱۱۴۲
 ۱۱۴۳
 ۱۱۴۴
 ۱۱۴۵
 ۱۱۴۶
 ۱۱۴۷
 ۱۱۴۸
 ۱۱۴۹
 ۱۱۵۰
 ۱۱۵۱
 ۱۱۵۲
 ۱۱۵۳
 ۱۱۵۴
 ۱۱۵۵
 ۱۱۵۶
 ۱۱۵۷
 ۱۱۵۸
 ۱۱۵۹
 ۱۱۶۰
 ۱۱۶۱
 ۱۱۶۲
 ۱۱۶۳
 ۱۱۶۴
 ۱۱۶۵
 ۱۱۶۶
 ۱۱۶۷
 ۱۱۶۸
 ۱۱۶۹
 ۱۱۷۰
 ۱۱۷۱
 ۱۱۷۲
 ۱۱۷۳
 ۱۱۷۴
 ۱۱۷۵
 ۱۱۷۶
 ۱۱۷۷
 ۱۱۷۸
 ۱۱۷۹
 ۱۱۸۰
 ۱۱۸۱
 ۱۱۸۲
 ۱۱۸۳
 ۱۱۸۴
 ۱۱۸۵
 ۱۱۸۶
 ۱۱۸۷
 ۱۱۸۸
 ۱۱۸۹
 ۱۱۹۰
 ۱۱۹۱
 ۱۱۹۲
 ۱۱۹۳
 ۱۱۹۴
 ۱۱۹۵
 ۱۱۹۶
 ۱۱۹۷
 ۱۱۹۸
 ۱۱۹۹
 ۱۲۰۰
 ۱۲۰۱
 ۱۲۰۲
 ۱۲۰۳
 ۱۲۰۴
 ۱۲۰۵
 ۱۲۰۶
 ۱۲۰۷
 ۱۲۰۸
 ۱۲۰۹
 ۱۲۱۰
 ۱۲۱۱
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۳
 ۱۲۱۴
 ۱۲۱۵
 ۱۲۱۶
 ۱۲۱۷
 ۱۲۱۸
 ۱۲۱۹
 ۱۲۲۰
 ۱۲۲۱
 ۱۲۲۲
 ۱۲۲۳
 ۱۲۲۴
 ۱۲۲۵
 ۱۲۲۶
 ۱۲۲۷
 ۱۲۲۸
 ۱۲۲۹
 ۱۲۳۰
 ۱۲۳۱
 ۱۲۳۲
 ۱۲۳۳
 ۱۲۳۴
 ۱۲۳۵
 ۱۲۳۶
 ۱۲۳۷
 ۱۲۳۸
 ۱۲۳۹
 ۱۲۴۰
 ۱۲۴۱
 ۱۲۴۲
 ۱۲۴۳
 ۱۲۴۴
 ۱۲۴۵
 ۱۲۴۶
 ۱۲۴۷
 ۱۲۴۸
 ۱۲۴۹
 ۱۲۵۰
 ۱۲۵۱
 ۱۲۵۲
 ۱۲۵۳
 ۱۲۵۴
 ۱۲۵۵
 ۱۲۵۶
 ۱۲۵۷
 ۱۲۵۸
 ۱۲۵۹
 ۱۲۶۰
 ۱۲۶۱
 ۱۲۶۲
 ۱۲۶۳
 ۱۲۶۴
 ۱۲۶۵
 ۱۲۶۶
 ۱۲۶۷
 ۱۲۶۸
 ۱۲۶۹
 ۱۲۷۰
 ۱۲۷۱
 ۱۲۷۲
 ۱۲۷۳
 ۱۲۷۴
 ۱۲۷۵
 ۱۲۷۶
 ۱۲۷۷
 ۱۲۷۸
 ۱۲۷۹
 ۱۲۸۰
 ۱۲۸۱
 ۱۲۸۲
 ۱۲۸۳
 ۱۲۸۴
 ۱۲۸۵
 ۱۲۸۶
 ۱۲۸۷
 ۱۲۸۸
 ۱۲۸۹
 ۱۲۹۰
 ۱۲۹۱
 ۱۲۹۲
 ۱۲۹۳
 ۱۲۹۴
 ۱۲۹۵
 ۱۲۹۶
 ۱۲۹۷
 ۱۲۹۸
 ۱۲۹۹
 ۱۳۰۰
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۲
 ۱۳۰۳
 ۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۷
 ۱۳۰۸
 ۱۳۰۹
 ۱۳۱۰
 ۱۳۱۱
 ۱۳۱۲
 ۱۳۱۳
 ۱۳۱۴

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

وہ کہتے تھے کہ اگر میں دوسرا بن جائوں تو میری تمام عزائم اور مقاصد خراب ہوتے ہیں

.....

[illegible]

<p>جمع الليل ع خمس عشر</p>	<p>سورة الليل مكتوبة فَلَمَّا دُمِ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَذَّكَّرُهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَفْجَاءٌ فَاصْتَبَقُوا وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَتِمَمْنَا نَجْلَ وَاسْتَعْنَىٰ وَكَذَّبَ الْاِحْسَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْآفَاقَ</p>	<p>حلا این</p>	<p>موضع القرآن</p>
<p>سورة الليل مكتوبة فَلَمَّا دُمِ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَذَّكَّرُهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَفْجَاءٌ فَاصْتَبَقُوا وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَتِمَمْنَا نَجْلَ وَاسْتَعْنَىٰ وَكَذَّبَ الْاِحْسَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْآفَاقَ</p>	<p>لَيْسَ لَهُمْ مَاءٌ شَرِبُوا فَذَلِمَهُمْ أَطْلَقَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ الْعَذَابَ يَذَّكَّرُهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَفْجَاءٌ فَاصْتَبَقُوا أَيُّ عَمَلِهِمْ يَفْعَلُ يَخْلُتُ مِنْهُمْ أَحَدًا (وَلَا بِالْوَكْرِ وَالْأَفْجَاءِ يَخَافُ) تَعَالَىٰ (عُقَابَاهُ) بَعَثَهَا سُورَةُ اللَّيْلِ مَكِّيَّةٌ أَحَدِي وَعِشْرُونَ آيَةً بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ (يُظْلِمُهُ كُلَّ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ) تَكْشِفُ وَظَهَرَ (وَالْفُضُوعَيْنِ يَجْزِي الظُّرُوفُ وَالْعَامِلُ فِيهَا فَعَلَ الْقِسْمَ) وَمَا مَعْنَىٰ مِنْ أَوْ مَصْدَرِيَّةٌ (خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ) أَدَمَ وَحَوَّاءَ كُلَّ ذَكَرٍ وَكُلَّ أُنْثَىٰ وَلِغْشَىٰ الْمُسْكُنُ عِنْدَ نَادِرٍ أَوْ لَغْشَىٰ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَىٰ فِيحْتَ بَسْمِ اللَّهِ مِنْ حَلْفٍ كَيْسَ كَمْ ذَكَرَ أَوْ لَغْشَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ عَمَلَكُمْ (لَشَتَّىٰ) مُخْتَلَفٌ فَعَامِلٌ الْجَنَّةِ بِالْظَّاهِرِ وَتَامِلٌ النَّارِ بِالْعَصِيَّةِ (فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ) حَقَّ اللَّهِ (وَاتَّقَىٰ) اللَّهُ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ (أَيُّ بِإِلَهِ إِلَّا اللَّهُ فِي الْمَوْضِعَيْنِ الْيُسْرَىٰ وَالْعُسْرَىٰ) (وَأَمَّا مَنْ خَلَّيْنِ اللَّهُ) (وَالْعُسْرَىٰ) عَنْ ثَابِتٍ رَوَىٰ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ (يَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ) لِلنَّارِ وَمَا نَافِيَهُ (يَعْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ) فِي النَّارِ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْآفَاقَ (لَتَبَيَّنَ طَرِيقُ الْهَلْكِ مِنْ طَرِيقِ الضَّلَالِ لِيَقْتِلَ أَمْرًا يَسْلُوكَ) (وَلَا يَنْفَعُ عَنْ رَبِّكَ) (وَلَا يَنْفَعُ عَنْ رَبِّكَ)</p>	<p>بسم الله الرحمن الرحيم واللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَتِمَمْنَا نَجْلَ وَاسْتَعْنَىٰ وَكَذَّبَ الْاِحْسَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْآفَاقَ</p>	<p>سورة الليل فَلَمَّا دُمِ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ يَذَّكَّرُهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَفْجَاءٌ فَاصْتَبَقُوا وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَتِمَمْنَا نَجْلَ وَاسْتَعْنَىٰ وَكَذَّبَ الْاِحْسَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّىٰ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْآفَاقَ</p>

[illegible]

عیم الیل

ع

وَأَنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ وَمَا لِأَجْدِ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَجْتَزَىٰ إِلَّا أَنْ يَغْنَىٰ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَكْمَلُ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ
سورة الضحیٰ مکیه وهی ۱۱ سوره الرحمن الرحیم احدی عشر آیه

جلالین

فتح الرحمن

موضع التوکل

الثانی (وَأَنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ) اِی لَنَا نِیْلًا مِنْ طَلَبِهَا مِنْ غَيْرِنَا فَقَدْ أَخْطَا (فَأَنذَرْتُكُمْ) خَوَّفْتُكُمْ يَا أَهْلَ مَكَّةَ (نَارًا تَلَظَّىٰ) بَحْدٍ فَلَاحِدٍ لِّلثَّائِنِ مِنْ الْأَصْلِ وَفِرَّ بِثَوْبِهَا إِنْ تَوَقَّدَ (لَا يَصْلَاهَا) يَدْخُلُهَا (إِلَّا الْأَشْقَى) بِمَعْنَى الشَّقِیِّ (الَّذِي كَذَّبَ) السَّبِّ (وَتَوَلَّىٰ) عَنِ الْإِمْقَالِ وَهَذَا الْحَضَرُ مَكِّيٌّ لِقَوْلِهِ تَعَالَى وَتَغْفِرْ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ فَيَكُونُ لِلرَّادِّ الصَّلَى الْقَوْلُ (وَسَيُجَنَّبُهَا) يَبْعُدُ عَنْهَا (الْأَتْقَى) بِمَعْنَى التَّقَى (الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى) مُتَزَكِّيًا بِهِ عِنْدَ اللَّهِ بِأَنْ يُخْرِجَهُ لِلَّهِ تَعَالَى كَرِيَاءً وَلَا سَمْعَةً فَيَكُونُ رَاكِبًا عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى وَهَذَا تَنْزِيلٌ فِي الصِّدِّيقِ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ لَمَّا أَشْتَرَى بِأَكْثَرِ الْعَدَاءِ عَلَى الْإِيمَانِ وَاعْتَقَهُ فَقَالَ الْكَفَّارُ إِنَّمَا فَعَلْتُكَ لِيَدْرِكَكَتَ لَهُ عِنْدَهُ فَتَزَلَّ وَكَانَ حَكِيمٌ بِلَالٍ وَغَيْرِهِ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ جَزَى إِلَّا لَكِنْ فَعَلْتُ لَكَ (أَبْنَعَاءَ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَكْمَلُ) اِی طَلَبَ تَوَكُّلِ اللَّهِ (وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ) وَمَا يُعْطَاهُ مِنَ الثَّوَابِ فِي الْجَنَّةِ وَالْأَيَّةُ تَمُكِّلُ مَنْ فَعَلَ مِثْلَ فَعْلِهِ فَيُبْعَدُ عَلَى النَّارِ
سورة الضحیٰ مکیه ۱۱ احدی عشر آیه ولما نزلت کبر صلی الله علیه وسلم فسئلت التکبیر اخرها وروی عن علی بن ابی حمزة عايتها وخاتمة کل سورة بعد ها هو الله اکبر او لا اله الا الله والله اکبر

وهم لئله انان است آن جهان و این جهان پس ترسانیدم شما را پس از آنکه از آتش که شعله می زند در نیاید به آن آتش گرد بحث ترین مردم آنکه در دوزخ شمرده می گردان شد
وکیسرا خسته خواهد شد از این آتش
و نیست بجایس را تر و او هیچ نیتیک
خدا را چه شود که این کی دهر بطلد ی
دهر نشین خوشنود خواهد شد
سورة ضحیٰ کی است و آن یازده آیت
بنام خدای بخشنده مهربان

اود بر کارها تو من می بچا اود بر بلا فل
سومین نه جبر سنادی نمکو
ایک تپتی اگل کی
اسمین دبی می بچکا جو بزار بخت یچی
خسته بچکا یا اود نه نه مورا
اود بچا وینکه اس
اود نهین سیکا اسپر جان
جسکا بدلا ویک مگر چاه کر سنا پنه رجا
اود نه ده راضی بوگا
سورة ضحیٰ کی است که آیه به آیت کی

وَأَنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ وَمَا لِأَجْدِ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَجْتَزَىٰ إِلَّا أَنْ يَغْنَىٰ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَكْمَلُ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ

سورة الضحیٰ مکیه وهی ۱۱ سوره الرحمن الرحیم احدی عشر آیه
بنام خدای بخشنده مهربان
وَأَنَّ لَنَا الْآخِرَةَ وَالْأُولَىٰ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ لَا يَصْلَاهَا إِلَّا الْأَشْقَى الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ وَمَا لِأَجْدِ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَجْتَزَىٰ إِلَّا أَنْ يَغْنَىٰ وَجْهَ رَبِّهِ الْأَكْمَلُ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ

عجم الضحی

ع

وَالضُّحَىٰ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝ فَلَمَّا الْيَسِيمَ فَلاتَقَهَرَهُ ۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرَهُ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝
سورة الشرح مكية وهي ثمان مائة وسبع وعشرون كلمة

جلايين	فتح الرحمن	بازار در تفسیر القرآن
وَالضُّحَىٰ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝ فَلَمَّا الْيَسِيمَ فَلاتَقَهَرَهُ ۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرَهُ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝	بسم الله الرحمن الرحيم وَالضُّحَىٰ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝ فَلَمَّا الْيَسِيمَ فَلاتَقَهَرَهُ ۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرَهُ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝	تسم در بزم تفسیر وقت کی اور رات کی جب چھ جاوید نہایت کی پہنچو تیرے رب اور تیرا رب اور اللہ تعالیٰ بہتر خواہد بود ترا از دنیا و البته نعمت خواهد داد ترا پس در دنیا بس خوشنود خواهی شد لافتلای از دنیا و دنیا دار ایا شمع نیافت استغفار از پروردگار آید پس جای داد و یافت ترا راه گم کرده نمی دانستی پس راه نمود و یافت ترا نگه دست بس تو گم ساختی حال ضلالت و نقد و نقد ایستیم را بسستم کن و اما سائل را بس نامگزین و آید نعمت پروردگار خود پس حدیث کن ای نبوت ۱۲ سورة الشرح مکی است و آن بیست و یک بسم خدا ی بخشننده مهربان
سورة الشرح مکیه وهي ثمان مائة وسبع وعشرون كلمة	سورة الشرح مکیه وهي ثمان مائة وسبع وعشرون كلمة	سورة الشرح مکیه وهي ثمان مائة وسبع وعشرون كلمة

وَالضُّحَىٰ ۝ وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ۝ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ۝ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ۝ وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ۝ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ۝ وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ۝ فَلَمَّا الْيَسِيمَ فَلاتَقَهَرَهُ ۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلاتَنْهَرَهُ ۝ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

سورة الشرح مکیه وهي ثمان مائة وسبع وعشرون كلمة

سورة التين مكية او مدنية ثمان ايات
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 وَالتِّينِ وَالزَّيْتُونِ وَطُورِ سِیْنِیْنِ وَهَٰذَا الْبَلَدِ الْاَمِیْنِ لَقَدْ خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ فِیْ اَحْسَنِ تَقْوِیْمٍ ثُمَّ رَدَدْنَاهُ اَسْفَلَ سَافِلِیْنِ

جلالین	فتح الرحمن	موضح الزکری
<p>الْمُشْرِكِ) اسْتَفْهَمَ تَقْرِيرًا شَرَحًا (لَكَ) يَا مُحَمَّدُ (صَدْرَكَ) بِالْبُوءِ وَغَيْرِهَا (وَوَضَعْنَا) حَقَطْنَا (هَذِهِ وَمِنْكَ) الَّذِي أَنْقَضَ) أَثَقَلَ (ظَهَرَكَ) (وَهَذَا كَقَوْلِهِ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ (وَمِنْكَ) لَكَ ذِكْرُكَ) بِأَنْ تَذَكَّرَ مَعِيَ فِي الْأَذَانِ الْفَلَمِ وَالشَّهْدِ وَالْخَطْبِ وَغَيْرِهَا (فَإِنَّ) (مَعَ الْعَبْرِ) الشَّيْءَ (بِإِسْرَءِ) سَهْوُهُ (أَنَّ) (مَعَ الْعَبْرِ) (بِإِسْرَءِ) وَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَاسَى مِنَ الْكُفَرِ شِدَّةً ثُمَّ حَصَلَ لَهُ الْإِسْرَءُ بِصُرْغِهِمْ (فَلَا أَوْغَتْ) (مِنْ الصَّادِ) (فَإِذَا إِثْبَتَ فِي الدُّعَا) (وَالِي رَبِّكَ فَارْغَبْ) (تَقَرَّرَ سُورَةُ وَالتَّيْنِ مَبْنِيَّةٌ أَوْ مَكْنِيَّةٌ تَمَّانِ يَأْتِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَالتَّيْنِ وَالزَّيْتُونِ) (أَيُّ) (مَا كَوَّلَيْنِ) (أَوْجَبَيْنِ) بِالشَّامِ يَبْتَانِ) (مَا كَوَّلَيْنِ) (وَطَوْرَ سَيْنِينَ) (لِجَبَلِ الَّذِي كُنَّ اللَّهُ تَعَالَى مُوسَى عَلَيْهِ وَمَعْنَى سَيْنِينَ) (لِلْبَارِئِ) (لَطَو لِحَسَنِ) (بِالْأَشْجَارِ) (لِلْمُتَمَرِّ) (وَهَذَا الْبَابُ) (لَا مِينَ) (مَكَّةَ كَعَرِ النَّاسِ فِيهَا جَاهِلِيَّةً وَاسْلَامًا) (لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ) لِحَسَنٍ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ) (تَعْدِيلِ) (لِصُورَتِهِ) (ثُمَّ رَدَّاهُ) فِي بَعْضِ أَوْرَادِهِ (أَسْفَلَ سَافِلِينَ) (كُنَايَةً مِنْ) (لَهُمْ وَالضَّعْفُ فَيَنْقُصُ عَمَلُ الْمُؤْمِنِينَ عَنْ زَمَنِ الشُّبُهَانِ وَكَوْنُ</p>	<p>ایک شانہ نکرہ ایم برای تو یا محمد (صدرك) بالبوء و غیرها (و وضعنا) حططنا (هذه و منك) الذي انقض (ظهرك) (وهذا كقول ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر (و منك) لك ذكرك) بان تذكر معي في الاذان الفلم والشهد والخطب وغيرها (فان) (مع العبر) الشيئ (يسر) سهو له (ان) (مع العبر) (يسر) والنبي صلى الله عليه وسلم قاسى من الكفر شدة ثم حصل له اليسر بصره عليهم (فلا أوغت) (من الصاد) (فإذا إثبت في الدعاء) (وإلى ربك فارغب) (تقرر سورة التين مبنية أو مكنية تمان يأت بسم الله الرحمن الرحيم والتين والزيتون) أي ما كولين أو جبين بالشام يبتان ما كولين (وطور سينين) لجبل الذي كن الله تعالى موسى عليه ومعنى سينين (للبارئ) (لطو لحسن) (بالأشجار) (للمتمر) (وهذا الباب) (لا مين) (مكة كعر الناس فيها جاهلية واسلاما) (لقد خلقنا الإنسان) لحسن في أحسن تقويم) (تعديل) (لصورته) (ثم رده) في بعض أورد (أسفل سافلين) (كناية من) (لهم والضعف فينقص عمل المؤمنين عن زمن الشبهان وكون</p>	<p>ایک شانہ نکرہ ایم برای تو یا محمد (صدرك) بالبوء و غیرها (و وضعنا) حططنا (هذه و منك) الذي انقض (ظهرك) (وهذا كقول ليغفر لك الله ما تقدم من ذنبك وما تأخر (و منك) لك ذكرك) بان تذكر معي في الاذان الفلم والشهد والخطب وغيرها (فان) (مع العبر) الشيئ (يسر) سهو له (ان) (مع العبر) (يسر) والنبي صلى الله عليه وسلم قاسى من الكفر شدة ثم حصل له اليسر بصره عليهم (فلا أوغت) (من الصاد) (فإذا إثبت في الدعاء) (وإلى ربك فارغب) (تقرر سورة التين مبنية أو مكنية تمان يأت بسم الله الرحمن الرحيم والتين والزيتون) أي ما كولين أو جبين بالشام يبتان ما كولين (وطور سينين) لجبل الذي كن الله تعالى موسى عليه ومعنى سينين (للبارئ) (لطو لحسن) (بالأشجار) (للمتمر) (وهذا الباب) (لا مين) (مكة كعر الناس فيها جاهلية واسلاما) (لقد خلقنا الإنسان) لحسن في أحسن تقويم) (تعديل) (لصورته) (ثم رده) في بعض أورد (أسفل سافلين) (كناية من) (لهم والضعف فينقص عمل المؤمنين عن زمن الشبهان وكون</p>

[illegible]

جلالین	فتح الرحمن	نوح القرآن
وَعِهَا (كَلَّا) حَقًّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَآكْفِرًا أَنَّى نَفْسُهُ (أَسْتَغْنَى) بَلْ لَّكَ لَئِي أَلَى جَهَنَّمَ وَمَا يَ عَلَيْهِ وَاسْتَغْنَى مَفْعُولٌ ثَانٍ وَأَن رَّاهُ مَفْعُولٌ لَّهُ (إِنَّ إِلَى رَبِّكَ) يَا إِنْسَانُ (الرَّجْعَى) الرَّجُوعُ نَحْوُ لَهُ لِيَجْازِيَ الظَّالِمِينَ بِمَا يَسْتَحِقُّهُ (أَرَأَيْتَ) فِي مَوَاضِعِهَا ثَلَاثَةٌ لِلتَّعْجُبِ (الَّذِي يَهْدِي) هُوَ أَبُو جَهَنَّمَ (عَبْدًا) هُوَ الَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (إِذَا صَلَّى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ (أَيُّ الْمَنِيِّ) عَلَى الْهَدَى أَنَ لِلتَّقْسِيمِ (أَمْرٌ بِالْقَوَى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ (أَيُّ النَّهْيِ) النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَتَوَلَّى) عَنِ الْإِيمَانِ (أَلَمْ يَعْلَمْ) بَأَنَّ اللَّهَ كَرِهَ مَا صَدَرَ مِنْهُ أَنَّى يَعْلَمُ يُجَازِيهِ عَلَيْهِ أَيْ غَبُ مِنْهُ يَأْتِي حَاطِبُ مِنْ حَيْثُ نَهَيْهِ عَنِ الصَّلَاةِ وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ الْمَنِيَّ عَلَى الْهَدَى أَمْرٌ بِالْقَوَى وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ النَّاهِيَ مُكَذِّبٌ مُتَوَكِّلٌ عَنِ الْإِيمَانِ (كَلَّا) رَدْعٌ لَهُ (كَلَّنَ) كَأَمْ قَسَمَ أَلَمْ يَدْنِكُمْ) عَمَّا هُوَ عَلَيْهِ مِنَ الْكُفْرِ (كُسُفَعَالًا نَّاصِيَةً لِيُخْرِجَنَّ بِنَا صِدْقَهُ إِلَى النَّارِ نَاصِيَةً) بِكُلِّ نَكْرَةٍ مِنْ مَعْرِفَةٍ (كَأَنَّهُ بِأَنفُسِهِمْ) وَصَفَهُمْ بِأَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهَا (فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ) أَيْ أَهْلُ نَادِيَهُ وَهُوَ الْجَنُّسُ يَنْتَدِ يَتَّحِدُ شُرَفِيهِ الْقَوْمُ كُنْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَكْفُرَنَّ حَيْثُ نَهَا عَنْ الصَّلَاةِ لَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ	مستحقها (كَلَّا) حَقًّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَآكْفِرًا أَنَّى نَفْسُهُ (أَسْتَغْنَى) بَلْ لَّكَ لَئِي أَلَى جَهَنَّمَ وَمَا يَ عَلَيْهِ وَاسْتَغْنَى مَفْعُولٌ ثَانٍ وَأَن رَّاهُ مَفْعُولٌ لَّهُ (إِنَّ إِلَى رَبِّكَ) يَا إِنْسَانُ (الرَّجْعَى) الرَّجُوعُ نَحْوُ لَهُ لِيَجْازِيَ الظَّالِمِينَ بِمَا يَسْتَحِقُّهُ (أَرَأَيْتَ) فِي مَوَاضِعِهَا ثَلَاثَةٌ لِلتَّعْجُبِ (الَّذِي يَهْدِي) هُوَ أَبُو جَهَنَّمَ (عَبْدًا) هُوَ الَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (إِذَا صَلَّى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ (أَيُّ الْمَنِيِّ) عَلَى الْهَدَى أَنَ لِلتَّقْسِيمِ (أَمْرٌ بِالْقَوَى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ (أَيُّ النَّهْيِ) النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَتَوَلَّى) عَنِ الْإِيمَانِ (أَلَمْ يَعْلَمْ) بَأَنَّ اللَّهَ كَرِهَ مَا صَدَرَ مِنْهُ أَنَّى يَعْلَمُ يُجَازِيهِ عَلَيْهِ أَيْ غَبُ مِنْهُ يَأْتِي حَاطِبُ مِنْ حَيْثُ نَهَيْهِ عَنِ الصَّلَاةِ وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ الْمَنِيَّ عَلَى الْهَدَى أَمْرٌ بِالْقَوَى وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ النَّاهِيَ مُكَذِّبٌ مُتَوَكِّلٌ عَنِ الْإِيمَانِ (كَلَّا) رَدْعٌ لَهُ (كَلَّنَ) كَأَمْ قَسَمَ أَلَمْ يَدْنِكُمْ) عَمَّا هُوَ عَلَيْهِ مِنَ الْكُفْرِ (كُسُفَعَالًا نَّاصِيَةً لِيُخْرِجَنَّ بِنَا صِدْقَهُ إِلَى النَّارِ نَاصِيَةً) بِكُلِّ نَكْرَةٍ مِنْ مَعْرِفَةٍ (كَأَنَّهُ بِأَنفُسِهِمْ) وَصَفَهُمْ بِأَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهَا (فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ) أَيْ أَهْلُ نَادِيَهُ وَهُوَ الْجَنُّسُ يَنْتَدِ يَتَّحِدُ شُرَفِيهِ الْقَوْمُ كُنْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَكْفُرَنَّ حَيْثُ نَهَا عَنْ الصَّلَاةِ لَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ	مستحقها (كَلَّا) حَقًّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَآكْفِرًا أَنَّى نَفْسُهُ (أَسْتَغْنَى) بَلْ لَّكَ لَئِي أَلَى جَهَنَّمَ وَمَا يَ عَلَيْهِ وَاسْتَغْنَى مَفْعُولٌ ثَانٍ وَأَن رَّاهُ مَفْعُولٌ لَّهُ (إِنَّ إِلَى رَبِّكَ) يَا إِنْسَانُ (الرَّجْعَى) الرَّجُوعُ نَحْوُ لَهُ لِيَجْازِيَ الظَّالِمِينَ بِمَا يَسْتَحِقُّهُ (أَرَأَيْتَ) فِي مَوَاضِعِهَا ثَلَاثَةٌ لِلتَّعْجُبِ (الَّذِي يَهْدِي) هُوَ أَبُو جَهَنَّمَ (عَبْدًا) هُوَ الَّذِي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (إِذَا صَلَّى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ (أَيُّ الْمَنِيِّ) عَلَى الْهَدَى أَنَ لِلتَّقْسِيمِ (أَمْرٌ بِالْقَوَى) أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ (أَيُّ النَّهْيِ) النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (وَتَوَلَّى) عَنِ الْإِيمَانِ (أَلَمْ يَعْلَمْ) بَأَنَّ اللَّهَ كَرِهَ مَا صَدَرَ مِنْهُ أَنَّى يَعْلَمُ يُجَازِيهِ عَلَيْهِ أَيْ غَبُ مِنْهُ يَأْتِي حَاطِبُ مِنْ حَيْثُ نَهَيْهِ عَنِ الصَّلَاةِ وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ الْمَنِيَّ عَلَى الْهَدَى أَمْرٌ بِالْقَوَى وَمِنْ حَيْثُ أَنَّ النَّاهِيَ مُكَذِّبٌ مُتَوَكِّلٌ عَنِ الْإِيمَانِ (كَلَّا) رَدْعٌ لَهُ (كَلَّنَ) كَأَمْ قَسَمَ أَلَمْ يَدْنِكُمْ) عَمَّا هُوَ عَلَيْهِ مِنَ الْكُفْرِ (كُسُفَعَالًا نَّاصِيَةً لِيُخْرِجَنَّ بِنَا صِدْقَهُ إِلَى النَّارِ نَاصِيَةً) بِكُلِّ نَكْرَةٍ مِنْ مَعْرِفَةٍ (كَأَنَّهُ بِأَنفُسِهِمْ) وَصَفَهُمْ بِأَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبُهَا (فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ) أَيْ أَهْلُ نَادِيَهُ وَهُوَ الْجَنُّسُ يَنْتَدِ يَتَّحِدُ شُرَفِيهِ الْقَوْمُ كُنْ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَأَكْفُرَنَّ حَيْثُ نَهَا عَنْ الصَّلَاةِ لَقَدْ عَلِمْتُ أَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ

بسم اللہ
سجد
تغ

سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ أَوْ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا كُنْزُ الْقَدْرِ وَإِلَّا كُنَّا نَعْلَمُ
خَيْرٌ مِنَ الْفَيْضِ نَزَّلَ الْمَلَكُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ
سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ مَكِّيَّةٌ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جلالین	فتح الرحمن	موضع التران
لَا مَلَأَكَ عَلَيْكَ هَذَا الْوَكْدِ إِنْ شِئْتَ خَيْلًا جَرًّا أَوْ جَرًّا لَمْ تَكُنْ (سُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ) لَمَّا لَمْ تَكُنْ أَعْلَاكَ الشَّيْءُ لَمْ يَكُنْ كَيْفَ لَمْ يَكُنْ لَوْ دَعَا نَادِيَهُ لَأَخَذَتْهُ الْبَيِّنَاتُ عِيَانًا (كَلَامٌ) رَدْعٌ لَهُ (لَا يَطْعَمُ) يَأْتِيكَ فِي تَرْكِ الصَّلَاةِ (وَأَسْجُدْ) صَلِّ لِلَّهِ (وَأَقْرَبْ) مِنْهُ بِطَاعَتِهِ وَسُورَةُ الْقَدْرِ مَكِّيَّةٌ أَوْ مَكِّيَّةٌ خَمْسٌ أَوْ سِتُّ آيَاتٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَإِلَّا كُنَّا نَعْلَمُ خَيْرٌ مِنَ الْفَيْضِ سَمَاءَ الدُّنْيَا (فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ) أَيِ الشَّرَفِ وَالْعَظِيمِ (وَمَا أَدْرَاكَ) أَطْلَقْتَ يَا مُحَمَّدُ (مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ) نَعْلَمُ لِشَانِهَا وَتَحْيِيَّتُ مِنْهُ (لَيْلَةُ الْقَدْرِ) خَيْرٌ مِنْ الْفَيْضِ لَا يَفْهَمُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ فَالْعَمَلُ الصَّالِحُ فِيهَا خَيْرٌ مِنْهُ فِي الْفَيْضِ شَيْءٍ لَيْسَتْ فِيهِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ نَزَلَ الْمَلَكُ بِإِذْنِ رَبِّهِ أَحَدِي الْبَيِّنَاتِ مِنْ أَصْلِ (وَالرُّوحُ) أَيِ خَيْرِهَا فِيهَا فِي الْبَيِّنَاتِ (بِإِذْنِ رَبِّهِمْ) بِأَمْرِهِ (مِنْ كُلِّ أَمْرٍ) فَصَّاهُ اللَّهُ فِيهَا التَّلَاكُ السَّنَةُ الْقَابِلُ وَمِنْ سَبِيحَتِهِ بِمَعْنَى كِبَاءِ (سَلَامٌ هِيَ) خَيْرٌ مُقَدَّمٌ وَمُبْتَدَأٌ (حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ) يَفْجِعُ اللَّامُ وَكُسْرُهَا إِلَى الْوَقْتِ طُلُوعُهُ جُعِلَتْ سَلَامًا لِكثْرَةِ السَّلَامِ فِيهَا مِنَ الْمَلَائِكَةِ لَأَمَّا الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ مَكِّيَّةٌ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	ما نیز خواهم طبعی یاد را بفرستد سختی غفرت بفرستد بیانی فزان او قبول کن و نماز گذار و قرب خدا طلبت نما سوره قدر کی است و آن پنج آیت است بسم خدای بخشنایند مهربان هر آینه ما فرد آوردم قرآن را در شب قدر یعنی یک دفعه از لوح محفوظ بسم جان و شانه هم است در شب قدر شب قدر بهر است از هزار ماه فردی آید فرشتگان و در در شب بقیانه برود کار خویش برای انجام کردن هر کاری آن شب تا وقت طلوع فجر محض سلامتی از هر کمالات هر چه سوره بینه کی است و آن هشت بسم خدای بخشنایند مهربان	هم چنانچه بین بیاض حسابات کریمو کوئی نہیں مان سکا اور سجدہ کر اور نزدیک ہو مورت قدر کی ہے پانچ آیتوں کی مرویہ آید کہ نام ہے جو ہر چارین ہفتہ ہر سال ہم نے یہ انار شب قدر میں اور تو کی بوجھا کیا ہے شب قدر شب قدر بہتر ہے ہر ماہ میں ہے آترے ہیں فرشتے اور روح اس میں اپنے رب کے حکم سے ہر کام پر ان ہی خود رات صبح کے پہلے تک و سیرت جینے کی ہے آجھ آیت کی مرویہ آید کہ نام ہے جو ہر چارین ہفتہ ہر سال

بسم اللہ الرحمن الرحیم
سجد
تغ

بسم اللہ الرحمن الرحیم
سجد
تغ

[illegible]

لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ آلِ الْكِتَابِ الْمُنْتَفِئِينَ
 أَنْ عِبَادَةُ الْأَضْيَانِ عَطْفٌ عَلَى أَهْلِ الْمُنْفِقِينَ
 أَيْ زَالِيَيْنَ عَمَّا هُمْ عَلَيْهِ (حَقَّقْنِيهِمْ) أَيْ لَوْ هُمْ بِالْبَيْتِ
 أَيْ الْحِجَّةِ الْوَاضِحَةِ (رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ) يَدُلُّ مِنَ الْبَيْتِ
 وَهُوَ النَّبِيُّ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (يَسْتَلُوا أَصْحَابَهُمْ
 مِنَ الْبَاطِلِ (فِيهَا كُتِبَ) أَنْعَامٌ مَكْتُوبَةٌ (فِيهَا هُتِ) مُنْتَفِئَةٌ
 أَيْ يَسْتَلُوا مَضْمُونٌ ذَلِكَ وَهُوَ الْقُرْآنُ مِنْهُمْ
 مِنْ أَمَنِ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أَوْفُوا
 الْكِتَابَ فِي الْإِيمَانِ بِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (أَكْثَرُ
 مِنْ أَلْبَابِ مَا جَاءَهُمْ الْبَيْتُ) أَيْ هُوَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 أَوِ الْقُرْآنُ الْحَكِيمُ بِهِ تُحْجَرُ لَهُ وَقَبْلَ حُجَّتِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ كَانُوا مُخْتَلِفِينَ عَلَى الْإِيمَانِ بِهِ إِذَا جَاءَ خُشْدُهُمْ
 كَفَرُوا بِهِ مِنْهُمْ (وَمَا أَمْرًا) فِي كِتَابِهِمُ التَّوْرَةَ وَكَانَ يُجِيلُ
 الْأَلْأَعْيُنُ وَاللَّهُ) أَيْ أَنْ يَعْجُدَ وَهُوَ يُخْرِفُ أَنْ يَزِيدَ
 الْأَلَامَ (مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ) مِنَ الشِّرْكِ (خُفَاءً)
 مُنْتَفِئِينَ عَلَى بَنِي إِدْرِيسٍ وَدِينِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمَ إِذَا جَاءَ فَكَيْفَ كَفَرُوا بِهِ (وَيَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
 الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ) الْمِلَّةِ (الْقِيَمَةِ) الْمُنْتَفِئِينَ
 الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَزْجِهِمْ
 خَالِدِينَ فِيهَا) خَامَفَدَرُ أَيْ مُقَدَّرٌ خُلُودُهُمْ فِيهَا لِلَّهِ تَعَالَى

عم الزلزلة

ع

وَأُولَئِكَ هُم شَرُّ الْبَرِيَّةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَهُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ
سورة الزلزلة مدنية وهي ثمان آيات
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا وَأَخْرَجَتْ الْأَرْضُ أَشْقَالَهَا وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا هَؤُلَاءِ يَوْمَئِذٍ تَكُنُ الْأَخْبَارُ هَامًا
أَوْحَىٰ لَهَا يَوْمَئِذٍ بُدُّوا نَسْأَلُهُ أَفْوَاجًا وَكُنْ لَهُمْ خَيْرٌ لِمَنْ يَسْأَلُهُ مِنَ الْعَمَلِ إِنَّهُمْ يُكْفَرُونَ بِمَا يَكُونُ مِنْهُ لَكُمْ رَحْمَةٌ فَسْأَلُهُ فَيَكُونُ لَهُمْ شِرَابٌ يَبْرُقُ مِنْ نُحُورِهِمْ يَخْرُجُونَ مِنْ مَحْجَرٍ مُتَّحٍ

جلايين

فتح الرحمن

موضع القرآن

وَأُولَئِكَ هُم شَرُّ الْبَرِيَّةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأُولَئِكَ هُم خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (بحقيقة) جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتُ عَدْنٍ (أقامه) (جحري من تحتها) الْأَنْهَارُ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضُوا عَنْهُ (وَمَرْضُوا عَنْهُ)
يَوْمَئِذٍ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ خَافَ عِقَابَهُ فَامْتَنَعَ عَنْ
سُوءِ الرَّائِيَةِ مَعْصِيَةٍ أَوْ مَدِينَةٍ تَسْعُ آيَةً
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا حُرِّكَتْ لِقِيَامِ السَّاعَةِ (زَلَزَلَهَا)
تَخْرُجُ كَمَا الشَّكِيذُ لِلنَّاسِ بِأَحْطَرِّهَا (وَأَخْرَجَتْ الْأَرْضُ)
أَشْقَالَهَا كُنُوزًا وَمَوَاتِنًا فَالْقَتْمَا عَلَى ظَهْرِهَا (وَقَالَ)
الْإِنْسَانُ الْكَافِرُ بِالْبَحْثِ مَا لَهَا) أَنْكَارُ لِيْلَئِكَ لَهَا
(يَوْمَئِذٍ) بَدَلٌ مِنْ ذَوَابِّهَا (تَكُنُ الْأَخْبَارُ هَامًا)
تُخْرِجُهَا عَمَلٌ عَلَيْهَا مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ بَانَ) بِسَبَبِ أَنْ
(رَبِّكَ أَوْحَىٰ لَهَا) أَمْرًا بِدَلِّكَ فِي الْحَدِيثِ
تَشْهَدُ عَلَى كُلِّ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ بِكُلِّ مَا عَمِلَ عَلَى ظَهْرِهَا (يَوْمَئِذٍ)
يُصْدرُ النَّاسُ) يَنْصَرِفُونَ مِنْ مَوْقِفِ الْحِسَابِ
(أَشْتَاتًا) مُتَفَرِّقِينَ فَخُذْ ذَاتُ الْيَمِينِ إِلَى الْجَنَّةِ وَخُذْ
ذَاتُ الْبَاقِ إِلَى النَّارِ لِيُرَوا أَعْمَالَهُمْ) أَيْ جَزَاءُهَا مِنْ حَسَنَةٍ
وَالنَّارُ لِمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا (خَيْرٌ لِمَنْ)
مَنْ تَوَّابٌ (وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا) جَزَاءُ

الذين آمنوا وعملوا الصالحات
أولئك هم خير البرية
جنت عدن
فيها أبدا رضى الله عنهم
يومئذ ذلك لمن خشي ربه
سورة الزلزلة
إذا زلزلة الأرض
تخرج كما الشكيد للناس
أشقالها كنوزا وموتنا
الإنسان الكافر بالبحث
يومئذ بدل من ذوابها
تخرجها عمل عليها
ربك أوحى لها
تشهد على كل عبد
يصدر الناس
أشتاتا متفرقين
ذات الباق إلى النار
والنار لمن يعمل
من تواب

وَأُولَئِكَ هُم شَرُّ الْبَرِيَّةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَأُولَئِكَ هُم خَيْرُ الْبَرِيَّةِ (بحقيقة) جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
جَنَّاتُ عَدْنٍ (أقامه) (جحري من تحتها) الْأَنْهَارُ
فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضُوا عَنْهُ (وَمَرْضُوا عَنْهُ)
يَوْمَئِذٍ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ خَافَ عِقَابَهُ فَامْتَنَعَ عَنْ
سُوءِ الرَّائِيَةِ مَعْصِيَةٍ أَوْ مَدِينَةٍ تَسْعُ آيَةً
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا حُرِّكَتْ لِقِيَامِ السَّاعَةِ (زَلَزَلَهَا)
تَخْرُجُ كَمَا الشَّكِيذُ لِلنَّاسِ بِأَحْطَرِّهَا (وَأَخْرَجَتْ الْأَرْضُ)
أَشْقَالَهَا كُنُوزًا وَمَوَاتِنًا فَالْقَتْمَمَا عَلَى ظَهْرِهَا (وَقَالَ)
الْإِنْسَانُ الْكَافِرُ بِالْبَحْثِ مَا لَهَا) أَنْكَارُ لِيْلَئِكَ لَهَا
(يَوْمَئِذٍ) بَدَلٌ مِنْ ذَوَابِّهَا (تَكُنُ الْأَخْبَارُ هَامًا)
تُخْرِجُهَا عَمَلٌ عَلَيْهَا مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ بَانَ) بِسَبَبِ أَنْ
(رَبِّكَ أَوْحَىٰ لَهَا) أَمْرًا بِدَلِّكَ فِي الْحَدِيثِ
تَشْهَدُ عَلَى كُلِّ عَبْدٍ أَوْ أَمَةٍ بِكُلِّ مَا عَمِلَ عَلَى ظَهْرِهَا (يَوْمَئِذٍ)
يُصْدرُ النَّاسُ) يَنْصَرِفُونَ مِنْ مَوْقِفِ الْحِسَابِ
(أَشْتَاتًا) مُتَفَرِّقِينَ فَخُذْ ذَاتُ الْيَمِينِ إِلَى الْجَنَّةِ وَخُذْ
ذَاتُ الْبَاقِ إِلَى النَّارِ لِيُرَوا أَعْمَالَهُمْ) أَيْ جَزَاءُهَا مِنْ حَسَنَةٍ
وَالنَّارُ لِمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا (خَيْرٌ لِمَنْ)
مَنْ تَوَّابٌ (وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا) جَزَاءُ

وَأُولَئِكَ هُم شَرُّ الْبَرِيَّةِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَهُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ يَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَوَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ

عجم الکثیر	عجم الکثیر	عجم الکثیر
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>
<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>	<p>عجم الکثیر</p>

[illegible]

عَلَيْهِ السَّلَامُ

३

سُورَةُ مَكِّيَّةٌ وَسَبْعُ آيَاتٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَرَأَيْتَ الَّذِي يَكْذِبُ بِالْدِّينِ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ
وَلَا يُخْصِ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ فَوَيْلٌ لِلصَّالِينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ الَّذِينَ يَكُونُ وَعَمْعُونَ الْمَاعُونَ
سُورَةُ الْكَوْثَرِ مَكِّيَّةٌ ثَلَاثُ آيَاتٍ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ إِنَّ شَأْنَكُنَا هَؤُلَاءِ

چالان

فتح الرحمن

توضیح القرآن

اَيُّ مِنْ اَجْلِهِ وَكَانَ يُصِيبُهُمْ الْجُوعُ اَعْدَمَ الزَّمْعَ مَكَّةَ
 سَوْفًا لَمَاعُونَ وَخَافُوا حَيْثُ لَقِيلَ مَكَّةَ لَقِيلَ
 لَوْ نَفِضُهَا لَفُضَّ رُءُوسُهُمْ اِيَّاهُ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 اَرَأَيْتَ الَّذِي يَدْعُو بِاللّٰثِنِ بِالْحِسَابِ وَنُحِيطُ
 هَلْ عَرَفْتَ اَنْ لَمْ نَعْرِفْهُ اَفَكَ لَكَ اَتَقْتَدِرُ بِهِ وَهُوَ
 الْعَاذُ الَّذِي يَدْعُو الْيَدِیْنِ اَيُّ يَدٍ فَوْقَ الْاُخْرَى
 حَقِّهِ (وَلَا يَخْصُ نَفْسَهُ وَلَا غَيْرَهُ) عَلٰی طَعَامِ الْمُسَاكِينِ
 اَيُّ طَعَامِهِ تَرَكْتَ فِي الْعَاصِيْنَ وَائِثْلُ وَالْوَكِيدِ بْنِ

المُعْتَبَرَةُ (فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ) غَافِلُونَ. يُؤَخِّرُونَ عَنْهَا وَفِيهَا (الَّذِينَ هُمْ يُرَاوُونَ) فِي الصَّلَاةِ وَغَيْرِهَا (وَيَمْنَعُونَ مَاعُونَ) كَالْبَقِ وَالْفَائِدِ
سُؤَالُ الْكُتُبِ وَالْقِدْرُ وَالْقَصْعَةُ أَوْ قَدْرُ الْكَلْبِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 إِنَّا أَنْعَمْنَا عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدُ (الْكَوْثَرُ) هُوَ نَهْرٌ فِي الْجَنَّةِ
 هُوَ حَوْضُهُ تَرِدُ عَلَيْهِ أُمَّتُهُ أَوِ الْكَوْثَرُ خَيْرُ الْكَوْثَرِ يَوْمَ
 النُّبُوَّةِ وَالْقُرْآنِ وَالسَّفَاعَةِ وَخَوَّهَا (فَصِّلْ لِرَبِّكَ)
 حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي أُسَيْدٍ (وَأَخْرَجَهُ) تُسَنِّكَ (إِنْ شَأْنُكَ)
 أَيْ مُبْغِضُكَ (هُوَ الْكَاتِبُ) الْمَنْقُوعُ عَنْ كُلِّ خَيْرٍ أَوْ
 الْمَنْقُوعُ الْعَقَبُ نَزَلَتْ فِي الْعَاصِ بْنِ وَائِلٍ يَتَمَّى النَّبِيَّ
 صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَبَانَ عِنْدَ مَوْتِ بَنِي الْقَاسِمِ
 سُورَةُ الْكَافِرُونَ مَكِّيَّةٌ أَوْ مَدَنِيَّةٌ سِتُّ آيَاتٍ

سورہ ماعون کی است

آن سفت آیت است -
نام برای بحث است در بیان
دری آن شخص را که دروغ می
گوید

آن شخص
که با نامت میراندیم را

و غبت نخی دیو بر طهام دارن فقیر
وز دیو کرا ۱۲۲۱

شیر وای آن نماز گزواران را که ایشان
نماز خود عفت می ورزند

دره کوشر کی است و آن سه آب است

ام خداي بخشنايند مهربان
 قدس سره اعظم کریم ترا کوشش عطف

۱۲- *فصل در بیان طبع و سبب*
 پس نگارنده را برای پروردگار خود
 ۱۳- *فصل در بیان طبع و سبب*
 ۱۴- *فصل در بیان طبع و سبب*

آن است دم بریده

درد کاهزون کی است و آن نیست

سورت ماعون کی ہے سات یونوں کی
شروع خدا کے نام سے جو بڑا مہربان نہایت رحم والا
کیا تو نہ ہرگز کھلا ہو جھٹلا نا ہی انصاف ہونا

سودهای پی
چو د حکیمانی نسیم کو

ادب میں ناکید کرنا محتاج کے کھنڈ

بہر خرابی بران نازیہوں کی جو اپنی ناکارگی
خبر میں غف
تھیے جو دکھاوا کرتے ہیں

اور مانگی نہ دین برتنے کی چیز
سورت کو شرکی ہی نہیں آہون کی

۱۰۸
سرخ افندگی نام سحر بر هر زبان نیکیت رحم دانا

نام نه دی بخجگو کوثر نسف

سوخان پڑھ اپنے رب کے آگے

اور قربانی کرتے بیشک جویریہ ہی تھیں
 وہی راجپوت چھانکے سے

سورۃ الکافرون کا یہ ہی چھ آیتوں کی

[illegible]

<p>سورة الذهب نعم ابي لهب ع خمس</p>	<p>سورة الذهب مكية بسم الله الرحمن الرحيم نَكَتْ بِكَ اَنِي لَهَبٌ وَتَبَّ مَا اَغْنَىٰ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ سورة اخلاص لَعَلَّكَ فِيْ حَيْدٍ مَّا جَبَلْ مِنْ مَّكِيَّةٍ وهي خمس ايات</p>						
<p>سورة الذهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p>	<table border="1"><thead><tr><th data-bbox="795 507 1410 570">جلالین</th><th data-bbox="489 507 795 570">فتح الرحمن</th><th data-bbox="164 507 489 570">موضع القرآن</th></tr></thead><tbody><tr><td data-bbox="795 570 1410 2356"><p>اِنَّهٗ قَدْ قَرَّبَ اَجَلَهٗ وَكَانَ فَتْحُ مَكَّةَ فِيْ رَجَبٍ وَفِيْ رَجَبٍ سَنَةٌ ثَمَّانٍ وَتَوَفَّىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ رَجَبٍ الْاَوَّلِ سَنَةً سورة ابي لهب عشر مكية خمس ايات بسم الله الرحمن الرحيم لَمَّا دَعَىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْمَهُ وَقَالَ اِنِّي نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ فَقَالَ عَمَّةُ اَبِيْ لَهَبٍ يَا لَكَ الْهَذَا دَعَوْتُنَا نَزَلَ (نَكَتْ) خَسِرْتَ (يَكْلًا) اِنِّي لَهَبٌ اَيَّ حُمْلَتُهُ وَعَبْرَتُهَا بِالْيَدَيْنِ جَزَاءُ لَنْ اَكْثَرَ اَلْفَعَالِ تَكْوِيلُ بَيْنَهُمَا وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ دُعَاؤُ (وَقَتَبَ) خَيْرٌ هُوَ وَهَذِهِ خَيْرٌ كَقَوْلِهِمْ اَهْلَكَكَ اللّٰهُ وَقَدْ هَلَكْتَ وَلَمَّا خَوَّفَهُ بِالْعَذَابِ فَقَالَ اِنْ كَانَ مَا يَقُولُ ابْنُ اَخِي حَقًّا فَاِنِّي اَفْتَدِيْ مِنْهُ بِمَا لِيْ وَرَدَّ لِيْ نَزَلَ (مَا اَغْنَىٰ) عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ وَكَسَبُهُ اَيَّ وَلَدَهُ وَاعْرَضَ عَنْهُ يَعْنِي (سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ) اَيَّ نَلَهَبٌ وَتَوَفَّىٰ فِيْ مَالٍ لِكُنْيَةٍ لِنَهَبٍ وَخَوَّلَهُ اَشْرَاقًا وَخُمَرًا (وَأَمْرًا لَهُ) عَطَفَ عَلَىٰ ضَمِيرِ صَلَّى سَوْغَةً الْفَصْلُ بِالْفِعُولِ وَصَفَتْهُ وَهِيَ اُمُّ حَبِيلَ (حَمَلًا لَهُ) بِالرَّفْعِ (لَعَلَّكَ) الشُّوْكَ وَالشَّعْدَانِ نَلَفِيْهِ فِيْ طَرَفِيْ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (فِيْ حَيْدٍ مَّا) عَنْهَا (جَبَلْ مِنْ) مَّكِيَّةٍ اَيَّ لَقِيفٍ وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ خَالَ مِنْ حَمَلًا لَمْ لَعَلَّكَ اَلَّذِيْ هُوَ نَعْتٌ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَوْ خَيْرٌ مِنْكَ لَمْ يَكُنْ سورة اخلاص مكية اربع او خمس ايات</p></td><td data-bbox="489 570 795 2356"><p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p><p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p></td><td data-bbox="164 570 489 2356"><p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p><p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p></td></tr></tbody></table>	جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن	<p>اِنَّهٗ قَدْ قَرَّبَ اَجَلَهٗ وَكَانَ فَتْحُ مَكَّةَ فِيْ رَجَبٍ وَفِيْ رَجَبٍ سَنَةٌ ثَمَّانٍ وَتَوَفَّىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ رَجَبٍ الْاَوَّلِ سَنَةً سورة ابي لهب عشر مكية خمس ايات بسم الله الرحمن الرحيم لَمَّا دَعَىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْمَهُ وَقَالَ اِنِّي نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ فَقَالَ عَمَّةُ اَبِيْ لَهَبٍ يَا لَكَ الْهَذَا دَعَوْتُنَا نَزَلَ (نَكَتْ) خَسِرْتَ (يَكْلًا) اِنِّي لَهَبٌ اَيَّ حُمْلَتُهُ وَعَبْرَتُهَا بِالْيَدَيْنِ جَزَاءُ لَنْ اَكْثَرَ اَلْفَعَالِ تَكْوِيلُ بَيْنَهُمَا وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ دُعَاؤُ (وَقَتَبَ) خَيْرٌ هُوَ وَهَذِهِ خَيْرٌ كَقَوْلِهِمْ اَهْلَكَكَ اللّٰهُ وَقَدْ هَلَكْتَ وَلَمَّا خَوَّفَهُ بِالْعَذَابِ فَقَالَ اِنْ كَانَ مَا يَقُولُ ابْنُ اَخِي حَقًّا فَاِنِّي اَفْتَدِيْ مِنْهُ بِمَا لِيْ وَرَدَّ لِيْ نَزَلَ (مَا اَغْنَىٰ) عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ وَكَسَبُهُ اَيَّ وَلَدَهُ وَاعْرَضَ عَنْهُ يَعْنِي (سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ) اَيَّ نَلَهَبٌ وَتَوَفَّىٰ فِيْ مَالٍ لِكُنْيَةٍ لِنَهَبٍ وَخَوَّلَهُ اَشْرَاقًا وَخُمَرًا (وَأَمْرًا لَهُ) عَطَفَ عَلَىٰ ضَمِيرِ صَلَّى سَوْغَةً الْفَصْلُ بِالْفِعُولِ وَصَفَتْهُ وَهِيَ اُمُّ حَبِيلَ (حَمَلًا لَهُ) بِالرَّفْعِ (لَعَلَّكَ) الشُّوْكَ وَالشَّعْدَانِ نَلَفِيْهِ فِيْ طَرَفِيْ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (فِيْ حَيْدٍ مَّا) عَنْهَا (جَبَلْ مِنْ) مَّكِيَّةٍ اَيَّ لَقِيفٍ وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ خَالَ مِنْ حَمَلًا لَمْ لَعَلَّكَ اَلَّذِيْ هُوَ نَعْتٌ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَوْ خَيْرٌ مِنْكَ لَمْ يَكُنْ سورة اخلاص مكية اربع او خمس ايات</p>	<p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p> <p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p>	<p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p> <p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p>
جلالین	فتح الرحمن	موضع القرآن					
<p>اِنَّهٗ قَدْ قَرَّبَ اَجَلَهٗ وَكَانَ فَتْحُ مَكَّةَ فِيْ رَجَبٍ وَفِيْ رَجَبٍ سَنَةٌ ثَمَّانٍ وَتَوَفَّىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيْ رَجَبٍ الْاَوَّلِ سَنَةً سورة ابي لهب عشر مكية خمس ايات بسم الله الرحمن الرحيم لَمَّا دَعَىٰ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْمَهُ وَقَالَ اِنِّي نَذِيرٌ لَّكُمْ بَيْنَ يَدَيَّ عَذَابٍ شَدِيدٍ فَقَالَ عَمَّةُ اَبِيْ لَهَبٍ يَا لَكَ الْهَذَا دَعَوْتُنَا نَزَلَ (نَكَتْ) خَسِرْتَ (يَكْلًا) اِنِّي لَهَبٌ اَيَّ حُمْلَتُهُ وَعَبْرَتُهَا بِالْيَدَيْنِ جَزَاءُ لَنْ اَكْثَرَ اَلْفَعَالِ تَكْوِيلُ بَيْنَهُمَا وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ دُعَاؤُ (وَقَتَبَ) خَيْرٌ هُوَ وَهَذِهِ خَيْرٌ كَقَوْلِهِمْ اَهْلَكَكَ اللّٰهُ وَقَدْ هَلَكْتَ وَلَمَّا خَوَّفَهُ بِالْعَذَابِ فَقَالَ اِنْ كَانَ مَا يَقُولُ ابْنُ اَخِي حَقًّا فَاِنِّي اَفْتَدِيْ مِنْهُ بِمَا لِيْ وَرَدَّ لِيْ نَزَلَ (مَا اَغْنَىٰ) عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ وَكَسَبُهُ اَيَّ وَلَدَهُ وَاعْرَضَ عَنْهُ يَعْنِي (سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ) اَيَّ نَلَهَبٌ وَتَوَفَّىٰ فِيْ مَالٍ لِكُنْيَةٍ لِنَهَبٍ وَخَوَّلَهُ اَشْرَاقًا وَخُمَرًا (وَأَمْرًا لَهُ) عَطَفَ عَلَىٰ ضَمِيرِ صَلَّى سَوْغَةً الْفَصْلُ بِالْفِعُولِ وَصَفَتْهُ وَهِيَ اُمُّ حَبِيلَ (حَمَلًا لَهُ) بِالرَّفْعِ (لَعَلَّكَ) الشُّوْكَ وَالشَّعْدَانِ نَلَفِيْهِ فِيْ طَرَفِيْ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ (فِيْ حَيْدٍ مَّا) عَنْهَا (جَبَلْ مِنْ) مَّكِيَّةٍ اَيَّ لَقِيفٍ وَهَذِهِ الْجَمْلَةُ خَالَ مِنْ حَمَلًا لَمْ لَعَلَّكَ اَلَّذِيْ هُوَ نَعْتٌ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ اَوْ خَيْرٌ مِنْكَ لَمْ يَكُنْ سورة اخلاص مكية اربع او خمس ايات</p>	<p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p> <p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p>	<p>سورة ابي لهب مكية نعم ابي لهب ع خمس</p> <p>سورة اخلاص مكية نعم ابي لهب ع خمس</p>					

[illegible]

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على خاتم الانبياء سيد المرسلين محمد وآله وصحبه اجمعين - خدا کا بزرگ و بزرگواران بی کریمہ نے اس خطا
جو لقب با روح نثار ہی مطبع اسلامہ واقعہ مدرسہ میں تصحیح سے مولوی حافظ محمد عثمان صاحب اور مولوی حاجی محمد نظام الدین صاحب اور حاجی سید شاہ عبد اللہ صاحب
قادری عرف قادر بادشاہ صاحب کے ہائے من شہرہ ہادی الاول^{۱۳۳۳} ہجری میں اتمام کو پہنچی الحمد للہ علی ذلک

رسالہ مرقومہ الذیل منظر فوائد عام کے آخر میں اس تفسیر کے لاجبی کئے گیا

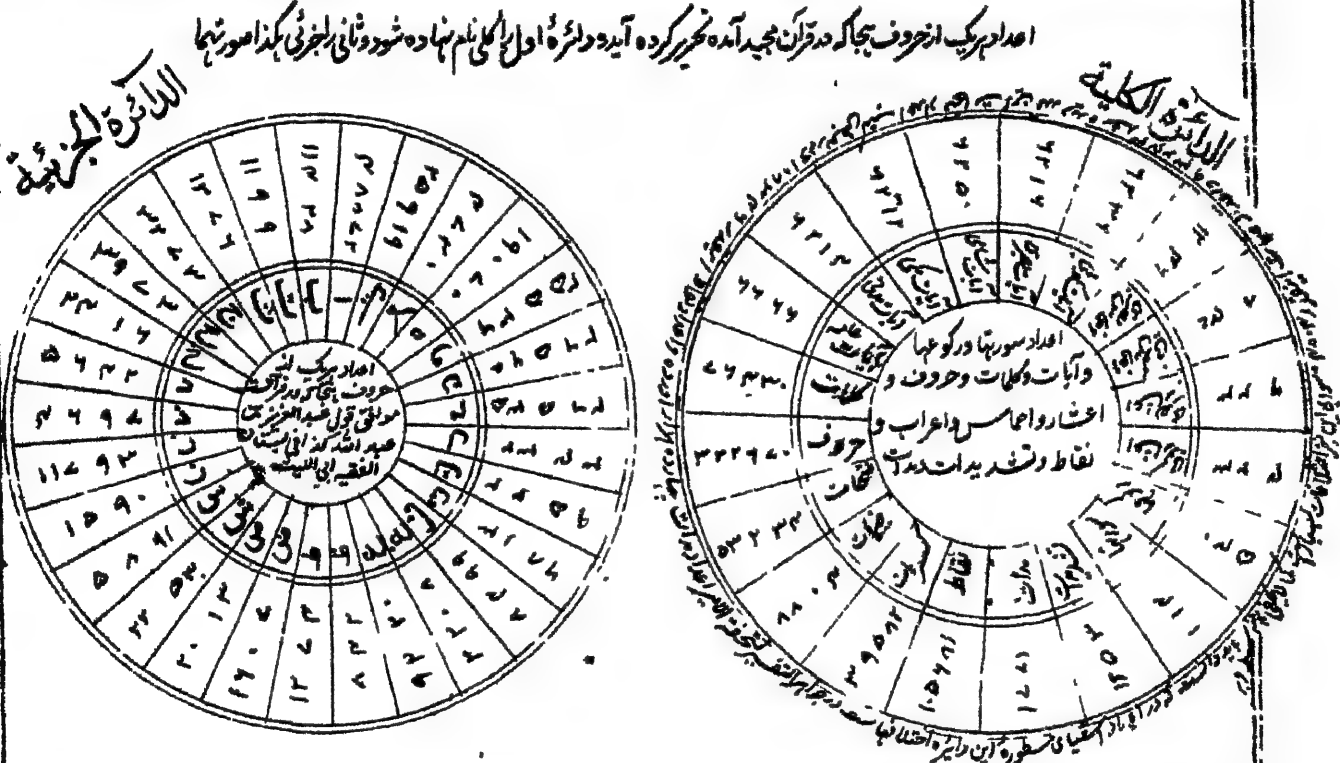
بسم الله الرحمن الرحيم

لانی تتلای سپاس بقیاس شمار بارگاه حافظ حقیقی است که کتاب کامل انصبا ایمان مومنین ناسخ او یان سابقین مصداق کار طیف کایا بدی که بی کتابی بین وابر
فاکت کتاب هدایت خاتمہ بات رسالت نازل فرمود و کشف لطائف نکات بمنتهایش بر هر یک انزال و آفتاب و بیروانش که قرا و حفاظ آیتش بوده اند منزل بمر علی فدحان
وقف نمود اما بعد ناواقف مطلق از موز علوم و ناگاه محظ سعد الله جعل الله لخرام خیر امن او که خدمت قایا سوره اخلاص حافظان طرق احتصاص
میدار که این چند فصلی است مستخرج من کتب بعض فنون رساله نوادر البیان فی علوم القرآن تا لیف این چیدمان که گردیده تصویرش حسب التماس حافظ رسوم مجید و واد فرشتگان
غول صمد و اتحاد عین مردم انسانیت و مردم عین آدمیت بل عین نور العین حاجی محمد حسین صانه الله تعالی عن حوادث الخزن و اللان در میان ترواق آفرین
آداب تلاوت و تجوید و قرأت و رسم خط و غیر آن رچینته شده و عنان شنبه یز قلم بارد یگر بمیلین احتصاصش هم با صرا و بسته ادایش تا معطف نموده اند و سواي آن حرفی چند
که بهنگام تخیص جان نظر آید و دین رساله افزوده شده و متمیته بجلا صه النوادر و تکلا علی الله القادر حافظ علی الاطلاق مطبوع خواطر سافه روان آفاق سازد و لذت
نعم کور سولان ذی الشقاق زاد هم الله المرض و النفاق محفوظ دارد بهیت حدایر ایچش از قبولش مصون دارد زنده هر فتوش فصل اول روز آسمان
قاریان و راویان ایشان باید دانست که اشهر قاریان بهفت کسند - نافع مدنی - و ابن کثیر کی - و ابو عمرو بهری - و ابن علم مرشامی - و عاصم - و حمزه - و کسایی - و ثویب - و بینهار
از وفور شتهار کاشمش علی رابعه النهار ششمین خوانند و وفور شهرت از ایشان بهفت دیگر اند که ایشان را به و در خوانند ابو جعفر مدنی و ابن تحفین کی - و یعقوب بهری
و آتش و خلف کوفیان - و حسن و مرتضی بصران و شهر راویان هر یک ازین قرار چهارده گانه در راوی است و با این برای هر یک از قاریان و راویان ششمین به و در کتاب
اندر و فاجده لایعیل الترتیب مشهور قرار داده اند و برای امتیاز موز ششمین به و در اختلافت رنگ سخی و سیاهی و غیر آن مقرر کرده و مینی که حاوی بیست و یک حرف
باشد اینست بهیت ایچ دهر خطی کلیم فصیح فضیحه است . لکل امام حرفه من تحصلا و لایجا که در صنعت جهایه اختلاف اللوان دشو است لهذا
دین رساله موز ششمین الخط شیع و موز بدور الخط استعلیم حد رشته طبع کشیده شد و برای ششمین و بدور و جدول بیست و یکجانه قرار داده اند

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

در شمار هزاره چنانکه رویت از ابن عباس و نزد شافعیان شش هزار و دصد و پنجاه و تتر و سیمیل بن جعفر بن شمس هزار و دصد و چهارده و نزد کبیری شش هزار و دصد و
و نزد عبد الله بن مسعود شش هزار و دصد و نهم و در قول عده شش هزار و شصت و شصت و شش و اعداد ایشار نزد بزرگترین شش صد و بیست و سه و نزد کوفیان چهار
صد و بیست و سه و شش آید و اعداد اعماس نزد بزرگترین یک هزار و دصد و چهل و شش و نزد کوفیان ششصد و پنجاه و شش و دو آیه این است اعداد آیات همه سورهها
قرآن اما اعداد کلمات قرآن نیز مختلف میباشد نزد جمیع اعراب و شمس هزار و چهار صد و سی کلمه است و نزد مجاهد و شمس هزار و دصد و پنجاه و تتر و عبد
بن عبد الله مقدار هفت هزار و چهار صد و سی و نه و در آن قول دیگر نیز آمده و همچنین در حروف همه قرآن اختلاف بسیار است نزد عبد الله بن مسعود که بیست و
هزار و شش صد و هفتاد و یک و تتر و مجاهد که بیست و یک هزار و یک صد و بیست و یک و سواد اختلاف قرآن کلمات و حروف قرآن مستلزم آنست که مجموع قرآن
نزد بعضی کمتر است و نزد بعضی زائد جواب وجه اختلاف آنست که بعضی متلافی است با و را در کلمه قرار دادند و بعضی یک کلمه و همچنین باختلاف قرائت نیز اختلاف پیشوا
شد و علی هذا القیاس حال حروف بعضی حرف شد و را و اصد قرار داده اند و بعضی دو و اختلاف قرائت نیز همین را نشان میدهد این است اعداد سورهها و آیات و کلمات و حروف
همه قرآن و بهتر چنان میباشد که در اینجا برآورد توضیح و تسبیل و در آیه کشیده میشود که در یکی بعضی اعداد مذکوره و اعداد ششای باقی مانده کل قرآن نوشته آید و در دیگری
اعداد هر یک از حروف بجای که در قرآن مجید آمده و خبر کرده آید و در اول الکی نام نهاده شود و ثانی بخبرتی کند اصورتها



فصل پنجم در بیان مدنی بودن سورهها و تفصیل کوهها و آیات و کلمات و حروف هر یک از آنها بدینکه در یکی مدنی بودن سورههاست و قس است اول آنکه هر چه قبل
بجرت نازل شده یکست و هر چه بعد بجرت نازل شده مدنی است ازینکه مدینه نازل شده باشد یا در مدینه سال فتح مکه یا سال حجة الوداع یا در کدام سفر دیگر و این قول مشهور
اقوالست دوم آنکه آنچه در مکه نازل شد اگر چه بعد بجرت باشد مدنی است و آنچه در مدینه نازل شد مدنیست سیوطی در اتقان می آرد ضوایح و مضافات و مدنی و عرفات و
داخل است و مضافات و اطراف مدینه بدر و اصد و سلخ داخل مدینه صوم آنکه آنچه خطاب با اهل مکه باشد یکست و آنچه خطاب با اهل مدینه باشد نیست قاضی ابوبکر در اینها میگوید که
معرفت کی مدنی از سوره است حسب ظاهر یا تابعین است و از آنحضرت در بناب چیزی منقول نیست و در جمیع بخاری از ابن مسعود روایت است که گفت سوره که کسی غیرش
معبود بر حق نیست بر منجی که نازل شده است این کتاب باشد که میدانم کسی را که حالش نازل شد و هر جا که نازل شد فقط و بجرت در یکی مدنی بود و سورهها باعتبار اول است
یعنی آنچه اولش مکه نازل شد یکست اگر چه بقیه اش را او سطس مدینه نازل شده باشد پس ازین باید دانست که ساینکه عدد آیات ازیشان منقولست ابو عبد الله الحاکمی و عمرو بن
مروعم و حمزه و کسایی و صفیانی و ثوری از کوفه و اینها عدد آیات را از علی کریم الله وجه گرفته اند و عاصم بن میمون و مجاهد و معالی و شهاب و ایوب بن متوکل از بصره و ابن

ردیف	نام	تاریخ	مبلغ	شرح
۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹</

1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024	1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033	1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040	1041	1042	1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051	1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059	1060	1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069	1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078	1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087	1088	1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096	1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121	1122	1123	1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132	1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139	1140	1141	1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150	1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159	1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168	1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177	1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186	1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195	1196	1197	1198	1199	1200
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

تلاوت کند و از بر قدر نتواند بداند که امرای چندی با او مروی را حکم میفرمایند و بر آیه بشارت قرآن و برای ترمیم ترسان و گریان بشنود اگر تواند خود را بشنود که گندگانی
در اتفاق از شرح مذهب آرد طریق گریستن آنست که در مواقع تهدید و وعید بخشد و موافق و همود تا کند و لحاظ کند قصه خود را در آن پس اگر گریه نیاید برگردان کردن خود
بگریه که این خود محبت است و هیچ آنست که تلاوت با دهن ناپاک از خون و غیره بدو منفذ گردد و هست که ذاتی لا کار نیست و صور الامر آن بر وایت متون و شروع مشهور و هیچ
نیست مگر خلاصه القادوی و کشف شرح وقایع و ابی المکارم شرح مخفف وقایع بر قول المومنین حدیث را من بعد از آنکه واضح و مفی به گفته و جبهه حاشی و نف را با
مس قرآن و خواندن آیتی باز یازده در ستیغ الا بر سبیل دعا مگر در قلب تلاوت قرآن در محف و اولتر است از یاد خواندن بشرطیکه مانع از تدبر و تفکر در معانی و از اجتماع قلب
و تدبر نباشد زیرا که در بعضی حاشیه بعد از مشغول عبارت می شود بهیچ از سخنان بن عبد الله بن اوس فقیر بن جهمی آرد آن حضرت فرمود هر که قرآن را در محف بخواند آنرا
ثواب هزار تنی است و هر که بر یاد کند گندگانی میگردد فرمود آنرا ثواب یک هزار تنی است لهذا عبد الله بن مسعود فرمود **ادعوا النظر في المصاحف فاما عبادة و تدبر**
تلاوت بجز از اخلاص بهتر است بشرطیکه خود را و اندازی بخواند اگر او قرآن خواندن را بدین حالت بیدار کردن قلب و توجه و زیارت نشاء و بیدار کردن
خافلان دیگر از خواب غفلت مغفول است و نیز تحسین و تحزین آواز با همان طبعی عرب که محتاج تعلیم و تحلف نبود از فضائل مسجبات اگر طبیعت بر توحید تمسبی و ترغیبی
احانت کند و اما لیک حرفی زانده و کم نشود و الا کرده و مرام و همچنین خواننده با تفهیمای موسیقی فاسق است و رضا مند بدین معنی گفته کار و مراد از تفهیم در حدیث لکین میسأ
من لم يتقن بالقراءة وقت و تحزین در قرائت کند فی تیسیر الوصول در شعب الایمان از حدیث منقول است که آنحضرت فرمود بخوانید قرآن را چون حرف و اصوات را
و در در این خود را از الحون اهل عشق و الحون اهل کتب خواهد که بعد از من قوی که ترجیع کنند بقرآن مثل ترجیع غنا و نوحه در گذرد قرآن از سخنهای ایشان یعنی بمصداق قبول نرسد و
است که این قوم و دهکها گسایک خوش دارند لیکن از او بهترین مکانات بر آلات و صاحب است از ابی هریر رضی الله عنه روایت است که جمیع نمیشوند مردم در مسجد نماز بجا میآوردند
و در است قرآن مگر حال آنست که سکنه بر آنها نازل می شود و میپوشند آنها را از رحمت خدا و میپوشد آنها را از شرنگان و یاد فرماید آنها را خدا تعالی منقران بارگاه خود و عا
و بهتر آنست که ترتیب صحیف متصل خوانند مگر آنچه در شرح وارد شده مثل الم و ال ای در نماز فجر آید در اتفاق از شرح مذهب منقول است خواندن صورتها اندر میان گذاشته و تلا
ست و ترک است مگر آنچه در روایات آمده هیچ گوید بهترین دلائل بر نبی آنست که آن حضرت همین ترتیب از حضرت جبرئیل درست فرموده اند و این سیرین گوید تا بیف عذاب است
از تلیف شهادت و همچنین مقدم را موعود آیات یکسوره آیات سوره دیگر خلط کرده خواندن ترک است از سعید بن مسیب است که گفت آن حضرت نزد بلال و سوره سوره را با
سورق خلط میکرد فرمود آدم نزد تو ای بلال و تو سوره را با سوره خلط میکنی گفت طیب با طیب خلط می کند فرمود اقر السورة علی وجهها یا فرمود علی نحو ما و خواندن سوره از آخر
با اول تا اتفاق منوع است از جهت ثانی مانند فوجی از اهل روز و وال حکمت ترتیب طبری پسندید از این مسودی آرد که اصل کشف قرآن را معکوس میخواند پس بد گفت
ذَلِكَ مَكْتُوْمٌ الْقَلْبِ لَوْ بَرَكْتُه لَمْ يَكُنْ اوقات تلاوت نصف آخر شب است خصوصاً در نماز پس از انعام و قرب و در روز بعد از نماز صبح و کلام وقت کرده
و آنچه از این داد و سوس است که بعد عمر کرد و هست زیرا که آنوقت مدرست است و اصل ندارد که فی الاذکار للنووی و بهترین ایام جمع و دو شب و پنجشنبه و روز عید و
اول از یک و عشره اخیره رمضان است و چند عادت سلف در مدینه قرآن را میگویم که مختلف بوده است مگر آنست که در زیاده از چهار روز و کمتر از سه روز و کوه است ابودا
از عبد الله بن عمرو روایت میکند که از آنحضرت پرسید در چند روز قرآن را ختم باید کرد فرمود در چهار روز و از معاذ بن جبل روایت است که آنکه **ان يقرأ القرآن في اقل**
من ثلاث ما يجلبه سبب جلد خواندن بخیکه مانع از تدبر معانی و ترتیل باشد بالاتفاق مگر و هست چه مقصود عمده از قرأت تفکر و تدبر است حق تعالی فرماید **كَيْتَابُ التَّنْذِيرِ**
الْبَيْتُ مَبَارَكٌ لِّدِينِ الْاِيْمَانِ و بیشتر عادت آن حضرت و اصحاب آن بود که هر تسبیح چهار باره بخشیا میخواندند و امر المومنین عثمان شبانه شروع می نمود و روز پنجشنبه
ختم میکرد و شاید منازل سوره فی شوق را از همین جا اخذ کرده اند و در از فی شوق حرف اول سوره است پس نا اشاره بفاصله ویم بانه و یا به یونس یا به بنی اسرائیل
و سبب بشعرا و او به و الصافات و قاف بهی و بهتر آنست که خذ

در اتفاق از شرح مذهب آرد طریق گریستن آنست که در مواقع تهدید و وعید بخشد و موافق و همود تا کند و لحاظ کند قصه خود را در آن پس اگر گریه نیاید برگردان کردن خود
بگریه که این خود محبت است و هیچ آنست که تلاوت با دهن ناپاک از خون و غیره بدو منفذ گردد و هست که ذاتی لا کار نیست و صور الامر آن بر وایت متون و شروع مشهور و هیچ
نیست مگر خلاصه القادوی و کشف شرح وقایع و ابی المکارم شرح مخفف وقایع بر قول المومنین حدیث را من بعد از آنکه واضح و مفی به گفته و جبهه حاشی و نف را با
مس قرآن و خواندن آیتی باز یازده در ستیغ الا بر سبیل دعا مگر در قلب تلاوت قرآن در محف و اولتر است از یاد خواندن بشرطیکه مانع از تدبر و تفکر در معانی و از اجتماع قلب
و تدبر نباشد زیرا که در بعضی حاشیه بعد از مشغول عبارت می شود بهیچ از سخنان بن عبد الله بن اوس فقیر بن جهمی آرد آن حضرت فرمود هر که قرآن را در محف بخواند آنرا
ثواب هزار تنی است و هر که بر یاد کند گندگانی میگردد فرمود آنرا ثواب یک هزار تنی است لهذا عبد الله بن مسعود فرمود **ادعوا النظر في المصاحف فاما عبادة و تدبر**
تلاوت بجز از اخلاص بهتر است بشرطیکه خود را و اندازی بخواند اگر او قرآن خواندن را بدین حالت بیدار کردن قلب و توجه و زیارت نشاء و بیدار کردن
خافلان دیگر از خواب غفلت مغفول است و نیز تحسین و تحزین آواز با همان طبعی عرب که محتاج تعلیم و تحلف نبود از فضائل مسجبات اگر طبیعت بر توحید تمسبی و ترغیبی
احانت کند و اما لیک حرفی زانده و کم نشود و الا کرده و مرام و همچنین خواننده با تفهیمای موسیقی فاسق است و رضا مند بدین معنی گفته کار و مراد از تفهیم در حدیث لکین میسأ
من لم يتقن بالقراءة وقت و تحزین در قرائت کند فی تیسیر الوصول در شعب الایمان از حدیث منقول است که آنحضرت فرمود بخوانید قرآن را چون حرف و اصوات را
و در در این خود را از الحون اهل عشق و الحون اهل کتب خواهد که بعد از من قوی که ترجیع کنند بقرآن مثل ترجیع غنا و نوحه در گذرد قرآن از سخنهای ایشان یعنی بمصداق قبول نرسد و
است که این قوم و دهکها گسایک خوش دارند لیکن از او بهترین مکانات بر آلات و صاحب است از ابی هریر رضی الله عنه روایت است که جمیع نمیشوند مردم در مسجد نماز بجا میآوردند
و در است قرآن مگر حال آنست که سکنه بر آنها نازل می شود و میپوشند آنها را از رحمت خدا و میپوشد آنها را از شرنگان و یاد فرماید آنها را خدا تعالی منقران بارگاه خود و عا
و بهتر آنست که ترتیب صحیف متصل خوانند مگر آنچه در شرح وارد شده مثل الم و ال ای در نماز فجر آید در اتفاق از شرح مذهب منقول است خواندن صورتها اندر میان گذاشته و تلا
ست و ترک است مگر آنچه در روایات آمده هیچ گوید بهترین دلائل بر نبی آنست که آن حضرت همین ترتیب از حضرت جبرئیل درست فرموده اند و این سیرین گوید تا بیف عذاب است
از تلیف شهادت و همچنین مقدم را موعود آیات یکسوره آیات سوره دیگر خلط کرده خواندن ترک است از سعید بن مسیب است که گفت آن حضرت نزد بلال و سوره سوره را با
سورق خلط میکرد فرمود آدم نزد تو ای بلال و تو سوره را با سوره خلط میکنی گفت طیب با طیب خلط می کند فرمود اقر السورة علی وجهها یا فرمود علی نحو ما و خواندن سوره از آخر
با اول تا اتفاق منوع است از جهت ثانی مانند فوجی از اهل روز و وال حکمت ترتیب طبری پسندید از این مسودی آرد که اصل کشف قرآن را معکوس میخواند پس بد گفت
ذَلِكَ مَكْتُوْمٌ الْقَلْبِ لَوْ بَرَكْتُه لَمْ يَكُنْ اوقات تلاوت نصف آخر شب است خصوصاً در نماز پس از انعام و قرب و در روز بعد از نماز صبح و کلام وقت کرده
و آنچه از این داد و سوس است که بعد عمر کرد و هست زیرا که آنوقت مدرست است و اصل ندارد که فی الاذکار للنووی و بهترین ایام جمع و دو شب و پنجشنبه و روز عید و
اول از یک و عشره اخیره رمضان است و چند عادت سلف در مدینه قرآن را میگویم که مختلف بوده است مگر آنست که در زیاده از چهار روز و کمتر از سه روز و کوه است ابودا
از عبد الله بن عمرو روایت میکند که از آنحضرت پرسید در چند روز قرآن را ختم باید کرد فرمود در چهار روز و از معاذ بن جبل روایت است که آنکه **ان يقرأ القرآن في اقل**
من ثلاث ما يجلبه سبب جلد خواندن بخیکه مانع از تدبر معانی و ترتیل باشد بالاتفاق مگر و هست چه مقصود عمده از قرأت تفکر و تدبر است حق تعالی فرماید **كَيْتَابُ التَّنْذِيرِ**
الْبَيْتُ مَبَارَكٌ لِّدِينِ الْاِيْمَانِ و بیشتر عادت آن حضرت و اصحاب آن بود که هر تسبیح چهار باره بخشیا میخواندند و امر المومنین عثمان شبانه شروع می نمود و روز پنجشنبه
ختم میکرد و شاید منازل سوره فی شوق را از همین جا اخذ کرده اند و در از فی شوق حرف اول سوره است پس نا اشاره بفاصله ویم بانه و یا به یونس یا به بنی اسرائیل
و سبب بشعرا و او به و الصافات و قاف بهی و بهتر آنست که خذ

